Absolutio a pena et a culpa 98 c
Absoluere a pena et a culpa quis possit de casibus
Abstinencia a cibis || sic effectus 81 a
|| et quinque que in multis casibus tenetur sine
Abstinencia ... || cibis 119 a
... illicita 120 b
Abstinencia ... perfectiones hominis et ab aliquibus
|| cibis vitiis animalibus 120 c
Absurdi ... 16 c
Acceptio personarum in iudicio ...
Actus ... ... quod ... sit boni 89 d
Adam ... quo sudauit 3 b = 128 d
Adam in paradiso non fuisset ... preter sensuali-
Adam ... non sit ... et ... se
|| ... ... filii eius 18 d
Adminicula et media ... 20 c
Adulatores principum ... ad
... 32 a
Aer ... ... ut plurimum
... 121 d = 119 b
Afflictio voluntaria ... ... -
... 19 c
... amatores mundi 19 c
Anima ... non sint possibile ... 18 a
Anima aliquis sit ... cum corpore et anima 183 a
Angeli quibus dati sunt principatus ... an sit
... ... 28 b
Angeli mali ... aliqui ...
... 28 c
Angeli ... homines ... suos 106 b
Angeli et ... an sit ... ... -
... 106 d
Angelus excellentissimus et infinitus non sit ...
|| ... principatus 28 b
Angelus quilibet ... possidet determinatum
spatium in celo empyreo 28 b
Anima quo se habeat ad utrumque ...
|| ... ab ... 119 d
Anima ... separat a corpore ...
Anima ... separat || adhesit 128 b
a corpore 128 b
Anima ... exeunt de corpore ...
... et doloris 126 a
Anima ... ad ... loca ... 129 b
Anima ... ad ...
... ... 129 c
Anima ... loca non possit ... ab aliis
Anima ... || ... 120 c
|| ... purgatorias 121 b
Animas ... cum corpore ... 128 d
Anima an ...
... 121 c
Animarum ... ab ...
Animarum ... 121 b
|| ... et ...
... quibus
Animabus ... || et locis 121 c
... sit ... locis
... corpora fuerint sepulta 93 a
Animabus ... gratia ...
sit sepulta in loco ...
oblatio 93 b
Animabus morientium an ...
... in morte 90 a
Animabus ... quis modus sit remissio
pene vel culpe 108 b
Anime ...
non ... in loco ... cum aliis in
... 70 b
Anime mortuorum ...
Anime ... an ... || ... 109 d
... ibi aliqui ... 109 c
Anime ... ad ... 127 b
Anime ... 124 d
Anime separate a corpore ... 192 b
Anime ... 124 a
Anime ... ...
ibi habeant 124 c
Anime ... separate a corpore an ...
... 124 d
Anime ... ... in morte 126 b
Anime ... 129 d
Anime in ... ... possit ... me-
ri vel demereri 124 d
Anime ... possit ...
... non ... augmentum glorie
vel diminutionem pene 126 a
Anime ... ...
... et ... eius 129 d
... quod sunt longiores vite 124 c
Antiquorum quibus ... fidei 123 d
Antiquorum ... 128 b

Appetit homo 3 eps 113 a = c
Arguit q lig omne reddit ad q'e vite 24
Argumentu cont avaros 92 d
Arguit q i lege nova no dicant eē pronoēs publice malorp 92 b
Arrigen glos ps fuit 7 no pē 30 a
Ars notoria 1 c
Assistentes scoram' oslm corp q an cap' veutz dt gm qrq' possit ē si sit i alio loco scienc 8 c
Assunta ppē accepta sunt i malo 10 a
Astrologi sōpnantes di longi(tu)ne vel bevitate vite hom 133 d
Aurtiac mundi st ad plicet 22 b
Auctiaa an i celo mg sit expenda qm i layc 22 b
Auctorp excusa 98 c
Auctia scem 3 vitā 129 d 133 d
Auctoia scem gtilu no 3 scdm // prosteis 133 c // 80 b
Auferentes bat tpalia addi gliaz etne dpncat
Assedentes priore e dimisioibz aciro 120 b

Beati mortui orant p vivis 104 d
Beatudo no 3 appdia t[illegible] p mortē
  ut ho melia aray inde videat
Bona qua acq'rē q pp'a via 12 b // 91 b
Bona mala 7 extrinsea q' vinis sr acq reda l'mala v' inonda 9 a
Bona q ho alum pt sr pterda ad // qdivitale 19 d = 69 a
Bonu 7 mali hore expectut 3 dm [illegible]

Candele oblate valiter c'et t sp't [illegible] i col' levi' sideat 7 pamp' aut' 126
Cadaver que dr corp mortuum 126 b
Carnaliter visiois an s' ol[illegible] rtiabz ēlib pē dapni 120 c
Carnalia vicia st g'vica psentia // qm subinnetie 43 b
Carsa i ilorp q' incepti festine celebr ab ecca 7 iniāor no 91 b
Celi 7 stelle an illu pgadi sit 14 a b
Celu alterar corp' 2' eleyn' res sibi 7 pa'
Celca q' simplia // ghees 121 d corp' q' st[illegible] gtib inistut i gpaller oi epli br ghds 13 a
  matius reapint 96 d
Cognitio 7 intellectus que vivificat 7 mortificant 126 b
Cognitio dua vis ane r'egioit a mitis e attigittatu 126 c
Cornete que giunt 114 b
Confessores pltes mit innlia ghms passi sut 119 a
Confessionis ordico 100 d
Compatto ol'situr 7 prec admite 64 a
Considera qa g' incatte l'ps 19 a
Consagiiveis q pecatti sit 91 b
Cosint malas // tabida 63 c
  quid 7 an sit 66 a
Consuetudo 3 mlic' 109 c
Contemplo mgis gaudiorp celi vel dolorp isin q efficator 161 d
Conteplatio gaudiorp celi saluber mort hoie q' medi' prop isin 162 a
Contrata a regue q ppe isni dr 162 d
Corde mortuo an aia possit ad ēur pte corpis i formare 152 d
Corpi viderp an sit pampny de quorp bonis excut 19 a
Corpus 3 fonedu 16 d
Corpi aliqd' ut illuc pfte lior celi qo2 requir 124 b
Corpi x' an sint i eade dispoe sinta medno st fui i puncto mort 128 c
Creatura morlib quo obliga ad laudandu dm 62 a
Cruciores dapnatorp qs cōt eā sctib 91 c
Cupiditas hom q sit ea 22 a
Curi pecti dr d'eq assumpt e b qm deq sciut 28 d
Clerici qui ueste pre sut ž bia eis quisset nulle impedimt 104 c
Clericorp ugrivu qmta mala fiat 104 d
Cleria i gln delicate sutt pend[illegible]
Clericorp hiundan vey 144 c
Clericorp [illegible] 1[illegible]
Clerici [illegible] 149 c
[illegible]

Cogito incertum et rescriptum 144

Electorum desperatio de salute sui ad infidelem et similiter lapsorum 120 a
Electorum error valde gravis quia occupat in hiis que ad salutem corporis non pertinet 139 c
Electa sunt bona quia beneficiis angelorum seu dispensata ad tempus 95 d
Electa bona beneficiorum male recipientes et male consumentes 95 c
Corporis delicate et pigrorum murmurare contra 88 c
Cuiuslibet est vivere fugiendum et vitandum
Comparatio inter iuventute (|| saturitate) 121 c
Questio etiam est de pomis dum cubet quid sit melius 141 a
Computatio inter iuvenes preinsti et iuvenes qui inviolate [illegible] sit valide 142 a
Dampnati sunt spoliati divino 136 a
Depredatorum pene et demeruit 111 a
Dampnati an resurgent cum defectibus corporum qualibet [illegible] 152 c
Depraedatorum [illegible] regio [illegible] distinguenda post consummationem mundi diversas mansiones 143 a
Depraedatorum [illegible] gloriam in [illegible] pateant zazodeis salvatorum [illegible] 198 b
Debitum diabolo 57 d
Defensio peccatorum 109 b
Demones [illegible] ut dicit peccatorum ut homines [illegible] possit 28 d
Deus [illegible] ut alii [illegible] immutabiliter 9 b
Deus quid [illegible] voluntate cum qui dicit respondit
Deus [illegible] || pane cum 12 a
corpus [illegible] vendere sit 20 a
Deus immutat et mutare [illegible] 20 c
Deus angelis et homines [illegible] 20 d
Deus quo sine possidet res 29 c
Deus dicit sum [illegible] 29 d = 121 c
Deus an sit auctor mortis qui fecit mortem
Deus an possit pam [illegible] immutare aliquis remedium in nos [illegible] 124 a
Deus fecit mortem et non fecit 124 b
Deus alii tollit vitam homines celestis [illegible] nimis [illegible] 116 a
Deus et [illegible] homines sugere [illegible] et sibi [illegible]
Deus zelator [illegible] || [illegible] 57 a
[illegible] permissione de ordinatione [illegible]
Deus iuste puniet alium [illegible] || 96 d
[illegible] puniet [illegible] 96 d
Deus quomodo zelat et zelatur [illegible] male [illegible]
Deus iuste puniet infantes || 99 d
etiam [illegible] iuste bonis que [illegible] debet
Deus quomodo [illegible] legit || 99 c
[illegible] permisse [illegible] peccatores quod in lege nova 81 a
Delectatio appetitus [illegible] an sit maior in [illegible] in [illegible] quam [illegible] in re [illegible] 149 a
Deus qui non dicit [illegible] 89 a
Diabolus quo [illegible] inflammat in [illegible] 22 a
Differentia statuum et homines [illegible] 8 d
Dyabolus et [illegible] 29 a
Discretio et [illegible] in actu respondit 11 b
Dilatio sententiae iudicii [illegible] 136 b
Diligentia [illegible] mortuorum 92 a
Disciplina non est [illegible] ad [illegible] 132 c
Dispensationibus [illegible] fallitur 101 c
Distributio bonorum aliquis post mortem 161 b
Distributio bonorum [illegible] et [illegible] corporis [illegible] 161 d
Distributio [illegible] 169 c
Distribuere [illegible] pecunia [illegible] in alia opera pietatis 169 b
Distribui [illegible] quod sit [illegible] 165 c
Divites [illegible] sit laudandus 29 b
Divites [illegible] distribuere [illegible] in post mortem [illegible] 109 d
Divitiae avaris [illegible] non capiet [illegible]
Divitiarum quo pars || [illegible] 98 b
[illegible] sit indicanda 102 b
Divites an [illegible] 99 a
Divitiae [illegible] quo [illegible] 97 c
Divitiae [illegible] post mortem quomodo [illegible]
Dolor et || unde sequitur 98 a
[illegible] 121 c
Dolor in purgatorio [illegible] an diminuat penam [illegible] 108 d
Dolores moriencium 114 d
Donec [illegible] 88 b
Dominae [illegible] non [illegible] 20 c
Domini [illegible] 90 a
Dispensator fidelis quis sit 142 a
Divites bona superflua non distribuendo pauperibus [illegible] 141 b
Divitiae de [illegible] quomodo sit 146 c

Ecclesia primitiua habuit omnia communia · 129 · b
Ecclesia militans per pressuras ... in ultima
Ecclesia comparatur albe || Cetre · 138 · c
|| Margarite 138 · a
Ecclesia comparatur calamo · 138 · b
Ecclesia comparatur pauoni · 138 · b
Ecclesia comparatur pluribus et celi stellis 91 · d
Ecclesie mediocres ... error in pietate
Ecclesiam ... || sacerdotes 93 · d
seruiunt in ydumentis et ... specierum
Ecclesiastici ... || possidentes 12 · a
qui ... possessiones habent ... non ...
Enim redditus ad ... uite uere || 30 · b
precedat ... 23 · a
Emptoris et venditoris ... 24 a
Emptoris et venditoris ... modus uetere 24 · c
Emptio et venditio ... 24 · d
Emptionis et venditionis diffinitio 24 · d
Emptoris et venditoris ... 19 · d
Epitaphium ... an liceat 119 · b
Episcopus ... non ... ecclesie ...
... laboe ... operibus ...
Epi[illegible] non habent || ... 22 · c
... mundi ... 33 · d
Epi ... an ... 114 · c
... in ... 11 · b
Error in ... 12 · a
Error in ...
Error qui ... || ... 12 · b
... 13 · a
Error ... mundi
Error ... 126 · a
... longe ... 126 · a
... 102 · c
Esse suum et meum ... 31 · b
Esse suum uel non quo ... possit 31 · c
Eucharistia 3 · d
Eucharistie effectus 6 · a
Eucharistie ...
... et mortis 93 · b
Exequiarum apparatus 164 · d
Excessus ... sit ... 139 · d 180
Excessus ...
Excusatio ... || corpus 141 · c
... 9 · d
Exequie ... post mortem · ... 10 · b
Exequie ...
... 41 · a
Exequie mortuorum ... lugubres ·
|| 119 · b
Extasis uel raptus · 129 · d
Exempla malorum ... · 121 · b
Excusatio peccatorum 100 · b
Fas ... lex diuina · 48 · d ... non ... || 111 · b
Fenestre mortis · 119 · d
Felicitas ... statu · 134 · d
Festa ... celebrabuntur ...
... mundi ... 41 · b
Fideles ...
... 21 · b
Fideles ...
|| consilio ecclesie 92 · b
Fideles ...
... in nocte · 110 · d
Fidelis an ...
... 61 · a
Filij ... · 27 · a
Filij adam ...
... labore · 11 · a
Filij adam ...
... 14 · c
Filius dei ... 123 · c
Filios ... laudabiliter
|| ... 128 · b
Finis mundi ... 129 · c
Finis mundi ... dies iudicij ... 134 · c
Finis mundi ... 114 · d
Flere an ... sit ... mors ...
... malorum · 116 · a
Fletus ... 126 · b
Fletus ... mortuos · 126 · b
Fortes ... a laboribus 10 · a
Forum iudiciale ... 41 · a
Fundamenta ... 41 · c
Flumina ... 163 · b
Finalis ... mundi ... gloriosior ...
... non ... 160 · d
Firmamenti ...
|| ad ... 102 · a

Generacio et corrupcio motus localis a loco
. et cursus in eis elementis consistunt in
Genus hominum ad deum || consuetudo scilicet 106 d
cumulat 164 d 124 c
Genti[les] philosophi et sibille adhuc fuerint illustrati
Gloria hominis mundi difficulter relinquitur a
. filijs hominis scilicet 164 a
Gubernatio quomodo sit 62 d
Gyrare figura simul quam frequentius adm-
inistrare gentes separat certi . recipit 44 c

Helyas qui non ascendit in celum cum hoc sicut
. alij sed in morientibus mitti 144 a
Heretici dicentes sanctos non non esse invocandos
vel honorandos 40 d
Homo minor laborat [illegible] primum 1 a
Homo non obligatur ad omne quod potest 8 d
Homo vero possit sine libero vita [illegible] 10 a
Homo debet ex caritate ac . suos [illegible] eas
Homo dimisit bonum [illegible] || perficiat 139 c
. et multiplicia mala possidet excepto
Homo sine causa [illegible] || [illegible] 29 a
ille qui [illegible] est offendit secundo
Homo an a principio sine esse regnat || 130 d
. tendit ad mortem 128 d || 134 a
Homo debet esse sollicitus de quo bone adipiscendo
Homo non solum salute propria sed et aliorum oportet
Homo quando absolutus a penitentia || debet 92 d
. et culpa quod [illegible] 97 a
Homo an indigeat maiori gratia in sustinendo
debita ad ipsum vel in [illegible] vite actives
Homo impugnatur et liberatur ab || 119 c
omnibus quam primum [illegible] 119 b
Homo nullibi est securus a morte 119 c
Homo qui post debet venit [illegible] magis [illegible] aliud
Homo qui non [illegible] || clementia 88 c
in morte in hymno [illegible] 89 a
Homo separatum [illegible] an sunt re-
. cie mortuum || usus intereat 89 d
in [illegible] inter [illegible] quam [illegible]
non esse posse resuscitari et de [illegible]
Homini non licet ingredi || age 199 a
religionem [illegible] primilegia quam sit ipso
superiori non potest 69 c

Honorem appetere ut eius plenitas ab alijs
agnoscat in quo [illegible] scilicet beatum 42 a
Honores quos vertit multiplicius et magis ar-
tificiato nimirum 13 b
Honores non debent appetere [illegible]
domini cas [illegible] uti debita
dei [illegible] 33 c
Honoris vitet omnis [illegible] 132 c
Honestum et placet in eade mense [illegible] 11 c
Honor diuisis [illegible] exhibitus [illegible] 61 a
Honor malle exhibetur potest [illegible] 40 a
Honor vel reuerentia [illegible] appeti 40 b
Honore et reuerentia sibi exhibendi an
liceat cuique appetere 48 c
Honore indebite exhibitus [illegible]
. [illegible] in debite [illegible] magis [illegible] 46 b
Humilitatis Christi exempla 4 b

Ieiunium debet esse vera dispensacio mensuratum 190 a
Ignis conflagrationis quando incipiet ardere
Ignis conflagrationis || glaciei 148 d
purgabit quosdam saluandos 149 d
Ignis infernalis quare et quomodo non purget
ignis infernalis || quos affligat 161 a
. et [illegible] quod in purgatorio scilicet et [illegible]
|| et mortem vitetur 161 c
Ignis in fine non [illegible] agentis [illegible] 144 a
Ignis afflictionis est [illegible] 144 c
Ignis conflagrationis 146 a
Ignis conflagrationis [illegible] 146 b
Ignis conflagrationis effectus 146 d
Ignorantia quo excusat vel non 101 d
Ineffabilis dilectio dei erga patres 4 a
Indulgentie 94 d
Indulgentie quantum valeat et unde 98 a
Indulgentie tantum valet [illegible] dis-
Infirmis || penitentes ad eas 41 d
. [illegible] si homo non cecidisset 160 c
Infernus ubi sit situatus 191 d
Inferni ordo vel non ordo 143 b

iii·c

Infirmi nonnulli petunt non curantes medicos
Inferni regiones quales sint. 143.b
Inferni regiones quot sint 142.a
Infernus qualis erit post iudicium finale. 149.b
Inter deum et hominem non potest esse reco-
pensatio equalitatis iusticie sed. 59.a
Intervalla suadet se cum actus vespere di. 11.d.
Intellectus dei velle esse in eternum solli. 18.a
Invaliditum inter iudicium prelature et inve-
ntum impietatis non eo honoris 196.d
Impositio sic fluit plegatus. 90.a
Inventor artis cognicione 13.c
Imperator nullo iure habuit potestatem de bonis
subditorum capere exactiones et cholo-
nea constituere. 34.a
Iudicium prelature quod iudicatur anime post
mortem a quo fiat. 195.c
Iudicium finale non fit sed fiet quando est. 149.b
Iudicium sunt duo differentie quibus mali
malorum consuetur. 50.a
Iudicii descriptio 52.b // nota. 52.d
Iudex in iudicio ad quid debet respicere et cetera
Iudices quales debent esse 53.b
Iudices quales esse debeant 53.c
Iudicium temerarium 58.c
Iudicium temerarium et ordinatum 95.c
Iudices ordinarii sit quid 54.a
Iudices quibus indigent 56.a
Iudices infideles utrum inimicitiam debeant
in iudicio dari 81.a
Iudicio proprio non est standum. 102.c
Iudicium hominis quo fallit cum dicatur. 100.a
Ius naturale est duplex. 33.a
Ius viri ad uxorem cessat post mortem. 119.d
Ius omne consistit 56.a
Ius gentium. 58.c Ius positivum 58.c
Ius naturale 58.c Ius irrevocabile 58.c
Ius triplex 58.b
Ius divinum distinguitur 58.b
Ius impetrandi. impetrare verum habeat originem 58.b
Iussio dei triplex 58.b
Iusticia in isto tempore regnat vincet 56.b
Iuris naturalis origo. 30.a
Iusticie descriptio 52.d
Iusticie vendiciones. 21.a // 54.c
Iusticie equitas in ... in iure
Iusticie an plus apud mortales sit vel esse
Iusticie diminutio 56.b // possit. 56.b

Iusticia dei corporaliter plures de angelis et
hominibus ... punit. 55.b
Iusticia et virtus in ... solo deo
Iusticie essentialis 90.c // origo. 90.a
Iusticie multitudo in caritate ...
Iusti quare non // ... 19.a
Exaudiuntur ... peccando plus sed
Iusti quare peccant // ... 55.c
delectant 55.d
Iusticie actus ... an sit unicuique
quod suum est reddere. 59.c
Iuvenes vel senes ... statu
sit hominis eligibilior. 129.c
Iuvenes ... senes
et senes ... 130.a
Iuvenes ...
... 132.a

Laborantium differentie 1.b
Labor hominis reducitur ad quatuor genera 1.d
Labor ... 2.c
Labor ... ad ...
... 1.b
Laborantes ... 10.c
Labor ...
... 191.c
Labores sunt duplices 24.b Lacia ...
Lamentatio ... 198.c ...
Legem ... 190.c
... 54.c
Leges ...
... 54.c
Lex ... 39.b
Lex ...
... 131.b
Lex ...
... 113.c
Liberi ... 139.a
Limbus puerorum 149.a
Limbus ...
... 149.c
...
... 114.c. Locio ... 169.b
Locus ...
... 93.c

Luctus moncium · 166 · a
Luctus mortis eorum multum et cetera
Lugere || luctus multus · 116 · d
· z mg mors vite iuste cum mors
|| vite nate 116 · c

Martirum gradus · 144 · a · bc
Maule que sit in galacia ... et filia
Mala que oriunt ex ... 70 || 144 · b
Mali vero roe ... intellectual possint
Mali quot ... sunt || ... 61 · c
... 31 · d ...
Malos mori ... malo et fugi
Malo homalia et ... || 122 · b
· ... ...
... 144 · c
Mundis ... et mortuum ... re
... ... 29 · d
Medicina · 16 · c
Meres sunt ... sunt
Meritum patris || ... 18 · c
· ... remissione peccatorum
... 26 · d || ...
... ...
Meritum patris multis modis ... 41 · b
Meritum ... applicatur ... 41 · b
Mendicitas ... 19 · d
Creator quis sit 20 · b
Creatorum ... 20 · b
Meritum origo 25 · b || 21 · c
... 21 · c
... 142 · b ;
Miracula illicita ... 24 · b
Miracula ... 22 · c
Modus ... 24 · c
Monete ... 138 · d
Monte ... 1...1 · b
... alia
Morbus naturalis ... sit
Mortem ligatum || ... 139 · d
· ... 122 · a
Morte appetere ... 122 · a
Morte ... quid sit 111 · d
Morte non ... quid sit 112 · a
Morte ... plures 112 · b
Morte sibi ... 113 · b
Mortuum an aliquis ... rapiat
|| ... 101 · b

Mortem bonorum et dolorum 114 · c
Morte quid sit · 123 · a
Mortis ... 123 · b
Mors ... 126 · d
Mortis origo et ... 126 · a
Mors 2 ... mala 123 · a
Mors ... triplex 124 · b
Mors multis modis sunt 124 · d
Mors ... vita ... gloria 124 · d
Mors ... 124 · d
Mors opposita ...
|| ... 124 · d
Mors ... sit 126 · b
Mors et destructio mortis 126 · c
Mors ... 126 · c
Mors ... non ... morte ...
Mors ... || ... vite 126 · d
... an fu-
... 124 · b
...
Mors ... 129 · c
Mors ... 122 · a
Mors ... 111 · d
Mors ... 112 · a
Mors ... ubi
... 41 · d
Mors fuit ada fugi ... 112 · d
Mors ... mali 113 · b
Mors ... mali 114 · a
Mors an ...
... 124 · b
Mors an ... ad
... 114 · d
Mors ... mali ... 114 · b
Mors et fugi et ... 114 · c
Mors ...
Mors ... || ... 114 · c
... mors ... 114 · a
Mors bonorum differt 114 · a
Non ... morte ... nobilis
dolores molestat 115 · d
Mulier ... fuit ... 14 · b
Mundus ... 2 · b
Mundus an ...
... 160 · d

... qui sit 122 · d

Naturalis et humana progressio ad mortem a principio nativitatis sit an fuit tardior apud antiquos quam apud nunc viventes 132.b
Negligentia sui ipsius 99.d
Nemo melius non plene quam deus mundi fuit sit dispositus 148.b
Nexus unionis in forma solvitur 128.b
Non esse admissum esse sine causa quia 121.d
Non esse nisi appetitur a parte quod sit esse
Non esse sine peccato potest || miserie 121.d
· appetere sine causa quam annihilatio 122.a
Non esse per mortem et eligibilius seu damnatione vite fuit a quibus habet vitam terrenam 122.b
Non esse per mortem et magis illud fugere debet qui multa bona post se reliquit in memoria sui 122.b
Non esse non et experientia intellectiva
Non esse verum || nec non deo 124.a
sit fugibilius quam ipsum miserum esse 113.b
Novarum se permiscuit in metallis 40.b
Nullus actus contra bonus virtus esse sine peccato. 139.b
Nummi sunt fructus usuris 27.c
Nummularii in templo sedentes qui sunt 43.c

Defectus in [illegible] clericus [illegible] sit [illegible] 140.c

Obligatio ad opus pium non minuit meritum 144.a
Obligatio an cessat in morte quando moriens astringitur vivus et econtra 114.c
Obligati morientes vivus quare cum aliis
Obligatio an in || corpore agit 114.a
morte cessat quando tenebantur mortuis
Obsequium superioribus || plus 114.b
et inferioribus exhibendum 69.d
Occidere semper non est [illegible] 113.d
Occasio vivit [illegible] 124.a
Officium pro mortuis est [illegible] 109.b
Oleum [illegible] 102.b
Omnes [illegible] 24.a
Opus quod [illegible] an fuit [illegible] vel non [illegible] 139.a
Opinio erronea quorundam de [illegible] mortem 124.c
Ordo [illegible] 162.c
Originalis [illegible] || [illegible] 110.d

Origo iuris possessionum in hominibus [illegible]
|| exposicio 121.a
Opus [illegible] 101.
Pape potestas in utroque foro [illegible] 78.b
Papa est [illegible] fidelium et pater familias domus dei 92.c
Papa est qui etiam [illegible] regit
Papa quibus modis || similiter 92.d
de [illegible] in regimine [illegible] et subditos [illegible] possit 93.a
Papa duas habet claves 93.c
Papa est quae [illegible] 96.a
Papa non habet [illegible] 99.d
Papa an possit facere quod fideles non obligentur ad reddendum [illegible]
Papa de [illegible] || sua [illegible] 96.b
[illegible] 98.c
Papa [illegible]
[illegible]
Pape negligentia || sedes fidei 41.b
de infidelium [illegible] et maiorum fidelium correctione 93.c.
Pape potestas sit universalis [illegible] 99.a
Pape potestas [illegible] 42.a
Pane in sudore vultus tui [illegible]
Panis [illegible] 2.d
[illegible] 12.c
Panis [illegible] 13.d
Passiones [illegible] 190.d
Pater vel princeps seu prelatus [illegible] 141.b
Pauperes et pueri [illegible] 61.d
Pauperum [illegible] 101.a
[illegible] 160.c
Peccator [illegible] 6.d
Pauperes [illegible] 112.a
Padus [illegible] 142.d

Pecca fant. q[uo]r. in vnde. 93. b
Pecca pt. sit i cibo z potu d[e]n[tur]. 190. a
Penit[entia] [illegible] pro eo q[uod] i [illegible] z
pro pen i [illegible] pti adhes. 198. c
Pena dampnatorum q[ua]re s[it] eterna. 110. b
Pena mortis [illegible] sint i [illegible] cu[m] [illegible]
Penalitates q[uo]q[ue] vita || [illegible] 110. c
[illegible] z [illegible] collecti ut [illegible] 112. c
Penarum quot s[un]t ordo. 110. b
Penitencia quid sit. 99. d
Penitentes [illegible] [illegible] 63. b
Penitencie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
religionis offi[cium] 63. d Placebo an [illegible]
Placebo a[n] post mortem. 160. a — Plagen[da] z [illegible] mors [illegible] [illegible]. 166. d
Perseverantes [illegible] z [illegible] 167. b
Plangendi s[un]t [illegible] vivi q[uam] mortui 116. d
Possessio [illegible] i d[omi]nis [illegible] 20. a
Populus [illegible] [illegible] sui [illegible] 36. a
Potestas laycalis [illegible] z [illegible] [illegible]
Potestas [illegible] [illegible] || [illegible] 91. c
[illegible] maxima 99. c || 29. d
Potestas [illegible] [illegible] excedat se ad [illegible] [illegible]
Potestas [illegible] an se excedat
Potestas [illegible] || ad [illegible] 40. a
[illegible] sit i d[omi]no [illegible] [illegible]
Potestas [illegible] absolute || [illegible] 99. d
Potestas [illegible] q[uo]d sit (93. d) || 94. a
z [illegible] appeat [illegible] [illegible] [illegible] suo
Potestas ligandi z solvendi cu[m] sint dua
Potestatu[m] duar[um] in || [illegible] 96. b || 91. c
regendo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Populus [illegible] mo[do] s[un]t [illegible] z q[uo]d no. 38. b
Potest satisfacere [illegible] no[n] [illegible] satisfacere
Porte mortis 119. d || [illegible] 99. c
Potentia [illegible] vere [illegible] [illegible] ne
mo[n]etes leget clero 169. a
[illegible] malu no[n] [illegible] [illegible] [illegible] 121. a — Potentu[m] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
z illusoribus artificiis. 21. d
Plebanus a [illegible] [illegible] [illegible] sint
[illegible] [illegible] [illegible] oblationes z [illegible] legat
Potestas [illegible] || [illegible] sepelire 91. b
[illegible] corpora [illegible] [illegible] 94. a
Preceptor[um] dei [illegible] [illegible] quot sint
Preceptor[um] impletio || [illegible] 99. b
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] 162. a

Pl[ur]es quo decat pro eo. 22. c
Prelati [illegible]. 43. b || 103. d
Prelatorum statu[m] [illegible] defendere
Presidentu[m] negligentia q[uam] [illegible] s[un]t peccatu[m] 64. c
Presides [illegible] s[un]t [illegible] [illegible] 74. b
Presides [illegible] [illegible] [illegible] admi-
[illegible] [illegible] [illegible] 40. c
Presidentu[m] status q[uo]d sit [illegible] 39. b
Presidentes quo possit satisfacere [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] 90. b
Presidentu[m] negligentia z [illegible] [illegible]
z [illegible] in [illegible] 63. d
Principes [illegible] [illegible] [illegible] 34. c
Principes [illegible] [illegible] [illegible]
Principes [illegible] || [illegible] 35. d
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] 39. c
Principes [illegible] [illegible] an [illegible]
[illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] 90. c
Principu[m] [illegible] [illegible] [illegible] 35. d
Principu[m] [illegible] [illegible] 3a. a
Principu[m] [illegible] [illegible] 3a. b
Principu[m] i [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] 3a. d
Principu[m] [illegible] [illegible] 129. a
Principes [illegible] [illegible] [illegible] ne
i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] 1a. b
Promissio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
monet ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] promisso celestium 161. d
Principes z prelati s[un]t [illegible] [illegible] 161. c
Providentia [illegible] q[uo]d sit 14. d
Providentia [illegible] z [illegible] 16. a
Providentia [illegible] an [illegible] [illegible] 16. c
Providentia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 16. d
Provisio d[e] [illegible] i [illegible] an [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] 1a. a
Pueri z i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] z [illegible] 160. a
Pueri i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] resurgent 162. b
Pueri [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
an [illegible] sit i [illegible] [illegible]
|| [illegible] 149. b

Pulueris collectio in quantitate ... 89.c
Purgatorium 114.c
Purgatorium ubi sit 142.a
Purgatorium de ordine 139.d
Purgatorium de ordine spiritus 140.c
Purgatorium de ordine locus 141.a
Purgatorium et infirmi qui de eis [illegible]
Purgatorium || tenet ordine 141.b
ut de [illegible] ordine [illegible] 141.c
Purgatorium [illegible] ubi sit 142.a
Purgatorium quid gemit 144.a
Purgatorium [illegible] ad infirmum 142.a
Purgatorium 3 [illegible] 144.b
Purgatorium non ardentes 142.d

Qualitates [illegible] quo ascendant [illegible] /
Que ne [illegible] 191.a
[illegible] 142.c
Que ne sunt cum [illegible] alii
in [illegible] judicium [illegible] 61.a
Que ne [illegible] indicatur [illegible]
Que [illegible] || 100.a
|| virtute [illegible] 19.d
Que [illegible] agens [illegible]
Que [illegible] 192.c
gratis an jubilei [illegible].b

Reges [illegible] omnes [illegible] sit 39.c
Reges et imperatores [illegible]
[illegible] illius [illegible]
Regnum [illegible] || [illegible] 39.d
cum aliis [illegible] modis
Regnum [illegible] || [illegible] 39.a
[illegible] 142.c
Regnum celorum non [illegible] deus
|| non [illegible] 8.c

Reliquie quomodo sit exhibenda et quare 60.b
Religiosi 62.c
Religio [illegible] an
fiat actus [illegible] 62.c
Remissio peccatorum post mortem [illegible]
Remissio peccatorum [illegible] || 109.b
finito [illegible] quando fiat 109.c
Renovatio elementorum quando fiat 144.d
Res [illegible] an sit [illegible] 103.a
Res non [illegible] 2.b
Res [illegible]
Rex [illegible] || octo modis 20.d
Resurrectio || sit [illegible] 31.c
mortuorum quo ordine fiat 149.a
Resurrectionis locus 149.a
Reverentia maior [illegible]
[illegible] 61.c
Remissio [illegible] purgatorii
Remissio peccatorum || quando fiat 108.a
[illegible] quo fiat [illegible] 108.c

Sacerdotes [illegible] 142.d
[illegible] 142.b
Sacerdotes [illegible] 9.d
Sacerdotes [illegible]
Sacramentum [illegible] || [illegible] 90.d
[illegible] 91.a
Sacra [illegible] 3.c
Sacramenti [illegible] 96.a
Sancti [illegible] suffragio 6.a
Sancti [illegible] sibi
Sancti [illegible] || [illegible] 118.b
Sancti an desiderent [illegible] post mortem 90
Sanctis [illegible] || [illegible] 69.b
[illegible] exhibi
[illegible] 66.c
[illegible] an [illegible] 68.b
[illegible] 107.b
[illegible] 97.b
[illegible] vinis
Sensatio [illegible] 102.b
Scisma [illegible] filii
[illegible] 9.a
Sepulture [illegible]
[illegible] 100.b
Senectus [illegible]
Senectus [illegible] || [illegible] 128.d
|| respectibus 129.d

Senectus eligibilior 3 iuventute. 130. a
Senectus attentis miseria vite. 130. b
Senectus angustie vite 130. c
Senectus non est fugibilis sed vitam mortis
Senes habent terram sub morte // 131. b
in quibus habent leges 131. b
Senes desperantes de melioratione vite
quomodo sint amonendi. 132. b
Senes sunt in duplici [illegible] 132. c
Senum c dote aliquos 134. d
Senex an possit [illegible] q in
Senex sit // in iuventute neglexit 132. b
sibi licuit facere peniteat tempore
Sepulchra // tote vite sue 134. b
nobilium et potentum que clerici et [illegible]
Sepulchra [illegible] edificant // 164. c
Sepultura // divitis [illegible] 164. b
non debet fieri sepultura 193. a
Sepultura [illegible] 98. c // 90. a
Sepultura corporum [illegible] [illegible] in terra
Sepultura [illegible] [illegible] debet [illegible]
Sepultura [illegible] // [illegible]
[illegible] [illegible] lege [illegible]
Sepultura simplicis // [illegible] 98. a
Sepultura // et [illegible] 90. d
[illegible] vocabilis 93. d // 98. c
Sepultura [illegible] [illegible] et [illegible]
Sepultura [illegible] mors 97. a
Sepeliri non debet alia in loco [illegible] 99. d
Sepultura [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] 99. b
Servus dei non [illegible] data [illegible]
morti exponere [illegible] 112. d
Servum [illegible] [illegible] [illegible]
Sollicitudo [illegible] // [illegible] 11. c
Sollicitudo [illegible] // [illegible] 9. c
[illegible] 11. b
Solacium [illegible] 191. c
Solum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] colat. 111. a
~~[illegible]~~
~~[illegible] 100. b~~
Signum [illegible] 128. c
Signum [illegible] [illegible] filii
regum a filiis [illegible] 120. b
Signum [illegible] dei 120. c
Signum electionis [illegible] adhuc vel
// mala [illegible] 120. d

[illegible] 100. d

Similis [illegible] 12. c
[illegible] [illegible] [illegible]
Simulatio [illegible] [illegible] 96. a
Sufficientia an // [illegible] 111. d
[illegible] 108. d
Sufficientia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] 109. a
Suffragia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
Suffragium an [illegible] 109. c
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] // [illegible] 109. b
Suffragia [illegible] 109. c
[illegible] 109. c
Suffragia [illegible]
Summi pontifices et imperatores an
possint esse plures 11. b
Superiores [illegible] et meliores [illegible]
[illegible] 101. d
[illegible] 160. b
[illegible]
Sustentatio [illegible] laborant [illegible]
[illegible] [illegible] 11. d
Symoniaci [illegible] 99. a
Symonia 12. c
Symonia [illegible] [illegible] dei 12. d
Symonia [illegible] [illegible]
[illegible] in templo 13. a
[illegible] 19. a
[illegible] 19. b
Symonie [illegible] 12. d
Symonie [illegible] 14. a
Symonie [illegible] 14. a
Symonia [illegible] 16. b
Symonia [illegible] [illegible] ordinis
et baptismi an [illegible]
collatione beneficii [illegible] 16. c
Symonia [illegible] beneficiorum
[illegible] 16. d
Symonia et [illegible]
Symonie [illegible] // [illegible] 16. d
an sit [illegible] 16. b
Symoniacorum [illegible] 14. d
Symonia [illegible] 96. c
Symonis abrahe 142. c
Sollicitudo [illegible] 116. c
[illegible] 111. d

Tepescencia operacio vertitur ... fiat
laycus quam clericus 162.c
Theologia non est inspectanda quare et quando ad-
Theologia a quibus [illegible] 38.b
et ex quibus [illegible] sit in [illegible] 38.c
Theologia quid sit secundum Crisostomum 39.b
Tempus vite breve et a deo dimissum 129.b
Tribus et locis decimatis ... dimitto
xpi accipit ... alius ... codem ... || 92.a
Thesaurus ecclesie 92.b
Thesaurus ecclesie quid sit 92.b
Terra [illegible] 9.d
Terre divisio post diluvium facta et a
loco armenie in quo requievit archa 31.d
Thesaurus ecclesie non et ... dispensandi
[illegible] || 92.b
[illegible] apostolus ...
[illegible]
ad [illegible] iudicii 143.d
Tyrannis ... ad mortem 146.d

Valdesium [illegible] 106.b
Valdenses non credunt ... 170.a
Vendere ... 43.b
Vende ... vite ...
Venter ... || [illegible] 19.b
modo ... possit 124.c
Venditio ... 20.c
Vestis ... 11.b
Vestis ... mortuorum 164.b
Veneris ... 191.b
Vera ... sit ... 109.d
Vera ... 112.b
Vera ... mortis ...
Valorem vel ... || 126.b
Virtute ... || sit obviandum 110.d
Virtutes || [illegible] 19.a
... liber ... et fr-
... 2.a
Usurarii ... sunt ...

tres vel in morte ... 124.a
Usurarii quare sunt mortui in morte
... || [illegible] 124.c
[illegible] sit in [illegible] 93.b
Usuram ... mundi ...
... sunt ...
... 160.a
Vinum ... vino ... 109.c
Voluptates ... mala ... 130.d
Voluptuosi 12.a
Votum abstinendi ... vel vino
per totam vitam non ... 190.c
Usura mortuorum 164.b
Usus ... accipit 26.c
Vtrum ... res ...
... sunt 90.d
Vsus ... 19.b

Xpristiana religio ... dicit
Xpristus ... || ... 136.b
... sit
... 92.b
Xpristus ... 3.b
Xpristus ... mortem ... at-
Xpristus ... || ... 128.c
... ferro 99.b
Xpristus non ... peccata
... 99.d
Xpristus ... sunt
... 99.b
Xpristus ... potestate
... et
|| ... 99.b

Ypocrite ... 21.a

Zelus dei vel alicuius (alius) aliquis faciendus 101.c

Registrum super tractatum de graciis ... de hissis in mense ...

Capitula prime partis

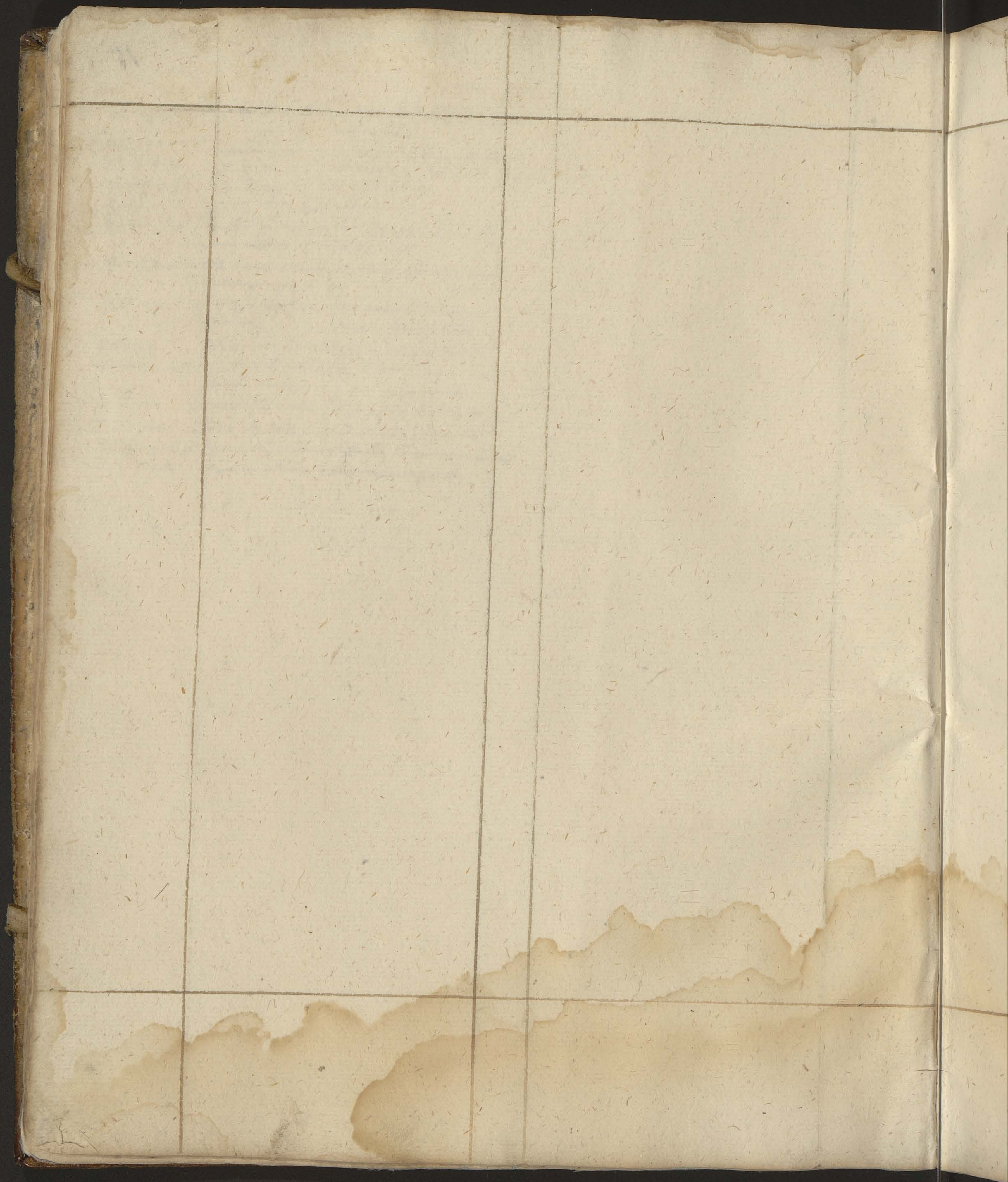
[illegible]

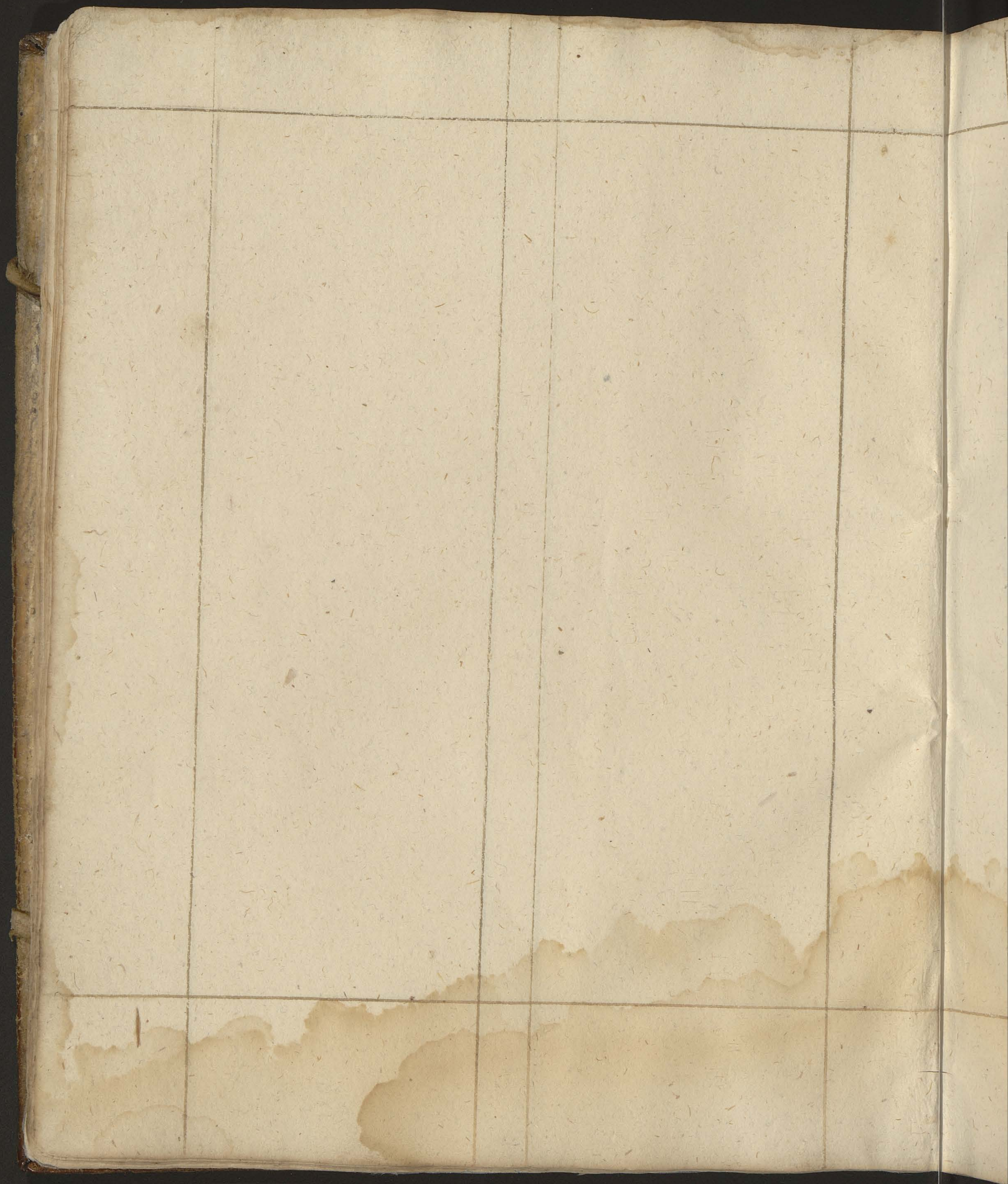
Incipiunt capitula secunde partis

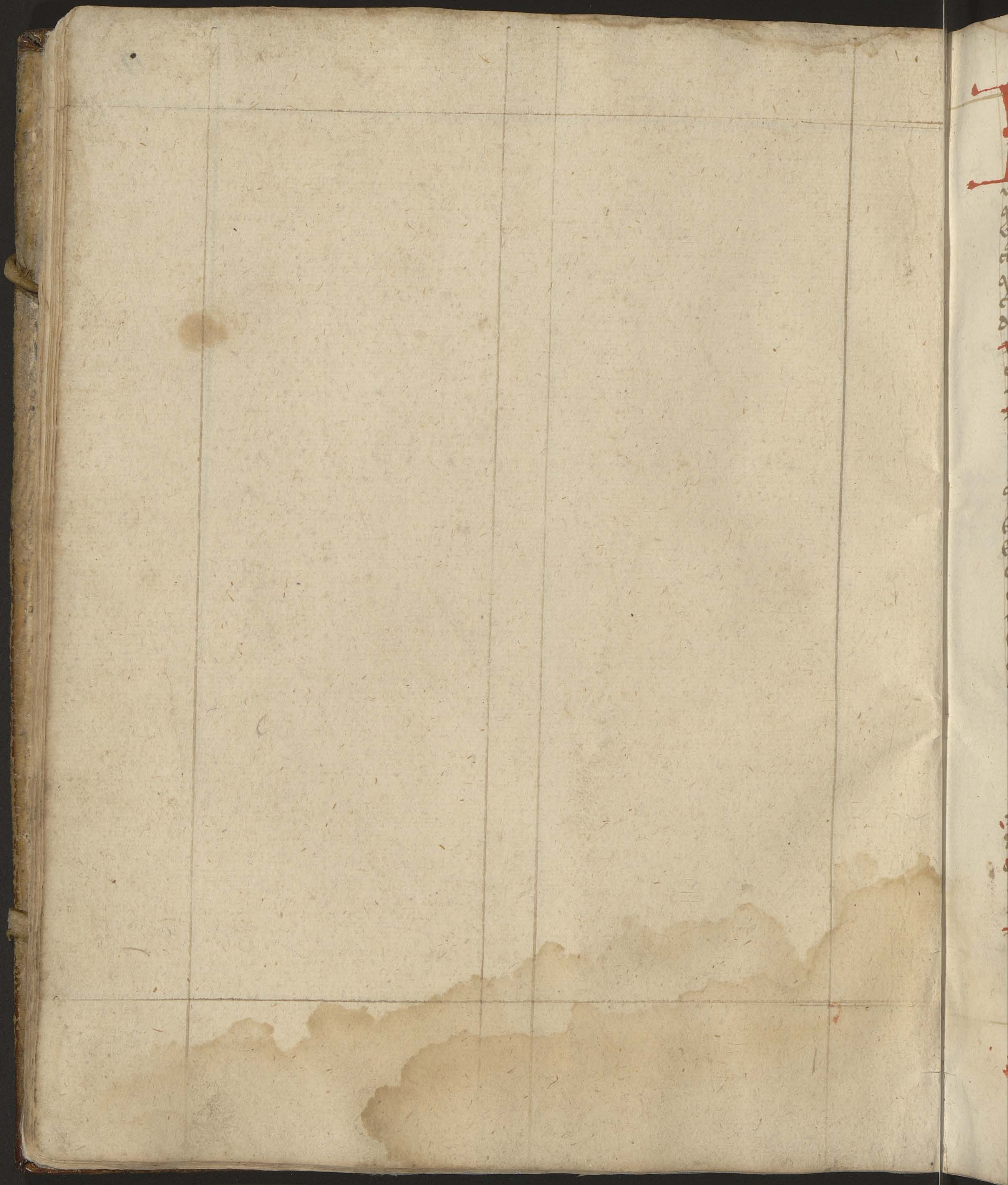
De origine [illegible]

[illegible]

25	Clement[ia] [con]tra [con]silia	Quod [contra] quod [con]tra [con]silia fiunt et vel actibus [con]tra [con]cepta [con]tra dictamen [con]scientie
26	[illegible] ex ea	Quod [illegible] ex ea ... addita ad iura scripta [illegible]
27	[illegible] [contra]	[illegible] ... non [illegible] ad [illegible] valde iura [illegible]
28	[illegible] arg[umentum]	[illegible] ad argument[um] aliis [illegible]
29	[illegible]	[illegible] ad [illegible]
30	[illegible] et alius	[illegible] [illegible] et argument[um] [illegible] reddere ad iura [contra] [illegible]
31	[illegible]	[illegible] addita ad iura scripta [illegible] [illegible]
32	[illegible]	[illegible] [illegible] et alud et [illegible] [illegible] — et [illegible] de ipso [illegible]
33	[illegible]	[illegible]
34	[illegible] cap[itulum]	Quod [illegible] ad [illegible] [contra] [illegible] et [illegible] — [illegible]
35	[illegible] [contra]	[illegible] [illegible] et —
36	[illegible]	[illegible]
37	[illegible] [contra]	[illegible] de [illegible]
38	[illegible]	[illegible]

In sudore vultus tui vesceris pane tuo. Genesis 3. Constat enim in precedentibus quod primus homo inspice afflictus est et punitus undique tristiciis et laboribus, eo quod ipse non potuit delicias in paradiso, recessit ab eo qui ipsum fecit creatorem. Quilibet igitur merito est quod variis puniretur disciplinis eius quia complacendo fatue mulieri declinavit a divinis preceptis. Et iustum erat ut illi displiceret omnia et ipse [illegible] quod contra [illegible] michi et dyabolo, displicuit deo suo. Unde gregorius: et eo eius posteritas in[illegible] te in [illegible] remittere difficultatem [illegible] vero et fallacitate [illegible] sensus flo[illegible]. Sit vero impedire et resistere hominibus qui ab initio possent abire [illegible] esse sic dominus omnia clarius scire [illegible] in processu cognoscendi et omnia generis labores. Invenerunt difficultates, errores, labirintos insolubiles, innumerabiles [illegible] et infinitas [illegible] opiniones. Nunquam non et non generis labor et afflictio spiritus et perplexitas nullus [illegible]. Crede salomoni si [illegible] ait: Intellexi quod omnium operum dei nullam possit homo invenire rationem eorum que fiunt sub sole, et quanto plus laboraverit ad inveniendum tanto minus inveniet. Ecclesiastes 8. Ecclesiastes 7 capitulo ait: Inveni quod fecit deus hominem rectum et ipse se infinitis immiscuit questionibus. Iste est unus tamen labor quod ille vultus hominis melior qui est ad [illegible] dei [illegible] laborando [illegible] secundum [illegible] eius primum. Et [illegible] in intellectu [illegible] processu cognoscendi seu sciendi agrediendi et ingressu et medio capiens labilis est [illegible] multiplex [illegible] labores in principio, in medio, in revertendo, in intendendo et repetendo, non solum in [illegible] processu intellectus et medio laborant sed [illegible] in [illegible] exteriores et interiores sed in superiori [illegible] virtutum [illegible] quelibet [illegible] laboris sit in moribus vel [illegible] sit et [illegible] post [illegible] vultus voluntas laboris non parva [illegible] leviores impressum [illegible] virtutum [illegible] intellectus et medio [illegible]. Tertia [illegible] voluntas seu [illegible] appetitum [illegible] peccando consensit mulieri et dyabolo, contempto deo, repugnat ei. Repugnat omnis creatura, repugnat mundus, repugnat dieta [illegible] ad cor [illegible] recedere [illegible] ad [illegible] obediendo deo [illegible] recessit per inobedientiam. [illegible] melior [illegible] et multa [illegible] impedit [illegible] in processu [illegible] virtutum [illegible] deo laboriosus est et difficilis longe [illegible] virtutum [illegible] ad [illegible] cogitare. Cum [illegible] multi clarent [illegible] vero pollet virtute in [illegible] repente [illegible] non est si [illegible] solicitate agere in uno [illegible] processum [illegible] studiose et laboriose agit in alio. [illegible] non [illegible] omnis homo fuerit [illegible] laborat ut multa [illegible] perdiscere ut virtutis fiat. Convenit homo scire omnia, non potest unus [illegible] scientia laborat [illegible] die ac nocte, desiderat ocios [illegible] ceteris [illegible] perdat [illegible] ceteris [illegible] ipsi [illegible] aut peniteat [illegible] virtutes [illegible] difficultatum [illegible] labor multus.

laboriosus est [illegible] ad [illegible] ad cognoscendum [illegible]

[illegible] studentibus

De logicis sophisticis

et illius presens hunc tractatum magis mi-
cosmi impressum conscendi. in fundo
voluit sibi vestem patris sui. Alii
qui non per dies viii sed tres. Sed per
mensem et amplius fructuosissime insistunt
per invenimus de uno sophistico argumento
ut probet quod hic est asinus vel quod hoc est
impossibile. Vel per solvendo aliquod insolubile
quod in solubili laberinto. Et ita de
multis qui cum quadam tales laboriosissime
attigerunt. In medium mentis veritatem eius
afferunt. Sed se scripsisse narrant et vane
cor extollunt. Vel si quinque adeo re-
currunt sic tempus perdidisse finaliter de-
flebunt. Ego non dubito si quis
in corde suo constituerit attingere scien-
tiam veram scilicet virtutis puta humili-
tatis aut temperantie vel quamcumque aliam. Et tam
studiose ac laboriose ageret ut se
in illa exerceret et habituaret sicut in predictis
ageret et laboraret, utique obtineret virtu-
tem de vita eterna. Et posset de
aliis. Donec omnes acquireret virtutes
certe [illegible] ut exercitio [illegible] virtu-
tum [illegible] tres et sunt difficiles
quam modicum ad rem sunt utilitatis
continue. Sed iam originaliter prodit
labores vani filiorum adam per quem in
labores eorum adiungunt hiis vanioribus
qui laborant et laboraverunt in vanis suis
sophisticis artibus et in certis difficilibus
et periculosis [illegible] et possibilibus [illegible]
sicut [illegible] pro illis laboriose
valde et periculose [illegible] precipientes
artis notorie attingere sunt co-
nati. Non hoc malum filiis adam [illegible]
[illegible] inde quod [illegible] eorum [illegible]
vane ambitiose [illegible]
[illegible] promissionem [illegible]
[illegible] de illo [illegible]
eius sicut [illegible] bonum et malum
[illegible] quod adiungunt [illegible]
fecit filios adam in cogitationibus suis
et in laboribus studiorum suorum. Et se
[illegible] subtilioribus ingeniis
[illegible] ei permittere.

De classice virtutum moralium

Ars notoria

magis [illegible] ad scias. Videlicet ad
ad [illegible] subtilitates [illegible] valeret
et sepe ad infinitum studium [illegible] quidam
[illegible] vanitate [illegible]
in venientes. Quod et oculata
instigatione dictum [illegible] subtilissimorum ingenia
labore perdiderunt circa in materiis theo-
logie vane excedendo et [illegible] fundamento
ubi et quasi non optinuit. Ut de
de ydeis, de formalitatibus, de
complexe significabilibus, de re-
lationibus, de gradibus formarum,
de infinitate specierum, de quiditatibus
rerum, et de in primis talibus fantasticis
materiis et earum difficultatibus.
[illegible] in diabolis [illegible] multos in
[illegible] theologorum [illegible]
fecit et eorum scolas [illegible] occu-
pavit. Aliqui autem hoc non ut [illegible]
sed et alie valentes atque salutares
materie theologie [illegible] et [illegible]
quod ad salutem pertinet [illegible] delectare
[illegible] remittuntur.

Et quia sunt in materia vanitates
laborum filiorum adam, ideo
ut adiungunt laborum difficultas in
illa considerentur. Et sit advertendum quod
omnis labor hominum reducitur ad quatuor
genera. Quia omnis labor vel est
acquisitivus, vel retentivus, vel
[illegible] vel [illegible]. Cum enim omnis
laborans vel intendit aliquid acquirere
vel [illegible] aliquid [illegible]
vel ab alio seu ab aliis. Et ita
de [illegible] et [illegible] et quibus
[illegible] quatuor [illegible] dividitur [illegible]
[illegible] subalternatos [illegible] dividuntur
[illegible] Quia sunt bona fortune, bona
nature et bona moralia. Verbi gratia
in uno omnis labor acquisitivus vel
est [illegible] bonorum fortune quia sunt bona vite
corporalis utilia ut divicie [illegible]
et artificiales. [illegible] acquisitionem
augmentationem [illegible] omnis
labor [illegible] agricolarum, me-
chanicorum et mercatorum.

De theologis

Labor hominum reducitur ad quatuor genera.

Vel 2o labor acquisitiuus est virtutum
corporalium que sunt sanitas corporis, pul-
chritudo, fortitudo, agilitas, firmi-
tas [illegible] et huiusmodi. Ad quas
acquirendas conservandas et acquisitas
[illegible] omnis labor medicorum
tendit. ¶ Vel 3o labor acquisitiuus
est virtutum corporum mortalium que diuiduntur
in exteriora et interiora. Exteriora
sunt honores, dignitates, possessiones, prelaciones,
et [illegible], propter quas acquirendas et fuit
[illegible] [illegible] labor
hominum. Interiora bona mortalium
sunt scientie, virtutes, propter quas acquirendas
augmentandas et conservandas et oppositorum
malorum [illegible] ad illius
prouidendum, ecce dicitur omnis labor
precipue clericorum et studiosorum
principaliter esse. ¶ Similiter labori
prestantissimo sunt et amicitia
[illegible] amor [illegible] labor principum
militum et generaliter armigerorum
qui ad hoc instituti sunt, ut violentos
iniquos et iniuriosos compescant
potestate ab adversariis [illegible] / [illegible]
sunt [illegible] legalem / executiuam
[illegible] ciuilem / et scilicet qui disponunt
[illegible] ad receptionem [illegible]
[illegible] / in [illegible] et [illegible]
credendis [illegible] et agendis ¶
Hec ita disponenti ut qui considerare
velit [illegible] advertere possit qualis et
quanta sit hominum utilitas in singulis
[illegible] laborum suorum / [illegible]
[illegible] diuisiones [illegible]
[illegible] / [illegible] aliquibus esse
labor [illegible] et superfluus / [illegible] labor
bonus et malus / legalis et [illegible] /
industrius et stolidus / discretus et
indiscretus ¶ Hoc facile est et [illegible]
[illegible] potest quod aliquis aduertere et
considerando [illegible] et labores [illegible]
[illegible] volunt ¶ [illegible] dicitur forte
quomodo et in labore acquisitiuo [illegible] virtutis
potest esse verum et superfluum, discretum
et indiscretum. Et omnis labor quo

virtutes acquirendas potest esse labor verus
superfluus discretus indiscretus /

acquiruntur [illegible] et actus seu motus [illegible]
[illegible] / [illegible] potest esse verus et
superfluus ¶ [illegible] quod [illegible] labor
quo tendit ad virtutem / [illegible]
[illegible] et motus [illegible] frequentati acquiruntur
[illegible] virtutum. Et [illegible] ut [illegible]
[illegible] non cadit error [illegible] verum aut su-
perfluum / Aliud vero labor est quo homo [illegible]
se aduertere aliquo [illegible] in modo [illegible]
[illegible] seu impediens aut [illegible]
mouens. Et iste labor potest esse [illegible] dis-
cretus [illegible] indiscretus / potest esse verus / potest
esse [illegible] stultus et [illegible] indiscretus. Et [illegible]
de hoc [illegible] sit / cum et vir [illegible]
Moyses fuit in [illegible] / [illegible]
[illegible] reprehensus dicitur [illegible] la-
bore consumeris Exodi 18. [illegible]
aliquis qui nimio rigore [illegible]
[illegible] laborat ut virtute [illegible]
plene [illegible] in discrete agere potest
et stulto labore [illegible] consumere [illegible]
[illegible] reddere / Et secundum hunc modum in
aliis [illegible] sepe labor qui [illegible]
suo non dei agitur / [illegible] adeptionem
vite seu virtutum tendere [illegible] /
superfluus, vanus, stultus et [illegible]
[illegible] indiscretus ¶ [illegible] et in
[illegible] [illegible] ingenio
[illegible] laborant [illegible]
[illegible] laboribus non [illegible] / [illegible]
[illegible] nimio [illegible] stulto seu in-
discreto labore consumunt / [illegible]
ordinem et modum in [illegible] seu in [illegible]
[illegible] laborandi ¶ Hoc in-
[illegible] modi et ordinis agendi
et laborandi / est [illegible] / [illegible]
ut hoc [illegible] ad [illegible]
laborent / tamen [illegible] aliorum [illegible]
[illegible] modicum [illegible] et hoc [illegible] /
¶ [illegible] labor [illegible]
[illegible] est [illegible] vel
[illegible] / [illegible] est [illegible]
impedimentorum / [illegible] est defectus
[illegible] / [illegible] est

de labore principum militum armigerorum

[illegible]

defunctis administrationem. Sed est exper-
imentalis scientiarum. [illegible]
indispositio et ineptitudo corpo-
ris. dicit quod est labor de operationibus hominis.
¶ Aliter sic exponi potest labor
pro necessariis vite ipsius Adam et filiorum
eius agricultura usque ad sudorem
frontis. Intelligitur autem labor eius de quo notandum
quod non solum dominus est [illegible] et dedit
terram in opere. In laboribus comedes
ex ea cunctis diebus. Sed additum est
In sudore vultus tui vesceris pane tuo.

labor ad agriculturam fuit multiplex modo

¶ Potuit enim quare apponit generaliter
labor eius specialiter puniri. ¶ Primo quia
inexpertus in arte agricultura
quia si forte speculative Adam novit
tamen usu et experientia sicut etiam operandi

.2º. aliunde non habuit cum ad hoc opus
exigitur. instructus non fuit. Secundo
vite in exercitatione virium in laboribus
quia sibi delectatio de paradiso except-

.3º. a peccati incubebat. Tertio quod de-
fuit instrumentorum quibus agricultura re-
quirit et aliorum quibus artes mechanice
opus habent in factione vestimentorum
domorum vasorum et aliarum rerum arti-
ficialium. sine quibus homo commode vi-
vere non potest. Nec potuit inquirere arti-
ficialia instrumenta fabricandi. tum quia
ligna [illegible] habere poterat. et
non potuit habere ferrum nisi in diversis
mineris ferri in terra et laboriose
effoderet. Nec quod potuit fa-
bricare malleos et securos et certa alia
instrumenta nisi haberet usum ignis
quod non erat facile. [illegible] ab homine
inventum quia nunquam ignem vidisset
nec usum sciret. Ante quod reliquos fomi-
tes [illegible] et [illegible] pre appa-
ratu [illegible] Adam de para-
diso [illegible] potuit [illegible] per
[illegible] aliquod sustinere. ¶ Quarto ratione

.4º. impedimentorum. utpote [illegible]
laborantem [illegible] molestabat
plurimum. utpote frigus et estus. fulgur

misere
et comedens [illegible] inquietabat et bes-
tie terrebant. Dicit Ysidorus
de summo bono. In elementis [illegible]
mus et elementorum adversitate [illegible]
[illegible]. propter hoc [illegible] primum est.
ut deo supplicemus. [illegible] quod [illegible]
[illegible] patiatur adversa. Unde
Sap. 7 [illegible] li. [illegible] pungebant
eum ex [illegible] quod insensatos
et psalmorum [illegible] [illegible]
defecit [illegible] adversis in
[illegible]. et levior est ad [illegible]
quibus [illegible] confidunt. ¶ Quinto [illegible]

.5º. quia solus erat. non habens [illegible]
in laboribus. [illegible]
filiis [illegible]. ut equis
asinis et bobus. quos oportuit primo
[illegible] et [illegible]
[illegible] per illos [illegible] laboribus
iuvare possent. ¶ Sexto labo-

.6º. ravit [illegible] terre. quia sterilis
effecta est [illegible] colenti se
spinas tribulos et vepres
germinavit. quod primo laborose
[illegible] oportuit. et de [illegible]
adhuc [illegible] fodi vel a-
rari [illegible] et rigari
ut fructum [illegible] usui
[illegible]. ¶ [illegible] quod [illegible]
hoc dictum [illegible] a deo ipsi
Adam. In sudore vultus tui vesce-
ris pane tuo. hoc [illegible]
[illegible]. In labore [illegible]
et assiduo sudore corporis [illegible]
[illegible] comedes panem tuum.
[illegible] tuis laboribus pro necessariis
vite [illegible] et [illegible]
et non [illegible] [illegible]
[illegible] pane tuo [illegible]
comedes. et comedendo [illegible]
¶ [illegible] quod [illegible] Adam
[illegible] in sudore vultus sui panem
suum [illegible] et si modo filii eius
[illegible] in sudore vultus [illegible]
[illegible] in sudore [illegible]
corporis ¶ [illegible] filii
filii Adam [illegible] et delicati
[illegible] et [illegible] comedunt

panem in sudore vultus [illegible]
[illegible]

.3.

et libenter quod sudat. Alii sunt pompes.
qui vestes quod sudorem laborantium pro
quirendis [illegible] invenientes / q
alii acte se devorant / Primus quod
isti in sudore vultus sui comedunt
panem suum sed non est omnibus unica
sudandi causa. In ipsis sudor est
indicium laboris et fatigacionis / In
illis est signum gaudii et replecionis
Illi sudando emittunt sudores do
lores filios genuerunt / Isti labo
rem [illegible] gaudiis [illegible] primos
De illis est qui sudat. Iracundia
[illegible] crapula [illegible] vel nimis
delicata. Isti sudant fatigati
angustiati et undique dilatati.
Sed adhuc ex aliis causis ut
vicio / filii adam eodem modo pt
es in sudore vultus sui comedunt
panem doloris [illegible] quidam
in sudore quem labor [illegible] / cont
morbum corporis facit / Sicut febres
infirmi / Alii in sudore quem timor et
angustia educunt / Alii in sudore
quem labor scolasticus extorquet
Alii in sudore quem labor [illegible]
efficit / Alii in sudore quem labor bellicus
exprimit et cetera / Alii in sudore
quem labor penitencie effundit [illegible]
panem doloris / Primo quia [illegible]
[illegible] Cinerem [illegible] panem meum
manducabam / et poculum meum cum fletu
miscebam a facie ire indignacionis
tue. Sed [illegible] hunc modum idem
[illegible] in aliis laboribus [illegible]
[illegible] / et [illegible] quo omnes homines /
[illegible] fuit / in sudore vultus
sui [illegible] panem suo. Sed [illegible]
quod [illegible] infelicissimi sunt / qui
in sudore laboris / in peccatis [illegible]
[illegible] dolorum. Sed [illegible]
sic hodie [illegible] / qui longe labo
riosius sudant / [illegible] / quod [illegible]
[illegible]
pati videntur in laboribus penitencie

et sudoribus obsistunt. mandatorum dei / Sicut
eorum laboribus alleviat [illegible] celestis
[illegible] / Illorum vero sudores / et mores suis
[illegible] / et timor amittit
eternum supplicium. Sed [illegible] sudores
[illegible] / [illegible] adam primus generis humani
prevaricator / peccando in filios suos de
rivari meruit. Sed [illegible] autem
adam secundus humani generis / gubernator
reparator ihesus christus / peccato illo et
omnibus [illegible] / cuius su
dorem talem sustinuit [illegible] / quanto
[illegible] dolendo / peccatis omnium nimio
dolore angustiatus / sanguineum sudorem
[illegible] nimio [illegible] magnitudo
vim doloris ibi [illegible] / ubi
sudor sanguineus extorquetur [illegible]
[illegible] in alio / [illegible]
incidit. Questio / Sed tamen [illegible]
quod sit unum de [illegible]
singularis [illegible]
[illegible] dolorem [illegible]
sanguineum sudorem [illegible] Sed Cogitat
[illegible] dolorum [illegible]
[illegible] / quem labor
[illegible] operuit sudorem / quem labor
[illegible] corporis fecit / Sed [illegible]
[illegible] / in peccatis corporis / [illegible] nobis
[illegible] sudavit / [illegible] doloribus / [illegible] nobis
[illegible] sudor / [illegible] labor [illegible]
sudavit [illegible] / ut nos
amodo non sudaremus in [illegible] de
[illegible] non sudaremus in laboribus penitencie
[illegible] sudaremus in laboribus
peccatis [illegible] mortem [illegible]
[illegible] / quibus sudor [illegible]
[illegible] vite celestis / [illegible]
[illegible] sanguineus / quem in
hac [illegible] sudorem sanguineum [illegible] passio
[illegible] dolorosissima [illegible]
extorsit / Sudorem ablucionis / quem
[illegible] adae in [illegible] / et labor [illegible]
[illegible] filiorum eius nimium [illegible]
Processit et allegorice [illegible]
[illegible] in sudore vultus tui vesceris pane
[illegible] declaracione [illegible]
[illegible] dicit vultus [illegible]
adam temporalia rei. Sed Primo / quia [illegible]

adversus quoque sudat sed / xpc dominus sanguineum / sudorem emisit

Sed quid dicit vultus ade / tempus rei

.1.

filius ade legitur et ymago eius dicitur
Vnde adam [illegible] secundum est de
[illegible] exprimit formam simi-
[illegible] hominem [illegible]
[illegible] ade [illegible] xxx [illegible]
[illegible] fisonomie [illegible] fortiter fluit
[illegible] quod formavit corpus [illegible] in vtero virginis (glo)
non egent dando phisonomiam
[illegible] dispositionis materie vel formam
influentiam celi. [illegible] quod formavit
christo corpus [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] dubium
[illegible] corporis [illegible] et formavit formo-
sior [illegible] et adam [illegible] fuisse
[illegible] in dispositione corporis. Tertio
[illegible] vultus adam dici potest eo quod
[illegible] exemplar [illegible] vite [illegible] omnis [illegible]
[illegible] ut se conformet illi. [illegible]
[illegible] pinguinus potest. Item [illegible]
[illegible] in [illegible] ipse
est ymago et vultus exemplaris [illegible]
[illegible] ceterorum vultus [illegible]
[illegible] et reduci ad sue
originalis pulchritudinis decorem. Eodem
[illegible] potuit [illegible] et eodem
ipsi ade et filiis suis [illegible] In su-
dore vultus tui vesceris pane tuo.
id est ex [illegible] sudoris passionis
christi [illegible] vultus [illegible] est
vesceris pane tuo. Pane [illegible]
[illegible] spiritualis alimonie [illegible]
et [illegible] hominem [illegible] Hic est
spiritualis alimonia [illegible] sudoris christi
[illegible] de celo allatus [illegible]
[illegible] quod vires [illegible] spirituales [illegible]
fortificat [illegible] digne
Sicut [illegible] eiusdem [illegible]
[illegible] exemplorum [illegible]
[illegible] exemplarium celestium
Vnde hugo de sancto victore [illegible] sicut
[illegible] corporali [illegible] materiali
ad [illegible] potius [illegible] sic
[illegible] refectio [illegible] medi-
[illegible] vino [illegible] et dulcius
exemplorum [illegible] In
[illegible] refectio [illegible]
id est [illegible]

[illegible] et moralis. Forma
[illegible] simplicibus [illegible] doctoribus.
[illegible] omnis [illegible] Imperat [illegible]
[illegible] Tertio spiritualiorum. Instat dul-
cior. Forma [illegible] exemplorum
[illegible] vivat ministrorum [illegible] dulce-
[illegible] Imprimit christus vim [illegible]
[illegible] fugit [illegible] sicut docet
Forma pascit [illegible] secundo [illegible]
[illegible] vbi [illegible] ibidem
[illegible] spiritualis refectio. Et [illegible]
[illegible] spiritualis [illegible]
laboribus acquirit et [illegible] a filiis
adam. Illis [illegible] hic pane spiritu-
[illegible] sicut doctores
Ideo [illegible] dominum esse
potuit. In sudore vultus tui vesceris pane [illegible]
Vel aliter [illegible]
[illegible] potest dominum esse vesceris pane tuo. (eukaristia)
Panem [illegible] de celo dedit eis. Et alibi: hic est (Iohannis vi)
panis qui de celo descendit [illegible]
[illegible] panis [illegible]
[illegible] eukaristia [illegible] panis et vi-
[illegible] Hoc de-
clarandum [illegible] Sic homo
[illegible] substantiis [illegible]
[illegible] corporali [illegible] spirituali [illegible]
indiget [illegible] nutrimento [illegible] in-
[illegible] ut [illegible] possit
valide [illegible] Ita [illegible]
[illegible] spiritualibus [illegible]
[illegible]
[illegible] vinum
[illegible] eukaristia [illegible]
[illegible] et vinum
[illegible] ut intelligatur spirituale
alimentum esse [illegible]
[illegible]
[illegible] robur et [illegible]
Sed differt alimentum hoc [illegible]
[illegible] in eo [illegible]
[illegible]
[illegible] aliud vero [illegible]

medicina fit sibi similior assimilata. Sed contra est quia generatur. Ex quo sic arguo: aliqui corporalibus debite assuescere sumere cibum non fructificant, sed quanto amplius utuntur vel petunt spiritualibus non mutant spiritum hominis in naturam dispositum, ut ipsum sibi assimilare possit. Quomodo igitur ex frequenti usu eius spiritualiter cibi fit conformior Christo in moribus conformior, ille vero efficatius hoc alimento mutatur. Quomodo vero sedule illo cibo utitur, et non fit ex hoc conformior, sed fortassis vero difficilior, vel in eadem tendit ad hebetem spiritu, sumit. Non utique statim, donec disponatur, ut scilicet alimentum ipsum magis ac magis sibi assimilet, donec cum penitus conformem faciat. Agit namque similiter. Respondetur: alimentum suum disponens recipientem. Quomodo si debite disposita est, sicut calor sibi applicat alimentum. Et cetera aliqua hec qualitas nomine agit in ipsum. Contingit quidem idem agens naturale applicatum diversis corporibus eidem passo, et tamen nullum nomine influit, et si continuet eadem applicatio, non cessat agere donec passum sibi assimilet. Sic enim in agentibus naturalibus videmus. Ergo eucharistia secundum quod operatur agit in sumentem, et sacramentaliter assimilatur. Et tamen ex frequenti usu ... penitus eadem ... forte ... Si eo utitur assiduo, inducit aliquam conformitatem spiritualibus vel conformitatem ad Christum ... ductus ... plus ... ducet ut exterioribus ... deinceps ... ad ... assi-

... Possit forte ... dici quod ... frequentius utuntur corporibus ... sed ... indigentes ... spiritualibus ... Sed contra ... Et ... non sit ... ut ... assimilet ... quia ... et ... aliter ... in ... similiter ... quod ... in suppositione premissa ypothesi.

Sed quid fiet si eadem hostia ... continuaret ... diversis ... Videtur ... in fortiori et ... Respondeo quod si ... dispositio ... ex quo ... corporis ... sumentis ... actualiter influit ... dispositionem ... indispositionis ... fiet utique ... conformior ... et ... felicior ... ad ... et ... tepidior ... in dei laudibus ... largior ... in operibus pietatis ... corporis ... et ... corpus ... Christi ... ipsum ...

euch[aristia] effectus

Nota quia ... ... sumentis ... conformitatem ... efficiat

dubium

Nota: frequens sumentis dignus corporis Christi

vivus et mortuus oblatus [illegible]
[illegible] vult quod dici possit in magis
virtus et efficacia [illegible] est [illegible]
quod vel medium redundat oblatio
Christi fidelibus in eos qui ipsum per fidem
receperunt [illegible] contritio et confessio
et attritio sufficit ad salutem
[illegible] licet non associata Christi
presentie efficaciter [illegible] qui ei non
sufficiant [illegible] non tamen [illegible] in
[illegible] Et [illegible] [illegible] peccatoribus
licet sine venia [illegible]
[illegible] oblatio [illegible] corporis et sanguinis
Christi [illegible] veritatis [illegible] consequuntur
[illegible] gratie collatam [illegible]
[illegible] in alio loco se [illegible] Et quia
non est [illegible] Christus in mortali cor-
[illegible] inter homines [illegible]
in corpore et anima [illegible] in fide [illegible]
ipsum [illegible] sibi presentem
[illegible] non [illegible] [illegible]
modo [illegible] [illegible] presentia
fide ad Christum invisibiliter presente.
quod [illegible] ad [illegible]
[illegible] oculis videbatur [illegible]
aliud vult [illegible] dixit
[illegible] vidisti me Thoma credidisti
beati qui non viderunt et crediderunt Iohannis 20
[illegible] ad veritatem [illegible]
in corde [illegible] simulatio
[illegible] oblatio [illegible] corporis et
sanguinis Christi [illegible] presentie
[illegible] [illegible] et glorificatione
et [illegible] oblatione [illegible]
vel [illegible] Christi [illegible]
[illegible] [illegible] ad
[illegible] venie [illegible]
[illegible] non [illegible]
sit [illegible] ubi ipse
[illegible] abscondit
[illegible] sub [illegible]
[illegible] presentie [illegible] de [illegible]
[illegible] presente [illegible]
[illegible] sic [illegible]
cum [illegible] sub [illegible]
[illegible] in [illegible] obumbratur

[illegible] magister [illegible]
[illegible] [illegible]
primo [illegible] fide [illegible] dominum
ibi presente [illegible] ipsum [illegible]
ipse [illegible] audivit [illegible]
[illegible] non [illegible] corporaliter [illegible]
[illegible] [illegible]
ei [illegible] quod si [illegible] presente
videret [illegible] non [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] presentes [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] quod si in [illegible]
ibi [illegible] [illegible]
esse videt [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] in fide se [illegible] et [illegible]
corde [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] adsalute
[illegible] [illegible]
se [illegible] presente [illegible] aliud
[illegible] peccatores [illegible]
ad veritatem [illegible] Christum [illegible]
[illegible] [illegible] glorificetis
in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
pedes [illegible] presente [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] presentes [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible]
et [illegible] primo ipsum [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
se [illegible] [illegible]
tetigit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ubi [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

29

et non tamen ubi / quia te de loco remotum an-
gustiaris cum non videbis / quia te
videt / ibi [illegible] te humiliat / ita
presentie circumdat locum [illegible]
nobis ecce dominus / supplicat pec-
fundere lacrimas / et in dubie [illegible]
conspexeris / quod mittit / quia videbis
illum tenuit / et lacrimis lavit
vel dubitet si fuit [illegible]
peccatrix [illegible] scilicet peccatrix peccatorum
remissio / quia peccatrix peccatis in
remissione [illegible] acceperit est [illegible]
[illegible] credidit videlicet ¶ Secundo
[illegible] hec homo [illegible] qui velit [illegible]
[illegible] dominum suum [illegible]
[illegible] ei accedere qui [illegible]
[illegible] se [illegible]
[illegible] et [illegible]
ubi dominus suis [illegible]
[illegible] exhibet ut [illegible]
audientibus omni homini aliquid [illegible]
te / [illegible] aliquo [illegible] necessitates
suas [illegible] se exponere volenti /
¶ [illegible] moralis et [illegible]
homo [illegible] filium dei
[illegible] in hoc [illegible]
[illegible] se [illegible]
[illegible] exhibuit ubi ad se ve-
nire [illegible] ad [illegible]
[illegible] Venite igitur ad
me omnes qui laboratis et fatigati
estis et ego reficiam vos / [illegible]
[illegible] venire ad me et
[illegible] ¶ [illegible] plus / [illegible]
[illegible] presentie [illegible] / [illegible]
in celum [illegible] meritis
[illegible] dominum suum [illegible]
[illegible] presente / [illegible]
[illegible] filius dei venit ad
[illegible] assumpte [illegible]
[illegible] adhuc cotidie
venit [illegible] quem [illegible]
[illegible] corporis et [illegible]
¶ [illegible] dei [illegible] re-
demptorem [illegible] ad [illegible]

[illegible] ¶ [illegible]
[illegible] dei / [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] filius
adhuc [illegible]
[illegible] fide [illegible]
se exhibet [illegible]
[illegible] illa
[illegible] volens pati et
mori [illegible] fide [illegible] meruit ¶
Redemptor [illegible]
[illegible] / [illegible] corporis [illegible]
[illegible]
[illegible] oblatione
[illegible] deo [illegible]
[illegible]
[illegible] exhibitio ¶ [illegible]
[illegible] dominus [illegible]
exhibet se [illegible] presente fide [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] et mortuorum [illegible] ¶
Dic homo [illegible] debuit
et potuit deus [illegible] ut [illegible]
[illegible] non [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] dominus [illegible]
[illegible]
[illegible] cogitasti te non [illegible] pro-
cessu [illegible] mittendo
[illegible] ad [illegible] /
¶ [illegible] ut te [illegible]
illum quem celum capere non poterat
se clausit in virginis utero / [illegible]
Et [illegible] ut te liberatum
ad regnum celeste perduceret / [illegible]
[illegible] se claudit [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] possit /
¶ [illegible] rex omnium cuius aula in
[illegible] celi est / In [illegible]
[illegible] se [illegible]
[illegible] ad se [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] / [illegible] ad [illegible]
[illegible] se admitte / [illegible]
[illegible] ad nobiles / [illegible] enim

sacrum: latibulis absconditus manet
semel sed ad omnes ingredi in domus, ad
mensas ad peccatores, ad publicanos
ad leprosos, ad fures et latrones;
et ut hos cum adgnit visitet, ista
aliqua ad se accedere prohibuit, quia
pauperes sicut nos sive advenit
[illegible] domos corporaliter ac
cum eis intrandi non contempsit.
Ecce quidem humilitas eorum qd' dns
omnium sub uno [illegible]. Divitiis
aliis hominibus tecto porta, quia ideo
non [illegible] ut adiuvet delectare
contempnit. Domini pauperibus ut cor-
rigit et ad mensam conducit in
[illegible] negligit. Sed domos divitum
et potentum ingredi contempnit, contempsit
[illegible] pauperum. Venerunt in
templum [illegible] pallacium [illegible]
non [illegible], diebus aditum ad
se [illegible] temporibus accessum de-
negat, [illegible] dns [illegible] et [illegible]
to [illegible] elegit, ut eque
omnibus accessum [illegible]. Iudicate
si equum est [illegible] sic [illegible]
dns se humiliat. Sed verum est
[illegible] negare accessum, quia
dns [illegible] ad se aditum [illegible]
et [illegible] non [illegible].
Accede [illegible] et ad [illegible] dns tuo
humilitatis [illegible] quod [illegible] voluit
supplere [illegible] vestigium. Ecce
dns [illegible] te [illegible]. Alii [illegible]
pedibus [illegible] nudis [illegible]
[illegible] equum [illegible] / ce-
tere voles [illegible] asinum /
non [illegible] ad [illegible] solatium.
Sed ad [illegible] suscepite [illegible]
[illegible]. Et sic te [illegible]
humiliter [illegible] nullo
precedere vel sequere / [illegible]
[illegible] et humilibus [illegible]
[illegible] sequatur [illegible]
et non humilime se [illegible]

humilibus [illegible] qui nullo
comitatu [illegible] sed solo [illegible].
cum [illegible] et [illegible] nullo
precedente. Erubesce [illegible]
[illegible] et confunde valde [illegible]
dns [illegible] sic humiliter [illegible] et [illegible]
tam humiliter [illegible]. Erubescere
[illegible] precedere [illegible]
[illegible] et [illegible]
precedentibus et plurimis sequentibus. Et
erubescite [illegible] illi qui [illegible]
audita [illegible] fastuosi
[illegible] ducis [illegible] de
lectis [illegible] mensis. Currunt
ad fenestras [illegible] multi [illegible]
laboribus festinant ad [illegible] et ad
videos [illegible] / [illegible]
omnes / concedunt de locis
[illegible] rex [illegible] vidi [illegible] in ad-
[illegible] prelatus sui tedio
Non sic tunc fit cum audit [illegible]
[illegible] adventus summi regis [illegible].
[illegible] alia [illegible].
Non sic [illegible] audita [illegible] corda
clangor [illegible]. Non fit ad
illum [illegible] / Non surgit
de lecto. Non recedit de mensa.
Non [illegible] labor. Sed [illegible]
surgit de sede et currit ad fenes-
tram cum [illegible]
Vere [illegible] et auditu
cordis [illegible] plus [illegible]
tuba [illegible] mundi. [illegible]
[illegible] clangor [illegible] et [illegible]
[illegible] summi regis
qui videt [illegible] et quo [illegible]
[illegible] et absconditio [illegible]
sui [illegible] regum [illegible] de
sibi [illegible]. Et [illegible]
[illegible] cum [illegible] nullo regali
apparatu non [illegible] te moneat
[illegible] te [illegible] humiliter
ideo [illegible] tam [illegible]
[illegible] se [illegible] humiliter [illegible] ex
[illegible] in absconditio [illegible]

6

et olim se exhibuit in apertum. Cur
ergo prohibit hoc quod hoc nomine. Cur
communis deprimitur. Cum dominus se totum
presente se fecit et facit ut det
veniam penitenti. Augeat virtutes
proficienti. Infirmum curat. Et dignitas
erudiat. Quomodo manet hec tot
pietates nunc est priore potest.
Certe nullus non comprehendit. Sunt
omnino se talibus fieri non curet.

Sed obicitur ab aliis. Si reverenter
vult se habet. Cur tunc hoc vul-
gatur per auxilio personis. Quod dominum
ipsum preciosum habet quam ipsos et la-
borem accessu ad ipsum cum et quando
vellet. Cur hoc districtum fuit dis-
pendio per prima fratres super remissione
penne et culpe. Cum in ipsum remis-
sione venisset ad hoc celebratione presente
habet ut conveniens se digne presente
peccata indulgentiam et unitio sue
passionis peccata dimittit. Sed et que
oblatione corporis et sanguinis eius
non minus largiter quam olim pro eius
qui offerebat mortem dimisisse. Et
de facto et latroni dimisit. Item
quod non obstantibus hiis venerari ad se
nos domino gratias et ad aliud quod dominus
ordinatur meditatur quod se ipsum venerari per
certo non solum sufficit. Et continue
conducti congruenter debent. Est et
gratia domino humilitas petentis quantum
indigens se reputas vere prosit
accedere altissimum dominum. Sinceri
presumpte sinodos ceteros vel nuncius
pellent dominum pro eo.

Sed obicitur forte ab aliis dicit
videtur quod non sit tam effectus
verus quod sicut premissa sentiunt.
Et si esset, cur illa quod facere cot-
tidie celebrant non sentiret se
cottidie fieri meliores et for-
ciores. Item. Sed rebilla contra
sacramentum applicatur. Quia si disposicio
spiritualis meius tendat. Et hoc etiam
in hiis quod enim latent reducit. Item in
aliis quam prius dispositi sunt.

Et ergo quodlibet nullum spiritualem motum in
sentiunt. Sed aliqui habent pre affectione et
tempore. Sed utrum reducitur quia in disposita
accesserunt. Sed loquitur de aliis qui
cottidie celebrant. Sed bene dis-
positi. Isti utique debent sentire
se augeri in virtutibus et nobilius
Christo formiores fieri. Respondeo. Quia
nonnulli sunt presbiteri olim a privilegio
effectus huius sacramenti nobiliter senserunt
sicut adhuc aliqui devoti sentiunt
presbiteri et alii in corpore in fide et
devocione dispositi. Sed dominus voluit
ergo eos digneremur. Sed notandum autem
in omnibus quod quamvis bene dispositi non sunt
similiter. Ratio est ne ex effectibus
concluderetur huius sacramenti veritas, sicut
tamen magne fidei cum tenetur. Et
Unde non ergo sacramentum hoc agat non
naturaliter. Sed per voluntatem Christi quod omnium cor-
da novit. Et cognoscit quid expediat
cuique eius effectum. Alteri aliud et aliis nullum.

Veri licet sacramentum hoc quidem occulto in
fluxu augeat charitatem, fidem, spem
et ceteras virtutes, ac ceteros eventus omnino
nunc tamen augmentatur. Sed quidem quedam
perceptibiliter redundat in actualem
sensationem et quedam spiritualis dulcedinis
gustum. Et etiam quedam solum in mentem
sensum redundat. Item alternum. Sed
adhuc aliquos suspendit. Sed tamen illa
redundantia non solum mentem nove
devotionis sed fortiori spiritu dulcedinis
sentiunt. Sed non fundos et alacres
ad deum se reperiunt et quod cum eis plus
solito sublevavi. Licet bene dispositi
fuerint quam sacerdotum sentiunt. Sed
non tamen tale quid accidit desidia-
te. Et si ei accidit fortius ut est
sufficienter munitum et quamvis tempus
invalescet. Fortius reperiuntur ubi for-
titer aliquis spiritualem gustum sensit
cecidit. Sed omne petrus plus erga
Christum ferbuit et tamen ipsum prius negavit
sed hic est Sed adhuc de
talibus quod quidem sunt naturaliter molles

[illegible]

[illegible]

[illegible]

et incitationis animi quam confortationis gra-
tie et delectationis. Alii vero naturaliter sunt
duri et rigidi animi quorum ideo non facili-
ter mittit interius spiritualis perfectio.
Sicut in aliis quod tamen minus constantes sunt
et in modo in talem admittitur ista quod rigidi
animi sunt fundaliter exterius. Quamvis dum insuper
Item et multotiens et modo sepe homines
spiritus affligunt(ur) rigore et duritia quod si
repit hoc probare sicut constat per dyscrasiam non
fatigatur ipsum rebus istis. Et ideo clarius
suos in ille moris affligendo pro habe-
sole. Viret ab hoc sanctissimum salutem con-
ferre prospicere. Cum ut dicitur Caritas
divina pietatis salute anime sepius
secretissime et fidelissime operatur non solum
fidei subsidio aut in multis vero atque
dulcedine spiritualis fulcitur. Ideo minus quam
si perfectius spiritualem carismatum afflu-
eret ut tamen in talibus ut corpus se caute
teneret. Sicut in mediis tamen gre-
valis subveniunt. Ut frequente audis
repetat et recipere ceterum quod suo
ut sit aut delicata in humilitate
probate. Porro adhuc
unum debes attendere diligenter.
Quia quando minus sis spiritualis saporem tamen minus
ob hoc gratus quod non est fidei debitus
effectus vel non est peius. Sed econ-
trario. Et gratia dat in se. Vel
corporis gratias agere. Cum non dat gratias
agere et pacienter sustinere. Omnes qui non
est in potestate tua. Sed summi et benignissimi
largitoris. Cui non dixit vel
quid vis. Sed cui placuit dabit. Sunt
indicativa esse ad suam laudem et
tuam utilitatem. Non quod minus saporem
spiritualem percipit diffidat. Et desperet.
Sed pocius hoc scias ad applicatorum
fidei attendere. Et ad incitatorum sin-
ut affectus atque dyscretione ille
excellentissimum suum considerat et
meditet ut exhortatur in adhibens

se ad id quod melius disponat. Ut ita in
sudore vultus sui ex laboribus pe-
nitentie et acquirende diuinorum
tandem ipse vsum consequatur. Sicut
ipsius spiritualis dulcedinis. Cum ne-
ut in corde expurgat in natura
ut sudor ex laboribus primo effecto
et secundo procedat. Tunc ergo
festinandum ad medicum. Et
pauper divites pulsare ad hostium
attende quod pulsat inter se. Sitis
medicus est et pijssimus distributor
largissimus remunerator. Ipse
solo verbo restaurat universa. Sicut
primo creavit voluit. Credere cordis.
Ipsa quidem expellunt et condicionis
exhibent. Et mulier in terra quod sub-
audeat dicere quod ipsi quod sit fru-
stum non debeat accedere ad eu-
angelium. Sicut nos tulit et
in semetipso recepit. Et ne inter
in mundo accessit et tanges cum
sanitate. Et peccatrix dum eius
ostendit pedes est inundata. Ipsa
intinxit dum fregit et despicit
extendita est. Ipse accidentes
tantum sit. Sic comita potest
litua et turbata. Mostra
dum edidit et accessit solam
confregerunt. Atque deus de illo ex
ibat et sanabat omnes. Et et
publicani et peccatores dum appropin-
quabant ad ipsum venerit incolebant.
Et non ymo omnium atque hostes
eius non sperneret. Et non venit
in regnum mundum vocare iustos. Sed
peccatores. Unde non in gentem dia
sit. Et sicut adinventor quod in anime
sunt in salvatorum peccatorum cui
et advenit. Hostia saluti
sit fidelibus quam vivo corde nostrum
attendere. Et remissiorum culparum.
Et ideo si hoc scilicet peccat
aliquod occultum forte commisit. Ideo
in peccatu accedendi depositis co-
gitet. Et sanus sit statuta anima
sed qui sit minus audeat accedere

peccatorum hunc occultus potest an debeat accedere
ad sacrum eukaristie.

p(ro)curat arte de. ¶ Secundo q(uia) fru
ct(us) s(unt) (con)venie(n)t(es) (con)silio
p(ro)p(ter) natura(m) vt(er)i medicor(um) phi
logo(rum)q(ue) p(ro)curat no(n)n(ulli) & ad virt(utem)
magna valet du(m) corde (con)cutit
ad p(er)fec(tionem) d(omi)n(u)m accessit. Et lac(ri)
mis eor(um) rigatur in quo(rum) me(n)s
p(er)fect(i)o(n)es s(u)nt. p(ro)fect(i)o(n)e tu(m)
amplius ne fiat. Q(uia) (et) q(ui)
s(er)uit d(omi)n(u)m sit. Et conveniat
salute(m) q(ui) p(er)venit p(er)actis
adeptus s(u)nt l(ibe)r(e) succedere. Et
vultu (con)sequentur no(n) (com)pellit
n(on) abhorret (con)grauidet. Ad
q(uo)m suscepit p(ro)p(ter)q(ue) cecat facie
volunt. ¶ Tertio q(uia) sudor labo
rib(us) p(ro)p(ri)e debet q(uo)d uterum tale(m)
fuit. Sudor ille vultus (et) filio(rum)
ada(m) in quo vesci debet p(ro)p(ter)
suo s(u)p(er) s(er)uabili q(ui) ex(ce)ssit se
p(ro)p(ter) ei(us) oblat(us). ¶ Deinde q(uo)
q(uo)d de pane (con)ficit q(ui)s i(n) matu(ra)
(con)t(ra)rio sudore in(tro)ducit(ur). Et ta(n)
to robustior (et) felicior e(st).
¶ Sed s(ecundu)m h(oc) (com)mune modu(m) ve(s)
cendi de hoc pane i(n) sudore
adhuc alij de illo cedit
i(n) sudore vult(us) sui. Et s(ecundu)m q(uo)d
vel s(ecundu)m s(er)uitore(m) vel i(n) vent(ris) tu(m)
tiore. Vel (con)cordis (con)punctio(n)e
vel s(ecundu)m q(uo)d i(n) s(an)c(t)am(en)t(um) ... sudat.
De(n)i(que) de illo p(ro)p(ter) pane(m) cede(n)
talibus. Et v(er)um q(ui) feliciter
i(n) sudore vult(us) sui cedit (com)pletur.
¶ Infeliciter a(utem) d(icitu)r i(n) p(ro)p(ter)
cedit i(n) sudore vult(us) sui q(ui)
d(omi)n(u)m s(er)uit i(n) p(ec)c(a)tis dei. vescit
a(utem) dicit(ur) p(ro)p(ter) angustia(m) (et) sudore
(con)fusio(n)is sudore madet. Et
h(oc) sit de(um) de pane sudo
ris eius q(uo)d e(st) vult(us) ada(m). s(ecundu)m p(ro)p(ter).

i illi

Cu(m) v(er)o ei(us) corp(us) q(uia) filij ada(m)
s(un)t m(od)o (con)messum e(ss)e. Debem(us)
i(n) sudore. Ideo (et) m(odo) s(an)c(t)e de hoc
accipi s(ecundu)m v(er)bu(m) dei. q(uo)d ab i(ni)t(i)o
dicebat ad ada(m) (et) ad filios suos
i(n) eo. In sudore vult(us) tui vesceris p(ane). (et)c(etera)
¶ Iterato r(ati)o(n)e s(ecundu)m deo (con)s(er)u(ando)
ministrare (con)ueniens adiecta
q(uo)d e(st) h(oc) textu(m) ad v(er)itate(m)
de(n) s(u)nt. ¶ Re(s)p(onsio) prima (con)sol(atio) dat.
q(uo)d v(er)bu(m) d(e)i dicitur In sudore vult(us)
tui ves(ceris) p(ane) (et)c(etera). ¶ Specificat(ur) a(utem) q(uo)d
i(d) e(st) q(uia) a(nte) i(n) textu d(omi)n(u)m e(ss)e (et) vultu.
In laborib(us) comedes ex ea. s(ecundu)m t(er)ra(m)
maledicta(m) specificatio q(uia) designat
modo dicit labore(m) h(om)i(n)is p(ro)pt(er)ea
i(n)n(o)c(en)tie. Deinde h(ab)et(ur) s(ecundu)m h(om)i(n)e(m) e(st). Et
labore(m) h(om)i(n)is p(ro)pt(er)ea ne laps(us)
s(ecundu)m h(om)i(n)em. n(on) labores fuissent h(om)i(n)i
ad exerciciu(m) solu(m) delect(ationis). Ad
exp(er)ime(n)tu(m) n(on) ... n(on) fuit
(et) s(un)t h(om)i(n)i (con)iunct(i) (et) molestia ut
sepe ip(su)m sudare cogit. ¶ Ideo
i(n) p(re)d(i)c(t)is m(od)is multi labore(m) d(omi)n(u)s
(con)p(re)hendit ut visu(m) e(st). (con)ferre sub
s(ecundu)m q(ua)m carpo ... v(er)it(ur) m(odi). d(ivers)i
laborantiu(m) p(ro)p(ter)ea s(ecundu)m d(e) filijs ada(m) — laboratiu(m) diu(er)se
q(ui) multu(m) laborant (et) multu(m) p(ro)fi(ci)unt.
(2) Alij q(ui) multu(m) laborant (et) p(ar)u(m) p(ro)fi(ci)unt.
(3) Alij q(ui) p(ar)u(m) laborant (et) p(ar)u(m)
p(ro)fi(ci)unt. (4) Alij q(ui) p(ar)u(m) laborant
(et) multu(m) p(ro)fi(ci)unt. ¶ Ca(usa) h(oc) (pr)i(mu)m
m(od)o e(st) q(uia) aliq(ui) feruent(er) laborant
q(ui) ne(s)ciunt q(uo)m(od)o op(er)eat(ur) laborare.
(et) i(n) eo i(n) q(uo) laborant. Alij no(n) p(ro)fi(ci)unt
q(uia) a(ute)m i(n) vult(us) m(odo) ... s(unt) fatigat(i)
(et) ... multa sudor(is) sui labo
rare. Alij q(ui) (con)t(ra) ... ag(un)t
... aliq(uo)d labo(r)ib(us) s(ecundu)m i(m)plicat
vult vices. Et i(de)o no(n) p(ro)fi(ci)unt. Alij
laborat bo(n)u(m) (et) vult (con)ceptos no(n)

et ubi docebat alter vero ... Joh. abbas ... Symeon et ... labore multo ...
... et agere ... bona et ubi composita duplex in ... et ultro
labore ... per ... in vero monte ... iter adhuc alij

contineat. Sed ad vincula distinguunt
melioribus delectis. ¶ Adhuc
alij sunt qui licet minus fortes seu
habiles sint, tamen diutine laboran
do sudant. Et illi sunt qui sepe
multum laborant et multum proficiunt
quia ordinate laboribus procedunt, secundum
tempora distinctos et distributos recom
pensat eos quia minus receperunt.
Sunt vero quidam qui autem fortes et
excellentes habiles et ingeniosi, quos
confidentes qui breui tempore magna facere
possent, deficere in utilitate communis la
bore fugiunt et usque ad sudorem la
borare fatigantur. ¶ Sunt alij qui vires
laborandi habent preciosas ydoneas
quas tamen torpore desidie extin
guunt. Vires dico corporales
et spirituales, ut ingenium habile et
corpus agile ac robustum. ¶ Presump
tuosi et graves plures, quos ... actibus
longe excedunt. Qui si vellent vel
lent propter laborando multa
bona possent facere. ¶ Qui tamen ...
nunt resolucione multa bona fienda
vel laudanda opera faciunt. ¶ Ut
ipse quid aliud dicam? dum in quadam
in parabola ... de servis, quorum singuli
receperunt bona domini sui, unus minus
alter plus, ut quinque cum bonis
receptis negociando fideliter labo
ravit ut bona commissa duplicando
augeret. ¶ Omnes sunt isti in
domo Dei, statum ... domini
bonis diffusus ... Alij
... laborando cum bonis a
Deo eis concessis ... [illegible]
multa ... ¶ Et alij super
... sunt. ... sunt ...
et ... Et alij omnes ...
... domum Dei ... grat
... sunt ... laboribus
... multum fructum attu
lit. ¶ Alij ... domus Dei
... excellentes ... torquescit

Veri docti adeo con
cessi boni ut male
viverent

nullo labore ad perfectionem sunt (?) ...
domum Dei ... fatigati ...
¶ Preterea adhuc alij sunt qui
non solum domum Dei ad dignitatem
bona ... negligunt ...
et ... deficiunt. Qui in malo
industria ... contracti in
... dolis ... fraudibus vel ...
aliud ... ¶ Alij con
cessi domum ... voluit ...
laboriose sudat ...
et ... agendo ...
... ¶ Adhuc alij
in fideliter cum bonis domini sui labor
... quod ... domini ...
erat. ¶ Et sunt qui ex hijs qui ex
donis Dei excellentes ... se
extollunt et non domini ... omnia
sunt sibi ... negociantes in
fideles ... domino ...
Math. 27. Hinc male et piger ...
... ¶ fidelis et
... laboravit cum bonis ... domini
... Euge serve bone et fidelis
quia super pauca fuisti fidelis super
multa te constituam. ¶ Certum est
... bona sua ... bona sunt
dona Dei multiplicata. Hinc sunt
fortune ut divicie ... nature
ut robur virium et disposicio
... mores ut scientia et virtutes
... bona gracie ut fides et caritas.
... obligati ad laborandum cum bonis
istis secundum disposicionem domini sui ... debe
... esse voluit ... ad
... usque ... quod
laboribus mediis ... at
tinget. ¶ Item ... ignis
... voluit ...
nisi ut ardeat. ¶ De hoc igne
... Caritas ...
operatur magna ... si non operatur ...
caritas ... non ...
... Johannes ubi ait: Si quis

... Joh. ...

quem subaz commodi | et videlicet
fratrem suum [illegible] | et [illegible]
[illegible] sunt albo | quo [illegible]
dei est in illo | Sed de et operibus con
cedaz esse dictum. Apostolus ubi dicit
Iustus ex fide vivit | [illegible] operari
si nisi az | obtinuit [illegible] labor
[illegible] impetu [illegible] | adesset
[illegible] | [illegible] est quod domini et [illegible]
facit | Nam si inferior [illegible]
aliquod bonum in feodum a superiori
tenet [illegible] ad omnem fide
litatem et honorem | Et aliter | quia si
[illegible] non exhibuit [illegible] et
[illegible] domino | [illegible] fuit
offendit | [illegible] quod in feodum
recepit | [illegible] quod fortius
obligatur deo | quam [illegible]
[illegible] | [illegible] | domino
deo suo | ad omnem [illegible] obedire
[illegible] et honorem | [illegible]
[illegible] se [illegible] quod false [illegible]
[illegible] | [illegible]
[illegible] non obligetur [illegible] et
[illegible] | [illegible]
tor [illegible] et [illegible]
non illa [illegible] ficta [illegible] fortuita
[illegible] | deus [illegible] | [illegible] sue
[illegible] providentie | [illegible]
[illegible] | [illegible] |
[illegible] | [illegible]
[illegible] | [illegible] | et
[illegible] ut [illegible] ad [illegible] la
boribus [illegible] sunt |
[illegible] | quam [illegible]
[illegible] obligatum se
[illegible] | [illegible] magis
laboribus et sudoribus [illegible]
[illegible] | [illegible] recepit | [illegible]
ingenium et vires [illegible]
dedit | [illegible] deus est
[illegible] | [illegible] exemplum
adiute in artificialibus.

[illegible] architector [illegible]
[illegible] | [illegible] ut [illegible]
[illegible] laboribus [illegible] | [illegible]
[illegible] dat [illegible] artificialibus [illegible]
[illegible] figuratz | et [illegible]
[illegible] ordine [illegible] usu | laborem
[illegible] motum [illegible] horologio [illegible]
[illegible] artificiatz
| [illegible] | [illegible] alia [illegible]
[illegible] | ut et [illegible] moveat.
velocitate et ordine [illegible] | quod [illegible]
[illegible] constituit | [illegible] suo
[illegible] magister [illegible] horologio
[illegible] | [illegible]
[illegible] quod fecit | et constituit potencijs
et organis | et [illegible] | [illegible]
motum et [illegible] | quod [illegible]
determinat | [illegible] | ut ex
[illegible] | ut in illos posset [illegible]
| [illegible] adiutorium
[illegible] creator deus | non [illegible] rebus
[illegible] sed [illegible] | [illegible]
perfectionem [illegible] | [illegible] facile
[illegible] [illegible] voluit
[illegible] | [illegible] corporis
perfectio [illegible] | [illegible]
[illegible] | [illegible]
[illegible] et [illegible] | quod [illegible]
[illegible] laborando | [illegible] perfectionis
[illegible] tempore [illegible]
posset | [illegible] magis [illegible] | [illegible]
ut [illegible] vite | [illegible]
[illegible] et [illegible] | quod fecit [illegible]
expediencius | [illegible] ut [illegible] vite
| [illegible] rebus [illegible] | [illegible] sunt [illegible]
perfectionis | [illegible] rebus
[illegible] | non [illegible] omnes
motum | et labor [illegible] | [illegible]
rebus [illegible] sunt [illegible] perfectionis
[illegible] non moverentur | [illegible] labor
| [illegible] | [illegible]
[illegible] | [illegible] perfectionibus
[illegible] | [illegible] motus
| et laboris [illegible] rebus | [illegible] labor.

[illegible] horologium

[illegible] perfectionis

tis et ibi debet esse maior. Quanto enim volu-
ntas est a suis peccatis elongatior //
Item haec sententia aliqui(?) Ymo quia maioris
ergo labor damnatorum est, et nulla
gloria sequitur illum laborem, labor eorum est in sed
continuat requies. Dictiores vero qui in
adherent parte vite agunt de vero
quiete labore vero et requie, plus tamen
longiorem laborem quam de requie. Item
Ulterius sciendum quod quamvis deus
fecerit [illegible] nullam creaturam posuit
in ultimitate [illegible] peccatoris sui tamen
omnibus sufficienter providit de perfectione ad
perfecte. Item et istis [illegible] ad primum
[illegible] quia nunc angeli sunt vel
[illegible] beati [illegible] sui esse. Item
[illegible] complementum
beatitudinis in primo instanti, quia non dum
receperunt dotem [illegible]
[illegible] nulla creatura [illegible] post instans
sui esse [illegible] sua felicitate
[illegible] esse [illegible] omnibus creaturis sunt data
[illegible] ab illo. Item non ad [illegible]
[illegible] quia deus omni rei [illegible] in primo instanti
sui esse [illegible] constituit in suo fine vel ei
dedit sufficienter intrinsecus et extrinsecus
[illegible] usu et motu res ipsa possit
suum finem adipisci. Hic [illegible]
[illegible] Item omnibus [illegible]
[illegible] beatitudinis finalis. Item [illegible]
[illegible] vel virtualiter seu potentialiter.
Item [illegible] ad [illegible]
vel dare [illegible] aliquid [illegible] ille
[illegible]
[illegible] illud attingere potest [illegible] ille
debite uti velit. Item [illegible]
sufficienter [illegible] regnum celorum. Quia
dedit eis potestatem filios dei fieri.
Item ergo non omnibus [illegible] pervenient
illud [illegible]
[illegible] laboris et [illegible] beatitudinis [illegible] labor
[illegible] negligit. Item [illegible]
[illegible] laborare seu [illegible]
[illegible] suis [illegible]

felicitatem recipiet [illegible] ad
[illegible] datae [illegible]
laborando [illegible] recipiet
[illegible] laboris [illegible]
[illegible] precedentes. [illegible]
[illegible] vita [illegible]
[illegible] laboribus [illegible]
[illegible] angeli [illegible]
[illegible] felicitatis.
Item [illegible] quo defectu laboris seu
[illegible] in nostra potestate [illegible]
[illegible] vitae [illegible]
[illegible] salvatur [illegible]
[illegible] Item dulcis [illegible]
Item [illegible] audivit
[illegible] ad formicam
[illegible] dicitur [illegible]. Item [illegible]
[illegible] ut doceat et [illegible]
[illegible] egestas et [illegible]
[illegible]
[illegible] fons [illegible]
[illegible] egestas [illegible] longa.
Item [illegible] laboribus [illegible]
[illegible] egestatem non [illegible]
[illegible] Item [illegible]
laborando [illegible]
[illegible] in ymo [illegible] quo [illegible]
[illegible] laboribus [illegible]
[illegible] est malum [illegible]
[illegible] illud laboribus
[illegible]
[illegible]
[illegible] illum [illegible]
[illegible] corpori et
negligentie [illegible] non [illegible]
deus [illegible] posse
[illegible] et laborantem [illegible]
[illegible] ubi [illegible]
[illegible] in [illegible] Item [illegible]
[illegible] mortalis [illegible]
[illegible] illius [illegible] indi-
[illegible] valebit. Non potuisse
[illegible] facere [illegible]
[illegible] obmittit
[illegible] ubi [illegible] posset in eo
[illegible] confortari [illegible] tamen
[illegible] obligetur [illegible] ad omne quod

[illegible] non obligatur ad omne quod potest

qd pt facere / Item e q ho p[illegible]
ultim vivum pt / tamen q difficile
pt / Est q comode pt tamen q de
facili pt / De obmissione ergo
excusat etc. et quomodo de obmisse
fidei. Ideo autem sic de obmissione
ten et gratia. ¶ Valde ergo decipiuntur
nobiles iuste non expendentes alle
grantes deo in prima maxime in
anglia si nimis vices dandas / posse
tenemur mitere · in destibilem amorem
de semper sentire Ideo ergo dicitur ille
¶ Hec autem omnia ... [illegible]
luxuria ut apparet / quod non exigitur
ex parte ex q missibus et laboribus
mediis attingere sicut sine persona
complementum / Postergo missis et
laboribus quod extensissime advertit
primum logistas hominum / Absolute
perfectione sunt / Ideo est dominum
ab mito In sudore vultus tui
vesceris pane tuo i. cum labore
quem sudore facere exigere / Sed
sustentamentum utrumque vite cor
poralis videlicet et spiritualis ¶
Item post quam expressimus collo
sit / Quia vitam quam ordinatur
attingendi bonis quod est intio
et ordinatur / atque in monendi oppo
rtunitate eius vel laboris / sollicitu
dinis ¶ Item quod de est homini necesse
est vel ex labore medio attingat
vel atque liberali dono recipiat
eorum primi / et gratiale est / quod adiungi
dei influxum / quod dat homini quod est bo
nitatem et possibile non est quod addi fluxum
dei simpliciter / quod est illum ratio
ne hominum aliquo bonum / et aliquando
in monendum / sed debito procedere
missum seu labore / quem homo facere
pt / Et dico facere pt enim
Ubi est impotentia laborandi · sine
culpa hominis contracta / Ibi sola dei
influentia / sine primo labore seu
contentu cause / Ubi autem est
et quam facultates medii / et labo
randi pro adipiscendis que q

Bo intio et eyoriat quibus viis pt acqua
vel mala in moda

desunt bonis / vel in monendis mittis
qui insufficit non laborent / sed dei lar
gitatis simul expectet / tempt[illegible]
primum etc. et con[illegible] quem rerum ordinem
veniunt / ab ipso institutum · Quando
rebus ita sunt gerente et disponente / ut
vel propriis missibus / seu laboribus
acquirat quod eis desunt / vel centibus
aliorum illa recipiunt ¶ ¶ Deus n
non deus vult prime sit avibus
eciam quod pt / prius quam sibi multum
sibi · plus velit / Et ergo dicebatur
versus lengus / Qui fecit te sine te
non iustificabit te sine te ¶ Nec
solum requirit deus missum seu laborem
eius cum causa sed se est missum et la
borem unius tante et aliter / Ubi et
ista agit quam de / Et recepit
bonus quantum sed de multo laborare /
Verbi gracia Imperator volens deus
dare quam primo vite multo / expectat
tantum donec baptisetur / Et atque ete
et primum fiat ab aliis / Quod sine
glectum fuit / p[illegible] remanebit
Ita et dicitur quomodo mone [illegible]
ad primam / Domini studiis eos ante
instructum pro ipso oret / vel quod pro
ipsius ad instanciam / amore autem
exhortatione laboret / Sic et pro in
firmis vult deus primo medicos
requiri / et peccatos diligenter sibi re
ducendo ad pristinum / qui non fecerunt
et pariter et reliquit deo gratuito
sepe sanitatem / Quia neglecto ordinato
processu mortuus fuisset ¶ ¶ Itaque
in medium ad omnem quod cognitum
de disposicione dei est / quod homines ceteris
laboribus et missibus mediis / conve
niendo quod eis dest / Credendo quod sufficit
quod deus imperfectum eorum supplebit
Ideo quod ex suis viribus potuerunt
¶ Hec disposicio dei non solum ad
homines est et ad animalia certa se ex
tendit / Item et animalia non volunt
laborant / et sollicitudine sunt vigiles /

·2·

Da largitate expectare
et pre nil labore et non tempore

de i w. ut ho aly
immet ab alio

ex quibus | et ad corpus sustentacionem | et conservacionem
recipiunt | Dicunt etiam doctores medicine | varie-
tatem animalium in accidentibus | et motibus | et diversi-
tate dierum inveniri | et eciam diebus nocti-
mentis ¶ Dicunt naturales animalia | sumunt
quod non absque sollicitudine querunt | nutrimenta
sua | et bestie varias regiones circuire
solent | et media usque ad noctem | quia unum
esse queritur | quod in nocte in alio querunt | sin
quo nonnullus habent | quedam bestiole re-
piunt predatores ¶ Et dixi nonnullis
tantum propter animalia que afficiunt partes
vel aliis rebus. Unde nutrimentum querunt
cibus non est operis motu locali de loco
ad locum | Aliud etiam non placet | quia deerat
magis sequuntur nutrimentum sumunt | Solu-
modo illis conditionibus vivencibus | promissum est
et providetur adeo | Sed hiis quod indigent
huius corporis laboribus | seu proprijs motibus
¶ Homines vero | quod vivere querunt laboribus aptes
| cupientes sine labore de aliis providerunt | sic
dicens providendum laboribus agri | nec dum quem
hominis usque et ceterorum animalium condignatur
¶ Unde et si volatilia celi non arent
neque seminant | sed tamen aliquod faciunt
in rebus quibus indiget crescat | Itaque
sine sollicitudine et labore preter reditus naturalis
vivere non possunt ¶ Quis enim vidit mus-
cas intrare vestes annua | Et dic in
nidis querere ¶ Quis de talibus ceterorum
prescientiam accipere videt glires | Et
non possessiones a quibus habundantius agere | et la-
boribus distinere ¶ Omnes vero quidem
fortes vitibus alii quidam ipse sua-
sine laboribus perpessi | Ideo possunt ceteri cor-
pori volatilibus celi | Sicut est visum est
illa multo labore fatigata | ut non habeat
¶ Quedam bestie | que tempore sine
hominis labore possunt | quia in nocte vivunt
quedam non ex fructibus labore hominis ex
cuius acquisitio ¶ Ergo volunt aliqui
homines vivere in ocio | ut volatilia ce-
li | vivunt ut illa volatilia celi | Alii sine
hominum sustinentur | Et nocturno nutrimenta

capiunt ex provectibus terre fructibus
¶ Aliqui autem quamvis curant quibusdam
nocturnis volatilibus | quod nocte eciam possunt
recipiunt furtum | et alia colligunt
ubi non seminaverunt | et edificant | et congre-
miscent hominibus qui laborant | et edunt de
fructibus eorum | De quo vinum de vine-
tis est | Super istos labores | Sicut usque
ad sudorem acquirunt | Ex laboribus cor-
pori comedunt | bestie demoliuntur |
Insuper tempestates rapiunt | fures sub-
trahunt | raptores rapiunt | domini ex-
torquent | Usurarii | Quid ipse | et media
et decimis homines diversi generis | diversis
modis de laboribus eorum | vivunt . Aut
¶ Quis et filii adam et tot sunt vicia
et pauperes sapientiam dum cogitur esse
in sudore vultus sui comedere panem suum.
| Et hyeme | et in aliquo de sudore
minimum sudoris quolibet habere debent
| cogitur comedere panem doloris | sicut
estate panem sudoris ¶ Adhuc
super hoc aggravat miseriam | Sed dominus
laborancium | et hiis quod omnes de fructibus
terre et fetibus animalium | opus est . et pau-
citatis et talibus gravat. nec hiis laborantium
¶ Sed aliquando in mundo qui laborant sunt
felices in actionibus | Sed ut qui laborant
in artificiis sunt necnon | Cum in aliis
si laboraverit expertus . agros et bestias
vere nimia habundancie acquirere | Ideo tot
miseri | non tot fraudes et doli
erunt in policijs hominum ¶ Nunquam adhuc
autem in corpus augetur pauperum la-
boratorum | Ideo in unius de rebus habitantibus
victum adeo communiter largitus .
aggravat | et ceteram tamen | ut inde
mille species habent ¶ Quare et ta-
labores hominis | usque ad sudorem aggra-
vatur | providens dominus deus . et mundi
in eo dicens peccati adam | quia hec in ve-
nit | et in ipso filiis suis | futuris
quam talis ¶ In sudore vultus tui ves-
ceris pane tuo

Volatilia hominum et noctis | operatur

Mortalia nutrit

Ita hic atque et mar ... ...

Circa hec premissa duo quiruntur primo utrum aliqui fortes viri possint excusari a laboribus et videtur quod non quia exeunt et [illegible] dicit et allegatur hoc de videtur contra quia viri dispositi ad hominem et auctum gratiale dirigitur [illegible] est. est enim aliquis vir qui vivus credat et alii laborent et laborantes a comedere et aliquo bono alio respectu recipiat. Ad istud dubium fuit responsum primum super illum textum In laboribus credere expectat et respondetur quod adhuc aliqui dicendum quod in loco sexto intendo [illegible]. Secundo quod vivere potest quantum utrum hoc ex quo terra profert sponte possit adhuc vitam transigere sine labore. Quod probatur quia transigere parte vitam ad ampliorem scilicet latitudinem et commoditatem parte et rigorem. Ad quod primo modo vivit homo sine laboribus vilibus mechanicis et agricultura transigere non potest. Secundo autem modo adhuc vitam homo agit potest et satis aliquando sine huius laboribus cum olim Abraham et sancte Baptista et alii qui solum huiusmodi sustentabantur que repiere potuit in deserto scilicet melle et locustis et de de aquis, et aliis herbis solum integris et heremitis inveniuntur. Et etiam in tempore nostro homo posset hoc vitam consumere solum ex hiis que terra adhuc sponte producit et inveniuntur in silvis intrigis et desertis variis fructibus arborum ut pomis piris avellanis castanee et huiusmodi. Insuper et herbe nobiles et radices virgidis sibi reperiuntur ex quibus homo indistincte sufficienter sibi colligere posset et usu ignis sine fomentu et cibaria. Posset item de melle silvestri congregato posset pullos avium de nidis

capere et pungentibus et piscibus et avibus et aliis bestiolis et esu et vestitu aptis et optimis. Bibere et pisces prendere posset et vita contentus et vitam sustentare. Ecce ergo et aliquis modus sustentandi vitam sine tot laboribus mechanicis et aliis quibus nos continue homines pro corpore vivendi occupatur et fatigatur. Ut multo plures tempus labori pestilente sit deputet. Est modus iste ex solis eductione animalium quos ex germinibus et herbis ac fructibus que terra sponte gignit nutriri possunt ut scilicet oves, boves, capre et huiusmodi. Item ex illis animalibus potest homo capere pro victu lac, caseum et carnes, et pro vestitu pilos et pellis. Et eciam homo posset vivere sine usu pecuniarum ex fomento confecti edificium adhuc aliqui populi vivunt in montibus et regionibus et [illegible] cuncta et frumento frumenti. Tertius modus vivendi est sine tot laboribus quomodo sumptu et procedo ut potest fieri ex animalibus et de menstruis et per compositos lactis aquarum. Frumentum arborum et fructus et humiles. Quamvis autem iste modus non olim et adhuc plurimi modo vivunt, non enim opus tot mechanicis laboribus ut hodie. Et plenius sufficit mechanici ut carpentarii et sutores fabri et figuli. Et habentes vestes et pellibus et in fructibus et pane et aliis huiusmodi et homo reddunt ad victum. Item tertio eciam vestitum et habitaciones et paratos cibos pro labore quo mechanici laboribus filii Ade hodie frustra sudant. Item in vita aliquis modus communis sine aliquo solum ad flanere delicate et splendide vivendi ... et alia non vivere

homo vero posset sine labore vitam transigere

laboratores debent esse [illegible]

p ... artificia sufficient pro vita hominum

magis obstat quieti felicitatis quam prosit
Et quod consulebat politicum regimine regentes
ut illi qui possunt quietam vitam ducere | visitent aliquos
mutuarie [illegible] | et negociatori
cum | ut in vallibus et montanis [illegible]
commoneat | et utrumque artiones [illegible]
operantes | utrum atque cogat ¶ In
aliis hominum genus erat [illegible]
artibus et laboribus operantis | [illegible]
[illegible] vitam | et ideo plus
requirat hominibus laboribus [illegible] | quia
voluptates et utilitates excogitavit
quam utilibus quibus homo indiget et
requirit ¶ Et [illegible] considerandum
erat | quod hodie mechanici | agricole
et mercatores | [illegible] sudant
laboribus | moti cupiditate | vel vanitate
et non inveniunt [illegible] mag[illegible]
[illegible] | et [illegible] ¶ Sed
[illegible] diviciis congregatis de [illegible]
[illegible] | [illegible] | sit ho-
noribus extollatur | et presidencijs [illegible]
[illegible] obtinendis | licet tot et tanta
labores [illegible] | [illegible]
[illegible] vel nulla [illegible]
remansit ¶ Et [illegible] | [illegible]
[illegible] | [illegible]
laborare [illegible] | quod [illegible]
[illegible] | ut suis laboribus | [illegible] necessitate
vite acquirant competenter | [illegible]
necessarii desinunt ¶ Et [illegible] mercatores
laborantes | et mechanici [illegible]
[illegible] | [illegible] laborant | ¶ Ideo
suis laboribus | non solum [illegible] vite
necessaria acquirunt | sed [illegible]
[illegible] ¶ Hoc [illegible] | [illegible]
[illegible] laborantes | sibi [illegible] constituunt
[illegible] ¶ [illegible] ut
[illegible] | [illegible] et sophis-
ticatione [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] constituunt [illegible] est
[illegible] | laborantes [illegible] |
ut [illegible] possit
¶ [illegible]
[illegible] vendat |

laborantes [illegible] |

[illegible] | [illegible]
[illegible] | [illegible] | operibus
et laboribus | [illegible] labo-
[illegible] ¶ [illegible] artifices
non [illegible]
[illegible] | [illegible]
| in vestibus | in edificijs | et rebus
alijs | ut magis lucretur ¶ [illegible]
[illegible] artifices [illegible] requirit
aut [illegible] | ut [illegible]
[illegible] | vel [illegible] disponere
vestem | [illegible] vel cingulum
¶ [illegible] | quod [illegible] artifices non
debent [illegible] talium excogitatores
ut [illegible] non [illegible]
[illegible] | in forte [illegible]
[illegible] | aliud [illegible]
[illegible] | quia nec [illegible] ad
[illegible]
| ut [illegible] superfluas [illegible]
[illegible] ¶ [illegible]
[illegible] ad hoc | ut [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] et cogitatus [illegible]
| [illegible] et bonis moribus
[illegible] complectunt [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] vel [illegible] et [illegible]
| [illegible] | [illegible] tempus [illegible]
[illegible] | et [illegible]
¶ [illegible] pertinet ad eum
laborantes | quia re aliqua artificiose
facit | vel [illegible] perurat
[illegible] aut [illegible] adversi[illegible]
[illegible] | [illegible]
operans [illegible] laborans [illegible]
[illegible] ut [illegible]
sibi [illegible] | [illegible] quod adiungit
[illegible] | [illegible] | [illegible]
bore in artificijs [illegible]
[illegible] | [illegible] et sollicite
laborare tenetur | [illegible] operis ex
[illegible] | et [illegible] | et [illegible]
[illegible] | [illegible] |
[illegible] et sophis-
ticacionem in re [illegible] |

11·

ita q[uod] cu[m] laboribus suis / et prime vite
tu[n]c s[ecundu]m velut / et post h[oc] et[er]na[m]
promereri / q[uod] o[mn]ibus p[ro]missum est cu[m] qui
legittime certa[verin]t modo laborant / et
in sudore vultus sui vescunt[ur] pane
suo / Quibus modo absq[ue] du[bi]o volunt
deus / Adam / et filios suos laboribus
vacare / q[uia] dixit d[omi]n[u]s In sudore vultus
tui vesceris pane tuo / Ubi
[illegible] / Cum [illegible] filij ade post illos
[illegible] et multiplicari [illegible] ceperunt
labores / et unde [illegible] de multiplicati
one [illegible] dubium / seu successu temporis
[illegible] numerus artium factus est / et
[illegible] hominum [illegible] / [illegible] veritas
[illegible] / voluptas / q[uod] labores hominum
multiplicari [illegible] concrescit
[illegible] in processibus tractu sunt / Ad
hoc / vel tot et tantis occupantur
homines laboribus / [illegible] et [illegible]
[illegible] / q[uod] ad mundum et [illegible]
[illegible] / [illegible] nullum tempus relinquit
plurimis laborandi [illegible] / q[uod] ad
[illegible] et celum [illegible] / [illegible] re
spectu [illegible] adinvenimenta / q[uod]
filij adam posteriores [illegible] / et
[illegible] ex variis artibus [illegible]
[illegible] laborandi / q[uod] apud
priores [illegible] non fuit / [illegible]
[illegible] q[uod] adhuc dici [illegible] pos
teriores [illegible] laboriosos / et
expeditores [illegible] / [illegible]
labores / Nam [illegible] / [illegible] pos
terioribus fortiores / [illegible]
[illegible] / laborando [illegible]
[illegible] [illegible] et aliis [illegible]
[illegible] expeditum [illegible] / illa parte
textus In sudore vultus tui [illegible]

Expeditum [illegible] de laboribus
[illegible] et corporalitatibus /
[illegible] / [illegible] erroribus / [illegible]
[illegible] ergo / Vesceris pane
ubi tangit [illegible] de actibus [illegible]
q[uod] [illegible] hominis [illegible] actibus
et [illegible] / videlicet actus vestiendi
seu [illegible] / [illegible] in q[uo]
[illegible] ex [illegible]
[illegible] / [illegible] / [illegible]

Competit [illegible] actus i[ste] / o[mn]i [illegible]
[illegible] hoc modo q[uod] [illegible] est
[illegible] / [illegible] et alimento
vegetetur / [illegible] et si [illegible] / [illegible] aliquot dies
durare posset / [illegible] hoc q[uod] vestiatur
vel cibum ab extra [illegible] / [illegible] non per
[illegible] ali [illegible] eadem
[illegible] / [illegible] in eis
[illegible] / Vesti g[ener]o in [illegible]
[illegible] / [illegible] distincto
[illegible] / et [illegible] principales / [illegible]
vesti [illegible] / [illegible] / [illegible]
[illegible] / et [illegible] vel ex [illegible]
corporis [illegible] / vel ex assumptis
alimentis / Et si [illegible] modo [illegible]
in [illegible] / [illegible] tamen cum
[illegible] / Cum g[ener]o actus vestiendi
[illegible] sit et [illegible] hominibus
vt [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] debite [illegible]
valeant / [illegible] opus [illegible] singulare
omni homini [illegible] et distincte [illegible] / et
actu [illegible] / [illegible] exercitio
[illegible] virium corporis
et [illegible] / [illegible] ex [illegible]
[illegible] et [illegible] / [illegible] enim
ex [illegible] regimine hominis / [illegible]
[illegible] / [illegible] morbi
et egre corporis dispositiones / [illegible]
impediuntur [illegible] / [illegible]
et [illegible] hominis / [illegible] g[ener]o et
[illegible] ac [illegible] / q[uod] [illegible]
actus [illegible] solet / Considerari
non est inutile / [illegible] / et utili
[illegible] / [illegible] multum /
[illegible] / [illegible] consideracionis [illegible] / [illegible]
ex actum [illegible] / errores et obligaciones
in [illegible] / Videatur g[ener]o de illis
erroribus / [illegible] modo ex parte vestientis
[illegible] ex parte actus vestiendi / 3[o]
ex parte [illegible] actus
[illegible] ex parte
vestientis / [illegible] / Primo qui [illegible] cibo
non indiget / vestit[ur] / [illegible] qui in
diget cibo / negligit vestiri / [illegible]
qui debet [illegible] vestiendi in [illegible] /

vesteris pane tuo

Filij ade [illegible] post [illegible] [illegible] multiplicari [illegible] labore /

vesti [illegible] [illegible]

Distinctio [illegible] hominum in actu vestiendi

Errores in vestiendo

12

2

qui ex gustu delectantur / non tamen magis
naturas / nec a talibus voluntatis / sed
talis virum corporis prauitas que est
talis per excedentes operationibus prouenit.
In gratiam dei et proximi / et expediens
uero in uinis ut vescentium / sed
vescentium / ut uenales (?) [illegible] / quia
consistit perfecto felicitatis / expe
dire existere posse / et si aliquis
vescatur / ut [illegible] [illegible] validus
et sanus / non tamen omnes eadem utentur
vescuntur ~~patrie suo~~ dicitur aliqui
ad probem [illegible] / et illi vellet recedere
vescuntur patrie suo / et per hoc mi
tonia apud dominum quam ut deo plenius
et expeditius sumere posset vescentur.
¶ Alii vero vescendo sentiunt quod sentire
volunt / scilicet delectationem / appetitum talis
et potibus sunt [illegible] / quales sunt gulo
si et crapulosi / quia appetunt esse semi
nuti vescendo delectentur ¶ Alii vero
non dum vincunt / vescendo sentiunt quod
quales sunt diuites / potentes / et gloriosi
huius mundi / quia vescendo premunt velle
[illegible] vitam si posset ¶ Talibus error
est actum vescendi / excepto vescentium
est quod plures in domo comedunt adver
ceduntur simul de eadem patellino / sed hoc
eum agit ad modum bestiarum / et a
homo / quia ratione regitur / quam [illegible] recedere
[illegible] non [illegible] / et sine impedimento
vel incommodum / quamuis sit conueniens
ab alto [illegible] sit / [illegible] / quia homo [illegible]
est animal politicum et sociale / de eius
conditione et honestate est / ut plures
vescentes sint in eadem mensa / vel aula /
et petunt de eadem scutella / vel aliqui
de singularibus / quod ad potentias [illegible]
in regionibus / vel monasteriis / et apud
religiosos uiuentes conueniens est / et
utile sit / adiuncte plures sint
vel dum comedunt / [illegible] similiter collo
quium vescentium / quod est habet [illegible] ad
alterum notitiam et amicitiam / faciunt eum

temperancie vescendo / quia sunt collogium
vescentium / et in [illegible] assumptionem
custodit / similiter et [illegible] / et
munditia / quia impetuosi plus studiosi sunt
temere sobrii / ut in politicorum libro 2°
et vltimo capitulo / Comestio autem
vescentium decet esse non in [illegible]
que dicitur [illegible] apud veteres solitum
erat in [illegible] vescendi / et [illegible]
[illegible] in singularitatibus [illegible]
id est excessu / in cibis et potibus [illegible]
hoc et experientia docet sentiens / [illegible]
[illegible] in communibus magis et [illegible]
longe temperantius vescuntur / atque
[illegible] / et mundius se habent
in vescendo / et bibendo quam si [illegible]
[illegible] in penetralibus suis ¶
¶ Modo errant circa actum vescendi
excepte modi actus quod sit
[illegible] / quia nimis auide et
festinanter / seu rapide vescuntur /
[illegible] in actu vescendi excessiue
aliter vero moderatiue delectantur.
¶ Errant et circa ipsum / quia excedunt
in tempore / et in loco in quo vescendi de
decet et prohibet ¶ / [illegible] quantumque
vescendi seu comestio valet nimis
[illegible] / et prohibet [illegible] per plures
horas / et hoc in [illegible] digestio im
pedit / et tempus in aliis utili
occupandum perit ¶ / [illegible] erat
quam actus vescendi nimis [illegible]
[illegible] in die [illegible] / qui hoc agit
ad morem bestiarum / quia in diem
omni hora comedere et bibere solent.
Homo autem non sic / sed cum sit animal
rationale / determinare debet horas
refectionis certas / et easdem certa
interualla sumere / et cibus sumptus
in ventre refectionis digestus sit
in alteram / et quod secundum medicos [illegible]
in interuallo octo horarum / vel circa
[illegible] vero interualla [illegible] non
[illegible] / [illegible] est vt dum cibus

in interualla sumendus [illegible] actus vescendi

39.

Comestio plures in eadem mensa silvestri(?) et in de eadem scutella

crudus et semidigestus sic generat
in stomacho corpus distemperent et habeat
se sunt grauati et indigesti. et propter
hoc indispositi ad exactum actum
spiritualem. Cum sit studium speculationis
oracionis et actus subtilis. ‖ Dicta ergo quod
quis generaliter est vt tempore ante prandium
maxime hoc ad actus tales est dispositior
sit quod preter longum et prandium breue
et leue. Ac deinde cena quietet
tarda prandio in cibis et potibus
largior et lautior. ‖ Hec non est
dicta dicta victorum et studencium
quando vbi studiosi sunt milites
in bellum prosperitatem. Sic fit parisius
Nam vbi mane lautum prandet
et post prandium meridie dormiunt ad cenam
festinant. Secundo dicitur prandium scilicet vt
post largum prandium sompnus sequatur.
et post festinant cenam spaciamentum
minus est et post spaciamentum
potus. ‖ Tercio ergo de dictis sic habetur
dicta spiritualia studio apta res
nisi pro [illegible] ocio talis tempus sic accu-
patur et expendit. ‖ Sed multi voluptuosi
et bestiales homines qui de more
sunt contra in die artificiali
vescentur continue. propter quod oportet
comedere et bibere et credere
vt dicit ysidorus. Est statim post meridiem
vescitur quod sic et continue licet in
quorum laboratoribus in diebus longis
consuetum est. ‖ Possibiles ergo et ordinate
refectionum hore sunt prandium et
cena. ‖ De cena tamen quod ysidorus dicit
auditum est supra. ‖ De prandio vero
dicitur quod ab apparatu dictum est et quod
veteres prius prandium vocabant omne
militum cibum ante pugnam propter quod
allegat eundem ducis alloquium
ad milites dicentis: prandete quasi
cenaturi apud inferos cenabitis.
‖ Tercio sic primisi errat circa
actum vescendi ex parte obiectorum
vel cibarum (?) rerum de quibus vescitur quod con-
tingit multis ‖ Primo quando plus
sumitur de cibo et potu vel minus
quam necesse est complexioni sumentis

Error in vescendo plus vel minus quam natura exigit

exigit. ‖ Hic est error igitur in excessu
plurium distemperat corpus ut dicitur
dicit salomon. Attendite autem vobis ne
forte grauentur corda vestra in crapula et
ebrietate et curis huius seculi et superveniat
in vos repentina dies illa. Luce
21°. ‖ Est et error in defectu, quando
vescitur cibo et potu talis specialiter
complexionis quod sibi non competit
Ut vbi quod cibo nimis calido vel
nimis frigido vel putrido vel infecto
vel humido aliquo. ‖ Tercio quando
vescitur cibo sine gradu et statim in
porcellis. Ut si puer vescatur ci-
bo solido innenti vel seni et econtra
vim morum non statim. debet cibi
et potus ipsa qualitas quantitas et mo-
dus. Sic enim facile possit expedi-
tissime in operibus suo statim debitas
Ut vbi quod aliter queret cibi et potus
qualitates et mensura laicus congruat
aliter clericus et religiosus aliter militibus
aliter rusticis. ‖ Quarto ex
hac parte circa hunc actum erratur quando
excedunt in cibum prohibitum et hoc
modo primo erratum est ab homine circa
actum vescendi quando enim vescebatur
de fructu arboris vetite. ‖ Quinto
erratur ex parte obiectorum actus vescendi
quando comeduntur simul plures cibi diuersi
secundum complexionem et quanto fuerint
dissimiliores tanto magis erit. Ita tanto maior
est error ille et magis nocu-
tiuum homini inde prouenit. ‖ Licet tamen
sint auctores tamen dicit Avicenna
primo canonis fen 3 capitulo de regimine
comestionis. Nichil deterius est quam
diuersa nutrimentia simul adiungere et
cum hoc in concedendo tempus prolongare
et vtrumque reddit subdit quia non pos-
tremi mixtus advenit primum iam incipit
digeri. Nutrimentum ergo partes indige-
rendo vero similiter erit magis ex
plicando. Inferius vero secundum ea dicit
Cibariis ergo diuersis nutrimentibus ex diuersis
partibus vbi tamen eas esse diuersitate
earum indigendo Item quia quod excessus
est digestum ad inferiori est quam non digestum

Error in comedendo cibos sic plures diuersos simul

voluptuosi

Ebrada qui ex diversis alvarijs contingit aliqui pluries et inquantum converte-
re quam ex uno alvario. Et addit quod quia
hec in tempore antiquo quo exspectabat vestes
fuerunt ad hoc quod quia tunc erant pro
lixius cum animis contemptoribus in mane
et sepius petere in cena. Et ad idem
racio sunt ex dicto Hallensi quam dicit
sed ingenti tamen vestes debilitat. Et
distractio cum addimus est hec autem
in omni fit quoniam nec vestes ad frigidos
vestes ad calidos vestes contrarios vestes sub-
tiles se conmutat alios simul in sto-
macho confusos generat quod lapis longi-
tudo ponderis et multis fere [illegible]
difficillimum. Et multorum est morborum.
Et hoc quod consulendo volens dominus deus
filiis hominis ire incedere in vita
debere simplicioribus cibis dicens
vesceris pane tuo. Anno pane
non dicit cum variis cum multum omnino
diversis piscium vel minutiis ple-
mentorum. Anno dicit de pane. Ves-
ceris cibis hominibus sed in uno prandio
aut cena. Ideo patet quod ubi hoc deus
non dixit et non dicendo id est non
faciendo innuit tamen corrupti
filii ade et bestiales effecti. Hoc
non obmiserunt nec obmittunt sed
adhuc sunt bestiis terre et ambi-
ciunt variis in uno prandio non con-
tenti voluerunt ut eorum gule satis-
fiat ut facta appareant diversa
pisoriam gustum inter pomi sed deno-
ratum aliqua terre acibus et aque.
Ipsi filii ade nimis immo peius
elongaverunt a pane priscio
primis corporis de quo dicit vesceris pane tuo.
Ubi adverte quod quod ita
longus panis eius quod grossus
et quando in nutrimento hominis quo vestes
hoc est aliquando patebit que de suis
illud quod ex legumibus vel pan-

nes grossior fiat. Ut a me quantum
eius alius solidus panis de ap-
parens non sed spiritus dicit aspan.
Qui est omne ideo quod fere cum ci-
bo apponi solet. Vel quod de
aliud iniunctum in nutrimentum
terre solidior seu vestes. Ubi
quod non a pane sumere item iste
deus. Ubi modo ipsi de spiritus
panem exterminibus fictis vel
fructibus aut radicibus vel aliis
quibusdam vestes. Certum vero quod
adam in paradiso usus non fuis-
set unquam pane artificiali. Sed
solus cibis et potibus naturalibus
contentus fuisset. Et quod paradisum
quidem artificialem panem semper
vescebatur. Sed primo ut vi-
deatur eius multos annos de
illo vestes cepit [struck through]
inventis fructibus seminibus et herbis
terre contentus a natura. Si hoc dixit
deus vesceris pane tuo
ac si diceret si mansisses in statu
innocencie possem vestes fuisses pane
meo quod nec nutrimentum expen-
sum est per premissum. Quodam autem in
alium statum lapsus es corporis labo-
riosi corrupti vesceris pane tuo.
Sed quem tu faciens es quod in sudore
de coquere in diebus ut res
naturales artificiales et i abun
parens sed tamen multis laboribus
artificialem nutrimentum in la-
borem et faciens. Ut nedum pane
sed potum artificialem ie bibatur
inter quoniam experta et conficies
ad mixtis vestes fructibus item
melle vestes herbis vestes speciebus.
Aliasque plures nutrimentorum va-
rietates [struck through] in tantum voluptate
magis quam ne necessitate arte et
[struck through] fabricas si sic in potu mansisses
non indiguisses. Nimpervalere

[right margin:] ada in paradiso non fuisset usus panis artificiali

panis quale alim[enti] sit

er pr [illegible]
[illegible]
al[illegible]
quod est [illegible]

B

[illegible] dicens hec semper: Mendicitatem et divitias ne dederis michi [illegible]. De cibis melioribus piscibus et pulmentarijs diuersis [illegible] [illegible]. Dicitur Matthei vi et Luce xi, ubi docuit nos panem nostrum a deo petere. Et quod dicit iste: Tibi ex nostro loquendi [illegible] [illegible] cum homine, quia quamquam potest debet panem et similibus ad victum necessarijs contentus esse et in talibus superfluitates [illegible] et curiositates non querere, iuxta exhortationem apostoli: Habentes alimenta et quibus tegamur, his contenti simus. Et iuxta similitudinem Salomonis Proverbiorum xxx: Mendicitatem et divitias ne dederis michi, sed tantum victui meo necessaria. Sed ex hoc surrexit error quorundam dicentium quod fideles christi solum victum tenuissimum scilicet panis et aque a deo petere licite possunt, et quod peccant laudantes et largius se reficientes superfluitatibus. Qui error reprobatur per apostolum prima ad Thimotheum iiii, ubi contra quosdam erroneos loquitur dicens: [illegible] prohibentes nubere, abstinere a cibis quos deus creavit ad percipiendum cum gratiarum actione fidelibus et his qui cognoverunt veritatem. Ubi apostolus loquitur de aliis cibis et potibus. Item christus apostolos non solum iussit comedere panem et bibere aquam, sed ut comederent de omnibus que eis apponerent, ut patet Luce x. Item christus illis quatuor milibus hominum non solum panem multiplicavit sed et pisces. [illegible] in nuptijs ipse aquam [illegible] [illegible] in vinum. Cum ymmo ipse [illegible] vitam duxit [illegible] in cibis et potibus, quod pharisei eum vocabant devoratorem carnium et potatorem vini. Cum igitur omnis christi actio sit fidelium instructio, ipsi possunt licite uti cum gratiarum actione cibis melioribus piscibus vino et alijs que ad [illegible] vitam humanam pertinent. Ubi quia [illegible] hominibus sit licitum cibis

ad Thimo. vi

Error quorundam qui dicunt quod laudantes se reficientes [illegible] cibis et potibus

Thimo. iiii

qo

Quibus licitum cibis et potibus indulgendum

et potibus indulgendum. Et videlicet [illegible] [illegible] clericis studiosis [illegible] consultationibus [illegible] nobilioribus cibis et potibus [illegible] [illegible] [illegible] ad subtilitatem et acuitatem ingenij et intellectualis [illegible] [illegible] et studiosis [illegible]. Item [illegible] [illegible] [illegible] laboribus [illegible] rusticorum et laboratorum [illegible] [illegible] cibis [illegible] digestione uti [illegible]. Item [illegible] [illegible] dolor [illegible] corporis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gaudium [illegible] iocunditatem delectationem [illegible] in cibis et in alijs [illegible] ad [illegible] [illegible] vinum [illegible] [illegible] delectationem et iocunditatem uti [illegible]. Item [illegible] pluribus sollicitudinibus [illegible] [illegible] [illegible] prelati et alij [illegible]. Item quia [illegible] [illegible] [illegible] vasis aureis [illegible] [illegible] melodijs et ludis [illegible] [illegible] gaudium vero [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] licite uti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] talibus uti [illegible] [illegible]. Item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] multiplicibus

et iocundi

Quibus licitum uti vasis aureis, gemmis, melodijs et ludis

qo

Quibus licet uti multiplici et magis artificiato [illegible]

7 inuentores artificiales | Et vnde
q[uod] p[ri]mu[m] in eo e[st] inferior minus h[ab]u[n]t
intentione | q[uod] [con]t[r]a inuentores processit in
tempore | et tanto inferior fuit et potentie
| Ideo indigens non (art[ifici]alis) [con]dimentis
procedere librorum artificialium
digne corpus varijs condimentis sic
et medicaminibus et aliis multimodis
fabulis ut hoc agatur continet speciem
¶ Dixi aut[em] prius q[uod] est tacite dimi-
nuitur naturalitas ac delectabilitas in-
uentorum | q[uia] sicut verum e[st] apud hec tempora
filios ad[a]m | magis sunt | et non volun-
tas hominis | et carnalis voluptas q[ue]
sunt continue non i[n] fenada infi-
nitas | q[uia] vt visum (est) inde plus
augetur et minime minuitur ¶.

Item sicut expressum speciale e[st] con-
siderare quo hoc paulatim
recessit et q[uo]m[odo] et suo nutrimento
originali simplicia q[uod] [con]sistebat
in fructibus | q[uo]d ad alimentum et in aqua q[uod]
ad potum | Recessit ab esu fructuum
ad lac animalium | et carnium | frumentum | et
aliu[m] et tam vltra hec venit | ad oleri-
bus | recessit et potum inde ad
vinum ad vini siccitatem deinde ad
medicam | deinde ad vinum mellis |
et post ad artificiales species confectu[m]
recessit utique hoc a nutrimento natura-
li et accessit sicut ... | ad nutrimenta
artificialia | ex multis laboriose
composita | s[ic] nunc ... phisici [con]ficiunt
arte apothecariorum | condimentum
| q[uod] rebus insipidas sapidas redderet
et sapidas sapidiores | huius artis
cognitiue | primum magister et inuentor
in orbem venit | et voluptas q[ue]
continue non postlaune infinitas
¶ Huius inuentor ut dicit Plinius | fuit
quidam | Apicius | nomine qui plures
coquine appetitu composuit | et ...
super bonis omnibus | morte volunta-
rie perijt. Et nunc de ipsis | quia
q[uod] gule et ebrietati deseruit | et
animam et corpus interficit | ...

Inuentor artis
coquinarie
apicius

g[ra]o ne fieret | Vnde d[omi]n[u]s deus | consulendo homini
respectu parsimonie | in nutrimento ...
si superflue accurate | preparato confecto
... | et id e[st] continuatio volunt | Ipse vero
d[omi]n[u]s cum oraret dicere | panem nostrum
cotidianum da nobis hodie | Et alibi | panem
supersubstantialem da nobis ¶ Est g[ra]o ad nutrimentum
consumendo panem pro toto victu | ad sus-
tentacionem vite corporalis necessario | Sic sunt
in dictis locis | et ... | ac in aliis pluribus
scripture passibus | Aut ... responsum
mensura victualium | et hoc q[uod] dicit pater
primus | ... substantiali | et q[uod] alia panis
supersubstantialis | ... q[uia] sufficit ad sus-
tentacionem vite communitatis | q[uia] in ...
... | et ad hoc sufficit | panis et aqua ...
Est panis de substantial | eo q[uod] ad ...
... substantiale e[st] homini | ... panem requirunt
¶ Secundus panis e[st] | q[uo]d carnalis voluptatis et
vanitatis ... | ... | ad ...
... | iste panis est
largior | et latior ... | ad hoc
requirit ... hominis ... | et
... | ac mensura eius ... | et
e[st] panis supersubstantialis | religiosus seu spiritualis
¶ Tercius panis e[st] ... | ... ad
... vite ... appetunt
... naturales et spirituales ...
... habendo ... | ... est
... spiritualis | et e[st] ... panis super-
substantialis carnalis | ... victualium
| q[uia] ... voluptates ... | et ...
... delicias patit | ... | et pa-
nis ... ¶ ... panis pe-
nalis doloris ¶ ... spiritualis valoris.
¶ ... e[st] panis ... | q[uod] est
panis voluptatis carnalis ¶ ...
... | hominis ... in ...
... | et ... | et ...
... omnibus | q[uia] non ... | ut ...
fortes et ... | ... panem ...
... | ... religiose ...
... | ... | ...
... | ... omnes ... filij
adam | q[uia] ... | ... suo

dicut q̄ nō r̄ c volūt i h̄ tuo p dnis esp t.

Erūt ficium ec ssp pron dnis deb deg.
insulare wl'g ein vestes pane suo
Vtrū tadhu̅t finitr si q̄sider 19.
afficere volui sup hij tuo ar
deinci i sinimite volūt h̄ois s q̄dno
tuo istē si q̄ ālz vestat d'pane suo
i nco de pane tlico ꝯcon q̄d fit
ocbs viuūt de male acq̄sitis q̄ntili
tenēt ut st fures raptores usu
rarii tyranni z vsurarij ꝯ de
illis q̄ iniqs laboibs acq̄rit ꝯ ꝓpt
exp'ssiu̅s viuūt. ut st q̄dā iudei
forte etq xtiani ꝯ dicit etq q̄m
sp̄o vel ētb liceat de nō suis posse
viue ꝯ r̄ndet q̄ q̄d in isto dimiso
sit ꝓit̄ ē gredat in̄t dubiū
H ē diū an stet aliqs liceat vi
uē vel vestire de r̄bz q̄ nō st̄ sue
Ubi et itm q̄ adūsa nō z dubiū
q̄ ēb tū siē bagz aliq ꝑt lica
te vestr uno g̃ no ar̄ duob q̄tri
nō st̄ sintq̄ h ē q̄nt de volūtē
cuius ē ager nō aut sit ē de ꝓti
de ꝓmissione possessore ar̄ d'gaui
de ttcoib ꝑein ymuncap ꝯ cū
vo adhoc an ēb d' nō sine ex toto
liceat viue possit rndet ꝯ vi
q̄ sit dr̄a de frāll' r'ligiosis q̄ mch
hent in̄t h̄re debēt in ꝓ vel q̄m
viuūt ex toto viuē de nō suis ꝯ d'
aliēis de illis q̄ vestiūt nō st̄ ex ꝯ
q̄ adsubatz vero p̄ liq illaz vsuf̄r
possē hēant ut dicit ꝯ ꝯ dēd q̄rt
an cōz iudeoz sint ꝑtinm de q̄p
bois ēuerit ꝯ dr̄ vi q̄ sit dr̄a q̄
q̄nt ex ꝑbz alteis ē illis ubi q̄
dicit ē arbor illas ꝯ fruct cuis st̄
laprides z lignu illis ē domus ex
illis ꝑgenet ꝯ est ꝯ g̃ si corp' alicuius
iudei ex toto ēuit ex ꝑbz aliq
iudei illis ē ꝯ sic z vobis ꝑe siēbt
corp̄ g' iudeoz q̄ sit vnac̄nt ꝑt
d' vsurā viuūt de xrianoz de q̄z bois
i iuste viuūt ꝯ ꝯ cclesie ꝯ an argu
mento q̄ ꝯ q̄fusioez iudeos z q̄ntall
vsurarioz atqz i de testatoez cuius
illis q̄d sit gredēdū ꝯ ꝯ vident q̄ ar.

corpa iudeoz an sit ꝑtinm de q̄p bois
ēuerit.

rēb alialēs q̄ vestiūt iudei sit ipoz
ꝓ q̄ plurim eab legitur cui ꝯ
dei ꝯ q̄ xiani vestes eis parāt et
vinū ernes z pisces tūsire vir
aliu̅ vero q̄ vendit corp st̄ dom̄
i iudeos ꝯ ꝯ emet q̄ q̄ q̄ntū 2.
iudeos vendit aliq̄ ꝯ ut z ꝑ ray
pecant ꝑ re vendita fiat siut q̄d
si stet nō fi neq̄ q̄ tūsire velet
domi sue vel i emete ꝯ ꝯ g' in
cedit vendes tūsire dom̄ sue vi
i emete in eq' pecant emet fiat
vendēti ꝯ cū g' vendes fac̄ nō posset
pecantz nō sunt ꝯ ꝯ aliq sn̄ ꝯ q̄
cuius ē ꝯ q̄ n̄ pecant q̄ iudeis
dat ꝑ re q̄ emē cupit sic vendēs
in̄t res ꝑ modū emp̄toe vag'a
sit mag' emētē iudei q̄ pecat q̄
pecat dedit ꝯ sut dr̄ ꝯ ubi vti
pcīnet q̄ n̄ sit an liceat xianis
vendē iumenta ut laborare in dis
q̄ p̄ vie eo vsurā seu d' nō suis vi
uūt ꝯ dicit vi q̄ nō ꝓ q̄ exq̄
q̄ ic xiani ē sequet xiani tenē 1
bō aliq ipō i vita ꝯ inde viuē
q̄d nō liq d' bois nō suis ꝯ bōd q̄
xiani h' facedo ꝯ ꝯ iudei ꝯ a
vsurarios q̄ aliunde viuē posset 2
p' ꝑesso sedatu q̄d nō facit d' h.
ꝯ tcō q̄ ꝑ q̄ pecant iudeis ved 3
dendo illis q̄ sit ꝯ adq̄nez vēdē
q̄ndē in ꝯ recupat' dimitt ꝯ
iudei res mīs nectados ꝑ modū
ꝯ q̄ cois ꝯ ex toto q̄sumūt
et q̄ si xiani vendētes eis nō
tenet ꝑecunia ꝯ ꝯ illis q̄
ongit' fiūt ꝯ ad bōm q̄ne eo
ꝯ q̄ q̄ mēe bōm q̄ ꝯ ꝑ
res de ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ 4.
ꝯ ꝯ ꝯ q̄ cuē de voleē
iud q̄ ꝯ pecuniis q̄ mīs fiūt ꝯ
ꝯ vende ꝯ ꝯ q̄ ꝯ nulla
ꝯ ꝯ dicit ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ 7.
ꝯ q̄ ꝑlatiz ꝯ ꝑ illaz dedit
cuz pecuntz ꝑ d' mercatoez aliq.

v(trum) sit licitū xianis vende iumenta iudeis

incertam sunt certe quare sibi vendicat non deve-
nit eis ut asinus dicit quod hic legitime
docet. Et moisi placere non potest quamvis
directus per gratiam peccavit placere non po-
test, alia vere magis et non possunt
affirmare, eorum certe decet istitue
ad agnitionem boni quia delectat sicut
emere bonum malum ut aliorum ...
... gratia vindicis proprie expositum
vincentibus. Et experior et filiis omnibus
viri duo gelud... est ...
qui labores et videt iudicis quod deo mo-
vivunt et adversitate recipere pre-
cium ... non hic ... labo-
rare iudicis et ... vere
iudicis dico vel qui vivunt ...
... proprie consulunt ... gelate
videt satis placet quam ex omnibus
... alicui ... vis
valde durum est. Et damnis ...
et quo nos fidelibus ... in
eis ... quod ... non placent.
Ubi ego non video ... ...
... valeat. Videat quod illi
... dicunt ... et audacter
iudicis reddunt ... petunto aliquis
pro laboribus recipiunt.

Ut at a residente super sedem gloriosam usque ad humiliatum in terra et cinere, ab eo qui utitur iacincto et portat coronam usque ad eum qui operitur lino crudo.

Et hic tangit labo[rem] ... ... aliter vos
... ... a residente in terra
de quo sequitur ... terra et cineribus.
Iungitur textus postquam in precedentibus
sunt diffuse satis de miseriis
peccatoribus ... proprie
... et quibus ... quibus
... et ... mortem affligi me-
ruerunt. Idem ergo dicit ... labo-
res graves et assidui eorum exspe-
ctat et vices diminuit et plures ad
mortem disponunt. Et sicut dixi
... et mors ... ...
res ... ... et ...
... ... Vel in medi-
tatione ... ... hic pr.

procedens ... ad mortem disponuntur
magnitudo. Et hic expendit eis seu
assiduitate laboris ait, dicit: a residente super sedem
gloriosam, id est a residente in sede laborum
qui vivit usque ad iudicem ... et ...
... ... depositum
tunc mortis, cum dicit: Et a pulvere et
in pulverem in cinere. Vel sic
aliter ... ... quare terra et ...
ibis ... ... ad ... exterius
quod ... illos ... pro-
... vite sibi ... ...
... usque ad mortem. Et quia
... ... de ... ... omnibus
deficient ... a laboribus ... ...
fuit. Adam quidem ... quod ... ...
... vel non ... ...
laborando de fructibus terre acquirere
et in horreis ... ... ut
capitis ... ...
... vel ... ...
... esse ... ... facere non
potuit. Et sic ... maledicta terra
... et ... ... indigebat
Adam et uxor sunt. Et per ...
... laboraverunt. ... sufficit cum
... ... aliorum laboribus ... ...
non ... ... sufficit ...
quibus indigent ... ad victum
vestitum et domicilium pertinet.
Et neque ... ... et ...
... sic non ... ...
seu politice ... ... sibi
acquirere possunt. Adam quidem diebus
suis ... operatione et ... ...
vite hic potuit. Sic filii eius
... hic ... ...
annos plurimos ... ...
... de omnibus filiis eius non ... Et
... ...

Adam diebus suis non sic operatione et ...
... hic potuit sic non filii eius.

14

Si n(on) Ada(m) etia(m) p(ri)missio(n)e(m) facere potuis-
set. cu(m) erat vir etate sene et sapie(n)-
tie plenus visu(m) e(st) / utiq(ue) q(uod) p(ro)vidisset
i(n) futur(um) / q(uod) h(oc) si fec(er)it ubi e(st) illud q(uod) dixit
ore dei s(ententi)a d(e) ip(s)o d(icitur) / In sudore vul-
tus tui vesceris pane tuo / donec reverta-
ris in t(er)ra(m). q(uo)d d(icitur) usq(ue) ad morte(m) labo-
rare no(n) cessabis. p(ro)p(ter) hijs / q(ui) i(n) dig(ni)tate
vere no(n) [illegible] / i(n) t(er)ris volu(n)tate(m) poss(un)t
q(ua)m peccando i(n) t(er)ris ... / [illegible]
Tamen vixit ada(m) i(n) dieb(us) suis / u(n)de
q(u)ib(us) ... a(n)no dec(ur)sit maledict(us) / t(ame)n de
suis laborib(us) [illegible] valuit / q(ua)nto
p(ro)p(ri)o i(n) dignu(m) sit / et s(ic) [illegible] vel mo-
du(m) i(n) s(e) vi(n)dicate potuit / Deq(ue) [illegible] i(n)de
lictis et [illegible] / [illegible] vite
p(ro)p(ter). Inq(ui)o ip(s)e adh(uc) [illegible] fi(li)os
[illegible] / [illegible] mis(er)ie imitatores.
[illegible] / [illegible] / In
et s(ic)ut [illegible] / [illegible] dieb(us) [illegible]
labor(is) [illegible] / ag-
te tue [illegible] / [illegible]
cole / et vinicole / q(ui) [illegible] di-
eb(us) [illegible] laboret / t(ame)n vel [illegible]
[illegible] / no(n) ex laborib(us) suis vic-
tu(m) [illegible] / vel si p(ote)nt / eis no(n)
di(mi)s(er)it / q(ui) laborib(us) [illegible] / [illegible]
s(u)is [illegible] / q(ui) [illegible]
ret / q(ui)cu(m)q(ue) laboret / [illegible] fi-
lijs [illegible] adh(uc) vi fuit / In
sudore vult(us) t(ui) vesceris pane tuo
donec reverta(r)is i(n) t(er)ra(m) / [illegible] aut(em)
d(e) alijs q(ui)d(am) filijs ada(m) diabol(i) / q(ui)
[illegible] / [illegible] studet /
et / s(ic) [illegible] / i(n) hijs / [illegible]
[illegible] vite [illegible] / [illegible]
[illegible] / et laborare [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] q(ui)da(m)
s(em)p(er) / i(n) labore [illegible] / q(ui) [illegible]
[illegible] / q(ui) [illegible] vivu(n)t / [illegible]
[illegible] / [illegible] vel no(n) [illegible] / [illegible]
[illegible] vel [illegible] / [illegible]
[illegible] imitatores / [illegible] mali
[illegible] / [illegible] mo(do) ut

[illegible] vite [illegible] mater [illegible] diu(m)
filij [illegible]

re(s)p(on)d(e)nt furtu(m) / [illegible] callida
[illegible] expectatio(n)e [illegible] / [illegible]
q(ui) [illegible] / [illegible] vite cupiditate
[illegible] adh(uc) q(ui)da(m) [illegible] set
[illegible] / q(ui) [illegible] cu(m) bo(n)is
suis [illegible] regio(n)i.
labo(r)are negligu(n)t / [illegible]
[illegible] / d(e) bo(n)is [illegible]
vivu(n)t / donec desi(n)ant / et post [illegible]
[illegible] vite [illegible] / [illegible]
[illegible] vite [illegible] appellat(ur)
Demu(m) [illegible] et a(lii) [illegible]
[illegible] t(ame)n [illegible] corp(or)is
[illegible] pec(uni)ar(um) usur(is) [illegible]
q(ui) [illegible] no(n) audere(n)t / ut ip(s)i cu(m) labore
[illegible] vite [illegible] possit / [illegible] /
[illegible] d(e)fen(dere) / alijs [illegible]
[illegible] / et studet [illegible]
[illegible] p(ro)p(ter) [illegible]
[illegible] reddit(us) / [illegible] vite
sufficie(n)tes / et d(e) [illegible] bo(n)is [illegible]
[illegible] / ut alij
ad fortu(n)a(m) [illegible] / cu(m) eis [illegible].
[illegible] labo(r)e [illegible]
[illegible] / [illegible] / et [illegible]
s(un)t filij [illegible] imitatores [illegible] /
[illegible] adh(uc) [illegible] alij
q(ui)da(m) / [illegible] / q(ui) [illegible] t(em)p(or)e [illegible]
laboraru(n)t / ut divicijs copiose [illegible]
[illegible] / [illegible] i(n) delicijs / aut
extollat(ur) honor(is) titulis / [illegible]
[illegible] / q(ui) [illegible] su(n)t [illegible].
[illegible] / [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] hac nocte.
[illegible] / et q(ui) [illegible]
[illegible] Luc. 12°. / [illegible] dicit
[illegible] adh(uc) / [illegible] / i(n) labo(r)e
[illegible] / [illegible] illis
[illegible] / [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] vite possint
[illegible] / [illegible] vite [illegible] 90
copiose / i(n) [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] / [illegible] set [illegible]
[illegible] / [illegible] do(mi)n(u)s //

quasi corpus civibus / unus itaque aliorum laboribus
sustentatur. Ex hoc quaeritur si deus vester
fuerit / vel ad serviendum ei / tertio dicunt
se non quiverunt convenire delinquunt /
quare si ex bonis illius voluptuose et
sumptuose vivendo / superflue exponunt
et alii cultum divine honorificentie augere
debent / et se in operibus pietatis iugiter
exercere / pro corporum salute mortuorum et
vivorum / alius sunt sine labore omnibus bonis
[illegible] / Item leves et mutilibus non [illegible]
parentes / vel opera nescientes initi
debent et parata de [illegible] / pro sive alijs et [illegible]
[illegible] / consimilesque alterius modi laboribus
[illegible] hoc corpus statim debet / et cum
fere sit [illegible] / [illegible] / de hoc dissu-
se dicit / ubi agebat de presidibus.
[illegible] / et tertio quod in multis
laborare non conveniunt. / Unde quaeritur ex
hijs / quando a lege precipitur / quam in [illegible]
capitulo [illegible] / [illegible] et filijs
suis [illegible] / [illegible] / [illegible]
in laboribus [illegible] omnibus diebus
vite tue / et in sudore vultus tui
vesceris pane tuo / donec revertaris
[illegible] / Videtur mihi / quod [illegible] le-
ge [illegible] omnibus imposita sit
/ plurimi filiorum Adam [illegible] corporum
[illegible] / [illegible] modis et [illegible]
omnino [illegible] / Et sic
omnibus qui delicate vivunt vivere, et
[illegible] ad hoc laborare [illegible] /
[illegible] / filij Adam
[illegible] et [illegible] / Et quilibet
sic [illegible] laboribus in [illegible] vite
necessarijs [illegible] / Quid enim [illegible]
hoc [illegible] qui [illegible] accepit [illegible]
[illegible] consimiliter [illegible] dolo et
[illegible] fallaci [illegible] / et ne-
[illegible] et [illegible] /
/ [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] medijs [illegible]
[illegible] / [illegible] Adam
[illegible] sit [illegible] / [illegible]
[illegible] / Iste [illegible]

filij Adam conantur istis sine suis laboribus [illegible]
[illegible] in vite necessarijs.

/ Iste prepositus / hic decanus / Ille archidiaconus
/ iste episcopus etc. / Item nonne occupati
[illegible] sunt et agunt / in se satis habent
/ et amplius nec [illegible] nec labore pro
necessarijs vite hec indigeant / nisi [illegible]
[illegible] / Ego amplius valde
dico / nisi fallar / et hoc [illegible]
satis sine labore / nonnumquam aliquando ad
religionis statum [illegible] convenit.
In rebus istis ita plus quam [illegible] se non
[illegible] / sibi [illegible] quasi si vellent / et
[illegible] me falsitate / [illegible] in
sibi unde posset [illegible] de quo [illegible]
/ Utrumque [illegible] / [illegible]
me dixisse reperiet / Sed [illegible]
[illegible] oculos.
/ Et [illegible] dicitur [illegible] singula
[illegible] / [illegible]
doctore [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] modis et medijs / [illegible]
istis filij Adam / [illegible]
commodi [illegible] vite / sine labore [illegible]
[illegible] / et [illegible]

Tercium quod istis [illegible]
tende solet ad [illegible]
[illegible] vite / et [illegible]
non laboribus ad [illegible] / nec
debitis medijs / [illegible]
[illegible] et [illegible] / [illegible] regnante /
/ [illegible] et [illegible] / primo
[illegible] / [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] / [illegible] est
[illegible]
/ [illegible] ad primum dubium [illegible]
est [illegible] / [illegible] / vel ad
[illegible] / vel
[illegible] / vel ad [illegible]
[illegible] / vel ad [illegible]
[illegible] / et cum [illegible] ad
[illegible] / [illegible]
[illegible] in [illegible] / quod
aliquod [illegible] / [illegible]

/ [illegible] quod sit

16.

et modos expedientes et efficaces
ad perficiendum bonum vel impediendum
malum in modo. Et ista prudentia. Sed non
aliud bonum querit et in finem illud, vel
non refert, vel refert indebite, pro
certo carnis est vel prudentia mundi,
sine quod verius stulticia. Unde est
ad hanc prudentiam demittendam prudentie
culcandum reperitur unde vera sapientia
et inlapsus incipitur, seu sapientia fidelium
que stulticia apud deum est. Unde Gregorius libro
Jacobi et nono. sive capitulo quinto. Hec sapientia
de unde vera sapientia qui sunt sapientia est,
et deinde docetur ... filios vocatos sapientie
cuius sunt sapientia terrena, animalis et
dyabolica. Unde in proverbio: quia prudentia
prudentia sine ... sapientia. Ideo re
petit ... vera prudentia. Deinde dicam
est et inlapsus sapientia vel prudentia
carnis, prudentia scilicet et prudentia dyabolica.

prudentia carnis, mundi, dyabolica.

Non licet ubi ... prudentia simpliciter
ponitur sine addito ipsa accipitur in bo-
num. Ubi autem additur, in malo ... in malo
accipitur in malo ut cum dicitur prudentia car-
nis vel prudentia mundi vel dyabolica. Est enim
etiam providentia, scilicet sine ... prudentia
per expediendum et ad malum. Astucia
provide et subtiliter ... excogitare mo-
dos et vias querendi voluptates carna-
les ... prudentia carnis.
... ad prudentiam secundum ... sollicite
excogitare et ingeniose modos
et processus ad optinendum bona mundi.
Unde scilicet avaricie ... studiose
et perfecte ... prudentia dyabolica

quod

decipere et perimere homines ... in
temptationibus. ... malicia
dicti fuerint. Verius astucia seu
sincera ... prudentia. Quia ad astuciam
quam ipse accepta ... scientie et
sollicitudine ... tenebris
modus ... et dolosis ... obtinendi
intentum ... bonum ... malum

Astucia ipse accepta sumitur in malo

fuit ... bonum aliquod
acquirere vel malum removere vias
et mediis malis. Quia excogitare
ad astuciam seu versutiam pertinet.
Et sic astucia ipse accepta ipse est
peccatum. Et si tendat quis in adeptionem
actus boni finis. Et non licet bonum
bonum ... nec tamen debitum consequi
vias et modis acquirere. Sed
prudentia rectis viis et legitimis modis
quod ad prudentiam pertinet. Verum sed
quamvis prudentia vel legitima
parum filiorum ade in spiritu in mun-
do ... nationes ... Sed
plurimi diligentes ... et refugi-
ebant ... quia sunt de virtute et
mediis vel prudentia. Propter ... in vita
volunt et studere ... adeptionem ... nam
vias astucie et prudentie carnis et
prudentie mundi. Deinde ... non
falsis sapientie locutus est ...
gorius ... moralium ... expositione ... libro xvi
Deridetur iusti simplicitas. Sapi-
entia huius mundi est cor machinationibus
tegere, sensum verbis velare, que falsa sunt
vera ostendere, que vera sunt falsa demonstrare.

Sapientia huius mundi.

Et sed ... prudentia visu ... nunc ...
sunt et ... pro ... Sed
... forte ... ... dicitur

Que.

... hoc. ... quod sint
... nescit ... sophisticat quod
... fallit ... vera ostende
... prudentia carnis ... illa
... et legem ... idem ...
... ... in ... et ...
... et ... in ... in ...
... bonum malum ... malum bonum ...
... et ... modum ... ...
... hoc prudentia carnis est
... catholicum ...
... ...
... catholicum ...

ad ... [illegible]

Sz no ɔpetit cuicu(n)q(ue) vbi [illegible] ... fecit / q(uia) no(n) medetur q(ui) vult sanitatem ... tantu(m) / docet s(ed) p(ro)dest c(un)ctis. lig(itur) i(n)ter sen(s)ib(us) illis / sicut talib(us) ... ꝛ ... vitie. nisi ... corp(or)is cupiditatib(us) / seu mil(itari) licet. s(ed) ex illis appetit ar(m)ata ɔsci(enti)a / q(ui) vi(ta) ... ꝛ ... / sed ip(s)i scit(ur) illas ... dixit / vt p(re)cat adq(ue) ... q(ui) c(un)ctis / ꝛ mu(n)di s(un)t ... h(oc) e(st) ad volu(n)ptates / ... ꝛ ... ꝛ ɔcedo / Sed videt(ur) ... q(uod) s(oli) ars medicine q(ue) ... p(ro)uide(n)t c(un)ctis dici poss(it) / q(uia) omne studiu(m) / ꝛ i(n)genium ... ꝛ sollic(itudo) artib(us) illis e(st) ut ... / ... c(un)ctis seu corp(or)is / ... q(uia) ... p(ro)uide(n)t(ur) c(un)ctis ... vbi ... / ... sollicitudo ... / ... seu ... mu(n)di ... tates ꝛ ... / dicit ... p(ro)de(st) ... vel ... / Respo(n)det(ur) / q(uod) ars medicine / de se ordi(n)ata e(st) / p(ro)pt(er) ... leg(itim)is medijs ... ɔsuet / ... dispo(siti)o(n)e corp(or)is ... morb(is) ... ꝛ ... q(ui) s(un)t ... / ... negaq(ue) p(ro)uide(n)t c(un)ctis / ars ... v(er)itatis ... e(st) ... ꝛ illa ... c(un)ctis ꝛ mu(n)da ... / ... posse / ... q(ui) ... i(n) ... cor(pori)b(us) q(ui) p(ro)pt(er) arte(m) illa(m) labora(n)t ... / ... ɔstituat / s(ed) illa nimis amet / ... forte i(n) ordinate ... vel ... labore(n)t in arte illa / ... p(er)tinet ... et de ... aliis ... p(ro)uide(n)s est / q(ui) om(n)ib(us) ... ɔtinet ... p(ro)uide(n)s nu(n)c ... c(un)ctis ... dubio ... s(un)t ...

2(m) Dub(iu)m

Sed ... ad 2(m) dubiu(m) / q(uod) e(st) An ... p(ro)uide(n)t(ia) c(un)ctis s(i)t p(er)fectu(m) / ... breuit(er) tenendu(m) e(st) ... medijs debent ... studiu(m) ... / ... forte ... in me(n)s(ur)a.

... i(n) medijs ɔsueu(n)t / ad ... ꝛ ... ad v(er)itatem felici(ter) no(n) agu(n)t p(ro)uide(n)ti c(un)ctis ... laudat. agit / ... p(ro)uide(n)t ... Vn(de) ... p(ro)u(erbiorum) vi(o) ... ad formica(m) / ut dixit sapie(n)s / Vade ad formica(m) o piger / ꝛ ɔsidera vias eius ꝛ disce sapie(n)tia(m) ... parat estate cibu(m) sibi / ꝛ ɔgregat i(n) messe q(uod) comedat i(n) hyeme. Et q(uia) ... ad ep(isto)la(m) ... dixit ... ꝛ ... ꝛ ... ꝛ ... / ... fouet ... Caro e(n)i(m) est ... s(ed) ... formica ... agens ... ꝛ debitu(m) ... est p(ro)uide(n)ci corp(or)is ... ut ɔsistat i(n) vigore suo ... i(n) disp(ositi)o(n)e aptissima / ad exerciciu(m) op(er)um ... / ... lapsu ad illa(m) reducat(ur) / ... Bern(ardus) ... indiscrete ... sue ... ad frat(re)s de monte dei / ... ... labore ... s(ed) s(un)t vigilie ꝛ ... ꝛ alia ... i(n) disc(re)cio(n)e ... agit(ur) / ... defectu(m) ... vel ... ɔpedit(ur) ... sit corp(or)i suo tollit ... ex(em)p(lum) ... deo ... ho(m)i(n)es ... Sed ... c(un)ctis q(ui) medijs ... s(ed) illi ... tendit i(n) ... bonor(um) ... ɔstituens sic(ut) ... illis ... lib(er) ... c(un)ctis ꝛ mu(n)da agit / ... apl(u)s ad Ro. viij. ... p(ro)uide(n)t c(un)ctis ... deo ... ei(us) dei no(n) e(st) subiect(a) ... nullus ... e(st) ... iniquitate ... i(n) ... c(apitulo) ...

p(ro)uide(n)t c(un)ctis an ... sit p(er)fectu(m)

p(ro)uide(n)t c(un)ctis q(uod) agit(ur) ... p(er)fect(um).

ad ... (m)i(nis)t(ra)t ...
...
2(m) Dub(iu)m

Omnis sic odio deo / inimicus et impietatis
eius Et quod possidet in actibus pdcam' sch
b p dcc' cum ius et et bis extabit
quint. ipse bis. anis seu cum ius tu
bet anis / ipse bis anc qui emit sit ¶
Vnum tamen sit ab agro sedent cum ius et
inundi / et solum patris vent / De
claratur et accipit bin / quod ad iordi
natte afficiatur / ad aliquid delectabile vel
appetibile / quod adeo ne vel mundu
penitus abs3 horum amittit adeo / et
quod constituat de fiez in illo appetitu
Et ergo adquirendo studium solliciti ex
cogitandi meditat opprimendi et / non
pactum cius morte / scilicet solum veniunt. Et
hoc vel ipse excessum sollicitudinis / vel ipse
errorem in medijs vel in ipsa ... vel gb
in appetibilibus / Et sic de primo dubio
¶ Nunc ad tertium dubium / quod quere
bat / utrum prouisio de vallibus futuris
adiudicandis cum ius percipit / Et apparet quod
sic Et ad omnis prouisio eius / dicat sollicitudine
de crastinis / quod ipse prohibuisse videtur
vi° q. Nolite solliciti esse dicentes
quid manducabimus / et quid bibemus / et quo operiemur
et ... ipse eius prouisio / de cibis seu
sollicitudine de crastino / quam idem prohibuit
dicens Nolite solliciti esse de crastino
i. de futuris ¶ Ad primum tamen arguitur ex
dictis ad primum dubium ¶ Dicendum in est
... contrarie / quod non omnis prouisio in fu
turum pertinet ad dubitandum cum ius medi
... aliqua adiudicandi viam et quantum vt
poterit illa prouisio et ... extra ne
... debitam ... prouidentis ne
sint / et nec minime vero amarete
prouisionibus sollicitudinis ¶ Hic quod dicat
Augustinus sic sermone domini in monte / Cum
videris aliquem seruum dei prouidentem ne sibi
necessaria sibi desint / non iudicaveris de
crastino in debite sollicitum esse / Nam
et ipse dominus ipse ... loculos habere

(left margin) 2°
(left margin) 3m dubium

dignatus est / Et in actibus apostolorum est scrip
tum quod et quod advenit ... / prouidentur
sunt in futurum / ipse in ... fame
Vero quod dixit ... / sicut ...
... ipsa parvet ... / ne
... deo militat / et nimis
sollicitudine amaret / et fine illius
constituat / et in delicat medijs illa
... ut ... laborum / Et
... prouisiones omnes / quod sic fiunt
... adquirendum scilicet et cum ius p
... / et cum ... / ... modum
et ... / ... modum im
... dubio ... ¶ ...
tum licet apostolus ... prouisionis / Et
magne ... vel ... ...
fiat cum peccato / tum ... quod ...
expedire vniuersitati rei publicae ciuili.
... expediret / quod quamuis diuites
... cum anno ... quod de vinis et
... ... vsque ad
... ... anno /
... / ... / ... ...
nimis vilescerent et ... quod ...
... ... / ... sic et
... / ... ... alia
... / omnis ...
medietatem patiens de sua
... in prouisionibus
vnde et alijs ... possit /
¶ Et ergo et ... / Et ex
cessiue prouisiones vel ...
... / quod dum
... et ... / ...
... deo expedientis rei publicae / licet
... ... / ... ...
sint et ... / ...
ad ... induceat ¶ ...
... de ... / ... ...
... sollicitudo ... ...

prouisio de vallibus (?) futuris an adiudicandis cum ius percipit

Sollicitudo de quibus ... pertinet ...

quoddam adhibicionem ad aliquod consequendum. Et
quando studium intensius est. Ubi est cor de
facili. Quia ubi est thesaurus cor eius ibi. Potest
1° ergo sollicitudo de temporalibus culpari. Esse illi-
cita uno quidem modo ex parte corporis de quo
sollicitamur. Ut videlicet querit tantum fine
quietis. Dicit Augustinus in libro de operibus mo-
nachorum. Cum dominus dicit nolite sollicitari
esse directus quia intenditis, et quod
dicit, ut homo dei isto intencionis non
querat tenere. Ut propter ista faciat quod
agit in evangelio predicacionis. Sacre innuet
2° alio potest esse de temporalibus sollicitudo
illicita propter superfluum studium. Quia apponit
in eius perquirendis. Quia homo apponit
quibus principaliter intendere debet, rectitudo
tio dicitur in Luc. 12. Quia sollicitudo sollicitus ex-
cessivum sufficiat et dei et fruitionis re-
non sentit in illis quam nimis de temporalibus sit
3° sollicitus. Tercio ex parte diffidentie divine
in ordinatione et superfluum quam videlicet aliquis
timet ne faciat quod deficiat. De oportuit
quod dominus tripliciter excludit. Primo propter ma-
iora beneficia divinitus homini prestita. Potest
sunt sollicitudinis. Item quia deus dedit ei
corpus et animam. Secundo propter subvencionem
qua deus avibus et plantis subvenit. Absque
opere corporis hominis proporcionaliter sive non. Tercio
excludit homo. Ex deinceps providencia. Propter
eius quietem gentiles enim hoc ipse
principaliter sollicitari querunt. Et Matthei 6
cum dicit hec omnia gentes inquirunt. Et ideo
quod dicit Crisostomus super id verbum. Et hic fortuna
credunt esse non providencia quia indicio
dei intentionis hominem gubernari existimant
et ideo dicit eventum sed gentiles
merito timent et desperant. Qui quidem nec
sunt gubernatores sed ideo autem dicit Crisostomus
credit se iudicio dei gubernari causam
suam in manum dei committit. Unde sic
dicit in predicto. Qui eius omnibus indigent
et hic dicit. Quia nunc sollicitudinis
debet esse proportionata bonis spiritualibus. Eius spe-
ciei et experiencie divine providencie. Spiritualia

bonis nos proveniet ad optimum intencionem. Si secundus
quidem debeat erga venturum dei intelligentiam.
Sed ergo dicit. Primum querite regnum dei et iusticiam
eius et hec omnia adicientur vobis. Nam ergo valet
de presentibus quia bonis minimis quam fortune
et ne sponte bonis mediis quam scientie vel
et minorum, si sponte bonis minimis, qui per-
tinet ad vitam beatam. Sed si maior solli-
citudo et cura sollicitior sit hominibus de adepcione
minorum quam maiorum minimi presentes.
Certissime si homo tantum in se paret et
laboraret pro re bonis mediis et maioris
sicut pro illis bonis minimis quam sunt voluptates
divicie et honores. Absque dubio largie-
te domino nos gaudia illa optima. Vincit
prior eius addendum hominum spiritualibus
quam corporalibus. Et largiter ad obveniendum intentione
quam exteriora. Et ergo dicit Christus. Primum
querite regnum dei et iusticiam eius. Secundum. Que
non solum tempore sed primum in primis principaliter
quam querendum est et aliud propter illud. Tertio
aut sufficienter simulatus homini mereatur
quam et aliis emuntur. Ratione simul
merito tenendus est. Enim maior culte
et succursus sollicitudinis. Et accipere quod dat bonis
minimis medico quia tendit. Quia bonis
minimis et in fortuna facile
optimis bonis sunt possidentes. Vicia
simulatoris est omnibus. Hoc quod simul
cor eius per accidens bonis minimis
in intentio quod vicia et mediis. Quibus
negligit et perdit bona longe ma-
iora. Sed qui in superiori cogitari
peritile. Qui pro illa summe studio
ac totis viribus thesauros congregare la-
borant. Ubi de facili eo perimi potest
quia ubi nunc ei deficit sed cum eternum
in omni gloria possidebunt. Hec scilicet
Christus videlicet dominus. Nolite
thesaurizare vobis in terra. Thesaurizate
vobis in celo ubi nec erugo demolitur
nec fures furantur. Et ideo pauperes
nunquam non deliberando est quod omni sollicitudine
studiis acquisita sibi res eterne, quia
cum hic fiunt, semper fuerunt et
perdunt et per res quam sunt pessime

Duplex quam quia laborant pro bonis caducis
neglectis bonis perpetuis

pfice solet et dugm at hort .oibꝫ
redde | q̄ sc̄ deꝰ et sapit | illaz gere
curaz in illius a tegendissim̄ hūilit
bōꝝ ¶ De alijs solicitudinibꝫ mortaliū sciēn
ticijs vtrius̄ hic breuiter dicendū e
sed | Et eqꝫ aliqꝫ hō cū die expectat
de q̄ vult cōsiderari i aciam | et de
ipa rigore i ... aliter | nisi sūmt
suꝫ e vel instatem aptet | a pressio
ten nō possit sibi prouidz sollicitꝰ
q̄ rigore illa pertinat | q̄ ipa cōsi
derat ¶ Est et hic vnū de magnis
stulticijs mortaliū | q vꝫ cū sciat
se vbiqꝫ | cot hostibꝫ collidissime vallatū
vt pote demonibꝫ pessimis | maio
ritꝫ i anima et i custodie codz rebus
viuut loquūt et agūt ¶ Adhuc
de corp̄ stulticijs e i | q multi in pūbl
peccatores | liꝫ sē i statu dāpnatōis
sciat vel dubitet | se se ꝑpro dispen
cat . nō opꝫ corp̄ examinant diligenter
et de tāto piclo se exoneraūt | sꝫ qꝫ e
i suo statu pseuerat | q i more da
mnacōis . Sicud et id | q hoīes liceat
tatis multū firmi sint . et tā certi
de morte q pro mltu tpe secr̄i sūt
de vita | cū sit negligēt | et sic fal
tre se hīt | q nō cōn tot adūsi at
prudēcia cliꝑeis se mūniūt | nō
ꝑpt tpis breuitate sollicitꝰ agūt
q̄ nō ymo talliꝫ i tēta ac breuissimꝫ
hō vite mortal | q sibi adhuc restat
... tū sēnctis | variatꝫ in statu
¶ Et nōne infinite stultē eē
tpe breuissimo breuissimꝫ | pꝫ hic ho
ceduz | magis tāꝫ facilr̄ i eternalia
gliaꝫ | apud dm̄ p̄meri pt | sic lenit
pdē . ... | ... ¶ Ipse . 9 . vel 10 . sē
stulte mortaliū . et alie plures res
sese se spar se i mlēis scriptaꝫ opat
sibꝫ | q̄s et vitade plyxitatē hic nō
allego ¶ Ipsis g° itaciōis | lꝫ ad
hoc reqꝫ | q indignꝰ d. Ꝺ xpm molu
te sollicitu eē in eternū suppo° du

e i d | nt d° ¶ Quest thōs | pailln qꝫ pt
et vtrū sūnt debitis temptibꝫ v spūalia
Int qꝫ sūt e debiti tpe | sm i
cāēꝫ . viij | omni negocio | tps est
et optitutis | qd nō solū in extiōibꝫ
opibꝫ | sꝫ et i intelori solliciti. loci
habz qsitr | sꝫ memgꝫ . n tpi qrit
tpi sollicit° . hic tpi eratis | sollicitudo
medi | estate autūpni sollicitudo
vindemiandi et sic g | tps eē
tō de vindemiare eē sollicitꝰ | sꝫ
filiꝰ p̄occupatꝫ futū tpis solli
| ideo tale tēcq minimaꝫ et sufflut
ans pplꝫ dns . Nolite solliciti eē
in crastinū | . ... n dies
sollicitꝰ erit sibi ipsi | idꝫ futū tps | sunt
pꝫ sollicitum hebit | q sufficiet ad
affligedū aiam sulico | et hꝫ e | sꝫ sufficit
sufficit n dici malicia sua | . affliccōs
sollicitudinis tunc oportune ¶

Itaq̄ hec vsqꝫ de tē sit talis de
vijs ālnsdāz et mediꝰ pnis
tibuitꝫ | qꝫ filij adaz plurimi
occupe sollicitudes . mitūt in labo .
bone tpalibꝫ hūmdāte ¶ Sꝫ cū ē sit
multe vie et modi . mittit vnc hꝫ
licite acqrēdi | sꝫ plꝫ aliqꝫ . i supio
visū e ¶ Et de religiosis hic vltimꝰ .
q̄ri ¶ An e vita orōis | ꝑbyꝰ i hoīs
cōmicidu sit | ¶ hic ¶ An e vita puri me
dicācōis ¶ Et intu g° tō ipa adū
cedū | q pt vita hō dētitt successionē
a' aditōis et anima re ptēte atqꝫ
sūcois | sꝫ pt hō qꝫ sibi vita | qm hꝫ
sufficit | licite puenīe ad habitaz
bonorꝫ hōꝰ tpis | qbꝫ indiget ¶ Vide
vita petitōis | sꝫ vita mia . vita labor
acqsitiui | et vita tpcōis ¶ Vita
petitōis et druꝰ | sꝫ vita q dm̄ ex
ortando bō impetrāt exercitat | cū mi
tiori | Alitā e q hoīe peccō
i opus bō q̄ careīt ¶ Sꝫ vita
mia e dnꝰ sm qꝫ hō | vel dei
volūte fiat | sꝫ vel placare hoīm
fucedo | apud xpm mēit pt bō | ymo hꝫ |

¶ Vita et laboris et tristicie / tot hec
presens est felicitate laboris / quia con[illegible]
vita operando / vel certificat fit ad[illegible]
de necessitate operari potest ¶ De virtutibus
potest dici / quia et virtutes moralis / que ex
fide et caritate non procedunt / quidam non
meruntur / apud deum largitorem bonorum
spiritualium ¶ Item quia [illegible] hoc modo
[illegible] [illegible] / [illegible] corpus virtutes
[illegible] / sunt ex deo
[illegible] mundi gloria ¶ [illegible]
obstetricatur / de quo [illegible] super
[illegible] presens meruerunt / apud deum
spiritualia bona / [illegible]
[illegible] [illegible] remissiones
meruerunt / ubi [illegible] doctor
[illegible] / [illegible] ad [illegible]
[illegible] / [illegible]
vero [illegible] / [illegible] securitate
[illegible] finem / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] ¶ [illegible]
[illegible] / [illegible] bona [illegible]
Iunior fui etenim senui et non vidi
iustum derelictum nec semen eius querens pa-
nem ¶ [illegible] petitionibus et spiritualibus
a deo sit licitum / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
vite beatifice / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
vite / [illegible] deus [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] petere [illegible]
[illegible] largitor
[illegible] / [illegible] vite
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] deus [illegible]

petere adequatum finem sui ultimum est
eternum bonum ¶ [illegible] ad
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
petendam [illegible] / [illegible]
a deo petimus / [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] et ad
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] nobis hodie ¶ [illegible]
[illegible] / [illegible] bonorum que
nobis [illegible] optima
[illegible] / [illegible] deum
[illegible] / [illegible]
petere sit a deo ¶ [illegible] bonorum
largitore / [illegible] / [illegible]
[illegible] felicitatis eterne
¶ [illegible] ¶ [illegible] bona
[illegible] petendum est absolute
hoc est sine adiectione [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] nobis [illegible]
esse virtuosum et felicem / [illegible]
[illegible] obsessionem [illegible]
[illegible] ¶ [illegible]
[illegible] ¶ [illegible]
bonorum / quia [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] divicie et
[illegible] / [illegible]
[illegible] / absolute / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] petere ad [illegible] felicitatis
petendam non est ¶ [illegible]
[illegible] absolute petere
a deo [illegible] apostolus [illegible]
[illegible] / [illegible] a deo qui
dat omnibus affluenter et non [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]

Bona quibus quis abuti potest sunt petenda a deo [illegible]

pt ab simplex (con)siderat. Igitur eo modo ab virtu-
te pt abuti. sic status. Ad 2m quod non eque
absolute status est adeo perfectus. sic utique
sicut virtus. Respondeo ad 3m quod dicit quod
statibus intelligitur addendum hoc quod dicit bonis
indigens status sufficiencia quam velut dicit alium
videtur status perfectior necessaria petit ea
magis sibi necessaria in usu fuit deo. Ad
2m dicendum quod verum quia non eque absolute
precedit et status sic utique vel magis est
Ad 4m status bonum simpliciter absolute sic excellen-
ciis et simpliciter vel contrarius sic et quia
dicendum non status quia ab sic virtuosus a virtute
et simpliciter et gulosus sic et. Ad 5m cum
simpliciter et diffinitio opponitur omni vicio non
autem sic status quia continetur finit. Igitur
Ad 6m est verum quod ab minus excellente
virtuosus pt reflecte actum considerationis
super excellentem virtuosum perfectionis sue
et indicative esse simpliciter. ad quod non mo-
vet [illegible] excellentem virtutis. Ad 7m considerationis
super se absolute reflexam. Ad 8m
admodum et [illegible] modi considerationis reflexe
[illegible] est super [illegible] finem, [illegible] tamen
et principaliter voluntatis appetitus [illegible]
omnimode. Ad [illegible] dicendum. Ad 10m excessus
[illegible] licet virtuosus possit fieri
simpliciter tamen ipso [illegible] simpliciter virtuosus
[illegible] ipse [illegible] sic status [illegible]
te pt ab abuti tamen [illegible] quod ab
virtute abutitur. Ad [illegible] quia est in
[illegible] quia omni bono creato pt
ab fine. Igitur omni tali pt ab abuti
Ad [illegible] eque quod [illegible] tamen [illegible]
[illegible] vel abusio [illegible] / cum quod
virtus hominis sic [illegible]
[illegible] ab alio [illegible] pt ab [illegible]
[illegible] finaliter dilige. Ad [illegible]
est perfecto sui [illegible]. Igitur
illo bono pt ab abuti. Ad [illegible]
[illegible] in [illegible] ipso [illegible] quia
ab virtute abutitur / nota est [illegible]
et modicum [illegible] sciencie. Ad [illegible]

consideratio [illegible] quam [illegible]

[illegible] excessus [illegible] quod [illegible]
vita reflexio considerationis / super se
[illegible] ad [illegible] quia in eo perfectionis. Ad [illegible]
[illegible] reflexio [illegible] est [illegible]
perfectionis indiget de statu dicit [illegible]
simpliciter. Ad 3m quia magis consideratio
vel [illegible] sui / [illegible] est in perfectionis
et indignitatis / est [illegible] vita hominis
[illegible] et similibus / Ad [illegible] quia [illegible]
[illegible] advenire [illegible] hominem [illegible]
[illegible] consideratio. [illegible] Ad 2m dicit
Ad [illegible] apostoli in contrarium
tamen [illegible] inflat / [illegible] status [illegible]
[illegible] Respondeo quod [illegible] virtute [illegible]
illius / [illegible] status [illegible]
[illegible] / [illegible] elemosine / de
[illegible] / [illegible] reflexionibus [illegible]
[illegible] quod ad statum sui esse [illegible]
[illegible] / Illi [illegible]
[illegible] status inflat / [illegible] edificet
[illegible] non ille / quod adeo [illegible] statum sui
[illegible] Ad [illegible] / quia [illegible]
[illegible] hominis [illegible] / et de statu abuti
[illegible] / [illegible] / [illegible] ho-
[illegible] / [illegible] magis [illegible]
adeo verus [illegible] / [illegible]
[illegible] hoc quia [illegible] virtus
est [illegible] / Ad [illegible] exponit
absolute et [illegible] / [illegible]
ab ipsis / [illegible] cum [illegible]
[illegible] / [illegible] / [illegible]
illius de statu abuti [illegible]
[illegible] excessus [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] / [illegible]
forte [illegible] virtutis /
[illegible] membrorum / [illegible] similibus
[illegible] ut est ingenium [illegible]
[illegible] / [illegible] industria / [illegible]
[illegible] / [illegible] / [illegible]
et similibus [illegible] / hominis [illegible]
[illegible] corporis corrumpitur / [illegible]
[illegible] / facilis [illegible]
[illegible] / Ad [illegible] probabiliter / quia
[illegible] corporis [illegible] /

q non licent uti eis nimis. Quinto
in feruorem vanum honoris presumit sibi
bonum vite meritis forte aliquibus ex
intellectu tenere gaudent / ut in suo
dyalogo Christi beata dicens quomodo bonis
huius mundi [illegible] habundat influentes
[illegible] [illegible] qui possessione
[illegible] diuitiarum et honorum [illegible]
[illegible] amore ac voluptuositate
ciborum et potuum habundat accedit suo
influxu in affectum [illegible] ardore
in vitium gule / et hoc [illegible]
[illegible] vite [illegible]
[illegible] per modum orationibus ¶

Decimo [illegible] vite perfectionis [illegible]
[illegible] [illegible] corporis bonorum
per modum petitionis ab aliis / ut
vel ab hominibus / vel a sanctis / vel a diis
vel a demonibus / Quo ut notum est
[illegible] plurimum [illegible]
[illegible] [illegible] hominibus
et [illegible] colunt / vocantur
et sic eis [illegible] dederunt / et ad
[illegible] forte / et [illegible]
[illegible] / ut [illegible] et alii
qui [illegible] nominibus dignis
[illegible] / [illegible] et
[illegible] deos [illegible] ¶ Deinde
vite petitionis / cum in [illegible] / ut
ab hominibus [illegible] / dum sit ex
[illegible] meditationis / et aliis petitionibus
[illegible] / [illegible] / [illegible]
a [illegible] / [illegible] / et
ab [illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] solet [illegible] / et
[illegible] ¶ / Et [illegible] in
petitionibus petitoriis / [illegible]
sit / et [illegible] / [illegible]
corruptis affectionibus / et [illegible]
[illegible] [illegible] in
in [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] / qui in
[illegible] sit / et [illegible]
[illegible] sit / et [illegible]

considerare volunt late patet illo modo ¶
¶ Nam si ad petitionem meditationis / ac
vel [illegible] considerationem / [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] vite [illegible] acquire
vite meritum / Quarto [illegible] / [illegible] per
fictionem [illegible] / Nam se fingit vite
[illegible] devotum / [illegible] / [illegible]
[illegible] se [illegible] / [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] in omnibus [illegible] se [illegible]
[illegible] / Et [illegible] mille
modis [illegible] meditationis / [illegible]
[illegible] solet hominibus / [illegible]
[illegible] possit [illegible] ¶ / [illegible]
dei [illegible] / [illegible] illos qui
per [illegible] bonis [illegible] / se fingunt
[illegible] / et [illegible]
[illegible] hominibus [illegible] / et [illegible]
[illegible] / et [illegible]
[illegible] / [illegible] dei [illegible]
[illegible] / [illegible] meditationis [illegible]
volunt / non [illegible] / [illegible] se
fingunt [illegible] / / [illegible] meditationis
[illegible] corporis et [illegible]
[illegible] ¶ / [illegible] aliud [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] / [illegible] ex
[illegible] meditationis [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] volo ¶

Deinde [illegible] de vite [illegible] honoris
per modum [illegible] et [illegible]
[illegible] / ut [illegible] vite [illegible] / et [illegible]
[illegible] / [illegible] veris [illegible]
[illegible] / [illegible] sit [illegible] / est
vite [illegible] / [illegible] plurimum
[illegible] / [illegible]
[illegible] / et [illegible] / [illegible]
vite [illegible] / [illegible]
de infinitis / et [illegible]
de illis sit / [illegible] / [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] / et [illegible]
[illegible] / [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] / [illegible]

Simplicitatis et credulitatis vita per plurimos.

+ licet .. quod non sunt ut inde ... ... emendo ... ... sunt ... ... est ... ... emere ... ... de mercibus et pro ... ... non ... negociatores ... ... negocium ... posse ... ... vendidisse ... ... diligentius ... ... ut ... ... 20 ...

// sive negociantur

corrupte et pro incorruptis vendit vel
¶ Dolus vero qui mercatorum arte sophistica
et res apparere facit / quales non sunt / ut
aliquando aspicientes faciat emptores credere
quod sint nove / cum sint veteres / vel re-
centes cum sint putride / et ut dicit ibidem.
ibi et multi pro aliis res facit vendere mercato-
res et mediatores res asserunt bonas
quas sciunt viles / asserunt se emisse
cum vel ubi non emerunt / emisse pro tanto
quanto non emerunt / et pretia pro eis
aliis emptoribus se negasse / non propter
quibus ... mediatores conceperunt aliquo
dolo / quamvis multe sophistice locutio-
nes mediatorum excusari conentur ¶ Et quia
non sufficit mercatoribus talis modus et ce-
teris in omnibus fingere mendacia et furtis
falsas assertiones confinxerunt / ut merces
ut videretur ... faciant / de quibus dicit
quod non est / ideo sepe et primo rei
estimationem ... et negociatorem ... vendendi
... sit ... dubium permitti / cum ter-
giversatione et ... / ubi fiat fraus in ...
gnere mensurarum / ut in mensuris longi-
tudinum / sive in mensuris vasorum / et in
mensuris ponderum / sive in excessu iusti
precii et valoris liciti / in deceptione
simplicium et peritorum et ignorantium
ubi impietas in iusti precii / sit
convenit / et ... et vicium ... emptori
et venditori accidat / ex consuetudine eo
sepius dubium appellant ¶ Prestare
... ... periculosa sit ... ... vivere
... ... / seu rebus vite
presentis ... / et ... ... pro-
... omnibus / ut ... ... et ...
... dicent / ... ...
... implicati / et clerici / et omnes
... ... deo / ... ...
est / ... ut ... / de lege
... modum ... non ... /
... omnibus ... in ... ...
... / ... ...
... sic ... vite ... / et ...
... debet ... ... / ...
seu ... vite ... et ...

... et locuti sunt ... in ... ...
... ... in ... ...

Et eiciebat vendentes et ementes
de templo ... ... quod ...
mercator ... placere deo ... non
... mercator ... si ...
voluit ... de templo dei
... et ... non ... nego-
ciatores ... et ... ... et
qui emit et vendit / sic ... ...
non ... ...
quia non tamen ... rebus ... ... / et
... ... sic
mercator / subdit ille non ... nego-
ciator / ... ...
... ...
... ... et non ...
vendendo licet / ille mercator est
qui de templo dei eicitur / et ... ...
... ... ¶ Hec
tamen ... ...
non ... / ... ... / ... ... est
... ... placere deo ... ... quod ... diffi-
cile sit ... ... / ... ...
... mercatores ... ... et
... ... illegaliter
negociantur / ... ... emptores et
venditores ... / ... in ... ...
... ... mercatores ... ...
/ ... ...
... ... / ... ...
/ ... ... et ... ...
... ... / ... est
/ ... ...
... ... et ... / ... ...
... ... ¶ ... ...
... ... / ... non ... ... et
... / ... ...
... ... / ... ...
illi modi / ut ... legaliter / sine
fraude et dolo / ac aliis ... ...
... / emendo et vendendo nego-
ciari / ... ... mercator ...
... ... / omnes ... ... /

Margin notes: // ... ; ... ... ; ... 10 ; // ... ... ; ... ... ; ... ...

Simac i . inpe acc(on)sare dum diare n(on) pot

diuites et paupes ab eo eme vel
lent et ei vende p(ro)ut eligent. Sic
de eis ei (con)fidem(us) et uti diuitib(us)
decet et om(ne)s statuo(rum) h(uius)c(em)o(d)i . cu(m) diuitie
et honores eis accip(er)e possi(n)t . diui-
tiae a quib(us) in q(ui)b(us)cu(m)q(ue) . ¶ Di-
co diuitiis q(uia) diuitie multis mediis
(pro)p(ter) q(uo)d acq(ui)site q(uo)m(od)o(cum)q(ue) sic du-
rare no(n) possu(n)t solet . ut d(icit) Cris(ostomus)
s(upe)r M(at)h(eum) : In longu(m) p(er)sistere posteris
q(ui)b(us) fiat . ut multa (con)siu(n)t ut auferi
q(uo)n(iam) fruitur in scelere acq(ui)site q(uo)ne
i(n) longu(m) durare no(n) (con)sueverunt
¶ Ex . aut(em) d(icit) vir iusto sp(iritu) cu(m) est .
longitudo dier(um) in dextra ei(us) et i(n) sinis-
tra ei(us) diuitie et gl(ori)a . ¶ Sic rursus
de(m) (con)siliu(m) p(ro)cede(n)s adiunctu(m) e(st) et
aliis (con)iu(n)ctis . talib(us) v(idelicet) q(ui)a p(ro)ficit
de ut i(n) iure ut i(n) medici(n)a diuiti-
as. ¶ Notu(m) e(st) n(on) q(uod) ad illu(m)
advocatu(m) (con)curre(n)t . a(n)te d(omi)n(u)m pre
ocio ..... et n(on) iuste . ita
q(uod) malitia p(ro)p(ter) ho(n)ore fu(n)t . Et
ita d(icit) medico suo mo(do) . Sic ergo
p(ro)dee(n)tes advocati et medici (et) ceteri
s(imi)lli(ter) s(e)rui(n)t ad . ut s(em)p(er) h(ab)eant
q(uo)d ad eos p(ro) ocio (con)flue(n)t sollicite et fre(quen)t(er)
(pro)p(ter)ea p(er)venit ..... q(uod) de-
bet s(e)rui(n)t(i) p(ri)m(us) ei fu(n)t h(ab)ere .
¶ Nam posset n(on) i(n) p(ro)mitteri
sic alii de p(re)d(i)c(t)is . inter plo(ra)n(te)s
q(uod) ad d(icit) vir illa pessimus acq(ui)re-
re diuitias . a(u)t vite (con)sunt n(on) sunt h(ab)iles la-
bore . devita(n)t illa execrabi-
li q(uo)m(od)o multi de tempore te(m)p(or)is in agri et
prima capit(ur) et mundane vite . Ante
hoc s(un)t p(ro)p(ri)i q(uo)m(od)o studet mercatores
et exerce(n)t simulata acq(ui)re(n)t vite
symo(n)ie . Ita ut sic vult dites
fieri . ¶ Nec aliq(ui)s q(uo)d s(un)t ita p(ro)c(ur)a-
ntib(us) in(iu)st(e) . Et q(ui) (con)s(ilium) (con)ceper(unt) p(ro)
ne ita q(uod) h(oc) s(un)t ... q(ui) s(un)t (con)temp(l)at(i) p(ro)
permitte h(oc) . Sunt (et) (con)sue(tudi)ne
q(ui)a . velud debitu(m) exigi faciat

... nost(r)a ita . Unde q(ui) ad su(os) p(ro)c(ur)a(n)t b(e)n(e)f(ici)a
... Et n(on) (con)sume(n)t ... (con)sideratur . Et n(on)
... s(u)a p(ro)curant (con)me(n)ce ... Et (con)firma-
t ordines recipit ... ¶ ... q(ui) aliter
vel q(uo)d (con)tra (con)s(ens)u(m) . Et ... n(on) p(ro)
g(e)n(er)at(ur) ... (con)sumu(n)t p(ecu)nie ... ad aliis
multis ... forte ¶ ... t(em)p(or)e q(uo)d h(ab)ere
s(un)t p(ro)c(ur)a(n)t vel alio t(em)p(or)e ... (con)tra
s(ecundu)m ... q(uo)d fiat . ... fiat ...
fiat ... ubi et si plures ...
legittime ... adep(ti) ... tu
et forte ... symonie
p(ro)motos . Et n(on) ... hodie ...
... ... simpli-
citer ... forte p(ro)c(ur)a(n)t n(on)
petiti ... q(uo)d ... q(uo)m(od)o ...
... q(ui) vole(n)t ... de
... q(ui) ... in ... (et) cetera
... ¶ ... ut ...
et nulli ut de ... ut ... q(uo)d
p(ro)fic(er)e ... se ... p(ro)ibi
(con)stituu(n)t . Et q(ui) ... si labore(n)t
ut ... (et) ... ¶ ...
... symo(n)e ... q(ui)n
... n(on) ... h(ab)e(n)t ...
in diuites ... et ...
... ¶ ... ita dicat ... amplius
in q(ui)b(us) ... invenit ...
et ... ¶ ... sufficit
... reddit ... p(ro)uentu(s)
... et ... sup(er) h(oc)
vende ... ut ... s(un)t ...
s(ibi) (con)stitui(n)t ... p(ro)c(ur)a(n)t ad
... ¶ Valde ... e(st) ...
debet ... ad ... magn(a)
... q(uo)d eme voleb(at) . p(ro)c(ur)a(n)t ... || dict(is) vi(rtu)t(ibus)
... medicos ... eos
debet ... ... fuit ...
fuit ... symonie
... (con)mateo
... maledicti eos ...
... diuitis et ...

[Left margin:]
p(ro)ma(n)e
... p(ro)c(ur)ato ...
de difficile ...
... p(ro)c(ur)a ...
... p(ro)b(ata)
... (con)tra ...
... de ...
... ut ... tenet ...
vive q(ui) ... h(ab)et ...
... aequit ... dicit(ur)
... p(ro) ... legi(bus)
... de ... et

Advocati et medici p(ro)dee(n)tes

Vendi(tio) ... spiritualiu(m)

[Right margin:] p(ro)uen(tus) ·3·

gentes/ recte debent ¶ Sed si adhuc
dispendia mentis quibus in quantis/ quam impia
vide[re] solet multis modis/ ut aliorum appe-
des et indu[illegible] dequibus in [illegible]/ quod raptis
pecuniis medicos defendunt/ quod in precium =
medici et depreciati cernuntur/ Secundo quia
.1. non indicant/ Tertio neque indicate ter-
dant propter [illegible] ad [illegible] sciunt/ [illegible]
pecuniis dent/ Quarto primo [illegible] re-
.2. vint/ Quinto medici ob [illegible] petere co-
pendiarios negocii ut [illegible] pro-
ad dandum [illegible] litteras compellunt/ Sexto
.3. uos sunt/ quod pecuniis raptis impediunt
viam processu utilem et salubrem/ Septimo
[illegible] et abusiones
in suo statu [illegible] permittunt/ quia [illegible]
amores salubres adducunt/ Sicut [illegible]
in [illegible] petunt et [illegible] placere =
tissime [illegible]. quod raptis pecuniis
a iudicibus/ [illegible]/ aliis [illegible]
dissiliant in [illegible] deo illaturi
[illegible] medici [illegible]
[illegible] in felicissimi [illegible]
unde/ quod [illegible] pecuniis [illegible]
[illegible] miris et [illegible]
illudendum ¶ Videtur quod [illegible] ex
[illegible]/ [illegible]
[illegible] ¶ Ad hunc
ducunt [illegible] clericos et lay-
cos. amor quiete voluptas/ ambitione
honoris et [illegible]/ [illegible] labor
opes ¶ Sed ab [illegible] quibus [illegible]
medicum adhuc [illegible] quia
[illegible]/ [illegible]
[illegible] non [illegible]/ adhuc aliis modis
mediante [illegible]/ me-
dium [illegible] sepe [illegible]
[illegible]/ [illegible] parte/
omnes ficti medicantes/ [illegible]
et omnes falsi [illegible]/ quod vel religiosos
[illegible]/ [illegible] medicine. vel quod sub
pretextu [illegible]/ [illegible] aliquo
questu. [illegible] medium [illegible].
vel [illegible] miserabilis persone. [illegible]
[illegible] solet/ Sed [illegible] supplicabus

curie et falsi [illegible]

illudere/ Sed [illegible] non neque illi/ quia [illegible]
[illegible] devoti [illegible]/ [illegible]
[illegible]/ et [illegible]
[illegible] religiosos/ [illegible]
[illegible] devocionis [illegible] vel [illegible]/
[illegible] non [illegible]/ quia [illegible]
[illegible]/ ne
[illegible] si fingere aliud [illegible]/ ut
[illegible] mediante/ [illegible] et [illegible] nostra
vite [illegible] ¶ Sed quinto [illegible]
deliberate [illegible]/ [illegible] alique illis
[illegible] et [illegible] adhuc
[illegible] ¶ [illegible]
[illegible] diversis modis et variis
medicationibus. et aliis [illegible]
[illegible] laborant. et multos
de [illegible]/ [illegible] medicantes assu-
munt/ [illegible] di-
versum experiencia [illegible]
[illegible] in [illegible] ex-
[illegible] expensam [illegible]
[illegible] attendere/ [illegible]
[illegible]/ ut quod oculi [illegible]
[illegible] amputare [illegible]
[illegible]/ [illegible]/ [illegible]
[illegible] adveniente
[illegible] principes [illegible]/ [illegible]
[illegible]. Ergo quod ne-
glecta [illegible]/ [illegible]
[illegible]/ [illegible] publicis
medicis/ [illegible]/ [illegible]
[illegible] agendo/ [illegible] medicum
relinquit et [illegible]/ [illegible] ymo
culpa [illegible]/ [illegible]
[illegible] diligenter in hoc
sufficientem/ non examinet/ [illegible]
[illegible] dederit/ Sed [illegible]/ [illegible] falsum
medicum/ seu truntanum. vel
animum [illegible] in
[illegible]
[illegible]/ [illegible]/ vel

[illegible] aliquid [illegible] adhuc [illegible]

Truttanu

donatiue. Est mediu inter prodigu
et no mediocriter peccare. Usura est en
con simpliciter et per fideles homi
usurarios possidet expectantes pro dato
similiter eis intuitu dei et pietatis
sed propter premio ut expertus no putat.
¶ Sed adhuc no hec omnia filie
eorum adeo deuitus que sunt adhuc
cuius uerum sunt laboribus unde sen
det. Item ... declinat. que prius
ut narrat acquirere. Conducunt no
ipse (sericorum) religiosos, sed lepores multiplices
mos eorum. Alij querunt ut (histriones) eorum
cantores uirtutes ... in ... facere
doctos. ¶ Alij conducunt uitia blandi
... et ita de filiabus generis
et adinuencionibus quas moliunt plures
uterum filij adhuc recede a lege pecca
per ipsorum et eis in ipso quanti
In uidere ueniet tam spiritus pecca
tua. Donec reuertaris in terram.
Quia ipsi filij adhuc faciunt refugi
enim et omnes adhuc eis in turpi
lucro uiuentes diuersa querunt. ut me
tricos et uillorum lucra. Et ad possessiones
peruenit. Et alij qui talis sunt. ¶ Alij
diuinat et alchymorum multas ...
subtiliter diuisiones. Similiter quod aliquis cor
pus... descendo uel fabulas fin
gendo multa querunt. Alij ... ...
Alij in ... ludendo.
Alij illudendo oculos quod dicendo in
cordibus. Facto silentio in mentibus. Alij
... lapides et uisibiles exercendo
(tractantes) fatui. Et ita de alijs quibus pluribus
aut in uitijs adinuencionibus oculos se
de aliorum bonis uiuere solet. Et sic
secundum dispositionem mundi. Ecclesiastes. Dixi: non
est admodum nimium ne in extrema
fine uita sit. Ecclesiastes: uita
et (honest...) Plurimum celeriter
ne eliberet secundum hystoriis quibus ...

vel minuis quam mercede uel accedant
et mortem ne eliciat ipse ... uel Ecclesiastes
eodem titulo. ¶ Tertia diuinat ...
quorundam superstitiosorum que ex terris superstitiosa
eorum uite multa querunt ut sunt nigro-
mantia, geomantia, astrologia. Et
alij tales diuinaciones, et multiplicium
in oculis simplicium operantes. Et in quibus
ingenia sunt quondam quia se iactat sub
tilitate et uanitate querunt doctus ipsa sunt
ut aurum et argentum faciant. Et futuros
inuenire, locum auri et argenti in-
uenire generacione et dicta. Et omnes mor-
bos se de facili curare posse promittunt.
Et sic diuisi multi. ¶ Quis enim trustitio ut ... libris
multi uisi sunt in nigromantia. Et quis
erat ille (Virgilius) quis nunquam tenueris
multos per ipsum deceptos. Mortuus est
et cecos sepultus in inferno. ¶ Iam
adhuc uerum sed quidam principes et pote-
ces sunt. Et corum cupiditatis excercitacionibus
superstitiosis adhuc (aliquos) plures. Et eos
de uestis adiuuat. Magnus eis largiens
et statum conducit pro diuersis. Ipse co-
pios in illa arte illusio. Faciendi
aurum et argentum, que alchymia uocatur,
et talia quibus superstitiosa arte mul
tiplicant opprimendi. Ut libro ... In arte
fabricandi spectrum, in quo sic omne quod
in mundo agitur, per uisitationem uidere posset.
Et hoc modo. ¶ Preualet magna cecitas
et fatuitas potentum hec est quod
instituunt ... apud eos mittere artes
et fauor huius ad quidem delyros su-
perstitiosos. Quia ad uoces religiosos. ¶ Re-
cipiunt (illos) ad secreta colloquia principum
superstitiosorum facetia. Et excludunt
docti et perfectes uiri. ¶ Certe et
fatui sunt. Et in spiritu agunt. Illi prima
per triumphantes. Sed in eo quod multi
corpus se fingunt stiue arte et igem
... reducunt oculos ne uirilibus
senes ad floridam iuuentutem. Et

... fatuitas in ... superstitiosis et
illusoribus artificijs

Marginalia (right of right column): ... uel ... diuinatio ... [illegible]

Marginalia (left): ut vrachi / ut velachi; penale; alchymi

Marginalia (right, red): alchimia

gaue vitii nedu quentilli p logicam
si experiendi. Et eq. vt intuyt ere
dent eis d'istis q' de calybs / Credibile
enim est ... comprobat principes sue
nullis alys q' sue dum et fuere pro-
tut. ¶ Videt non valde infimos ar-
te reduci ad priscitz vim actiuitate / Pro
g° repugne v' sue a' arte suncs
reduci posse / ad vigorz corp innet
/ atqz hoies / ita dyspoi et regi posse /
q' nunq morer'et / cu adhec confluct
cupiditz i sule opari legit ¶ / Cum
g° suspicio sit illi potenti et diuiti
illusores ... vo dicit scelus fraud
arte hec / q' veces q dotz q sine
corpi iuene / Sed sensus est. cu
sic fieri edibilior vehemet
duc possit / et scelimi p monere /
principibus et diuitibus q' sunt illudo
d'm solu est / q' pium vite est q'mi /
q' ideo p'sonibq velle p° q'suari /
¶ Et q'm ita / post h q sic tal arte
instaure filiorz adcz / plerisq epis
ti' ita visibile cupiditas corp / Secund
ad hoc ar. dici est / in q' illa originalis
fuisti appetitus corrupus / q' et posterior
certus / sit et homini virtutis / pr° amor et
amplius usqz ad gemim augebit //
clarz e enim / cetis amor / actaning
verd fuit vite valuit / qr stetit nec
in corrupte pro sunt: / Et g° dici oz /
q' experiederi morbbus insit. et no ex
vicitte q diuois fuistine ¶ / Et in suis
indiget. milior / q' hom genus ex
peto merit / et eude i flamate / a
moes / Et nomq' fuiet tyssie in dit
q'amon i. demon. distributori dicitur
desunct. qui q' sodz cupidos / qui gdz
timoe hereos diuicijs quing°. / Et
usqz ad olliuioe dei / Et vius a lisor
bicorz arqs ad diuicias insatibli
i timoiat / / Ad duplic dyci sacept

dicta que q'stdz i flamat i ...e dictz

| qr vl hoies miseri i°. dicitur as
fectado / vl q'nqz i v'bis exterioribus
aliq' i fluxion oculte imprimente
et no curias / argentu / pecunie / et
cetere res hoibus appetibiles / placa-
bilibus sunt i mundi. et q' ad se
hoies fascinat sit / vt q'nqz ad
res uniq pulchritudo admodo sine
efficiat / vt tm cu obiectis e
lib z sunt / quidt ocly decem
i fluxo / imprimi / vl ipis v'bis
obiectis imprimi / q° appetitus ssunt
i ordinate i flammet ¶ / Ad hoc
g° ordiu. s' dyndo. supioi a
corp tpotum e pmiscuit
Deniqz si adhuc exprimi ... q'rit.
q' sunt i acq'si° tpalium q'uis
pcz / An clerici vl laici ¶ / Re
spondit / Ex q'ontibus q'tuor modis
/ q' acq'sitoe bonorum tpaliu' pecate
/ Ad ho reus auari vicij q'stitui
/ q'z illorz certis pibus magis peccat
clerici q' laici ¶ / Modi aute sunt
ista ¶ / Primus e q'n fit excessus
i sollicitudine / Grandis Secundus q'n vte-
dit / Et veris medijs attingendi
/ Tercius q'n excedit mensura / et
q'ndeoz ¶ / Quartus q'n mceo atq'
rerum ad fine debitu no re
fert / Et q'n ita acq'sit / q'uis
abutit ¶ / Primo Laici clerici q'ne
modis dispositibus pecet / Est vno
mo. rc s°llimioibus et p'fectis
status eorz / Alio°. qr bona eccie
deputat / pse ordinata sunt ad opa
pietatis / Et augmentu diuini cultus
¶ / 3° e vbe grandior clericorz
ad tpalia cultus / q no sit pfe
clericorz sit q' laicis hereditatis ecclesie
q'dit / Et quarto diuicie sunt eccie
sani eas impsis laboribus acq'siue ne ¶

cultus a' an i tuis ung ' c'paddt q' i laicis

Marginalia (left, in upper column): q'sid et ... / q'oniam

Marginalia (left): Cupiditatis ... q'° est.

q°

Marginalia (left): alchimia

Marginalia (left): a et que

Marginalia (right, boxed): Clericus plus / pecat in acq'sitoe / diciarz q' laicus

q°

Marginalia (right, boxed): Modi auari / sit q'r pecc

q°

Bernardus ad Eugenium

de quibus certum est quod ad eum modum quo sic di-
cebas quo tenet ecclesia temporalia superfluis
superfluis a pauperibus et voluptatibus [illegible]
petitur clericis [illegible] temporalibus [illegible]
[illegible] Ricardus. Quod ecclesia non
habet se ipsam ad illa sicut possessores seu
heredes, sed solum ut bonorum dispen-
satores ad fines illos ad quos ecclesiis
a fidelibus assignantur et assignata fuerunt.
Audiui de hac re Bernardum
sic scribentem libro 2o ad Eugenium ita dicentem.
Iohannes. Michi videtur quod dispensatio
super omne creditum sit et non verbis
possessio. Ricardus. Sed tamen non obstante [illegible]
possideat [illegible] est omnis creature possessio
sed Christo, qui est [illegible] possessione [illegible] ve-
dicauit et opere creationis et iure
redemptionis et dono patris. Filius enim [illegible]
[illegible] gentes hereditatem tuam et pos-
sessionem tuam terminos terre. Non tibi,
sed pasce oves meas. Sum ergo curam
illorum habere sicut pastor, non sicut
possessor [illegible] ne
[illegible] quod est [illegible]
quod tu non negabis [illegible] in
[illegible] possidere [illegible]
Bernardus plane sic quod [illegible]
subdit. Nunquam non [illegible] villa villicus
et paruulus dominus suus [illegible] tutor seu
pedagogo, ut tamen hec ville, ut ille
sui domini. Dominus est et tu presis
ut prouideas, ut consulas, ut procures,
ut serues. Presis ut prosis, presis ut
fidelis seruus et prudens quem constituit
dominus super familiam suam, ut det illis
escam in tempore suo. Hoc est ut dispenses,
sed non imperes. Hoc fac et domina-
ri affectes hominum homo, ut non
dominetur tui omnis iniustitia. Hec Bernardus.
Ricardus. Ergo adhuc [illegible] est [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] evangelizantes cum certis
[illegible] debent; non
[illegible] de oblationibus decimis et
ceteris ecclesie bonis [illegible] vite

[illegible] non [illegible]
vite sui laboris [illegible]
defuncti

sui laboris [illegible] superfluis
superfluis in [illegible] superfluis et [illegible]
Iste modus [illegible] quod [illegible]
[illegible] apostoli et alii evangelii predicatores
non habebant aliunde petere sumptus
[illegible] labore de bonis
fidelium [illegible] laborabat [illegible]
[illegible] habebat [illegible]
te viuendi de evangelio [illegible] dicere [illegible]
[illegible] discipulos ad evangelizandum mit-
tet: dignus est enim operarius cibo suo,
et plus Luce x [illegible] accipiunt
[illegible] ab bonis [illegible]
[illegible] dignus est operarius mercede sua
et Ad Corinthios [illegible] quis
[illegible] quis [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] de evangelio
[illegible] nos [illegible] vobis spiritualia [illegible] non
magnum est si [illegible] metamus. Et
[illegible] clare [illegible]
seu [illegible] de bonis fidelium
sui laboris [illegible] Christi et eorum successoribus
[illegible] spiritualia [illegible]
[illegible] concedi [illegible] opere [illegible]
[illegible] et [illegible] seu
[illegible] sui laboris de decimis et obla-
tionibus et [illegible] necessariis
vite [illegible] sunt [illegible]
Dic ergo si potes quo iure modum
discipulorum Christi successores [illegible]
et ordinarii [illegible] plebes [illegible]
[illegible] spiritualibus non vacantes
de bonis [illegible] fidelium [illegible]
et spiritualium [illegible]
vite [illegible] possit. Ego non video
quo iure [illegible] puto quod [illegible] videas
si recte [illegible] velis. [illegible] de [illegible]
[illegible] quo [illegible]
[illegible] videri [illegible]

[illegible] ... reddit ... si precii valor ... [illegible]
... [illegible] ... reddere ad ... [illegible]
... [illegible] ... reddere ad vitabilem ... [illegible]
... predat ex prudencia ... vt scilicet quia ex deo ... [illegible]

terre ei dedit / Sexto quia multi compendiis suo
patrem debitores oportet / Septimo servavit vinum
thesaurus quam similiter scilicet vel non cutes / ut celle
necessaria quibus gemissis di cet vol. de proprio
exercitu / quia itaque multi sic primo fomite obdu-
erunt in peccatis / ... et vniuersaliter
ausente / quia geminat singulare sunt
opposito tre debet dicit gelus / ... de
clerus / quia hodie multi similiter apud sunt
nunc vsque similiter seminantes / ... solum ex
nihilo temporalia metunt / de bonis ecclesie
de thesauro reponentes / Non de ...
de sustinere de illi vincentes / Certe
quod sancti coram / quia quoddam scilicet fiat ducat
tam ad celum vel ad infimum ego primo
no diffinimus / sed post sic ipse relinquo
discutiendum expeditis / Sed de octauo dicitur

Restat quod questionum dubium et tercium
istum [illegible] ... vel ...
patre tuo com[illegible] ...
... motum terre sibi ... formam
... reddere quod ad ... vitam
... predat expense ... terminis de seculi

1° Et arguitur quod sic. primo quia ... ori-
ginaliter non processit ... sed post ex
cupiditate / Item sicut in conclusione dicitur
deficit in vicijs / et diffidere ... de
deo / quia providere non soleat ... sunt
ergo ... quod debet ... expeditis ...
de illis predictis / ... ergo expeditis ...
predat expense de terminis / aut seculi.

2° Secundo arguitur sic. ... sollicitudo ...
sunt / quia ad multi sic omnino ...
desufficit vel ... / per victum sunt / ex
predictis scilicet ... / ... multi ... expeditis
reditum ad vitam sufficientem / includit
... sollicitudinem

3° Tercio ... ad ...
in ... modi vel vie ... reddi
sufficienter ... / ... ad predictas scilicet / ...
... / ... ad ...
... ... multi ... ex
eo quod ... reddit ad ... statum
de vicijs ... vite ... / ... libris

... illam ... per ... iusto dei indi-
... et ... peccato in sublimi ... est
... vel ... patre tuo
donum ... ... non iusti
dei ... filij adam ... mori
... cupiditate agitati ... ad ...
... laborantes / ... ex
... et scilicet illicitos ...
deus ... sicut cogitatio ... in
nerunt ... itaque ... eorum ...
... perduxerunt / ... ut ...
e ... / Sexto ar. sic / ... ad 5° ar.
uento filios adam de ... in
redditibus ... vincendi / ... in
decrementum ... / ...
... adinuenire ...
omnis ... / multi ...
... ... producere ...
... fideles ... / ... ...
... domus / ... vinea / de
... / de balneum ...
deus ... forte ... vinum / ...
... in illo ... / ... leges
... ... / sicut ...
te non sustinuere / ... ar. sic 4° ar.
... deus agit ...
... illicitas ... / ...
fiet pactum de dando ...
... / ... annos
... / ... non ...
nec dubitat / ... quo
ad ...
itaque ... sub pacto ...
... annos vite ... / ...
... dans ... annis ...
... / ... non ...
... / ...
... / ...
... emunt reddit ... libras precium
... / ... 6° ar.
... annos / ...
... reddi
... sperabit ...
... / ... geritur tal.

... reddit ad ... vite ... predat
expense de terminis vel seculi

quia quamvis sit dubium [illegible] quod facit
usuram [illegible] assumptum [illegible] quia proposito tamen
quod emens sufficienter recipiet tantum quantum
[illegible] dedit [illegible] quia ipse emit et [illegible]
ultra [illegible] vitae [illegible] de hoc [illegible]
[illegible] [illegible] plus
quam debet recipere [illegible] vel tantum temporis
vitae spatium [illegible] reddituum emere
vellet [illegible] pecuniam suam alicubi
secure repositam sufficienter. Confirmatur
[illegible] est. Et eodem modo
in hoc contractu venditor [illegible] aliis
[illegible] recipere [illegible] emptores cito
moriuntur. Ad hoc non receptis
[illegible] pecuniis se obligat ad
annuales redditus ut in pluribus [illegible]
[illegible] et hic contractus multum [illegible]
[illegible] quia desiderando mortem proximi
quia [illegible] et for-
[illegible] mortem [illegible] in
[illegible] Contra [illegible] modo et aliis
[illegible] contractu [illegible] multa [illegible]
et [illegible] rei publice [illegible]
[illegible] lege prohibendus [illegible]
7º ar. minime sustinendus. [illegible] Septimo
vendens redditus [illegible] ad vitam [illegible]
[illegible] illum victurum longe
ultra tempus per quod sufficienter recipiet tantum
quantum emens sibi dat [illegible]
vendet sibi voluntarie redditus ad
vitam in egestate constitutus quia hic
facit [illegible] hoc [illegible] contractus iste [illegible]
recepisse [illegible] Respondetur quod non vendens
de vita emptoris [illegible] dubius [illegible] debet
[illegible] et [illegible]
[illegible] ultra debitum tempus [illegible]
debet recipere. Et si forte vendens [illegible]
[illegible] dicitur [illegible]
[illegible] recepisse [illegible] corde [illegible]
8º ar. [illegible] testibus. Octavo
[illegible] contractu [illegible] dubium
sit [illegible] emens [illegible] vendens lucretur
[illegible] casu sibi

mutuo [illegible] utrumque ad fortunam
ponere [illegible] vel perdit. Ad primum vere
[illegible] iste contractus illicitus [illegible]
[illegible] cum [illegible] dubium sit [illegible]
[illegible] plures [illegible] proposito [illegible]
[illegible] ad fortunam referunt [illegible]
lucrum [illegible] recipit iste
[illegible] contractus [illegible] illicitus [illegible]
[illegible] a restitutione [illegible] pro
[illegible] imposito [illegible] si [illegible]
[illegible] recipit [illegible] ortaue [illegible] 9º
emens redditus pecuniales [illegible]
[illegible] sit data [illegible] pecuniam sufficienter
recipiendam [illegible]
[illegible] ad hoc
ut sit medium [illegible] non [illegible]
[illegible] non vendens [illegible] emens de-
[illegible] sibi datum [illegible]
[illegible] emens [illegible]
[illegible] pecuniam [illegible] non [illegible]
vendicare [illegible] ut [illegible] mutuo [illegible]
[illegible] respondetur aliquis [illegible]
[illegible] facit [illegible]
[illegible] quia [illegible] recipere
aliquam summam pecuniae [illegible]
et sufficienter [illegible] annos [illegible]
Decimo ar. [illegible] contractu de- 10 · ar.
[illegible] emere
[illegible] se obligat [illegible]
[illegible] non [illegible] contractus [illegible]
[illegible] ut [illegible] sepe [illegible]
[illegible] Undecimo ar. [illegible] 11
vendere sit [illegible] iste [illegible]
et [illegible] requirit [illegible] datum
et acceptum [illegible] ut [illegible] emens
redditus [illegible] plus recipere
[illegible] contractus [illegible] non [illegible]
iniustus. Iste duodecimo [illegible] 12
[illegible] requirit [illegible]
[illegible] ad [illegible] datum et acceptum. Iste
[illegible] contractus [illegible] non sit [illegible]
[illegible] recipit [illegible]
[illegible] annorum [illegible] annorum [illegible]

et post quinque vel sex complexionis se concedat
ad vivendum per xx annos. Item si hoc
senex vixit adhuc x annis et iuve-
nis xx. Ergo quo debeat ibi esse adequatio
probabilis, debet iuvenis tanto plus dare
quam senex quanto plus victurus est. Et
vixit plus in quintuplo; quare in tanto iuvenis
debet plus dare quam senex, scilicet si ipse
emit x lb pro c, et iuvenis emet x
lb pro quingentis. Et forte dicens iuve-
nis non dabit tamen probabiliter quia diu
tempus tamen vivat, sed tollit quare propter
dubium. Ubi quod credit illius quintuplum
adhuc iuvenis dabit pro x lb, ad vicem
ducentas et l lb. Ubi senex non dabit
nisi centum. Et quo iuvenis vel non tabit
equaliter incertum quantum adiectum senis
vel si tempus pro se fiat proportio debet
reddere esset facturus. Similiter quo co-
13 certus, i.e. irrobilis. Redditio. Et
sit pecunia quantitatis emere redditus
se certi valoris. Sed non potest sciri certi valoris
illius quam emere vult, seu ut credo. Sicut patet
hoc quia pape ... xx^ti annorum unum
florenum. Et cum certa obligatio aliquis plus
valet quam pape unum florenum. Et quod x an-
norum sicut dimetur ut certum est. Igitur
cum quantitate vite illius homo comparet, et
quia certum non potest constare, seu valeat
aliquis rapere quam duo vite sive unum
florenum. Sed si illud quantitas acceptat
irrobilis est et casualis. Ymo facturus
quantitas quae homo ... cupiditatis
14 quia. Et ratio nescit. Adhuc si
ex radice peccati ... in qua
bilicatum est, et vendere emere redditus ad
tempus vite et ad certum pretium. Sed quod
exemplum vel tangit valor pape redditus
pretium. Ad si valor ... redditus
ad vitam. Et sit pretium iustum redditus
pretium ... ut sint redditus ad vitam
ut sit ... pretium dicta redditus pretium
est iustum. Igitur c. est a. et sit d. est b.

quod iustum in ... tale et redditus accedit
pretium ad ... ad valorem eius
quod emit. Ut patet ... Hoc posito
iustitiam est quod sicut se habet a ad c, sic b ad
d. Igitur quantitates proportionem habent se
habet a ad b sicut se habet c ad d. Et
quod est sub ... quia longe minor est proportio
a ad b quam sit inter c et d. Quod ex
quo ... aliquam esse valoris
recipere redditus florenum unum ... aliquis
... annorum et duplum valoris est
recipere florenum ... quatuor annorum
et decem ... Sed valor eius quod est
recipere florenum pretium finite
excedit valorem recipiendi florenum per
annos vite ... quod fuit ostendendum.
Irrobilis quo ... ille
vel ... Et si emptio
redditus pretium est irrobilis. A fortiori
emptio redditus ad vitam illicita est
quod est propositum. Sed confirmatur sic: emptio
redditus pretium non potest esse iusta
seu equalis; patet, quia ut deductum est.
Ubi valor perpetuus sive proportionaliter ex-
cedit omnes finitas pecunias. Sed ibi
esse non potest ad emptor debitam
adequationem proportionabilem, quae tamen iustitia convenit
requirit. Igitur ... quantitas ... quo
minus ... est iniusta. A fortiori alter
scilicet emptio ad vitam, quae multo magis
iniusta sunt ... Hiis et aliis
... visum ... magis vivus
... doctori sollempni. Et ... emere
redditus ad tempus vite vel pretium.
... sit ...
... pro hac ... ut
patet ... 23 ... doctorum
Et ... 2q ... Et ...
in ... Ubi ... narrat
... fuisse ... pa-
pales ad ... ultra
sorte ... de emptione redditus
ad vitam plus ... apostolico
... ...
... videtur. Vide ...

ho auster(itas) eo(rum) tollit(ur) q(ui) no(n) possunt
(et) merces q(ui) no(n) serviunt. Tertium est
q(uod) istis no(n) obstantib(us) q(uod) eis visu(m) e(st)
quibusdam aliis p(er)so(n)is, ill(is) no(n) venit
studiosis, ut (Hostiensi) d(e) fontib(us) (et) pr(o)
suo c(on)silio q(uod) 13 (et) aliis nonnullis
Dicitur ergo p(ro) illor(um) opi(ni)o(n)e ad op-
positu(m) p(ro)p(ter) ter(ti)o c(on)silio, (et) aliq(ui)
o(mn)ib(us). Si p(ri)mo defendendo fundam(en)t(um)
[1] ar. 2. 1°
v(er)um (est) q(uo)d ... (et) accipit sic.
... c(on)tra ... de plurib(us) ...
for(tasse) ... licit(us) e(st) ... ergo no(n) ...
vel ... usur(arius) ... illicit(us)
no(n) e(st) ... (et) assumptu(m) ... p(ro)bo(.) arg(uitur)
sic(.) Concessio ad ... (et) co(n)-
cessa (et) recepta ... plur(alit)atis ...
... (et) nulli nocivit(.) Ergo licite ...
p(otes)t assumptu(m) ... aliq(uo)d ... cum
pecunia ... ad ... accept(um) ... de-
cuplu(m) ... ad ... q(uo)d ... c(on)suet(ud)ine
dab(it)ur. Secundo, ... leges civiles ...
... exp(re)sse p(er)mittu(n)t usur(as) ...
... expedit reipublice. Ergo
... Tertio ... mutuans ... d(e)
... pecuniam ... dat(ur) ei ... gra(tis)
... indigens ... mutuatu(m)
plus reddit ... pecuniam
ergo (et) d(e) illo ... licitum e(st) pactu(m)
ficere. Quarto ... licite (et) ... do-
mu(m) sua(m) ad ... cu(m) pacto ... dat
... (et) ... sibi vendat.
[2] vel ...
... vel ... pacto ... (et) posset
tibi licite ... pecunia(m) ... quod ...
... usu(r)a ... Quinto principaliter p(ro)
[3] ar. 2. 2°
vice ... Sic ... enim ...
redditus ad ... annos ... quod
... cu(m) valor p(er)petuus ...
... p(re)dictu(m) t(em)p(u)s ... certam
posset. Ergo ... ad ... p(ro)p(ri)i
vite ... redditus p(otes)t emi
... (et) ... c(on)tinu(ant)ur p(ro)p(ri)i ... q(ui) m(u)lt(um)
... p(otes)t ... vendere ...
annos ... Ideo di(cit) ... nos s(e)p(ar)atim (et).
[4] p(ro)b(at) 89

... i(n) p(ro)petua ... Cum aplius ... (et) dolor. Tertio arg(uitur) q(uo)d licite p(otes)t 3°
emi redditus p(er)petuus ut ... q(uo)d fieri
c(on)suevit. Ergo a fortiori ad tempus vite [5] ... ad ...
... quia ... (et) ... ipsi ... [6] ... p(ro)d(ucitur)
... libere p(er)sonas ... vi-
... t(em)p(u)s finitu(m) ... i(n)finitu(m). [7] vz ... 4°
... q(uo)d no(n) ... fi-
deles ... (et) religiosi ... re-
ligiosi ... t(em)p(o)re ... c(on)tre
... redditus ad vita(m) ut ... nega-
... (et) ... no(n) impediu(n)t
... t(em)p(or)e ... ut ...
... religiosi
... q(uo)d ... (et) ...
... quod ... r(e)-
ligiosi ... t(em)p(or)e redditus ad vita(m)
... c(on)suev(er)unt ...
... licit(us) e(st) ... (et) ...
fideliu(m) c(on)suetudo ... de
... vel ... [8] p(ro)p(ter) ... 5°
... sic ... vendere ...
... ad ... illud ... licite vendere ... vendere ...
... ... vendere ... vel
possessio ... vendere ...
... sicut ... Ergo
... (et) vendere licite ...
... vel ... nunc ...
... modios bladi
a' ... vini ... (et)
... florenos ... q(uo)d
... sunt ... dandos
... florenos ... sicut ... (et) ... in
... in ... c(on)tracti ...
fit. Confirmat(ur) ... Ergo q(ui) emet c(on)cl(usio)[9]
redditus ... bladi ... [10] ...
... no(n) ... vel ... q(ui) ...
... vendere ... futuri
... Sexto arg(uitur) 6°
... cum ... vendit
... et ... vendere ... etc.

q ab p[ri]ss[...] dat[...] reddu[n]t a[n]i[m]a[m]/ q[uod]
p[ro]p[ter] deu[m] [illegible] a[n]i[m]o vite sue
[illegible] [et] p[er] [illegible] cui v[endi]t[ur] vend[...]
affirmat vectio/ q[uod] cu[m] dat [illegible] red
dit[us] [illegible] [illegible] p[ro]p[ter] vendi i[n]llu[m]
[illegible]/ q[ui] dedit al[iqu]a[m] [illegible] s[ed] illos [illegible]
[illegible] cu[m] dat[ur] [illegible] reddit[us]
ad vita[m] [illegible] ve[n]de[re] [illegible] qui
dedit/ potuit vende[re] eunde[m] vel dic[itur]
[illegible] [illegible] [illegible] a[n]i[m]o [illegible]
q[ui] [illegible] emit [illegible] q[ui] [illegible] p[ro]p[ter] im
[illegible] lib[ro]s [et] p[ro]p[ter] [illegible] v[en]d[er]e [illegible]
idem p[er] [illegible] lib[ro]s/ reddit[us]
ad vita[m] [illegible] licitu[m] e[st] illi. [et] s[ed] [illegible]
[illegible]/ licitu[m] e[st] illi vend[er]e illos redd[i]-
tus [illegible] [illegible] ne [illegible] [illegible]/ reddit[us]
[illegible] [illegible] [illegible] e[mer]e [et] vende[re]
reddit[us] ad vita[m] [et] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vendentib[us] [et] ementib[us] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fuerit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [et] p[ost] [illegible]
[illegible] [illegible] q[uod] est p[ro]positu[m].

H[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] inde [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] filij [illegible] [illegible]
res [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [et] vendendo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] illicitu[m] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [et] vendi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel
[illegible] [illegible] p[at]re tuo/ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ubi
[illegible] [illegible] [illegible] filij [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] o[mn]ib[us] dieb[us] vite tue.
[illegible] labo[re]s [illegible] [illegible] medit[ur] q[ui]b[us] [illegible]
[illegible] vite [illegible] [illegible] optime
[et] ad[huc] [illegible]. [illegible] labores illi
[illegible] [illegible] [illegible] [et] arti-
ficiales [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vt [illegible] [et] [illegible]
[et] fructus eo[rum]. [illegible] artificiales vo-
[illegible]/ q[ui] fiunt artificialit[er] [illegible]
vite [illegible]/ [illegible] subdiuide[re] volu[m]us
[illegible] duo [illegible] [illegible] [illegible] illos
[illegible] modos [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] politice.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [et] arborib[us]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vineis
[et] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [et]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] duo modi [illegible] [illegible] vite
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] duo modi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] modi
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [et] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
modus [illegible] [illegible] artes [illegible] fiunt
[illegible] [illegible] artificialiu[m] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[et] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] illos [illegible]
modos [illegible] [illegible] res [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] diuersi
[illegible] [illegible] modos [illegible] [illegible] vite
[illegible] [illegible] [illegible]/ [illegible]
inde [illegible] est/ [illegible] [illegible] [illegible]

Modi acq[ui]sit[ionis] t[em]p[or]aliu[m]

emptoris et venditoris modus vetus

urbibus hijs et aliis eiusdem. Et quia vinum
indigebant vrbes aliis [illegible] patrie regio-
ne et mercata et adquiri facilius te-
neretur et [illegible] multum
compellebat atque ad hoc compellebat ut
fieret rerum vtilium mixtio vnde [illegible]
[illegible] adinuentum est nobilis commutacio.
videlicet ut quis solum vinum daret pro re pre-
ciosa [illegible] pro pecunia [illegible]
[illegible] quia omnibus [illegible] quodlibet
erat notam rerum commutacio. Hec modo
autem numismate videtur. Et impre-
sentiarum [illegible] homines sunt emptores
et venditores qui dabant enim de
vino pro tanto de bladio et tantum pro
bladio pro tanto [illegible] ¶ [illegible] in
modum vetera si ad hunc durarent
[illegible] quia res vtiles non tam care
essent nec tot fraudes fierent pre-
terea homines tam auidos cupiditatis
requirunt [illegible] vinis et bladis
et ceteris diuersis [illegible]
diuicie [illegible] et honores et

numismatis inventio

omni loco numinata ¶ [illegible] quod est
continua [illegible] commodi et
et non ne subtilitatis cupiditas in
simplicitate illa felici manere non
potuit [illegible] frugalitatis
volens et commoditatis et cupiditatis satis-
facere subtiliorem et expeditiorem
modum commutacionis rerum inuenire
studuit videlicet per medium numismatis
quod est quoddam vnum quo omnium rerum
continuo visum vtilium valor men-
surari possit ¶ [illegible] quia [illegible] numis-
mate copiam habentes res vtiles
et delectabiles [illegible] possit acquirere.
[illegible] secutum est unum [illegible] quia omnes
quasi solum in numismate et pe-
cunijs [illegible] in equivalenti
omnes diuicias naturales et artificia-
les [illegible] et [illegible] habentes
principatus et regimen [illegible] voluptates
[illegible] et honores [illegible] omnibus rebus
extrinsecas appetunt. ¶ Ecce quod originem illius
inordinatissimi amoris filiorum adam
ad pecunias [illegible] illius infiniti appetitus
esse [illegible] ordinem naturam filij adam
diuicias naturales et artificiales [illegible]
vsum in medietate [illegible] studio
[illegible] in mensura colligunt ut
illas [illegible] tempore et loco vbi [illegible]
[illegible] innata pecunie acquirere
[illegible] rerum ordo [illegible]
confundit [illegible] ut [illegible] numismata
inuentum et constitutum ut illo vno
mediante de commoditatis [illegible] emptores
res varias adquirant vtiles [illegible]
et non [illegible] per res ipsas numismata co-
gerent [illegible] et singularis
abusio [illegible] amicicia [illegible]
quia pecuniam [illegible] enim [illegible]
[illegible] negociatores [illegible] pe-
cunia [illegible] sit medium [illegible]
res emunt et non [illegible] emunt.
[illegible] emisset [illegible] diuitie
[illegible] recepit pro re [illegible] vendidit nec
[illegible] pro re dedit [illegible] ve-
didisse [illegible] solum res [illegible] quod
[illegible] emit et vendit [illegible] ¶ [illegible] esset
in emptoribus [illegible] vbi in illo extunc numis-
mate res pro re [illegible] ibi non
[illegible] emptor dicatur
et venditor ¶ [illegible] supposito [illegible] emptor et venditor [illegible]
[illegible] ut [illegible] sit vere emptor et vendi-
tor requiritur [illegible] res aliqua in valore
[illegible] ¶ [illegible] requirit [illegible]
[illegible] illam
illam non [illegible] ¶ [illegible] requirit [illegible]
dominium vtriusque rei [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] dato sit [illegible]
[illegible] sunt [illegible] quia dat
[illegible] quia dat in [illegible]
[illegible] emptor et
venditor [illegible] non [illegible] non est
emptor ¶ [illegible] emptoris et venditoris
[illegible] aliquid [illegible]
[illegible] dominium [illegible]
[illegible] in [illegible] tempus

emptoris et venditoris distinctio.

Itaq(ue) viso de origine & vocab(u)lo h(uius) c(on)tinentis homi(n)um p(ro)sequendo & q(ue)d(am) alia dubia uide(n)tur habere debere. Sunt e(ni)m ipsi reg(ni) d(omi)nium tenenti(um) ualde(cet) rex ex(cepto) ualles & fine, tum et usu(m) cet(er)a(rum) natu(r)e terrarum q(uo)d h(ab)et possidere solus, (et) ac etiam tie dico dimittere. n(on) (sequ)eretur & cet. dimittere. p(ro)pter ad p(ro)b(andum) neg(otiu)m suffic(it) c(on)siderare. Hoc in multu(m) valet ad discernendu(m) facile q(ue) iustu(m) q(ui) iniustu(m) et mutabilib(us) homi(n)um cond(ic)io(n)ib(us) et sicut iudicib(us) homi(n)um. ita reb(us) i(n) eo(rum) poss(essi)o(n)em venire possibiles. Ut (er)go p(ro)positu(m) (con)sequam(ur). alias ut fiat divisio. multi co(n)sent divisioni q(uo)d post. i(n)terio(r). scilicet ab ui institutore i(n)primitum.

Rex q(ui) est ab ho(m)i(n)e possessibiles credit(ur) v(er)o no(n). Non possibiles sunt celi stelle & regiones t(er)ra(rum) su(per)io(r)es elementoru(m) q(ui)a adhuc nullus homi(n)um sibi i(n) possessione(m) vendicavit. a(u)t vendicare. (et)iam si mi(hi) dicitur potuit. n(on) est (et) nec ymo (etiam) nemini alicui regis seu imp(er)ator(is) mundi. (et) cet(era) possessio tota regio elementi t(er)re. (et) vel (con)venit t(a)ntu(m) ple(ne) possedit totu(m) p(ro)p(ter) superficie(m) t(er)re aride & q(ui)a t(ame)n uno c(on)venit sep(ar)ata sup(er)fi(ci)ei t(er)re sunt i(n) longe an habit(ur) de (con)t(ra)dicere & c(on)siderare. Cetera de(te)rminationi (con)tra(ri)o sup(er)ficiei t(er)re scito. Uerum no(n) p(ro)p(ter)ea (quod) nullib(us) t(ame)n possid(er)e q(ua)m sup(er)ficiei ab ipso possessa s(u)nt li(n)eas ab ipsa ii(n)t(er)io(r)e descendentes suppo(n)it. Aliquando tu(m) regio i(n)ferio(r) h(abe)t c(on)tinens. ad alias dista(n)tia terre (con)cupiscentie p(er)venire g(ra)di op(er)a t(er)re (et) p(ri)ncipio e(st) maior p(ro) sup(er)ficie t(er)re. q(ui)a illius est maior p(ro) regione inferiori. Et p(ro)pter hoc q(uo)d plus h(abe)t de t(er)ra p(ro)p(ter) h(abe)t de inferno. Et plus de iure i(n) regione illa. Ymo nec plus e(st) no(n) h(abe)t q(ui)a h(abe)t & (et) q(ue) mi(hi) e(st) debita. u(n)de ad i(m)p(er)ium de inferno.

(ex) eligibilib(us) e(st). Dicendu(m) (er)go p(r)i(m)o q(uod) possessioni homi(n)um cedit de elemento t(er)re (et) ab ei(us) sup(er)ficie vers(us) ad regnu(m) regionis inferio(r)is. ubi c(on)tinet iurisd(ic)tio i(n) sup(er)ficie t(er)re regnantium. Continet illa inferior regio depu(ta)ta est demonib(us) & homi(n)um sp(irit)ib(us) malis. q(ua)re regio h(uius) fuit i(n) regione tenebra(rum) abeuntib(us). Cui(us) q(ui)de(m) regionis rex seu possessor. alij pluto vocabat a poetis. q(ui) fingeba(n)t totu(m) sp(ati)um universi distributu(m) esse int(er) tres filios saturni deificatos. Ita q(uo)d Jovis esset regio ap(er)ta seu subiecta d(omi)nio elementi. Neptuni v(er)o regio aq(ua)r(um). Et [deleted] plutonis regio i(n)ferior. Ymo ponentes aliq(ue)m unu(m) d(omi)num (et) reg(em) seu possessio(n)em esse totius mundi mutauerunt (et) deos plures divisio mundi p(ar)tib(us) dicunt p(ro)pter (con)temp(la)tionem. Contra h(uius) (er)go errore(m) sentiunt (christi) fideliu(m) e(ss)e (con)tra (con)cludendo unu(m) verum deu(m). o(mn)i(u)m sup(er) d(omi)n(u)m & magnifi(cen)tiam glorie regni sui. q(uo)d ad locu(m) & q(uo)d ab eo est totu(m) i(n) suis p(ri)mis p(ri)ncipiis & p(er)fectis respectu illa(rum) clari sub(stan)tia(rum) vivit & regit. p(er) o(mn)ia s(ecu)la s(ecu)lor(um). Cui dicet multa late regnasse p(ro)testant. Sunt multa i(n)diuisi loc(is) & temp(or)ib(us) regnant. Ex quib(us) nullus aliquis unq(uam) uno regnavit p(er) o(mn)ia loca. Ecce q(ui) p(er) o(mn)ia temp(or)a t(ame)n i(n) d(ic)tis ille q(ui) nobis celi & t(er)re d(omi)n(u)m. (et) o(mn)ia q(ui)a i(n) eis su(n)t p(ro)p(ri)e (et) p(ro)p(r)ijssi(m)e (con)fitemur possessorem. Ideo legi(tur) de multis q(ui) regnaverunt ultra x annos. Et forte de nullo. Ipse (er)go est s(icut) ex dono. gra(tia) et dispone(n)te nullus est. P(ro)pter q(uo)d a p(ri)mis h(abe)t homi(n)u(m) cu(m) q(ui)cu(m)q(ue) rei et regionis dominiu(m). Nec aliq(ui)s de reb(us) mundi h(abe)t & e(st) homo et fuit unq(uam). nisi q(uem) ille dedit. vel posuit dispone(n)s homo iuste acquisivit (et) de reb(us) utilib(us) sibi app(ro)p(ri)ando actione(m). Est (er)go ut dixi p(ri)ma rerum divisio q(ue) est h(o)ib(us) possibilium. (et) aristoteles.

pluto

p(ri)ma divisio rerum.

ut quedam non / ut aer / celum / spiritus / lux / sol
et similia / ut patet ipsius libri institutionum
¶ Aliarum vero rerum quedam homini possunt appro-
priari per [illegible] ibidem patet / quedam sunt
adhuc vaga / ut pisces maris et
aves celi et cetere res divise / que tran-
seunt in possessionem clerici / et per
occupationem ¶ Item quedam vero sunt rerum
certis possessionibus approbate / et que valet
legaliter hominum vel hominis esse dicitur / [illegible] sunt
[illegible] adhuc que sine hominis cooperatione
vel cum modica / fructum faciunt / ut [illegible]
et que arbores / [illegible] pristine silvestres
quedam ¶ Item quedam vero sunt que non cum labore
absque hominis cooperatione afferunt de se
fructum / ut orti herbarum / agri / vinee
et que [illegible] sunt // Item que res habent
[illegible] vel partem conferunt [illegible] / ut fundus
edificium [illegible] / sed tamen illius sunt
cui sit possessio / seu cui attinet videlicet do-
minus super ipsum edificatum / et quedam
vero res [illegible] sunt homini conferunt / et [illegible]
commodum afferunt / ut vestes libri et
multa talia ¶ Item quedam res sunt que
conferunt homini / quia delectant / et ornant
et reprimunt / alie vero aliis modis
ut videbitur ¶ Adhuc rerum in possessione
hominum venientium / quedam sunt usu non
a se distinctum / quia earum usus et talium
fieri potest / rerum [illegible] referat vel
[illegible] / ut sunt equi / domus / vestes / [illegible]
et similia ¶ Item quedam vero sunt quarum usus non est
sine [illegible] usu / ut illa cum eis
[illegible] vel alienatur / ut pecunia [illegible] vel in
pecunie [illegible] ¶ Vel dicta
advertendum quod usus [illegible]
requirit [illegible] accipitur [illegible]
rei ad [illegible] / ut [illegible]
[illegible] usus [illegible]
[illegible] Vel accipitur usus [illegible] pre
dispositione ad applicationem / vel motive
rei [illegible] eius [illegible] ad operationem aut
effectum / ad quem ordinata est ipsa
res ordinata. Et non est idem usus
rei et fructus eius / seu effectus / quia non
est idem usus equi et eius fetus / vel [illegible]

usus utilis actu

est idem usus secundum se / vel alius in [illegible] / et [illegible]
sicut [illegible] sunt / ut clarius [illegible] ¶ [illegible]
usus est applicatio vel motio rei [illegible]
operationem [illegible] vel voluntate [illegible]
quam movet ipsum ad actualem usum
[illegible] si fit debite / et ad [illegible]
vel organo illo [illegible] non abutendo.
¶ Adhuc alio modo usus accipitur
[illegible] operatione potentie [illegible]
[illegible] visio dicitur usus potentie visive
[illegible] medio cuiuslibet potentie hominis
et cuiuslibet eius membri / seu organo [illegible]
[illegible] usus et multa alia ¶ [illegible]
[illegible] res [illegible]
[illegible] usu vel usus [illegible]
[illegible] ordinata sunt / et usus [illegible]
[illegible] ut ubi [illegible] usus pecunie
est [illegible] eius [illegible] / usus [illegible]
eius actum est [illegible] pecunie ut [illegible]
[illegible] vel aliquid tale / [illegible]
[illegible] floreno in re [illegible] vel in re
ponderis vel in re ornatus ¶
Consequitur istis hoc supponendo
esse sicut / quod res / quarum usus [illegible] venire
in potestatem alterius octo modis / scilicet per donationem donationem
venditionem / permutationem / locationem
depositionem / et impignorationem / mutuationem
aut [illegible] / vel indebitam extor-
sionem ¶ In primis tribus modis / fit trans-
latio dominii / seu possessionis rei alterius
sicut [illegible] de donatione notum / et de per-
mutatione et de venditione patet ex premissis. De mutuatione
vero [illegible] dicit [illegible] / [illegible]
mutuum appellatur / quia id quod a me
tibi datur / ex meo tuum fit / [illegible] vero
in rerum locatione / concessione / seu accommo-
datione / et ceteris sequentibus modis / non fit
translatio dominii / seu alicuius possessionis
[illegible] exceptis [illegible]
[illegible]
[illegible] / quia est res ad usum data cum dif-
finito medio ¶ Conductum [illegible]
res [illegible] usu accepta cum [illegible]
de [illegible] ¶

Res unius potest venire in potestatem alterius octo modis

deus multo carius quam ipsi sunt vendere potest

Primo — Hic vult notitiam dare quod sit ex eis
aliqua processu quatuor primit cum ipsi.
adeo quod vnum sibi et primus rerum omnium
1us — verissime possidet dominus deus. multo carius
quam ipsi sunt vendere potest ¶ Primus quod scite
longe de expediens sit in venditione eius
consultatio dominium quod res aliquis demum
esse cuius quam vendit ut fit possessio emptoris
secundum decreto vendentis nullum modum op-
petimus in illa. Sicut autem de nulla re quae
dei est sibi potest. Illa non stat auctoritate esse
et ipsum alius adeo sibi secundum apostolus
dei non sit ¶ Et ideo sed quod summo
consultatione dominium sine includit
permutationem simul rei. deus multo carius
quam possidet dominus potest alii venditione
¶ Primus est quia ipsi in dominum consultationem
iuris possessionis ... alteri ... ut ... permit
¶ Dumptam summo dominum potest
dicunt per ... quod cum ... sit alteri.
deus ... dat res utiles et omnibus
quam mihi ... ¶ Hoc est domina
statim quod res ... ut ille sunt non ...
quod ... non sint ipsi ¶ ... secundum
... res cum iure ... non mittit
non cum alteri quod eadem res eadem
potest dimisi esse ... et ... ¶ ... for
tori quam quod deus possidet res ...
... et ... honor
vel angelus ... iure aliud ...
... dei ... res
aliquis sit non ... tamen non ...
... ut ... facere posse
2us — aliquis ... ¶ Secundo principio ...
eius ... dei sit ...
... modis ... quia iure
productionis ex nichilo et conservationis
... absolubiliter dei
est ... sit eius ...
... de primi ... eius gratia sunt
¶ ... sit ipsius solum ...
... apostolus ... ad beati
... gloriae suae ¶ ...

deus carius sit dei ... tamen

2a — ... duobus modis ... apostolus
2o ad ... 2o ... dominus quod
sit eius. ... in ...
quam ... dominus ... per
... et quibus
... sit ... ipsius dei ...
... et ... dei
obediendo illi ... et ...
¶ Sic ... illius ...
... modum ...
vendere ... illos ... in ...
dat in manus ... ... primo xl^m
... plus tamen ... pretio ...
... cum in manus ... multi
... illo ... illum ...
... ipsi dominum ...
vendere ... et ... — 3us
¶ Tertius processus ...
esse ... dei ...
et ipsi deo ...
... primo et 3o medio ...
... illis medio multi
... ipsius dei ... non ...
...
quia ... dei et ...
... vendidit ...
... suum et ...
... vendere ...
... dei 2o quam ...
... apposita ...
... apostolus ... est ...
... xiiii
...
... est deo ...
... filii ...
ipsum vendi ... ut fieret ...
quo dato ...
... dyaboli possedit. ¶
¶ ... qui ... illo ...
...
... non ...
... alibi ... ¶

2us

¶ Et sequitur post quartus homo et deus mu-
tuetur et mutuet. Quomodo tamen et in quibus modis dif-
ferunt. ¶ Prima pars quod ad deum pertinet re-
de mutuare. Dat deus quandoque homini
explicite bonis, scilicet fortune, intelligere
ut homo illis mutuet et attingendo
sunt sui. Et si deus non percipit ex
ea aliquid rei mutuate, tamen quia fa-
ce quod sunt eius et alicuius ceterum vel
quantum mensure vel hoc dicitur mutuare
et dare. Ymo dicit in deductione
anime per omnes. ¶ Secundum patet videlicet quod deus
quod est quem petit mutuari, patet per hoc parabola
qua detalet [illegible] dicit: Ad quos sunt
negotiamini. Luce 19. Patet etiam quia
deus consuevit secundum legem iuste co-
mutationis dare homini bonum pro bono,
immo tamen pro malo, ut patet per ceteros
et beneficium per vitam. Ymo et sepe dat
vitam eternam hominibus peccatoribus amore sin-
ceris. ¶ Tertia pars videlicet quod deus aliis
modis mutuatur et mutuat alter quam
homo patet. Si enim homo mutuat alteri
ut ipse mutuator lucretur inde consequitur
lucrum quod deus vult vel aliquod bonum equale.
Item homo mutuat transferendo per
dominium mutuati in alterum. Cautum
pignore seu posito. Contra non requirit
deus, aut non sit sibi positum tibi nullo
pignore, neque sub spe deposito, nullo cyrographo
recepto. Item pro tertio licet mutuet homo
explicite bonum pro lucro, nullatenus tamen
sine [illegible] tamen mutuat relationis
veri quod excedit dictus homo, ut in
lucro bonum non debet, ut in acquirit
bonum in tempore. Excedit bonum in tempore, ut
in excessu acquirit bonum felicitatis eterne.
¶ Deinde quarto ad quartum pertinet quod deus
aliter mutuetur quam homo eorum mutuum, quia
homo mutuans dare solet minus pro maiori
aut equale pro equali, immo aut solet maius
pro minori. Deus vero solet in mutuo recipere minus
minus et condignum, non dat equale pro equali.

Ex se minus pro maiori, videlicet in bonis tamen sic dicto
mutuo pro modico, quia permittit vel condignum
dat vitam pro modico quod vite corporis de-
lectabilis in rebus presentibus. Primum ecce primo capitu-
lo. Dat pro corporali fumo regnum aliquod,
ymo regnum perpetuum pro transitoria quas fidelis pauper
ipse primus. Dicitur Mathei 5. Ecce quam potest
dicere unum hominibus sponsis cuncta, quod fore
de non pedes incede sunt. Luce 19. et Mathei 19.
Omnis qui reliquerit domum vel fratres et
agros et cetera propter nomen meum centuplum ac-
cipiet et vitam eternam possidebit. ¶ Ex
alteri quoque quilibet potest quod homo mutuator est in
omni de rebus suis facit hominibus tantum bonum,
scilicet dando res optimas et possessiones
decoras, presbiteris primis et corporibus
sanctis hominibus. ¶ Tertius consultationis
filiorum adam illa quando de non mittet
quod de celi et terra fructus laboribus
cum totam vitam presentibus et vite eternum, in illa
perveniunt. Quamvis barbaris advenis
natos et sunt meos cum in presentibus. Non
unum magis pro expendatis. Sunt tot
laboribus tamquam sollicitum cum regibus
mundi quibus patet, rebus et medicis
divitiis, honoribus et deliciis. Et non
possunt videre acquirere laboribus et operantur sub
uno regno excellentissimis et elementis
et bonis eternis. Laudo, et in infinite sunt
sic filii adam non possunt emunt alter-
cissimo inventione deo bonum optimum certissime ~~et optentissime~~
in regione celesti possidendo per corporibus
exilibus. In tantum regnare erit ipse primus.
Si alicui pro deo emeret, in ipso ce-
terum magis sollicite laboraret quo
ab illo ditissimo domino emeret in optimo
foro redditus vite eterne, quam magis
pretio redditus sunt vite eterne. ¶
¶ Ceterum post etiam licet solum deus [Ultimum post]
angeli et homines possunt recipere res
possessive, tamen non eodem modo nec
eodem iure. ¶ Primum videlicet quod solum patet.

quorum possunt appetitus non quemadmodum ipsa
in rebus vocabilibus / Quis autem talis est
vel deus vel angelus vel homo cum dictum
est i / Nam nec fructus arborum nec pul-
chritudo animi nec pulchriores quaedam ædificia
dicuntur ipse corpus dicitur possessiones / Ali-
quid illud multum gloriosum nobis dominus /
quod omne appetitum et bestiis competit /
minimis ut formicis / et muribus
quod de bonis vilibus congregant et sibi et
sibi in cavernis reponunt ¶ Nam quia hic
parte vero dominus / Ipsius non dicit
complete quod dimittet / imperium usque
corpori permittit et bestiolas et
mures et formicas dimittet dominus
in confusionem hominum / quod tum dicitur quod dites
sunt gloriantur et se magnificant / non est
virtutes secundum hoc nulla dignitas / non est /
in quo dicit solum rerum exteriorum appare-
ntiam ab aliquo habitum / quia alias
mures esset digniores quam cum et leones
et cetere bestie nobiliores / quia nullas habent
nec thesaurizant divitias / Rursus de ipsis
rebus quas deus produxit omnibus / communi vi-
unt / neque de illis sunt possessive ap-
petentes ¶ Deinde / quarto ad secundam partem
[illegible] videlicet quod deus et homines habeant
ea quae sunt res possessive appetitus / Nam
est expressum / ubi est omnium quidem esse
primum et expressum / ministerium creaturis possi-
dere / Ipsum est et homines vel alterius
mutuo id est appetitus possidere / et primum
[illegible] cuius similitudine habet / Sed plenus
ex diffinitione rerum superius premissa ¶
Sed angelus vero modo / Nam in hoc
quod quaedam rerum quae ipsi sunt possunt
appetitus habeant / ut patet quod tum dicitur quod
et dominus extrinsecus usque ad quod sunt et
et de rebus extrinsecis usque ad quod sunt et
solum aliquid sit animus angeli / quod non
aliquis / Dicunt si deus consistunt et
totus angelos possidet cum tantum rerum
et populorum ut doctores in quinto
tenent dicit et tenendum quod nullus spiritus

sanctus / Nam quod et angeli dicuntur debeant possidere
quod / et non solum homines reges et principes
sed esse dicuntur regunt civitates et populi / Item
magister ipse quod mundus in alio et originali disponit
dominus / Regio enim ubi celestes est illius
angeli / qui tamquam rector et motor orbi
appetitus est / Eius regio quaeque sit civitas
cuius tenet principatus ¶ Ubi hoc non
patet quod angelus excellentissimus ut seraphim
et cherubim / non sunt principatus appellati
nec infimi sed medii / Quia obiectum prin-
cipatus et potestates vocantur / Insignia
quod hominibus excellentissimis ac dimissis
non debet principatus et gubernacula
quasi mundi ut infimis ¶ Quia excelle-
ntiores non deberent talibus occupari / et infimi
ad illud non sufficiunt / et tantum medii
seu mediocribus relinquunt ¶ Item
quantumlibet de rebus angelus possidere
videtur determinatum spatium et situm in celo
empyreo / Ubi non sunt beatitudinis ad eo
sibi datum et assignatum / Quod quando
sic sit maius orbe terrarum / non minus
cum minimum astrorum celi ut sunt nobiles /
maius esse probant astronomi toto
globo terre / Nomen et tempus quod
angelus quando assumit / res proprie
et non alias quam dominus id est tamen et tamen est
et illo utitur / Ultimo / quia res quae eis fit
vel fore de eo quod utilitate / sit eius
simpliciter res quae plus non esset et tamen
sit eius quam primo eam occupat vel ad
adiumentum assumit ut patuit supra ubi
ad hoc allegabatur / primum secundum libri contra tuorum /
¶ Ubi quaerit hic incidenter an illi
angeli qui dati sunt ad eos principatus
terrarum / ceteris sint excellentiores /
et minus eos appetunt gloriosiores /
Quidam esse solent de regibus inter homines
contra quod non / et hoc quo ad apparere
gloriosiores / cum in regimine appetitus quae
principatus homines assumunt / magis

Angelus excellentior et infimus non sunt apti pari principatu

Angelus aliquis videtur possidere determinatum spatium in celo empyreo /

Angeli an qui dati sunt principatus terrarum an sint excellentiores ceteris honoratiores /

superbie sit quod de iure tales status. Nec
honoratores sunt quia presunt sibi existentes
in eis vilitatis non essent. quia honor
primum dicitur est. Unde quod aliqui
sunt principes in regnis sicut herodes
et deus in quo eius vicarii sunt et regnum
reprimunt. Et in eadem spes honore
exhibetur contra ipsos ymaginibus et non
ymaginibus ipsius in quibus multi honora-
biliter est. Hoc non tamen angeli
licet in maioribus perfectionibus sunt. Tamen iure
status sunt et inter angelos esse honora-
tores hic ubi agunt. Ypo... esse
quod est maior perfectionis mortalibus inter
angelos. Adhuc tamen esse inter eos maio-
rem honoribus vere status intellectus
dei. Contra quod ... qui in hoc ...
dominium sit de angelis malis seu demonibus
utrorum habeant similiter aliquid in rebus
rerum exteriorum. Ubi videtur dicendum quod nullo
iure aliquid de rebus que extra eos sunt
ipsorum est. Et si aliquid videtur quod stelle
regno inferni possessio luciferi vel de-
monum esset. Sed hoc non. quia etiam non
in corpore quod in eo primitus sed dominus illum
fecit ut melius in eo primus sed et
ignis inferni demonum non est. quia ministerium
ministri dei est. Celum quoque ipsorum esse
iure nunc miserabilius cum potest esse
miserabilius. Et que de rebus et deo cum tamen
imperfectum quod in eis dicitur primum sit.
Sed dicitur quod ergo quod dyabolus a Christo dicitur
est princeps huius mundi. Dicendum quod non est
sit dictus eo quod aliquo iure possideat
orbem terre aut aliquas regiones eius
sed quia de facto principatum orbis sibi
fallacie et tyrannice alienas usur-
paverunt. Hoc permittente deo propter peccata
hominum quod postmodum dyabolus a principio
dei pater volebat. Et quod dyabolus
multis iniuriis habet in toto mundo
rebus que in eo sunt. Et quia propter ipsorum
peccando perdiderunt possessionem sunt in celo
esse et in regionem inferiorem. Non sunt
ante tempus homines facti esset. Et adeo

vz ps 113

hominibus dedit. Dicere sicut celum celi
domino. terram autem dedit filiis hominum
Et quia ps° quia deus dedit
homini ad ymaginem suam facto terram
sive possessionem subiciendam et omnia alia
que in ipsa et celis elementis existunt.
Dicendum ergo quod demones cum aereis inferni
incolis sunt et erunt inter omnes in bonis
bonis perpetuis. Quia nichil de
bonis exterioribus possidet ullo modo
ut demum in eis de bonis inferioribus
aliquid habent sic modicum cogitamus
quod ad hunc non est eis ad solacium
sed ad maius supplicium. Verum
quod demones credere esse dites
in auro et argento et pecuniis. Et si
inter talis sic multi homines eorum imi-
tatores rapiendo et usurpando sibi
res que aliorum sunt. Quia sic in nullo sunt
aurum vel thesaurus servant. Tamen
demonum esse non possunt. quia in eis fallit
quod res vage que adhuc nullius sunt
sunt in ... eius quod primo illas
occupaverint. Et etiam hoc ex quo
dispositione dei hominum est. Aliqua res
huius mundi ordinate sunt et ipsius in
... et non demonibus aliqua dis-
positione dei specialiter ... in
bonis angelis. Sed quod demones
... esse divites in pecuniis
... in corpore ... potestatem
est quod non quod eis accomodum aliquid in-
digerent ut homines. Sed ut illis medi-
antibus homines pecuniarum cupidis-
simos ... possit.
Unde adhuc fiet ... thesauros terre monetatos et non
monetatos ...
... illis corporibus
et ... in dilectione
... magis ...
... sed ...
... ut divites pecu-
niis ... aliquem
... peccando dominum offendere.

demones cupiunt esse dites pecuniarum ut homines
cupidissimos ... possit.

an[...] multi vero ho[...]
aut aliquis sit ...
rerum exteriorum

dubium 2[m]
Quomodo dyabolus dicitur
princeps huius mundi

[illegible] curant / unus quo remote an-
tus. ¶ Nec solum diuicias adhuc sed
pecunias possidere se facit / sed et de-
lectationum voluptatum [illegible] principatum /
et quantum omnium bonorum. Sic mundus hic se
[illegible] Et hec in uno despexit mun-
[illegible] qui omnia [illegible] omnibus regnis
mundi dicens Que omnia hec tibi dabo si cadens
[illegible] adoraveris me Matthei 4. ¶ Tercio
quod bonum quod mercator iste [illegible] negoci-
[illegible] mundi in quibus [illegible] dies sibi et
[illegible] [illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] qui spiritus dei le-
gibus sibi [illegible] [illegible] recedunt ¶
¶ Et ita sicut [illegible] negociator opti-
[illegible] vendit [illegible] [illegible] emit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] iste fraudulen-
[illegible] ante [illegible] [illegible] temporalibus
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] ¶ [illegible] [illegible] honorum
[illegible] [illegible] [illegible] / [illegible]
sunt [illegible] plurimi [illegible] negociatores
pro bonis [illegible] mundi [illegible] / [illegible]
[illegible] deliciis [illegible] [illegible] possidentis
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vendit [illegible]
[illegible] [illegible] Matthei [illegible] [illegible] nichil prodest
[illegible] si mundum totum lucretur et detrimentum
faciet anime sue. Aut quam dabit homo commu-
tacionem pro anima sua / [illegible] [illegible] [illegible]
si [illegible] [illegible] et pro [illegible] bonis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible] fi-
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] pre-
[illegible] [illegible] ¶ [illegible] [illegible] po-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] res possidet [illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quia deus voluit [illegible] et possidere [illegible] se
[illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]
aliis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut
[illegible] [illegible] alio modo indiget /
[illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] possessiones [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] exteriores pos-
sessiones [illegible] voluit ¶ / homo [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
possessor exteriorum [illegible] [illegible] /

exteriorum possessionum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ut aliis inde distribuat
et ipse illis se [illegible] / Multiplicat
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / Vel [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] honoretur / aut
inde deliciis perfruatur / [illegible] [illegible]
possessio [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] / et non in [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible]. ubi [illegible] / In
deo autem non potest [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] voluit [illegible] [illegible] [illegible]
magnitudinis potestatis [illegible] [illegible] /
[illegible] deus non potest [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible]
res [illegible] ut excellentia [illegible] [illegible] ¶ [illegible]
voluit [illegible] se [illegible] exterioris pos-
sessionis [illegible] ad sue excellentie [illegible]
ut ipse [illegible] / [illegible] ut inde [illegible]
[illegible] in ipso delectet / [illegible] autem [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] sit se [illegible] possessio
exteriorum [illegible] ad [illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de bonis exterio-
ribus / [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] facit ut eos [illegible] [illegible]
[illegible] sicut deum ¶ / [illegible]
[illegible] [illegible] multa possidet [illegible] [illegible] est
[illegible]. Sed si possessiones debite [illegible] /
[illegible] [illegible] [illegible] / et ad [illegible] [illegible]
referat et ordinet [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est laudabilis [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] et non de [illegible] possessionis
[illegible] et deus ex [illegible] possessionis
exterioris [illegible] melior est / [illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sibi [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]
¶ [illegible] [illegible] indiget / [illegible] res
[illegible] se possidere voluit / [illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] / [illegible] res possessas op-
time disponit [illegible] / [illegible] in [illegible]
fines ordinat / [illegible] [illegible] [illegible]
deum [illegible] [illegible] / et [illegible] [illegible] posses-
sionis laude dignus fuit [illegible] [illegible]
[illegible] ¶ / [illegible] [illegible] deus [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] deus [illegible] [illegible] [illegible] /
[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Longe alio modo possidet res quam
ipso cum sit quod creatura / creatura enim primo
ex hoc quod res ipse et veritate eius
sunt possidet ab eo quod eas solus sua
virtute fecit / non de re alicuius sed
pure ex nichilo / Deus autem non
aliunde fecit res quam de causis primordi
alibus et quamvis ex illis fecit alias
quarum sive creatura ... creatas fecit
eas sua virtute ex re sua / sine
est nullo modo omnino / Itaque eo creaturas
universitas proprius dei est ... creata
cessio quod modo nulla res esse potest ... creata
creature / Item deus modo perfecto pos
sidet omnes res quia eius est dominium / quia nulla
creatura alicuius creature esse potest / propter hoc
... creata sit a deo quod ... est
omnino eius potestati et dispositioni licet quod ...
potest ... facere ... quantum ... creature
et liberum / ... quod nullus ... sine
... potest ... sit / hoc autem nulla
creature ... alicuius creature potest / ...
et ... declaravit quod creatura
... solum de angelis et hominibus ...
aut ... se res possessive / tamen nec
eadem ... commune iure /

Circa quam declaratione ultima pertinet
... et de origine iuris possessionum
... quantum ad hoc ... rationis
... Item ergo sciendum est
iuris possessionum rerum ... principaliter
... Declarat dis
... autem ...
atque ... / ... producti
... ad ...
... forme ad ...
... ad ...
... habitudinum / ...
... sive ... / sunt ...
... possessionum / ... ad ...
... rei ... sunt
... sui ipsius ... /

... / ... tam in ... et ...
... ipsa ... / ... non facit ...
esse et illam non ... / aliquo esse
et multa quam non ... sunt / ... sunt /
... et ... / quod deus dedit ... est
esse sunt ... / ... vi ... in ... dicit
eius ... sunt / quod ... non
... non distinguuntur ... / ab ...
... non et de ... / quod de
quo est ... distinguunt ... sufficit
distinctius ... vel ... / ... forte
de ... eius ... possessive
sit distinctius ... possessum a possidente
... significatur ... et ... alicuius
... / quomodo loquitur sufficiens ...
... / ... / sui ipsius esse / quod si
se esse ... alicuius est ... esse potest / et
hoc ... extenditur ... rationis
... est / ... / ...
alicui in ... non potest / ut ... / ... ut ...
et ut productum a producente est / et sic
deus ... iure ordinis
rerum ... conditionem ... nullius
in sui ipsius esse potest ... solus quod ... ...
sui iuris est et libere ... / quia
nullius rei alterius potestati subiacet /
et quod ... / ... sapientie
potentia / voluntas / et ... /
... et ... ...
... / ... libere esse
potest ... ... vadit ... ...
... et ... / ... esse libere potest /
... possit ... facere ... /
sicut voluntas et potentia ... non
possit ... / ... non
... / ... /
... potest ... / ... in ...
... / ... non licet ... ad ...
impedibiliter potest ... in ...
... non ... in / ... dicta
... / ... / simpliciter
et ... / ... Item capitulum xxvi.

... dei ... alteri ... possessionem ... ... creatura

... / ... ...

de se ... sunt ipsius

... et ... ...

... 3

...

3o

habitudinis rei ad seipsam oritur / quod deus dicitur sui ipsius / Item quod in eterna sit sui pater / et hec habitudo ydemptitatis est omnibus communis / non sic / quia non est possessio habitudine rei ad se sicut ydemptitate que communis est omnibus ... sui ipsius / sed prima excludit ipse habitudo ad se quod dicitur pluralitas rei ad se reducere vel reflexionem / que quidem habitudo / quia solum deo convenit / solus ipse dicitur sui ipsius ens et secundum ... non sit nisi sic esse posset.

Nisi fortassis largo sumpto vocabulo / et in ipse largo ... deus dicatur habens ipsum primum possessorem ... alicuius quidem fieri dicatur aliquo modo sicut alius ut non ... / Tertio relinquitur quod nulla creatura / potest esse sui ipsius esse / quia non sit / esse possit alicuius ipse possessivus / patet quia nulla potest esse perfecte sui ipsius / cum omnes habeat eum necesse sit quod esse perfecte alicuius quam diu est creatura / et possesse alicuius esse / Sic ergo possessio ... aliquis habens sit sui ipsius / quia dicendo vel videndo sic stare possit in esse alicuius / et hoc vel homo vel angeli vel demonibus / Ad quod videlicet ... quidem ordinet / que res precedens ... in omnibus aliquis / et quod non / sed quarto dicitur habitudinem / cuius oritur esse sui /

Secunda habitudo est producti ad producentem / cuius oritur ipsius realis / quia res ab agente voluntario / libere producitur et possessive producitur et hoc modo res que per eternitatem possidetur est filius ad patrem de sapientia / quia est filius dei ... deus possidet me ab initio viarum suarum / et eodem modo spiritus sanctus est ... possessio / communis patris et filii / spiritus vero sanctus / nullius rei ad invicem possessor est / et capitulo ... possessionis sicut ... dicat distinctionem realem inter possidere et possessum / non ... ergo

spiritus sanctus dicatur magis dominus precessit filio / quia ... patris et filii / centra ... dominium et spiritus sanctus / que ergo ... boni et ... persona ... patre et filio / et ... accipere ... largius ... possidere sit una res in divinis / Et ... eorum possessio / quia non patet eadem me ... quia centra dominium est patris possidere ... me ydemptitate sui ad ipsum / filii vero est ... ex eo / quia ... a patre generatur / et ... ... eadem centra / doctore ...

ipsum producentem / ... sic est de rebus possessis ad eos / qui ... ... quia unus est deus / et deus omnis ... productoris ... in divinis / ... e ... ultime ... / ... eadem me ... illi ... / ... quibus ... possidet ... / ... divinitatis est in bonis ... sic ... est unus in illis non est dicitur alio / ... ad ... / ... / ... modum / res ... possideat aliquo me ... non filius ... sanctus / et filius et spiritus sanctus sit me productore ... possessio solius patris / ut dictum est / ... in divinis ... res quia est sui solius possessive / et nullus aliquis sive sit deus sive non deus / ... / quia nulla ... creatura ... res ... quia sit sui ... / ymo quelibet res que aliqua creatura est / ad ... est ... quatuor ... in ... et ipsius creature.

... elegibilius esse in bonis quam ab ... / ... possessor ... quam ... possidere ... que ... magis ...

possessio ... in divinis ... alicui ...

elegibilius est esse in bonis ... ... possessor ... quam non /

diuine prouisionis / et quibus possidet omnes idem
quod alterum / et nulla aliorum bonorum singulariter ap
propriatione tenet / sic quod alterius non sit.
¶ Sicut concitatores plurium unius de
bonis / plus etiam quam optimi comedentes
dicunt quod nullius boni iocunda est possessio
sine socio vel amico / Et ideo in corpore
Christi est communio in tanto diuinis. ¶ Possibiles
ergo quod solum tunc bonum in communi / nobis om
nino est possidet bonis / si bona bene
appetant et diuisim / ¶ Hoc retaliter
considerans homines in spiritualibus / quod omnia
singulariter sibi soli appropriare cupiunt / non
in communi cum aliis habere / ~~imperitetur~~ vo
lentes / quod exigentes parum bonum si possunt so
lum ergo diuine prouisionis comprehendi
sunt. Et tamen de secunda similitudine.
¶ Ex hoc patet similitudines due / ex
quibus oritur esse suum / certa similitudo
partis ad totum / et similitudo forme ad
subiectum. Et patet iste due similitudines
unitati cum precedentia redeunt / ad communem
quod est distinctionis naturalis rerum in uniuerso
ordinatio / et per concentiam / vel dilatatio
unius rei ad aliam / excoget enim natura
rerum in uniuerso ordinationem / vel dilatatione
omnis productum / vel genitum extra Christum /
est ut omne naturali iure possidet.
Omne enim filius / vel partum rei dicitur
de qua subiectum pro per generatione re
cepit / Ex eadem radice oritur simi
litudo forme rerum subiecti et partis rerum
simili totius / Iniuste enim est quod est ad
aliud / et de eius re est / vel quod naturali
ordine / ad quem res ut determinatur / vel
ad illam vero naturalis inclinationibus et circum
stantiis et colligatiuitatibus habet est
iniuste illorum ad quod sic ordinatur / ut
locus locatum / capillus capitis / et
illo modo naturaliter forme et virtutes se
cundum ipsius esse. ¶ Hoc et modo partes
sunt totius ut occulus partis corporis
et huiusmodi / sed naturali iure honoris sunt
quantitas et certis ordinis / quod hoc iure
ideo possidet / per compositionem / nullo pacto est alienus.

¶ Iniustitia 3a contra similitudinem dicitur
et constat fieri / etiam quod iniuste est in actu
per eum minimi similitudo habet / propterea iniuste
committi possit contra communem eius non va
let absolute sed in naturalis operationibus bonis
effusiue que tunc in communi prout est pre
tium ideo alter vel alienum / Et bonum
est et hoc est bonorum proprietatis vincula ¶
Aliter tamen homo et pater / dico non sententiam
sine alteritate rei possit videri. ¶
¶ Alter vero / ordinis / quod aliquid / proprio mee
et alicui / aufert / iniuriam facit et
iniuste cum eo cessatum sit / / forte an
dicere velle aliquis. ¶ Sed in videlicet enim non /
quia aliter ordinis / quod vel ~~[illegible]~~ permit
vel perdet auferendo de tanto / vel similitudo
dicatur pertinere auferendo ab alio.
Quod naturali iure illis est habet non in
quia si ipso ipse indigeat et utilitatem
eius / res ad ipsum ordinatas prouidet
bonis dispositionibus vel partibus quod naturali
ordine eius sunt / et exempto eius corrum
pitur / non facit iniuriam non offendit
eum / quod res tales fecit / Et hoc patet
ipsius consuetu vtilitate cum sunt actu / et
promendi dedit. ¶ Sed vero non habet
ipso eius / non peccatum pertinenti rebus datis
aliis quod naturali eius / sed et pertinet / facit
iniuriam rebus et offendit illum qui
naturali ordine eius tale dicere voluit
et habet / qui de ymaginibus aliud operis
pictoris auferendo partes et colores
et per eum debitas proportiones ymaginis
vniuersitate factas destemperat / facit in
iuriam artifici et rebus / Ita pecunia
quod deum summum artificem offendit
qui opus suum quod vniuersitate fecit / tru
cando vel deordinando et corpus
ledit. Et principaliter opus eius nobilissimum
ad ymaginem eius factum / cum quod est hoc /
dicis enim certa alia in quibus opus est
tamen amoris / primo compositum et co
ditum venerit et decet decenda /

Ideo sic est peccatis aliqui illo quod est naturali etiam
offendit facere

3a similitudo

et in hiis que premodicum intencio eius predi-
citur conclusio ¶ Tercium quod quando singula
displicebant deo inutilia | honorandum |
celebrat et quod | recta pecunia | magnus opus de-
corporali | in suis utilibus [illegible] | [illegible]
utilis rerum modica et ordo pertinet ad
actum deo ab origine constituta | ut fit
in eius parte | quod utilium esse dominum | [illegible]
perfecte in utili inferiore nature et auctor
nature sit cum sit tantus artifex et legis-
lator sapientissimus | utraque dignissimus | summo
utique studio providit rerum utilitati | que ipse
ipse et immediate ab initio universis
constituit sive ipsi in tempore | [illegible] racio
[illegible] vel [illegible] et secundum examinancia
[illegible] | [illegible] suum et diligenter constituta
¶ Dicto utrumque [illegible] pertinere
esse meum tuum vel suum [illegible] | vel
[illegible] quietem | [illegible] alias [illegible]
[illegible] | [illegible] prothoplausto
[illegible] | [illegible] Adam [illegible]
[illegible] et quando [illegible] sit esse suum
[illegible] esse possunt | [illegible] et
res [illegible] | [illegible]
[illegible] | [illegible] ad [illegible]
[illegible] | [illegible]
ad [illegible] | [illegible] ad [illegible]
¶ [illegible] d origine in propriis possessi-
onibus | homines et res [illegible] | [illegible]
sue esse dominum ¶ [illegible] adventum | [illegible]
quod dominus deus dedit | qui [illegible] domi-
[illegible] filiis hominum | [illegible] | [illegible]
[illegible] possint [illegible] | [illegible]
[illegible] rerum [illegible] | [illegible] | laboribus
[illegible] hominum | artificiis | et [illegible]
[illegible] | [illegible] | plantando | fructus
[illegible] | que deus dedit | [illegible]
[illegible] ab origine | in filiis Adam | de [illegible]
[illegible] | laboribus [illegible] ad
[illegible] usu [illegible] disponendi
[illegible] dicere [illegible]
[illegible] in laboribus [illegible]
[illegible] diebus [illegible] ¶ Non [illegible] | [illegible]
[illegible] possint homines [illegible] | [illegible]

[illegible] ¶ [illegible] possint [illegible]
[illegible] | ut suis laboribus | [illegible] | [illegible]
[illegible] | [illegible] sibi [illegible] ¶ [illegible]
possint aut [illegible] | [illegible] sit [illegible] et
[illegible] | ut ex eis [illegible] res hominibus
[illegible] affluet [illegible] provenirent
¶ [illegible] in qua largitate de bonis [illegible]
[illegible] | [illegible] et [illegible] dividendo
et dimisit arbitrio et prudencie hominum [illegible]
[illegible] divisionem et [illegible] distribuendi | [illegible]
[illegible] | [illegible] filiorum Ade [illegible]
[illegible] successu temporis [illegible] prudencie [illegible]
[illegible] data | [illegible] | [illegible]
[illegible] | [illegible]
ut [illegible] | [illegible] | [illegible]
[illegible] | [illegible] sit ¶ [illegible]
[illegible] prudenciorum | [illegible]
[illegible] | suis laboribus | et [illegible]
[illegible] | [illegible] et [illegible]
de talibus [illegible] accumulavit | vel
[illegible] | [illegible] dicitur
sit [illegible] ¶ [illegible]
illum et [illegible] | [illegible] utilis
[illegible] esse suum ¶ [illegible]
[illegible] iustis et legitimis [illegible]
[illegible] possessionibus | [illegible]
[illegible] | [illegible]
esse suum [illegible] | iure [illegible] | iure
[illegible] | et aliis [illegible] modis et titulis
| [illegible] | [illegible] lege
positiva [illegible] | [illegible] meum
et tuum ¶ [illegible] | [illegible] leges
[illegible] hominibus [illegible]
[illegible] | [illegible]
| [illegible] omnes [illegible]
[illegible] meum et tuum | [illegible] modis
[illegible] vel [illegible] | [illegible]
[illegible] et [illegible]
esse suum [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] | [illegible]
[illegible] | [illegible]
[illegible] illo modo [illegible] argen-
[illegible] | [illegible] | [illegible]
[illegible] | [illegible] | [illegible]
[illegible] | [illegible] | [illegible]
[illegible] ¶ [illegible]

Terre distributio post diluvium facta est a loco Armenie [illegible]

illo nomine numquam datoris divine dividenti [illegible] ipsi possederunt. Et per totas regiones unde ex parte sorte distributas. ¶ Tertio vero vel [illegible] accedi [illegible] dominium sicut aliqui re exteriore [illegible] primo [illegible] condignum [illegible] apud aliquem deponere apud dominum vel [illegible] mo [illegible] esse sunt [illegible] mente et [illegible] vel primum debitum sive [illegible] sit [illegible] fuit ¶ Quarto est ut [illegible] parte [illegible] non [illegible] spectat ad unum quod ad reliquum ¶ [illegible] primo electionis [illegible] spectat dare res possidendas vel distribuendas [illegible] eligat de illis [illegible]. Et alia [illegible] ad remissionem ¶ Et [illegible] consideratio [illegible] de rebus [illegible] sive [illegible] ¶ Et [illegible] facta [illegible] reducto [illegible] aliquis [illegible] ¶ Et forte [illegible] possessionem [illegible] legitime [illegible] ¶ [illegible] arbitrio [illegible] mundi vel in medietate post diluvium ¶ [illegible] sicut aliqui [illegible] filius Noe [illegible] deserta [illegible] residere [illegible] in Armenie ubi [illegible] in libro [illegible] Noe [illegible] hodie vestigia [illegible] lignis et bituminibus ut volunt historie que [illegible]

ab hoc etiam primo libro antiquitatum ¶ Et ab illo loco Armenie primo post diluvium populatio orbis et dispositio facta est inter filios Noe [illegible] tum lege [illegible] facta distributio [illegible] orbis [illegible] ut cuilibet [illegible] assignaret adeo ut ab hoc [illegible] eligere sibi aliquam plagam terre [illegible] et [illegible] Unde Josephus primo libro antiquitatum filii vel posteritas trium filiorum Noe Sem Cham et Japhet occupaverunt totum orbem. Sem Asiam [illegible] maiorem partem [illegible] Japhet Europam et Cham Affricam obtinuerunt cum filii Cham et Japhet et aliqui partem Asie. Et [illegible] Sem [illegible] ab [illegible] de [illegible] filiis Noe primo populata fuit terra post diluvium [illegible] et [illegible] reliquerunt [illegible] tamen post successu temporis mutata fuerunt nomina [illegible] populos [illegible] aliquorum [illegible] nomina deleta fuerunt et alia diversa [illegible] civitates et villas [illegible] plenius scire voluerit origines diversorum populorum [illegible] nationum diversarum [illegible] filiis Noe videat postillam magistri Nycolai de Lyra super Genesim capitulum [illegible] ubi tangit [illegible] capita populorum i. illi principales filiorum Noe [illegible] magni [illegible] descenderunt. Sic Gallia a Gomor filii Japhet ut dicunt doctores [illegible] ¶ Et [illegible] post diluvium [illegible] possessionem orbis [illegible] Noe primo eligeret plagam terre [illegible] senior vel dignior filius vel [illegible] forte distribuerunt parte terrarum que [illegible]

ad Noe et filios eius. Vel forte quod tunc tem-
pus esset aliquis alius iam possessor, dicebat
[illegible] illius partis terre. Adhuc
de illa [illegible] primitive, eo quod [illegible] pro-
pter illam qualitatem poterat recipere re-
gem in agrum vel in comitatum vel locum [illegible]
et quem [illegible] sibi iuste possessio
et sic possessionem acquirebat. Et quod
post illum alteri licuit illum agrum per
emptionem vel desertum [illegible] primo
cultore in uno [illegible] vel titulo [illegible]
[illegible]. Et sic potest quis per modum
[illegible] recepit iuste [illegible] et tam
[illegible] singulas partes terre et singulas [illegible] gentes.
Et patet quod expressissime quomodo primi tunc
nationes et ipsi distincti iuste receperunt
possidere et possiderunt regiones suas et
terras, usque ad tempus quo receperunt
ipsi singuli [illegible] ipsos [illegible] nationes con-
nationes et se mutuo iniustis bellis
et oppugnationibus violenter [illegible] vel
ambitione expulerunt, debellaverunt et de
suis nativis regionibus et possessionibus
alienarunt [illegible] alienas regiones
violenter occupatas possiderunt. Et tunc
[illegible] iuste introductum
fuit [illegible] quod possessores primi-
tivorum ipsorum [illegible] modo [illegible]
[illegible] an iusto titulo possideant
regiones quas de facto occupant. Et si quod
dicitur quod per longinquitatem temporis prescripserunt
et quod [illegible] prescriptionis, plus quam
[illegible] in Anglia [illegible]
possident iuste regiones quas occupant.
[illegible] non [illegible] videtur quod prescriptio non
facit [illegible] tam [illegible] primor-
dialiter iniuste et violenter aliena [illegible]
occupare et usurpare. [illegible] ex
ipso videtur [illegible] dubium [illegible] plus [illegible] rex
qui de facto tenet [illegible] terram Anglie
iuste possideat illam [illegible] ex
historiis [illegible] regio illa [illegible] fuit
[illegible] possessa
[illegible] regio fuit [illegible]

regnis acquirat. Possessio vero dicitur
quod post primam debellationem iniustam ipsis
succedens per generationem ipse iniuste posside-
bat regionem illam, usque quo fuit
a fidelibus [illegible] vel dei cultoribus [illegible]
tunc regio recepit ab illis ipsis iniusta
possessio. [illegible] plus [illegible] recepit fide-
libus illis dei [illegible] regnum
mundi. [illegible] dubium
utrum si [illegible] a fidelibus
dei et principibus [illegible] potentia armorum
[illegible] et sibi [illegible]
infidelium regiones [illegible]
nis possessionum [illegible] Videtur
mihi quod sic. [illegible] plurimi iniuste posside-
bant regiones suas, ut [illegible] et
maxime Sarraceni (Turci) qui occupant reg-
num [illegible]
[illegible] infidelium.
Unde et refert Rufinus libro [illegible]
in ecclesiastica historia [illegible] Constantinus
imperator religione et pietate [illegible]
[illegible] Gothos aliasque bar-
baras nationes [illegible]
vel [illegible]
[illegible]
quos [illegible] religiose et [illegible] deo [illegible]
[illegible]
[illegible] et ita [illegible]
[illegible] Vel cum [illegible]
modernis imperatoribus et principibus Christia-
norum [illegible] infidelium nationes
[illegible] ~~dimisisse~~ dimissum [illegible]
[illegible]
[illegible] timent [illegible] duorum
[illegible] nationes bar-
baras sibi subdere laboraret [illegible]
[illegible] regnum [illegible]
[illegible] de orbe [illegible] desudaret
[illegible]
[illegible] possessione
[illegible]
[illegible]
[illegible] iniuste possident.

Secundo principaliter dictum arguitur quia ut philosophus dicit intellectu et ratione excellentes naturaliter esse debent aliorum domini et rectores. Sed constat quod principes christiani aliorum populorum esse debent et gubernatores, cum sint omnibus superiores et secundum voluntatem dei noscuntur ordinati. Sed homines plene invenientur habentes [illegible]. Ergo principes christiani illi liberaliter populos ceteros subiugare sibi et regere eos tamquam [illegible] ferret dominum [illegible] mellius [illegible]. Item conversi ad cor [illegible] fide [illegible] cum utique fieret. Item ferunt esse [illegible] quod videmus Romanum imperatorem [illegible] frequentissime subiugatum orbem terre. Sed tenetur cum infideles adiu[illegible]. Item ferunt esse abusus [illegible] reges [illegible] diligenter executi fuisse [illegible] eos lege [illegible]. Quod dicitur [illegible] Dabo tibi gentes hereditatem tuam et possessionem tuam terminos terre. Sed reges eos [illegible] fuerunt et [illegible] virga ferrea confringes eos. Item reges [illegible] executores esse debent reges christiani [illegible]. Reges intelligit [illegible] in dictis [illegible]. Item [illegible] non istos [illegible] voluit [illegible] in parabola Luce 14° [illegible] vocatos [illegible] compelle intrare. Ubi duos modos inductionis infidelium ad christum designavit. [illegible] per vocationem [illegible] per compulsionem [illegible] sicut et [illegible] compulsi [illegible] voluntate [illegible]. Et ut dicit Augustinus in de verbis domini [illegible] necessitas [illegible] tamen in eadem [illegible] voluntas [illegible] voluntatis [illegible]. Item Augustinus epistola ad Bonifacium comitem [illegible] et [illegible] postea [illegible] liberaret a tyrannis [illegible] reges et potestatem imperatorum

[illegible] compelli potuit ad se infideles et [illegible] impios [illegible] ipsam tribulationem [illegible] ecclesia [illegible] tribulationibus [illegible] et hereticis et tyrannis [illegible]. [illegible] ipsa [illegible] potestas et divinas [illegible] ipsos [illegible] ipsos [illegible] et [illegible] regnare [illegible]. Item [illegible] reges et principes christiani [illegible] iudeos et hereticos et ceteros impios [illegible] defendunt. De ista materia in re [illegible] copiose in epistola beati Augustini ad Vincentium donatistam et ad [illegible] non [illegible] est [illegible].

[illegible] dubium [illegible] esse [illegible] nulli [illegible] de nullo [illegible] est [illegible] non [illegible] de [illegible] nulla [illegible] tamen [illegible] et [illegible] ordine [illegible] et [illegible] inter homines [illegible] nullo [illegible] [illegible] esse [illegible] et diversitatem dispositionis hominum [illegible] [illegible] et nulla [illegible]. Confirmatur quia si [illegible] homines [illegible] nullus [illegible] nullus [illegible] nullus [illegible] sibi [illegible] possimus [illegible] bona fortune seu [illegible] [illegible] [illegible] laborare [illegible] possibile [illegible] sufficere [illegible] [illegible] laborare non [illegible]. [illegible] nulla [illegible] non [illegible] possunt singulis hominibus singulis [illegible] [illegible] et nulla [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] inclinatio [illegible] [illegible] singularis [illegible] copiose in [illegible] et [illegible] ad [illegible] alium hominem singulariter.

Item in statu innocentie nullus habuisset
ut hic certissime agrum vel partem
arboris vel ortum, cuius fructus colle-
gisset sibi specialiter. Unde tunc omnes
et bestie et alia animalia communiter
de plantis herbis et fructibus terre
et aquis equaliter usi fuissent ad usus ... recipit
de illis necessaria sua. Item secundo admisso
Item tres sunt gradus vite con-
cedentes dominium proprietatis. Primus est eorum
qui possident absque proprietate. Secundus eorum
qui possident solum in communi. Tertius eorum
qui corporaliter nichil possident nec in proprio nec
in communi sed solum usum ... non sunt.
Ideo sequitur nullus reus ad oppositum descendere ex j° ethicorum 4
et nullus de possibilitate velit fieri. Quia expertum
est fieri. Sed tamen gradum vel modum vite
inquantum ... possidet, nunquam
esse de iure naturali. Et nunc primum gradum
vel motum vite et per ... falsitatem.
Item ... sit ... civile ...
... sunt quod ipso permittere vel
concedere in ... [illegible]
utilitatem dicit proprietatem esse iustam ...
... respondere ... imperiis ... nichil
... equitatis ... [illegible]
cum ... displicet. Si sumus
cum aliquo de ... sunt quod ... et
cupiditas ... in usum assumit proprietatem dicit
Item ... aliud quod ... om-
nibus ... ab origine competebat
naturali iure ... communem ... et
... proprietatem esse ... rerum ex-
teriorum ... non erat ... aliquis erat
unius ... possinere exteriorum ... quod
non erat alicuius ... Item ...
... ad ... dubium ...
est divinum ius naturale ... permittit
vel permissum ad hoc ... statum
... fuisse ... ordite
... rerum exteriorum ... Item aliud
vero ius naturale sumitur ... cogitur ... quod di-
... hoc ... ... statuit
bonos et malos, pigros et laboriosos
... Item ... quod ad ius naturale primum
non ... ante proprietate esse sum

ius naturale est divinum

... exteriorum sunt non esse oportet. Sed si ad
... fuerit ... que ... vel
... quod ... Item ... esset ...
summe ... statum qui ... cogit
... in ... et ... laboribus
... vite ... sic dicit textus
Insuper ... tamen ... ple-
tus ... Item ... ideo proprieta-
tem ... valuit. Item ... iustitia
... vacatis volunt. Item ...
... exteriorum ... Item ...
... Item ... conveniat ... dimisit
... et ... proprietatem ...
que est sine laboribus ... modo ... ... quod
... Item ... eos pinendos
esse ... quod ... aliquos
possessionibus ... laborare vellet
... quod ... de ... suis laboribus
in ... et ... pro libito possit
... vel ... sustinere ... lex
... sustinere ... quod ... quam
pro vite ... laborem ... et ... sunt
in ... res publica ... laborans ... in
... laborantes ... laboribus ...
tempore possit. Item ... quod ... successu
temporis ... ... pro-
... providere. Ideo imperiale dominium
... ad ... imperatorum
... legibus constitutum est. Item ...
... exteriorum ... proprietate
corporalis ... modo ... intus
... Item ... et ... sine
... Item ... vel ... Item ...
... omnium ... Item ... Insuper ... ba
que appellatur meum et tuum in rebus exterio-
ribus ... Item ... iure ... Item
de ... primum ... proprietatis ... vim
... in legibus regum. Item ... pos-
sidet. Quia possidet ... iure ... pro 23
... iure divino ... est ... ple-
... pauperes et divites deus de
uno limo fecit. Item ... colle-
... Item ... iure tamen ... dicat hoc
... villa mea est. Item ... mea ...
... mei. Item ... iure ... humano ...
est imperatoris ... iura ... per imperatores

z reges s'ti deus gn̄ huius diβlim
voluit ¶ tolle q'o ig'tur imperatores
z qui aliud dicunt mea e h'c villa vel
e sunt iste / a' dom' i mea h' c'
¶ Ergo impatrix forte d'ns ¶ et ita
h' in Aug' / dici meu et tum e ex
lui e imperatoris / s'r vnd q'o dicunt
abutebat z dei / ac abiit dei d'ucis
qui longe an imperatores fuit.
· d'nos ergo integritati de vbi q'o
tebant eis cont / primo q' lex eq
ve z iuste reb' i leat fine ¶ n'
l'et res omnes d'ni z s' hom'
¶ tatine aligrosis z d'uetis indict
bet b' illat no elimi m' d' te suis /
¶ ex d'ni deus / e' vc' z possesst ond
dicq'i gros s' gaudeat honb' / ad cui /
vim pl' / ala i / mei / s'put vult / s'ibi
dominio plebis / res' om' retento /
¶ nec g'o diuide s' s' res hom' / et
no ipi / cuius s'eliqui res d'nis
apparere debet / ¶ z pos / quia s'llu
leri q' / debet q'stitui solum s' vsu
degreat d'mi dei sui t'lm hic / vt
hic q's'at q' pollicitum sit / quib' res
d'ni sui incendit / ad q' gres
sit', vte dispensent / z oia ipa
ctriuerit abusu ¶ offendit. n'. dei
q's'z mltiq'ciel sui sui res b'
q'i missat a' mille dispensat / et
z abusu vtitur / a' sunt fac vo
luit / oia b' illos eluncis a' epi
ando / q'r e deq'i dez q' res h'
mundi eci s'uomo / ecce b' appar'z
z tate sunt q' eq's'dum / q' vix
q'stitei velit / ¶ tu vtrmisse
domini' i caro / ac ipi' q'nt hoib'
q'cessas ee ¶ ez posse sunt virtute
attigisse ¶ Vnde z s'illud
attestat ducebat Aug' vd' s'r
Joh'is / descripto / propterea nos fres
mei / quia ville iste no s' Aug'ni
te si vob' no respicis / z p'ritate
grande i possidere villas / de' non'

home no d'z ee' appell' res eius d'nis
cazo h' ab'ise vsu d' q' di clm pc

.

¶ ipe scit / ih' ege d' ill' villis scitis
¶ ez d'ni adurit / no z adh'nt
s'olucti i sentit / ¶ aucta q' inteque
bat, ¶ ils vim z / q' abolito iure
imperatoris / nullus dicit audet ¶ et
domus mea ee ¶ in tempi' eeni im
peratores fuit vi e ea meu z sum / sic
z dein ¶ s'n t q'o / q' h' appellat' ab
imperatoribus q'd ortu tenuisse de-
¶ ners sic · q' an no fuit ¶ z q'o q'
s'tituenetis imperatoris auctoritate
fuit z publicata / q' t' iz indiciis z
te limitibus vbiq' q'stituit / honore i
ceperunt eccle z litigare ee mente
cum z q'qui vim d' alios / si lesi
onem z illat i rbis sunt / vel pt
dici p imperatum / qr inb' imperatores
fuit q'e ab ratione lic necessu fuit
alie desperatu / ¶ i p'ulsu dedu
tu / ¶ i carnis hō / Aug' / non tolle
i mei imperatoris / q' inb' aliud dic
ec res mea e / ¶ l' dictu / q'
Aug' / loq' d' solu d' reb' q' nats
te primitiue eccle fideles / disperse
imperiali possidebant / ¶ i n' logo d'ni
h' Faustinum epm / d'r q'at ¶ regnum n'
reges / n'm tc / soli piccarunt impe
ratores / eos / q' pt eccle quorq' e spirit
sibi nomen artum / m' voluit iste
vole pt' ductos / ineis noie eccle
audeat possidere ¶ alij z lit qdeat
q' dici s' / q' epi i eccl'ia nunc dic
gent / reb' mundi q' pfectle ee sunt.
¶ nec sig'm / sols tm blemate no
fuit aff'gitur h' dictus i credat / t' ec
cis ib' nbi ipl'a vsit / q' dos d'nis
p' blemate ee debuit / i' ipi' s'
amplectit / e cultum eius v ecclie h'uc
de decimis z alijs deo oblatis vi
te nec'ctis s'r extiol p'llici' / ne q'uit /
¶ e lewi n' ecclesis q'uet / q' e dis
ecclie / eo dei s' / q' vt ipe dos s'res
i' pl's clericos ee / vel q' ipi s'ic'
d'ni s' / q' s' ecce copule demo

epi eccli no h'nt dic res h' mundi
pfectie ee sunt /

[marg.] h' et alatoribus

ut ipsi possideant dominium et possessionem ante
abeo / et ut cum [illegible] dicere possessor
iuris dominus in terminis / Et ut ait Ieronimus
ad nepotianum clericus namque eo dominum habe
[illegible] Et si [illegible] [illegible] [illegible] dominium
[illegible] eius non est [illegible] Verbi gratia [illegible]
[illegible] agrum / in possessione [illegible]
[illegible] suppellectilem / cum istis [illegible] dominus
non [illegible] [illegible] / Et [illegible]
ante [illegible] dominium suum / et fructus [illegible]
eius modo [illegible] [illegible] ecclesie
[illegible] remittit / et sacerdotes primo de de
cimis et aliarum [illegible] / aliarum oblationum
[illegible] / [illegible] victum et vestitum [illegible]
[illegible] ero [illegible] / Et [illegible] epistola
[illegible] villas [illegible] et res [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] possessores / [illegible]
[illegible] fideles [illegible]
[illegible] allegatur [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] / [illegible]
[illegible] ingrediendi [illegible] / [illegible]
[illegible] principes et [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
et populos eius subiectos / cum [illegible]

Dicto [illegible] [illegible] nunc [illegible] de
origine [illegible] / [illegible] potest terre
vel hic ager / [illegible] vinea / vel
hec domus / [illegible] / cum [illegible]
vel illius singularis hominis / Aliud [illegible]
et aliquid de [illegible] / et origine illorum [illegible]
[illegible] regio et populus et civitas [illegible] / esse
[illegible] unius regis vel principis / [illegible]
[illegible] sit [illegible] modus [illegible]
ad hec possessiones [illegible] singularium hominum
Et [illegible] [illegible] [illegible] principes
[illegible] et populos / [illegible]
Ubi [illegible] / [illegible] regnum vel [illegible] aliquid
esse [illegible] principis [illegible] modo [illegible]
potuit / [illegible] vel [illegible]
vel [illegible] electionis / vel [illegible] violente
[illegible] / Et [illegible] hereditarie
successionis / [illegible] fuit / [illegible]
originalium modorum [illegible] / [illegible]
[illegible] ipsi [illegible]
[illegible] hominibus / [illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] / [illegible] populus

[illegible] vel [illegible] ut [illegible] processit / et tunc
[illegible] orbis fuit / Et [illegible]
[illegible] successionis / [illegible] de nobilium
[illegible] ad [illegible] filium Ade / Et [illegible]
de [illegible] / [illegible] hominum re
gulavit [illegible] regnum [illegible] originem pro
cessisse / [illegible] non [illegible] esse [illegible]
[illegible] / Et an [illegible] aliquod
regnum [illegible] / [illegible]
[illegible] / cum de illo rege [illegible]
[illegible] legitur / [illegible] de multis
[illegible] inceperunt vel in [illegible]
[illegible] potuerunt. [illegible] vel
[illegible] electione / [illegible] violenta
aliorum [illegible] / [illegible] primis modis
inceperunt regiones / et populi / [illegible] esse
regnum / [illegible] non [illegible] / [illegible]
ceperunt populi / [illegible] illo [illegible] / et possidi
[illegible] regibus / [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] / [illegible]
non [illegible] [illegible] populos
[illegible] / [illegible] procedit
dubio [illegible] violenta [illegible]
regionum et populorum [illegible]
[illegible] fecit populos et regiones [illegible]
[illegible] / [illegible] aliquid [illegible] ipsis
[illegible] / [illegible] et [illegible]
fidei possessores fecit /

Dicto [illegible] / [illegible] esse [illegible] /
quomodo [illegible] principes et populos
et regiones / [illegible] esse dominum / [illegible]
[illegible] / [illegible] esse [illegible] / in [illegible]
[illegible] aliorum [illegible] / [illegible] dominium est.
Sed est notum / quod populus non [illegible] pri
[illegible] / [illegible] grex ovium est pastoris
vel opilionis / [illegible] est omnium
[illegible] et [illegible] / [illegible] lana de
[illegible] / et carne ad esum / [illegible]
[illegible] est [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] bello cepit / [illegible]
illo [illegible] / [illegible].
[illegible] / et [illegible] in [illegible]
[illegible] / ad modum quo [illegible]
[illegible] / ut [illegible] / [illegible]
[illegible] / Et regio est principis

regnum vel [illegible] aliquid esse [illegible] principis
[illegible] modo [illegible] potuit

populus [illegible] sit principis [illegible]

eo modo quo ager est agricole / et vinea
vinitoris et pomerium est sui possessoris / sicut ergo
licet utique principibus propter hoc compellere
de regionibus suis / sicut compellere licet
agricole ceteros homines de agro suo / et tamen
si princeps esset iniustus / de quo terra regionis
sue compertum fuerit. et alio cooperante /
Similiter esse videtur / eque est iniustus sicut qui
vetere seq [illegible] / Ideo cum terrestrium animalium
animalium et vegetabilium / sicut arbores
et herbe / et fructus earum esse
cent principis sicut vitulus est eius cuius est
vacca. Licet a bove non suo conceperit /
¶ Hoc autem fieri esse / quod assertum / quam
quam omni iudicio clamante audivimus ex
quendam iniustum principem facere ac
in equitate contra [illegible] ¶ Si fruc
tus arborum capere vellet / quas non plan
taverit / et agros quos non severit metere
et vineas colligere / quas non coluit ¶
¶ Indubitatum est esse iniustum et imi
[illegible] principem sic agere
presumente [illegible]
¶ Quod ut appareat / est quod dicitur de
clarare et aliunde [illegible] mittimus est
quod constitutio principis vel regis per
electorem applicatur / non dat sibi ius pos
sessionis super terras et res aliorum
an electorum singulorum erat homini vel
plurimi in quam [illegible] silvestres vel aquas
fori [illegible] et nullus eligeret vel eligerent
regem unius [illegible] erat / qui ipse
licet licet ius in rebus eligere in [illegible]
quas [illegible] licet recipere / quas vel [illegible]
vellet / [illegible] non esset [illegible]
[illegible] suis regem eligentes / eo quod vo
luntate suos constituerunt / cum ante
cent liberi. et quod numquam sic fore est
indubitabile supponendum est / Et si electo
non dederit unius terrenis regibus aut
imperatoribus / numquam habuerunt ius post per
hereditatem successorem / quod probare quod non
dedit [illegible] electio. nulla potuit
dare [illegible] successio. sic etiam patet.

¶ Confirmatur hoc per hoc / quod constitutio
regni a deo fuit / Dedit olim eis
regiones et populos duobus modis / [illegible]
quod primus iubere deo se finis vivere
in regem super populum israel / non cepit
[illegible] plures de terris et de possessionibus
et agris / quas sibi competebat expedire.
Prius suum ¶ Hec ipse david rex
deo electus exinde possessiones accepit
[illegible]. non [illegible] illas emendo compara
vel cum uxoribus recepit / Ista sicut
[illegible] primo paralipomenon capitulo 21o. Ipse non re
cepit que sunt / quod rex erat quondam
in monte syon etiam erant illi ius
[illegible] jebuseo [illegible] ornam
[illegible] autem erat / Et [illegible] david
[illegible] debere / et sic offere domino
holocaustum [illegible] ¶ Hic et rex
achab cupiens valde habere vineam
naboth. [illegible] ab ipso emere
[illegible] noluit vendere domino / [illegible] sic
in [illegible] hereditatem [illegible]
[illegible] patet 3o regum capitulo 21. ¶
¶ Ex quibus sequitur aliquid [illegible]
imperatoribus [illegible] terre urbes
et populi [illegible] cum deo iure
[illegible] imperatoris [illegible] vicarii
Christi summo pontifice confirmata non fuit
nec constituta / quod electio vel in ipso [illegible]
sicut [illegible] iuris est subi
tos habebat ¶ Vel si forte aliqui per
[illegible] fuerunt [illegible] constitui
Illi sic deinceps [illegible] electionem nec
[illegible] hereditate successores iure [illegible]
recipere potuerunt ¶ De illis vero imperatoribus
veris autem summi vicarii Christi in
terris constitutis / et confirmatis [illegible]
Similiter sicut dictum est / De hiis illis
quod ipse reges constituit / non dedit prop
ter eorum [illegible] populos et regiones
[illegible] / Nec vicarius [illegible] facit
nec ipsum licet / nec fortassis facere po
tuit / ¶ Hec 2e [illegible] aliquid

regem vel imperatorem esse [illegible] et nullum potestate
[illegible] terre [illegible]

ut rege vel imperatore etc. et passim per
dis meret neque regnare. Christe non
licere patet in textu quo ait cum nichil de-
beat possidere bis relegere. In imperatore
Cum ergo nichil debeat possidere
possessiones [illegible]
iniectum. Ecclesiastici 3o. Ergo imperator
nullo modo convenit petere de bonis subdi-
torum [illegible] voluit. Clarius
ex [illegible] dicis. Ecclesiastici secundo. Ergo imperator
nullo modo convenit [illegible] petere
in pencio in plebiscito [illegible] sollicitis. Ver-
bis [illegible] nec ubicumque [illegible] quin
cumque placeant consuetudines pedagia
et thelonea in terris et aquis patet quia ex
[illegible] nec tamen [illegible]
sunt [illegible] imperatoris [illegible]
iuste fieri possit. Ecclesiastici 2o [illegible]
a maiori [illegible] nullius regni [illegible]
principum [illegible] vel potuit [illegible]
imperator constituere aliquem regem vel
ducem. Eciam potuit [illegible] parte imperii
non potest sibi dare maius ius in sub-
iectos nec maiores potestates quam ipse
[illegible] Ecclesiastici 2o VI. Quo-
modo et processu pecunias ingredi
[illegible] presides [illegible]
[illegible] tamen [illegible]
[illegible] Item [illegible]
[illegible] pecunia [illegible] processo-
[illegible] consueto [illegible]
[illegible] alios
sic pecunias [illegible] studet [illegible]
subditos [illegible] Item
[illegible] sub-
ditorum [illegible] et nimiis
frequentibus talliis et [illegible]
novitates [illegible] nullo
vel minuit [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible] apparere
debet. Et [illegible] ibi [illegible]
[illegible] principes [illegible]
et alias [illegible] vanitates [illegible]
ponere subiectis [illegible] Item

[illegible] pedagiis vectigalibus et tallis [illegible]
sola [illegible] presidentium imperie [illegible]
tibus et multiplicatis nimis [illegible]
rei publice [illegible] fide-
[illegible] In [illegible]
[illegible] Item [illegible] est
de [illegible] usurpatio [illegible] alii
principes et alii domini et nobiles
[illegible] vel [illegible] pecunias
recipiunt [illegible] et villas [illegible]
[illegible] colligunt. [illegible] pecunias principalis
solvunt. Cum [illegible]
[illegible] se collocare. Nulla tamen ter-
[illegible] quo [illegible] sit
[illegible] convictum.

Prodecessor [illegible] sex [illegible]
[illegible] imperialis [illegible]
[illegible] Licet regum [illegible]
[illegible] sit ipsi regi [illegible] illud
[illegible] tamen de rege creato [illegible]
subditorum. [illegible] non est
[illegible] vinculis [illegible]
[illegible] gubernatio
[illegible] potestatem [illegible] et bonis
[illegible] sic [illegible] vinculis [illegible]
ipsi [illegible] Item [illegible]
[illegible] regit
aliquando [illegible] pest [illegible] aliquid ab
eis petit [illegible] ut iuste fiat [illegible]
[illegible] legibus [illegible] rex [illegible]
quod non requirit a subditis [illegible]
pecunias [illegible] solum [illegible]
et [illegible] insipisse sibi [illegible]
Et [illegible] non sibi [illegible] solum ad
gloriam et felicitatem [illegible]
[illegible] ipse non [illegible] Ad impera-
[illegible] regno [illegible]
[illegible] et [illegible] regibus [illegible]
[illegible] ipsorum [illegible]
[illegible] subsunt [illegible] salute [illegible]
[illegible] cupientes [illegible]
[illegible] Item [illegible]
[illegible] angli [illegible] salute
[illegible] non ipsi [illegible]
quibus [illegible] Maxima [illegible] in

[illegible]

[illegible] vide [illegible]

[illegible]

tyrannis / plus quam ipsi principe / a rege
vel imperatore. Et quia eius [illegible] est [illegible]
[illegible] statu ipsius / utrisque bonis scilicet
spiritualibus et moralibus / Unde [illegible] dispositi
ut patet universitate studii [illegible] con-
gregatorum [illegible] propter [illegible] ei recorde
[illegible] constituuntur [illegible] / Et non propter eius
[illegible] / Et unum [illegible] vero uni-
versitati [illegible] / ut [illegible] et commo-
dosius pleniorem [illegible] et veritatem ad
quod ordinantur attingere possit. / [illegible] in
[illegible] civitatis seu optimo [illegible]
status est finis sibi [illegible] regis [illegible]
tunc [illegible] / quam [illegible]
[illegible] optimi / Et quia [illegible]
est principes [illegible] quam eius [illegible]
[illegible] subditis [illegible] et [illegible]
[illegible] 3. 2. [illegible]

Octavum [illegible] ipsi / Quod
decet [illegible] principem tenere
[illegible] in duobus / [illegible]
plus [illegible] aliis pluribus / [illegible]
[illegible] princeps [illegible] vocem [illegible]
[illegible] ipsos pace et [illegible] / pace
quidem in defendendo [illegible]
[illegible] regnorum [illegible] / et
a violentiis [illegible] latronum [illegible]
et aliorum [illegible] / [illegible] facit omnis
princeps / [illegible] quocumque [illegible]
[illegible] sui / [illegible] civitate [illegible]
vel [illegible] negotii / [illegible]
principis accidit / [illegible] possessiones
[illegible] ut [illegible] possit
[illegible] studiose in [illegible]
permittit / [illegible] pace [illegible]
principes / si solliciti [illegible] fuerint [illegible]
cedo [illegible] et [illegible] non [illegible]
[illegible] diligenter [illegible] / [illegible]
non [illegible] / [illegible] discor-
dias et inimicitias inter suos [illegible]
potentes non sedaverit / [illegible] sic [illegible]
fine agit [illegible] / [illegible]
vel non [illegible] deprecuntur [illegible]
non [illegible] in [illegible]
[illegible] in suo dominio / [illegible] considerando

[illegible] princeps [illegible] in duobus.

[illegible] permittat ut nomine [illegible]
[illegible] / [illegible] ut [illegible] principes
tenere [illegible] positos [illegible] legum
[illegible] et instituis [illegible] / et
[illegible] leges / [illegible]
[illegible] / [illegible]
subditorum [illegible] / [illegible] et [illegible]
[illegible] / [illegible] / [illegible]
[illegible] vel [illegible]
vel civitatis / [illegible] in [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] advenit [illegible] possit
[illegible] valde principes [illegible] ne-
gligent [illegible] / [illegible]
[illegible] / Ubi [illegible]
[illegible] sufficienter providet [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] datur.
[illegible] legum [illegible] / [illegible]
principe [illegible] / plus [illegible]
[illegible] / Et [illegible]
[illegible] principes / si hoc accidit [illegible]
[illegible] possibilibus [illegible]
[illegible] singularibus / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] in ipso [illegible] / [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] et [illegible] / [illegible]
fit et si [illegible] in ipso [illegible]
Ubi [illegible] deus [illegible]
fecit [illegible] / [illegible] suf-
ficienti possit / si [illegible] legibus [illegible]
[illegible] / [illegible] principes [illegible]
[illegible] / [illegible]
et misericordie / in ipso suo / [illegible] / [illegible] deus
[illegible] / [illegible]
[illegible] sufficientes / [illegible] unum [illegible]
legum [illegible] / [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] unum
[illegible] politice [illegible]
[illegible] / [illegible]

// laboratoribus

Et quo valde culpabiles sunt illi principes et alii qui policiis presunt si circa eorum negligenciam ciuitas [illegible] cum ergo sit rex iusticiatus et verus [illegible] presidens [illegible] sic deum debiis / quia princeps tenetur populo ex parte iusticie commutatiue / [illegible] quod sibi tenetur ex parte iusticie distributiue sicut ut tacitus celeri et iniusticias expeditas / et labores digni punito / [illegible] principes / inquisitores correctos [illegible] consultos et [illegible] / [illegible] culpa [illegible] principes / [illegible] gratuitos [illegible] vel in directos committant / [illegible] non [illegible] ad [illegible] permittat / [illegible] petitoribus / [illegible] de officio suo porrigere [illegible] / [illegible] qui regi disponit et iusticie et iudices constituit / [illegible] extorsores plus de officio dare [illegible] voluit [illegible] / [illegible] ut [illegible] malis / ymo pessimis modo aggredi [illegible] principibus [illegible] / [illegible] perficere [illegible] / [illegible] iusticia [illegible] non [illegible] / recte pecunias accepit absoluunt / [illegible] vel iniuria [illegible] et [illegible] pecunias [illegible] / [illegible] non [illegible] committit / [illegible] indicies [illegible] iniuste [illegible] / [illegible] ut principum de medio pecunias colligent / et ipsi [illegible] extorsionibus [illegible] [illegible] / [illegible] pessimis modo pecuniandi [illegible] / [illegible] pro [illegible] / [illegible] principi [illegible] / [illegible] / [illegible] / [illegible] quia princeps [illegible] / [illegible] vicarius dei [illegible] / [illegible] deo [illegible] / [illegible] itaque princeps dei honore tenere / [illegible] et [illegible] defendere et augere / [illegible] in dicere / [illegible]

[illegible] sueto principi

[illegible] religiosos [illegible] diuinum cultum [illegible] / [illegible] / [illegible] rei publice legibus ordinatis [illegible] / Unde quia rex vel princeps [illegible] a populo / ut [illegible] iuste reget et diriget ad felicitatem politicam / Ideo populo [illegible] suis [illegible] obedire / Et regi [illegible] legibus [illegible] expedientes / [illegible] recipiat vel [illegible] / [illegible] hominum [illegible] / [illegible] ipse cum legislator sit sub lege viuat et [illegible] sunt sub legibus agere permittat / [illegible] principi [illegible] / [illegible] / [illegible] de [illegible] non potuit [illegible] / Ideo [illegible] agricolas [illegible] et [illegible] / [illegible] armigeri / [illegible] cum laboribus / [illegible] cum bellis [illegible] / et [illegible] que armis [illegible] laboribus [illegible] actibus et exerciciis bellicis [illegible] / [illegible] / [illegible] nobiles [illegible] / [illegible] et principibus ad officia assumerent / [illegible] et [illegible] fortibus [illegible] / [illegible] ut [illegible] cum principe [illegible] / [illegible] ad partem [illegible] / Et [illegible] armigeri cum principibus [illegible] / [illegible] voluit / [illegible] suo [illegible] libertate perdiderit

(laboriosi)

[illegible] [illegible] percipient [illegible] et sunt
quod ista a suppositis teneret. Item principes
in bonis exterioribus sufficientes. Item plus
principi per suum statum [illegible] [illegible] ipse ex
tenuitate propria impeditur et prohibetur illa que
sibi competunt. Deinde ista dicta sunt. Item appetit
aliud est quam plus providet ad principes
spectat temporalium [illegible] ipse occupatus et executus
eorum que ipse ipso tenet. Item quidam est
quam plus a populo data a [illegible] sunt pecunias
recipiendi [illegible] erat, quod non implet
ei contulit dare populo. Item magis
sic [illegible] vita mea [illegible] sub [illegible]
[illegible] ut suis tangebat. Et
ita in proposito principi competit plus providere
de bonis temporalibus, eo quod ipse debet respondere
et providet bona mobilia ut pacem et quietem
et legalitatem que longe perfectiora sunt
bonis temporalibus. Item si apostoli exemplum
non contulisset faciles quod pervenit ad
providendum ipsis quam dare voluisset
de temporalibus quod hoc apostolus quod erat in
ducenda fide non expedivisset. tamen hec
dicimus providens per eorum facultates sufficientes
omnia que statibus eorum conveniunt. et compellere
potest subditos ad providendum eis de temporalibus
bonis. Item [illegible] sufficit [illegible]
[illegible] eorum statum [illegible] et que indiget
ad faciendum commode et expedite officia
[illegible]. Item hoc autem ut provideat et
opportune fiant eorum sit [illegible] principatus
providere [illegible] ut et [illegible] tamen
[illegible] possint [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nimia [illegible] subito
colligendi [illegible] temporalibus [illegible]
[illegible] in [illegible] subito [illegible]
[illegible] in [illegible] nimis tardari
Item [illegible] ad considerandum
[illegible] principibus
et [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] principes re
[illegible] et [illegible]
[illegible] modicum de sibi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] compellere potest subditos ad providendum eis
de temporalibus bonis

[illegible] principum [illegible] [illegible]

Idem [illegible] [illegible] plus [illegible] indigeat
[illegible] plurium [illegible] [illegible]
[illegible] agat et non ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] plurium exterioribus [illegible]
Item [illegible] quod aliquis [illegible] sunt [illegible]
[illegible] [illegible] debent principibus [illegible]
[illegible] a populo [illegible] non
[illegible] [illegible]
deductum fuit principes illo iure
posse [illegible]
[illegible] temporalibus subditorum [illegible]
[illegible] [illegible] sufficientes
[illegible] ad [illegible]
[illegible] sibi [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] principes [illegible] adeo [illegible]
non [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
sit eis redditus ut [illegible]
[illegible] subditorum [illegible]
[illegible] principi est possessio
in [illegible] et non de [illegible] principes
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] modus quod [illegible]
principum [illegible] ipse potu-
[illegible] [illegible] providere [illegible]
[illegible] principi [illegible] plus eliges
regem [illegible] sibi [illegible]
[illegible] ut [illegible] laboribus
[illegible] ut [illegible] studiis [illegible]
[illegible] non plurium negociis [illegible]
[illegible] [illegible] vigilanter
defendat. Ideo [illegible] est ut [illegible]
[illegible] ad providendum regi sufficienter de bonis
exterioribus ut [illegible] [illegible]
[illegible] modus [illegible] potuit [illegible]
[illegible] providere principi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] assignando eis [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] principes
[illegible] [illegible] [illegible] habet
[illegible] sibi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] providere.

Ex quo sit quod plus de potestate principis
ut cum suis consiliariis iuste debent con-
sideratis temporibus et casibus quibus indiget, tam
sibi data velut. Et ita sit et fuit de istis
aliis modis, quibus alii non potuerunt regibus prin-
cipibus plurimis praelatis, et forte adhuc prin-
cipibus. Utique de isto quarto modo principes
obtinuerunt et tamen tantum potest petitio.
Et quod principes debent quamvis iuste
vel iniuste tamen datorum a subditis. Et alii
aliquo modo non fuisse in esse debuisse.
Et quod principes tamen et nationes tamen pro-
tendi ex sponte fuerit quanto. Tamquam
illa quae petunt ab eis recipiet. Sed
quod hoc successu temporis crescente de eo
ex potestate principum in similibus et
armigeris bellis negotiis sive aliis
laboribus dispensis. Tamen non exactio re oppressi-
onibus commissa est. Ita forte quod modo nil
licet assignata non voluntate principis. Et pro-
ple recipit se misse in quantum potest quod re-
cipiendum esset secundum regem et imperatorem. Et ita
se misse quod vero recipere quod legitime
recipiendum est secundum se et vel debita (nec fora)
praesertim consuetudinis excepte subditorum
et principum vocabulum. Ubi advertendum
quod principes boni et iusti domini pro
aliis haberent quod nostri expeditionibus. Et sed
non venit et tempore praesertim. Et non solum
Et similiter tributis et collectis eorum in illis
stipendiis et punctis non aliquid spectale
accidit. Grati dimittunt et patrimonium proprium lab.
vim competent vitam ducere possit. Et
maiore similes praesides urbes et praelatos
habentes fortes ita se habere debet et
longe mitius agere recipiendo talliis
et censibus quam principes seculares. Et utique
vel magis se habent nisi tyrannice
dominatum spiritales quam seculares. Puto quod oportet
secundum agi plus suis statutis subiectis.
Et quod in illa similia principum inter
et quia diversimode pro intentionibus. Puto quod sit
tempus singularium urbium a principio
liberae habeant facultates et regalium nego-
tiorum non tantum dare dederunt ordinate
regi vel imperatori. Et principes expla-

pedagiis vectigalibus et theloneis
consensu populi. Sic. Regum et gen-
tium constitutum. Et in verbo habet omne
subsidium quod principum a populo debet sumi
exigentiam sive patriae optimam et temporis
et casuum exigentiam, et de illis quae prin-
cipes a populo iuste recipere potuerunt
et post hoc cetera enim quod principes in
omnibus quod a populo exigunt se excusare
consuetudine. Item non necessitate exigentia
temporis et casuum procedunt sive rebus
se habeant sive non. Et clarius exceditur
quod principes quidem aliqua recipiunt
a populo iure permisso, alia iure con-
tractu, alia sub labore modo tyrannico.
Et illa quae recipiunt nunc usurpata
quod consuetudo fecisse videtur sicut dicta quod modo
principes potestatem habere volunt vel
eorum inter originaliter eo quod de cessionibus
talibus ordo quamque data fuerit. Et
enim a populo vel urbe atque quibusque in se
proxime vel aliis principibus fuerit
delata. Et post potestatem recepta habere
voluerunt de iure consuetudinis. (Ind principum vocat)
Sed hoc est votum iuris principum
quod deus mittit populo Israel regem habere
volenti a propheta (Samuele) predicante ut habetur primo Reg.
octavo. Contestare eos et praedi-
ces ius regis qui regnaturus est
super eos. Filios vestros tollet et po-
net in curribus suis, facietque sibi equites
et praecursores, constituet sibi tribunos et (varios et laboratores)
centuriones et aratores agrorum suorum
et messores segetum, fabros armorum.
Agros quoque vestros et vineas et oliveta
optima tollet et dabit servis suis.
Vineas vestras et segetes vestras decimabit
vos quoque eius servi, et clamabitis in die
illa a facie regis vestri quem elegistis
et non exaudiet vos. Sed tamen ibi dei
a principe dicetur. Attendite qui a rege vestro
a vobis primo petet, et post quam pote-
te super vobis invaluerit pro invitis quae
volet et sibi exhibere secundum dictam complexionem.
Et in multis populo Israel vocata principa-
tum inmittat alii non introducta sunt.

Iure permittit principum.

Et dico quod hoc ut supra tactum fuit / si potuit in loco suo. Et quod ad missionem per
missionem / concessionem vel graciam sit oblata
iam principes et potestates de stanni
in quibus talis solet / et quando per iure
tales / qui eius sunt et vel ius admissa sunt
et permissa / vel speciali casu exigente
quicumque concessa / et gracie per modum
prime porrecta / ita quod sit talibus non
contineatur sed admissa et quomodocumque
oblata in dignitate eminente / et filii
eorum sicut successores in perpetuum si non fiat
eis omne quod utrumque partibus fuit communi
morem / Et ita eadem racione equalitate
[illegible] in generali venerunt / quod per me hic
volunt / Hoc autem quia tacite eius [illegible] ob
sunt principijs / attendat diligenter
quid dicit [illegible] / et permittat potestas
in [illegible] ne exigat precessum tempus in
servitute venit ¶ De ciuitatibus autem
principum in iuribus nomine et illa v
surpata est sunt de stanniis / auri fo
dinis / et de alijs metallorum et mine
ralium fossuris quas quilibet operatur
et laboribus excolebat in veniunt casu
vel suis industrijs / et possident
tamquam principes et imperatores essent
¶ Ita quod iura in talibus sicut et
in agris laboratis in veniri se igitur ha
bent / non hoc modo sunt in [illegible]
surpata et ydeo / sed multis alijs modis [illegible]
[illegible] ¶ Est et [illegible] in iuribus v[sur]
patis monetarum / quod principes [illegible]
eorum optinuerunt quomodocumque solum propter
[illegible] cudendi et fundendi ut dum
valor monete resultat excrescente
in imperio principis / possint per se et
precio de [illegible] quibus pro libito valorem
imposuerunt colligere sibi et continuando
denarios aureos et argenteos / In
quorum uno / [illegible] ad [illegible] quod volunt de cupro
et stanno / quicumque lucrentur x vel plures
et ita in hoc concessione lucentur / si
iusto [illegible] videatur / quod quando vult concederi
eam permittere filius metallis et
valorem metallis sunt eunte / si non

repetas post per [illegible] tempore intullata in precio
res minuerat / sepe ruando vel mino
rando valorem precedentem denariorum / vel
eis peyores in valore comparando / Ut ita
melioribus collatis / et eorum cuius addito
sint peyoribus in uno lucrentur tanto vel quantum.
Iste principum modus multe prevaricatis
est in magna [illegible] et preiudicium co
munitatis / quia in iniuriose decipiuntur sicut
pauperes et divites clerici et laycos.
Fit non quomodo illo modo / quoniam pauper
generis modo in denarijs prime valorem
certum florenorum / post per cumulatorem
et renovacionem monete non habent va
lorem equivalentem florenorum quod in igressum
et mepisissem esse [illegible] ita veces
ignorancia patet ¶ Ex parte autem de
usuris usurpatoribus colore aliquo hec
potestatibus / Si non esset et quod ulteriora
penitus deprimentur sunt nec hec prout
¶ Ideo eius est illa in regressit conservando
concordatur principum vel regum inutri
ciorum / quod sit utrumque in fiat / nunc
tamen contingere eos dispertuere
bonum volunt esse suum / et homines / convenit
conservarium rem generali / et omne ius dispo
dimus et limitamus / hoc enim est quod precep
tum domini levitici xix. diliges proximum
tuum sicut teipsum / et quod preceptum est hic quod
unum est / sicut quod vis ut faciant
vobis homines et vos eadem faciatis illis
Luce vi. / Aliud potest Thobie iiii. quod
cumque odis fieri ab alio vide ne facias / Sunt
autem habitum conservarum allegatum in multa
ex hiis rescripto / sed non oportet in presentem
ius clarere sed in igitur est ¶ Illa
hoc autem quo dictum possessionis a consuetudine
usurpatum sit / et quod iniustum / quod dictum
non quomodo certa confusio sit et iniusta
ius usurpatum est / Iuris veri ac
materij / ex hoc tempore difficile distinc
tum / quod principes recipiat iustum quam in
iustum / et quod regi [illegible] principes et quod
non / Hec tamen confusio seu ambiguum
peccatorum [illegible] non tamen ordinum sunt in [illegible]

principum in regressit concedo per utrumque in suas
dispensas suum

Monete variacio
in preiudicium principum

predecessores eius [illegible] et in presentibus ex [illegible] usurpata a principe
et [illegible] predecessorum [illegible] [illegible] concessum / et [illegible]
[illegible] [illegible] quod si [illegible] de voluntate et [illegible]
[illegible] regum [illegible] si leges

28

mediate ab imperatoribus et regibus / quam
a quibusdam adulatoribus ambitiosis et auaris
de originalibus et glosis contra statum
ignaris / et in imperatores mediante pre-
latis / omnipotentes in temporalibus / Et sicut solet
papa extolli in spiritualibus / Ita assentatores
sic ipse imperatorem esse asserunt solutum uinculis
seu statutis publicis / et quod regum seu prin-
cipum / quos ipsi pro iure regionibus preficiunt
proprio arbitrio pedagia uectigalia theolonea
ubi et quot uoluerit ponere possit / et exactiones
grauitatibus quecumque et quantas uoluerit imponere
dicunt / Et hic non solum dicunt / Sed et a scripturis
scriptum est / quod principi placuit legis habet
vigorem / voluntas uera subditis preue-
nienda / Quo circa contra illam inrefragibiliter / quod
principi placuit legis habet vigorem / Sed in
esse salutare sit / et in uerum consensit / et quod rei
publice utile sit / Audite quod ysidorus dicit
[illegible] / lex in qua ratione constat / lex erit de
quo ratio constituit / dumtaxat quod religioni
congruit / quod discipline conueniat / quod saluti proficit
li. v. ethy. / Attendat ergo hic dili-
genter principes ut uerba que salutare uo-
lunt attingant non credant adulatoribus
illis qui contrariis consulunt / Et respiciant post
uictam / nostra tempora / non putent se
[illegible] aliis modis / Et nobis quare
uel suasu malorum / uel ausu malo
consuetudinis et [illegible] subditis (a[illegible])
recipere consueuerunt / Sed deum habentes pre
oculis eum districtione inferiore magis / re-
cipientes census a subditis urbibus et populis
Indubie [illegible] de [illegible] bonis pau-
perum male recepta restituere [illegible]
finaliter reddituros / Sunt enim [illegible]
nobis principes et consules [illegible]
et modo [illegible] admodum [illegible] de legiti-
mis censibus statum ducunt / et sunt
[illegible] / multum tyrannides
admixtum e uerisimiliter [illegible] In
[illegible] ep(iscopu)s [illegible] v. c. [illegible]
[illegible] / quod non possit census iniustos
et [illegible] contra cursum gre-
[illegible] opere
a subditis [illegible] soluat [illegible]
//quod

Dicat forte aliquis sibi uoluntatem esse
ponere uolunt imponere quod [illegible]
et omnes statuta [illegible]
[illegible] de non sunt [illegible].
quam in statu presidentium et potentum / Et hoc
quoque [illegible] de [illegible] dictum sit.
Sic igitur exponunt / Quod non est quod regnat
in aliquo de pedagiis uectigalibus theo-
loneis et aliis exactionibus imperator recipit /
Et ideo quod ipso quoniam ad pedagia et theo-
lonea spectat / Et est igitur / [illegible]
regum / quod ab illis sint posita quod [illegible]
[illegible] ponendi habent / Circa quod [illegible]
[illegible] placet quod soli imperatores potestate illa
habeant de qua est hostiensis dicit / quod reges
Romanorum et non alius possit concedere peda-
gium extra de censibus c. [illegible] / et de rege Francie dicit
quod illa potestate [illegible] / et hoc
intelligit in plures sibi eadem potestate dedit
quam in hoc imperator data est / illis uero
quod singuli reges possunt habere in suis
dominiis illas exactiones modo pro-
uendi / Et [illegible] Innocentius dicit super
quod reges possunt imponere non tamen peda-
gia [illegible] / [illegible] extra de
censibus c. [illegible] / Innocentius /
Et non [illegible] imperator
tor [illegible] rex / Et [illegible] reges
illos census [illegible]
[illegible] constituti sit / Et regibus
[illegible] / defensio uiarum [illegible]
[illegible] et pyratis in [illegible] / Item sub-
sidium pro defensione fidelium [illegible]
nos [illegible] / uel subsidium pro
[illegible]
[illegible] videlicet [illegible]
[illegible] potestatem
defendendi [illegible] / possunt [illegible]
imponere pedagia theolonea et uecti-
galia [illegible] modera-
tas pro bono communi [illegible] /
Unde in [illegible] / [illegible]
Imperator et [illegible] exigere
[illegible] / [illegible] illa / [illegible]
[illegible] quod non [illegible]
ad [illegible] illa potestate redire

non potuit exactiones talis. Item ex quo
sunt esse potuit multi et negligentia et
impotentia presidentium imperii in fiscis patrie
et bonis communibus. Unde et hec quoque romanis
pluribus olim imperatoribus scilicet augustis
suis transtulit irrevocabiliter in eorum
reges et imperatores qui eos sequuntur fuerunt
cum et quorum actum potestate immediate
et exagitatos in omnes modos ac multi
[illegible] esse [illegible] et sunt voluntate propria
insultus illos multiplicavit et fortificavit
[illegible]. Item non habet non decet
esse dispositione et providentie [illegible]
magne stultitie. Ubi sentit forte al. [illegible]
[illegible] potestate a summo vicario christi
imperatoribus concessam. Dicitur enim hoc habet.
[illegible] Puto quod [illegible] in [illegible] habet finisse
[illegible] de mente [illegible] reges
se eligerunt. Nec finisse de mente
summorum pontificum imperatores in
stitutos et confirmare [illegible]. Ipsi non
ut videtur [illegible] omnes potestate nec
[illegible] quod sibi reges romanorum usur
paverunt confirmare eis [illegible] debebat. Item
[illegible] quod dicti modi [illegible] exactionum
[illegible] sint liciti [illegible] quod
[illegible] eos a [illegible] adhuc [illegible]
imminentibus in statum [illegible] exequendi
[illegible] gentibus. Tertio ut de pe
dagiis et theloneis et vectigalibus
[illegible] aliquis [illegible] ut principibus
[illegible] exequentur per [illegible] eas
institutores talium [illegible] consilio
vel [illegible] sit [illegible] ad exequendum si
[illegible] et plus quam [illegible]
pro executione [illegible] posita sunt
exponendum. Ubi quoque dicitur [illegible]
[illegible] sui obligationem ad restitutionem.
[illegible] regni [illegible]. Ubi vero [illegible] sunt
non sit. Sed dicit in [illegible] dis
cussores studiosi, sicut [illegible] de materia
[illegible] quando [illegible] pro [illegible] co
[illegible] in [illegible] [illegible]
a [illegible] decretis theloneum institu
ta sunt et an [illegible] sint
sufficientes et [illegible] illa [illegible] receptis

thelonea [illegible] sit institutum.

[illegible] debet. Secundo quod [illegible] ad [illegible]
stituta sunt. Nec non ad [illegible]
vel [illegible] [illegible] quatenus forte de [illegible]
aliquis [illegible] theloneorum. Item [illegible]
[illegible] an sint [illegible] sit a tempore quo non extat
memoria. Quod si invenit [illegible]
[illegible] aliquis quod legitimum [illegible]
[illegible] qui longissimis [illegible]
non [illegible] titulum [illegible] elapsum temporis
[illegible] titulus [illegible] quod allegat.
Item [illegible] non [illegible] aliquis
violenter sit [illegible] ad [illegible]. Item [illegible]
quoque [illegible] in [illegible] de theloneis
recipi posse et si [illegible] [illegible]
fuerint instituta. Dum non [illegible] quod [illegible]
illud [illegible] qui potuerunt et [illegible]
talis. Item [illegible] si principalis [illegible]
[illegible] non laborat in executione [illegible]
stitutoris talium, eo quod forte [illegible] vie
[illegible] secure sit. [illegible] tamen laboris
et expensas facere si [illegible]
[illegible] recepit [illegible] finis
et [illegible] bona fide [illegible]
de theloneis [illegible]. Item [illegible]
da [illegible] ad [illegible] in [illegible]
tionis talium exactionum [illegible]
[illegible] regione. Item ad [illegible]
[illegible] theloneum. Item [illegible]
[illegible] sit [illegible] et tamen [illegible]
[illegible] quod a theloneis [illegible]
[illegible] legitime [illegible]
tam [illegible]. Quod [illegible]
[illegible] institui debeat. Item quo
[illegible] et in [illegible]
moderata [illegible] in [illegible] esse
posita. Item cum [illegible]
[illegible] moderate esse debeat et non [illegible]
[illegible] institui. Item [illegible]
ex hoc quod [illegible] regio et civitates [illegible]
[illegible] publice [illegible] ad regiones aliter
et [illegible] illas [illegible]. Item nulla [illegible]
regio [illegible] quod [illegible] sibi sufficiat
[illegible] libertas et securitas [illegible]
bono [illegible]. Item [illegible] impedimenti [illegible]
[illegible] ut [illegible] pedagiorum et the
loneorum vel [illegible] non defendere [illegible]

aut [illegible] gubernari [illegible]

et pro domibus et divitiis que rei publice regionum
et civitatum. Imperator quoque et principes quam-
cum rex sive status habeat previlegia debent hanc
tamen propriam securitatem prestare viatoribus ut
fiat in bonis quomodo cum itur et reditur regionum. Et
sic predicta quod in moneta. Quia vie tute
hec reperiendum potest debent, tamen sic sicut esse
quod statum principis qui in illis pedagiis
vel theloneis instituitur. vias publicas et
aperiendas et liberas custodire fisco. Talem
quod pertinet principes qui vias regionum ad
reparandas curam adhibentes vel extraneis
impediunt vel non ut tenentur defendunt.
Quibus considerationibus videtur cum prius viatores
et terre quam sunt securitate venisse erant
appetere propter quod et theolonia et pedagia
in instituto primatu vie sit superfluum et
inito de illegitima creatione suspecta. Et
vero quidam coloris precedat nemini veri suscep-
ti est. quam maior defensio viatorum exegerit,
decet ut ducatum theolonia ponere in territorio
iurisdictionis. Sicut dicto dicte cum invenimus
duo velut adiacentia flumina secundum nos
in reno et danubio eripimus. Et ideo talium
quoque de talibus suspicio esse debet prelatis re-
ceptio de pedagiis et theloneis. Certe
si in mercatibus et civitatibus ac metis
ubi multi alias in iuribus spoliantur et occidun-
tur, casus quod de receptis pedagiis viatores
defendunt et securitatem faciunt, de iusta
institutione esse possint. Sed non modo de
multis prescribere non potest, eo quod non ubi maior pre-
dicatio exerceatur. Sed ubi maior causa tollerit
vel mercatores ibi veniunt causa institutionis
fore illum fuisse lucrum. Et adhuc addun-
gendo secundum considerandum est, tot pedagia
et theloneorum vie pervenit et aliquando sunt
servicia aliis multis si magis defendunt in eo
viatoribus vel an cum plurimis aliis magis quam si
non essent. Sed considerandum est mercatoribus
et aliis viatoribus quod fideliter solvunt pedagia
et theloneis et vie principes valorem
restituant predictorum. Sed adducitur etiam
secundum magistri et pretium viatorum perdere
et magis dispendio esse consueto principes
sed dampnum passi fideliter computari
aspicit ut sua recuperent. Nisi fallatur
super ista diligenter revolutum et volutum

admodum. Invenies rem habet valde
scrupulosam et suspectam nimis, plerumque in
iure et aliis precibus. Invenies sed nonnullo
non premiis, quia tam de doctoribus
sed idem invenies et sensum. Sic
sunt alias dicitur Crisostomus. Unde aliud
est theolonia quam legitima rei parentes
violenta finalitas in iustitia legem
predicante. Sed rapina talem respiciens
confundit. Iste rapiens fiducialiter agit,
et cetera. Et sic theolonia, ut sicut in heretice? decet
in theolonio Mathei nomine. Propter hoc
Crisostomus quod non mutant virtutes quam non
despicere a precipio officio, ad mediante
ieiunium multis. Sicut et patris adhuc
instimento. Sicut et cirillus dicitur super
Lucam. Vide publicanum nomine levi
sedentem ad theolonium. Publicanus fuit
tam vir in aliis autem et ceteris superflu-
itatem alieni amator. Sed hoc non est pub-
licatorum officium sed qui contra iuris officium
mathe. Ihesus cristus cum vocante. Sicut et
de aliis doctoribus dicitur. Quia theo-
lonia officium est impietatis et ma-
teria illicitorum studium lucrorum et inde
Matheum theolonarium esse.
Quoniam vero cum precedentibus est iniquitas
communicationem quam periculosus sit status
presidentium quo modo variis modis non
talibus mediante hoc tempore consuevit. Sed ubi quoque
sunt colligunt. Ut aliis sumptibus preter fidei
iudicibus. Et de pedagiis, de theloneis,
de venditoribus et emptoribus gabellis,
de monetis, de salariis, de fodinis,
de iudiciis et officiis et de aliis multi-
plicibus presentibus et civitatum tallis
et precio quod alibi volunt subsidiis. Huc
solum habet considerandum periculosum presidentis
status. Sed quia velut magis sunt, illud mo-
rale quod tenentur subditi? a quibus ... ...
spiritualibus. Et cum compertus est quam difficile
sit se ipsum regere. Credo intelligis
velle vices esse ceterum multum gubernare
hominum. Ratione hoc Salomon magis fuerit
rex constitutus dicens 3° Regum 3°:
Da mihi puer indicare populum istum multum
nimis. Da ergo servo tuo cor do-
cile ut iudicare queat populum hunc.

presidencium status quam sit periculosus

Theolonia quod sit secundum Crisostomum

in precibus

laboriosi

z dyscerne inter bonum z malum. Idem fecit
z e contrario iethro cognatus moysi in regi
mine populi laborantis [illegible] vbi ceteri e
ingit negotium bolq i. non poteris susti
nere exo. 18. Et in sit hmoi [illegible]
insitam [illegible] z pimatate. z nomit q e
rege z gubernare [illegible] non mirat. ¶
Unde ergo rege politicum civilem non est.
q ipsum ad felicitatem politicam dirigat et
provinas pdivere. q de felicitate ex
igit gnemere temporalium dyspecionem peta
tranquillitate z mag [illegible] q diffi
cile [illegible] z difficilius non [illegible] industria z
[illegible] omni [illegible] z [illegible]
assidente [illegible] Hoc ergo prudentie
ad virtutes aliorum viri virtutis [illegible]
non sit [illegible] in exempli z ydiota
indigni [illegible] impetuose ad
fortitudinem z e [illegible] Item vir [illegible]
cum magnis [illegible] idonei [illegible]
ut [illegible] Ideo quia hinc per
cum tot [illegible] z [illegible]
duti [illegible] non [illegible]
tus vane [illegible] vel ludose occu
pationis vel voluptuose [illegible]
Sed [illegible] z [illegible]
[illegible] non [illegible] appere
sibi [illegible] in more qui se nego
fecit implicatum [illegible]
Hoc ad magnitudinem [illegible] appet.
Uirtus q ad [illegible] fortitudinem vi
debitur. Et [illegible] ad est [illegible] nulla
vel minime appet. Et ergo [illegible] e
contra q sit [illegible] ignarus qui
ex illo se magnificat z extollit. q
sibi tot asset z infert [illegible] se magis
[illegible] minimum esse [illegible] Et ergo [illegible]
[illegible] q principatus [illegible] ¶
Unde [illegible] ad hanc [illegible] z ex
[illegible] q est possibile. [illegible]
[illegible] z hortatione de virtutibus [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] quia z [illegible]
[illegible] dominus vel principes licite
aliquid rapere [illegible] ordinarios
[illegible] q sit [illegible] ad [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] e sit ex [illegible]
[illegible] principum non sufficiunt [illegible]

principes in quibus casibus possunt licite aliquid rapere
vel [illegible] ordinarios.

redditus [illegible] statum decentem ac
aliis [illegible] quo suo statum incumbit
¶ [illegible] e [illegible] defensio [illegible] civitatis.
vel [illegible] in [illegible] con [illegible] hos
tiles. In quo casu omnes non [illegible] m
[illegible] z [illegible] assisteret [illegible]
fortitudine [illegible] ¶ [illegible] casus est
[illegible] con [illegible] sermone
[illegible] Et [illegible] in [illegible] non
[illegible] requirit ¶ [illegible] ipsi
[illegible] culpa sua [illegible]
aut in iusto bello. [illegible] z [illegible]
[illegible] fuit. z in [illegible] non [illegible]
[illegible] sufficiet. Et subsidia [illegible]
[illegible] recipere potest ¶ [illegible]
[illegible] e [illegible] alio [illegible] ali
[illegible] ut ad imperatorem aut
papam [illegible] aliquid [illegible]
sibi [illegible] si de propriis
expensis [illegible] non potest. licite subsidium
recipit [illegible] ¶ [illegible] casu [illegible]
aliquid [illegible] dominus [illegible] filiam [illegible] filium
suum ut miles [illegible] in partes mittit
remotas. [illegible] relevat feodum suum
aut [illegible] nomine [illegible] igitur
ad commodum subditorum [illegible]
[illegible] filii
milites [illegible] et [illegible] z ad de
fensionem [illegible] z [illegible]
[illegible] feodis dicentes esse
[illegible] ordinarie [illegible] in di
geat ¶ [illegible] ab hostibus ad
[illegible] z [illegible] principis
[illegible] culpa [illegible] cuius [illegible]
obligatus. Et hoc e [illegible] de [illegible]
non solum [illegible] z [illegible]
[illegible] domino [illegible] z
in casu quo dominus captus fuit ut [illegible]
[illegible] si princeps egeat. aut ob
ligatus sit [illegible] captus [illegible] in [illegible].
[illegible] in quibus subditi tenentur
subvenire domino. colligitur ex diversis
textibus z glosis doctorum iuris z theolo
[illegible] omnia allegare z [illegible] plus [illegible]
[illegible] quod [illegible] ideo obmis
[illegible] quia [illegible] in [illegible] casibus principes
[illegible] subsidium rapere posse. [illegible]

Rege politicum simili q sit

sufficit [illegible] [illegible] [illegible] habent

[illegible] [illegible] facere [illegible] vel [illegible]

vt om̄s volūt . s̄ hoc fiat moderate
sīg̃nutime mag⁹ subditoꝝ / sitq̃z
caritatiue nō tyrānice & violēte · In
casib; vō alijs nō sit / vt vbi q̄s
ĩ dm̄s vł clude nimis ad alea / vł
vł vices aduersitat̄ expēde ĩ vestib;
In hospitib; tornamentis hastilu
dijs ⁊ q̄b; talib; q̄ nichil ꝯferunt ī ...
nō d; aliq̄ exige a subditis . si vo
talem idige⁹ . vt vest / dm̄s q̄n si
fecit adrestr ... te . Idem si ī dicis
sepe casib; a plus capit q̄ casus
req̄rit / vł alit̃ q̄ d; exigit / Solet
em̄ q̄ p̄p̄ anti⁹ . mōti sēp̄ ex p̄mo
casu accidere ottoꝝ [illegible] . mag⁹
iponendi subsidiū / Itm̄ ī clos sic si
sb; . vt vbi q̄s q̄ collige[illegible]
[illegible] legitt̄ . tm̄ nō singl[illegible] .
q̄ pl⁹ [illegible] collectorib; q̄ postlant
legat / [illegible] eam [illegible] tm̄ . ad[illegible]
Itez i dubitatu q̄ p̄t dcos ca[illegible] . p[illegible]
dcis sepe ⁊ miltu recipe a subditis
nō quide caritatie s̄ ꝯp̄ulsiue / nō
ꝯptiue s̄ importune / Recip[illegible] n[illegible]
[illegible] s̄ [illegible] coꝝ [illegible] i dcis
casib; subsidiū . Dicit vō q̄ ali
recipiūt s̄ [illegible] ⁊ [illegible]
tue tm̄ / vt illa [illegible] q̄ tolle
unt ꝯsue[illegible] capi[illegible] mobilib; bonis s̄
ditoꝝ [illegible] volūt / [illegible]
[illegible] / si ad aliud dm̄m se vte ve
lint . In q̄ casu q̄ noꝝ [illegible]
[illegible] eccl[illegible] minis[illegible] similis
[illegible] fuit de volu[illegible] subditoꝝ /
[illegible] dnis [illegible] sub
[illegible] / Itez [illegible] violēter
⁊ [illegible] infidelis [illegible]
[illegible] fuit / Ideo [illegible]
[illegible] hoc doceri possit tn̄ . dm̄ adre
stitutoꝝ ablatoꝝ / Itm̄ [illegible] dm̄
q̄ recipit [illegible] de bonis subditoꝝ [illegible]
[illegible] tm̄ / Et si sit / p[illegible]
Itm̄ q̄ vł recipit [illegible]
[illegible] / Itm̄ dm̄ q̄ tolle
recipe volūt / Itez q̄ / nullus recipit [illegible]
[illegible] de subditis dnice [illegible] sit / q̄ nichil
[illegible] abc[illegible] recipe velit

Nullus recipit q̄ p[illegible] amor [illegible]
[illegible] ⁊ [illegible] solli[illegible] regē
volūt / [illegible] eccl[illegible] q̄ nō [illegible]
[illegible] ī [illegible] gubn̄ate / [illegible]
⁊ potestate electoꝝ [illegible] p[illegible]
[illegible] plebanie . & capitin / [illegible]
[illegible] / vt ⁊ capitulū [illegible]
[illegible] ad salutē dignt / nichil [illegible]
expressi test[illegible] q̄ [illegible] nō fallit / Itez q̄
capitulū [illegible] que [illegible]
[illegible] ī [illegible] negligit . cōfessi
ad aliū [illegible] / cui [illegible] fecit / [illegible]
[illegible] / quoꝝ [illegible] digt
[illegible] milltoꝝ q̄ [illegible]
Itez cū h̄ec de rest[illegible] . i debite
ablatoꝝ . nō se h̄eant [illegible] nō
satisfacere posse [illegible] / q̄ tr̄ ⁊
[illegible] modo receperūt / ⁊ ad[illegible]
[illegible] recipe nō desiit
a subditis / cū nō dimittat [illegible] .
nō restituit ablatu / Nō p̄mo [illegible]
[illegible] sufficit si [illegible]
recepit a indicis / vł aliude de [illegible]
[illegible] ī [illegible] vtili[illegible] .
suo [illegible] / [illegible] met /
i casib; [illegible] / [illegible] q̄ hoc
dicte a [illegible] aliud [illegible] / [illegible] pro
ad [illegible] de [illegible] . [illegible]
[illegible] / [illegible] ⁊ dare [illegible] ottoꝝ
mag⁹ [illegible] cessandi [illegible]
Itez sub illo p̄textu mag⁹ [illegible]
q̄ nō [illegible] ī . / Itē nō sunt [illegible] .
[illegible] vt p[illegible]
bono [illegible] ī [illegible] omib; [illegible]
[illegible] nō [illegible] . cū b[illegible] q̄ne alijs
modis [illegible] posset suffi[illegible] et
augel / Itē nō [illegible] ī [illegible]
[illegible] ab vno / si [illegible] fac
alijs [illegible] . [illegible] si [illegible]
[illegible] / Itm̄ . n . [illegible] a q̄d [illegible] de [illegible]
[illegible] c[illegible] [illegible]
/ [illegible] ī [illegible] restitue
[illegible] / Itm̄ q̄ [illegible] . n q̄ p[illegible]
tm̄ . restitue [illegible] recep[illegible] .
[illegible] coꝝ [illegible] / Itm̄ nō
[illegible] recepta ī [illegible]
vt ī op[illegible] & . augmentū dnice [illegible] /

Imposito s[illegible] [illegible]

dm̄ rect[illegible] [illegible] a [illegible] recipit

p̄ subditos q̄ . [illegible] satisfacie q̄ . [illegible] recipit

Item cognitis que dicta sunt nec dubium est
immittis quam hoc tempore in partibus Germanie
decium sit multum et nimis de materia
recepistis et attestis / modis multis quod urgunt
multe in partibus aliis / non solum corporis
quod fuerunt et magis ipsorum animis in
recipere consilium / a episcoporum curia ad
hoc eos inducunt / non solum hiis periculum
ubi dicit aliqui et omnibus principum officia
ac in ipsis exactionum collectoribus / aut
extortoribus quod cum sit magis iniustus
et fideles in ipsis exactores intollerabiles
excusat / sepe maiori parte loge
quam dum a corporis consilium incurrit fit
fortissime nominis plus quam dum de ex-
actoribus tollunt / ergo hec est satis
beatis / et vere evano et quo provideri pos-
sit et consilium salutis presidentium verissime
statim at per sentenciam subditis clericis
et laycis sine exactoribus variis absque
quod fuerunt in iuste ... / et per hoc
oportet recurri ad summum pontificem ecclesie
fidelium.
Utrum autem quemadmodum sunt nec generis
sunt principes hereditarie constitui
quod de principatibus sit de capitibus per elec-
tionem vel a papa provideri / Si fuit quia
eius summum regere summum in ordine
temporalis preside scilicet imperator constitutus
non est sic / ut hereditarie succedere habet
sed potius per electionem fit dictum est.
Aliud quod sciatur ad alia dici potest / quod hoc
est. ut patet imperiale presidentiam
ex tunc summi pontificis dependere /
et hoc quantum ad titulos episcopis et principibus ab
ecclesia deputatos / constat et eligendi et
imperatoris / et per hoc a papa primum /
quia inferiores principes regulariter con-
stituendi erant / et circa hec patet omnino
talium a primo in hierarchia ecclesie dependere.
Hec et patet apostolica .i. a beatissimis
quia papa aliquos alios principes de iu-
risdictione imperatoris exemit / aliquos
principes et imperatores ex causis depo-
suit / et deponere potest / non solum propter heresim
sed et si in ordine civili gubernationis inu-
tiles fuerint / ut habent inter doctores

spiritualiter quod non allego in hunc textum
ubi de directe / et similiter patet ecclesia
predicta constitutum habet ut sit iudicare
sed si habet non fuit / Sed patet vero principali
a deo primo instituta est et tandem mittit a pro
eo deo iudicari potest / et hoc super episcopum est
ad dimidietatem omnino et ipse a pene iudi-
catur per adversus / et habet quod adhuc
de primo dubium / videlicet an generis sunt
filios regum hereditarie succedere an de
regibus super per electionem provideri / ubi tendit
quod primum prima quia certa quod regit a prin-
cipio de facto in regimine civili modo
hereditarie successionis quod ad infideles prin-
cipes acceptatum vel sicut primum / secundo
quia in veteri populo dei filii regum a deo
positorum regulariter succedere debebant
et successerunt / tertio quia principes terre
eo quod bene gubernare habent ideo faciunt
filios suos eis successiuos diligentius
agunt in regendo et defendendo populum et
conservando dominium quod si hoc non solent
/ Item quarto quia per electionem vel a sede apostolica
provisiones ubique constituerent principes
tunc cum amplius illos generant filios
nimis multiplicarentur principum filii
post patres relicti / quod omnibus providere
a prelatis vel subditis sic statim contra-
rium populum / et forte seditionibus dis-
sipatur respublica / Item vicarius apostolicus
summus quod super omnes magis spiritualibus
intentus esse nimis distraheretur
et occuparet extra in superioribus et
presidentium constitucionibus / et ex variis
quod inde surgunt litibus / certum de facto
nimis occuparet curia apostolice sedis
ut quod fiet / sic de singulis civitatibus
presidibus providere / Ille rectus videa-
tur sic possit quod habet ubi sufficit
tempore eis bene obmittendo set
ecclesiam ex primis omnibus ecclesie / sed cum
civitatibus et viris obitorum sepius
super ipsos absolute ... et fuit
super videbatur pluribus quod et similiter ...
ergo quod in civili presidentibus subiectis et terris /
Advertendum ergo quod ecclesia habet / quod ecclesia
quidam possidet sorte spiritualia seu in ...

principes hereditarie constitui an generis sit
quod per electionem vel a papa de talibus provideri

Et a clericis dicitur quod debent reddere obsequia vel tributa
pro statu seculari

diuino ut decimas et oblaciones vt xvj q. j. § et laici diuino cultui dediti sunt
que possunt ab eis interpretari ut committatur
et honorari sic patet idem. Et licet eis possidere
parte temporali ut tyrannis et principibus vel con-
cessione aliqua doctorum salvo debito se-
ruitio. Et si sit deus presbiteris sacerdotibus
principibus quam ecclesie clericis aliquid dedit
de iure debet obsequi ut eternam consequi.
Sic dicit hoc xxiij q. viij. Similiter
in ho. de s. etc. de bonis quas ecclesie possidet
parte temporali vero distinguit dominus quod
principes terrarum in possessionibus quas in sub-
iectis vel sui subditis possidet salua
ecclesie concedunt scilicet utilitate sua
et virtute et potestate. Et ulterius si potes-
tate concedunt quam fructum decimarum possessionum
ad usum ecclesie transferri debent. Sed
potestate iurisdictionis concedere in ipsa possessione
ad ecclesie iurisdictionem transferri non permittunt.
Et ita ius et utilitate et potestate similiter
habent et tunc iurisdictionem in clericos
transferre quia per iniustos laicos indicta
adversus potestate prouenientia se secule
legum et debitum vim ferendum dare permittunt.
Et sicut dicit doctor quidam notatus super
allegando quod possidere et sunt ecclesie
date magis ita a regali potestate elogari
permittunt quam si non postulauit et necessitas
exegit. Ipsa specialis ecclesiasticos potestas
debet regi proximum et possessiones dan-
te decimas et potestate sibi obsequium. Sit
enim ut de regia potestate patet inimicum quod
debet alia potestate set spiritualiter non potest alie-
ne. Et ipsa possessio et alia ecclesiastica
personis et principe oportet obsequium
quod in eum principum presidio debet
iure regali non potest. Et hoc scriptum est. c. 22.
Reddite que sunt cesaris cesari et que sunt dei
deo et similiter sic allegatum est supra.
Ille tamen auctores et alie quam durum cle-
ricali libertati derogare. Non sunt intelligende
quod ad sacerdotium christi de quibus et ordi-
natis testibus de libertate sacerdotibus sunt
fruitores omnibus quas principes erogarent
dicti. Et a talibus sacerdotibus non
solum impositio dei veteri et nouo et
alibi in positione generali liberi esse consueverunt.

Sacerdotum libertas

Iosephus facit quod gen. xl. in fine. quando ioseph
emit omnem terram egypti et subiecit eam
pharaoni preter terram sacerdotum. Et probatur
de hoc sicut ecclesie terra magis vel sunt sacerdotes
liberi esse a censu munditiali. Ut dicit xxiij q. viij.
de eodem dicit quod cum tempore famis cuncto-
rum egyptiorum terra emeret pharao atque sub
eadem fame sive seruituti cuncta subiceret
famine sacerdotibus ita nutritur instituit
ut nec possessionibus nec libertate nudaret.
Quod sufficitur sacerdotes in omni gente
liberos esse oportet. Ut dicit sunt et. Item rege
te christo reges terre a quibus accipiunt tribu-
tum seu censum a filiis suis an ab alieni-
enis respondit petrus quod ab alienis. Dixit
illi ihesus ergo liberi sunt filii illius regni.
Sub quo cuncta sunt regna terrenorum. Hoc autem
regnum quod est in regnum ecclesie cum regale
sacerdotium perest. Et de sacerdotibus ve-
teris legis quae longe minora erant spiritua-
lia tenebant quam sacerdotibus none legis
erant liberi. Quam sicque de veteris sunt la-
boris exhortationibus. Ita autem quod libertas
eius sacerdotum maioris none legis quam est
nisi preeminens dignitatis status et ex
cellentis eorum quam ipsi sunt status sunt la-
borare sunt tam excellentes et magis sunt
illi quam apostolus dixit. Et magni siue
committitur mentaminis cum sermone verbi spiritua-
lis. Ut dicit status sacerdotum requirit tam
alte et solicitate esse spiritualiter occupari
quod a laboribus et negotiationibus et vitiis vite
et ad honoribus seruitorum omnium liberos
et inperturbatos esse oportebat sacerdotes
et hoc ne impediret ab obmittendi
in pernubes bonis motui, super occupati
esse nimium. Quia leuiter sufficit prouide permittit.
Et dicitur si licet esse eis libertatem dei
christi et per ubi est aliquis cessat eis et cessat
et libertas. Et hoc non sequitur quod exhibet
eius absolute libertatis est status sacer-
dotum. Et ergo si aliquis talium non vacat
spiritualibus sic eorum status requirit non
sequitur quod ergo perueniat sit libertate clericali.
Sic non sequitur filius defecit in illis super
quod prius fuit priuilegiatus igitur priuatus
est priuilegio. Ut dicit c. vij. vniuersitati.

q necessitate est eius effectus. Et solu lan
cte. ubi ad ee essent reguntur de quib3
dicitur. et est ut e de lune r. luna q
procedit. Quartum q° affectus q dat se
qui involute e [illegible] minimis ipsi
xpiano/ principes aut similes quantitates
clero xpi velle subire sim[illegible]
Nam q eadem expressissime. Clarius
sufficiatur lunicule [illegible] in sancte
con [illegible]/ q analitz i singe q
[illegible]/ agitur [illegible]/ [illegible]
iudicare illuminante se sole/ [illegible]
singe q magr vos esse filios i [illegible]
redunt [illegible]/ esse celum subire terre/
& spiritum [illegible]/ q [illegible] c
quo [illegible] est. Rigitur q
ex q [illegible] alet magr [illegible]
[illegible]. Tandem q superior [illegible]
ri/ [illegible] q inferiore e [illegible]
& [illegible]/ [illegible] a
[illegible] & [illegible] adhuc
[illegible] mitret. i./ Ecclesia lunat e
clipsata [illegible] sole & [illegible]/ Sol. n.
[illegible] luna
q [illegible] illuminat/ n [illegible] se
opponit [illegible] solis
[illegible] obscuratur luna. i. [illegible]
[illegible] potestate/ q per-
lunam designatur. Et [illegible] potestas
[illegible] potestas celesti
vel [illegible] sup [illegible] esse
voluit/ [illegible]
[illegible] debere. Ite quint
q potestatum hodie [illegible] vel
a [illegible] legitimis longius deviat
Si quis [illegible] sit plus [illegible]
[illegible] vel [illegible] subditus/ [illegible] q
sol [illegible] potestas/ Et q quint
q [illegible] potestatum i regendo [illegible]
& deviat [illegible]. Hoc de
hoc [illegible] [illegible]
i. [illegible]/ [illegible]
[illegible] eos/ [illegible] q
[illegible] potestate [illegible] q
[illegible] potestas [illegible]
[illegible] similiter potestas [illegible] gubernat
[illegible] experientia do-
cetur q [illegible] potestatum age co
[illegible]/ [illegible]/ [illegible]

potestas laicalis magis obedit & [illegible] se [illegible]

potestas [illegible] in regendo q [illegible] [illegible]

q [illegible]/ hodie a suis legitimis plus rece-
dit/ Et [illegible] teneri pt/ q inferior/ Ideo
q [illegible] e [illegible] ad modum
lune instabilior e imperfectior & fragilior
& ita [illegible] potens quodam sub
[illegible]/ q imperfectior & fragi
lior plus & [illegible] Ideo
q [illegible] sepius [illegible]
[illegible]/ plures & fortiores [illegible]
[illegible]/ & [illegible]
de Tertio q plura & maiora a [illegible] sunt
in [illegible] q ad spiritualem pertinet potestatem
& [illegible] q ad [illegible] pertinet
potestatem. ut experientia docet. Et i. n. no
[illegible] hec presides spirituales [illegible]
[illegible] sunt [illegible]/ [illegible]/
[illegible]/ [illegible]
[illegible] sit [illegible]/ [illegible]
[illegible]/ [illegible] potestas
q lunam designat/ [illegible] eclipsabit
[illegible] solem/ id est potestatem spiritualem
[illegible]. q tandem [illegible] & eclip
sabit ex toto/ Hoc est [illegible] magis
[illegible] de [illegible] potest [illegible]/ Et
[illegible] solem [illegible] ex toto [illegible]
[illegible] possit & eclipsari
[illegible] in [illegible]. Et [illegible]
possunt [illegible] dubitates [illegible]
An forte signa illa i sole luna
& stellis q [illegible] durant [illegible]
[illegible]/ sit eclipses [illegible]. i. de
[illegible] q hodie i [illegible] potestatibus [illegible] sole
& luna designatis apparent. Et [illegible]
[illegible] ut clarius
[illegible] q [illegible]
[illegible] imperator [illegible] sole & luna desig
[illegible]. Et [illegible] n. ut [illegible]
[illegible]/ [illegible]
stellas designari. [illegible] presides
inferiores [illegible] ordinis [illegible]
[illegible] n. Ecclesie papa [illegible]
[illegible]/ [illegible] abbates & sa-
cerdotes ordinarii/ Sub imperatore reges
duces comites barones & milites. [illegible]
[illegible] allegoricum
ad instar. [illegible]

[illegible] & [illegible] stell.

coniunctiones distinctiones et veritatem diuine respe-
ctione et ad stellas fixas que cunctos de-
signant fideles fide illuminatos, depen-
det dispositio ecclesie. Et sic ex solibus septem
stellarum erraticarum seu planetarum [illegible]
dinibus dependet dispositio totius mundi in-
ferioris. ¶ Racione quorum sibi velle [illegible]
[illegible], utique singularis et mirabilis [illegible]
[illegible] inter [illegible] solis et lune et stellarum
illius firmamenti seu celi quod est ecclesia.
Et quod scit a nobis [illegible]. Et quod firmamentum
patitur eclipses ille et mirabiles contra
stellas firmamenti [illegible]. Et tamen ut puto
[illegible] expertis et doctis in astrologia [illegible]
quod ecclesie est [illegible] diligenter stellarum [illegible]
[illegible] ordinarii seu doctores observare
[illegible] et [illegible] voluit, quod
inde [illegible] seu prosperitate possit [illegible]
[illegible] astrologi [illegible] ex
eclipsibus et aliis stellarum [illegible]
[illegible] prosperitate quod mundo
[illegible] seu mala. ¶ [illegible] dubito quin [illegible]
si [illegible] astrologia [illegible] diligenter
[illegible] ut ex dispositionibus [illegible] et stel-
larum allegoria firmamenti quod [illegible] seu [illegible]
[illegible] astrologi [illegible], ut ex
[illegible] astrorum [illegible] futura
[illegible] valeant. Et quod [illegible] dilige-
[illegible] fit, [illegible] ut oportet [illegible]
[illegible] repentine [illegible] im-
[illegible] magnam quod non [illegible].
[illegible] forte [illegible]. ¶ Ubi quod [illegible]
[illegible] expertus [illegible] mortali pos-
sunt futura mala [illegible]. ¶ Videtur quod
sit expressa [illegible] firmamenti alle-
goria quod est ecclesia ad firmamentum [illegible]
[illegible] ex illo dicto [illegible] 28. [illegible]
[illegible] dispertire [illegible] cum [illegible]
eius tenere [illegible] et [illegible].
[illegible] est [illegible] et vos cum
videritis hec omnia, scitote quod prope est in
ianuis. ¶ [illegible] tempore [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] expectabitis [illegible] que est
[illegible] et [illegible] ecclesie et
sit adhuc [illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible] temporalibus

corporum subsidium [illegible] quam imperator et
principes [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] aliquid [illegible]
[illegible] non sufficiunt [illegible]
[illegible] consilium ecclesie [illegible] vel
[illegible] et [illegible]
[illegible] nobilis [illegible] apud
fideles et infideles [illegible] sub-
sidium a cunctis fidelibus [illegible]
et principes mandato [illegible] ad [illegible]
[illegible] ipsi viribus et rebus
[illegible] ecclesie [illegible]
[illegible] deducta et
[illegible] et [illegible] super Iohannem
[illegible] ¶ [illegible] ad reges
[illegible] ut temporibus [illegible]
[illegible] ecclesie
[illegible] ad [illegible]
[illegible] ecclesie dissipatores non mo-
[illegible] reddent [illegible] imperio
[illegible] non [illegible] excusaret, et
[illegible] negligent [illegible]
tamen zelavit [illegible], quod potuit
[illegible] dignare liberare. [illegible]
non [illegible] reges [illegible]
[illegible] et [illegible], atque non [illegible]
[illegible] orbis [illegible] cum [illegible] regibus et
gentibus igne liberetur. [illegible]
¶ [illegible] quod qui [illegible] in-
cubit ecclesie et quod [illegible]
indigent bonis temporalibus [illegible]
[illegible] subsidium [illegible] nolens
[illegible] remanens [illegible] fideles
voluit [illegible]
[illegible] non solum [illegible]
[illegible] suppleret indigentie [illegible]
[illegible] fideles [illegible]
corpus quod est ecclesia sit [illegible]
non [illegible] non magis [illegible]
[illegible] requirunt [illegible]
[illegible] plus [illegible] sibi [illegible]
tulit [illegible] ¶ [illegible] 3. [illegible]
[illegible] ad defensionem vel [illegible]
[illegible] ecclesie [illegible]
[illegible] vel aliter bona [illegible]
[illegible] Et
[illegible] sunt [illegible]
[illegible] tamen [illegible]

de gaudeto · vi [illegible] qd [illegible] ¶ [illegible] tonē
eēmit et alias dicit ē · q vnus ē sim
militatis eccie [illegible] similis / c⁹ est
suprimitas oibus subiectis ptatibus et
nsēz ordinis / et i singlis ciuitatē
corrige et ad r̄gulaz vel instr̄ que
sunt [illegible] ē reducē ¶
Hoc ista pōt cuius virtus luce clarior
est · coniugi · i sup no⁹ [illegible] ¶ [illegible]
dēt mīt ad inq̄sicōem longe sup̄i
sctam / vbi postq̄ dom ēe de varijs
modis q⁹ intra illiciite pncipes
capiunt alay q̄ [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] vt qno puideri poss i hoc z q⁹ sub
salutē [illegible] / sic pre [illegible]
q̄ offi[illegible] et [illegible] [illegible]
et sic pz clāre qo sup[illegible] / ille
atq̄ sup[illegible] ē puidēdu · ē vicari⁹
xpi [illegible] / [illegible] sumus pontifex
q̄ [illegible] [illegible] de [illegible]
no solu om̄ eccias et om̄ timlm pn
cipatum eccie [illegible] om̄ gētem adnit
ad fide xpi [illegible] ¶ / pe ē n
z ee dz dispēsator fidelis ille qm̄
posuit dn̄s sup familiā suā / ipe ē
[illegible] et [illegible] dom⁹ dei [illegible]
/ pe [illegible] z el⁹ dom⁹ dei
comedit me / [illegible] dt btūs Aug⁹
[illegible] sr̄ Joh̄s [illegible] zelo
dom⁹ dei [illegible] q̄ ibi videt puisi
[illegible] corrige / cupit emēdare
[illegible] emēdare no pt / tolleat / gemit /
[illegible] ē maior [illegible] Aug⁹ dom⁹ tua
[illegible] dom⁹ vbi [illegible] salute [illegible]
[illegible] in domo tua [illegible]
[illegible] / In domo dei [illegible]
[illegible] / et [illegible] in fine / no dē
[illegible] forte ibi [illegible]
[illegible] / [illegible] vides fr̄z
[illegible] / mone / co
[illegible] zel⁹ dom⁹ dei comedit
te / vides alios [illegible] velle /
[illegible] no licet [illegible]
q̄ potes / tene q̄ potes / [illegible] quos
[illegible] no potes / [illegible] / noli
tn̄ [illegible] / fac q̄ potes / [illegible]
i mēte [illegible] [illegible]

Et nolint sr̄ [illegible] / Aug⁹ [illegible]
[illegible] / et no [illegible]
[illegible] dt Aug⁹ [illegible]
no [illegible] nolite [illegible]
q̄ [illegible] ¶
Ipē [illegible] pontifex sum⁹ [illegible]
[illegible] cū [illegible] sit
architector respectu subiectis
tot⁹ ciuilis ptatis / c⁹ ē [illegible] vite
gubnatōe [illegible]
ad form̄ [illegible] vite · sacerdotali ptāte
[illegible] / Ideo [illegible]
[illegible] / vt videat
[illegible] / [illegible]
[illegible] reducēde [illegible] / vt [illegible]
te [illegible] ¶
Intrīg̃ dz [illegible] papa [illegible]
gaūt [illegible] ciuilē / et quo [illegible]
[illegible] / et [illegible]
[illegible] / [illegible]
fidei [illegible] vel
[illegible] ¶
Ita [illegible] sacerdo⁹ ptās xpi
[illegible] vt [illegible]
[illegible] quo fideles [illegible]
gubnet et indicet [illegible] solli
citudinē [illegible] salute
[illegible] / [illegible]
[illegible] puideri ē / [illegible]
[illegible] / de [illegible]
[illegible] / [illegible]
nolunt [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] sacerdotali [illegible] ·
quo regent [illegible] ciuiles ptā
tes [illegible] sacerdotes xpi [illegible] debeat de
illis [illegible] / [illegible]
[illegible] debuit [illegible]
[illegible] ptolome⁹ [illegible]
[illegible] alto
res [illegible] / [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] Aug⁹
[illegible] ptholomeu [illegible] ome
[illegible] Johēz · [illegible]
[illegible] / [illegible]

[illegible] no solu [illegible] et aliqs [illegible]

tuo et inde in esse curare alie [illegible] sufficit in sanctitate stat ut meat deo [illegible] non valet si in mente debita [illegible] vero quod absto dit tollet eum et noluit sic erogare quod non attingerit fuit que provident [illegible] [illegible] tunc sentitur [illegible] quod esse quod illa agunt [illegible] meliorem esse et utilius pro salute perficiendi hominum qui diliget animadvertere [illegible] nimis regit et quo et in quibus regentes deficiunt et quo generaliter reformari possit [illegible] secundo a primo venerabili mundi [illegible] ipsi quod possit et [illegible] esse simplicius [illegible] verumtamen ad modos quibus talis reformari possit [illegible] primus [illegible] disponet sedes apostolica [illegible] doctoribus seu peritis [illegible] singulis fidelium regionibus et provinciis civitatibus quae superiora et inferiora [illegible] errores superstitiones abusiones multas [illegible] et in quibus legis [illegible] arguent et [illegible] replicaret [illegible] modum [illegible] et misit [illegible] ad redarguendum [illegible] regnum et [illegible] superiorum [illegible] semper [illegible] abhominationibus suis [illegible] dei horribili [illegible] [illegible] agent [illegible] desistendo [illegible] [illegible] est unus modus quo [illegible] usque est in reformacione et [illegible] ad se [illegible] [illegible] modus esset [illegible] per legatos vel fideles deputatos in singulis regionibus et urbibus in forte [illegible] abusionibus [illegible] [illegible] ecclesiastica [illegible] de multitudinibus [illegible] de officiis subditorum [illegible] et [illegible] [illegible] suis [illegible] et [illegible] et aliis ut [illegible] desistat et de [illegible] [illegible] agent [illegible] [illegible] sunt [illegible] feriendos et de [illegible] regendi et de officiis et beneficiis [illegible] et deponendos [illegible] non [illegible] [illegible] est ipse [illegible] in [illegible] [illegible] semper [illegible] et [illegible] regnum [illegible] et destruas et dissipabis

dissipes edificas et plantes [illegible] et nisi sic fiat [illegible] visitacionis [illegible] inferiorum a superioribus [illegible] [illegible] corrigendis et defectibus [illegible] [illegible] si visitacio a superioribus [illegible] obmittitur [illegible] [illegible] [illegible] errores [illegible] abusiones et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] possit [illegible] [illegible] in domo [illegible] [illegible] et ubi [illegible] [illegible] defectus [illegible] non [illegible] post [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et negligencia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] dei et domo [illegible]

Certe [illegible] [illegible] [illegible] visitacionis debite [illegible] defectus [illegible]
3º [illegible] defectus [illegible] [illegible] [illegible] defectus correctoris [illegible] [illegible] et abusiones superiorum et inferiorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] legis dei [illegible] [illegible] [illegible] errores et [illegible] omnes [illegible] abusiones multas [illegible] multas leges [illegible] et errores [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]

et re dispensationis. Ideo peccatores omni
sollicitudine a vicario Christi modo predicto vel
remissive desistendo sunt, vel saltem magni-
tudine demergis late aptatis in tene-
bris et consuetudine multorum universitatis periclitantur
et ipse in interitum.

Habet claves duas, certitudinem
illa, scilicet clavem abyssi qua potestas
inferni claudendi est, scilicet clavem
celestis regni, qua potestas ingressum
ad completum aperire debet omnibus, et istis
qui prope sunt et illis qui longe distant,
aliis sunt in [illegible] ipsi ad fidem Christi
nondum conversi, licet in unius abyssi et in porta
inferni deliciis, quia valde competit de
nobis qui laboribus apostolorum et minimum ad
vitam celestis regni de via mortis re-
ducti sumus. Olim tempore autem vicarius [illegible]
solliciti erant, ut et illi, et de illis
[illegible] aliquis libenter de viis perditionis et con-
verterent in viam salutis, ut ita dila-
taret et augeretur domus dei, que est
ecclesia in regno et spiritu, nec cessaret in-
crementum augmentum lucri Christo, quia acquisiti sunt
deo et Christo, acquisiti quidem non commodis
secularibus, sed carnis Christi et suorum penis
et laboribus. Quis vel quando si hodie esset
qui tantos labores subire vellet
et talia pati pro salute infidelium, quemad-
modum sunt aliqui passi sunt apostoli et alii e-
vangelii predicatores, quorum sollicitudine
nobis datum sumus, venirent utique ad
[illegible] qui in tantis erroribus arripent
viam veritatis. Sed quis est in culpa
quod ita non fit, nisi ille cui Christus commisit
dominium suum [illegible] cetera similiter sollicitare
usque ad omnium terre amplitudinem et
ab errorum tenebris et vitiorum maculis
magna [illegible] sine clarificatione
fidei et celestis doctrine et omni virtu-
tum [illegible] depingendum. Nolo [illegible]
[illegible] quam peril sunt ad vicariis
quia forte excusationem non laborandi ha-
bere possit. Sed ego hoc non video
[illegible] quia nunc nobis sunt cor-
rigendis et reformandis. Ubi utique
ille sermo [illegible]

ullatenus procedere potest. Vaque est hiis qui continue
[illegible] sunt consuetis erroribus et excessibus de-
fectibus et abusionibus inferne consenserit
[illegible] predictis modis non corrigit [illegible]
adventat quod [illegible] capite titubat
membris reliquis [illegible] superiores in
feriores regimine errant, et [illegible] le-
gitimus deviat, totum corpus dissolvitur.
Ille enim [illegible] potest quin culpe sit negligentia
in hac parte, ut predixi quoniam error
morum [illegible] defectus bonorum provenit in
populo, si non corrigitur de malitia suorum
[illegible] non ipsorum tollatur abusus. Iste plus
enim quam [illegible] effunditur et ad [illegible]
[illegible] non [illegible] rigide habebis rectos
legum, et non penis coherceat audacia
malorum, citissime pullulabit omnis iniqui-
tas et utique ad interitum totius politice
corporis redundabit. Unde [illegible] omni
origine et magna errorum [illegible]
impletus, quia est error et negligentia presidentium quia obligat rei sunt omnibus [illegible]
sicut est ut [illegible] impletur. [illegible]
[illegible] ipsi est [illegible] Christo
populo, quia sic presidentes utriusque potestatis
utique sacerdotalis et civilis faciunt quomodo
volunt [illegible] diligenter sunt
[illegible] potestatem impletis, tamen e-
ligi [illegible] et pauci valde, adeo quod
fuit ex defectu et errore debita regimina
populi secundum veritatem potestatis. Ex quo est
animadvertere quod multum periculosum est ecclesie
dei, multum magis [illegible] ad ipsius confusionem
et dissipationem, quod error in potestate seniori
[illegible] est, hec est error eorum quorum
[illegible] sunt fide. [illegible] error
et negligentia superiorum in ordine, quando
potestas sunt summi pontificis. Sed si tantum
ipsum error durat [illegible] dubium quod
[illegible] vicariis Christi [illegible] secundum pro
dolor quomodo est hodie 1300 [illegible]
hoc error in longum perdurat, maxime
periculosum, maxime [illegible] maxime confusi-
bilis est populo dei [illegible] deficiat
superioritas in potestate sacerdotali, quia omnibus
subest intendere hic in inferioribus potestatibus.

presidentium negligentia [illegible] in ipso

Qe in vltimo

7 euellat in singlis s(ecundu)m modos p(re)dc(t)os cor-
rigere et reformare. Insolescunt multi / op-
primunt boni / nulla equitas seruat(ur) / ois
hospitalitas perit / quilibet p(ro) libito quod
placet agit / michi quod salutis est curatur /
ideo quando talis error accidit si in modico
omni arte / omni studio et sollicitudine aboli-
endus est / ut citius sic tollatur de me-
dio / ne ulterius genus pullulant non sa-
cietates sunt (con)suete / quod ibi certam puni-
7 deleti / se sentit p(er)plexitate de lubricitate
dei in se (con)sue(tu)dine

Psalmus: "(con)sumit zelus domus tue" — filii columbe (margin)

Item est exemplum prelatis quod michi fi-
unt qui sunt veri filii columbe / ge-
mentes simpliciter doloribus miris (con)tra
sunt quia zelus domus dei habent de
principibus terris / et presidibus ecclesiasticis
ac de aliis minoribus / potius coop(er)andi
malis negocio / unusquisque suo modo (con)tra
Item est quod michi sunt qui sunt
accipitres depredatores columbe in
ecclesia / et quia sunt filii columbe gemi-
tes simpliciter lacrimantes miris / Aspiciunt mo-
ribus unusquisque (con)tinuit ut sunt / no
gustus ad salutem columbe et filiorum eius
Item rapiunt lupi ex deliciis
suis et apparere audacter in campis
ad deuorandum gregem Christi / Item nego-
ciatores in domo templi dei / quos olim
Christus eiecit / Et cathedras columbas / quod d(ic)tas
aliis auaritia ymmolaterunt vendentes
Si columba spiritum sanctum significabat quod
apparuit angelis significabat p(er)
vendentes columbas in Symoniaci qui
spiritualia vendunt ut ordines sacros / quos
intrantes bapti / confirmationes et
ecclesiasticos ut sepulturas / commendatarios
plebanatus et huiusmodi ut supra tactum est.
Hos ergo et alios diuersis generibus errores
superiores et inferiores ecclesiastica ordina-
cione summum esset prouidere primo corrigere et
reformare / et post ad correctionem errores
et ciuiles prelatos procedere modis sa-
nis / Recedit (?) Christi (con)credita (?) ... in
rei terrenis / sed prius eice trabem de oculo
tuo quam eice (?) crepitetis / festucam de o-
culo fratris tui / Et ne ita debito
correctionis ordine non seruato frustra
conceptu labor cius efficitur /

Symoniaci (margin)

Quintum corrolarium est quod papa habet potestatem
in utroque foro scilicet iudiciali exteriori et
interiori in conscientie seu penitentie tacto
andi peccata quod absolutio amplius predicamus
culpis et penitentiis non sunt in futuro puni-
enda est / Sed potestate in re (con)fitendi
peccata in utroque foro (con)uenit imo inest
petro (con)cessit tenere debitum ex quo certe p(ro)
cedere et coaliis suis dedit quod (con)ces-
sit papa vi misit. Inde est seu
mirum dei gratia super totum populum christianum.
Constat autem est quod tamen tamquam vicario
vel legato dei a summo index ut
dominus plena potestatis indulgentia in aliquibus
et ab eodem potestas (con)fitendi peccata
quibus vinculis prima iuste et suffi-
ciente / Item quod illius peccatis soluit non
relinquitur aliud puniendum / Item est secundum
quia index superius adeo (con)stituitur habent
potestatem absoluendi peccata predictorum in quali-
plica foro sed in foro iudiciali interiori
in conscientie seu penitentie / Et in foro iudiciali
exteriori ecclesie / in foro purgatorii
et in foro inferni / Cum quo primi duo
fori sint presentis temporis seu seculi et huius
regibus utroque et deducere terrenis populi
ad ultimum felicitatem / Et quia que Christus traditur
dedit in modo utique dedit vicario qui
habet religiosis potestate plena in istis autem
ad visionibus plectendi / in primis duobus
foris / eo quod ad presentem vitam pertinebant
Duo vero fori secundi quia ad futuram vitam
non pertinet ex parte sua restituuntur / Item
quia Christus ordinauit purgatorie pro vita presenti
prouidendum esse ad regnum dei sicut
superiore milicie (con)tinuit / Istum est et
quoniam ut autem dixit potestate ipso
peccata pene et puniendi peccata
talium / quod illius habet absolutionem in futuro
non est puniendus / Certum esse debet
omni Christiano scientiam / quod cuiuslibet peccato
(con)summabiliter (con)tinuit tempore est pro illo dolor
vel alia penalitas / quod post delictum
affectu (con)pleat / peccata amplius voce
talis culpe non habet ut in futuro puni-
mentis possessionis cuiusque suffragante /

Quinque potestas (?) (margin)

absolui a pena et culpa

Ez qz eciā mesurās penales ipo iure sunt c̄ difficile valde in specie et omībus in singul puenit̄. inueniri / Ideo oportunt tantā seipm sufficientem in foro pn̄ie puit vite /pom indispositoe et arbitro racōnabili sacerdotū et potissime summi potificis ¶ Exposito pā q ho peccator pt dispensa uit q seq̄ plenā r̄missioē pene et culpe omū peccatorū suorū ¶ Ipse hoc / qz vno mo p vitā ordinat q̄ hec c̄ p vitā vē et digne satisfactois pn̄ie / q̄ celib et tanta ee pt q oio expediat et quitet / a pena et culpa potente a qm confesse absolutū / patet c̄ vitā regit et factor a xpo p̄mitie et principat̄ instituta ad quādā r̄missioē plenā a pena et culpa / vnde c̄ luc. vii o' pecabat xpi petri / et resurge a mortuis dic tercia / et pdicari i noie eius p̄niā et r̄missioē peccatorū i omes gentes / Sunt sme Joh pdicando testioniū pēibuit dnibus pe mite agite et appropinquabit regnū celorū Et Beatus petrus act. 2o / In quentibus q faciā viri fres sudit / p̄niā agite et baptizet vnusquisq̄ vrm in r̄missioē peccatorum vrorum / et accipietis donū sp̄s sci / et ita de illis scriptum est mila gēte atteptat hanc vitā ordinatā hec in remissioē peccatorū et penarū ¶ Aliter dīt plene r̄missiois qui iuniit pena tpm pe deduit cōtra exteriore p̄missio / q̄ collo mitte seq̄ q̄ iure lt ptate absoluendi peccatore a culpa et pena ¶ Ita q si completa petio sit in mō. morte enoltas sn spacio ad celū / Ipse hoc / qz exp dies lt ptate cauandi vni cuiq peccatori p̄niā sibi iniucte vi penā sufficientē q soluta hic / alibi pniendus no c / Sz pō ¶ similiter vult pter sn r / Sz vō no sn p̄niā / qz non absoluto de lege ordinata n si peccatissime recognoscit et de peccatis dolent / a vīcario xpi absolui pt. directe bro ang̃ a' tamen te sn te i no iustificabit te sn te sit directe. Venerit strū. de ill. et cetamb cetera q̄ mlti eos fiterim absolucoē qrunt / q̄ tn pt sūt exterio deserta nolūt / vnde cautelaz desctos p̄mittunt / sed

satisfacte volut / tn moi omīs cogit vē no permet / psuldu° absolui no dent et hoc c̄ pena retinel admicte q̄ xpi dicatis ei p retinueris / puit retient sibi / econ aut pena dimitti / c̄ vē penitē absolui ¶ pr̄ mō c̄ vē penite / sicut de petita p̄niā loē dole / cu simo posito co fitedi satisfacta tcu oi cautela petita tenendi. Cath penitētes absoluendi sunt. aliogn̄ sn absolucioē remittur eis pena ꝑ frustra. ¶ In seq̄ vbi q̄ oz ipe no oez ptate r̄mittedi peccata q̄ mis i cessis hnit suo vicario gen̄lit / a xpe ex suo hmoditate intuto ad salutem fidē. pcedete recognoscit peccata absolue potuit a peccatis cit forte qnq aliqs sic absoluit Dno cuī aliq ons. ¶ cce fides tua salua te fecit. a et potuit absolute pena recognoscet sn dolore / peccata dimittere / potuit itm ad oez dolore quibus p̄niā / sen r̄missio attritor dare plenā remissioē a pena et a culpa / ingz casum nllo vi ipa eius vicarius qqs sic absolue posse ¶ Renē adhuc ingenē c̄ valde / in xpe dedit vicario suo ptate / facienda confessio et gito quibus dimitte r̄missioē plenā a pena et a culpa / et hoc ad quilibet satisfaciet q̄ ipe confesso i ingre voluit aut decuit ¶ Formiter appere pt ueisilis q̄ n' hoc pt / sumbo qz xpis no voluit q̄ sic a vicario suo fiet peccatoribus gratis et iuniit ut neglige̅ recte et vitā fruenda insp̄i ¶ Et xps religiosi vitā suo spituales leges et sacra mitto q̄ addectacoez dure mpe / Sz digna et vota tenn petā / pl̄ n i ne me pt p̄sumpcioe pena p̄niē i foro p̄ne. sic ti foro exteriori ecclesie ¶ Ipe et hoc a sit peccata q̄ inproprie et sp̄ectu vagū inmundi / dare votis tes / i tessu gstituto sub ptate pinendi inmre fetes ii si leges sunt ea si ream roes in cas impetiles / tocat vir vix quilibet / a fortois q̄ i pposito ce oz / cū xps sit mitexpe sic mīcordissimus q̄ sicut mitissimus ¶ Te papalis regim ptates expedire no videt

penitentia

xpi no oez ptate r̄mittendi pt qui cessis h̄it o vicario

q̄ sn absolut a pena et a culpa

salute fidelium [illegible] illam nulla est
in spoliata ad tamendum peccata similiter
benis peccaret / vnde [illegible] voluntatis [illegible]
[illegible] peccatis [illegible] non auderet /
[illegible] dimittere [illegible] potestatem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] bene [illegible]
[illegible] posse [illegible] remissionem [illegible]
[illegible] [illegible] hoc [illegible] impetrat / vt
[illegible] visitantes [illegible] in iubileo [illegible] /
[illegible] ut [illegible] peccata [illegible]
[illegible] / cum xpistus voluit [illegible]
de [illegible] / et [illegible] ut [illegible]
remissionem [illegible] debitam [illegible].
[illegible] ut [illegible] [illegible] est / [illegible]
[illegible] peccatorum [illegible] remissionem
[illegible] peccatorum [illegible] illius [illegible]
[illegible] plenam absolucionem [illegible] in [illegible]
[illegible] remissionem pene et culpe /
[illegible] peccatorum [illegible]
[illegible] / [illegible] sit adeo [illegible]
[illegible] delicti est [illegible] modus.
[illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] si forte hoc / [illegible]
[illegible] absolucionem
[illegible] et culpa [illegible]
confessio [illegible] legitima / [illegible]
non [illegible] peccata [illegible] / 3° [illegible]
[illegible] posse [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] indulgentia [illegible]
[illegible] papa [illegible]
ut [illegible] / de [illegible].
[illegible] / [illegible] absolucio
[illegible] peccatoribus [illegible]
[illegible] / [illegible] si [illegible]
de novo [illegible] / absolucionis [illegible]
[illegible] / et si [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] peccata [illegible]
[illegible] impetrare [illegible]
[illegible] / [illegible] non
[illegible] absolute [illegible]
[illegible] peccata [illegible]
peccata ut [illegible] sit [illegible]
[illegible] ut [illegible] notabiliter [illegible]
et utilitati ecclesie [illegible] / [illegible]
[illegible] / ut pote
pro defensione fidelium contra infideles / a p[illegible]

[illegible] [illegible]

absolucio a pena et culpa [illegible] sit effectus

[illegible] ecclesie non [illegible] dispensabili

[illegible] recompensatione [illegible] /
[illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] confessio absolucionis a pena et culpa
militibus et mercedibus [illegible] / [illegible]
[illegible] valde [illegible] xpistiani [illegible]
forte [illegible] / [illegible] vel sine
[illegible] dispensare [illegible]
in ecclesie [illegible] / [illegible] non [illegible]
[illegible] ecclesie [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] imponendo / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] /
[illegible] ut [illegible].
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
non [illegible] in iubileo / [illegible]
[illegible] et [illegible]
fidelium [illegible] et [illegible].
[illegible] de [illegible]
[illegible] principes [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] / [illegible] non expedit [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
fient [illegible] irreligiosi /
absque dubio [illegible] est
[illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] / [illegible] /
[illegible] in iubileo [illegible] vel
[illegible] sit [illegible] /
[illegible] / [illegible]
[illegible] summo
[illegible] / et si forte [illegible]
[illegible] posset [illegible] vel
[illegible] tempore [illegible]
fidelium [illegible] romam vel [illegible]
[illegible] absolucionem a pena et culpa
[illegible] absolucionis
[illegible] fundamento / et tot
[illegible] / non
[illegible] /
[illegible] posset [illegible] est.
[illegible] / [illegible]

fidelium magis minuatur et utilitas eius
rei. Non est hodie ipsius fidei qualis olim
erat. In illis scilicet temporibus in paucitate et perse-
cutione. Ideo homines si non omnino mo-
dicum minus expediunt ad statum fidelium pre il-
lo quo olim expediebant. Item cruce signati et pere-
grinationes longe fidelium in terris et ad illa
loca multiplicati non expediunt. Licet magis
restringi et paucas concedi. Nisi pro utilitate
fidelium patria in rebus in corporibus et talibus.
Item ne multorum indiscreta devotio vagando
et peregrinando iniurie possit consuli. Non in-
discrete agunt sepe exponentes se periculis
sed sufficit eis longe peregrinando plagas
corporis spiritualiter compatiendo et in manendo
in propriis et devote adeundo loca reli-
giosa [illegible] processionibus que pre-
cipiuntur et frequentibus fide ordinate
ad salutem utique patet in [illegible]. Item
[illegible] plenius peregrinationibus
[illegible] absolutos esse. Et facta
sepe [illegible] ad consueta redire
[illegible] videtur de hoc impetrare
[illegible] absolutionem in fine vite seu in
articulo mortis vel [illegible]. Item
et [illegible] si [illegible] vel et [illegible]
[illegible] in tali statu esse quasi moreretur
[illegible] sine peccato. Et forte [illegible]
[illegible] est hoc ad [illegible] et [illegible]
[illegible] debitores [illegible] culpa
mortali [illegible] peccat. Quia [illegible]
forte vel plus [illegible] se assecutum [illegible]
[illegible] quod sit in statu salvationis. Item
[illegible] an sit dignus odio vel
amore. Item [illegible] et certificari de hoc
non ei [illegible] quod ipse [illegible] expte sui
[illegible] debite [illegible]. Item quod
[illegible] motus fuit. Et sufficit [illegible]
[illegible] fidelibus [illegible]
[illegible] Item [illegible]
et [illegible] quod [illegible]
[illegible] sollicitudine
et [illegible]. Item [illegible]
ille qui [illegible] dignus
et fuge. Et [illegible] peccat ut cu-
[illegible] enar-
rare de dulcedine huius vite adhuc

celestis [illegible]. Item [illegible]
et [illegible] ad impetrandum quique qui sic pro peccato
[illegible] evolare ad celum. Item certum est
quod meritum passionis Christi largissime et
[illegible] nemo dubitat. Ergo
certum est quod non est in se ipsum quod omni
modo redimitur in omnibus peccatis. Item videtur
quo [illegible] meritum [illegible]
et efficacias redimitur. An ordinatius
vel [illegible] [illegible]
Item [illegible] redimuntur modi ordinatu
ut [illegible] pene. Et [illegible]
et talis modi [illegible] tactum est
supra et [illegible] inferius. Item
[illegible] ad [illegible] fideles in
[illegible] et [illegible] sit.
Quale sit ad hunc [illegible]
[illegible] fiat quia [illegible] et quia
[illegible]. Item [illegible]
[illegible] et [illegible] appetit
peccatis quod Christus contulit vicario suo. Que
[illegible] religiosi [illegible]. Item
[illegible] fundamento [illegible]
quod Christus contulit et dimisit illi vicario
suo potestatem in [illegible] tempore [illegible] expe-
[illegible] et optimum erat ad [illegible]
fideles ad statum et [illegible] ad que [illegible]
[illegible] voluit et dispo-
suit. Item [illegible] [illegible]
ad [illegible] vicarii [illegible]
aliquo dicto [illegible]. Item [illegible] dominus [illegible]
[illegible] in [illegible] noluit
vicario [illegible] in omnibus plene potestatem
dare [illegible] vices [illegible]
de [illegible] ad statum [illegible]
[illegible] vicario ipso.
Quod [illegible] quia longe [illegible]
Ex hoc sequitur [illegible]
primo quod Christus vicario suo [illegible]
dedit pro tempore et optime potestatem [illegible]
[illegible]. Item [illegible] hoc expediens fuit
in [illegible] fidei et
religionis [illegible]. Item [illegible]
[illegible] potestatem Christus vicario suo dedit
[illegible] actuum apostolorum capitulo 3.
et sequentibus. Item [illegible] an alius sint
[illegible] in [illegible] potestate [illegible].

[illegible] vicario suo

quam multi pro merito vite et alii fructu sancti-
tatis et stabilitoris ac radicatoris fidei
in cordibus fidelium. Secundo quia de hac pote-
state in vicariis Christi temporibus modernis predi-
catur quod nunc in eis hec potestas defecisset
si ut sancti pontifices eorum predecessores
vixissent et pro salute hominum ad dei gloriam
ut ipsi zelassent. Et adhuc si taliter
laborare vellet hec potestas ipsis ad con-
solationem et confortationem fidelium, sed ad con-
versionem infidelium non deficeret. ¶
Secundo sequitur ex suppositione illa quod vi-
carius Christi habere debuit potestatem conce-
dendi et sacramentorum tamen distinctis. Potest
quia et hoc solus Christus reservabat dum fuit
sacramentis mediis ad finem intentum
perducendi. Reservabat enim singulis
cerimoniis solempnitates tales deo
acceptabiles secundum legem Christi [illegible] expli-
candi. ¶ Tertius potestas concretive [illegible]
dicit [illegible] est potestas concretiva
[illegible] [illegible] Christi cum potestate [illegible]
[illegible] [illegible] quam puto quod non
plus Petrus recepit. Sed talis apostolo-
rum non [illegible] ipsis in sacerdote ordi-
natio [illegible] potestate alios ordinan-
di. Sed solum archiepiscopis et episcopis hanc
potestatem habere voluerunt. ¶ Tertio sequitur
quod vicarius Christi habere debuit potestatem
[illegible] ad impositionem manuum
[illegible] quia necessaria erat ad salutem in pro-
cedendo credentes corroborari virtute
[illegible] difficultate fidei et [illegible]
[illegible] fide [illegible] ad [illegible]
[illegible]. ¶ Sed vero hanc potestatem vicarii
Christi primus sepe usi sunt [illegible] ut in actibus
apostolorum [illegible] libri actuum
apostolorum. ¶ Secundo quod de hac potestate quo
ad modernos Christi vicarios, utrum illa
non habent et ipsi [illegible] quod habent. Sed non
[illegible] ad [illegible] [illegible] non
[illegible] ad impositionem manuum
[illegible]. Sic aliqui quod non visibiliter [illegible]
[illegible] ad evidentiam signorum
aut confirmationem fidei. Sed [illegible] non ad
[illegible] et perfectionem virtutum que
[illegible] firmitatem fidem.

¶ Quarto sequitur ex suppositione radice
quod vicarius Christi habere debuit universaliter potestatem
ligandi et solvendi. Patet quia talis potestas
multipliciter oportuna erat et necessaria pro salubri
dispositione et regimine fidelium. ¶ Et de
claritate huius potestatis considerandum est hic ultra
de [illegible] potestate illius. Est enim potestas li-
gandi fideles ad agendum aut obmittendum
aut patiendum aut se subiciendum [illegible] legibus
statutis vel ordinationibus aut illa potestate
factis. Sed [illegible] est potestas in [illegible]
oportunitate et necessitate pro salute fidelium in
spiritualibus diffusa [illegible]. ¶ Ad [illegible] pertinet generaliter
potestas primum potestas excommunicandi. Et
cum sit potestas puniendi generaliter delinquentium
constat quod ad iudiciariam potestatem pertinet. 2ᵃ dicit
¶ Secundo dicit quod potestas est potestas liga-
di vel obligandi ad credendum hoc vel illud
tamquam verum catholicum. Hec et necessaria erat
potestas hec vicario Christi ad tollendum per-
turbationes [illegible] et pugnas et
contrarietates [illegible] apud [illegible]
que fuerunt in materiis variis catholice
fidei. Hac potestate sepe usi sunt summi
pontifices declarantes et iubentes quod catholice
credenda esse. Deinde an solum sint opiniones
eius quam licuit [illegible] tenere et
defendere. ¶ Sed [illegible] posset quis dicere [illegible]
hac potestate ligare potest. Posset eadem solvere
id est facere quod fideles non obligarentur ad
plus ad credendum catholice quod prius tamquam catholice
eius esse credebant. Et videtur tenendum quod
non potest hanc potestatem omnem in solvendo quod potest
et ligare [illegible] est quia hec potestas [illegible]
ligat [illegible] declaratione [illegible] et [illegible] suf-
ficiens [illegible] et [illegible]
[illegible] est sit verum de catholice
veris. Et [illegible] apparet [illegible]
[illegible] aliquid pro tali esse tenendum non potest
simpliciter illud [illegible] contrarium [illegible]
[illegible]. Est tamen verum quod [illegible]
[illegible] aliquid non esse
tenendum aut [illegible] non quod falsa
aut heretica sit quod [illegible] vel erroribus
propinqua, potest tamen [illegible]
vel [illegible] quod [illegible] ligamine solvere.
¶ Tertio dicit huius [illegible] potestatis. 3ᵃ dicit

Utrum possit facere quod fideles non obligentur ad
credendum quod prius catholice sunt credebant.

e potestas quam vicarius christi potest absolvere ho-
mines a vinculis diversis quibus se mul-
tipliciter et diverse obligaverunt / ut a votis
et iuramentis et promissionibus et similibus obliga-
tionum modis / Et quia similiter est hoc respe-
ctibus vinculis [illegible] ligare
ad dispensationem [illegible] salutem corporum / mon-
strat vicarius christi solvendi [illegible]
te / et per [illegible] utiliter absol-
vere in [illegible] commutando ¶ Ter-
tia [illegible] potestas absolvendi a penis
et [illegible] vel peccata dimittendi meritis
quas christus [illegible] / et vicario suo
modo concedendo reliquit / ipse vel
in toto [illegible] gerebat inter salutem
fidelium / [illegible] ex suppositione premissa et quod
[illegible] debent ¶ [illegible] quod
primo ut fideles studiosius teneant
[illegible] / scientes se [illegible]
vicario christi et [illegible] ad hoc
deputato / peccata confessionis / Secundo ut
de peccatis [illegible]
confessione distinctius confiteretur / et plures
[illegible] / Tertio ut [illegible]
[illegible]
peccati [illegible]
[illegible] / Quarto ut [illegible]
[illegible] absolutum / et audit
se absolvi auctoritate christi / [illegible]
et redundantia [illegible]
dimittuntur peccata et relaxantur pene ¶
Hec autem potestas peccata dimittendi
[illegible] vicario christi data est [illegible]
et [illegible] petro
promisit / ubi dixit / Tibi dabo claves
regni celorum quodcumque ligaveris super terram
erit ligatum et in celis et quodcumque solveris
erit solutum / Et alibi dedit illam potestatem
omnibus [illegible] et aliis / cum dixit accipite
spiritum sanctum quorum remiseritis peccata remittentur
eis et quorum retinueritis retenta sunt / Ioh. xx
¶ [illegible] ergo [illegible] vicarius
christi [illegible] / [illegible]
de illa [illegible] vel quod potestas quam [illegible]
[illegible] se extendat ¶ [illegible] christus dedit
suo vicario [illegible] in
remittendo peccata [illegible]
dimittenda potuit principaliter / [illegible]

tur [illegible] potestas et [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] dubium quod
christus ex [illegible] potuit abso-
lute dimittere peccata adultis [illegible]
qui non [illegible] ut peccata sint recogni-
ta / [illegible] / Et
[illegible] dei [illegible] / Et
[illegible] ambulare fecit
qui eum [illegible] non petivit / sed [illegible]
[illegible] act. 3.
[illegible] christus absolute potest
[illegible] efficacia
redundantia in remissionem peccatorum totius
mundi [illegible]
fide [illegible] in mundo [illegible]
non [illegible] apostolos [illegible]
[illegible] deus [illegible]
mundo per filium suum ¶ [illegible] quia deus
[illegible]
[illegible] non
[illegible] passionis christi efficacia
redundante [illegible] et in mediate in omnes
[illegible] peccatores ¶ [illegible] est
[illegible]
[illegible] usque ad [illegible]
disponendo [illegible] / [illegible]
mediis [illegible]
[illegible] / Sit igitur [illegible]
[illegible] / meritum christi in mediate
redundat in omnes peccatores / [illegible] ad
[illegible]
[illegible]
[illegible] voluit [illegible]
[illegible] di-
mittere [illegible] medio ¶
VIrtus ergo [illegible] dei ordinata
requirit / ut in aliquo redundet
meritum christi in remissionem peccatorum / Primo
ut christum recipiat per fidem / Secundo ut se
peccasse recognoscat / Tertio ut de peccato
doleat / [illegible] in illis me-
diis in aliquo redundat [illegible] meritum vel
quantum ad remissionem peccatorum ¶ [illegible]
[illegible] de lege ordinata [illegible] in
[illegible] / In aliis vero redundat

[illegible] ut [illegible] in remissionem peccatorum [illegible]
[illegible]

probatum sunt fide mediante in ipsis. Et dici
in nomine in remissionem peccatorum, quia quod cum
predicatione apostolorum quidam receperunt fidem qui
de peccatis compuncti fuerunt, et hec effusio re-
dundantie meritorum Christi fuit, a dispositis
ad gratiam gratificantem que dimittuntur peccata.
Item quod concursus meritorum Christi non semper
precedit gratia gratificans, sed et dispositio
ad illam, puta que est fides, contritio peccati
et dolor super eo. ¶ Deducit ex predictis
defectus ubi dei est unita et quare illud
habundans meritum Christi efficaciter non re-
dundat, seu effectum non habet in multis, ubi
scilicet si ex dei procedit inductus fide
et dispositus compunctione, ratio autem effectu-
at passio Christi de communi lege non in [illegible]
debite dispositis. Ideo quod in inductione
dispositionis prime negligenter agunt, et
sunt. Quare meritum Christi sufficiens satisfactione
infinitorum hominum plenius et amplius
efficaciter non redundat. Amplius dicitur (ad Ro. x)
quomodo credent sine predicante. Item si fides
precipue gratie, quo meritum Christi in eos re-
dundabit sine predicatore. ¶ Item ad
intellectum est quod illa superefluens ple-
nitudo peccatis Christi [illegible] mediante dif-
funditur in homines, quia ut utique donum est
per fidem et penitentiam. Insuper per sacramenta
ecclesie, sed adhuc per orationes bonorum, per petitiones
iustorum, et per obsequia corporis. Item adhuc
largius ut creditur per tempus et locum, et
quantum spectat ad summum vicarium Christi
quem ut creditur eius commisit, et sic eum
modum dispensationis plenitudinis me-
ritorum eius constituit. Verum si non ita sit,
non est unde valeat absolutionem peccatorum
et concessiones indulgentiarum. Et unum sine
detrimento habet plenam illam remissionem
magis in anno jubileo quam in anno alio.
[illegible] in quo illa
[illegible] et satisfactione se habet.
Iste est unus modus quo [illegible] illa
Christi aliquibus [illegible] plus [illegible] uno de-
terminato tempore quam alio. Alius modus
quod diebus [illegible] deputatis. Et hec
[illegible] beneficiis et
mirabilibus que deus pro nobis fecit.

[illegible] temporibus et locis [illegible] in merito Christi
[illegible]

[illegible] pluribus largius [illegible]
gratie et meritorum Christi. ¶ Item non videtur esse
[illegible] et de locis concessis et quibuscumque a-
liis locis sanctis, quia peregrinatores ad [illegible]
ut sepulcrum domini et loca alia ubi
sanctorum requiescunt corpora [illegible].
¶ Item videtur quod [illegible] (Contra secundo)
largius procedit originaliter ab una
quadam fontali plenitudine que thesaurus eccle-
sie [illegible] ex superhabundantia meritorum Christi
et sanctorum [illegible] collectus.
¶ Item videtur quod thesaurus ecclesie illius (Contra [illegible])
sit contra doctores meritum Christi [illegible]
[illegible] condignum
vel [illegible] condignum. Et meritum cuilibet
sancti est [illegible] ut ait (Ro. viii)
apostolus. Non sunt condigne passiones huius temporis
ad futuram gloriam que revelabitur in nobis.
Et [illegible] ubi dicit et
vos cum feceritis omnia que precepta sunt vobis
dicite servi inutiles sumus quod debuimus
facere fecimus. Luce 17. Et solutio ad hoc
allegatum [illegible]. ¶ Ubi quod sit [illegible]
[illegible] Christi et sanctorum sufficit [illegible] thesaurus
colligi potest. Fidelibus [illegible]
[illegible]. Et inde est quod sapientes
virgines fatuis de oleo suo dare re-
nuerunt, nisi quod sancti [illegible] merita [illegible]
sufficere crediderunt. Et [illegible] aliqui
viri velle [illegible] thesaurum collectum
ex his que superfuerunt sanctis in operibus sa-
tisfactoriis [illegible] illis mediantibus re-
missionem peccatorum. Solutio enim quod multi sancti
longevi [illegible] regredie-
bantur [illegible] patienter [illegible] sustinuerunt
vel voluntarie afflictiones assumpserunt.
¶ Item videtur aliquibus quod non multa [illegible]
[illegible] Christi potuit
[illegible] quod omne peccatum quod offendit deum
infinite bonum [illegible] in futuro
est condignum. Et non quod potuit sufficere
satisfactio. ¶ Item [illegible] quod sancti [illegible]
[illegible] abstinentie et aliis castiga-
tionibus se afflixerunt. Ut se affligi
amore Christi patienter sustinuerunt. Et
non fuit [illegible] ut permisisset sibi [illegible]

satisfacerit. Sed ut inde amplius doceamur bene merentes. Aut ut etiam afflictionibus frangeret spiritum plenius servientem. ¶ Et inde est quod aliqui sunt captivitate vel compeditibus se passi cum audivit a confessione apostoli sequentem: Non sunt condigne passiones huius temporis ad futuram gloriam ad quam promerendam et obtinendam totum nostrum sunt. Quia quod mortalis per diem passi sunt de facto. ¶ Tercium sic sunt hic parve sollicitate de redimere tecum caritatem ad virtutem et peccatum ad iusticie caritatem. Quia sic quod sunt erogare potuit, magis tamen alios inducere ~~[illegible]~~ hic de eructatione quam quorum fine quererent peccatores a penis. Quia digne ipse pati debuerunt et potuerunt. Sed non dedignatur omne solliciti vincere, sed peccatrices plurat super erogare assumpsisse. Quam magis ut eorum meritis peccatores reducentur ad iusticiam et caritatis advitatem. ¶ Quod hoc non perpetue laboravit hic vincere. Quare est modo adhuc minore cum merita et preces efficacius et completum volunt. ¶ Item videt Ecclesia et eos [illegible] in multa irata. Non est sustinendum quod unius satisfactio pro alio quam potest esse pro se et ipse peccatis quod meruit compleat. Sed ut sancti erogaverunt sunt in operibus satisfactoriis ut qui in penis evolarent peccatores digni puniri qui tempore et vires sunt digne satisfacere pro se propriis suis non sunt committenda [illegible]. ¶ Ipsa cum longe utilius sit peccatori per se satisfacere. Quia hoc est admittas virtutes ad recipiendum efficacius remittere et ad cumulum dominicum quam omnia sunt operibus satisfactoriis afflictione. Vestibus abstinencie, laboris, orationes, peregrinationes et alie castigationes corporis. Et certus quod in nimis delicatos peccatores indicandum est, qui fortius cupit alios pro se puniri quam puniatur hic, ut [illegible] qui in penis est videat quod pro se peccata sua luere potuerat. ¶ Audiunt quod dicitur [illegible] peccatores quod dixit: Ego in flagella paratus sum et dolor meus in conspectu meo semper.

Margin: ad ro 8 — pro de penitentia pro se [illegible] satisfacere alium — ps 3[illegible]

Et spiritus dixit ps 31 multa flagella peccatoris

Alter quod iniustum est non solum peccatum et dominum sicut tamen duce et dire passus est ut filius diminuerent parcere. Et si nos peccatores velle sunt condignus propriis penitentia dulcia vivit. Certe non est equum in nocte dominum tamen dolose passum esse et te servum peccatorem sine penis adoleri ire. Mundus et eius passus est. Ut pares sunt digne eorum premiabilibus per peccatis hic vel in futuro ire in celum. Secundo utique quia quod passus est magis ut hic susceptis penis nostre penales [illegible] in valide [illegible] peccatis sue liberaret non a penis purgatorii et in [illegible]. ¶ Isto quod sic incidere eius decretum quod cuilibet pro [illegible] hic in foro penitentie afflictio penalis a purgatorio liberatus. Et quod multi sancti [illegible] necessitate afflicti fuerunt et voluntate abstinencie et aliis castigationibus se afflixerunt. Ad hoc peccata vel minus cogitet in thesauro ecclesie pro quantitatis pena deposita videtur [illegible]. ¶ Secundo quod dominus noster voluit sic in valide omnino indulgentie [illegible] et corporales. Non conveniunt cum vos de quo sumitur. Absit. Nam hoc quod affirmet. Nunc vero [illegible] et dimittit omnium hic. Quia in hoc [illegible] quod dicitur audebit. Cum a spiritu sancto regitur. Quia verbis eius primitivis [illegible]. Dicit [illegible] vos dicere quomodo potestis portare modo. Aliud paraclitum mittet vobis qui docebit vos. Aut quod pro loco et tempore suggeret genus debet facere. Item quod sine [illegible] confessionis indulgentiarum vide a sanctis pontificibus summis quod spiritus dei agebat [illegible] et continuata [illegible] sustinenda. Item [illegible] est salubris et utilis. Fidelibus [illegible] preces obtinende indulgentie [illegible] corporis generis ad ecclesias ad [illegible] ad diversos officios celebratores. Faciunt dare elemosinas largiores pro fundatione ecclesie. Hospitalibus et aliis [illegible] pertinent quod ad dei honorem et omnium utilitatem pertinent. Et ut videtur

Margin: Joh 8 — indulgentia

quo concessio indulgentiarum est ad perfectionem
et commodum utriusque reipublice spiritualis
et temporalis / Item excitantur homines per
cetationem ad pietatem qui audiunt tam largam
benignitatem dei erga peccatores et non audent
se tam largam quam tam pro modico con-
tinuos si illam consequantur et de peccatis suis
doleant / Dubitat quo multi peccatores dum
monentur ad consequendum quod illas adhoc
promoti non fuissent / Teneo quod ut scilicet
est pro quo quasi omnes doctores dicunt
indulgentias tenent et valent tantum quantum
sonant dummodo ducatur. licet discordes sint
doctores plurimi quomodo valeant et unde
Videtur tamen quod vidimus est diversis
et primo unum veritatis valeant pro quo
supponitur est quod christus venit in hunc mundum
non fuit ut mereretur solum sibi sed
magis fuit ut aliis mereretur. utpote quod
in remissionem culpe omnibus credentibus ipse
de disponentibus sed debite ad eumdem
in ipsum / Sequitur est quod merita christi permittit
communiter omnibus bono vel beneficio positivo
vel privato quod datur hominibus in vita spirituali
et privata / Item et sanctorum merita non sunt
permittit collatione bonorum vel remotione
malorum quod fit ut sepe eveniat ipsius hominis
meritum et accidentaliter in aliis quoque corpore
alibi et mittet adeo temporis habebit vel
in futuro / Tertio quia homo meret si
desiderat et velit alios participes esse
bonorum que deus pro eum facit licet magis meret
in hoc et sibi / quam etiam intencionem habens
ex intentione caritatis agit / quod si solum sui
eius pro aliis et bonis operibus sibi soli meri-
tum proficere intendat / Quarto tunc sancti
eorum que sunt post requirit ut ipsi habi-
tudine merendo intendat proficere sibi
et aliis / Dato ergo quod pro prime ostenditur
sanctorum que habent aliis proficiunt ut summorum
pontificum et episcoporum / deus habet largire
fidelibus et mala removere / Illi quo et
peccati sunt in vendi sunt ut sufficient nobis
vel veris deus in vendicis est dicuntur
in illorum merita nobis beneficiat. de talo
habet largiendo / et mala removendo /

eorum autem deus obmittit sunt propter
peccata consueverint ostenditur est et comitatis
et a sanctis veteris scripture continentibus est
sepe deus dixit se et illa fecisse   x8.
pro et ut propter filiis / ut ut eos qui
sunt sui fuerunt patres eorum abraham
ysaac jacob. david et alii. unde
regum. iiij. protegam urbem
istam et salvabo eam propter david seruum
meum / et in ps. / propter david mitte   ‖ 102
in patrem eorum et ignem ut luceret
eis per noctem / et cum meos fuit obli-
tus sui quod habuit ad abraham puerum
suum / et item / dixit ut disperderet eos   ‖ ps. 107
si non moyses electus eius stetisset in
confractione in conspectu eius. ymo est certa
de talibus / Cum ergo deus propter merita
sanctorum veteris legis ista facere consueverit
a fortiori utique propter merita sanctorum per-
fectiorum nove legis. nunc peccata
fecerit filiis eorum / bona eis confert
mala removens peccata dimittit et
peccatis relaxat / Videtur tamen ut
patres thesaurus in conspectu deprome
ex quo sit indulgentiarum largitio.
fiet pro / thesaurus quidem est aggregatum ex
meritis christi et beatorum hominum / Cum   cf. thauro
et merita sanctorum vivorum addendum
est quando vivunt quando tam procedere dicitur /
Talis enim est ex operibus quod deus
pro merita et peccata sanctorum vivorum
multa peccatoribus et aliis facere consueverunt
et facit / Non est ergo ymaginandum   thesaurus ecclesie
eum quemdam de thesauro ecclesie spirituali   quid sit
quasi sit collectus ex aliis meritis et satis-
factionibus que superfuerunt sanctis licet est
ymaginandum de illo modo est quod tam
dicit sunt / videlicet quod non est aliud quam merita
christi et sanctorum. magis pro aliis a deo
accepta sunt / et magis deum benedictum
ipsorum aliis beneficere decrevit. conferen-
do bona vel removendo mala / Item
iste est thesaurus ex omnibus partibus collectus
qui permittit quod semper habundat meritum
christi. est premium et fortalicium. deo
residue eius patres dominatore sunt.

seu confluxerit. Iste thesaurus de quo il-
la extravagans loquitur quod sanguine Christi et sanctorum
penitentium meritis augmentatur. Cum enim do-
minus Christus ac sancti sine divinis thesauro
cum se ad spiritualia a patre disposuerint
quia non est locus pro recipiendo spiritualis
thesauri apertus. Cum enim autem eorum
delectationum spiritualium est plenus. Ideo est
aliunde in mundo. ¶ Insuper iste
thesaurus in quo est aliquis dignitatis
preceptum remissio culpe peccati re-
missione confessione relaxat penam pur-
gatorii pro assequenda hic digna sa-
tisfactione. ¶ Ipse est thesaurus qui dispen-
satur generaliter per sacerdotes Christi, apostolos
successores eorum, specialiter per episcopos in concessione
indulgentiarum, specialissime vero in hiis
et aliis per summum pontificem qui virtute
indispensatione huius thesauri ceteris
aliis plurimum potest et meritoria. ¶ Ex-
positis duo sequuntur. Primo quod summus
pontifex de hoc thesauro plus remittere
potest et dare, maxime suis sanctis qui in propria
ordinaria potestate. Pro hoc quod
per suis meritis et pro aliis alicui peccatori
ex illo thesauro impertire privilegium
quia nulla potestate sua sanctus dare potest ipse
propria. ¶ Secundo sequitur quod contra ipso
et sanctis ex thesauro predicto fieri remissionem
peccatorum qui relaxationem penarum. Passio enim
Christi et omnium sanctorum principaliter. Cum
hic erant efficacie merita, et obhoc
factis et multa sunt ad ministerium contra stare
magnalitatem dei per ipsum applicaverunt et
disponunt. ¶ Applicatur autem thesaurus
iste ad ministeria peccatoris multipliciter. Contra
per ministerium sacramentorum et sacerdotes sa-
cerdotum, et per eruditionem exemplum, et
per certum exhortationem. Per quod aliquis
peccatorem melius disponit verbo doctrine,
vel exemplo vite, aliquo modo aliter administratione
sanctificationis vel illuminationis pro fide. Tali
magis ille applicat meritum Christi et sanctorum.
¶ Ex hoc quod potest quod est non redundantie
vel non tenuitate redundantie dei thesauri
in conversione infidelium et perfectione fi-
delium est de ipsis illorum quilibet modis

dicti dispositive applicare deberent. Secundo
¶ Cum autem sit potestas summi pontificis
in dispensatione thesauri huius, iure suis sanctis
et qui se extenderet, per sanctos collegi ex-
pedit sciret. Cetera enim qui se non tamen extendit
quia potestas remissionis peccatorum Christi deus
super omnem deum fuit. Aliogin crederem esse
quecumque eadem vel non eadem potentia vel
non penitenti dicit, precipit ergo autem ecclesie
in eadem remissio est potentia tunc sibi di-
mitteret a deo, sine plurimum. Hoc enim
Christus potuit et potuit, quamvis forte huic
potestate numquam in aliquo adulto non pene-
te exercuit. Comitatur ut visum est dispo-
sitione ordinarie regere videntur quod remissionem
peccatorum excedit meritorum Christi in adultis pre-
dicit ad minus fides in ipsum cum aliqualiter
displicentia peccatorum. ¶ Ergo Christus contulit
meritorum suorum potestate in dimittendo penam
et peccata peccatorum, quam ipse de lege ordinata
habuit et exercuisset, sicut solum predixisset
ecclesie sue usque ad finem seculi. Tunc magis
est valde tocius estimationem excedens potestatem
summi pontificis in dimissione peccatorum et
relaxatione penarum. Certum autem sunt po-
testate ordinaria possit ostendi quod
libere remisit dei penas sine mora minimus
displicentia vel attritione generandi dimicte
virtute passionis Christi et culpam et penam.
Vel pro arbitrio gravius completa satisfactione
in magis quo completo amplius non habet
in futuro puniendus esse. ¶ Sic ad minus Christus
absolvit latronem in cruce a culpa et pena
purgatorii. Fecit virtute passionis sue salu-
taris sufficienter pro tota punitione eius pec-
catorum. Sicut ita adhuc meritis Christi
quibuscumque a se decretum satisfactionem
factum potest sufficienter punitionem peccatorum
eleemosynam residuo exigendam meritorum
Christi recompensatio. Certum quod hoc videntur
ipsi habent adversus super hoc contra hoc
sententia quod sanctus quidam colorate et forte
aliquid vitare non respondeo caritatis.
¶ Ex istis iterum sequitur quod in remissione
peccatorum plus potest quantum sanctitas merito

ipsis dispensatio est summi pontificis... ordinaria potestate

xpi . . . peccatis . . . non tollit . . . sine sacramentis . . .

quam ordinarie potestatis in propria / Sed quia papa
secus potest praelatis et imperatoribus praecipere ut
quoscumque infideles ad fidem ... inducant
potestatis obstitit ad primum et quid in ...
quam in primum ordinarie potestatis facere non
potest ¶ ¶ potuit fortassis et sic ... licet
... talem secus papa et adhuc pos-
set urgere eos aliquo sine et suo ...
... et per hoc in ... a peccato ...
... remittit vel alius ... confitentibus
... et contritis impetrare ¶ ... sit si
... remissione ... sed ... satis-
factionis et ... ordinarie potestatis ... se
... effectus sequitur uberior ¶

Hic queritur quia consuetum fuit in ...
... matrice in hoc praecedenti / quid sit et
... appetit ... potestas ...
¶ Videndum est ... de qualiter ...
potestas ut evidentius ... esse
... appetit / quare et ubi sit ...
¶ Ad primum pono ... quod potestas
ipsa est sic potestas ministerialis quod nullus
est ... vere ... ¶ ... quia eius
potestas non ... absolvere peccatoris ... quam
aliquid ... / quia non ... non ... caractere
... sola forte ...
... / et si potestas ipsa non ... se
... talium ... / ... se
... in sacramentis ...
... absolute ... ratione potestatis
... et ... ne ... corporis christi.
¶ Ista ... est beatus augustinus super Iohannem
... / ... Iohannes ... domino ... potestatis ... sibi
... / ... cum baptizandi potestate ...
... nulli ... deum ... / non
... sic dicens ... et ego nesciebam
... / ... columba ... et
... cum ... vidisti columbam
... ipse est qui baptizat in spiritu sancto / Et
... dicit augustinus / aliud est bapti-
zare per ministerium / aliud potestate / potuit
... dare potestatem
... aliud ... suo / ut daret baptismum sim-
... / et ... vim dare
baptismo ... in ... vim

... baptismus ... a domino / Sed nolui /
ne ... ponerent in servo / et ne ...
... baptismum ... beatus augustinus /
... ab ... ad ... dicendum
... solum dedit ... servus
... potestatem ministerialem in baptizando
... et absolvendo a peccatis
¶ Sed queritur quod potestas sit / quam ...
... dare potuit ... et non dedit
¶ Augustinus dare non potuit ... potestatem
ipse ministerialem ... / quod ...
fuit in baptismo ... et ...
... / ... sit / quia ab
... est ... non
... / ... deum
posse ... effectus ... nullius
... causa ...
Et ... videtur dicendum ...
... omnipotentia dei ad hoc se
... ¶ Ideo dico quod christus po-
tuit dare ... potestatem
ministerialem ... non dedit ...
... / ... quod absolvit
... et confessio ...
... in sacramento ... ministerium
et non ... / ... ceteri omnino ...
non possit ... adeo ...
... a sacerdote ... super
... christi ... fieri ... in
corpus christi non ... ¶ ...
... potestatibus ministerialibus
quas dare potuit servis suis et non
dedit / ... et dicendo / colligitur ... /
Sed non ... ¶ Secundo
queritur ... per
... ut talis / ... solum potestatem
ministerialem ... peccatoris
et in nullo potestate ... consecratoris /
¶ Ubi queritur an christus ... solum
potestatem ministerialem ... ministri
et confessoris / Videtur quod non / quia ...
christi vel ... quantitas
... potestate ...
... in ... vim ...
et ... in corpus christi / quod ... se ...

christus ... solum potestatem ministerialem ...
ministris et confessoris

papam et alios sacerdotes. Quia non videtur / propter probabiliter
defendi quod civitas Christi vel totius eius
communitatis / Ratio: coefficit et coefficit
divinitati eius in omnibus effectibus talibus et aliis
quod ad ministrum et perfectorum horum pertinet
[illegible] / et in miraculis que Christus adhuc
fine fecit / et habetur de illo ¶ Dubi-
tatur per concessionem adquisitam et adiutatur
quod per gratificationem potestatis ministerialis recipere
dicitur ad modos quibus gratificatur potestas vere
et ipse causalis / Cuius maior secundo argumen-
to probatur / Primo quia ex maiori minore effectus
minister intentionis potest ¶ Secundo ex quantitate
temporis et respectu / quia peccator
[illegible] celeris prius in minori tempore. Et cum
minori respectu patet eundem effectum facere
¶ Tertio ex modo causandi / quia potentia
agere argumentum quod sit adiuvante / vel quod
in meditate facit effectum / et quod quod mediante
ad instrumentum ad illum requirit ¶ Ex his
omnibus modis arguitur et suo modo mi-
noritas potestatis ministerialis. Quia omnes effectus
in quem potest deus potestate principali / potest
ergo potestate ministeriali / cum non sit [illegible]
effectus aliquis talis quem deus possit
sic potentia vel ordinare cum [illegible]
illum quem dicit fiat in nomine Christi
talis effectus. Vel quem sic dicto modo [illegible]
vel quem talem re[illegible] sic applicavit facit
subito vel successive effectum / Ergo quod
gratificatio potestatis ministerialis considerata
est secundum dictos modos gratificationis
potestatis per causalem ¶ Ubi igitur potestas
ministerialis deficit a potentia Christi respectu
huius maiorem effectum. Et ubi ad quem potestas
causalis medians / et ita de aliis modis.
Ibi minor est ¶ Sed quantum ubi superius
habet est minorem ¶ Unde quod potestas
iurisdictionis ipse est magis valde / sed
potestas absolutionis a pena et a culpa
est minor / potestas vero confectionis eucharistie
et omnium minorum / Unde quod ad secundum
secundum Augustinum maius est nunc impium iustificare
quam ad potestatem absolvendi pertinet quam
celum et terram creare / Et adhuc minor

> [left margin, beside lines 6–9] secundo adequatur ... ... potestas ipse ... per motiva ... amaritudine [illegible]

> [right margin, beside lines 8–9] [illegible]

> [left margin, beside lines 28–30] minor est potestas ... confectionis eucharistie ... [illegible]

vobis potentie eucharistie confectionis seu
corporis Christi confectione tamen. Nos prius sic.
¶ Habet autem sacerdos potestatem simplicis absolu-
tionis. Vertitur quedam tamen maior est / quia
aliquis peccator sufficienter confessus et contritus absolvitur
absolvitur a pena et a culpa / quo ad fornicem
in mortali probabili / secundum qualitatem et quantitatem
peccatorum / Et adhuc minor est potestas quam
peccator sic absolvi potest [illegible] contritus liberum
imperfecte confessus et in miseria contritus satis-
factione restabili in mortali ¶ Ultra quod ad-
huc plus potest / id est tertio potestate est sacerdos
applicatione meriti Christi / quibuslibet contritum
aut satisfactionem sufficientem / ad delendam
omnes penas purgatorii ¶ Aliqui dicunt
in hoc potestas est quod peccator recognoscit se
peccasse solum imperfecte attritus non dum con-
tritus. Sic absolvi potest et contritus a pena
et a culpa ¶ Videtur potest etiam quod ex autoritate
supra dicta verisimilibus de his potest de ipsis quo-
rum quibus potestas absolutorie solum habet
primum Et nudum est de secundo quidem. Ut quia
potestas eius ad tertium se non extendit et
omnino non adsit tunc ¶ Instat recte quod si
veri quia nescio. Et ideo quod maius est contritum
Christi potestas in hoc et in aliis. Sed possit
illam determinare inesse / ergo non
prosumo / Nam michi primum occurrit fundamentum
ex quo hoc facere posse / Scio quod finita
est quod se extendit plenitudo sacerdotum me
ignoro ¶ Ideo quare domini nostre virtus
et ad purgatorium se extendit id est. Tamen
potest relaxare possit aliquem penam eius quod
defectu mysterio est / Id est tamen et in-
dulgentiis dare posset animabus purgatorii
ad aliquod opus vivorum / ut sunt largitiones
elemosinarum / peregrinationes / ieiunia et aliis
determinatis applicatis / Et videtur quod sic
quod sufficit totaliter vivorum proficiant
illis in remissionem peccatorum. Et ideo quod potest
non possit ad hoc aliud speciale operari,
dando indulgentias in tali forma / quod quicumque
prestet vel ipse suo defuncto vel a-
lio mysterio aliquo fecerit hoc vel
illud / datum tot dierum indulgentias
¶ Contra cum tamen quia de depositis

> [left margin, beside lines 8–10] sed est ad ... contritos ... [illegible]

ecclie pro excommunicatis et communicata vi q no pige
i loco ym cu aliis n prob absoluit

corpibus separati desinunt esse de foro ecclie
militantis / Igr ipi no hnt petitae p illo
statu separatu solvendi. i taco ut impte ob
ligatione ad penas purgatorii a qua po
testatis ecclie ut q 24. q. 2. Si vinctos
no mortuos solvere possimus et ligare /
Hoc et ubi solutionis inter vivi
[illegible] [illegible] pet adductum solvis si ecclesia
est sollicitum et in celis / Relinquit q
ecclesia vel si q q ipsa no pt mitigare
penas excommunicationis impugnato. ordinaria pro
testate eis solu ut cetris fidelibus hoc
impetrare pt sacris et mrits fide vite
q ubi pt pape in nostris orationibus patres q no
pt explendum penas per indulgentie sunt
Big indulgentie ipsi pdest ut aliis
possint defunctis e indirecte roe de
uocione fidelium. et no directe p ipsi
uocationis fidelium. et no dirce p ipsi
imperium ipsi rogz dicta / Quid ad
hunc de illo qui ipsa indictatio q
ipso excommunicatus / nnq illa no extendit
se ad purgatorium / unde q sic dicta sicut
se ad purgatorium / Unde q sic d a ficut colligi / Illu
excommunicatis in ipsa ecclesia collige / illu
q sepulti hesm quiescunt et post mortem
sit excommunicandi ut 24. q. 2. / Itc de
pena morte perire excommunicationis similiter
ut ubi q et rigs mandat sino suo q
accidat clericum eligi et primus excogit
mandatum post morte dui / Ing casu
dicis ecclie de ecclesia est repletum ibi
an morte no innotuit mandatu
sit qre hoc in q [illegible] excommunicatus
ita mortuus / Igr / Itc si no excite
dit sallat penas ad purgatorium / Ipre et
quique in excommunicatio mortui qsiverit
dui post morte absolvi / no fiet
utique non cont ligati / Contra tn vi
q excommunicatis. expectat / probatur in pluris
penalis de medicinal esse hoc dicit esse
no pt illis q mortui sit / Itc sic
procedit allegatum e vincteos. mortuos no
mortuos solvere possimus ut ligare
Respondeo ad ipsa dubium. Unum est dicendum
primo q excommunicatus pnt alias post mor
te atque. et hetica et sinatica et qui
hetico sepultum heredes sit q si rps
voluntate accidunt et qui gd ut colligit

excommunicatis ubi allegatum est et aliis psses
sibi creditum in / Secundum dicendum e q ex
communicationis vinculum no rumpit per mortem
ex lignis et post q ad corporis et sepulturam
et illa e et qre i excommunicatione mor
tui / quos dm pt absolvunt / q vinculum
excommunicationis i hac vita impte susceptum
acceptum tenet / Et forte q[illegible]
hoc no valent ad locum purgatorii quos
aliis catholicis fidelibus / ipse excommunicatus
hic gaudet ex q possunt etiam
iste ecclesia in loco corticale / Ubi quidem
vinculo excommunicationis tenent. nullum suff
fragiis ecclie a vinculis predictis
sit relevaturae / Con ibi absol
vent ubi impte de casu excommunicata fue
runt / Tertium dicendum e q dicit plus q tenet
purgatorium amplius excommunicationis vinculo
ligati no pt / Io atque q dicit post exitum
a corpore desinit esse de iurisdictione pseudo
ecclie ut dicendum fuit supra / Igr tn ex
communicatio pertinet ad plurimi iurisdictionis
q pro. / Itc omnes i purgatorio existentes
decessent i caritate. hic ecclesia sunt ipsi i
eadem penitentiam / Igr licet no sint de
foro ecclie militantis. tn sit qunc [illegible]
insolubili vinculo caritatis / Et q ad
iure amplius a participatione sive
vinculum amplius ecclie cpitualdi no pnt
q sunt ecclie corpore no pnt
nisi accepta fide impetrat / Et hic qr ne
ipso q ibi quitte posset / Et sunt i
statu extra impetrabili / nr ipso
q i hac vita quunt / q per re
cepcione penas purgatorii dis. in ipso foro
alio tenetur / Igr ecclia militante
de peccatoribus talium se intromittere no hnt
necessitatis pt / Ubi ista duo et quid
e q q aliquis sit excommunicatus post
morte. tn hoc pdesset et qd est in
illius corporis / no utique excussio a lecto
fidelium ut participatione suffragiorum / Quod
mortui i decessit. fuit preda a
ecclia conclusi et dampnati / Preterea
pridet. q tales excommunicatis indecepti
trinis et roes corp q sinnt sit vinctus
Illu q ad hoc et tales excommunicatos velis
e et medicinali. licet no illis ignos
fit. sed aliis q hnt peccatum et timuit
retinent / Itc talis excommunicatus si no
hnt essem in cunctis mortuus / hnt
tn i corp corporibus q hnt in intersunt

Excommunicatus [illegible] post mortem

Illa enim vi excommunicationis sepeliri non debent in locis sacris, et si sepulta ibi sit, debet exhumari. Tertium exaggeratur; tamen est publicatio dampnationis alicuius, ut sciatur pro eis orandum non esse, et suffragia ecclesie eis non prodesse. Quartum ponitur quod postquam aliquis post mortem excommunicatur tamquam in heresi mortuum, quod tamen fiat precautius et cum tanta maturitate, licet hoc non constat. Quid fiet de illo? Nunquid post excommunicationem recipiet eterne in purgatorio suffragiis ecclesie qui sunt ibi innata? Respondetur: nisi vere pro peccato decedat satis, quod non est caritas vere ei communio vivorum et mortuorum proficiunt excommunicato illo. Ratio: non est tamen excommunicatus ille omnino in vita, [illegible] probatur exemplo. Licet igitur [illegible] fecit excommunicare. Si dicatur: si ita vere caritate pervenit, quod contra tes in purgatorio invenit suffragiis, non obstante quod post mortem excommunicata fuerit. Et tamen pari ratione videtur quod et vivi reconciliati ecclesie per contritionem satis suffragiis ecclesie invenit, non obstante excommunicatione, quia sicut iuste puniti sunt ligati. Et ita non indigent absolutione in foro ecclesie, sed sufficit eis penitentia cum satisfactione. Respondetur quod non est simile de vivis et illis, ut exemplum [illegible] potest, quia peccata ecclesie [illegible] in vivis quam in mortuis. Nec vivis excommunicatis sufficit potest [illegible] de peccatis ut participet suffragiis. Quia aliter [illegible] possunt [illegible] absolutione per remedium quod vellent. Item [illegible] in peccatis mortalibus [illegible] iuste excommunicandi sunt, quod dum sunt non electi. Sed aut adhuc in statu corporis [illegible] et suffragia ecclesie proficiunt ad penitentiam, quia vere sine iniquitate est suspensio ipsius spiritualis [illegible] excommunicatorum et non vere mortalium peccatorum propter quod excommunicabat. Aliter non suspendet [illegible] ipsius seu spiritualis influxus. Item [illegible] non excommunicatos [illegible] excommunicatorum. Hoc autem [illegible] [illegible] quod hemus.

Quod sit fidelibus suffragia ecclesie multiplicata valent. Secundum ad augmentum gratie eis qui habent et ad merendum gratiam eis qui non habent. Valet ad custodiendum, etiam valet ad protectionem ab hoste. Sed cum hoc per excommunicationem ipsum a societate fidelium excludere. Ac per hoc suffragiis privatur, delinquit in [illegible] suis, destituitur amore [illegible] fidelium. [illegible] ei pretio quod demones [illegible] dyabolo [illegible] mittere [illegible] excommunicatos datur, et spiritualiter et corporaliter. Unde dicit apostolus prima ad Corinthios quinto: Iubet quod de medio fidelium separatur propter scelera enormia et sathane eum in interitum carnis ut spiritus salvus fiat. Unde [illegible] theologi quod olim in primitiva ecclesia [illegible] adhuc [illegible] ad fidem et devotionem [illegible] visibiliter [illegible] quod ecclesie [illegible] malignus spiritus visibiliter vexabat eos qui ab ecclesia per excommunicationem separabantur. Et Don [illegible] videtur. Nota ergo dico [illegible] quod excommunicatio non [illegible] sathane ad [illegible] ad emendationem, vexationem de [illegible] peccatorum et ad [illegible] ut spiritus salvus fiat. Ratio est privatio quod per excommunicationem [illegible] a dei providentia et custodia [illegible] excludatur. Sed solum [illegible] quod deus filios ecclesie [illegible] Ratio privatio est quod excommunicatus sit destitutus amore, quod non licet [illegible] orationi, quia [illegible] non sit participes spiritualis [illegible] suffragiis et orationes ecclesie derivantur in eius membra. Unde [illegible] sit oratio pro quorum suorum et [illegible] Item excommunicatus ut deus [illegible] ab excommunicatione absolui possit. Et membra ecclesie seu Christi fieri, qui non [illegible] spiritualis influxus recipere [illegible] participes esse non possunt. Unde beatus Augustinus contra [illegible] super Johannem: Nam enim sit debet [illegible] sic [illegible] corpore Christi. [illegible] est enim separat a corpore Christi non est membrum eius. [illegible] non est membrum eius.

ad Ro. viii c

non vegetetur spiritu eius. Conclusio autem apostoli:
quam Christi non habet hic non est eius. Et exempli-
ficatur de corpore cuius est vita anima [illegible]
[illegible] in hoc sicut in membris vivificat membra
que separata fuerint a corpore tunc non
vivificat anima tunc in membris quia corpori tunc non
sunt [illegible] non vivificat, quia
unitati corporis tunc non copulatur. Sic
dicuntur [illegible] unitate et [illegible]
separatorum. Sed dicis tibi: [illegible]
valde illa [illegible] indicitur quando
ipsa excommunicatur. Magnum enim est [illegible]
influxum gratie sue [illegible] et suf-
fragia ecclesie dimittit in suos fideles [illegible]
[illegible] excommunicatorum [illegible]
tenet. Magnum et terribilis est hic [illegible]
et ut narratur quorundam excommunicatorum cada-
vera remanent insepulta quia et celum et
elementa corporibus eorum renuunt
influere et quod vermes et bestie nolunt ea
tangere. Valde ergo cavendum est et formidan-
dum [illegible] ecclesie [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] affligenda est. Unde
[illegible] positio doctorum theologie et [illegible]
[illegible]
[illegible] et illis [illegible] aliter non potuit
corrigi. Est enim [illegible]
[illegible]
credendum [illegible]
[illegible] solum [illegible]
[illegible] et adhuc non [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
fideles [illegible]
[illegible]
vel faciendum quod debebat. [illegible] illis
[illegible]
[illegible]
benedictione [illegible]
tum de [illegible] prelatis, quo et

contra [illegible] applicat [illegible]

[illegible] tuendo [illegible]
[illegible] dimisi.

Tertium huius dubitatis redeundo ad
id in quo veritas de potestate pape
[illegible] in dispensando thesaurum
ecclesie spiritualem, de quo loquitur [illegible]
[illegible] applicat [illegible]
[illegible] et ablatio [illegible]
per orationes et plurium operationes [illegible] quanto
[illegible] amplius in [illegible]
[illegible] gratiam
[illegible] applicat.
[illegible] Christi [illegible]
sibi [illegible] vel [illegible]
[illegible] disponit, ut
[illegible]
[illegible] applicat
[illegible] applicatorum
devotior est et [illegible]
thesauro illo sibi et aliis [illegible]
[illegible] magis [illegible]
[illegible] thesauro illo plus [illegible]
[illegible] et alios fideles [illegible]
vel [illegible]
fideles [illegible] magis [illegible]
[illegible] plene
[illegible]
[illegible]
[illegible]
et aliis [illegible] non [illegible]
[illegible]
[illegible] est et [illegible]
[illegible] in thesauro [illegible] fide
[illegible] universalis et [illegible]
[illegible] fidelium gubernator [illegible]
plene [illegible] dispensatio
illius thesauri. Sed non videtur [illegible]
[illegible] difficultatem [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] ad singulares [illegible]
[illegible] voluerint [illegible]
[illegible] ad meliorem et [illegible]
[illegible] ad applicationem
[illegible]
[illegible] videtur [illegible]

vel [illegible]

[illegible] valde [illegible]

[illegible]

[illegible] thesauro ecclesie [illegible]
[illegible]
[illegible]

de meritis sanctorum quod voluit / et privilegium
Christi esse videtur / applicare meritum sanctorum fi-
delibus ad spirituales effectus / vel effectus
applicationis eorum / preterea etiam quia sunt
de legibus / Item et ipsius privilegium esse
videtur / acceptatione et applicatione meritorum
sanctorum quibus iuvare fidelibus sunt solus
singulorum corda novit / Et per consequens
illius habet se dare quantitatem [illegible]
vel rigoris / quia ille qui preest et
tantum pater [illegible] committat dispensationem / ¶
Et adhuc si sequitur hoc de thesauro
quantitatis temporalis non est sic sed de the-
sauro predicto spirituali meritorum / In cogita-
tionis valor quia dependet ex acceptatione
Christi et soli deo notus / Et ita tunc de
quantitate disposito / debet dispensandis
sit / [illegible] cuius ipse solus novit / Item
de dicto est quod deo [illegible] clavium non
possit [illegible] sit ad spirituales effectus dispe-
satione illius thesauri tamen [illegible] Christi vi-
[illegible] quod [illegible] / Quodcumque solvitis
super terram erit solutum et in celis / Item
[illegible] non sequitur ex hoc / quia verba Christi co-
nveniunt intelligi possunt de potestate vel
clavium ordinis [illegible] sequitur quodcumque sol-
veris erit solutum / Igitur quodcumque modo
solvitis solutum est / Sed quodcumque sol-
veris per modos et consuetudines erit so-
lutum et in celis et non quocumque preter
[illegible] / ¶ Quarto est et sententia [illegible] de
clavibus ecclesie / Quartum quod [illegible] / Et
quando [illegible] quod [illegible] thesauro illo
plus potest tantum fideles [illegible]
[illegible] / Item [illegible]
et in hoc plus potest ibi [illegible] et [illegible]
[illegible] potestate [illegible] fidelibus
[illegible] / et [illegible] abstinentias
[illegible] / et alia bona opera ad que
[illegible] thesauri / Item
quod [illegible] non [illegible] possit de
thesauro illo dare remissionem a pena
et a culpa [illegible] / ¶
[illegible] ad [illegible] sit [illegible]
[illegible] / ad illud / quod non est pri-
[illegible] absolutionis a pena et a culpa /

tandem quod [illegible] Christi [illegible]
[illegible] sibi [illegible] sui status [illegible] non debe-
[illegible] in multis [illegible]
presidentes reges et imperatores ut [illegible]
[illegible] / [illegible] cum [illegible]
[illegible] periculosissime sunt et
[illegible] impedimentum / non [illegible]
[illegible] Christi [illegible] / Et quod [illegible]
a summis pontificibus [illegible] ecclesie
[illegible] / [illegible]
[illegible] summus pontifex quomodocumque [illegible]
[illegible] possit [illegible] fideles
[illegible] / ¶ [illegible]
[illegible] indulgentie
vel absolutiones [illegible]
[illegible] legitimis [illegible]
[illegible]
valet tamen [illegible] debite se
ad hoc disponunt / et implenda impleverit
[illegible] tres [illegible]
[illegible]
[illegible] non dico
in hoc loco [illegible] / [illegible] sit
ecclesie [illegible] / et [illegible] quod sit illa
[illegible]
[illegible] absolutionem a
pena et a culpa [illegible] / primo
confessio oris legitima / secundo [illegible]
non [illegible] voluntatem / tertio [illegible]
[illegible] confessione
[illegible] talis [illegible] cum implere [illegible]
quod [illegible] indulgentia [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] sufficientem [illegible]
[illegible] ecclesie / [illegible]
sufficit implere eorum quod [illegible]
cum [illegible] / ad obtinendum
[illegible] remissionem a pena et a culpa
[illegible] illorum [illegible]
[illegible] / et [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] roma / [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] valde et flebile / [illegible]
[illegible] et levia.

[illegible] / valet / [illegible] / ad / ab /

eadem potestas in ipso et quod dominus papa [illegible] vult dominum
dispensare et per unitatem mediatam decem mor-
borum suorum velle sanare. Ita suo modo
in proposito ex parte mediate sunt medi-
cus sicut dicit apostolus. Et quod sit plenitudo
dicitur de ecclesie potestate scilicet ligandi et solvendi
quam Christus dedit vicario suo generaliter sum-
mo pontifici.

Praeterea quia adhuc dicitur de eius potestate
quantum excessus abusum vel claudi-
cat error totus displicuit et ordinavit
plus fidelis. Et de potestate instituta
eorum quam in spiritualibus percepit habent aliis ut
sunt patriarche etc. Infideles prelati
et plebani qui ecclesiis non serviunt et altaria
dei et ydonea peregrina sua et ecclesias
proprie in spiritualibus cito deficiet in ipso
[illegible] Et quia dei ministro
modo [illegible] spiritualia et temporalia [illegible]
quo sollicitudo [illegible] summo pontifici
ut sibi eos presentent pro viri boni [illegible] et
honesti [illegible] ecclesie ad dei ho-
norem disponent et non sic temporalia [illegible]
[illegible] ut serviant [illegible] et suis negligenter
Et in illa quam [illegible] maiore de-
[illegible] et deserunt cum et forte
[illegible] ydoneitas et utilitas
[illegible] [illegible] vel [illegible] et
[illegible] in [illegible] et [illegible]
aut destructas ecclesie [illegible] in su-
mmo pontifice in constitutione prelatorum
non [illegible] sicut [illegible]
[illegible] magistri [illegible]
[illegible] ecclesia utilitates
utilitates [illegible] et [illegible]
[illegible] vel [illegible] et quos
electos confirmare voluit. [illegible]
[illegible] si [illegible] dili-
get per singulas dyoceses in corpo-
[illegible] ecclesias visitatores [illegible]
cum correctores et collectores [illegible]
reformatores sicut ubique [illegible]
diligentes [illegible] collectores [illegible]
[illegible] disponunt de [illegible]
[illegible] apud vicarium Christi [illegible] reducit
exemplo in [illegible] materie premisse.

Et [illegible] qui [illegible] ydonei
[illegible] [illegible] Ex quo
illa [illegible] ecclesie [illegible] vicarius Christi
prelatos ordinandi et disponendi de
prelaturis ecclesiarum [illegible] ydonei
ad illas promoveat et in [illegible]
ecclesiastici [illegible] vicarius
prelatos providendi [illegible] de prelaturis
seu prelatis [illegible] non omnibus
modis [illegible] non [illegible] vicarius
prelatos providendi [illegible] ydoneos de [illegible]
ecclesia vel beneficio et idem beneficium post
[illegible] reservandi vel
dandi alii [illegible] ydoneo [illegible] in
[illegible] et quod [illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible] et
[illegible] bonos [illegible] culpa
[illegible] sine [illegible]
[illegible] et non [illegible] pauperes [illegible]
et [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] beneficia et [illegible] non
[illegible] modus [illegible]
[illegible] si non [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] dominus urbevetanus
doctor [illegible]
ecclesie [illegible] in [illegible]
[illegible] ipse [illegible]
[illegible] summe [illegible]
[illegible] providendi de beneficiis ecclesiasticis.
[illegible] adhuc [illegible]
aliis modis [illegible] providendi [illegible]
[illegible] et prelaturas [illegible]
[illegible] de [illegible] ad [illegible]
[illegible] et potestatem [illegible]
[illegible] ydoneis [illegible]
[illegible] ut [illegible] et [illegible]
[illegible] modus [illegible]
[illegible] modus sit [illegible] non
[illegible] modus [illegible]
de prelatis principalibus ecclesie [illegible]
Christi vicario suo [illegible] ego [illegible]
[illegible] modus [illegible] de [illegible]
[illegible] et aliis beneficiis [illegible]

cerni [illegible]
constitutione [illegible]
[illegible] prelatorum [illegible]

vari [illegible]
plan.

quodi [illegible]
[illegible] beneficia [illegible]

q[uod] p[ro]missu[m] e[st] volu[n]t q[ua]si possessio[n]e[m] eor[um] cos
em[pt]a p[ro]mullis [et] alijs tractatio[n]ib[us] p[ro]cessib[us]
de p[re]cuniis exponere [et] dare q[ui] si vid
ant s[er]vicia ecc[lesi]e q[ue] optine[n]t eme[n]t [et] h[ec]
q[ue] dicta m[a]g[ist]ri s[enten]cie s[ed] s[i] co[n]sideraveri[n]t
q[ua]m multa dan[t]ur p[ro] ben[e]ficijs [et] ecc[lesi]is p[ro]missio[n]ib[us]
a[d] vitu[m] p[er]cipiendo pallio ep[iscop]ali. ep[iscop]i
p[ro]missiones abbates [et] cl[er]ici alteri[us]
ele[cti] / Nonne tu[m] q[uo]modo i[n]c[ipiun]t p[ro]vendere
vix a v[ice]d[omi]no mercatoribus [sic] [con]s[ilio] [con]s[ul]it
[et] defendi p[ot]est / Et forte p[ro]p[ter]ea p[ro]p[ter] s[er]vos
nig[ros] su[m]p[er]cillie / ecc[lesi]e q[ue] i[d] a[d] p[ro]p[ri]e
desi[n]it ecc[lesi]a dei / videlicet p[er]ceptio[n]e
lin[gue] t[ri]bus q[ua]si [con]sueveru[n]t d[o]m[inu]s m[odo]
¶ Ecce [tam]en h[ic] si potest exp[er]iencie ut
[et]c. q[ui] sunt t[a]l[e]s q[ui] ecc[lesi]a[m] dei ve[n]de[n]te
[et] regu[n]t [con]tinuo mercati[bus] ¶ Nonne s[unt]
p[re]lati i[n]dig[ni] / p[re]lati p[ri]ncipu[m] / t[yr]a[n]
nis p[re]ciu[m] / v[en]dicat[io]nis l[ate]r[u]m / vu[l]
d[e]ttis [et] f[...] / p[re]latos f[...] ep[iscop]i
d[...] [et] voluptas [et] cupiditate [con]s[ue]tud[...]
Symoniaci inf[...] [pre]civitate ¶

Symonia

Hic vero post multa [...]
[...]matie de ep[iscop]is [et] c[um] dicit
[et] alijs [...] virtute [...]
questio q[uo]m [...] ¶ Volo dig[...]
d[...] q[uo]d ip[s]e dedit [...] d[...]
m[er]cari illa [...] q[ui] [...]
[...] ip[s]a e[st] q[uo]d ecc[lesi]a[m] dei desinit. [...]
multu[m] du[m] regunt / et m[o]do a[m]plius [...]
v[...] ad [...] v[...] p[er]h[ibe]
[...] e[st] [...] pessi[...] q[ui]
d[...] ecc[lesi]a dei [et] [con]tinuo [...] i[n]
de[...] / et e[st] [...] q[ui] [...] c[on]tulisse
[...] / ad
salute[m] ordinat[...] ut [...] / a[...]
[...] / p[re]latos / [et] [...] q[ui] [...]
[...] e[st] [...] ecc[lesi]e m[er]cat[...]
[...] ¶ Talis e[ni]m e[st] [...]
[...] m[er]catoris [...] q[ui] [...]
dei [...] / ut [...] iudic[...]
cle[ri] delinq[...] [et] divisio[n]ib[us] [...]
o[m]n[ibus] [...] / [...]
[...] d[omi]n[u]s dei [...] / non
[...] i[n] [...]
i[n]tendit [...] e[st] no[n] i[n]tendit [...].

n[on] q[ui] illicit[...] m[...] i[n]tend[...] ad lucru[m] sibi [et]
n[on] ad hon[o]re[m] dei. [et] q[uod] [...] / p[ro]missi
eos [...] desid[...] cordis eor[um] [...]
adinve[n]cionib[us] suis ¶ [...] ib[u]nt n[on] ad
salute[m] [...] n[on] q[ui] [...] ad [...]
[...] ¶ [...] d[omi]n[u]s dei / ad [...]
[...] a filijs suis / Nonne [...]
[...] m[...] [et] [...]
[...] Deut. 32 ¶ [...]
q[ui] [...] p[e]ior [et] [...] ad [...]
[...] / [...] ad eo [...]
[et] mores filij s[...] i[n] [...] ad [...]
[...] ordinat[...] / [...] [et] [...]
[...] / [...] no[n] [...] s[ed] [...] /
[...] / [...] p[ro] t[em]p[or]alib[us] [...]
[...] p[ro] [...] / [...]
[...] / [...]
[...] Aug[ustinus]
o[mn]e[...] l[iber] i[...] Joh[ann]em / [...] p[otest] [...]
[...] t[em]p[or]ale [et] [...]
si n[on] sit [...] / [...] sit voluptas [...]
[...] n[on] sit [...]
[...] / Nonne [...] [et] [...] /
Nonne [...] [et] velocit[er] [...]
[...] ¶ Et [...] q[ui] adh[er]e[...]
[...] illis [...] i[n]
[...] ¶ [...] dei [...]
[...] do[...]. [...]
q[ui] [...] / [...]
[...] ad eo [...] ad [...]
[...] v[...] ac i[n]
dig[...] ¶ [...] ut [...]
[...] / Nonne valde [...]
[...] [et] [...] sibi [...]
[...] p[ro]
[...] ¶ [...]
[et] [...] p[ro] [...]
a d[omi]no sibi [...] / p[ro]
[...] d[omi]no i[n]
[...] [et] lege [...]
¶ [...] e[st] [...] q[uo]d
[...] i[n] d[o]
mo dei [...] e[st] [...] q[ui]
[...] d[omi]n[u]s dei [...]
[...] ¶
¶ [...] [con]sidere[n]t.

Symoniaci puniu[n]tur q[ui]a p[er] eor[um] [...] dei.

ps. lxxx

perfecte possimus quod primo magis in re dei illa multis
spiritualis que crevit deus quia clerus primi-
tiua cepit cum caritas refriguit sanctitas
in vtilitate secularibus successit et simplicitas
humilitatis abiecit. Item ut utique cu-
piditates bonorum horum temporum nullus modo
meta ad summum usque peruenit. Olim sacer-
dotes Christi longe preciosis mundanis
et terrenis rebus contemptores esse debent
et mores vitam agere celeste angelis
conuersari. Alius est ad obita relatus. Sunt
sic redire ad terrena et mundum cepe-
runt et tam ad diuicias voluptates et honores
inarserunt ut non grauati modis illud
acquirendi quibuslibet humiliter consuerunt. Ideo
minime vult illos admodum exerceri
quo meditationibus illis spiritualibus que
corpora officio agere in etate a deo sunt
contibus. Sic contibus acceperunt acquirent
dignitates et honores. Inter multos initiatores
fuit duorum pessimorum omnium sunt vercaci-
tepaticus et alter simoniacus quod primi et
perpetui horum detestatur. quoniam in tactos
fuisse legitur Giezi et Symo magus.
Erant mercatores pessimi in templo de
spiritualibus quos et eiecit Christus quod magis fuit quod
et diu ipso eiciendi flagellando eos
que pro certis in templo tunc constituti erant. Item
Christum designant. Iohannis 2o capitulo. Ubi
quod quidem sublimatur in vicariis in templo
illo figuratiuo quod erat in Ierusalem. Ven-
ditores ouium et bouium et columbas et num-
mularios sedentes. fecit flagello de fu-
niculis. eiecit eos dominus. Auferte ista
hinc et nolite domum patris mei facere
domum negotiationis. Ubi dicit beatus
Augustinus super Iohannem. Ut in figura quoniam myste-
rium factum huius est quod oues vendunt et co-
lumbas. Ipsi sunt qui querunt in eccle-
sia que sua sunt non que Iesu Christi sunt. Venale habent totum
quod mercantur ecclesie ut temporalia consequentur.
Mercator et Symon i magus solidis
volebat emere spiritum sanctum quem vendere vo-
lebat spiritum sanctum et putabat apostolos in-
[illegible] [illegible] dominus de templo flagello

Symonia figurata per vendentes et ementes in templo

eiecit. talis non respectat sicut per vendere et eme-
re volebat. Ipse dei illis erat quod colum-
bas vendunt. Item in columba apparuit
spiritus sanctus. Et sulpitius beatus Augustinus. Qui
sunt qui vendunt columbas. quod dicunt. Nos di-
cimus datum spiritum sanctum. Item hoc dicit
et quod precio vendunt. Item in honore
sui accipiunt precium beneficia recipiunt
temporales vel episcopales ut videantur ipsi
vendere columbas. ymmo ut dicit Ieronimus vendunt
columbas id est spiritum sanctum in conferendo ordines
et alia sacramenta. Videant hic. Item et
vicarii illi dicit ipse. A flagello Christi de
resticulis facto non in tempore perpetuit
illis qui flagellatoribus abiciendi erant. Item per
illos flagellatur. Augustinus in glosa nobis
ondemus quod fecit flagellum de resticulis
et inde multiplicatos negociatores
facientes in templo flagellauit. et de
illo eiecit. Et signare volebat quod an-
tequam colloces patiuntur per iniquitates su-
as castigentur. quod dominus facit
flagellum de resticulis et adiungit ad
mores eos ut inuicem se et non sint
negotiatores. Columba enim non est ve-
nalis. gratis datur. quia gratis vos. Augustinus.
Ubi et vide volunt que sunt qui boues
et oues vendunt in templo ad allegorias.
Ideo dominus per animalia illa significantur et docto-
res illos dico apostoli. Boni tamen animi eos
non infirmitatis. Qui vere sunt boues
mittam illi qui nobis scripturas sacras
dispenserunt. Boues ergo dicit Augustinus
vult apostoli. Boues erant prophete. Item
eceperi et prophete et etiam doctores qui
per prompeum consequentiam querunt. Ut se extolle-
re fallunt populos ut ab ipsis accipiunt
pecunias et honores et laudes. Item aliqui
boues et accipientes vendunt. Item
quod boues et oues erant in lege veteri
[illegible] sacrificiis deputati. Item eos
vendunt boues et omnium dici per illa
quod expediunt sacerdotes vel sacrificia
noue legis tunc querunt. Item et
mali prelati qui accipiunt pecuniam vel

venditores ouium et bouium in templo sunt

Prelati mali

pecunitate penas et dispensant in dignitates clericorum et laicorum quos eciam corrigere deberent. Sunt preterea qui vendunt onera in plebibus. et cum ea vendunt dicit Augustinus contra dyabolus quod tales [illegible] ingredi [illegible] injuste gressus que dicunt.

Summoniaci vero in templo sedentes, si non clerici visitantes, si non sunt clerici qui exploratores ecclesiarum solum in modo congregacionis student. Si non sunt clerici qui in minimis [illegible] beneficia et ecclesiasticas dignitates. ¶ Igitur cum quod in metu sit tam detestabile ut et tempore dici mereatur. dicit [illegible] pestilencia eorum omnium [illegible] ad quatuor symoniace [illegible] qui [illegible] in [illegible] reputat. Et item an sit modo generalis pestis [illegible] in multis clericis primi et magni latent ergo tantum et [illegible] multa [illegible]. Siquidem [illegible] de illa tangere [illegible] et ad [illegible] doctorum summe theologie et iuris. quia de illo pestilenti vicio plurimum laboriose atque seriose scripserunt [illegible] non [illegible] et ad [illegible] ecclesie [illegible] [illegible] ibi fidelibus a dyabolo [illegible]. Attendentes [illegible] doctores in [illegible] successisse prophetas [illegible] aliorum [illegible] [illegible] [illegible] ut multos ad penitenciam provocet et quanti nollet in exemplum [illegible]. Secundo dicit ecclesie clamant ne cessent qui tuba exaltent vocem tuam et annuncia populo meo scelera eorum et domui Iacob peccata eorum. Et cum [illegible] quod doctores omnes et sancti patres [illegible] ecclesie et [illegible] eorum tam detestanti sit. Abhominanda sunt et tam rigorose condempnanerunt [illegible] [illegible] eorum [illegible] [illegible] [illegible] in hac materia tot et tanti tam laboriosi et seriosi fuerunt. Absit. Et in tantum [illegible] ipsi videbant quod eos non attendunt ut a vicio symonie cessent. ¶ Videbunt quod non admittit

et tamen magis [illegible] [illegible]

[illegible] doctorum labor [illegible] [illegible] est [illegible] in [illegible] in hac materia plurimi [illegible] [illegible] propterea quod ipsi doctores sunt [illegible] zelo salutis [illegible] erant [illegible] et [illegible] [illegible] fideles [illegible] [illegible] salutis [illegible] quam potuerunt. [illegible] et [illegible] salubria in hac materia in medio [illegible] [illegible] et [illegible] hoc tempore negligunt [illegible] illa [illegible] nullo resistente libere regnans [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] et ad [illegible] dei [illegible]. ¶ Neque [illegible] quod de facto [illegible] illius [illegible] sunt et non [illegible] [illegible] [illegible] volunt et [illegible] de hoc vicio [illegible] non [illegible] [illegible] legere negligunt [illegible] quod in hac [illegible] [illegible] posset. ¶ Tales [illegible] ne [illegible] [illegible] sunt de [illegible] illo [illegible]. [illegible] [illegible] legi [illegible] [illegible] quod non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] sunt multa [illegible] [illegible] [illegible] multa [illegible] [illegible] de vicio hoc. sunt multi [illegible] si [illegible] volunt [illegible] forte [illegible] velit aliquis dicere quod in eis [illegible] latent [illegible] [illegible]. Certum est et [illegible] de [illegible] [illegible] sunt [illegible] ne in [illegible] [illegible] symoniace [illegible] [illegible] ubique [illegible] quod [illegible] [illegible] eos [illegible] [illegible] quia [illegible] ecclesiasticas dignitates [illegible] [illegible] Sunt namque [illegible] omnes [illegible] quibus [illegible] in [illegible] clerici [illegible] et [illegible] digni et indigni ad beneficia et ecclesiasticas dignitates ad ordines sacerdotales [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] ad huiusmodi [illegible]. ¶ De [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ubique [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] illud [illegible] Vos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pape [illegible] [illegible]

debz. i. actus status inferiores. Cum sub huiusmodi morte ecclesiastica creatus, hoc est ad iniustos meretur capere ceteros honores ecclesiasticos [illegible]. Quoniam ut dicit Sanctus Gregorius. Et cum videtis super sacerdotum altaria ponunt tenerem sue cupiditatis. Ergo ut quod replicatum sit de sanctis lapidibus huius textus sequentia evolvere possit. Et ut quod nodum involuti sit, ne dicit fallere inclusum se custodire possint. Ideo debet notari quod symoniace cupiditatis sunt premissa gratia. 3o exhortatione dicitur. Et tandem epistula. Et primo de eius nomine. 2o de diffinitione ipsius. 3o de utriusque [illegible] quod est illud vitium agere solet.

Symo quare sic nominetur

Quantum ad primum sciendum quod istud vitium istud potius nomine Symonis quam Giezi quia spirituale rem vendidit quam a Symone qui spirituale emere voluit. Et ergo quare cognomine ab emente [illegible] vitium procedat. Respondeo primo de illo Symone mago illud quod dicit beatus Augustinus super Johannem omelia [illegible]. Legitur historia de illo Symone actuum [illegible] predicatione ingressus Philippi beatus cepit predicare fidelibus. Ubi erat et Symon magus qui per magicas artes suas demencaverat populos ut eum virtute dei predicaret. Symon tamen signis que fiebant a Philippo et ipse credidit et baptisatus est. Et quando credidit postea deceptus est. Ipse enim ut dicit Augustinus non erat in caritate. Non quod [illegible] ipse erat qui postea [illegible] per magicas artes [illegible] per impositionem manuum apostolorum dari spiritum sanctum [illegible] faciente, non quod ipsi debebant dicit Augustinus. Quod datus est. Et erat Symon apostolus [illegible] emere accipere pecuniam ut per impositionem manuum [illegible] dei [illegible]. Unde sicut ait Actus 8. Ipse non petiit spiritum sanctum sibi dari ut sanctificaret, sed petiit dari potestatem dandi ipsum cui vellet, ut inde pecunias lucraret. Et ergo dixit illi Petrus. Pecunia tecum sit in perditionem quoniam donum dei putasti pecunia comparandum et possidendum. Non est tibi pars neque sors in hac fide. In felle enim amaritudinis et obligatione iniquitatis video te esse. Sed Augustinus [illegible] colligitur quod in Symone erant tres [illegible]. Primo quod credidit spiritum sanctum esse quandam virtutem creatam. 2o quod credidit spiritum sanctum potestati apostolorum subditum esse et alicui pro libito dabile cum vellet. 3o quod credidit valorem spiritus sancti inmensitate inestimabilem. Unde apparet quod ipse hereticus fuit et cupiditate invenit spiritum [illegible] quod taliter credidit vel putavit fuit dei spiritum sanctum. Et in originem [illegible] quod vitium symonie heresis appellatur, scilicet quia omnes qui symonie se committunt [illegible] heretici vere committunt, pluribus [illegible]. Dicit tamen hoc vitium heresis aliter [illegible] ut videbitur infra. Secundo respondendum [illegible] et ad meos respondendum illud quod dicitur 4o Regum 5o capitulo de Giezi, quia ut ibi habetur callide exegit temporale pro spirituali scilicet gratia sanitatis. Naaman enim quem Heliseus propheta a lepra curavit Naaman Syrum, munera recipere exegit. Ut aliqui de oblatis recipere [illegible] voluit. Quando Naaman peteret, humiliter [illegible] ut aliqui reciperet dona oblata ut acciperet benedictionem a servo tuo. Respondit Heliseus. Vivit dominus ante cuius conspectu sto, non accipiam. Et cum vim faceret [illegible] penitus non accepit. Et ergo hoc [illegible] ut Naaman de lepra [illegible] accepto [illegible] addendum gratias deo [illegible]. Et cum hoc agerent, quod fecit Giezi puer Helisei. Ecce videns dominum suum magis recipere velle, adiudicavit cum gratias sanitatis impedit. Quid fecit? Currit latenter post illum cum [illegible] abeuntem. Et ut aliquid plus acciperet dixit. Dominus meus misit me dicens: modo venerunt ad me duo adolescentes de filiis prophetarum. Da eis talentum argenti et vestes duplices. Et dedit ei Naaman plus quam petiit.

Symo quare dicitur heresis

Ecce quod dixit helizeus quod totum quod agebat
in spiritu videbat. Dixit giezi reus sis quia
accepisti argentum et accepisti vestes
lepra naaman adherebit tibi et semini tuo
in sempiternum. Et egressus est ab eo candens
lepra sicut nix / Et dixit helizeus
quia accepisti argentum / et non dixit quia
mentitus es me presente ita [illegible]
mediatus. Per hoc vero excellit quod spiritualia
temporalia extorquendo [illegible]. Exponit
historia aperte clare quare giezi triplex
peccatum commisit / primo enim quia mentitus est /
2º quia fraudavit dominum suum beneficio quod in eo fuit /
3º quia dixit et commisit pecunias
pro beneficio spiritus sancti gratis exhibito et
recepto exegit. Quia multi facere licet
sit longe minus peccatum quam expresse vel im-
plicite pecunias exigere pro spiritualibus atque
adquirere conferendo / Et tamen ille qui misse
pro [illegible] fuit non solum misse sed
multo graviore. Sicut in versu est. Vi-
gº simonie pro spiritualibus gratis exhibito
pecunias extorquens etiam et de[illegible]
fuit qualem indicium [illegible] est illis
omnibus temporibus et aliis / qui nituntur non solum
pro collatis sed et pro conferendo spiritualibus pecu-
nias exigere et variis modis extorquere /
Elyzeus vero in hystoria ista mistice figurat
esse in corpore et sacerdotium vere [illegible]
et spiritualiter dispensare / quia quidem
dominum episcopi et sacerdotes sicut ipse sunt
se conformet ut elyzeum imitentur /
[illegible] spiritualibus recipientes et ipsi
vero [illegible] plures vero non sunt / expirien-
tia vel forte experio quia [illegible]
de primo [illegible] Giezi autem similiter ille
elyzei puerum [illegible] est figurat fu-
turos [illegible] qui simoniaci spiritualia conferent
et erunt per illos quos hodie giezi quibus con-
ferunt. Ut alius extorquendo quod [illegible]
[illegible] Multi sunt hodie
imitatores giezi in peccato / ut apparet
manifeste / sed non tales lepra percutiuntur
sicut ille quem imitantur / Et si deo vindice
dignitate non percutiuntur corporali lepra
[illegible] Certum tamen sunt quod simoniaci
non evadent peccatum spirituale quod per
lepram designatur / [illegible]

giezi est figura simoniacorum qui pro spiritualibus [illegible] pecunias [illegible] receperunt

illi [illegible] valde [illegible] giezi lepram qui
[illegible] studet ex-
torquere pecunias. Exponitur apparet [illegible]
primo [illegible] adquisitum [illegible]
[illegible] quamvis et generatio noviter symo-
nia giezi est. Et racio [illegible] Symo-
nie fuit peccatum et emptores et venditores
spiritualium quos adeo voluit / ab hoc enim
voluit donum spiritus sancti emere / ut postea
vendendo pecunias lucraretur ut patent
[illegible] Augustinum allegatum / Sed tamen distinc-
te et aperte volumus loqui quod [illegible]
possumus vocare spiritualia vendentes, ut spiritualibus
temporalia recipientes giezitas / et emptores
spiritualium per pecunias quod precio vendentes
symoniacos vel symoniacos quod idem est /
Ecce ergo apparet triplex origo huius vicii. Vi-
dendum est et de pravitate. Origo eorum
fuit primum huius vicii in veteri testamento
tamen [illegible] / Unde ergo cum mente fuit
[illegible] successu temporis tamen excrevit
et in tantum [illegible] filios [illegible] ad bona
ecclesie [illegible] et tandem et spiritualia pro
illis vilissimo precio emere ceperunt.
Est itaque symonia filia [illegible] vilissima
longe [illegible] et ideo odibilior sunt inter
[illegible] nulla peior est.
Sunt tamen modi accedendi pecunias
nullus absurdius [illegible] quam [illegible]
[illegible] Nec fallor si hoc non est
peccatum illud grande [illegible] dicit
[illegible] et [illegible]
[illegible] / quod deus hodie ita [illegible]
in ecclesia sua permittit. Tercia origo
vicii huius [illegible] quia [illegible]
[illegible] debiti ordinis [illegible]
[illegible] conferre [illegible]
fiet [illegible] ordo boni
quod plurimum [illegible] temporibus [illegible]
debet [illegible] / et illa [illegible]
[illegible] / [illegible] ordo indigne
[illegible] / [illegible]
[illegible] / hoc est quod [illegible]
[illegible] vel [illegible] pecuniam
[illegible] vel accedere [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] velle
spiritualibus et deo [illegible]

Symonie triplex origo

Magna presumptio donorum dei est blasphemia
est. Magna ingratitudo est. Magnus contemptus
est. Magna sit iniuria in hoc domine gratie
qui ista dei dona dignissima vel quasi vilis-
simis estimant vel postponunt. Et enim
et bona quedam admittere et sic bona
disposuit gratis dari a suis fidelibus si de gra-
tia receperunt. Ipsi cupiditate pecunie
illa pro precio ponunt vilissimo. Et gratis
dare noluit quod expresse gratis dare debent.
In hoc divino honori iniuriam deo faciunt
quia recipere donum dei animo gratis. Apostolus
monuit a dare faciendum sibi gratias actores
et [illegible] gratis receperunt tanto minime
net ad dandum gratis deo. Propter hoc heli-
zeus nichil recipere voluit a naaman
syro ut dictum est. Tertio exigitur
gratis dari [illegible] a pari quia gra-
tia [illegible] vix minimum excellens eius
comunitati [illegible] et a positio nichil
precio. Si rei [illegible] precii in mercatione
sunt et primis inventoribus eius inflicte sunt
corpus cum eterna dampnatio a [illegible] peccato
impetrata est. Petrus igitur tunc tertius
in periculo. Et summo penitentiam age ab hoc
et roga deum si forte dimittatur tibi hec cogi-
tatio cordis tui. Alibi ubi peccatum lepra
suis et in semine et ideo sunt prophete sic [illegible]

Nunc adhuc ad specialem considerandum
de gravitate huius detestandi criminis
et ad declarationem eorum que dicta et dicenda sunt. Amplius
re distinguere possunt plures modi huius de-
testandi vitii. Primus est quando ut habetur spiritualia
per pactum vel [illegible] sit expresse gratis inter
emptores et venditores. Similiter gratia sy-
mon magus volebat emere nisi cum a
[illegible] ut reciperet potestatem dandi spiritum sanctum
ac ulterius vendendi cui vellet. Magnus iste
symon plus peccavit illis quia [illegible] di-
cebat spiritum sanctum esse [illegible] patris et filii. Et
ipse voluit eum possidere tamquam suum ser-
vum quod magna blasphemia fuit. In hoc
[illegible] summo symonie [illegible] peccatum
et iudeos [illegible] a iudeis quia vellet [illegible]
dare ut [illegible] [illegible] [illegible]
te corpus [illegible]. Item magna [illegible] hoc peccatum
[illegible] sacerdotes [illegible] vel [illegible] [illegible]

[illegible] facere cum iudeo pro hospitalitate [illegible]
[illegible]. Unde quia [illegible] est. Primus est
peccatum [illegible] illorum vendentium spiritum [illegible]
[illegible] vide. Ideo [illegible] est peccato
[illegible] quod [illegible] vendendo intrabant.
Secundus gradus huius [illegible] est quando [illegible]
[illegible] spiritualia per pactum vel [illegible] expresse
non fiat mentio de gratia emptoris et
venditoris [illegible]. [illegible] ut [illegible]
[illegible] fuit ut patet in [illegible] giezi.
Verbi gratia cum sacerdos nollet baptizare
puerum sine oblatione [illegible] tamen pecunia
vel si [illegible] non vellet providere de
[illegible] non vellet confirmare
[illegible] vel non vellet [illegible]
[illegible] de pecunia
[illegible] et [illegible] est quod dicit [illegible]
[illegible] doctores theologie et [illegible]
[illegible] et [illegible] symonie [illegible]
[illegible] pallium [illegible]. Tertius ut [illegible]
[illegible] loquendo est
[illegible] aliud [illegible] vendere [illegible] aliquis
[illegible] bone [illegible] vel [illegible]
[illegible] dare. Et ipse dicat [illegible] non
[illegible] [illegible] tamen pecunie
[illegible] [illegible] velle [illegible] bone vendere [illegible]
[illegible] si [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] illum [illegible] dare ydoneo [illegible]
[illegible] tamen pecuniam pro eo
[illegible]. Item [illegible] non [illegible]
sibi [illegible] peccatum symonie committit
quia ille qui spirituale aliquod ex officio dare
[illegible] et non vult dare [illegible] omni
[illegible] facere [illegible]. Et forte [illegible]
et adhuc [illegible] vendunt [illegible]
mittit [illegible] beneficium vel
[illegible] ut [illegible] vel aliud non vult [illegible]
collationem [illegible] cui [illegible] apparet
[illegible] pecunia [illegible] pecunie [illegible]
[illegible] [illegible]. Quartus
[illegible] hoc [illegible] non
[illegible] per medium [illegible]
tibi non. Et [illegible] non tollit [illegible]
[illegible] non velle dare spirituale [illegible]
[illegible] tamen [illegible]. Nunc [illegible]

cet. Sed iuxta ordinarium quod illius bapti-
zaret. non hec perceret pro eo quod [illegible] professio
vel duobus. Item quod est aliud quod in proposito
casu agitur prelaciones litteras super provi-
sionibus beneficiorum item super commendis item super
absolucionibus item super confessionibus id est in lega-
ciones et huiusmodi. Item nunc video quod videtur stul-
tum casum illum a symonia etiam valeat,
ergo puto quod non potest. Item consimiliter res
est et non sit libere recipiendus/ gratis in
pecunia/ tamen super eius litteris testi-
monialibus sicut eis usum fuerit qui indigent
vel non capere sub precio corporali/ et inde
quod cognoscit adhuc/ an non est efficacio i. ut
sciat. intuitum super est statum . ad corpus suum
vel episcopi qui dicit. Ego do tibi beneficium hoc/
vel absolvo te a pena et a culpa. non ne
etiam validat quia efficacio [illegible]
alterius directe de re/ quod dare [illegible]/ ego
do tibi rem istam/ ubi non oportet specia-
liter litteras interponere/ [illegible] adhuc co-
gnoscit heredes/ item sufficiunt ydonei testes
et sufficit quoniam evidenter facta [illegible]/ cum
res dat/ utpote si presbiter audivit
voce clamantis. Item [illegible] quod convenit modo cum
prelato quod pro confessione [illegible]
a presbitero vite et spiritualis prime [illegible].
Item adhuc plures [illegible]
[illegible]. Item certe in [illegible]
et sufficientia [illegible] fuco [illegible]
permittat [illegible] et latere [illegible]. Et
[illegible] sit [illegible] ad [illegible] coloratam [illegible]
[illegible] symoniaca [illegible]. Item [illegible]
[illegible] apud veteres. Non
sunt apud beatum Petrum et plures [illegible]
successores suos. non acceperunt eos [illegible]
[illegible] absolvit. vel [illegible]
vel [illegible] ordinavit ut
[illegible] apostolos [illegible] litteras/ [illegible]
[illegible] apostolorum et plurium successorum
vel non acceperunt [illegible] litteras super [illegible]
vel si in aliquibus [illegible]
acceperunt [illegible] dabatur/ vel [illegible]
[illegible] valorem materie et laboris
[illegible] constituebatur. [illegible]/

quod symoniaca [illegible] litteras [illegible]
[illegible] non est aliud [illegible] tamen [illegible]
[illegible] et laboris recipiunt/ in [illegible] quod dat
illi qui litteras [illegible] si [illegible]
voluit/ [illegible] coloris [illegible]
[illegible] vel aliunde [illegible]
[illegible] symoniaca [illegible]
Item [illegible] 2° [illegible] 3° [illegible] 3° [illegible]
non licet/ tamen [illegible] 3° [illegible] et [illegible]
[illegible] respondendum est. Item [illegible]
symoniacum [illegible] precio aliquo
colore quo non videatur dari spirituale pro precio
vel [illegible] temporale pro precio [illegible] spirituale
est [illegible] symonia palliata. Item
[illegible] aliquis dicit se dare aliquid [illegible]
[illegible] vel [illegible] vel mediator
[illegible] illius [illegible]
[illegible] in [illegible] et aliis [illegible]
[illegible]. Item vel quando dicit se dare ei/ qui indiget
et pretendo [illegible] statum suum. vel quia
[illegible] utrumque. vel ad [illegible]
Item ita [illegible] quod hic [illegible]
[illegible]/ unde [illegible]
se non dare spirituale pro precio [illegible]
[illegible] illa dant/ vel se re-
[illegible] spirituale/ ad [illegible]
dant. Item Dicunt enim [illegible]
[illegible] nobis [illegible] et [illegible] permittatur [illegible]
[illegible]/ [illegible] audivimus
[illegible]/ Item [illegible] dare aliquid re-
[illegible] corpus [illegible] mo [illegible]
[illegible] statum [illegible] dare tenere [illegible]
[illegible] sunt et [illegible] si temporalia
recipimus [illegible]/ [illegible] dare solet
episcopi titulares [illegible]/ [illegible] plures [illegible]
[illegible]/ et addunt. [illegible] et consecrationibus
aliquid [illegible] sit/ Item [illegible] laboribus [illegible] et [illegible]
[illegible] in celebrationibus ordinum. in [illegible]
[illegible] altarium. et in aliis [illegible]
nos [illegible]. Item [illegible] arguunt [illegible]
[illegible] consuetudinem [illegible] et
[illegible] utrorumque [illegible]
[illegible]/ Et cum [illegible]
[illegible] tamen [illegible] solent in [illegible]
affectate [illegible] aliquid. et [illegible] exactio
non fit [illegible]. ubi [illegible] et exactio.

De symoniacis [illegible]

16.

symonie ¶ Venditis atque aliis talibus celebrationibus
multis quia ita debent et apponit symoniaca
pravitas dubitari et ex parte dantium et ex par-
te recipientium, quia multi qui non debent
attendunt ad quam rem intendunt non ipsi
sunt dubium talibus multis. An symonia ibi
sit ubi pro victualibus committitur ¶ Symo-
nia fit saepe quia voluntate pro ista [illegible]
symonia appareat sufficienter considerantibus quia
cupiditate excaecati nullam symoniam committi.
Quia aut omnes colores illi et pretextus appa-
rentes sunt et non excusatores in tantum
apud vos [illegible] in positione conclusionum
¶ Sub isto etiam quaeritur an symonia sint dis-
tinguendi [illegible] quia multa sunt
modi palliandi illam et multae cautelae
[illegible] ut eius [illegible]
validiores quam minus validae ¶ Et [illegible]
esset nimis longum difficile quia utile esset
distinguere singulos [illegible] palliate symonie
dimitto hoc ¶ Et exemplis quae dicta sunt
tamen inferes [illegible] est [illegible]
[illegible] vicium [illegible] sunt [illegible]
[illegible] symonie tamen incurratores [illegible]
[illegible] in [illegible] talis [illegible]
[illegible] in [illegible] quantitas [illegible]
ipsorum extendi sed probabilius ponens [illegible]
[illegible] symonie [illegible] eisdem
¶ [illegible] omnibus [illegible] symonie committi
peccatum et si forte non omnibus sit mortale
vicium ¶ [illegible] ut [illegible]
symonia [illegible] vicium seu peccatum [illegible]
sive in ordinibus rerum adeo statuti
[illegible] mediatam [illegible]
[illegible] dicimus [illegible]
[illegible] et ministratores [illegible]
sunt commissores [illegible] cum [illegible]
sit commissio delicti pendet sequitur quod [illegible]
eius [illegible] vel [illegible] sit veniale aliquando ¶
Ideo [illegible] non sequitur [illegible]
[illegible] et si forte non omnes symonie
[illegible] ¶ [illegible]
sit mortale vicium ¶ [illegible]
[illegible] dati peccati possit delicti commissio
[illegible] est mortale aliquando
¶ [illegible] veniale sit aliquando
[illegible] mortale peccatum sit [illegible]

[illegible] veniale [illegible] non sequitur
illud quod [illegible] videbatur ¶ [illegible] sit an
aliqua symonia sit solum veniale aliquando sit
et aliqua veniale simpliciter aliqua veniale [illegible]
aliqua veniale [illegible] ¶ Certissimum [illegible]
quod omnis symonia in [illegible] duobus [illegible]
[illegible] et [illegible] mor-
tale peccatum ¶ Et [illegible] inter symonie
[illegible] mortale esse est.
Et forte omnis [illegible] symoniam et doctoribus
[illegible] dicitur [illegible] ¶ dicitur omne
[illegible] Et [illegible]
[illegible] sunt ¶ [illegible]
fuit quod Joseph [illegible] ¶
sunt in [illegible] quod symoniam committit ¶
¶ Et in [illegible] non [illegible] ¶
[illegible] videre [illegible]
[illegible]
[illegible] Cap. 2. [illegible]
¶ [illegible] figura [illegible]
[illegible] symonia [illegible]
[illegible] appropinquit ¶ In-
[illegible] quod [illegible] vicium
[illegible] commendabat
¶ [illegible] symonia prohibi-
ta [illegible] prohibitorum [illegible]
[illegible] ¶
¶ [illegible] prohibitio-
[illegible] ordinibus rebus constituti ¶ [illegible]
[illegible] prohibenti ¶ [illegible]
¶ [illegible] et [illegible]
non [illegible] symoniam committit
[illegible] auctoritate [illegible]
est ¶ Ideo aliqui dixerunt aliqui symoniam
esse mala quia prohibita non [illegible]
aliquod [illegible] ¶ Sed symoniace
malum quia prohibetur ¶ Sicut comedere
carnes in [illegible] die est malum non ex
[illegible] ¶ Sed [illegible] quia prohibitum
¶ Non sic in proposito ubi prohibitio malum
non facit sed [illegible] et [illegible]
[illegible] reddit ¶ [illegible] hic [illegible]
omnis symoniae [illegible] sit [illegible]
videre [illegible] ex [illegible]
videtur [illegible] symoniace [illegible] ¶

Nota bene

[illegible] dem
oris [illegible]

Exerc 2ª [illegible] May st. [illegible]

Igitur ex dictis videtur symonia aliquo gradu similiter
eiusdem gradus esse talis. ¶ Contrarium intendunt
esse dicendum quia nec sub gradu nec sub nec [illegible]
consistit in indivisibili. Sed qualibet illorum spe-
cialiter continente gradus intensiores et re-
missiores. Similiter quia symonia in illa comparatione
ac alijs etiam specialibus. Et talis aliqua talis
materijs repetit. Symonia enim sub quantum dicitur
committitur non tamen in vnica sed diuersis ma-
terijs. Committitur autem et in spiritualibus et ecclesiasticis
beneficijs eo modo quo exemplificatum fuit
in diuersis modis de sacerdote et episcopo. Respectiue
quando quis baptizare nollet nisi pignora
perciperet. Et de episcopo vero quod nisi prius pecu-
niis haberet beneficium non vult conferre.
Et supra vero ut ibi deductum fuit et ap-
te symonia. In illa re excusabilis.
Circa quartum in quibus istorum sit grauior
atque periculosior symonia. Verum tamen co-
missa in collatione sacri ordinis et baptismi
vel in collatione ecclesiastica beneficij. In quo
illorum sit symonia grauior sacris apparet
veris rationibus et causis quod ordo grauior [illegible]
quorum symonia est grauiter et excellentior. Primo
quia autem hec symonia sit in collationibus spiri-
tualibus sacramentorum. Deducit exemplis. Primo
quia contra rationem gratie est ipsum vendere
vel emere de re gratie sit quod gratis datur
[illegible]. Gratis accepistis gratis date.
Sacramenta autem sunt media vel instrumenta
obtinendi gratiam. Et ideo qui vendit emit vel
emit facit gratiam non gratis data.
Quod enim instrumentale dispositiue effectus
inestimabilis non potest aliqua re temporali. Quod
excedit omne pretium vsitabile et terminabile.
Et deinde de sapientia dicitur prouerbiorum 8 quod pretiosior est
cunctis opibus. Et omnia que desiderantur non
valent huic comparari. Et ideo cum pretium non
reperitur dare. Res enim inestimabilis sub temporali
precio ponitur. Ergo quod sacramenta sunt media
optinendi gratiam que nullo precio emi possunt
¶ Et quia symonia non sunt domini sacramentorum
sed tamen ministri et dispensatores. Primo ad
Corinthiorum 4. Sic nos existimet homo
vt ministros christi et dispensatores misteriorum

telorum dei. Hec autem emi non debent nec pos-
sunt a domino cuius est. Nec eciam vendere debent
dominus vel minister. Autem domini. Deus
autem non dedit hominibus potestatem sacramenta
vendendi. Sed ministris eorum potestatem dedit
ea administrandi. Et ideo quicunque emit sacr-
amentum emit rem ab illo qui eius dominus
non est. Et quia eciam vendere non potest. Secundo
de omnibus temporalibus episcopis vel vendentibus vel pro
talibus pecuniam recipientibus illicita est et
excecabilis. ¶ Secundo autem quia et ex-
cellentius symonia fit in collatione ecclesiasticorum
sacramentorum in re [illegible] cum aliquis vt
est episcopus vel plebanus. Hec sunt primi.
Quia [illegible] symonia qui ibi committitur et committit
vendendo vel episcopo sacramentorum tantum
que est essencia eorum. Et ideo deducit. Non
quod est aliquis facere episcopum vel plebanum nisi
committere ei curam animarum. Dando sibi in
eis potestatem auctoritatis et potestatem spiritualem illa
ministrandi et sacramenta applicandi vt in
sinceritate gratiam dei consequantur. ¶ Modo ita
est quod qui vendit potestatem aliquam vende-
re committit et actus et effectus. Quod sunt illius potestatis
vbi gratia enim vendit cum igne vendit
ei et calefactionem illius. Illa enim sit sunt
et non nisi ex vendentis igne vel potestatis
calefaciendi igitur. Et symonia magis
committit vendere emere donum spiritus sancti. Eo
quod emere volunt potestatem dandi donum istud.
Et importat minimum vt visum est supra.
¶ Apparet igitur quod in collatione symonia episcopa-
tus vel plebanatus etc. Licet implicite
vendantur et sacramenta. Et quia gratia dei
ad ipsos applicatur fidelibus adeo grauius
datur. ¶ Et si non tamen immediate. Sic
in symonia sit qui committitur ipse tantum sacramenta
ipsa. Tamen non obstante hoc quia ibi vera
fiunt et excellentius hic re symonia co-
mittitur quia sacramenta mediante vendun-
tur. Et talia re talis symonia in genere
quod sic apparet euidentius a deo non
salubriter et tam salutis ac potestatis hominum
vtilius. Quia quod plus optimi recedit in
timilibus et spiritualibus perficiatur et in eius
inspiritualibus. Vltima hec et absolute v
enormis rei publice. Spiritualis vero et timor

Igitur et multis periculis et multiplici gravamine necesse sit
multi communitati quod indignos et ydoneos per ec-
clesias rectores. ¶ Hoc autem secundum multiplicitatem ad symo-
niacas collationes ecclesiasticorum statuum ad quos
principaliter spectat solicite et [illegible] aliis dis-
pensare. ¶ Et quia sequitur quod dubitat. cum
quilibet hoc sciat quod si permittat quod pretio r-
gitivi spiritualia percipiuntur dei vel emuntur /
absque dubio erit quod non pervenient qui sunt digniores.
Et qui sunt largiores et potentiores plus dare.
¶ Erit etiam quod non reget populum qui sunt sapien-
tiores sed qui sunt petere importuniores.
Et qui sunt collatoribus sanguine propinquiores ¶ Item
erit quod non presidebunt populis virtuosiores sed po-
tentum consanguinei similiores ¶ Hec dico quia ut
videbitur infra non solum committitur symonia in collatione
statuum ecclesiasticorum qui dant precium.
Sed et plures qui dant vel propter favores inordi-
natos vel propter obsequia carnalia ¶ Item dicitur hoc
tante perversitatis est et tanta multitudine vigit in per-
niciem rei publice quod et generales seculares
[illegible] videntur / Nam et earum le-
gislatores sancxerunt consuevisse [illegible]
qui presides in civitatibus per pecuniam vel favores
vel obsequia populis vel civitatibus preficerent / Et qui
ad presidendum talibus mediis ascenderent [illegible]
[illegible] deducunt [illegible] capitulo
[illegible] in fine / Inducens ibi quandam legem
ad probandum quod honores ecclesie / pecunia dari
non debent / eo quod per honoribus secularibus ad preside-
ndum dari pecuniam [illegible] prohibetur /
¶ Et in alia lege / quod ad preficiendos regendos
non debent eligi honores nisi probitate vite /
et quod pecunia vel ambitione non acquirentur hono-
res / propter quod cum electi fuerint iurabunt se nichil
dedisse / Et quod dabunt unicuique plus vel usque
secundum [illegible] aliquid [illegible] vel
commissum ¶ Ad idem etiam adducit leges in fine
[illegible] vide [illegible] /
¶ Item adducit [illegible] symoniam dampnabilem esse
et nocivam valde saluti communitatis fidelium /
Hoc est [illegible] quod symoniace preferuntur
populis [illegible] in [illegible] /
¶ Et ita etiam ordines [illegible] dominum prelati
sunt . primum magis offendunt quam placent / Unde
ut allegat [illegible] Gregorius in registro
[illegible] cum [illegible] precio [illegible] symo-
niace [illegible] sunt ab apostolo dampnatur /

Cum non vigilantissime caveat / et vendendo
in symoniace in malediccione committit / Item libro
quarto / reprehendo quod dictum reges francie sunt eo-
rum in sine similibus symoniace vigere permittunt / unde
hoc esse debere in regno / quod symoniaca heresis
in regimine populos [illegible] fines in ministerio ordinibus quam
deus in subditos [illegible] prelatos . quos digniores
intercessionibus debuerat adiuvare / Et
non [illegible] ordinibus [illegible] / quod intus
congressit esse [illegible] / Et qui sunt
[illegible] cum radix est infecta quod di-
citur [illegible] ¶ Ex quibus patet quod
principes seculares curare debent diligen-
ter in [illegible] symoniace promoveant.
Ad ecclesiasticas dignitates / quod per symoniam pre-
ficiantur / Et in sacerdotes ordinentur / Et [illegible] ordi-
nes [illegible] officia [illegible] quod [illegible] symoniace
[illegible] vel ordinati sunt populis [illegible] maledictionibus /
principes [illegible] / ~~[illegible]~~
[illegible] et rebellionibus / Ita deus [illegible]
[illegible] ex permissione symoniace [illegible] / quod
quasi omnes insurgere debent [illegible] et magistri
ut de similibus [illegible] concludatur ¶ Ratione
autem [illegible] maledictionis [illegible]
illi principes quod autem ut [illegible] possit promovere
ad ecclesiastica beneficia indignos . et symoniace
dignos et indignos ¶ Et hoc vel per se vendi
[illegible] vel [illegible] per suos vel [illegible] exhibiti
eius [illegible] / Et [illegible] in ordinata
¶ Et [illegible] si ipsi sic faciant [illegible] vel vendi
sinunt [illegible] ut prelati indigni constituantur
et symoniace [illegible] papa vel episcopo
in dominiis eorum promoveantur / Item
[illegible] in maledictionis et [illegible]
[illegible] dei [illegible] et populis [illegible]
[illegible] ¶ Videtur quod [illegible] dampnabilis
symoniaca pravitas / est [illegible]
ecclesiastice gubernationis . sed [illegible]
et destructionem [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] odibilis deo in [illegible]
nocivum [illegible] saluti [illegible] / [illegible]
[illegible] studio prohibenda est [illegible] ferro
et igne . vigilanter a principibus [illegible]
[illegible] / [illegible] in registro / [illegible]
[illegible] officii suo loco [illegible]
[illegible] non exercet / cum eo non dubitet
se [illegible] potestatem [illegible] hoc [illegible]
[illegible] flagitium quod sunt neglexit.

Principes seculares curare debent ne [illegible] symoniace promoveantur [illegible]

et cetu fidelium remouendum. Item ab his audiens ... sit de clericis etc. ... periculosum peccat ... simonie in collatione sacrorum ordinum et baptismi ... in susceptione beneficii ecclesiastici. Et si negociationem ... incurrit et pendent ... illa que dicta sunt de ... simonie ... in adeptione ... variis modis ... committitur. Inspectio enim ... estimanti ... apparere debet ... simonie ... in ... committitur ...

Et ... committi ... vel magis ... possit. ... doctores ... glosam ... non ... simonie ... malicia ... simpliciter ... Villa ... simplex peior et fugibilior ... vel ... adequata ... sit peior ... [illegible]

[illegible]

illa simonia sit grauior et periculosior ... non ... irregularitatis periculo ... maior ... irregularitatis ... [illegible]

Et ... [illegible]

... amplius

dignitas teste Symmacho semper prefert [illegible]
claros ad hoc fastigium eligit amor eligentium. Illustrat/
Sepe enim virorum tanta dignitas [illegible] ut tantum
per statum vite ex ea dignitate augeatur sit
ex loco provocatum nomen [illegible] [illegible]
[illegible] alii de dignitate [illegible] [illegible] mo-
[illegible] non [illegible] Sed si [illegible] Symmachi [illegible]
obiecerit quod Petrus apostolus primum [illegible] dote
cum hereditate [illegible] transmittit ad posteros
Id nisi fallor de eius summis pontificibus plane in-
telligit quos par [illegible] splendor illuminat. Trans-
mittit igitur Petrus [illegible] status non vite transmittit
[illegible] cathedre non [illegible] ut heredes essent
futuri pontifices sue bonitatis [illegible] [illegible]
quod hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et
[illegible] loci [illegible] quod [illegible] alium homines faciunt
[illegible] [illegible] plerumque quod ut teste Ysidoro dum mu-
tatur status mutatur mentis affectus. Attende quod sit
excellentia et dignitas [illegible] dignitatis [illegible]
erumnas laboris et doloris patrum transmisit ad
posteros [illegible] [illegible] [illegible] non solo
romanos pontifices [illegible] miseriis labores do-
lores quod [illegible] [illegible] felices [illegible] potius in-
felices [illegible] in [illegible] dixerim inseparabiliter et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mentis
afflictionum et perturbationum [illegible] [illegible] Id
quod ipse [illegible] non negavit [illegible] quod non est facile
in loco Petri et Pauli tenere kathedram. Et [illegible]
[illegible] mentis in hoc [illegible] excellencia [illegible] mentis in hac vi-
ta laboriosa [illegible] quod difficilius [illegible] periculosius pontificatus
officio [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] imperator [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] vere sit [illegible] in ea pede lo-
catus non modo [illegible] [illegible] patitur [illegible] plus [illegible]
mentis quod [illegible] in se conspicit quod legatur in codi-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dignitatis labores atque acu-
leos non sentit [illegible] cum miseriam dixerim. Nam ut
[illegible] sapiens [illegible] non [illegible] [illegible] summa miserie
[illegible] in [illegible] felix in [illegible] miseriis ex [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] semel [illegible]
[illegible] [illegible] rursus felix appellari audebit in quo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] homines [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pontificatus post
Petrum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] negabit
[illegible] [illegible] [illegible] mentis [illegible] laboribus [illegible]
adversitatibus sine infelicitate [illegible] Nam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] inde
[illegible] dicebat [illegible] felix [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
tibi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ago [illegible] [illegible] est [illegible] felicem [illegible] [illegible] pontifex
se felicem [illegible] appellat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
felix [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in felicitate
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] felix [illegible] [illegible] [illegible] ne-
[illegible] esse infelix [illegible] [illegible] miseriis labori
et perturbationi [illegible] [illegible] [illegible] pontifex [illegible]

[illegible] [illegible] mentis perturbationibus et [illegible] affectibus
ut [illegible] de [illegible] in [illegible] ait tedio [illegible]
[illegible] nullum [illegible] supplicium [illegible] illa summa felicitas
[illegible] Dicebat rursus [illegible] fore cathedram
[illegible] pontificis fastigium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de
[illegible] [illegible] Adrianus papa non [illegible] Refert [illegible]
sepe teste Policrato [illegible] non [illegible] gradu
ascendisset [illegible] in [illegible] et malleo dilatasset cum [illegible]
[illegible] [illegible] ut dextram apponeret [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] infeliciorem ut ita dixerim infelicitatem
fore posse. Rursus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
se offert [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Altera
ad laborem altera ad miseriam [illegible] [illegible] igitur
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pontifex [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Nam cum multiplicibus [illegible]
[illegible] [illegible] afflictionis [illegible] et [illegible] mo-
lestiis [illegible] Nam teste [illegible] [illegible] [illegible]
aliqua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Nam fit ut [illegible] [illegible] in [illegible] pol-
[illegible] in tanto [illegible] [illegible] et [illegible] sibi
[illegible] assiduo afflictus [illegible] se [illegible] [illegible]
Tempore ad [illegible] reddit [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] diligere [illegible] ut [illegible] [illegible]
celestia [illegible] [illegible] [illegible] diligentibus. Rursus
[illegible] in eo fastigio sedet [illegible] [illegible] [illegible] vite
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
felicitati [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] pontificem arbitror [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum tem-
pestate periculose [illegible] quo periculosior est
[illegible] in [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] blan-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ut gloriatur [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] apte [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] illa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Nam teste [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dignitas [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Nam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et adversa in [illegible] [illegible] Et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad multa. [illegible] in [illegible]

que dixi. Sed id infeliciter et periculose quod addiderit [illegible]
est cum summi pontificis felicitati infelicior et miserior
ceteris mortalium miseriis quodam modo. Obstat itaque
sue suprema excellencie et eminencie felicitati [illegible]
que hec [illegible] extinguebat. Et sicut in morsibus assiduis
[illegible] non consumat [illegible] consuetas evenerit quod omnia
tanto sumunt gravius [illegible] quod suo quoque officio [illegible]
non egisset aut neglexisse [illegible] non ignorat.
Eugenius sicut ille [illegible] per xiii dies quibus paucitati [illegible]
[illegible] parte [illegible] semper [illegible]
quod omnia [illegible] in se unum [illegible] fortes [illegible] illos
[illegible] dicens [illegible] leve [illegible]
[illegible] et pertulissent
debito tenuit [illegible] cum multis [illegible]
reddere [illegible] Zacharie de [illegible]
ipsi [illegible] summi pontificatus [illegible]
plangebat Sicut ipse plangebat atque in ipsa sua assumptione gra-
viter deplorabat ut ex eius registro colligitur.
Ter. [illegible] meum diligunt me. Nolite vocare me
Noemi [illegible] filios [illegible] perdidi [illegible] opera [illegible] curas
[illegible] altitudines [illegible] affluentibus
et tempestas [illegible] Et probant [illegible] ad
hoc [illegible] Symeon [illegible] magis
fieri. Quia dixit. Volui in ecclesia posse summus
pontifex [illegible] fieri non valeo etc. Nisi quod [illegible]
[illegible] paucula [illegible]
[illegible] summi pontificis [illegible] miseriis [illegible] laboribus
[illegible] et [illegible] brevius nunc [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] curatorum [illegible] laboribus [illegible] et
et periculis. Et quis autem [illegible]
[illegible] audiunt [illegible] spirituales [illegible]
[illegible] et [illegible] afflictos [illegible] paucitates [illegible] ex multis
[illegible] atque [illegible] amaritudines
tremendi [illegible] atque laboriosi et pietas [illegible] summum ponti-
ficem inquietat. Super est [illegible] tremenda
[illegible] et [illegible] summos pontifices
[illegible] in hoc laborioso vite [illegible] multitudine
temporales sive corporales [illegible] audient
[illegible] et magis [illegible] ad [illegible] corpus [illegible]
[illegible] negociis [illegible]
modum [illegible] atque [illegible]
quod [illegible] difficile contingit. Et [illegible] aliquam
[illegible] summi pontificatus [illegible] posse glo-
[illegible] atque industria ut ei [illegible]
succedat prospera [illegible] honorati [illegible] et ei
omnium orbis plaga laudatur et adoratur [illegible] de gentibus
ut debitum sit flectere. Obstat tamen [illegible]
[illegible] felicibus plurimas [illegible] quam
[illegible] tamen [illegible]
obstare [illegible] nunc. Obstat [illegible]
[illegible] et ut ita dixerim [illegible]
[illegible] exaltatis atque [illegible]
Ut dicebatur [illegible] ipsos [illegible] permanendi
[illegible] nec nulli summi pontifices ut a se ea
[illegible] insigniret [illegible]

[illegible] incipiant. Illustres principat[illegible] nascuntur
[illegible] non decrevit [illegible] pontificum
et longe [illegible] proposito faveant.
Alia docti [illegible] et indocti [illegible] suadebant. Alii
fabulas alii [illegible] allegabunt [illegible]
[illegible] pontifices [illegible]
[illegible] nemo tamen [illegible] odio [illegible]
[illegible] pontifex illius [illegible] debe-
[illegible] dilexisset suos [illegible] in fine dilexit eos [illegible]
[illegible] exaltat. Sed ut [illegible] dixeleri [illegible]
multa dicet ut placeat [illegible] placere pontifici
non ignorat. Plurima suadebunt ut decipiant
[illegible] facile est decipere volentem [illegible]
decipiunt [illegible] inde [illegible]
eos [illegible] ordinat [illegible]
[illegible] nepotes et [illegible]
[illegible] ingrati [illegible]
[illegible] studiosi fuerunt atque [illegible] diligendi
[illegible] virtute [illegible]
[illegible] amat [illegible] indignos [illegible]
[illegible] sapiencie
[illegible] sapiencia et virtute [illegible]
[illegible] ordine [illegible]
incipere aut. Quo fit ut [illegible] summus pontifex
[illegible] ordine [illegible]
[illegible] ordinata caritas [illegible]
exigat ut [illegible] sapiencie et virtute
perditos diligat [illegible] spiritualibus honoribus [illegible]
[illegible] beneficiariis
promoveret [illegible]
[illegible] non [illegible] Fit
exaltat et indignos [illegible] dignos [illegible] non
[illegible] accepto
[illegible] exaltari dignitati [illegible] omnia brevi
[illegible] alibi longo tempore [illegible] pontifi-
ces [illegible] morte [illegible]
[illegible] quos longo studio ma-
ximis [illegible] et [illegible]
[illegible] et quos exaltaret in vita [illegible]
morte non valet. [illegible] et [illegible]
ad [illegible] hodie [illegible] ad
[illegible] sepultura. [illegible] quid vero
pontifici officiat [illegible] semper [illegible]
[illegible] gloria et [illegible] optinet et omnes [illegible]
[illegible] indicat [illegible]
solum obsequuntur [illegible] facile
[illegible] et [illegible] non possunt
negare [illegible] illud attende [illegible]
[illegible] eo quod [illegible] ut [illegible]
[illegible] prudens et ignarus [illegible] quia
illos [illegible] propterea [illegible]
Ita teste b. Aug. [illegible]
[illegible] plus [illegible]
sibi [illegible] Romanus po-
ntifex semper [illegible] gloriam honoris et laudis [illegible]
obtinet [illegible] propter quod
[illegible] aliquid [illegible]
[illegible]

[illegible] non deerunt qui laudent et
[illegible] et gestorum [illegible] fama extollat
[illegible] et aderet et ut quidam ex moder-
[illegible] Nec deerunt qui obsideant [illegible]
summo pontifici qui demum assistant ne [illegible]
resistant [illegible] nec deerunt qui [illegible] tua [illegible]
[illegible] apponat nobilis [illegible] sub umbra glorie [illegible]
[illegible] non deerunt [illegible] omnia obsequentur
[illegible] oculos figat [illegible] obloquentur
[illegible] arguant [illegible] extollat [illegible] distorquant
[illegible] plena [illegible] ac [illegible] con-
[illegible] Nec deerunt qui [illegible] in theatro
[illegible] qui in palatio laudat [illegible] seorsum [illegible]
[illegible] coram illo quiescat [illegible] multi
[illegible]

[illegible]

Alii lvi alii xl annos culmine regali fastigio flo-
ruerunt. Et post Christi adventum Justinianus l fere
annis imperavit, post quos et alii vix viginti regni
[illegible] et similiter [illegible] non tamen ad [illegible]
[illegible] tempore duraverunt. Adeo quod fertur
Petri annos [illegible]. Item cum in mundo sint plures [illegible]
[illegible] reges aut principes in orbe terrarum [illegible]
regnum [illegible] gubernat. Et quilibet imperator ad [illegible]
[illegible] rex et regnum et principes imperium.
Ac cunctos in terris viventes honore et dignitate
precellit. Contingit ut quolibet [illegible] de facto solum [illegible]
eius destituatur administracione. Cum vero sedis apostolice
pontifex moritur, universus velud [illegible] per mundum
orbis. Unde et Affrica de regibus [illegible]
quod Ethiopia de Hyspanie principibus sentit.
Illa sive moriantur sive vivant, quia penitus [illegible]
[illegible] indulget ignorant. Est et aliud
[illegible] magis fit [illegible]
[illegible] principibus [illegible]
sepe gladiis perierunt. Illa ut de multis paucos
adducam: Gaius, Claudius, Nero, Otto [illegible]
Quis iste imperatores [illegible]
[illegible] excepto Claudio [illegible]
[illegible] hostium gladiis interempti [illegible]
[illegible] Romana [illegible] hystoria. Anthonius,
Alexander [illegible] Gordianus [illegible] Gallus [illegible]
[illegible] plurimi [illegible] ordine [illegible]
[illegible] gladio [illegible]
[illegible] principibus [illegible] morte [illegible]
[illegible] Pape vero
[illegible] obitus lege [illegible]
[illegible] vita [illegible]
[illegible] principes [illegible] ut dixi
[illegible] Romana [illegible]
[illegible] obitus diffunditur. [illegible]
pontifex [illegible]
[illegible] mors eius [illegible]
diffunditur. Et sicut sol [illegible] eclipsi
[illegible] ut tenebras [illegible]
[illegible] apostolicum [illegible]
vita decedit [illegible] in mundo [illegible]
[illegible] mors eius fama [illegible]
[illegible] singularis [illegible]
[illegible]
[illegible] experiencia [illegible] Ubi [illegible] velit
[illegible] Romani pontificis vita [illegible]
edificacionem [illegible] morte [illegible]
[illegible] studio debet [illegible]
[illegible] admonet [illegible] mors [illegible]
ad creatorem [illegible]
se [illegible] orbem esse [illegible]
hereditate desideria [illegible]
[illegible]
[illegible] in divina [illegible]
in celo [illegible]
[illegible]
[illegible] vita [illegible] pontificem [illegible]
[illegible] Christum [illegible] in vite [illegible]

[illegible] debet in vivendo [illegible]. Et [illegible]
[illegible] in tempestive [illegible] Domino [illegible]
ab hac luce subtrahi [illegible] et dixit Joh. xii [illegible]
[illegible] constituat me [illegible] super [illegible] in morte [illegible]
iudex vite vitam donavit et adimit [illegible]
iustissima distribucione [illegible] et in [illegible]
[illegible] Ita prius [illegible] et fidelibus vita distribuit
[illegible] excepto [illegible] Nec aliqui
eius felicitati [illegible]. Obligatum [illegible]
divina et iusticia distribucione vitam feliciam et prosperam
[illegible] singulis denegat [illegible]. Ita igitur
divina providencia [illegible] pondere [illegible]
ipse vicario suo summam omnium felicitatum [illegible] do-
nat. [illegible] tanta felicitas [illegible] longam
adimit vitam. Ceteris vero mortalibus quod illi [illegible]
negat [illegible] indulget, ut ille habeat quo istos ex-
cedat, et illi optineant de quo ille [illegible].
Accedit quoque [illegible] omnium mortalium studia ad vivendum
tendant, ordinavit iustissimus deus ut tam vehementer
vivendi studium mors [illegible]
[illegible] potius [illegible] sibi [illegible] optimum [illegible] Unde
[illegible] tanto [illegible] vita [illegible] studiosius illa
[illegible] Humana [illegible]
[illegible] humana [illegible] ad re-
[illegible] augustatur. Et [illegible] humana
vita [illegible] Et [illegible] vivendi desiderium
[illegible] vivendi [illegible] desiderio [illegible]
[illegible] ut ipsi Romani pontifices [illegible] haben[illegible]
[illegible] cogitacionibus [illegible]
[illegible] sibi longam vitam [illegible]. Et [illegible]
[illegible] non est [illegible] vita eius [illegible] desistat [illegible]
[illegible] que [illegible]. Et [illegible] providencia [illegible]
se [illegible] adiuvant. [illegible]
[illegible] deus vicario suo [illegible] felicitatis
[illegible] salute. Ita
[illegible] incomoda [illegible] sepe homines
diu vivendo. Ex hiis itaque causis [illegible]
nonnulli sapientes et [illegible] viri Romanos pontifices
non diu in pontificatu vivere. Alii autem Romanos
ipsos [illegible] propter [illegible].

Alii asignare [illegible] Romanos brevitatem
vite summorum pontificum [illegible]
[illegible] placuit. [illegible]
[illegible] videant [illegible] magis [illegible]
[illegible] mortis ac contemptum [illegible] dignitatem
[illegible] videatur et [illegible]
[illegible] divina [illegible]
ut [illegible]
[illegible] potius [illegible]
[illegible] Credimus Romanos ipsos [illegible] adeo
[illegible] ut fateri [illegible]
et [illegible] pontificatum [illegible] tribuendum esse
aut [illegible] ut tam [illegible] ascendere
digni aut indigni [illegible] aut [illegible]
[illegible] in pontificatu [illegible] vitam longam aut
[illegible] a divina providencia [illegible]
debent. Ne autem [illegible] Alienam
refellat, [illegible] non approbat. Aliam vero ipsam [illegible]

ceteros [do] plurimos et toto orbi iudicio videntes presidentes
dederit potius. Unde et Alexander ante [illegible] cunctis
vi summis pontificibus transferentis consistorium esse et [illegible]
ut papa in pontificatu vivat. Idcirco nedum Alexander
a rei veritate sed etiam [aliquem] certa fide fore credendum arbitror
[illegible] in eo ipsa vivendi conditione aut brevis aut
longeva ipsos summos pontifices a ceteris hominibus
non differre. Et si forte ut plurimum contingit diuturnam
in pontificatu vitam non [illegible] id non ex natura
aut insolentia status sive dignitatis accidere sed aliunde
velud in ceteris mortalibus contingere. Crediderunt igitur
[illegible] luce clarius aliunde romanos pontifices et
ex aliis potioribus et [illegible] causis diuturnam non
vivere. Et in superioribus romanis assignabitur quare
summus pontifex non possit [illegible] ut ille asse-
quenti papa vivat. [illegible] concordare fere
presuppositum veritate certe. Non tamen si summorum
pontificum annalia [illegible] illorum assumptionem [illegible]
[illegible] et [illegible] summos pontifices
non modo brevioris sed longioris tempore ceteris fidelibus vixisse.
Neque tamen ut plurimum [illegible] senes ac maturi
etatis viri et valetudinarii ad summum eliguntur pon-
tificatum. Quod multi se post in pontificatu sederunt
quam diu cum illo vixerunt. Nicolaus plurimos in
pontificatu assumptos legimus diu sedisse [illegible] xi
annis sedit in papatu [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] x et [illegible] prefuit et [illegible]
[illegible] [illegible] liberius [illegible] Leo [illegible]
longevus [illegible] et valetudinarius sedit [illegible]
[illegible] xx [illegible] annis prefuit. Alexander xxi [illegible]
[illegible] xxiii annis sedit [illegible] Adrianus [illegible]
xxiii annis [illegible] sedit Leo [illegible]
xxv. Silvester prefuit annis [illegible] sibi [illegible]
non [illegible] ut in [illegible] posito [illegible] in cathedra [illegible]
[illegible] vitam adimunt [illegible] homines [illegible]
[illegible] [illegible] vivere [illegible]. Nisi [illegible]
[illegible] solum quod [illegible] cathedra [illegible] longior vita
vivere [illegible]. Aut [illegible] forte illos [illegible]
[illegible] vivere [illegible] assumentes. Aut ut forte
[illegible] exempli gratia Alexander [illegible]
assumpto [illegible]
[illegible] sedit [illegible] illud Nicodemi in evangelio Joh. 3
[illegible] dici [illegible]
[illegible] senex [illegible]
[illegible]
[illegible] vivere [illegible]
[illegible] arbitratur [illegible]
[illegible] summi pontifices [illegible]
[illegible] arbitrati [illegible]
[illegible] debet [illegible]
volunt summi pontifices propter a deo [illegible] ut vi-
[illegible] volunt [illegible] vite ut propter [illegible]
igitur [illegible] agit divina providentia [illegible] vite
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]
vitam [illegible] [illegible]

[vitam tuos] b Gregorius male vivunt qui diu se victuros
desiderant. Et Socrates dicebat vivendum non
[illegible] nisi ut [illegible] de-
[illegible] [illegible] vere [illegible]
[illegible] in eo [illegible] indubie fatendum est
brevitatis et longitudinis vite summi pontificis
et cuiusvis alterius illius persone causa [illegible]
pendere, non quidem ex statu, sed ex [illegible] ex po-
testate, sed ex [illegible]. Nec ex dignitate sed vite [illegible]
Nec excellentia sed [illegible] indigeat.
Et ut pateat [illegible] istam [illegible]
Tres [illegible] pontifices an [illegible]
brevitatis vite causa da pontificum [illegible].
[illegible] non plus summos pontifices quam
inferiores [illegible] [illegible] discurrens. prima causa
Prima culpa [illegible] vita [illegible] 2a
[illegible] Tertia sequitur causa [illegible] 3a
[illegible] veluti ceteri homines ex [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] forte summi pontifices [illegible]
[illegible]
[illegible] ut [illegible] et [illegible]
Constat ac longioris et brevioris vite causa
[illegible] [illegible] Et si [illegible]
[illegible] et [illegible] plures
[illegible] et [illegible]
[illegible] Causa igitur [illegible] longioris et
brevioris vite hominis [illegible] summi [illegible]
[illegible] ille [illegible]
[illegible] et vite [illegible]
[illegible] et vita
[illegible] existit [illegible] debilitate vita
abbreviatur. Hec [illegible] qui [illegible] multa
[illegible] calidi extinguitur veluti
[illegible] videmus extingui lampades [illegible]
[illegible] operatur
[illegible] et [illegible]
de [illegible] multa abbreviat
et inducunt [illegible] et alii philosophi
[illegible] calidum et humi-
dum et [illegible] longioris et brevioris vite
[illegible] calidum et humido [illegible]
aut [illegible] valet [illegible] et
[illegible] humidi [illegible] calido [illegible]
tempore [illegible] vita [illegible]
durat. [illegible] tertia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
calidi et humidi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
de vita et morte philosophus [illegible]
[illegible] prima [illegible] [illegible]
et [illegible] humido radicali [illegible]
[illegible] ut vita [illegible]
abbreviatur. Contigit ac [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible]

Go.

facilius est principibus assequi quam putatur se ita esse duos
[illegible] et vere sicut fecit et cum subditorum
multitudine sequendo priores atque splendidis [illegible]
cibis [illegible] quam medicis spatiis passim vescentur. Minorum
quam varietate potatur et quia minores [illegible] sunt
corpore aridiores et [illegible] et multorum
et [illegible] varietate [illegible]
sit ut edendo [illegible] appetitum amittere [illegible]
quam [illegible] in [illegible]
[illegible] ad [illegible] et [illegible] mortem [illegible]
hinc [illegible] ad [illegible] Nichil est quod
vita [illegible] prolonget quam [illegible] a superfluitate
ciborum. Nec est qui [illegible] abbreviet quam [illegible] co-
[illegible] superaddere. Propter hoc dictus [illegible]
[illegible] ut debilitatem [illegible] et indigestia [illegible]
male debiles vivere quam robusti et [illegible]
mori. Dicebat etiam quod nollebat [illegible] ut vivere
quam [illegible] ut [illegible]. Adde [illegible] alienta [illegible] hominibus
natura dedit [illegible] durabilitatem [illegible] durabilitatem pa-
ribus. Hinc [illegible] Galienus ait [illegible] Et quia vita
hominibus in sobrietate et cum abstinentia est [illegible] et
[illegible] falso ergo culpa persone distrati attribuitur
[illegible] potestati distrans [illegible] veteris
[illegible] distrurunt [illegible] verum est [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] tenet auctoritas [illegible].
Tempus est [illegible] vite quod [illegible] ipsa mors
Ezechiel xviii. Et [illegible] ut [illegible]
in vita [illegible] predictis [illegible] videtur
[illegible] et [illegible] determinari quedam
[illegible] distrati [illegible] a legibus
[illegible] exemptos. Et [illegible]
[illegible] contra [illegible]
[illegible] legibus [illegible] ut legibus [illegible]
[illegible] Natura [illegible] est [illegible]
[illegible]. [illegible] et principales [illegible]
[illegible] potestas [illegible] et [illegible] hominum
culpa [illegible]. Nichil [illegible]
vita [illegible] abbreviat [illegible] plures
[illegible] testimoniis approbatur [illegible]
[illegible] facile [illegible] licet. Nam adquedam ex-
[illegible] et veteribus [illegible] tempore [illegible]
[illegible] potissime [illegible] dixisse
[illegible] precepta [illegible] longitudinem
[illegible] dierum [illegible] vite [illegible] apparet tibi
Alibi [illegible] expresse [illegible] pontifici longa [illegible]
vita [illegible] alia [illegible]
dotum designat. [illegible] ambulabis
et [illegible] diutius
Et [illegible] glorificabo eum
[illegible] dierum adimplebo eum. [illegible]
[illegible] sit [illegible] vite [illegible] x
[illegible] pontifici longa [illegible]
vita [illegible] in [illegible] dixit [illegible]
[illegible] longa [illegible] dies [illegible]
[illegible] Ezech. xii. [illegible] longe [illegible]
[illegible] vita [illegible]
[illegible] vita [illegible]

[illegible] dimidiabunt dies suos ps. [illegible]
dimidiabunt [illegible] dies suos [illegible]
[illegible] longa vita [illegible]
[illegible] Et [illegible] super [illegible]
[illegible] dies dimidiatur est tempus vite
[illegible] dicte, ad [illegible] tamen
dimidiabitur [illegible] ad bonum [illegible] peccando [illegible]
[illegible] dies suos dimidiat [illegible] per
[illegible] et [illegible]
[illegible] Redimentes
quia dies mali sunt. Tempus quod [illegible]
[illegible] vita [illegible] laborando fideli-
[illegible] flendo [illegible]
[illegible] et [illegible] de [illegible] dei [illegible]
vita [illegible] vita [illegible]
et [illegible] et angelorum [illegible] vivit homo [illegible]
[illegible] dimidiabit dies suos
[illegible] vivit [illegible] vita [illegible]
[illegible] dicit [illegible] et [illegible]
bene [illegible] vivunt. [illegible] et ego frater [illegible]
et sic evenit. Et [illegible] est a [illegible]
et [illegible] soli [illegible] in ipsa
[illegible] intelligere [illegible]
[illegible] illud [illegible] ne amplius
peteret [illegible] id sibi expediret. Non [illegible]
mors ipsa pena [illegible] ut molestie [illegible]
[illegible] et alias [illegible]
[illegible] vite sine [illegible]
[illegible] ubi [illegible] mors [illegible]
est completa vita [illegible]
[illegible] vidit [illegible]
potius a [illegible] se [illegible]
[illegible] bonum [illegible] ut [illegible] a laboribus [illegible]
Et malicia [illegible] Addit [illegible]
[illegible] de se [illegible] quedam [illegible]
delectat [illegible]. Magis [illegible]
[illegible] delectat in [illegible]
[illegible] Et [illegible]
[illegible] vita abbreviat
[illegible] diligere. [illegible] agunt
[illegible] pontifices [illegible] felicitatis
[illegible] fama dilatatur [illegible]
[illegible] et [illegible] videbunt dies
[illegible] homines [illegible]
[illegible] Si [illegible]
[illegible] dilatant [illegible]
Si [illegible] si [illegible] si [illegible]
[illegible] Si
[illegible] Si vita [illegible]
[illegible] Si [illegible]
[illegible] in vita [illegible]
[illegible] Si [illegible] Si ad [illegible]
[illegible] Si a bonis [illegible]
[illegible] Si [illegible] Si
[illegible] vastat [illegible]
[illegible] vita [illegible]
[illegible] longe [illegible] dies [illegible]

vide [illegible]

[illegible] alia [illegible] iudicijs [illegible]

90. Q[ueritu]r an sint et alia [illegible] unum alia [illegible] iudicijs [illegible] et q[uod] sint [illegible] iudeos [illegible] respondi unum alia [illegible] et primo [illegible] experien[tia] [illegible] ad [illegible] regendu[m] et gubernandu[m] [illegible] ex uno [illegible] [illegible]

[illegible] x.

Opp[osi]t[u]m

2o

3o

4o

ad p[rimu]m

ad 2[u]m

ad 3[u]m

ad 4[u]m

2[u]m dubiu[m]

[illegible]

90

.2.

.3.

[illegible] iudeu[m] [illegible]

[illegible]

recipit honorem indebite / plus peccat
quam aperte [illegible] sibi [illegible] honorem debi-
tum deo / sibi exhiberi / vel illum recipit
ut fecit Amon / tunc ydolum se co- demon
stituit et plus quam demon se fecit /
qui commisit peccatum in [illegible] non
peccavit utique qui demum honorem alius
[illegible] exhibuit / sic etiam et quia demo-
nes eo quod se adorare cupiunt
ab hominibus et se deos esse faciunt
plus peccaverunt / quam decepti homines
qui adoraverunt eos / ut est in proposito /
Item si ab honore recipiente non
dimittitur sed sibi exhibitum solutum in-
debite recipitur honor si recipit
illum pro aliquo [illegible] sibi non debetur /
ut patet de Herode et aliis [illegible] quia
honor exhibitus non debetur. absolute
plus peccat ille qui indebite
honorem recipit / quam ipsum eidem non
indebite exhibens [illegible] tamen utique
committit peccatum [illegible] et
recipiens cum hoc peccat [illegible]
simpliciter [illegible] apostolus / quia plus
quod sunt credendi / Item tertio
dicit / Item nullus solum vir [illegible] in-
tellectualis possit honorari / Item [illegible]
[illegible] / quia dupliciter [illegible] in-
tellectualis et affectualis / Item intellectualis
consistit in cognitione veritatis / vel est scientia
[illegible] / Item affectualis
consistit in virtutibus affectuum [illegible]
passionibus et liberis actibus / ut est
iustitia / temperantia / fortitudo / liberalitas 2o
etc. / Item hoc supponendum / quia solet [illegible]
intellectualis homo est [illegible]
[illegible] excellens fuit / non mere
absolute [illegible] / [illegible]
[illegible]
[illegible] ad mala [illegible]
debet honorari / [illegible] / [illegible]
[illegible]
[illegible] honorari possit / quia [illegible]
[illegible] honores.
[illegible] /

Qualiter [illegible] in
[illegible] possit
3 qo sit honorari

Utrum virtus maius aliquid [illegible] sanctificet / [illegible]
vel [illegible] / [illegible] vitia [illegible]
[illegible] / [illegible] sacer [illegible]
[illegible] honorari [illegible] magis
si quidem doctrina [illegible] / [illegible]
[illegible] si sacerdos est / [illegible] si prelatus
sunt / quia [illegible] honorandi [illegible]
[illegible] dei divinis dispositionis [illegible].
vel [illegible] / vel suo cultui seu [illegible]
[illegible] / Item [illegible] / [illegible]
hominem [illegible] reverentia honor debe-
tur ut [illegible] / vel sacerdotes / ut [illegible] /
vel sanctificationem / ut prelatis etc. / [illegible]
quod [illegible] honoranda [illegible] / [illegible]
doctor [illegible] vir [illegible] / si [illegible]
[illegible] dum sed
[illegible] honoranda / [illegible] exhibiti eius
honores sunt recipiendi / Item
Iam quarto quaeritur / utrum simpliciores 3 qo
in statu et meliores virtute [illegible]
inferior debet honor / Item [illegible] / quia non
[illegible] / si [illegible] dispensa- 1o
tione / quia [illegible] honor [illegible]
[illegible] statum [illegible] ex [illegible] in dig-
[illegible] / quia honor [illegible] deo exhibendus
/ [illegible] exhibendus honore exhibendus ita
[illegible] honoranti / [illegible] honor
deo et [illegible] exhibemus / est infinite
et honore ei debitum / Item [illegible] est po-
[illegible] deum / [illegible] creature honori
a glorificationi [illegible] / [illegible] non [illegible]
[illegible] / [illegible] / [illegible]
infinitus honor / debet [illegible] deo / [illegible]
aut [illegible] / sibi exhibere / Item 2o
[illegible] / [illegible] / [illegible]
sit a nobilibus honor inferior / quia [illegible]
[illegible] magis ho-
[illegible] / [illegible] / vel barbarus
quia inferior [illegible] / vel ergo inferior
et [illegible] / [illegible] gregorius / quia
petrus apostolus / Item [illegible] / [illegible]
[illegible] non debet tole-
rari / [illegible]
tolerare / Item [illegible] inferior [illegible]

[illegible] statum et meliores virtute [illegible]
[illegible] inferior homo debet /

O^m Signum autem quod sit exhibitio [illegible] est honor debetur persone prestanti propter excellentiam virtutis; [illegible] vel racione prelationis in virtute; [illegible] racione quod honor debitum fuit [illegible] quo prestans et [illegible] est, vel racione exhibitionis honoris. Quia ubi est excellencia vel prestancia alterius, ibi [illegible]; sit exhibendus honor [illegible] quo fuit [illegible]

No. Hic ad declaracionem premissorum [illegible] datur aliquid [illegible] quod efficit diversitatem alterius debitoris honoris: sed diversitas [illegible] excellencie et diversitas [illegible] ab eis susceptorum. Sunt autem deus summum [illegible] et excellentissimus est et nobis [illegible] principium et gubernator summus. Secundo [illegible] gubernatoris principii sunt parentes et patria [illegible] in qua nati et nutriti sumus [illegible] principium [illegible] et educacionis et discipline [illegible] ad perfectionem humane vite pertinet. Sunt et patria suo modo [illegible] alia quam [illegible] parentes principium [illegible] et pater. Sed quia sicut [illegible] participat perfectionem [illegible] principii [illegible] et pluralitate inveniuntur in deo; [illegible] et quibus personis aliquam prevalenciam dignitatis nos [illegible] participat [illegible] in dignitate constituta [illegible] alios; sicut principes civitatum in rebus civilibus, [illegible] in rebus bellicis, [illegible] et de aliis [illegible] omnes tales personas [illegible] appellant [illegible] ad prevalenciam [illegible] et aliis [illegible] Regum [illegible] ad eum [illegible] [illegible] Et ideo sicut sub religione [illegible] honor [illegible] deo [illegible] ordine inveniuntur pietas [illegible] parentes [illegible] observancia [illegible] cultus et honor

exhibetur personis in dignitate constitutis. De primo horum trium, scilicet de religione, pietate et observancia [illegible] et qui [illegible] Ad intendendum nobis [illegible] cum summus refertur ad dominum [illegible] ubi est specialis racio dominii, ibi est specialis racio [illegible] et exhibendi honoris. Sed autem [illegible] deo [illegible] fecit [illegible] et [illegible] tamquam summum in entibus princeps gubernat; et racio specialis ymo specialissima racio honoris et [illegible] ei debetur. Sed [illegible] nomine latrie designatur apud grecos, ut dicit Ysidorus libro ethimologiarum.

Religiosus, ut dicit [illegible], a religione appellatus est, qui retractat [illegible] [illegible] tamquam relegit ea que ad cultum divinum pertinent. Sic religio dicta videtur a relegendo ea que sunt divini cultus. [illegible] frequenter et sollicitate [illegible] revolvenda et relegenda [illegible] [illegible] Augustinus [illegible] religio [illegible] deum religere debemus quem amiseramus negligentes, sic Augustinus [illegible] de civitate dei [illegible] religio et religare [illegible] Augustinus de vera religione: religat nos religio uni omnipotenti deo. [illegible] dicta sit religio, ipsa importat ordinem ad deum [illegible] [illegible] debemus [illegible] deficientes [illegible] ad quem [illegible] electio assidue dirigi debet; sic [illegible] cum peccando amisimus, [illegible] religere debemus [illegible] religio [illegible] [illegible] electis

Religiosus

De religione pietate observancia virtutibus

et precipue hoc ordinatur ad specialem dominum [illegible]
sacrificare | adorare | offerre | [illegible] di-
alios vero actus habet quos producit | imme-
diate singulis virtutibus quibus imperat
ordinans eas in divinam reverentiam,
Notandum quod non actus patet si non comparetur
aliis virtutibus | ad quas pertinet ea
que sunt ad finem | sed hoc ultimum actum
religionis per modum imperii | Dici-
tur ut habetur | Jacobi primo | religio munda et im-
maculata [illegible] visitare pupillos et viduas in tribulatione eorum et
actus elicitus | [illegible] | in [illegible]
cultum vero se custodire | ab hoc seculo
est imperative quantum ad actus religionis
elicitivos | et actus [illegible] | [illegible]
[illegible] | [illegible] | [illegible]
[illegible] religiosi dici possit omnes
omnes qui recte deum colunt | non tamen
2° | [illegible] in [illegible] dicuntur
viri religiosi | propter [illegible]
celo [illegible] religiosi | [illegible]
quia totam vitam suam divino cultui de-
dicant | a negociis mundanis se abs-
trahentes [illegible] | se abstrahe-
re | [illegible] contemplativi di-
cuntur [illegible] | non [illegible] contemplative
[illegible] contemplatione totam vitam suam
deputant | vel deputaverunt |

.90. Postea queritur | utrum religio
proprie dicat ordinem ad deum an ho-
norificentia exterius actus exteriores | et
videri posset | quia non | [illegible] deo
salutationis | Joh. 4° | deus spiritus est
et eos qui adorant eum in spiritu et veri-
tate adorare oportet | religio adorat
adorantes | non videtur habere exteriores actus
[illegible] interiores | [illegible] religionis [illegible]
est deo reverentiam et honorem exhibe-
re | [illegible] non ad reverentiam | [illegible] ad
2° reverentiam atque excellentissimi esse
[illegible] sibi exhiberet | [illegible] ad viles
et inferiores [illegible] | [illegible] [illegible] [illegible]
exteriores actus | pertinent ad homines et
alias creaturas [illegible] | [illegible] deo
non sunt exhibendi | [illegible] ex-

riores actus | Confirmatur per hoc | quod beatus Augustinus 9f²
in x° de civitate dei | commendat Senecam | eo
quod vituperat quosdam | qui ydolis exhibebant
ea que solet hominibus exhiberi | [illegible] in
mortalibus | non conveniunt | quia sicut mortalium om-
nium [illegible] deo [illegible] | quia est excelsus
super omnes deos | [illegible] convenit | [illegible] deo
reverentia | [illegible] corporalibus
actibus deum honorificat et colit | [illegible] ad
[illegible] | Ps. 83 | cor meum et caro mea D.
exultaverunt in deum vivum | [illegible] ps. 83
quod deus sit colendus et honorificandus | [illegible]
interioribus actibus | [illegible] et exterioribus | [illegible]
in hoc | [illegible] et caro mea | [illegible] interiores
actus pertinent ad cor | [illegible] exteriores
actus pertinent ad membra carnis | [illegible] xx°
dicitur quod nos deo reverentiam
et honorem exhibemus | non propter ipsum | quia in
se ipso est gloria plenus | cui nihil
a creatura addi potest | sed propter nos | quia
[illegible] per hoc | quod deum reveremur et honoramus
mens nostra ei subicitur | [illegible] in hoc
eius perfectio consistit | [illegible] res
perficitur per hoc | quod subditur suo superiori
sicut corpus per hoc | quod vivificatur
ab anima | sicut aer per hoc quod
subicitur | soli illuminatur ab ipso | [illegible]
autem humana ad hoc | quod subdatur et
coniungatur deo | indiget sensibilium manu-
ductione | quia invisibilia dei per ea que facta
sunt visibilia conspiciuntur | ut dicit apostolus ad heb. x1
[illegible] in divino cultu necesse est aliquibus
corporalibus homines uti | ut illis quasi signis
vel figuris excitetur | mens hominis excitetur
ad spirituales actus | [illegible] ipse deo coniungitur
[illegible] religio habet quidem interiores actus
qui principales sunt | et per se ad religionem perti-
nent | exteriores vero actus habet quasi secundarios
ad actus interiores ordinatos | [illegible] ad 1m
ad [illegible] | [illegible] | [illegible]
[illegible] | Joh. 4° | [illegible] | [illegible] ad id quod
est principale | [illegible] [illegible] | in cultu divino
quod est actus interior | [illegible] ad 2m dicitur quod

religio proprie dicit ordinem ad deum an habeat
actus exteriores |

huiusmodi exteriora ut cerimonie gestus vestitus
et alia divine honorificentie. Secundum autem exterio-
res [illegible] exhibet deo quasi huius indige-
at vel quasi in talibus ipse complaceat, quod
29 dicit in psalmo xlix: Numquid manducabo car-
nes taurorum. Sed signa honoris po-
tius est exhibere deo, tamquam signa
quedam interioris et spiritualis operis, que deus
per se acceptat. Unde Augustinus x de civitate dei:
Sacrificium visibile invisibilis sacri-
ficii sacramentum, id est sacrum signum est.
ad 9m [illegible] ad confirmationem dictorum [illegible] respondendum quod
ydolatre [illegible] exteriora que illis
ad honorem ponerent ydola exhibebant
non tamquam signa excitantia eos ad ali-
qua spiritualia, sed tamquam per se eis accepta,
et propterea quia erant [illegible] quod eos
No: exhibebant. Ad tertium dicendum quod adventum
[illegible] quoque similibus ipse exterioribus
excellentie signis ut sunt gestus homini
[illegible] reverentie corporalium [illegible]
[illegible] alia honorificentie [illegible] honorifi-
cent et deus tamen [illegible]
[illegible] que deo exhibet [illegible]
[illegible] communionibus [illegible]
exhibet creature [illegible] in
tion ad deum [illegible] summi
[illegible] omnium [illegible]
aut sit [illegible] exhibet ad [illegible]
creature [illegible] ydolatria est [illegible]
[illegible] finem [illegible] cum [illegible]
tuit [illegible] relatione [illegible] summum de-
[illegible] alicui exhibentur [illegible]
[illegible] Augustinus in Enchiridion de
deus [illegible] colitur fide spe
spe et caritate [illegible] fide [illegible]
[illegible] summum [illegible]
[illegible] dependet [illegible]
[illegible] solus [illegible]
[illegible] caritate [illegible]
[illegible] super omnia [illegible] ut summum
bonum diligatur [illegible] deus sit in
[illegible] diligere [illegible]
[illegible] caritate [illegible]

Deus et creatura honorantur signis exterioribus similibus
sed diverse.

Dicitur [illegible] ne dulia ho-
norificatio [illegible] dulia
ab honorificatione [illegible] quo
[illegible] exterior [illegible]
sit [illegible] quasi [illegible] talibus
eisdem [illegible] longe
[illegible] modum [illegible] exterio-
ribus [illegible] ubi ad
[illegible] hominis [illegible]
[illegible] genua flectendum et ubi
[illegible] genua flectendum [illegible]
deo flectenda [illegible] ubi [illegible] duo
[illegible] deo [illegible]
[illegible] modum [illegible] excelle-
[illegible] exterioribus [illegible]
[illegible] de obsequio divine
honorificentie [illegible] virtute [illegible]
[illegible] religio [illegible]
[illegible] questio [illegible]

pietas parentibus exhibenda

De pietate virtute

Consequenter [illegible] premissis [illegible]
obsequium [illegible] parentibus
et aliis sanguine coniunctis exhibendum
[illegible] obsequium illud [illegible]
[illegible] pietatis [illegible]
[illegible] pie-
tas [illegible] sanguine coniunctis [illegible]
[illegible] diligens [illegible]
cultus [illegible]
[illegible] debitor parentibus [illegible]
[illegible] ad religionem [illegible] cultum deo
exhibere [illegible] ad pie-
tatem [illegible] cultum parentibus et
[illegible] cultum [illegible]
[illegible] omnes [illegible]
[illegible] parentibus [illegible]
[illegible] cultum [illegible] parentibus [illegible]
[illegible] omnes [illegible] amicos [illegible]
[illegible] principaliter pietas [illegible]
[illegible] Au- ar
gustinus [illegible] pie-
tas [illegible] cultus dei [illegible]
[illegible] pietate

quo ipse superatur non ad honorem sed contendendum videtur sed solum addimus. Sed contra est quod Gregorius primo moralium pietas inquit die suo convivium facit quia cordis viscera replet misericordie operibus. ergo pietas est etiam quam gentiles non solum ad coniunctos

R°. sanguine vel patriae se extendit. Respondeo dicendum
quod pietas in actione includit innix
deo cultum quem deo debet includit in se
etiam aliquem parentalem cultum qui debetur
parentibus. Unde dicit Valerius Maximus libro primo. i.
ergo parentibus habere mens et ideo nomen
pietatis addimus cultum conferimus.
Quia deus longe excellentior modo est
principium generationis et gubernationis quam
quam pater vel patria. Et ideo sepe etiam
civitatis superioribus excellentibus cum se
vultum indiximus ut dicit dyonisius in libro de
divinis nominibus. Ita ergo per excellentiam
pietas cultus dei dicitur. Et ideo
deus per excellentiam dicitur pater noster.
ad 2m Ad secundum dicendum quod sicut augustinus dicit
in x de civitate dei more vulgi nomen
pietatis etiam in operibus misericordie frequentatur.
Quod ideo arbitror evenisse propterea
quod deus precipue fieri mandat et
eam sibi pro sacrificiis placere testatur. Ubi
"q. xx" etiam consuetudine factum est ut ille qui est multum volo
et non secundum hoc in quo fenerat et deus
nec primo dicatur. Ad tertium quod in
quacumque hominis conversatio quam sanguinis
et patriae ratione aliquem afficit propter hoc
esse quod alie conversationes. Et ideo ad hanc
non pietatem magis accessit quam aliam.
·q°. Ad quartum sic. Quod simplex pietas exhiberi
ar 2 Autem simpliciter exhibenda sit patri necessitatis
9f 2 [illegible] quia secundum hoc non precipitur
decalogo. quarto dicitur honora patrem tuum et
matrem tuam. Sed contra ad Thimotheum
secundo ad corinthios. 12. ubi dicit quod filii non debent
thesaurizare parentibus. Et si sit vir
quis non tenetur cultum pietatis exhibendi sub
venire. debito et absque omnibus opitulari.
Opp^m Ex hoc ad quartum quia solvitur dicitur q. xx°.
Conservando quod pietas ei sit exhibenda

Ubi redeamus per hoc quod prohibet quod impediebant filios parentibus sustentationem .R°.
exhibere. Respondeo dicendum quod parentibus
aliquid debetur dupliciter. Uno modo per se. Alio
modo per accidens. Per se quidem debetur eis id quod
eos decet inquantum sunt principium nostri
esse. Etiam cum sit superior quam principium 3°
filii, commune debetur a filio reverentia et
obsequium. Per accidens autem aliquid debet
patri quod decet eum accipere secundum aliquid quod
ei accidit ut puta si sit infirmus quod visitetur
et cum curatione mederi. Et si sit
pauper quod sustentetur et ita de aliis quae
q° omnia sub debito obsequio continentur. Et
ideo Tullius dicit quod pietas exhibet et officium et cultum. Ad officium referatur ad obsequium, cultum vero ad reverentiam
sive honorem. Et augustinus de x libro de
dicit in cole honore quod honor facto
vel conditione vel pretio frequenter
ad pm Ad primum ergo dicendum quod obiectio secundum hoc quod in honore
parentum intelligitur omnis subventio quam debet parentibus
exhiberi ut dominus interpretatur matthei xv. Ad ad 2m
secundum dicitur quod quia pater habet rationem principii
filius autem habet rationem existentis a principio
ideo per se patri convenit ut subveniat filio
et propter hoc non solum ad horam debet ei subvenire
sed pro vita sua quod est thesaurizare filio
thesaurizare. Sed quod filius aliquid conferat
patri hoc est per accidens ratione alicuius necessitatis
instantis in qua tenetur filius subvenire patri
non autem quasi in longinquum thesaurizare
sicut naturaliter parentes filiorum et filii
parentum sunt successores.
q°. Hic queritur et videtur de apparatione
pietatis ad religionem. Videtur quod pietas non
cultum deo exhibere. Videtur quod pretextu re q°.
ligionis obsequium obmittendum sit pie ar 2
tatis. Dicit enim lucas xiiii. Si quis venit ad me et non
odit patrem suum et matrem et uxorem
fratres filios et sorores adhuc autem et
animam suam non potest meus esse discipulus. Et ideo 2°
i laude Iacobi et Iohannis dicit quod t. q°.
pietatis obsequium non sit obmittendum per religionis officium

q religiosis in tribus (?) pie seruari (?) sunt primum
Mt. x° et similiter luce (?) Benedicti (?) Deut.
33° Qui dixit patri suo et matri sue
nescio vos et fratribus suis ignoro vos
et nescierunt filios suos. hij custodierunt
eloquium tuum. Et exemplis vero. ipse religi-
onis obseruanciam (?) propter pietatis esse debitum
3o cedunt in consanguineos et parentes. Et sic
exponitur. Luce. 9. dicitur (?) cuidam dicenti
sibi permitte me primum ire et sepe-
lire patrem meum. respondit. dimitte ut
mortui sepeliant mortuos suos.
tu autem vade et annuncia regnum dei
quam pertinet ad religionem. Explicit (?) autem
primo propter ad pietatis officium. quod propositum
4o esse deus superexcellens. dicit (?) propter mo-
dum debitum sunt. Sic prophetatis (?)
obsequium (?) eius parentes. Sic et religionis
cultus dei et cultus propter nemo (?) et cultum
ad primum alicuius (?) sic. Et sic religiosi te-
1o nentur (?) quod eos tenetur dei non ligare (?) seu
religionis obseruanciam implere. Sic in
ad 2m quod tamen suis parentibus si neminem (?) ipse
domini. Circa (?) primum propter pietatis. quod
caret. et circa ipse obitum (?) quem sui
liceret suorum plurimorum eius claustri
exire non licet. Sed magis quod a
religione non (?) mittebant (?) sit pie
officium in parentes et alios seculare (?)
Opp. conuertebant. Et Augustinus 3 (?) super
Gen (?) xxv. redarguebat phariseos
qui tamen religionis propter (?) parentibus
debitum docebant subtrahendum. Ad
Ro. dubium primum vnde (?) respondeo (?)
Cor. (?) Et religio et pietas
ad (?) due virtutes nulla alteri (?)
alteri contraria vel repugnans
quod bonum non est bono con-
trarium (?) sic nec virtutes (?) quod non sunt
2o contraria (?) pietas et religio se mutuo
impediunt (?) sed actum (?) vnius alius (?)
actum excludit (?) oportet. Sed vnius (?)
nec (?) virtutes actus (?) et debitis cir-
cumstanciis (?) limitantur (?) quod si obmittatur (?) mo-
dum (?) est iam virtutis actus. (?) Si vero (?) pie-
tatis (?) non aliquando officia (?) excedit (?)
exhibere (?) debitum modum (?)
et aliud modo debitum. vt scilicet plus
intendat ad colendum patrem quam ad colen-
dum deum. Sic sic (?) Ambrosius super luc.
nota (?). Generis (?) diuine religionis pietatis
3o (?) Aufertur (?). Si vero cultus parentum vel se-
cundum (?) parentibus abstrahat nos a cultu dei
iam non esset pietatis parentum sed (?) esse
cum deum (?). Ieronimus (?) ad heliodorum (?) super (?) contemptum parentum
Per calcatam (?) perge matrem (?) ad vexillum
crucis euola (?) summum genus pietatis
est in hac re fuisse crudelem (?) Sic
in aliquo casu (?) dimittenda sunt officia
parentibus propter diuine religionis cul-
tum. Sed non exhibendo debita offi-
cia parentibus non abstrahimur a diuino cultu
hoc iam pertinent ad pietatem. et sic
non oportebit propter religionem pietatem deserere
dimittere. Et ad hoc dicendum (?) ad primum (?)
videndum est cum (?) adoratur (?) dominum (?) vel (?)
Luce (?) exponens (?) de (?) verbum (?) domini. dicit
in parentibus (?) (?) vnde (?) dicit. vult dei
periculum (?) cedendo (?) et fugiendo nescire
debemus. Et (?) id est nec parentes nos
noceat (?) ad perditionem vel (?) abstrahat a cul-
tu diuino. Sed quod (?) abrogat (?) vel (?) eos dese-
rere et odire. Sed et non dei (?)
reliquiis suos consanguineos (?) igitur vel (?)
ipsis ydolatras (?) fratres quin (?) mandatum domini
non perpetrauit. vt habetur exo. 32o.
Jacobus (?) et et (?) iohannes laudantur (?) ex hoc
quod secuti sunt dominum dimisso patre
quod non quia pater eorum prouocatiuum ad malum
non esset propter eos. sed quia existimabat (?) posse (?)
ut (?) ipsum aliter ... viuere (?) christum sequentibus (?)
3m (?) Ad aliud dicendum quod dominus quod (?)
ipse prohibuit discipulum a sepultura
patris sui (?) sicut dicit crisostomus super hoc (?) enim
dominus eum a (?) multis eripuit (?) [illegible]
fletibus (?) in cordibus (?) et aliis (?) que inde
expectant (?) discipulis (?) Sed post sepulturam

ad primum

ad 2m

ad 3m

cum necesse esset, et testificatur [illegible] ... [illegible] occupavit ... [illegible]

... [illegible] ... qui ... potuerunt ... [illegible] ... Cirillus ... [illegible]

ad x^m ... [illegible] ... [illegible]

ad y^m ... [illegible] ... [illegible]

... [illegible]

Quando religiosus parentibus in necessitate suis suppeditare non potest / ... [illegible]

¶ De observantia

Iam post quam dictum est de pietate / videndum est de observantia / per quam cultus et obsequium superioribus in dignitate exhibetur / quia ut premissum est ... [illegible] ... cultum ... honorem ... dignitatem ... [illegible] ... gubernare subditos ... [illegible]

Subditos gubernare est ... [illegible]

... [illegible]

Obsequium superioribus et dignioribus exhibendum

excedat honestate consistit / et hoc modo debet
et cultum et honorem huius / quod sunt in dignitate consti-
tuti / et si non sint eius subditi / Sequitur
quartum consideracionis de observantia per comparacionem
4o ad pietatem ad observantiam / circa quod sunt / Quia vel
potior / et videtur quod observantia / quia princeps cui
1 cultus per observantiam debetur / comparatur ad patrem
sicut pater totius civitatis / gubernator ad
particularem. Nam sicut quod pater gubernat
est pro civitate / quae gubernatur a principe / ergo
videtur utique potior esse / et magis sibi inficit
domini / quod observantia est potior virtutis quam pietas /
2 Item illi qui sunt in dignitate constituti / curam ge-
runt boni communis / consanguinei autem pertinent
ad bonum privatum / quod est pro bono communi post
ponendum / Unde in exemplo ergo laudabiliter aliqui
se exponunt pro bono communi periculis mortis / ergo
observantia per quam exhibetur cultus his qui
in dignitate constituti sunt est potior quam pietas
qua exhibetur cultus personis sanguine coniunctis
3 Item honor et reverentia maxime debetur virtu-
osis post deum / exhibetur autem reverentia et
honor talibus ad observantiam pertinens / ergo ipsa
4m dignior est post religionem / Sed contra / ad
est ordo preceptorum decalogi / in hoc venimus
percipimus / quod ibi immediate post precepta
religionis imponitur de honoratione ... dei
quae pertinet ad primam tabulam / subditur preceptum
de honoratione parentum / quod pertinet ad pietatem /
ergo pietas immediate sequitur religionem
5o ordine dignitatis / Respondendum est hic ex dictis
doctoris allegatis quod personis in dignitate constitu-
tis potest aliquis exhiberi dupliciter / Uno modo in
ordine ad bonum commune particularium ab eis ser-
vientium in administratione reipublice / et hoc non
pertinet ad observantiam / sed ad pietatem / cuius
est cultum exhibere non solum patri sed etiam patrie
ut dictum fuit / Alio modo exhibetur aliquis personis
in dignitate constitutis pertinens specialiter ad personale
earum utilitatem vel dignitatem / et hoc proprie pertinet
ad observantiam / prout a pietate distinguitur /
Sed secundo modo comparatio observantie ad
pietatem [illegible] attendatur / quod diversitatem re-
spectu diversarum personarum ad quas respicit

... quod utrique ... virtutis ... est autem / quod persone
parentum et consanguineorum / quod sunt nobis secundum magis coniuncti-
onem substantialiter / ut sunt nobis / quam persone quae
sunt in dignitate constitute / Augustinus ad
substantiam et virtutem gubernationem pertinet quasi
ducentes et educantes / eius principium / sed persone
politice vel exterior gubernationis / cuius
principium sunt illi qui in dignitate constituti sunt /
Et ideo hoc pietas observantie pre-
minet / in quantum cultum reddit personis
magis coniunctis / quibus amplius obligamur. ad 1m
Ad primum ergo dicendum quod ad obiecta / Ad
primum dicendum quod princeps bonum comparatur ad patrem
sicut virtus universalis ad particularem / quantum ad
exteriorem gubernationem / non autem quantum ad
hoc quod pater est principium generationis / non est
ratione ... ad primum virtutis divine / quae omnium pro-
ducit ... in esse / et cetera quam omnium pro-
ducens / Ad secundum dicendum / quod ... cognitione honoris ad 2m
quod expectat pietas / quod persone in dignitate constitu-
te ordinantur ad bonum commune / non pertinet
earum cultus ad observantiam / sed ad pietatem
ut dictum est. Ad 3m dicendum / quod exhibitio ad 3m
honoris vel cultus non solum est proportionanda
est persone / cui exhibetur / sed considerata
est etiam secundum quod ad exhibentes comparatur.
Quamvis ergo virtuosi secundum considerationem sint
magis digni honore / quam persone parentum
tamen filii magis obligantur / propter beneficia
suscepta / et propter coniunctionem naturalem / ad
exhibendum cultum et honorem parentibus / quam ex-
traneis virtuosis /
Propter quod adhuc est ... in quarta parte
4o ad observantiam quaeritur / circa quod sunt quaestiones
maius peccatum / An princeps vel prelatus sui subdi-
tos gubernare negligens / Et videtur quod sic
quia nullus ... est filiis parentum
... et pro ... et doctrine / Et
quod parentes magis obligantur ad erudicionem
et conservationem / et gubernationem filiorum / quam prin-
cipes vel prelati ad gubernationem subditorum / ergo
si parentes in hoc negligentes sunt / sequitur quod magis
peccant / Et ... magis ... quod parentes
... sunt ... filii sunt mortali-
bus quam principes vel alii presidentes vel

parentes vel princeps seu prelatus preterea negligentes
gubernatores quod magis peccatum.

‡ et non phibet q[ui] b[e]n[e] p[re]est / cum mali
rei sunt [illegible]

p[re]latus ei subiect[us] sit beg[nus] et bonus / a
sicut filii abimelech p[ri]ncipat[um] ingu
p[ri]ncipes / q[ui] eos q[ui] volunt dominari
p[re]nt / et habitatores adlom / et rec[h]ab
a malo / ¶ Ut ut fac[ere] eos q[ui]b[us] volunt
i moribus / ¶ hoc aut[em] / no[n] sic i[n] p[re]lat[ur]e
p[re]sidentis / s[ed] v[er]o s[er]viti ipsius / ¶ Ig[itur] p[re]latus
s[ed] m[a]g[is] rei maliciae filiorum / q[ui] p[re]sides
maliciae p[o]p[u]lo[rum] eis subdito[rum] / ¶ Con[tra]
tu v[er]o exhot q[uod] malit q[uod] e neglig[entia]
gub[er]nacionis superior[um] e[ss]ent et sub-
desunt i[n] p[o]p[u]lo / plurib[us] longe et pe-
ior[es] / s[ed] q[uod] t[a]lit[er] tot gentes
et regn[a] de[s]truit / ac p[ro]pt[er] hoc
malit oppri[mi] / dicte bono
qu[o]d ig[itur] m[a]g[is] e[st] et p[ro]ned[um] bono
p[ri]ncip[um] / ¶ Magis g[ra]vo p[re]lat[us] p[ri]nceps
vel p[re]ses alter / gub[er]nator p[o]p[u]li ne-
gliget / q[uam] filios / ¶ Ut hoc e[st]
q[uod] p[er] g[ra]tuos ... dubiu[m]
tenere p[ro]pt[er] ¶ obstat / q[uod] p[er] m[a]g[is]
et p[ri]mo diligit / eo ... sub-
ditorum / q[uo]d vult / q[ua]m ad hoc / neglige[n]
ipsum esset culpabilior / m[a]g[is] q[uam]
neglige[n]t p[re]sides / p[ro]pt[er] aliud d[ic]tum
... q[uod] simpl[iciter] v[er]o dat
culpabilior / ¶ Ut ita tamen de
... adlom q[ue] ¶ ... obstat / p[ro]pt[er]
... / q[uod] m[a]g[is] e[st] i[n] p[re]lat[ur]e p[ri]mo fac[er]e
filios bonos / et ideo si no[n] e[st] in
p[re]lat[ur]e p[ri]ncipib[us] / t[ame]n fac[er]e bonos
eos / q[ui] ei s[u]bdunt[ur] / est t[ame]n sufficiens
i[n] ei[us] p[re]lat[ur]e / corripe et cohercere vio-
lentos / a[d] c[er]tos / et i[n] iniuriosos / p[re]mere
deceptores / p[ro]hibere defraudatores /
p[ro]ponere leges iustas / et vo[ca]les dict-
... / ¶ ... decisiones /
et e[ss]e ... opportet p[ri]ncipes
rei publice / et cum ... dampnu[m]
pati et defensio[nem] / ¶ ... [illegible]
ad[iu]vari p[ro]pt[er] ... pat[er]e[n]t / et ut m[a]g[is]
... rei sit p[ri]ncipes / q[ui] neglig[enter]
gub[er]nat / et p[re]sti ille p[re]sides / qui
tam spirituales q[uam] t[em]p[or]ales ... p[o]p[u]lo ... ut
sum[m]us pontifex / et alii sub eo et ab eo

q[uo]d sitity pontifices / ¶ Unde et lic[et] sollicit[ur] p[ro]-
tempori[bus] / ¶ Alii si s[ed] ... rei malicie mod[er]a-
r[e] potest / ¶ ... ord[ine] ... /
p[re]lat[ur]e ... / ¶ ... aut[em] ...
ex officio et statu p[ro]hibere ten[etur] / ¶ ...
... tam horribile p[ri]mi
meruit eo / q[uod] i[n] correcc[i]o[n]e / et coherc[i]o[n]e
filio[rum] suorum / negligens et tepid[us] fuit
ut h[ab]et[ur] de sacerdote hely / p[ri]mo reg[um] ij° c[apitulo] / ¶ Ille [1 2 3 4 5]
... ... illius / ...
subditi ... / longe peio-
res / ¶ ... plures mali / q[ui] filii
hely fec[er]unt / ¶ ... ambigit / q[ui]
... et horri[bi]le ... sunt recepti
... tot et tanto[rum] malo[rum] / q[uo]d subditi eis
... / rei s[unt] / et p[ar]ticipes sunt / ¶ ...
... velud ... / ...
cipe vel p[re]side / sessori / et subiecti ei
p[o]p[u]li / ... clarebunt q[uo]d dict[um] est
et q[uo]d dicet[ur] / ¶ ... sessor / ...
et impetus ... cu[m] freno et habe-
nis restringe / ... digne
... exit ... / ad dex-
tram et sinistram ... / ¶ ...
s[ed] sessor negligens fuit / et equi sunt
impetibus et motibus / ... libere ... s[ed] ...
... aufi[r]et ... et ...
... / ¶ ... papitate ... / s[ed]
et sessor ... / ¶ ...
... de negligente gub[er]-
natore ... subiecti / sive t[em]p[or]alis sive
spiritualis sunt / ¶ ... advertendu[m] h[ic] .no[ta].
q[uod] mali subditor[um] s[unt] duplicat[i] / ...
... / ... superiores
t[em]p[or]ales et spirituales ... diligenciam in gu-
b[er]nando facerent / et illor[um] non es[se]t rei ...
... ¶ ...
mali / q[ui] ... vel ... non fieret
vel fac[er]et non tam fuit / et s[e]p[iu]s fient
si superiores diligent[er] vigilarent vigi-
lantes vigilarent / ‡ et illor[um] rei s[unt] + et illor[um] p[ar]ticipes illor[um]
et p[ar]ticipes / ut h[ab]et[ur] ... / ...
... / ... et
... / q[uo]d ex neglige[n]cia p[re]sidentium ...
... / ... sequitur ...
... expedire / et ...

... neglige[n]t q[ui] m[a]g[is] s[unt] ...

Subditorum mala s[unt] duplicata

[Left margin:] Opp[ositu]m
Conclu[si]o rubrica
ad a[rgumen]t[um]

oste per [illegible] angelus in [illegible] zacharie, ubi [illegible] [illegible] dominus peccata [illegible] [illegible] appareat Gen. xv

Et multi(tudinem) ... titulum malorum | Tertio [illegible] | [illegible] du esse faciunt talia facientibus filiis et moneat | et sepe mortem faciunt providerat. Et adhuc provide negligunt [illegible] vanitatibus aut voluptatibus imponunt [illegible] aut [illegible] | [illegible] peccatum superiorum | vel ipsi [illegible] clericalibus vel officialibus | [illegible] pecuniis recepti dissimulant [illegible] mala committi | [illegible] et utrique [illegible] [illegible] temporali et spirituali | [illegible] dicitur [illegible] [illegible] | quod dimittunt mala [illegible] | [illegible] non invenimus [illegible] [illegible] malitia illorum | [illegible] talium et [illegible] [illegible] [illegible] | [illegible] adhuc [illegible] [illegible] [illegible] consuevit [illegible] [illegible] [illegible] malorum.

[illegible] quod eorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] | [illegible] [illegible] [illegible] | eo quod nondum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] | [illegible] [illegible] | [illegible] dicitur [illegible] [illegible] malorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] voluntate [illegible] [illegible] [illegible] | [illegible] | [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] | [illegible] | [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] | [illegible] | [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] | [illegible]

aliis [illegible] [illegible] exciderat | ad quam magis ydonei sunt [illegible] quam boni [illegible] | [illegible] mundi sunt [illegible] rectores sunt filii [illegible] filiis [illegible] [illegible] dicitur [illegible]. [illegible] [illegible] illud [illegible] decanus. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non invenimus | [illegible] invenit [illegible] amplius [illegible] | [illegible] [illegible] [illegible] | [illegible] [illegible] [illegible] | [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] | [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] | [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] | [illegible] | [illegible] | [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Post hec [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pietatis [illegible] | [illegible]

Luc. xvi
[illegible] x
dubium
[illegible] adque [illegible] moritur
9º [illegible]
nota
[illegible]

Vn̄ i exhibi° honoris z reverendu
speciu ad eos q̄ excelle͞c e a' pfecto
i illo q' honorat / Ex z reverendu
e administracis disposcōs z ei tradendos
exhibendu honore / ad illos q̄ exhi-
bet / seq° / Et q° ut deinde sunt
venerosiores m̄ aggravati / sunt magis de-
bite digni honore / q̄ z ipse parentu
/ eu filij magis obligant pro beneficij
suscepti / et pro quantitate natale ad ex-
hibendu cultu et ecclesie parentibz.
/ q' ꝯvencionis devoti / ∥ Et illi qui
in dignitate ꝯstituti / ꝯpetit specu
quadā ratio preeminencie sunt e aliorum
gubernator / at plerumque mores in eis
ten z fort / ∥ Debet autem / eis ab sit
absoluta pfectione / scie z virtutis
in ꝯsiugit i eo moraliter preminens.
nt pecc / et aliorum regerent aucte
toritas / ∥ Si z hoc sequitur ꝯpside de-
bet ab aliq̄ rubricato / pfectione magis
pfecto maior hor / q' virtuosior
vel equa virtuosi / ∥ Et ordo caritatis
equa virtutis cultus preditis / si pietatis
z observat. / Si in gradus hoc pertinere
z preeminent i moderacionibz ∥

2 9°

De quo ostendit / ꝯsequenter de ptta
ue ratione an ꝯpositionu / Si preeminentia
accipi ꝯsideracione / pro deuotorib͡z
maior hor / sed cultus solleppor
exhibens / stis i moribz / sed ut pt
ꝯpermittit / et parte repent et
notabiles / hec quantitatem ꝯgreg in
fiore / i scientia maius presume eruditi
aperiri maioribz i exhibere obse-
quij z honoris / ∥ Et sciunt et
ute ex q° / Et huius ex parte / pn̄ce
et / ex parte pncie / et ex parte spūa-
lis bn̄ficiencie / et ex parte devocio-
nis. ∥ De primo autem et
illi usque z i lyr q̄ de pietate
dicit fuit ∥ De z eo no mi-
nus m e. cu omni ro dect bn̄-
feoribz spiritu rei tribuendu e
∥ De ꝯtellis / ch ipse inuitem ir

ect. vno fatemur z cuius de ꝯsideracio.
aliq̄ deo venire z excelle͞c / maiz solemnis
auctoritate ꝯsistit / aliq̄ maioribz / sed ꝯs aliis
de his virtutibz ꝯsistit / licet clarif pporie
i exhibere hor ∥ Et ex his inferio
core / septe pordict ∥ Primo / q̄ sto dom
quis sit i celo maior / sed licet aliquis
desit pncipalit / exhibeat cultus solleppnior
∥ Secundo / infra / q̄ z hoc pncie sto maior
sed exhibeat cultus maiori rueu / Re.
3° / q̄ hec z si liq z hoc sint bnfice
z clemens non. ∥ sed si exorcim
deus causis ∥ Ecce 2° / Et cuiuslz i gi-
tu sc ꝯpont licet ab aliis maiorib
solleppn dech / ∥ Dico igitur sto / q̄ vel
ex regitie nata sunt / z q̄ cors libo
regionis / ad fide quoniam / vel quibus prom
sit / z q̄ ibi regessit corp / vel
nobiles religionis sunt / ∥ Et z magis a
fidelibz sue regionis i venerari et / si
dij prius et magis et / z a pncedu
e virgines ibi qui cum hic nobile vita
ducent / sunt psalme regionis / magis
solliciti sunt z i nobiles esset / si
ore no velit obmittit / sed ad m
vitandu eos velit / ex dicit dispone
i mediatores z magis prim esse ∥
De eo q̄ ꝯ et hoc / q̄ sed q̄ magis valent
i ceteris pslucie omni / i maiores / In
defendendo eos ab hereticis et tyrannis / sed
sed doctores / et alij quidem sed regionis
ꝯsules / spm fide / sed et ꝯte eam / maior bi
/ eu possent licite / hereticos a fide / col
∥ Et cum ꝯstitut eos ex pro / ec ab eis
sed reparem ad uinsect pfectoz / v
pt licite alii / honor preferri ∥
Et sic ꝯside / extere dei / q'' hor
z i ven / si fideles viveres / ꝯ gloria
ecam / et plus corp / et alij e et ue re-
ligionis ꝯmitis i e ductoribz / et fun-
datoribz / q' in pfide z i religione salutis
mei / sed ad morte etiam ∥ Et cum sed
seq / Et sto / qui sunt i millenis cla-
rior / licet sit ibi maior / exhi-
beri sed cultus solleppnior / pz ꝯsistit

marg.: cor' 1''' · 2''' · 3''' · 5''' · 4''' · 6'''

Sed in moribz sed maior z solleppor
hor exhibu sed accepite pars /

dentis eius / scilicet voce clamantis nocte / prout
recitatur de eius sancto / et venerabilis habitu /
¶ Tertio sequitur / quod primi religionum
professores religiose erant magis sancti / et nunc multi corpore
et sic religiose professoribus / et licet
conversatione sanctitatis inferioribus / honorificari coli
¶ Patet / quia primi religionum institutores
sunt precessores nostri secundum sapientiam / qui et magis
corpore mittuntur minuitur / et beneficiis ampliant
ideo ratione eorum / aliis honore sponte
sunt ¶ Patet et ex alia consideratione / licet unius
primus sanctus conventualibus solempne coli / et
tamen sancti non sunt colendi in sancto / et si sancti
deus in eis / licet aliqui velint alii / quod in non
laudantur eo modo quo aliqui / licet declarati
sunt / sicut et angelus a me limiti sunt Iohannes
regis magis sanctus misero / sed in tempore vite
consimiliter glorificabatur / sic nec alter ab
aliis sancti glorificati et laudati particulariter /
¶ Decimo quinto / quia deus est sic magnus
in magnis / quod non est minor in minimis /
¶ Sic in minimis suis operibus / sic in magnis
quantitatibus laudari potest / ¶ Sed non omnis
fecit / quia in nulla creatura quantitatibus sunt de
fiat materialiter contrarietas laudis et glorie
magnus / sic etiam dispositionem operum dei con-
... / facilius ... ¶
advertere voluerit / ... apparere potest / quod deum
ex ipsis aliquam apparere potest / quod deum
sic de materia / quod tangit et vero / ante
oppositum questionis principalis ¶¶

Deinde quod primo non videbatur probare
quod deus in tali et tanto honore dignus
... sibi exhiberi non sit.
... in deo pono et hoc aliquis ...
sit / quod nulla creatura est / ad
... honoris possibile ... vel modo
excellentissimo obligatur deo / patet ...
... si quam aliquis ... ad
vel modum honoris realis creata / honorare
laudare et glorificare deum / ... absolute
excellentiori modo et ... quam
... glorificare / et si esset obligata
ad excellentissimum honorem et glorie ...
... excellentie creatura realis deum
honoraret / adhuc ... obligata

... creatura ... obligatur ad laudandum deum

ad excellentius glorificandum quam ... adhuc
possit ... ¶¶ Ex quo ... sequitur ...
... homines et angelus ...
... limitate ... sic magis
deum laudare / honorare et glorificare ... tamen
absolute ... adhuc amplius
possit / patet ... potentia in
infinitum adeo augmentabilis est
et elevabilis ... ¶¶ Secundo ipso est
quod maior laus honor et gloria fiat
in celo et in terra deo per Christum / qui
si genus hominum non fuisset lapsum
... patet ex ... longe ante deus.
... non ... brevi ... ¶ ...
patet ... excello quam deo ... angelus
quod deus sit bonus sapiens et potens
est / quod nullum malum fieri sineret / nisi
ex illo / vel ... illius maius
bonum elicere sciret / posset et vellet ¶
Ex quo et convenienter elici potest quod per Christo
maior honor et gloria fit et fiat in
medio mundo in celo et in terra / quam umquam
ibidem sibi fiat fuit generaliter
... aliunde ... dicto
illud ... aliis ... considerare
considerare volentibus ¶¶ ... ipso est
quod non ... solempnius
colendi et glorificandi deum ...
quam sit ... ¶ Patet / quia ...
... mortalibus ... magis licet quam
... homines et angeli in celesti regno
in laude dei ... / non
... diligenter ac ... considerant
... maiorem et excellentiorem / et quanto
decentiori et sollempniori modo possunt
... conditione ... / ...
... suo modulo in dei glorificatione
... / Et ... magis ... ab
... ex illis et filiis creaturis
... deducta est
et elevata ad tam sollempne et
magnifice glorificandum et laudandum
... infinite
maiestatis altissimi domini sui /

Christo maior gloria fit et fiat in celo et
in terra quam umquam sic fiat generaliter /

Habet ipsa seqs z. Qu sic ho pfect
sstatu. no tene sst sciie q ptop
timn statu tc. ad id qe i ultu
dei posse sibi excellctiss'm. Ad
st ho psstatu vie s'm ulti'm poti
sive absolute tenet dm honorifice
re vel i alio bnifitio. ss oblmissi
ne petatz. seu oez actu qui fecit
he potuit i modo z q du melius vl lau
dabilius fecisse. Ad im'y ho q'lr cuq a
getisse sic obligarct. ss dubitatr hic et.
an omnissive petatz. Ege no z tc du
hoiez sit obligati. Tm. licz moialis
ho i complebo deo vnem'us z hoze.
no tenet' i ho absolute s'm ulti'y
ey posse fate. Tame quez plco z
tpe z alys cu'stacijs. ho no vnec
vl venen coat dm q s to'y posse
que sciu petat. Asspz ysi'li. qr si ab
ad ou rete sibi rge vl impatodiy
vl papa no se hret. p gm posse
suo reuenet ad pym s'm ey statu.
offenderet dum ou rete z tag grep
neb vl pmpedice arguendy cet.
Longe q'o afortiori arguendy e i'o.
q' plco z tpe altissio dno suo p
toto posse suo q m i vnen'dz ne co
gibz vi'pore du m impedien n'c etz
tepide z remisse i hoc agedi vllat
Cetz que qr tu ut qnit hoies
quodaeo rvenemy alatery. ac tioti
emb sebnit coez hoie tvene petatz
q cotz deo ifinite maiestati.
Ubi qr qnit hoies peniper z pm
stato i vnenety addm se habte.
Sed pmi forte e exsi. q i tuitie
visa plusmouet q ymagiata vl
cogitata. ut ita credat magis ap
parens pme q'lie i tuitie vise etc
pncipue qr ymagiaco vl absractiue
cogto i mese q'lie dei cettors. Licz
rene hoc milen nob mouecetz.
Adreuenet z dret ad pym bndu
q stty nob sst z ubiq bunsti cotz
atus dei oit ma clarissie videt.
Tu nos si videte nob illu altissi'm do
minu ~~...~~ i tuitiue reuilemy
i qualibz amplius moueret. Unde e q
q ino cerca ipso sit no visa. tag nob
absit cet vstm. z sive pnac sic
de facili oblimsceni. Sed q plus q
i octis cy dysplicet i adutent agy
nc i tuita ipy. q dysplicet obmitte
studety. nc placitat facie. ey pncia
nigit pocius no habita. Et zom
no sit a nob hcc. Ac q mestr a
q sidare pute e sautit. Pro sed e.
q pfectu ipo illu altiss'm dm in
tuitiue no videa m vide possiy.
Et cuiny tu i fallibilr q ab eo clarissie
videmy. z i cy pnticiblyz vsam. Cur
ergo seping tatz cito oblmiscem. Cur he
no mouez nob. ut diligeti studio
q i ocus tati dm dysplicet vitey.
z q placet facimy. Dicendu cet valde
ne forte gte se hre p pmp'sione
z gcep tu gracie nob impute. Et
hoc rte timuit pphta q dyc z qndo
Cutum madata tua z tesso tua
qr oes vie mee i q'c tuo. Et re
vo p'amp'es z pni statu hoies re
uenenty ut quelibet. addm se hre
pbeat vipote ortie sleous gaiby
p stetis corporiby. clenitate maiby. p
cussis pectoriby. Alij aut q dt may
mi z deuites no sit. sz stare cor
tus ortie ducaliby. Et z q p misit
z p'amp'itas addeu adimoez dicionis
z humility. ut nunz rete faciut.
Videl. n. q q mg indiget. humili
z reuenent adimicet porete imple
ret z exorat. Prosperitas aut z fe
licitas tpalis cinoe eng. superbie
faceret. z erubesceret humiliat. Sed
e q'mita dmita z potentu. q de
tpaliby mihi de est. z totu desspri'us
~~deest~~ abest. pctor vuen. do exhi
bet. z id pym sspe no ~~...~~ dm
q ppr sstmy. Ubi sed illis nonlli
qui vnos mitit oblineri. ipsat inte

renuerit maior qnit hec coetz trec
pcetes hoie qr cotz deo z q

pamp'es z pmi statu vuenety se hnt ad dm

compunctus a impiis obiurgaretur exponunt / talem
possunt genua genuum flectentem ¶ Item attendite
si forte extrinsecus sit, ne genibus terram
tangentibus vestimenta maculentur propter quod
induuntur / et ne fatigetur nimium corpus
delicatum quod gerunt / et forte ipsi quod usque
ex laetitia et iocis in eis obiurgatione exponunt
sunt excessus quod genua flectere non possunt
impediti vestibus talarum longissimis et
ligaturis caligarum rigidissimis ¶ Talem
tales autem audiunt admirantes de se
mirantur / tales enim teneri sunt ut se non
flectere non tenent / quia ne appareat figura nec
tunc in vestibus expressis arctatis ¶
¶ Secundo propositio principalis est quod omnes species honoris
possunt secundum quod dominum et modum excellentie ex-
pressivum est deo attributum exhibitae ¶ Et
contra deus honorem dei attribuendum excellentiam
et non deo gloriae eius convenit intentio / Probatur ita
et non digno gloriae attributum est / sic expresse
ad deo / quia tale deus est dignus ad gloriam
et honorem excellentiorem / quam sibi exhiberi non
possit quod falsum et absurdum est / quia ex dignitate
alicuius persone in digno respectu ille
est dignus / et nullus non dignus et alius quod
sibi inde non potest / ymo blasphemie esse
videtur dicere deum aliquibus honoribus condignum
nec hic nec habitus nec reperire potest ¶ Ergo
quamvis ipsi sunt reddibiles exprimimus potest
sine publice indutum / Augustinus dicit de laude
excellentie quae in vesperis sunt quam
pone autem sunt ¶ Ergo quod quamvis dei
in finitis laudibus honoribus et gloriis sit
dignus quod magis extollere / tamen nullus
tantus est dignus quam sibi exhiberi non
possit / Nominatur probatur excedens notae pro-
priae nominatae / Item ex posse illa deducta
est in supra laterali propositione ¶ Tertia
propositio communiter deus aliis creaturis possit
maiorem tamen quam excellentiam sibi
divinitatis exprimi possit / tamen unum
universitas creaturarum quam de facto fecit
vel expressionem excellentiae sue genuinam
finitam / secundum deum deus facit infinitam
et universitatem hoc est ad manifestandum est
tantum gloriam suam / Videtur dubium non est

qui de posse eius qui ad honorem fecit quam me-
lius et generaliter creatum / hoc non est nisi
tale sapientibus hoc facere solum in singulis
quod agit ¶ Tertio propositio tamen quod tantum
est divine dignitatis gloria ad nutum / quam sibi
commode non potest gloriam adequatam ad eam.
Probatur quia tantum est divine dignitatis et perfectio-
nis ut nullis indiciis vel signis creatis vel
creabilibus potest adequate representari vel
exprimi / cum sit simpliciter infinita et
immensa et omnino ineffabilis / Et quidem
quod superius / Item laudate eum secundum multitudinem
magnitudinis eius / nam non michi quidem dicere:
laudate eum quantum potestis / et adhuc
deficit laude eius non attingetis / Augustinus
super ccc. 93o. Terribilis dominus et magnus
vehementer / mirabilis magnificentia eius
gloriosus eum qui potestis et quantum
adhuc / Benedicentes dominum exaltate
eum quantum potestis maior est enim
omni laude / Item quod de divinis difficile est cuncta
tenere quia nulla creatura est quam possit
exhibitione laudis et honoris et gloriae
digna et maiorem omni et perfectam
servitutem Item de solo deo sic non potest
dicere beatus Augustinus in omelia super
ev. xxiiii. Vos vocatis me magister
et domine et bene dicitis sum etenim ¶ Bene
magis dicitis quia unum dicitis sum quod te ut
dicitis ¶ Homo propterea non te
laudans ob timorem / sed laudet te ob proxi-
mum ¶ Gloriosum enim sibi placere enim
tantum est superbire / Ille autem qui se omni
est quantumcumque se laudet non se extollit
excelsus / nec potest veritatem dicere arrogantis
deus ¶ Vobis utique expedit deum
nosse / non illi / et cum quis te cognoscit
oci non se in dicere ut quid se plene non
novit ¶ Item ergo non se laudare deo quod ar-
rogantem dicere voluit / nobis sapientibus
denegavit beatus Augustinus ¶
Consequenter queritur utrum illi peccent
qui sanctos excessive laudant ¶
Et videtur quod non quia si laudando dicunt
fecisse quod non fecerunt / vel si eis tribuunt

virtutes excellentie quas non habent, et statum vel gradum glorie assignet quem non me-
ruerunt. Certum est quod peccat. Et quia se-
pe tali laude magis offendunt sicut in
dixitis et fatuis laudatoribus quam plus
ciunt. Testis est [illegible] omnium qui sem-
per respondens dixit: Vos vocatis me magistrum
et domine, et bene dicitis, sum etenim. Quasi di-
cat: ideo bene dicitis quia talis sum. Nam
si non essem quod dicitis, male diceretis,
et si non essem talis, male laudaretis.
Secundo facit preceptum decalogi de
non falsum dicendo falsum testimonium. Et quia
proximo qui excedit in laudando alium et
honorando eum laudibus et honorificentiis
prohibitionem testimonium de excellentia aliqua
capiet. Quarto a philosophis quedam est de numero partis
laudandi principis vitium. Etiam quia vel
in minimis laudes sibi et vitium quod se
extollit in [illegible] virtutes se mittat
ut in [illegible]. Alii difficile
ad virtuosos dispositionem ponit. Item
peccat solum in honore excessivo sermo-
nibus, et quidam picturis et imaginibus
que veritati rei geste non concordant. Quod
[illegible] fingunt pictores magis ut non
veritate rei libri concordat, quia ut fide-
mentes ad devotionem excitent. Item
si non queritur [illegible] in ymaginibus
vel representationibus [illegible] fictis ymagi-
nibus. [illegible] figmentorum [illegible].
[illegible] ad excitationem devotionis contingit.
[illegible] religio per excitationem devotionis
meditationis non indiget, quod [illegible] religio
in omnibus illis que honorem ad [illegible]
[illegible] lucida veritate fundat.

Circa ista videtur queri posset an li-
ceat cuique appetere sibi fieri honorem
et reverentiam. Et videtur dubium posse. Et dicitur
quod [illegible] et de virtutibus. Et delectatus de
virtutibus, quod [illegible] sit [illegible] honor de se
quoddam bonum est, et [illegible] excellit
bonus. Ergo licite desiderari potest. Contra
illi qui de honore non curant [illegible]
[illegible] quibus absti-
nere potest appetere quia sibi debet

honore et reverentia [illegible] an liceat
cuique appetere.

proximo. Sed honor est premium virtutis. Ergo [illegible]
[illegible] Item illud quod a Deo provenit
ad bonum et a malo liberat appeti
potest. Sed quod fit per honorem secundum philosophum 3°
ethicorum et 2° tullius in libro de tusculanis 3
questionibus. Item quia [illegible] adeptionem
honoris magis quam magnitudinem [illegible]. Item
licet homini desiderare sibi fieri honorem quia [illegible]
Item adhuc tamen [illegible] sibi fieri honorem
ut Ambrosius [illegible]
veritatis illam excludat, ut patet per philosophum ad romanos
12°. Ubi dicit quod caritas non [illegible] ambitiosa
non querit que sua sunt. Item [illegible]
quod sit super domum [illegible] honor imperfecte [illegible]
reverentiam [illegible] exhibitam testimonium
excellentie sue [illegible] excellentiam [illegible]
honoris duo sunt attendenda. Primo quod [illegible]
[illegible] excellit non habet a se ipso, sed est
quoddam [illegible] a Deo sibi [illegible]
et ideo non debet sibi [illegible] honor
sed Deo. Secundo considerandum est quod [illegible] excellit
[illegible] honor adeo [illegible]
[illegible] exhibet aliis [illegible]
[illegible] honor [illegible] testimonium sue ex-
cellentie [illegible] sibi ab aliis exhibet [illegible]
[illegible] sibi [illegible] ad proficiendum
magis aliis. Item triplex quo appe-
titum honoris contingit esse inordinatum.
Primo [illegible] quia ab appetit testimonium
de excellentia quam non habet [illegible]
honoris super suum statum [illegible] dignitate
et potentiam arrogat. Item alio [illegible]
quod honorem sibi capit [illegible] non re-
ferendo in Deum. Item [illegible] si appe-
titus in ipso honore [illegible] non
referens illum ad utilitatem aliorum. Item
honor [illegible] ad [illegible]. Ad primum
dicendum quod appetitus [illegible]
et regulandus est per rationem [illegible] regulatus
si [illegible] est vitiosus. Item [illegible] vi-
tiosus [illegible] ab honore appetat [illegible]
ordinem rationis [illegible] quia non
curant de honore [illegible]
ut [illegible] quam [illegible]
[illegible] Ad [illegible]

Tertio quod honor non est premium virtutis quo ad
appetitum virtuosi, ut scilicet hoc quod primo
expetere debeat, ergo virtuosus primo
expetit bonum, quod est finis virtutis. Secundo
dicit honorem esse premium virtutis [illegible]
aliorum, quia non habet aliquid maius quod virtuo-
so retribuatur quam honorem, quia [illegible] magni-
tudine [illegible] virtutis. Item [illegible] et
reverentia sive laudativa virtutis [illegible]
virtutis cum sit [illegible] decet. Item
quod virtuosus reveretur vel laudatur, con-
tingit [illegible] et ita honor dif-
ficile [illegible]. Secundo
notandum [illegible] manifestative
est quod non est premium sufficiens virtutis
ut dicitur 4o ethicorum. Item [illegible]
quod sit per appetitum honoris quando debito
modo regulatur aliquis provocatur ad bonum
et revocatur a malo [illegible] si inordi-
natus fuerit, potest esse homini causa multa
mala faciendi. Unde scilicet talis appeti-
tu inflammatus non curat [illegible]
[illegible] possit. Unde Salustium in Ca-
thelinario dicit [illegible] gloriam et honorem
et imperium bonus et ignavus eque sibi ex-
optant [illegible] scilicet bonus vera via nititur
ad illa, ignavus vero, quia bone artes
sibi desunt, dolis atque fallaciis con-
tendit. [illegible] quicumque solum
propter honorem vel bonum faciunt vel mala vi-
tant, non sunt virtuosi, ut patet [illegible]
3o ethicorum dicitur quod non sunt vere fortes
qui propter honorem fortia faciunt, et idem est de
aliis speciebus virtutum. Item [illegible]
illi qui contempnunt honores, hoc modo
[illegible] ad prosequendum [illegible] in genere
[illegible] non eos nimis appetunt lau-
dabiles sunt. Item laudatur itaque [illegible]
qui amat honorem, [illegible] qui non curat
de honore [illegible] moderate et
secundum rationem [illegible]
unde convenit [illegible] quod sit dignus honore
laudabiliter appetit honores [illegible]
[illegible] qui hoc modo contempnunt honores quia non
curant facere ea quibus sit dignus honore
vituperabiles sunt. Item hoc [illegible] modo.

[illegible] honore [illegible]

[illegible] honores magnos.
ut [illegible] studeat facere ea quibus sit magis
honore dignus et non sit, ut [illegible] magis
[illegible] honore sit [illegible] illum ad
[illegible] prosequendum magna et ardua agit.
Hoc [illegible] magis [illegible] gaudio [illegible]
quam [illegible] / Non ergo ad hunc finem
[illegible] ad difficilia et ar-
dua quam [illegible] magis honore [illegible]
non quia [illegible] honoris
sed [illegible] excellentiam operis. Item hoc — 2m dubium
[illegible] dubium motum
de appetitu honorum quo ad virtuosos.
Item [illegible] de eodem dubio ut pre-
missum est [illegible] quo ad beatos de
quibus [illegible]. Item licet
aliquem [illegible] desiderare in beata vi-
ta ut post mortem festum eius
colatur in terra. Item [illegible] quod non optet
honores [illegible] in beata vita de
gloria vel laude sibi a mortalibus post
mortem impendenda sollicitus [illegible]
[illegible] valde [illegible] totum
quod fecit [illegible]
[illegible] et statum beatorum glorie
in celesti patria [illegible] et rebus ma-
[illegible] mortalibus [illegible]
[illegible] nimis ad appetitum [illegible]
[illegible]
[illegible] possit hoc
[illegible] appetere [illegible] modo
[illegible] honor [illegible]
[illegible] facit vel permittit
ad corpus beati [illegible] non [illegible]
[illegible]
[illegible] qui non erant cultores
[illegible] beatorum quod non
est [illegible] ethicorum
[illegible] non consistat
in honoribus nec consistere potest [illegible] quod
honor est in honorante, id est in potestate ho-
norantis, an velit illum exhibere vel
non. Item [illegible] magis [illegible] consistere
potest in [illegible]
[illegible]

Margin: Sed an desiderare [illegible] colatur in terra

Margin: 1o

Margin: 2o

Margin: [illegible]

Item si festiua honorificacio aliquibus beatissimis ap-
pareret tunc et demones qui in ydolis colebantur
vel dampnati aliqui forte aliquando adesse
voluissent ad decipiendum hominibus aliquis honoris
haberet vel quesiuisset. Item si talis beati-
tudini sancto [illegible] fuerint sancti vixerint
in hac vita quibus non sit festiuus
honor in hoc mundo hec talium felicitas
valent deus miraculis declarare. Item non
[illegible] sanctimonium [illegible] audeant aperte
ut post mortem festiue glorificentur
et magnificentur a mortalibus. Item sic per
apostolum velut angelus bene noluerunt
velle mortalium honore honorari, sed prohibuerunt
ipsum se venerari volentes igitur. Item patet
in vitis honorificandorum sanctorum post mortem
esse de voce hominis corporis tunc quam voce
[illegible] desiderasse haberi, eadem voce et [illegible] aliis
Item videmus tamen sanctos [illegible] et notantes
multi tale in hac [illegible] vita desiderasse
ymo nec cogitare presumpsisse. Et tamen
ergo quod in spiritu quod de gestis sanctorum gestis
[illegible] notandis in primis. legitur eos [illegible]
[illegible] ipsorum festiue celebrari [illegible] mul-
ta predixisse. de largitate [illegible]
morte miraculorum [illegible] et [illegible] Sicut
de sancta katherina legitur et barbara et
margaretha et sic de quibusdam aliis
Item [illegible] arguunt [illegible]
[illegible] non delectari [illegible]
[illegible] de festiuo cultu eorum [illegible]
mortales exerceant, ergo nec eos decet
attendere nec respicere oraciones fidelium
ymo etiam fuisset [illegible] Item ut esset prop-
ter [illegible] quod [illegible] tamen [illegible]
2 sentit [illegible] Item sicut eligibilius est esse
perfectum in virtute et sanctitate [illegible] ipsum
[illegible] aliis videri [illegible] quod
[illegible] esse [illegible]
Igitur cum beatitudo sit status bonorum omnium ag-
gregacione perfectus [illegible] quod ad beatitudinem pertine-
at manifestacio vel clara notitia perfectionum
et dignitatum eius quod beatus. Igitur [illegible]
sanctorum [illegible] manifestacio
excellencie et perfectionis et virtutum ipsorum

[illegible] illa esse de voce plebis beatissimis eorum [illegible]
[illegible] appetere possunt festiue glorificari a mortalibus 3
Item quia deus dedit aliquibus miracula facere
esse in hac vita sic et post mortem, sic ut
declararet eos hec sibi placere vivere
et morte et eosdem post mortem in celum
secum esse et ad declarandum quod ad eorum sanctitatem
et post mortem mortalibus sufficiat plebis solitum
[illegible] tunc deus eorum hoc fecit et facit
nisi ut fideles sanctos quos sic manifes-
tauit festiue honorarent et devote
invocarent. Sed ergo deus vult eos coli
a mortalibus, quare non licet sanctis hoc ipsum
desiderare quod deus eos vult fieri. Item 8
si crederetur spiritui qui de sanctorum legitur
gestis. Invenitur beatam virginem desiderasse
sibi festum [illegible]
[illegible] sue concepcionis. Ita et [illegible]
dum post mortem voluisse honorari, sicut
hoc patet ex [illegible] quod deinceps [illegible]
[illegible] beatus augustinus [illegible]
[illegible] Johanne [illegible] dicit quod in [illegible]
postea venit ad illum, ut fieret [illegible]
eius discipulus. Item translacio corporis
[illegible] fecit omnibus [illegible]
claritate. et sic [illegible] et de aliis reperi-
Item videtur quod beati in celis desiderent fes-
tiue glorificari a mortalibus in terris et [illegible]
debent et [illegible]
Item [illegible] nullus peccat in hoc quod deo as-
similari vel eum imitari conatur [illegible] Apostolus dicit
ad ephesios v. Estote imitatores dei sicut
filii karissimi. [illegible] hoc autem quod [illegible] fes-
tiuus [illegible] videtur deum imitari [illegible]
ab omnibus hominibus glorificari [illegible] 1
[illegible] in nomen meum in glori-
am meam creaui illum. Igitur [illegible] Item confirmatur
hoc quod [illegible] honor
gloria [illegible] operibus [illegible] ad Romanos 2o
[illegible] bonis operis gloriam
et honorem. Igitur appetitus glorie licitus est
Item [illegible] glorificari 6
aliquando non [illegible] per multos
manifestari et [illegible] ut [illegible]
[illegible] autem non [illegible] Igitur
[illegible]

aliis corporis opera bonum intuitum possit patefacit
amicis monent iacet / Ad quod dicit primum
vanitas et sic consistit ut dignitate laude
partem est ut. / Juxta id primo ad ethicorum .2o.
Non autem simpliciter habet vinculum non accipimus
secundum simpliciter qui excessus est / ut scitur quod ad
donandum sit nobis / Et etiam partem 3a qua aliquis
velit opera sua bona ab aliis cognosci et
approbari / Juxta id ethicorum v. Sic lucere
lux vestra coram hominibus ut videant opera
vestra bona et glorificent patrem vestrum qui in
celis est / propter quod quarto appetitus glorie dispo-
non querit aliquod vitiosum / Igitur quod vanum
erit plandum ¶ / Post hec etiam / Ad
videndum istud / quid probabilius / ad quod
quod dici possit / respondendum 3 quod verum
secundum exhibere alia honore / et videre quod sicut
honore / per bene et male sit ¶ Tamen quod
ad primum / quod aliquis dignum honore debite
reuerentur / mensuram dignitatis / et quod
scitur sine virtuose agit quod sit sit et
non valeat / et dignitatis imitande virtus /
exposcat ¶ / non dicit ita et quod res
nobilium et pulchrarum / ad intuitum
est non abscondere / ut aliis patefacit / non
tamen ut inde melioretur / sed pulchre
ut inde videt res
sua augeatur / ut aliquis videt res
excellentes et pulchras et mirabiles / in
eis delectent / et ceteris per modulo quo
formitate comet / etiam / ligna rei pul-
chre et nobilis / intuitus perfectius / et pul-
chritudinis accidentia et eo / quod extrinsecus vi-
detur consistit / tamen quod videntibus eorum
in aduersitate / per perfecto et delectato.
Dicitur est quod res pulchre et nobiles dis-
ponitur videri et mirari / ad bonum aliorum
¶ Et iuxta est degene illius rei simpli-
excellentie / quod est diuina natura / ineffabili
pulchritudine est / consistente ipsius / Sicut olim
apparuit vel visione clarius / consistit vero
Iis ¶ laudabilis sunt ¶ Sic ergo
modo pertinet ad exhibendo honorem bene
laudabiliter ¶ Tamen et male agere
pertinet / 2a si honor quod exhibitus me-
sure dignitatis non equatur / sed excedat
nimis vel deficiat / Ideo si superbus

honoris non competit ei cui impedit / ut
si honor dispensatiue tribuat ¶ 3o si quis non
honorandum honorem vel honorandum honorem
sed non iniustum cerebri / quod ad ius honoretur /
et si quis superflue recipere / Sunt honore
impedat ¶ Ex hiis modis generaliter quod honoret
et alios sepe delinquunt / Et quod
illi qui inueniunt honore gratia non acci-
pit ¶ Sic ergo debet attendere et time-
re quod nonnulli ex suo capite tractatus
festiuitatem / sic fere quod / De hiis omni
dies festis illius displicent / quod festiuitas
placere laborant ¶ Nolo repleta fes-
tiuitatem ipsi nonnulli / qui et vbi-
cumque erroribus et peccatis contra passi-
optime fieri possunt / et sic extinctis / aut mul-
tis oriretur dignitas ac nobilitatis aliis
festis sufficient non complectit / Ideo ac
secus est magis superstitioni inducens
et potius ecclesia ad leuitatem tribuendum
quod ventus fidem et ergo ab hiis qui
potius prohibendum esse / ne festa multi
placere sentiantur / quod ecclesie possit
et multa attendere et plura bona negligi
quam bona fieri ¶ / Jam quarto notandum
de eo quod est exhibere honorem ¶ Respondet
et quod tamen honor / quod est appetere vel desi-
derare sibi ab aliis inueniatur / et
honore ¶ Et est intentio / quod habet et quod
intentionem sit / 1o nature peruersitate ad
excellentiam suam / 2o ad magnificentiam
aliquis in se / peruerse dicitur suum /
3o inimicatur virtutis / festo ho-
noris patefacere ¶ primo libertatem
est honoribus cultibus retribuis / Ideo ac
litatum est quod solus sue dignitatis manife-
statum ut ipse velle sit proficere / ut ipse ma-
gnus et gloriosus / quod aliis est et aliis exp-
petit / inde perfectionem et delectationem / sicut
¶ aliis vero duobus modis / licitum
esse breuis / quod non breuis / dummodo tamen / ac non
breuis honor ita cauteret fiat / ut vere
scandalum aut superbie virtute / inde oritur
a te videatur / Sic ergo ab sensibili
certe velle / quod scitur aliter et clarius

honor male exhibi pertinet

honor vel inueniuntur etiam pertinet appeti /

nonius festi-
tinctores

.1.

.2.

.3.

omnibus qualibus ipse et in fine| omni scientia gr
et virtute| sic hoc et patet declarat
¶ Primo ut alii hoc cognoscentes| cum
advertunt| quantum negligunt| et quam
mobilibus hoc mereri possunt apud dominum| quia
quod hoc cum dei admonitio perficere posset.
sic deo placere solliciti studeant velle.
¶ Secundo ut visa hac possibilitate
et perfectione quam datum est hominibus| filios
dei se in eo despexerit| ¶ Omnes consideranter
studeant imitari eos| qui
similes ipsis mortales fuerunt| imitatores
eorum de notis operibus| et vias
prosequendi| ad scilicet perfectionis statum
¶ Tertio ut animadvertant magis bonitatem
dei| omnipotentiam in collatione bonorum et re
motione malorum| quam prestat glorio
sis sanctis| magis [illegible] sed| surgat
in| a mobilibus| et dei laude| et gratiarum
actiones| ¶ Quarto est autem duplex manifestatio
aliquis sanctis beatis| et non beatis| una quidem
quam sanctis notum fecit| et sanctis bonis
operibus| et quorundam virtutis| ¶ Relatio
miraculorum et aliorum accidentalibus
[illegible] [illegible]| ¶ Primo
manifestationis modus bone
publice| et nobiles [illegible] laudant
et glorificant| cum sunt boni et optimis
[illegible]| et operibus aliis manifestantur
et miraculis perficiunt| ¶ Secundum subtiles
[illegible] [illegible] excel
lentia sanctorum ab eorum operibus| ¶ Quarto manifeste
[illegible] [illegible]
plures [illegible]| et [illegible] innotescat
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
alicuius| ad fidem [illegible] [illegible]
morte| sic placeat [illegible] possit glorificari
eorum [illegible] ¶ [illegible] sic notat
[illegible] esse debet| quo licet
desiderare [illegible]| [illegible] colere
[illegible]| et quo modo| hoc nulli licet
sine hoc [illegible] et [illegible]

[illegible] addendum predictis| quod quelibet
non liceat cuique appetere sibi exigere
aut venerari| ¶ Primo [illegible] exemplis [illegible]
post [illegible] [illegible]| [illegible] moti
a [illegible]| [illegible] manet
[illegible] quod [illegible] cultu [illegible]
[illegible]| [illegible]| et mortalibus
[illegible]| [illegible] ¶ [illegible]
[illegible]| [illegible] diligenter
attendere vellet| ¶ [illegible] [illegible]
[illegible]| [illegible] et [illegible] [illegible]
religiosis| et [illegible] fidelium | [illegible]
[illegible]| [illegible] ¶ [illegible]
[illegible]| [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]| et [illegible]
[illegible]| [illegible]| et [illegible]
[illegible] fidem [illegible]
[illegible] ¶ [illegible]| [illegible]
[illegible] [illegible]| et [illegible]
debent [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] sublimiores| et [illegible] deo
[illegible]| et [illegible]
et petitiones addimus [illegible]| et [illegible]
sibi [illegible] ¶ Tertio| [illegible]
[illegible] deo| [illegible] fidelibus [illegible]
[illegible]| [illegible] ¶ Quarto
[illegible] [illegible]| [illegible] deo [illegible]| [illegible]
[illegible]| [illegible] negligentias et offensas
| [illegible] deo [illegible]| [illegible]
[illegible] ¶ [illegible]| [illegible] peccatores
et [illegible]| [illegible] [illegible]
[illegible] monent| adiuvent [illegible]
[illegible]| et [illegible]| et [illegible]
[illegible]| et [illegible] statum et [illegible]
[illegible] sine possit ¶ [illegible]
| [illegible] a malis et defendat
[illegible]| quod [illegible] impediunt [illegible]
[illegible]| [illegible] deum [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] eius de [illegible] obediunt et [illegible]
[illegible] laborant| et [illegible]
[illegible] [illegible]
deum [illegible]| et [illegible] [illegible]|

9º

peccatorum posse e[t] eos (?) festive colere. ¶ Alte-
rum [illegible] quod erat vissione repres[entan]dum
de nostra et gloriosa [illegible] societate, sicut festi-
tate fidelium suorum, similiter sicut regibus
[illegible] ... ad honorem re-
pici debet in caelo. Similiter operationes ipsi
[illegible] ac societate ordinatissima suorum
omnium [illegible] optimum et perfectis-
simum potentissimi domini, qualis dominus deus noster
est, qui omni [illegible] omnis [illegible] voluntatis
bone et iuste operationum ordinatarum et [illegible]
[illegible] in [illegible] perfecte caritatis.
¶ Tertium [illegible] dubium [illegible] de [illegible]
animi ut deus [illegible] diligentia
et solicitudine [illegible] domini in
[illegible] perfecte [illegible] salute
[illegible] in finem [illegible] caritate [illegible]
[illegible] solicitudine et
[illegible] spiritualis [illegible] mi-
sericordie [illegible] ipse [illegible] confusio est
[illegible] solicitudine non [illegible]
¶ [illegible] dubium de [illegible]
[illegible] quo deus [illegible]
[illegible] mediis et [illegible]
[illegible] disposuit
[illegible] fine ordinatissime [illegible]
nos ¶ [illegible] mortalis
deus [illegible] non [illegible] suo mo-
[illegible] invenire potest [illegible] de-
[illegible] caritate bene-
[illegible] disposuit [illegible]
[illegible] mortalis [illegible] pote-
[illegible] ¶ [illegible]
[illegible] caritate [illegible] ad [illegible]
dubium [illegible] societate [illegible]
[illegible] et [illegible] sit
[illegible] et [illegible] vite
[illegible] illas [illegible] solicitudine [illegible]
vite in operibus [illegible] et [illegible]
et [illegible] ¶
¶ [illegible] ad [illegible]
[illegible] videbatur [illegible] non li-
ceat [illegible] desiderare [illegible] festive co-
lantur in terris ¶ Ad primum [illegible]
[illegible] presumptuosum esset et [illegible]

mitti ad [illegible] gloriam premi-
¶ [illegible] quod [illegible] sit [illegible] si mo-
[illegible] appetere non [illegible] presump-
tuosum [illegible] post [illegible] nimis
dignum ¶ Ad [illegible] quod [illegible]
[illegible] exhibere [illegible] non peccat [illegible]
¶ [illegible] contra doctor. [illegible]
[illegible] ad [illegible] sanctorum
[illegible] ad [illegible]
[illegible] quam [illegible]
[illegible] desiderat. [illegible] implicite
[illegible] ad [illegible]
post mortem apud deum [illegible] ad
[illegible] sibi et amor [illegible]
et [illegible] et illud [illegible] desiderat
¶ [illegible] ubi [illegible] unde post mortem
[illegible] totius mundi desiderare [illegible]
[illegible] appetere [illegible]
[illegible] desiderium [illegible]
[illegible] desideriis ¶ [illegible]
[illegible] exhibet
[illegible] ad [illegible] et in fine
mundi illo [illegible]
¶ [illegible] non [illegible]
[illegible] vel [illegible] doctor
[illegible] post mundi [illegible] multo
[illegible] celebrabuntur festa sanctorum
in celis [illegible] fortassis
quod festum [illegible] angelis supe-
[illegible] et [illegible]
angelis et [illegible] ¶ [illegible] apostoli [illegible]
evangelii predicatores [illegible]
[illegible] regnum celeste.
¶ Ad [illegible] quod tetigit de [illegible] ad
[illegible] premie non [illegible] quod [illegible]
et [illegible] sanctorum [illegible] festum [illegible]
[illegible] disponendo [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] ¶ Ad [illegible] quod [illegible]
[illegible] quod deus [illegible] sanctos
noluit [illegible] festive coli in [illegible]
clarificari ¶ [illegible] quod [illegible]
[illegible] voluit [illegible] sanctorum

· ad 2^m

[illegible] post mortem [illegible] totius mundi [illegible]

Festa sanctorum [illegible] festum [illegible] mundi [illegible]

· ad p^m

[illegible] quod [illegible] non [illegible] desiderare ut festive colatur

[illegible] quod [illegible] festive celebrabuntur [illegible] et [illegible]

festive a mobilibus [illegible] / [illegible] per [illegible]
esse cum in lxx / extra [illegible] / [illegible]
et extra dispositionis [illegible] / vel ex
mo [illegible] atque inutilis fit / ut inutilia
declaret iniuriis / et festive celebrare
in ecclesia / et non aliter / quam tamen ipsum procedit in
[illegible] consilii / et sic potuit esse cum idem
unus sanctus aliquis minor desiderauit quod
coli. et alter maior non. ¶ Item aliud vero
de angelo qui iohannem se [illegible] prohibuit
¶ [illegible] angelus non prohibuit [illegible]
iohannem [illegible] honoracione / sed ab honore
adorationis latrie que debetur soli deo.
Vel et ab adoracione yperdulie / que debetur
humanitati christi et virgini [illegible] / Et
fecit ut ostenderet ipsi iohanni dignitatem
/ qua [illegible] erat angelis [illegible]
glorie filios dei ¶ Item dicitur / quod dicitur
[illegible] [illegible] [illegible] aliqui [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ¶
[illegible] / [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] gaudii et
delectabile [illegible] esse ¶ [illegible] dicitur [illegible]
quod [illegible] in festiuitate
colitur / [illegible] esse [illegible] [illegible]
[illegible] forte [illegible] / [illegible] [illegible] / et
[illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] in omnibus [illegible]
esse [illegible] ¶ [illegible] / si [illegible] aliqui
[illegible] [illegible] / [illegible] simpliciter
vel [illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] beneficii / [illegible] id / quod
facit ad honorem dei ¶ [illegible] aut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aliquas / [illegible] [illegible] colat / [illegible]
[illegible] [illegible] in hoc [illegible] non
[illegible] non potest cultoribus illius / [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] [illegible] tangit
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] affectibus
[illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] petitionibus / vel [illegible] [illegible]
¶ [illegible] dictum / [illegible] non [illegible] aliud
[illegible] / [illegible] illa non [illegible] / nec

Legende [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] vel [illegible] [illegible]

ut historia [illegible] / [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible] error et [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] [illegible] / [illegible] in [illegible]
[illegible] / adeo [illegible] / [illegible] corporis
[illegible] / [illegible] aliis [illegible] / vel
[illegible] exclusione mali [illegible] ¶ [illegible]
et [illegible] illa quod [illegible] / sed
[illegible] se [illegible] legitur / vel de
[illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] affectibus
[illegible] [illegible] omnibus [illegible] in [illegible]
¶ [illegible] si [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] roma pro absolucione a pena
et a culpa / et non possunt colere festum bar-
bare ¶ [illegible] si [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] legere adeo [illegible]
se [illegible] ¶ [illegible] quod [illegible]
dicit / non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
dit nonnulla / de gestis sanctorum [illegible]
libris [illegible] / et alia plura
[illegible] [illegible] minime [illegible]
[illegible] [illegible] et similia fabulis
[illegible] gestis historiis / [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] / vel [illegible]
[illegible] / vel [illegible] [illegible] ad
[illegible] ut aliis / [illegible] [illegible] [illegible]
est de legenda sancte barbare / quod fertur
/ cum [illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] in [illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] / et [illegible]
[illegible] in aliis ¶ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] singulis [illegible] / non [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] /
¶ [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / non con-
cludit [illegible] / [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / vel [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] / [illegible] si [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

cet tunc deus spectaverunt eligere. Et etc.
quando eius presto videtur clare [illegible]
beatos quia habent [illegible] non quando contra illos eos
se extollebat. Item etiam quia bene ad perfectionem
virtutis certe pertinet quia presentie virtute
consistit. Non autem sit per [illegible] vel per fidem
qualiscumque consistit et ideo hoc non est per se
appetendum ut dicit Seneca [illegible]. Item hoc tamen appe-
ti in se est utile ad aliquid sicud dicitur et ut
ad hoc quod deus ab hominibus glorificetur. Vel
ad hoc quod honor glorificatur ex bonis qui in illo
consistunt. Vel ad hoc quod ipse homo in bonis
que in se consistunt propter inventum laudis alicuius
studeat perseverare et ad meliora proficere.
Et si homo laudabilis est aliquis [illegible] gratie
de bono nomine ut habetur extra .84. Hic et
laudabilis est si homo [illegible] aliquis
bonis non solum coram deo sed coram hominibus ut
[illegible] apostolus ad Ro. 12. non tamen se co-
ram hominibus ut [illegible] hominibus [illegible]
Item quod vero assumpsit [illegible] quid
gloriam ab hominibus [illegible]
[illegible]
Item [illegible] Augustinus super
Joh. 12 [illegible]
[illegible] Item [illegible] periculosum
[illegible] Augustinus sibi [illegible]
[illegible]
[illegible] se laudat non se extollit [illegible]
[illegible]
[illegible] non ille [illegible]
[illegible]
[illegible] deus
sunt [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] laudabilis [illegible] ad aliorum [illegible]
[illegible]
[illegible] ut [illegible]
hominibus ut videant opera vestra bona ut
glorificent patrem vestrum qui in celis est.
Item [illegible] post [illegible]
[illegible] relinquendum sunt
[illegible]

Itaque [illegible] dicitur sit de hoc
q. i. [illegible] dicebat. Item
acceptorem personarum [illegible]
hominis. Item [illegible] illud dicitur
[illegible] illud [illegible]
[illegible] actus iudicantis [illegible]
[illegible] et habetur. Ubi ut in-
[illegible] p°. videri-
[illegible] iudicio [illegible] acceptio personarum [illegible]
non habet p. i. extra de [illegible]
[illegible] ut [illegible]
illud [illegible] p° [illegible] iudicium sub
[illegible] iudicatur [illegible]
hoc autem [illegible] pauperis
[illegible] acceptio persone iudicio [illegible]
non esse peccatum [illegible] pene [illegible] aliquis
iudicium infligitur [illegible] tamen [illegible]
accipiunt [illegible] alicuius [illegible]
[illegible]
[illegible]
aliorum [illegible] acceptio non
in iudicio [illegible]
[illegible] accipe personam
in iudicio non [illegible]
[illegible]
allegatum. Item [illegible]
[illegible] iudicio esse [illegible]
[illegible]
[illegible] regula
[illegible] in iudicium ut habetur sunt
[illegible] iudex ad [illegible]
[illegible]
[illegible]
Item [illegible] autem acceptio [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] iudi-
[illegible]
[illegible] extra 40 [illegible]
non [illegible] iudex [illegible]
[illegible] officio

iudicium [illegible]

[illegible]

Diuitum et potentum. ¶ Et si quis ad se *a more*
vel videre potentum vel solet res pauperum
deserere propter [illegible] quia iure sunt adiutores
et pauperis vel aliud propter inpeccabilitatem
tunc iudex ex officio tenetur subvenire. ¶ Item
ultimate aut seu excepte fieri debet sine
mente partis de parte res est cuius
species personalis dicit glossa in c. [illegible]
extra de [illegible]. Non declinabis in iudicium
pauperis. Et Leuit. xix. Nec con-
siderabis personam pauperis et [illegible] opinionem
iustitie [illegible] et [illegible] dicit. Quia in
munere per nulla re corrumpitur iniu-
stitia. Et ut sit processus [illegible] et appe-
tit solum sit faciendum et nulla potest
fieri iustitie impedimentum. ¶ Et quod sit *sine*
sententia iudex pauperis et [illegible] amicis
vel inimicis cogere [illegible] communis [illegible] vel
[illegible] non hominum respectibus iudicium
obmittendum. Et [illegible] iustitie dili-
gendum. Et propter [illegible] cog[illegible] cer-
tum et [illegible] et [illegible] iudice inflexibili
et in tempore iudicium iustitie est dicendum
et eodem [illegible] execucioni mandandum.
¶ [illegible] autem dicit tamen contradicere
[illegible] iustitia in rebus mundanis et huma-
nis ubi viget et reducenda ubi ex-
ulauit seu non viget. ¶ Et si [illegible]
iustitia sublata de rebus non amplius
in eis privilegio [illegible] vel ordo in
[illegible] vel sanitas et [illegible] vel [illegible]
omnis dispositio [illegible] et deuiis in
[illegible]. ¶ Sicut hec [illegible] est [illegible]
[illegible] in homine. Si in quo duo [illegible]
membra [illegible] [illegible] debitum
debitum [illegible] iustitia [illegible]
[illegible] periit omnis decor periit
vigor surgit dolor [illegible] membris
[illegible] totum corpus. Et sic est in
[illegible] dicit et in [illegible] corpore politico
id est in [illegible] politica civitate
vel [illegible] vel [illegible] vel ecclesia
fidelium [illegible] vel [illegible] [illegible]

[illegible] iustitia exulat vel non
est [illegible] [illegible] impossibile [illegible] nulla
[illegible] nullus ordo [illegible] deficit [illegible]
[illegible] [illegible] hominum [illegible]
¶ [illegible] quia iustitia [illegible] quasi
[illegible] in rebus [illegible] cum [illegible]
et [illegible] consultat [illegible] multa [illegible] ¶ [illegible] *iustitie*
quia [illegible] consideratur [illegible] non est aliud
quam [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dispositio operatio ordo
et proportio. ¶ Ubi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vel rebus [illegible]
iustitie [illegible] dispositio vel operatio vel [illegible]
[illegible] vel [illegible] [illegible]
[illegible] vel [illegible] [illegible] partes
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] politico [illegible] et [illegible]
figure non [illegible] [illegible] dispositio [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] corporis
[illegible] [illegible] artificialibus [illegible]
[illegible] uno ferro horologii [illegible]
[illegible] et [illegible] non [illegible] [illegible]
artificiosus sic disposuit [illegible]
[illegible] [illegible] collocatur [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] fuit
sic dispositum. Et [illegible] membra corporis
[illegible] debet [illegible] dispositio [illegible] operatio
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
suo [illegible] [illegible] [illegible] hoc [illegible]
te voluit facere potest [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] in rebus [illegible]
¶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] *[illegible]*
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] iustitie
[illegible] [illegible] [illegible] ¶
[illegible] [illegible] [illegible] vel iudex *[illegible]*
debet ex officio reducere homines ad
[illegible] [illegible] et iustitie [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] ad iustitie [illegible] dispositionem

[illegible] iudex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

et oportet eos nullatenus respicere [illegible] aut amici-
tias aut [illegible] personarum [illegible] ad hoc non per-
tinent [illegible] ante oculos eorum vel specialiter
in illis causis non fiant. Sed magis
impedire solent ut sunt divitie pau-
pertas nobilitas ignobilitas cognatio
[illegible]. ¶ [illegible]
iudex [illegible] ad [illegible] iudicii ius-
[illegible] sic habere debet atque in hoc [illegible]
[illegible]
[illegible] in [illegible] vel [illegible]
[illegible] non admittit [illegible]
individuales [illegible] ut an sit
albus vel niger [illegible] vel [illegible]
[illegible] vel plures [illegible]
[illegible] solum [illegible]
[illegible] quantitatem [illegible]
[illegible] Et si aliquis [illegible]
[illegible] Et sic non iudex [illegible]
[illegible] personis [illegible]
in actibus et in hiis [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] forte [illegible]
[illegible] si iudex [illegible] pauperi [illegible]
[illegible] quam divitibus ¶ [illegible]
[illegible] diligentius
[illegible] pauperis [illegible] ¶ Porro quod
[illegible] ut [illegible] iustificari [illegible]
[illegible] non [illegible] personarum acceptio [illegible]
[illegible] iudicii [illegible]
pauperis [illegible] quod [illegible]
[illegible] non [illegible] in iudicio [illegible]
¶ In secundo [illegible] acceptio [illegible]
[illegible] si iudex [illegible]
[illegible] pauperem [illegible] divite ¶ Ubi
[illegible] quod [illegible] acceptione personarum
[illegible] non committi solet in iudiciis ¶ [illegible]
[illegible] personis accidunt.
[illegible] ante [illegible]
[illegible] divitem [illegible]
[illegible] alio iudice [illegible] divitem [illegible]
[illegible] audiencia et non sit
[illegible] ¶ [illegible]
[illegible] audiencia ut [illegible]
si non [illegible] audiencia [illegible]
[illegible] personarum [illegible]
in [illegible] magis [illegible]

[illegible] ¶ [illegible] non committit
[illegible] vicium in iudicio si [illegible]
[illegible] non [illegible] studiose
discuciat [illegible] illius.
[illegible] ponderant [illegible]
[illegible] ¶ [illegible]
¶ Tercio committi [illegible]
non [illegible] in iudicio [illegible]
[illegible] fere [illegible]
sunt [illegible] iustus [illegible] iniustus [illegible]
[illegible] acceptione personarum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] iustificet
in iudicio in [illegible] iudex [illegible]
[illegible] iudice [illegible] pauperis [illegible]
[illegible] audiencia [illegible] non sit
vel si [illegible] illius studiose pon-
derent [illegible]
non [illegible] ubi
[illegible] non [illegible] pauperis
[illegible] in iusticia [illegible]
¶ [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] vicium acceptionis personarum
in iudicio. Et unde [illegible]
[illegible] acceptio [illegible]
[illegible]
[illegible] favor [illegible]
[illegible] cum aliis [illegible]
[illegible] favor ut [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et amoris et [illegible]
¶ [illegible] viciorum iudices
[illegible] et [illegible]
[illegible] personarum [illegible] longe [illegible]
[illegible] fuit ¶ [illegible]
[illegible]
[illegible] debeat iudicis
[illegible] civilibus et
ecclesiasticis. Constat quod non cupidi
non [illegible] non [illegible] non [illegible]
[illegible] non [illegible] non [illegible]

acceptio personarum in iudicio triplex committi solet

Iudices qualiter debeant [illegible]

¶ Et dicta contrarii considera. Constantes
fortes animi. Non sufficit enim in
lege dei esse consuetudines iudices ipsi.
Continua scriptum est Exodi xviij. Provide de
omni plebe viros potentes et timentes
deum in quibus sit veritas, et qui oderint a-
variciam et constitue ex eis qui iudicent
populum omni tempore. Et Deuteronomii primo. Date
ex vobis viros sapientes et gnaros quorum
conversatio sit probata in tribubus vestris, ut
ponam eos vobis principes, qui dixerunt
vobis singula. Precepique eis dicens. Au-
dite illos et quod iustum est iudicate sive
civis sit sive peregrinus. Nulla erit distantia
personarum. Ita parvum audietis ut magnum,
nec accipietis cuiusquam personam quia dei iu-
dicium est. Et ij. Paralipomenon xix. Iudices vero
et magistros constitues in omnibus portis
tuis ut iudicent populum iusto iudicio
nec in alteram partem declinent. Non accipient
personam nec munera, quia munera ex-
cecant oculos sapientum et immutant
verba iustorum. Iuste quod iustum est perse-
queris ut vivas et possideas terram etc.
¶ Ex istis et similibus dicit in legibus [?]
colligit Alexander doctor noster quatuor [?]
tria que requiruntur esse debent in illis qui
iudices constituendi sunt. Et sunt veritas, po-
testas et bonitas. ¶ Primum scilicet discretio
veritatis tangitur in eo quod dicit date ex
vobis viros sapientes et gnaros. Dicit
gnaros propter experientiam vel cognitionem legis
scripte in iudiciis convenit. ¶ Secundum
scilicet bonitas vite in hoc quod dicit quorum conversatio
sit probata in tribubus vestris. ¶ Tertium
vero quod est auctoritas potestatis in eo quod dicit
ponam eos principes. ¶ Et illa tria ha-
bentur etiam Exodi quod dicitur xviij. Al-
legatum est ut auctoritas potestatis exprime-
tur cum dicit constitues. Iudicium
veritatis cum dicit ut iudicent populum iusto
iudicio. Et bonitas vite ex fortitudine
animi, seu cum dicit nec in alteram partem declinet
propter quamcumque accionem prout sic ipsis data

Iudices quales esse debeant

Tria hic: veritas, potestas, bonitas

expedit, quia iudices solent pervertere iudicia
acceptione personarum propter pecuniam. ¶ Ulterius
satis distinguitur quod persone sunt pro iudicibus
ydonee et que non ydonee. ¶ Ergo doctor
in corporali facit tres divisiones, quia quedam
persone non possunt esse iudices eo quod non
sunt ydonee ad suscipiendam auctoritatem
seu potestatem, et hec vel racione sexus, ut mulie-
ri propter statum dominii et subiectionis statuite
eis. Et primo ad Chorinthios xiiij dicit apostolus
mulieres in ecclesia taceant. Non enim permitti-
tur eis loqui sed subdite sint viris suis.
Vel sunt non ydonee propter racionem condicionis
fortune, ut servi, de quibus [illegible]
dicit subditi estote in omni timore dominis
vestris. ¶ Alie sunt persone que repelluntur ab
officio iudicis quia non sunt ydonee ad iudicium
veritatis. ¶ Et hoc pluribus modis, scilicet
vel propter impedimentum permanens vel propter
impedimentum transiens. Sed propter impedimentum
permanens est duplex, scilicet quia aut est in
intellectu [illegible]
impedimentum intellectus prohibet esse iudi-
ces [illegible] surdi et muti. Quia propter impedimentum
aut permanens [illegible] prohibet furiosi
frenetici et alii propter vicia etc. ¶ Sed propter
impedimentum transiens prohibetur minor
etate ut pueri. ¶ Aliquando autem persone
excluduntur ab officio iudicis propter de-
fectum approbationis vite, quia [illegible]
de etate. Quia est reprobatio vite propter crimi-
nis, ut in hereticis, scilicet propter scandalum
conversationis ut ~~[illegible]~~ in hiis qui sunt
infames, scilicet propter contagium criminis, ut
in excommunicatis. ¶ Secunda est in gratia
condicionis persone, ut in clericis regularibus
religiosis qui iudices constitui non debent,
et illi quorum conversatio probata est in populo
ut patet Deuteronomii primo. ¶ Tertia vero est
et suspectio probabilis malicie in persona,
ut si sit inimicus vel declinans a rec-
titudine iusticie. ¶ Hec autem prohibentur
omnes qui sunt [illegible] actionibus.

vel inimici rei vel plurali aliter est sus
pectus ut 3. q. 5. ¶ Sed contra eos est
quod dicitur Io. 3. quod deum a domino
venientes dicimus. Responsio loquitur quod per mer
cedem suam. Secundum tamen etiam sic eligendi sunt reges
ut eligantur et descripti etc. Secundum et quod
intelligendum est in viduis sexaginta quod voluit
quod sustineant. Item sicut aliqui pueri
malicia supplet etatem. Item eadem
ratione patet pueri possunt etatem adulta
quod puer et pueri esse iudices. ¶ Item
ut qui et mulier iudex esse possit secundum
quod legitur Iudicum 4. Delbora iudi
cabat populum Israel. Item mulieres per
spiritum prophecie assumpte sunt quare ad
dignitatem iudicandi iudicia dicunt eis loco
quod magis permittitur assumi ad iudicandum iudi
cia humana. ¶ Ad primum respondeo dicendum. Secundum
et Daniele dicitur quod quod patet ad privilegium
gratie singularis et non ad consequentiam imitationis
de hoc dicitur Io. 3. Item ... dicimus
de certe sufficientia etc. ... dicitur
Daniel 13. ... suscitavit deus spiritum
pueri iunioris. Item lex ... pauci
non sunt lege quem. ¶ Ad aliud ... quia
sunt pueri etatem. Item qui invenit
debet requirere ... non
... qui recto ... qui
... cuiuscumque. ¶ ...
qui ... quia ... quod
tinguntur ... aut ...
et non ... particulariter ...
in pueris ... et
... requiruntur. Item ... que
... non solum requiritur sed etiam
... et
... ¶ Sed ...
... Iudex omnium ... non
... imitationis ... Item ...
ad ... non ... in
etate ...
... ¶ Ad aliud ... de Delbora
... Iudex ... Item
... Ad ... ista
... Illud ... Delbora
... veteris testamenti ... fuit ...

per etatem Christi. ¶ Ad aliud quod dicitur veteris
testamenti non sunt ... in auctoritate esse
... Item quod hec non sunt ... ad
imitationem in novo testamento. Unde prima
ad Thimotheum 2. dicit apostolus. Docere
mulieri non permitto neque dominari in virum.
¶ Ad aliud quod dicebatur quod mulieres
ad gratiam prophecie assumpte sunt quare
et ad iudicia humana poterunt assumi.
Respondeo dicendum quod hoc non sequitur. Item ... quia
gratia prophecie non datur ... mulie
... lege ...
... in ... mulier ...
esse ... Genesis 3. ... potestate
... sub ... auctoritate
... iudicii ... dominationem ...
... repugnat ... statu
... ¶ ... aut mulieres assumpte sunt
ad gratiam prophecie. Dicendum in glossa Iudicum 4.
... aut Delbora ...
... in hoc ... mulieribus
... prophetie
... integritatem possent suscipere. ... dat inte
gritatem ... potestatis
... contra hoc ... Iob ... ¶
et non ... Exodi ...

Iste ... audiens ... quod ...
... voluntatis ...
... patribus
declaratum ... esse debebat
iudices sub lege veteri. Item ...
lex rigoris et timoris ... Item ... veteri
... et iudicia publica ... de
... debebat ... de lege nova ...
gratie et ... non ... rigor
... ad ... compellere
... Item ... de ... iudicio
... audire velle. ¶ Item
quod ... sub lege nova esse non ...
... publica malorum. Item ... pena
... esse debent fideles Christi in
... fideles ... apostolus ... prima ad Corinthios
6. 12. ... Item ...
... admittere ...
aut ... ubi ... ... Item ...

ut ... in lege nova non debent esse ... publica malorum

que ... sunt ... (right margin)

... laborosi et magis ... (right margin)

q° sub nouo testamento. non concedi homini
iudicium sed homines sunt sub lege veteri
concessum et constitutum legis. ut supra
patuit. ¶ De quo satis et c. ad ro.
14°. In quo enim alium iudicas alie[num]
seruum. domino suo stat aut cadit. Et
id. p°. ad chor. 4°. Nolite ante tempus
iudicare quoadusque veniat dominus qui
illuminabit abscondita tenebrarum et manifesta-
bit consilia cordium. Et math. vii°.
Nolite iudicare et non iudicabimini.
Et similia plurima idem sonantia reperiuntur
in scripturis noui testamenti. ¶ Sciendum
ergo pro declaratione et intellectu eorum obi-
tum solet dicere doctores nostri et bene
quod duplex est iudicium. videlicet iudicium
temerarium et iudicium ordinatum.
Iudicium ordinatum est duplex. scilicet
iudicium discretionis et iudicium cor-
rectionis vel retributionis. Iudicium
discretionis vel discussionis conceditur
personis privatis et hoc in factis homi-
num manifestis et certis. unde dicit p°. ad
chor. 2. Spiritualis omnia iudicat et
ipse a nemine iudicatur. Conceditur
tale iudicium cum etiam aliis. Et omni
est discernere inter bonum et malum generaliter
et nociuum. distinguere inter utilitatem
inter lucem et tenebras. hoc enim cuilibet
pertinet precipue homini ut possit repro-
bare malum et eligere bonum. ¶ Iudicium
vero correctionis conceditur solum prelatis vel
potestati committitur iudicibus ut iudi-
cent super prelatos vel confessores. unicuique
tribuendo quod suum est. ¶ Iudicium teme-
rarium vniuersaliter interdicitur omni homi-
ni. Et dicitur sic temeritatem huius
iudicii ex tribus. Est vel ex parte iu-
dicantis. vel ex parte rei iudicate.
Ex parte iudicantis fit tribus modis
iudicium temerarium. Primo ex parte usur-
pationis. [illegible] et [illegible]. Per
usurpationem iudicium temerarium est quando
ille qui non est commissum iudicare [illegible]
modo intelligitur apostolus ad ro. 14°.
Tu quis es qui iudicas alienum seruum.

Iudi[cium] temerarium / et ordinatum

Iudi[cium] temerarium

vbi dicit augustinus. Nolite a pluribus hominibus aliquid
nunc iudicare fit ordinatio vsurpatio
quod indiscrete. ¶ Alteri in digestis. Sic dicit ad
ro. 2°. In quo alium iudicas teipsum con-
dempnas. eadem enim agis que reprehendis
iudicas. Et math. vii°. ypocrita quid vides
festucam in oculo fratris tui. non vides
trabem in oculo tuo. ¶ Tertio propter ignoranciam
sicut dicit daniel. 13°. Sic fatui filii
israel non iudicantes neque quod verum est
cognoscentes condempnastis filiam israel.
¶ Quibus itaque tribus modis temerarium
est iudicium ex parte iudicantis. ¶ Ex parte
vero rei iudicate similiter est temerarium
tribus modis. vt cum iudicat persona quid
ad euentum futurum. vel cum iudicat
hominis intencionem. vel cum iudicat finem
alterius. ¶ Cum iudicat persona quod ad fu-
turum euentum temerarie agit. Secundum glosam
super illud. Nolite iudicare. dicitur quod respicit
qualis futurus est qui nunc apparet malus
et econuerso temerarie dicitur temerarium
iudicium est. Et temerarium est iudicium
cum iudicatur intentio hominis. Et sic dicit
glosa super illud math. vii°. Nolite iudicare et
non iudicabimini. Est enim de quibus dubium
[illegible] quo animo fiat. de quibus iudicare
diffinitiue temerarium est. De quo intelligitur
quod ad ro. 14°. allegatum est. Et quod dicit
augustinus super illud p°. ad cor. 4°. [illegible]
[illegible] nolite [illegible]. hoc dicit no-
lunt a pluribus hominibus ab homine iudicari
[illegible] superiori. ¶ Cum vero de dam-
natione iudicii. non solum temerarium
iudicium dicitur sed et iniquum et iniustum. Et
[illegible] vel [illegible] vel [illegible]
[illegible] ordinis vel [illegible] sicut
[illegible] iudicium [illegible]
et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Johannes v°. [illegible]
iudicium dedit filio. ¶ [illegible]
quam [illegible] iudicare non pertinet [illegible]
[illegible] visio [illegible]

[illegible]

+ quod dicit contemptibiles ... constitute ad iudicandum ... b dicitur ... de simplicibus qui magis ...
... magis ... habebat ... disponendi in magis ... quod non desperabiles habebant ... constituebat ad iudi-
candum ... illi qui aliquid magis habebant ... cogitare / qui non debebant iudices utiles ... agebant ...
... sed ... habuerit illos qui non possunt magis ... ad iudicandum ...

Nam ante tempus novi testamenti consimile habe-
mus exemplum iudicium super hereticis. Legimus
de iudicibus et mentitur et non de iudi-
cibus ordinariis. ¶ Sic utraque utitur sed in
novi lege sit spiritualiter tamen ipsi per fidem
operum esse sunt. Et hoc mittitur et ad
Ro. 13°. ubi de iudice dicitur quod non sine
causa gladium portat / minister enim dei est.
Et Petri ad Ebreos vi°. Reges qui sunt
de hoc mundo iudicabunt / Et idem
... iudicia si habemus contemptibiles
qui sunt in ecclesia constituite ad iudican-
dum.

Ex quibus et aliis multis novi testa-
menti passibus constat manifeste et ... potes-
tatem iudiciale in ecclesia Christi esse datam.
... id dicitur apostolus Luce
22°. Ecce duo gladii hic scilicet iudicie
... ¶ Iudices autem ut de
... quae sequitur ... / aliqui per se
iudicium ... ordinarium esse ... / Et quibus
loquitur sed importat dicuntur / aliqui alii sunt
iudices ordinarii / alii arbitrii / alii
delegati / Ordinarii sunt qui a summo
pontifice vel ecclesia / vel a re publica
ut prelatos legitime potestate acceperunt
¶ Arbitrarii sunt qui nullam potestatem ha-
bentes ex ... litigantium in iudices eli-
guntur / Iudices vero delegati sunt quibus
unus vel plures committuntur cause / ab eo
qui habet iurisdictionem ordinariam vel ad sub-
delegandum commissam / Et sic iste tres
diversi iudicum in quibus duorum iudicia
alium potestatum ... unum scilicet spiritualis /
capiunt hic summum pontificem et aliqua
ecclesiasticae impetratores / Et sunt et fuerunt
... potestatem ... cum ... dignitate
iudicium subiectis / ... ve-
teris et novi ¶ Potestas iudicium sec-
cularium / Ex. 18. fuit ubi dicitur quod
Moyses electis viris potentibus de cuncto
Israel constituit eos principes qui iudi-
carent populum omni tempore. Et ex novo testamento
Petri 2°. ubi dicitur Subditi estote
omni humane creature sive regi tamquam pre-
cellenti sive iudicibus tamquam ab eo missis
Et ad Ro. 13°. Omnis anima potestatibus su-
blimioribus subdita sit / Et item de multis
aliis veteris ... testamenti ... novi et

veteris ex quibus iudicium spirituale sive ecclesiasticum /
ut in 3°. ubi ponitur Aaron summus
sacerdos et ... fuit ... minores
similem ... sacerdotum / In novo vero
testamento fundatur hic potestas Luce 9°. Ubi
de ... duobus Christi discipulis
quorum successores presbiteri sunt dicitur et ... Paulo ...
... domini ... tunc ... loco ...
erat ... / Et ... vero successores ...
... / quod potestatem receperunt ... ut
... Luce ... Summus vero ponti-
fex successor Petri est cui commissa
plenitudo potestatis ut ... ¶ Arbi-
tri iudices arbitrii et delegati ex ...
... fundatur ... ut ... 21. ubi
fit mentio de ... arbitriis / ... et
... 29°. Moyses ... sub
delegantur Aaron et ... / dicens / ...
Aaron et ... / ... petitum fuit
... referetis ad eos ¶ Item ...
... ut dicitur ... iudicium audientis
a domino legatum ad ... / Et
... ¶ Si quis
... habet ... plures iudices
ordinarii in eodem gradu ... / ut
duo vel tres summi pontifices / ut tres
imperatores ... filiis et
... quibus ... summus / ... totius
... ¶ Unde ...
... / ut
... summus dicitur quod ... alio dignior ...
... vero solum ...
... negative ... / et ...
... summus dicitur quod ... et nullus
superior / Et hic ... secundum ...
... summus ... dignus
summus ... nullus potest dici talis
... ¶ ...
... negative ... questio ...
... / Et plures esse
summos pontifices non stat cum lege
dei ordinata ... ad
... declarare hoc ...
... ut de capitibus ...
et aliis ... solum unus ...

hoc et philosophi naturalis viri communi [illegible] esse sempiterno
[illegible] sunt secundum [illegible] cognoscibile
et placitum principantium / non subditorum
ut [illegible] principes.

Quoniam [illegible] omnibus indicium [illegible] et sol-
licitudo et labor summi et studium diligentissimum
esse debeat de inventione equitatis et
iusticie in singulis humane conversationis
casibus et negotiis occurrentibus.
Verum tale est tamen quod [illegible] de illis
[illegible] equitatis seu iusticie [illegible]
inveniri habeat. Ubi primo notandum est
quod notitia divine sapientie universaliter certa
ad hoc sufficere [illegible] particularis
[illegible] decisio [illegible] illis species
iusticie non [illegible] et [illegible]
notitia [illegible] sapientie perfecte [illegible].
Sed humane sapientie non [illegible] / suffi-
ciet ad salutem hominis inveniri posset.
quid verum iustum et [illegible] acceptum in omni
casu humane conversationis et negotiationis.
[illegible] indicatur et discutitur ulti-
mate [illegible] iudicatur ex legibus humanis
vel [illegible] alias [illegible] sit [illegible] /
et salutem [illegible] intentioni et voluntati
dei [illegible] sapientie moralibus
[illegible]. Sunt [illegible] ad promp-
titudinem inveniendi equitatis et iusticie [illegible]
notitia legum [illegible] divi-
duntur [illegible] civiles et [illegible] consuetudines
seu [illegible] civiles [illegible] conno-
tant [illegible] naturalis et moralis [illegible] originaliter
a sapientibus philosophis [illegible] mores hominum
et [illegible] operationes [illegible] et [illegible]
[illegible]. Leges [illegible] scripte in
[illegible] ut patet ex digestis de origine
iuris. Leges vero [illegible] scripte
ex [illegible] processerunt [illegible] divinis [illegible]
principaliter et [illegible] plus / [illegible] ex legibus in-
stitute civiles [illegible]
[illegible] investigationes humane. que
[illegible] experientias et aliis variis hu-
[illegible] regulas et principiis
[illegible] quod [illegible] hoc [illegible]
[illegible] esse hominum mores et [illegible]
[illegible] operationes et [illegible].

[illegible] sit civilis legislator [illegible]
[illegible] hoc [illegible]
[illegible] equitatis et iusticie [illegible]
[illegible] dirigit [illegible]
[illegible] legibus [illegible]
[illegible] sufficiet non [illegible] / [illegible]
[illegible] moralis et [illegible]
[illegible] equitatis [illegible]
[illegible] negotiis [illegible]
[illegible] consuetudinibus hominum / [illegible]
regionum / [illegible]
[illegible] casu [illegible] / [illegible]
posset [illegible] / non [illegible]
legum [illegible] / [illegible]
iustum [illegible] casuum legibus [illegible] non
[illegible] decisio. [illegible]
inventionis equitatis et iusticie. [illegible]
[illegible] / [illegible]
dispositiones et [illegible] iuste debent
[illegible] debent
dispositiones et operationes. [illegible]
[illegible] debent esse
[illegible] operationes et dispositiones [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] de diversitatibus [illegible]
[illegible] operationes et [illegible]
iuste debent [illegible] et [illegible].
[illegible] alia [illegible]
[illegible] diversitate
et [illegible]
[illegible] status et [illegible]
et debent [illegible] operationes [illegible]
et dispositiones [illegible] / ut [illegible] debent [illegible]
operationes [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] papa / [illegible]
[illegible] de diversitate [illegible]
[illegible] hominis [illegible]
[illegible] / debent [illegible] esse operationes
et [illegible] / [illegible]
[illegible] colum.

leges scripte [illegible] civiles et [illegible] humane [illegible]

[illegible] civile

[illegible]

hoc

p(rim)o Ex iustis appent aliq p(er) ordine(m). p(rim)o
appet ex dict(is) adq(ui)re(n)d(um) fe
sit iudicib(us) q(ue) t(ri)bu(n)t(ur) p(er) de
bent respo(n)di(re) et q(ui) i(n) iuncte iusti
2 et castitat(is) ¶ appet 2o q(uod) iudices il
li ul(tr)a b(e)n(e) notabilit(er) s(e)p(ar)ati iur(is). i(n)diget
p(er)fecta cog(nit)io(n)e / et p(ri)mo adq(ui)rit ulte
experie(n)ti(a) et i(n)dustria sp(irit)uali. q(uo)m(odo) sit na(tura)l(is)
p(er)fect(i)o p(ro)p(r)ia et boni iudicij. at(que)
virtut(is) ... subtiliu(m) et p(ru)dentiu(m)
iudicu(m) / i(n) negocijs et (con)tractib(us) h(uius)m(od)i
3 subtilit(er) exp(er)to ¶ 3o appet q(uo)mo(do) exp(er)to est iur(is) ...
e(st) nimio mo(do) exp(er)s idea(m). n(on) c(on)tra(hi)t
... at r(er)um / q(uod) ad c(on)su(ltu)m p(er)ti
p(er)tinet / d(ic)itur iudic(is) ro(nis) q(uod) iustu(m)
l(ice)t q(uod) i(n)iustu(m) / et q(ui)d c(uiqu)i debeat / et q(uod)
no(n) debeat ¶ Nu(n)c e(st) q(uo)d (con)ti(n)get iudic(are)
p(er) / exp(er)to o(mn)i iur(is) / h(ab)et e(st) p(ro)bat(ur) q(uod)
exeg(et)ib(us) s(e)c(un)du(m) m(ate)rib(us) s(e)p(ar)atis d(i)stinct(is) f(ac)ere
q(ui)d iur(is) i(n) h(oc) / l(ice)t i(n) illo f(a)c(t)o ut ca(usa)
eo(rum) f(a)c(t)o fi(n)i plene p(er)f(ec)tia s(e)c(un)d(u)m oc(cu)lt(a)
... ab(soluta) ... ubi (con)t(r)a i(n) s(ua) ...
... (con)f(e)rat ple(n)e morb(i) et ei accidat
... medici no(n) p(otes)t s(u)ff(ici)e(n)t(er) d(i)stin(gue)re
q(uo)d recip(er)e ad ... s(e)p(ar)ate / q(uo)d medici
ab eis ordi(n)ate valeat / ut i(n) g(e)n(er)e
morbi (con)tra / ut obiciat ta(m)e(n) q(uod) si
iusti e(st) et morb(is) s(u)cc(um)bat / et ip(s)o
4 ¶ 2o exp(er)dit(i)s app(are)t declar(ati)o e(st) q(uo)d
s(u)p(er) d(ic)i vi(de)l(ice)t ... moral(i)b(us) sic i(n)
n(atura)lib(us) / et a(b)s(o)l(uta)m(en)te i(n) iust(i)s / op(er)um
et disp(o)s(iti)o(n)um reb(us) s(e)c(un)d(u)m d(icta) s(e)c(un)d(u)m q(u)ib(us) n(atu)ra
v(ir)tu(tis) / q(uo)d ibi i(n) n(atura)lib(us) et artificia(li)b(us) e(st)
p(er)fectu(m) e(st) / s(e)c(un)d(u)m h(ab)it(us) i(n) moralib(us).
ad fi(n)em / ut app(are)t q(uo)mo(do) v(ir)tut(is) i(n) ea
(con)sid(er)at(ione). adi(n)ue(n)to(rum) eq(ui)tat(is) et i(n)iusticie /
¶ (Q)ua(n)t(um) v(er)o q(uo)d sit i(n) p(ri)nc(i)pe adi(n)ue(n)to(rum)
iusti / appet h(ab)et (quod) iusti e(st) h(abi)t(us)
volu(n)tat(is) q(uo)d (con)stitu(i)t u(nu)icuiq(ue) tribuit q(uod)
ei debet / vel ei p(er)ti(n)et / s(e)c(un)d(u)m ... ad
... h(abi)t(us) ... a(nte) d(ic)t(os) ...
ti(n)us s(e)c(un)d(u)m elect(i)o(n)em iusti / c(er)tu(m) a(u)t(em) e(st)
q(uod) h(ab)it(us) no(n) i(n)ue(n)i(tur) i(n) c(er)ta m(ate)ria p(ar)ti(cular)i
expo(n)itores / f(or)ti(tu)di(n)e et p(ro)p(r)ie i(m)p(er)atores
et h(ab)et (con)sid(er)at(ione) illa / et alia / q(uo)d d(i)c(t)a s(un)t re(s)
t(er)mi(n)i c(er)ti adi(n)ue(n)to(rum) eq(ui)t(atis) et i(n)iusticie /

¶ Iusti d(ic)it(ur) ... q(uo)d iusti d(icitu)r d(e) i(n)iust(i)s.
¶ p(ri)mo d(e) p(re)d(ic)to h(ab)itu volu(n)t(ati)s ¶ 2o d(e)
q(uo)libet r(ati)o(n)e r(ati)o(n)is d(e)t(er)mi(n)e / l(ice)t d(e) a(lio)q(ui)
v(er)a lege ... i(n) h(ab)it(us) iusti d(icitu)r et
iusti i(n)d(e)t(er)mi(n)ate / eo q(uod) i(n)du(bi)tat(ur) q(uod) iste
e(ss)e t(e)ne(n)du(m) ¶ 3o iusti d(icitu)r d(e) o(mn)ib(us) h(ab)it(us)
re(rum) a(d) eos c(on)stituta i(n) dispo(siti)o(n)e /
op(er)at(i)o(n)e / ordi(n)e / et p(ro)port(i)o(n)e ¶ 4o d(icitu)r d(e)
(con)stitutis iusti p(ri)mo m(od)o s(e)c(un)d(u)m q(uo)d ales
s(un)t iuste p(ri)ncipes / p(ri)ncipat(us) / et alie
re(rum) et ho(m)i(nu)m debite dispo(n)ere i(n) op(er)ib(us)
et (con)suetudi(n)ib(us) s(un)t q(uo)d p(er) iudices iusto(s)
fi(eri) solet et debet / ¶ Iusti p(ri)mo acc(e)p(tu)m
red(d)it h(ab)it(u)s fo(rma)li(ter) iustu(m) / t(ame)n sic
acceptu(m) 2o / q(uo)d leges et p(re)cepta d(e)i
(con)stitutiue / et iusti e(st) d(e)i / no(n) reddu(n)t
eos ... s(un)t iusto(s) s(e)c(un)d(u)m h(ab)it(u)s et act(us)
(con)fo(r)ma(n)t p(re)cepti d(e)i f(ac)i(unt) / s(un)t q(ui) r(e)dd(un)t
h(abi)t(us) bo(n)i et iustu(m) ¶ 3o et 4o mo(do)
et i(n) i(n)fi(n)o iusti e(st) (con)p(ar)ative / s(icu)t et s(i)
e(ss)et iuste p(ri)ncipes / et p(er)so(n)as d(e)tec(t)as
ordi(n)es / at(que) eo(rum) adi(u)stare q(uo)d (con)tra iste
p(ro)ces(su)s / (con)d(em)p(n)at(us) e(st) iusti
... et ... illa p(ri)mo ...
¶ Cu(m) i(n) acceptu(m) / ut d(ic)tu(m) e(st) / sit h(ab)it(us)
v(e)l actus q(uo)d et firmit(er) et p(er)f(e)c(t)e agit
ut u(n)icuiq(ue) re(s) h(ab)eat q(uo)d suu(m) e(st) / id e(st)
q(uod) ad e(ss)e p(ro)p(r)iu(m) / de op(er)at(i)o(n)ib(us) dispo(siti)o(n)ib(us)
et h(ab)itu(dini)b(us) / s(ic)ut ... ut q(u)ib(us) h(ab)eat q(uod)
suu(m) e(st) debit(u)m / de bo(n)is fortu(n)e /
de bo(n)is moralib(us) / ut de c(o)g(nit)io(n)e /
de v(ir)tute / de fama / ho(n)ore dig(nita)te
q(uod) ut h(ab)eat ad salute(m) / et ... / in illud
demoniu(m) labo(r)at n(e) q(u)is laborau(er)it /
¶ Et ul(tim)o s(ci)l(ice)t ad iusti(tia)m ita accepta(m)
h(ab)et p(ro)p(r)ie v(er)e p(er)ti(n)et / cu(m) s(i)t ad p(ro)p(r)iu(m)
p(er)ti(n)ebit studiose age(re) / ut cuiq(ue) re
(com)mu(n)icat(ur) o(mn)ia q(uo)d s(un)t n(on) s(un)t d(e) p(re)d(ic)tis
o(mn)ib(us) ¶ Et (i)llud ad ip(su)m p(er)ti(n)et p(er)f(e)c(t)e
age(re) / ut u(n)icuiq(ue) (con)ti(n)g(at) q(uo)d p(re)d(ic)tis
s(uu)m e(st) et ex(is)tit d(e)fe(n)d(er)e / ne aliq(ui)s
i(n)iuria(m) i(n)ferat aliq(ui) / q(ui) de talib(us)
ip(s)i e(st) ¶ Et h(ab)et et i(deo) d(ic)itur ut appet

si et apud mortales plene iustitia sit vel
esse possit. Et si ita sit, ubi et qualiter [illegible]
¶ Hoc autem verum non est [illegible] sine effectibus
iustitie perfecte consistit. Patet. Et quia ubi
reperitur magis [illegible], et fructus zeli
in exemplo singulari perfectius, quia ad virtutem
iustitie pertinent. Ubi ista est, ubi vero zelus
ille deficit, ubi non est, a contrario sic
spiritus est, quia aliis operibus proprie peccatis im-
pedit. Ubi omne studium vigilat et omnis
experientia laborat. Quando aliquis [illegible]
auferre possit quod suum est, nulla veritas
iustitie est. Tamen quia plene non est, iter
ubi et signum quod sit: homines reddant hominibus
plus mala quam bona, minime autem reddant
que sunt Dei Deo. In quantum plene iustitie
¶ [illegible] esse sit utrumque apud mortales
[illegible], ut iustitie seu [illegible]
zelus, quoniam mittatur [illegible] unicuique quod
suum est. ¶ Et si adhuc [illegible]
apud hos et illos [illegible] reperitur,
tamen nullum tamen in [illegible] plene et perfecte
iustitia in [illegible] patet. Et hoc si de
ipsa cum perfecta fuit, est de ordinationis
[illegible], et ex ordinatione [illegible]
primitive [illegible] quod [illegible] ordi-
natis, ratione dispositionis et operationis
induere et [illegible] quod [illegible] perfectis
suum est reddere ¶

Quod dicitur si hoc potest dici de perfecte
iustitie, [illegible] quod non apud [illegible]
sumat iustitiam, [illegible], quia [illegible]
sine gubernatione subiecte [illegible] pluribus
[illegible], que eis iuste debentur, ut Deus
eos qui [illegible] alios et bonos [illegible] sunt
[illegible] in [illegible] et reliqua [illegible] que eis non
competunt, et dat illis aliqua competunt et
debentur. [illegible] permittit [illegible] de ordi-
ne [illegible] in operationibus, dispositionibus et [illegible]
[illegible] ¶ Et ita Deus [illegible] non reddit
unicuique quod suum est, [illegible] facile
facere possit. [illegible] non sine [illegible]
[illegible] non summus iustitie zelator. [illegible]

ut [illegible] non debet, [illegible] exorbitationis
[illegible] ordinationis in ordinationis permitte
[illegible] quod [illegible] possit ¶ [illegible]
[illegible] ad [illegible] reducere. [illegible] hoc
quod Deus [illegible] fecit universe [illegible]
[illegible] iustitie [illegible] et dispositione
[illegible] sic hoc quod [illegible]
[illegible] accidit [illegible]
tuit et voluit debitum ¶ [illegible]
tur [illegible] voluntatis [illegible]
propriis operibus et motibus [illegible]
[illegible] non [illegible] constituti [illegible]-
tes [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] et [illegible] sit [illegible] a Deo
[illegible] ut [illegible]
[illegible] permittere. [illegible]
[illegible] sensit, ubi [illegible] allegatur.
[illegible] Deus [illegible] quod [illegible]
[illegible] sint. [illegible]
[illegible] Deus fecit hominem [illegible] et po-
suit in [illegible] consilii sui, et posuit
ante ipsum bonum et malum ¶ [illegible]
[illegible] Deus iuste [illegible] permisit
[illegible] liberum [illegible]
et in ordinatione [illegible] quia [illegible]
liberi et illiberi [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] iuste permisit
Deus [illegible] de ordinationibus [illegible]
[illegible] et potuit debitum [illegible]
[illegible] et [illegible] ¶ [illegible] non
ex [illegible] veritate [illegible] et [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] potuit. 3° quia potuit et [illegible] iusti
[illegible] operibus omnibus [illegible] esse
zelatores summum [illegible] dispo-
sitionibus et operationibus in [illegible] quod fecit
¶ [illegible]
¶ [illegible] quod non [illegible]
Deus [illegible] zelus iustitie [illegible]
de ordinationibus in [illegible]
omnes sicut [illegible] de [illegible] con-
[illegible] sicut facere potuit [illegible]
plura [illegible] que dicta sunt

De [illegible] zelator iustitie [illegible] expressive de
ordinationis in [illegible]

2a pro.

Secunda propositio est quod melius prouisum est exer-
citacioni [illegible] permittere
in rebus subiectis / non enim deus uere summe equitas
[illegible] exercitus [illegible] et iniustissima uoce
qui [illegible] impedimenti
[illegible] Et [illegible]
[illegible] rerum gubernator deus. Tercia
propositio est [illegible] deus [illegible] non posset summe
iustus seu summe zelator rerum quas guber-
nat [illegible]
[illegible]
absurdum. Et [illegible]
Justus dominus et iusticias dilexit [illegible]
[illegible]
[illegible]
Tercia propositio est [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

Deus qui zelat et zelauit [illegible]

[illegible]

iusti di [illegible]

[illegible]

[illegible]

prime pars ¶ Dubium hic est et quod super-
fuit adducendum est quare deus multociens
iuste permittit pauperes et iustos [illegible] (laborare)
bonis que eis debetur in bonis nature et bonis for-
tune et moribus ¶ Ut patet de diciis persecu-
tionibus et aliis egestatibus ¶ Prima ratio quia permit-
tit quandoque propter exercicium electorum et incrementum
virtutis eorum vel propter [illegible] satisfactionem
peccatis in hac vita vel ad probationem vel
[illegible] probitatis iustorum ¶ Secunda est
si hoc bonum iniuste non sequitur adhuc deus
iuste permittit non reddi eis quod sunt
sicut hominum pauperem [illegible] ut dicitur est deus
iuste permittit (liberi arbitrii) malos [illegible] liberum
voluntatis que agere [illegible] voluit constrinc-
¶ [illegible] sepe fit iuste et misericorditer
prohibere [illegible] et prohibeat ¶ [illegible]
[illegible] suo [illegible] [illegible] q[uod] et si
nobis non [illegible] non est in deo [illegible]
nulla permissio nisi iusta ¶ [illegible] deus
[illegible] per [illegible] peccatores
[illegible] [illegible] et [illegible] q[ue]
sunt de bonis [illegible] que debentur
eis et non permittit eos [illegible] a
[illegible] ¶ [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] negligentiam
[illegible] [illegible] sunt
[illegible] [illegible] bonis sub-
iectis ut [illegible] et aliis que eis dispo-
sitione dei non [illegible] [illegible]
[illegible] debent [illegible]
¶ [illegible] videri [illegible] ad [illegible] quod alique
[illegible] solet [illegible] iusti cot-
tidie orando petunt [illegible] fidelium (pro pace [illegible])
[illegible] reductione peccatorum
ad penitentiam [illegible] fidelium ad fidem
[illegible] et non exaudiuntur cum tamen pe-
tunt sit iustum et quod petendum sit [illegible]
petat [illegible] de talibus [illegible]
[illegible] petere [illegible] vel petere et
accipere [illegible] petit accipit et alia (Luce xi)
[illegible] ¶ [illegible] an non [illegible] exaudiat
[illegible] [illegible] exaudiri debeat
[illegible] [illegible] iusti eundem

bene et devote orando petunt ut peccatores
ad penitentiam reducantur ¶ [illegible] obstare po[test]
facit ut iusti non exaudiantur ¶ [illegible] (scilicet [illegible])
[illegible] pacem et unionem [illegible] quos
deus ad hoc [illegible] ¶ [illegible] illos
[illegible] [illegible] ¶ [illegible] in [illegible]
[illegible] et petitis [illegible] obstare po[test]
[illegible] illa que eis petunt non [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] iusti qui [illegible] petit
in ordine ad [illegible] ¶ [illegible] que [illegible]
sine devotione et [illegible] ad [illegible]
[illegible] accipiunt [illegible] augmentum [illegible] non
[illegible] petitum ¶ [illegible] petunt (iusti [illegible])
[illegible] debet [illegible] absolute petunt
[illegible] ut sub intellecta [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
petunt [illegible] iusti [illegible] et
[illegible] electorum [illegible] dei [illegible]
[illegible] petunt iusti [illegible] exaudiri et non
[illegible] ¶ [illegible] in petendo [illegible]
[illegible] ut hoc fiat mediis
[illegible] iustis et aliis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
alia petunt [illegible] ordine et mediis que ad
optinendum illa [illegible] requiruntur
¶ [illegible] que [illegible] dei [illegible]
[illegible] ut [illegible] et [illegible] iusti [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] eis [illegible]
[illegible] petere [illegible] (et [illegible])
[illegible] possit que requiruntur ad obtinendum [illegible]
[illegible] petunt [illegible] exaudiuntur et
accipiunt ¶ [illegible] orationibus petit
[illegible] et [illegible] et diffi-
[illegible] et [illegible] petere [illegible]
non accipiet [illegible] media que [illegible] quod pe-
tunt [illegible] negligunt ¶ [illegible]
filii Zebedei petere [illegible] quod unus eorum
sedet ad dexteram Christi in regno et alter
ad sinistram [illegible] potestis
bibere calicem quem ego bibiturus sum [illegible]
1° [illegible] non [illegible] dicit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] que [illegible]
[illegible] alia que [illegible]

iusti quare non exaudiuntur [illegible] petendo pro [illegible]

petimus non accipimus quia male petimus obtinendo sunt negligentes ... illorum quorum indi- ... ¶ Impetrationis quoque et vite eterne ... est petitio gratie ad faciendum ... quod divina dispositione ... ¶ ... petunt ... non ... ¶ ideo plurimi ... non attingunt ... petunt quia ad ... quod petunt ... non ... ¶ ... est ... [illegible]

[illegible]

impulsu ... ¶ ... missio ... ¶ Vocatur vero ... ¶ ... missionem ... ¶ Ex isto nobis ... iustitia ... ius ... ¶ ... ¶ Iustitia ... ¶ ... ius divinum ... ¶ Ius divinum ... ¶ ... ¶ ...

[illegible]

Et solum mediante quodam contractu expresso vel tacito inducitur de quo hic et in iure ad modum hominum dicitur esse sicut fundamentum in hoc vel in illo casu. || Similiter hic est advertendum quod quamvis licitum in illo quod inspicit [illegible] per continuam actionem. Primo ex natura rei utpote cum [illegible] dicitur ut tunc recipit et sola [illegible] naturaliter vel naturalis vero in [illegible] vel [illegible] proportione sibi correspondentibus et quodlibet talium vocatur iustum naturale. || Secundo aliquid est adequatum vel commensuratum alteri ex condicto seu ex communi placito. Cum scilicet aliquis [illegible] permittit se [illegible] sic tamen acceptat / ut pro tanto labore tantum pecunie vel sic aut sic sibi dentur. / Primo per aliquod statutum conditum vel pactum inter partes [illegible] fieri solitum. / Secundo ex condicto publico utpote cum totus populus constituit quod in hoc vel in [illegible] aliquid habeat quod adequatum et commensuratum alteri / Vel cum hoc ordinat princeps qui curam populi habet et eius personam gerit et hoc dicitur proprie ius vel iustum positivum. || Ius vero naturale [illegible] secundum dividitur in ius commune et ius civile / Ius civile quod quisque populus vel communitas constituit. Vocatur sic ius gentium [illegible] in quo universorum solummodo communiter gentes / Et quod ab illis de certis civilibus vel [illegible] [illegible] gentes dici solent. || Alia autem [illegible] consuetudinem modum in hac materia. Ius civile vocari consuevit simpliciter ius [illegible] eo quod non oritur ex primis intellectualis [illegible] sed ex condicto hominum. Quod non est expresse et ius [illegible] vocari [illegible] || Deinde [illegible] est advertendum quod continuat conditum vel adequatum seu commensuratum in materia [illegible] ex [illegible] quam [illegible] [illegible] nisi per [illegible] / Primo quod est [illegible] / Secundo [illegible] et [illegible] ad se [illegible] ut expectet [illegible] et [illegible] ad [illegible] ut [illegible]. Primo est aliquod alicui commensuratum vel debitum non simpliciter absolute sed

rei. Sed per accidens [illegible] aliquo corpore vel [illegible] ut ubi [illegible] Et considerata ipse ager abstracte non habet [illegible] magis sit huius quam illius. Sed si considerat in relatione ad cultum et usum vero debetur primo [illegible] et non alteri ut patet de proprio [illegible] / Cum igitur contrahit naturalia et moralia convenientia et conveniunt in [illegible] rationibus absolutis. Quoniam est quod debetur [illegible] [illegible] rationi [illegible] ut [illegible] [illegible] et debetur [illegible] [illegible] / Et ideo ius quod dicitur naturale [illegible] modum convenit nobis et aliis animalibus || Alio naturali [illegible] dicto. Recedit ius gentium dicente iurisconsulto. / Quod in aliis animalibus [illegible] solum [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] animalibus et [illegible]. / Et ideo hoc quod est naturale est homini secundum rationem naturale quod sit debitum / Et ideo sic dicit Gaius iurisconsultus / Illud quod naturalis ratio inter omnes homines constituit apud gentes omnes custoditur / vocaturque ius gentium. Et inde est quod [illegible] non indigent aliqua speciali institutione. Sed ipsa naturalis ratio omnibus [illegible] iustum constituit vel [illegible] [illegible] || [illegible] ut est cum [illegible] omnes gentes ut [illegible] [illegible] aliqui per legibus [illegible] [illegible] [illegible]. Et [illegible] non [illegible] dici ius gentium sed [illegible] quod gentes in [illegible] ex [illegible] naturali quod [illegible] non [illegible] [illegible] speciali [illegible] [illegible] [illegible] agendum vel [illegible] [illegible] et illud / || [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] ius naturale primo [illegible] [illegible] [illegible] naturalis non [illegible] quod magis iste [illegible] sit [illegible] quam iste. Et [illegible] non [illegible] esse [illegible] [illegible] et [illegible] dicitur. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] ut dicitur primo Politicorum. Et ideo [illegible] [illegible] ad ius gentium est naturalis secundo et non primo modo ||

Post hec redeundo ad propositum [illegible] [illegible] obiicit quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicitur / Lex vero [illegible] ius [illegible] || Respondet [illegible] [illegible] et [illegible]

iustum naturale

ius positivum

ius gentium

ius [illegible]

[illegible] iuris [illegible]

[illegible] lex [illegible]

iusti^a quidam adequacio vel commensuracio respectu
quorundam creaturarum et creatoris deus quia creatura realis
non potest vniuersaliter sibi equaliter respondere. Si
benificit quod agit nullus creatura [illegible] erudicione
et liberacione. Unde est quod iustum secundum perfeccionem
racionis non possumus reddere deo. Et ideo non
dicitur [illegible] dimittit sibi fas [illegible]
sufficit deo et decet nos ut impleamus quantum
possumus. Iusti tamen [illegible] habendi ad
[illegible] ut [illegible] iniusti potest deo [illegible]
[illegible] ei [illegible] ad [illegible] sibi
pro omnibus [illegible] bonis [illegible]
[illegible] nos [illegible]
bonum sibi [illegible] tamen nos [illegible]
omne bonum quod creatura est dei [illegible] et omnis
creatura plene [illegible] igitur creatura non potest
deo [illegible] nisi quod [illegible] Et
ita inter creaturam et [illegible] non potest esse respe-
ctus equalitatis iusticie. Et eadem racione [illegible] ad hoc
non [illegible] iusticia inter patrem et filium
et inter magistrum et discipulum. Et sic [illegible]
[illegible] et [illegible] possunt eq-
[illegible] Et tamen [illegible]
est [illegible] de [illegible]
[illegible] et de [illegible] celesti [illegible] hominum
[illegible] Deuteronomio 32 [illegible]
quod non [illegible] possidet et fecit
et [illegible]
[illegible] filiorum et eius
[illegible] celesti [illegible] hominum
et angelorum [illegible]
[illegible] deus [illegible]
de [illegible] filium et [illegible]
[illegible]
[illegible] illos
quod [illegible] filij eius non potest [illegible]
sunt [illegible] et deus [illegible] creature
omnes de nichilo fecit [illegible]
[illegible] potest [illegible]
[illegible] celestis non
sit [illegible] hominum et angelorum [illegible]
[illegible] creatura sit [illegible]
[illegible] filiorum. Et ita non sit [illegible]
[illegible] filijs. Et [illegible] deus
[illegible] obligat [illegible]
[illegible] bonis obligat deo.

quod creatura de nichilo [illegible]
[illegible] fecit. Et [illegible] omnibus [illegible]
est quod [illegible] non potest esse [illegible]
iustum inter deum et creaturam [illegible] inter
patrem et filium [illegible]
inter deum et hominem. [illegible]
et realis creatura adequate reddat creatori
[illegible] non reddat possetque [illegible]
deo [illegible] iusticia [illegible]
quod iustum est [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] amore [illegible]
[illegible] dei [illegible]
[illegible] iusti [illegible]
efficiat quod iustum [illegible]
[illegible] realis creatura potest reddere creatori
adequate quod [illegible] est [illegible]
illa equalitas [illegible]
[illegible] iusti potest [illegible]
[illegible]
[illegible] a bonis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] iuste [illegible]
[illegible]
[illegible] iusticia [illegible] eius [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] bonum [illegible]
[illegible] a bonum [illegible] dei [illegible]
[illegible] ideo est [illegible]
[illegible]
[illegible]
quod [illegible] in illo [illegible]
[illegible] non fiunt [illegible] dei [illegible] fidei [illegible]
[illegible] fide quod est dei [illegible]
[illegible] bonis [illegible]
[illegible] amore [illegible]
[illegible] reddere quod [illegible]
[illegible] dei [illegible]
[illegible] potius [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] iusticie [illegible]

6 [illegible]

[illegible]

p̄ p̄gem
a ꝯpem
S̄ āīrem
ꝯsidi' indi. ꝫ

Iustu quod est fac̄e pūt. ꝫ ipi p̄ſer vel
iusti seu deo accepti nō fuit / n° vā
fuīt. Vnde Aug' d' morib' ecclē
dt q' iusticia ē amor deo tm̄ ſuiēs
et alijs bn̄ imp̄ans ceteris q' hoī sub
iecta sūt ¶

Iusticia est q' p̄ſtat sit vnicuiqꝫ q' suū ē reddē

Circa p̄missa notā qui sunt
quor ſunt vnu ē attendēs
viz ¶ Vtrꝫ actus ꝓꝑus iusti-
ciē sit vnicuiqꝫ qd' suū ē reddē / Et vi
q' nō. ꝑ b'tm Aug' j q° d' cīt° dei a
dicere iusti° ē subuenire miseris ꝫ
ē tū ꝫ q' subueniēdo miseris nō tribuit
eis q' eor̄ sīt. ꝫ mg' q' sūt nr̄a q°
ꝑpotuit ¶ Preterea Tullius j° li. de officijs
dicit q' beneficenciā q' benignitatē et
liberalitatē appellari licz adiusticiā ꝑti-
nere ꝫ liberalitas ē ꝓꝑio dare alicui
nō de eo q' ē alteri' ꝫ ¶ Item ad
iusticiā ꝑtinet nō solū res dispensare
debito mō s; etiā vident ordinare sūt
i iniustis actib' cohibē ē q' suū
nō ē tribuē q° nō sufficit. ꝑ ſer nō
t'ficit actus iusti. / q' ē dr̄ reddē
vnicuiqꝫ q' suū ē ¶ In oppo° ē
q' Ambro' dt d' officijs iusti. ē q'
q' vnicuiqꝫ q' suū ē tribuit / alienū
nō vendicat / vtilitatē ꝓꝑiā negligit ut
cōēm equitatē custodiat ¶ Vndecim
intelligi dubij aduertēdū ꝫ q' ut
dr̄ j° ethico'. Actus q' sūt hoīs ad se
ipm̄ sufficit rectificare / rectificatꝫ ꝑ ill'
passiōes. s; virtutes morales. Actus
q' sūt ad alteꝝ indiget spāli recti-
tudine nō solū p̄paratione ad agente ꝫ ꝑ
cōparatione ad eū ad quē sūt. Et io cir-
ca illos actus ē spālis v'tus q' vocat
iusti° et ꝯcernit ad iudicēs et ꝯsidēs
ꝑtinz ¶ Iusti° q° cū ordinet ad alteꝝ
nō ē circa totā materiā v'tutis moralis.
s; solū circa exteriores act' et res q' adhr'
res obiciūt spālē ꝯponit sꝫ s'm q' eas vn'
hō alteri colligat' et ordinat' /
q' actus q° iusti° ē ꝑtin'. sufficit ē ꝯparē
ta' exteriora s; q' ipsa ꝑ voluntatē alteri
ꝓꝑie ad quē ꝑ ꝓꝑiū ꝑ ordinat' /

l' labor

Cū q° sc̄ dr̄ suū illi ē vnūquoqꝫ ꝑ
sone q' sibi s'm ꝓꝑorcōis equalitatē debet
/ deo ꝓꝑius et p̄ncipal actus iusti°. meg
aliud ē q' reddē vnicuiqꝫ q' suū ē
q' sūt declarandu ¶ Ad ꝓ. ibi vltiū m
gualis p̄ficie actū vrtl' ē ad
accedū est. q' q' noīatq' inī d' omi v'tute
dn̄r licz dixisset i deū ut sit iusti. v'tus
ē q' ē cī tudo ꝯpētis bonitatē moralē /
Ari sic exemplū' intēli ē. actus virtutis
tē ē reddē sūt boi moalr̄ q' clau'
ꝯfort' ut adeqte dīne misioi. ꝑ modū
legis exp̄ssimē ꝯpsitē / vel spāli. mod'
suggeste / et gualis ī vali tē i dite /
ē ē q' vr ꝯpleuz ordīē et fine natalis
cimētē cuius dēt sit ē agēdu ut ꝑ
hendu / Cū q' dē datū ut missioi q'
signat'. adeo ꝓcedit sit ꝓcedē' dau
d' ꝫ virtutes tenuit ꝯfort et adeqte
agat et sit ꝑfecta / q' ē missio dei et
ꝯpetēs amoris / sit virtutes tenuit
dē moali ē bonit et alias nō
¶ Dico nō. ē missio dei q' ſi
eis ꝯformet sē deo dictum ut cui
cuius ut legit et nō i q' dei illaꝫ
ꝯstituit ꝫ q' ut ut ꝑ ꝯfert ꝯs
uenient legē ut ꝯtudinē s' illa
requirit. nō fit hō iudex iusti. ꝑ legis
ꝑ defcm̄ v'. Hendi ad ꝑ' legislato
rē deū / Cui sē oēs viē leges q'
iniusti tenuit eis ē tote et i sēnō ꝑ illis
ꝯstituit ordinatē ¶ Et adiūt sufficit
ille ꝑ ꝑ' s'. n' q' ut est expmo ꝯſu
un legislatoris et mētē sibi obe
diēdi / ut ē ꝯplacēdi ē ꝯformz le-
gib' et imperijs q' ē alt' nō ē ē
eos illi. et ut n' iusti ¶ Alicui
finē q' nō requirit ut eis actus
tali. ē sit ē nō impetrū impleas
leges q' ꝯstituit q' eas ꝑ os' ac
impleat ¶ Ibi n° q' oīs iusticia
legislator ē q' requirit q' nō ē a-
more legib' vras q' posuit obe
dienc' ꝫ amore s'. fervente dn̄i / cui sē
est / seu ut ē obediēdi ut ꝯplacēdi. d' /

actus v'tutis ē ñ ē sit

ꝑ ꝯtra
ꝑ cōiter

et ē dilatōn

eius virtutumque impleat ¶ Iniustus et
si quis leges pape vel imperatoris observat
non propter amorem nec ad propriam gloriam
vel timorem pene vel amorem alicuius commodi
proprii nec amore iustitie nec zelo salutis
communis politice vel ecclesie [illegible] et si
meritum iudicii [illegible] peccat non [illegible]
tamen meritum premii apud legislatorem
quemcumque reportat / nec acceptus est illi
nec etiam necesse quod dicatur leges [illegible]
positas impleat / aliquam fit a summo
iudice Christo peccatis [illegible] recipiet /
¶ Ex predictis sequitur primo quod omnis [illegible]
[illegible] [illegible] et moralis virtutis [illegible]
quod sub se [illegible] [illegible] [illegible] /
[illegible] complexus [illegible] omnis [illegible]
[illegible] [illegible] in iustitie
[illegible] [illegible] iustitia et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] / ceteris melius [illegible]
[illegible] debeat cognoscere / Et ita et omnis
[illegible] iustitia / post [illegible] [illegible]
et adeo reducitur / quia [illegible] [illegible]
vel generalitate [illegible] possunt esse [illegible]
[illegible] [illegible] a sunt legittimis
[illegible] iustitie ergo [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] a solo deo originaliter [illegible] est
iniustitia et [illegible] [illegible] [illegible] de
[illegible] fuit / Deus fecit et fecit [illegible]
et iustum [illegible] / [illegible] [illegible] non
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] /
et omnis triangulus habet tres angulos /
[illegible] nobis rectis / Et ita de ceteris virtutibus
[illegible] Et eadem [illegible] de virtutibus et
[illegible] aliter ¶ [illegible] illi [illegible]
erunt esse iustum non facere [illegible] iustum sed
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
¶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] omnis iustitiarum [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] Et [illegible] illa de
[illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible]
[illegible] non est iustum quod fit ¶ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] / et primo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible]
¶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] iustitie [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] ¶ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] / vel [illegible]
[illegible] [illegible] vel [illegible]
¶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] deo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] iustitie [illegible] [illegible] [illegible]
et quod principaliter [illegible] [illegible] //
¶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et advocat
[illegible] [illegible] dubium [illegible] [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] [illegible] iustitie cum sit [illegible] cardinalis
[illegible] alie virtutes [illegible] ad [illegible] /
[illegible] [illegible] [illegible] et alie [illegible] / Et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] et
liberalitatis [illegible] [illegible] ad liberalitatem
[illegible] [illegible] [illegible] iustitie
sic [illegible] [illegible] / Et [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] ¶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fuit [illegible] intellectum
[illegible] reddere unicuique quod suum est cum [illegible]
sit actus iustitie / [illegible] cum multis actibus
annexis et consequentibus [illegible] [illegible] et
defendere ne auferatur quod alterius est [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod suum est / et auferre [illegible] quod suum
non est / et reddere ei cuius est / Certum
est quod qui [illegible] unicuique reddere quod
suum est / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
¶ [illegible] ergo [illegible] actus iustitie [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] debent
[illegible] reddendo unicuique quod suum est / Et
[illegible] [illegible] domino deo [illegible] suo / cui
debite [illegible] reddiderit et a [illegible]
reddi fecerit quod suum est / [illegible]
laboraverit [illegible] reddendo / [illegible] et
defendendo quod suum est [illegible] alios [illegible]
non erunt [illegible] [illegible] [illegible] esse [illegible] /
¶ [illegible] [illegible] debet qui non solum
[illegible] non reddunt domino deo quod suum est
de bonis [illegible] ut [illegible] / [illegible] / [illegible]
[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] /

preter racionem. Et diffiniunt consulte
de bonis que laici ad deuocionem fideles ad
dei gloriam et honorem cultus et mortificacionis
assignaverunt. Et dicunt quod faciendo contra gloriam
et honorem deo et aliis exhibendam
diminuunt et tollunt. ¶ Per hoc forte
esset hoc si clericus corpus quod deo reddi
debet ipsi deo non conferret, vel contra
ipsum per transgressionem irreuerencie et
blasphemie. Itaque si ab aliis ut per
fidiis iudicis et actis iniusti non puniantur
sepe fur ancillas dissipando inferenda
contumeliis sibi in iniuriis dei victimam.
¶ Tercio ista sunt actus iusticie quibus sacri-
ficiale exercent iudices quod faciunt ipsi
sicut debent, quia licet vir non esse
diuites et multi habere, fierent pau-
peres. Et eciam multi pauperes ditescerent,
et ita sibi omnia male acquisita auferret
ab aliis qui ea tenent et redderent illis
quorum sunt sic iniuste possessa. Indubie
multis de mundo potentibus et ditibus
pauca vel nulla de bonis que corpore
putant remanerent. ¶ Tercio ista sunt
actus iusticie quod per iudices et eorum quam
possunt omnes reducendi sunt ad equalita-
tem iusticie. Et nisi inducta esset pax et
pulchritudo in rebus vniuersi et nulla regi-
tudo cum vniuersis concordaret preter-
quam in hiis que sunt sibi, et multi de alienis
bonis grauarentur, nec contra de bonis
que sibi non debent habere cuperent ¶
Et ex quibus sequitur quod si vniuersus ha-
bet quod suum est et nichil quod suum non est,
omnes essent concordes ecclesie. Et ita est
in hoc quod Christus habet totum quod secundum meritum
vel suum esse ei debetur. Et sic e-
gitur angelus. Et ille totum quod sibi de-
bet habuit. ¶ Et qualitate ergo iusticie
non est equalitas simpliciter sed proporcionis
quia omnes eciam non sunt. Isti sunt equales
equalitate iusticie. Et sic sunt equales sicut
patet de angelis et homine tanquam de
iusticia pertinencie. ¶ Secundo sciendum
sicut duo quibus iuxta habet esse

quod suum est, et alii equales. Et ita dicunt vnius
alios sunt vsurpantes, sunt in equalitate, in
equalitate iusticie. Et est enim in equalitate
quam inducunt quod faciunt neque in committere
pericula dant. Et ex eorum officio omni
arte et studio tenentur homines ad opposi-
tum equalitatem ducere. Et ut qui unius pluris
habet quam secundum meritum in statu et ordine ad bonam
consuetudinem rei publice sibi debetur, vel
commutacione expediat. Et alii minus habent
quam in equales et equalitatis iusticie. Et sic ipsi
debitoribus ad equalitatem reducendi prout communis
commoditas conuersacionis seu vtilitas
rei publice requirit. ¶

Circa premissa sunt aliqua querenda pri-
mo. ¶ Primo vtrum equalitate iusticie
omnes res quas tenent ecclesie erunt equales
alii sunt. ¶ Secundo videtur quod non
quia omnes actiue vel [illegible]
vel ut habent constituta sunt esse
quod suum erat de bonis naturalibus et de bonis
supernaturalibus ex mundo debitis, vel largi-
tionis [illegible], non enim
est quod dampnandi homines et angeli erunt
carebunt multis bonis naturalibus et moralibus
que quondam habebant [illegible] requirit.
Igitur nunquam habebunt omne quod sibi suum
erat vel esse debuit [illegible].
Et ita quod adhuc nunquam erit equalitas iusti-
cie equalitas qualis fuit vel secundum originalem
institucionem modum esse debuit ¶ In
isto tamen stat quod sicut [illegible] omnes erunt
equales equalitate iusticie. Et iustus
iudex deus qui non [illegible] patitur
et dissimulat sed [illegible] multa
in equalitate iusticie in rebus [illegible]
consultacione sibi reddit integre vnicuique
quod suum est vel suum esse debet secundum exigenciam
[illegible] vel ordinis vniuersi vel iusticie vel
dominii [illegible] et ab aliis aufert quod
suum non est. Et ita quod tunc omnes [illegible] iusticie
perfectos plene [illegible] erunt
[illegible] dampnati quod debito ecclesie [illegible]
Et ita quod adhuc quod sic beatus habebit esse
quod suum est de bonis [illegible]. Et ita quod
dampnati habebunt esse quod suum est [illegible]

vtrum equalitate iusticie omnes res quas tenent ecclesie
erunt equales alii sunt

flagellantes [illegible] blasphemia [illegible]

equalitas iusticie

vel

et habebit

p demitt' dnt q° no solu quib3 dapnat
tribnnb3 dapnatus eglis eglite ista
ꝗ3 ꝛ cuilz bto tn egliitt' ait eglis/
qn eq nisi te illi i reddet' ome qd sum
c dimitlis dnt ysi qd sum c delenitis.
Vt moneat aliq q dapnatos no red
dent qtz bod q gdicto n reqrit dnt
ignis exigit calid° ꝛ lenitate/ q
inde no sigt q ergo no reddet cis
fimt' ome qd sum 3 pato 3 qr me
ruer' sins paris no ee sua/ q sy
exigentib3 malis gdnis sua cum vel
ee debebat dt uta egliitas inste re
qrit q bois illi puet dt ysm pene
pictis nro qualitate corp spus i reddat
Hodo quit vers i feides indi
ces horu i reddedo qd sum c immitti
sunt iudice habent supmu q° c dm.
Vn qsit qr i gli statu vel ordine
impfectores vl i fedos q fornute
se dent i oib9 pfectorib9 ꝛ inxre sup
mo at pxissime sui ordinis vl stat9
ꝗ q° ppo 11 angiun ar' dt si sit
cui qr ut cuia c iudex supmo p
mittit plimu hoies plibito pusse
agere c malos qi volut malicia an
gere/ lbero i inrias facere/ Ideo et
hot infiores iudices licite pmite
pnt deu supmu iudice imittendo
Vnde bnt / et ꝛ si iudices in
feides iudice supmu imittit habeat
i no attemptado pscz/ si no recipido
nimiea/ ꝛ i aliis actib9 inste pcdas
do ipe finalit plene gcedebit/ tn
no sit i pmittedo p tpe hoc pmalos
impunitos Iparatio lg9 hois cu ipe de9
iudex supmu9 gstituit hoies iudices
horu p tpe isto/ ut penis ꝛ afflic
tonib9 eos a malis p ei posse ret
heant ꝛ pacem no sinent Tibi aut
spali resistunt iudicium p tpe
futo mag° ipse ont exacte ad eglite
inste reduc3 ut dcm 3 Tpe at
isto plim9 no statm peccores pmit/
Itz omnibs nuch dissilat ipe pmitz
Tbi forte ꝛ dit misicordiq
aget deus cu peccorib9 si qlib3

setti ps q perdunt nobilr affligebt/
qi nio iudicio pri penul capitulo vi°
Et em multo tpe no sine peculiarly
expliceat age/ et statu ubres ad gubé
inagini bnficii c iudicia/ pro auto
sit i aliis naturib9 dns patice exptit
ut ecte cu dies iudicii venit i plen
peccorum pmitt/ Ideo sit i nob statut
eis pos ut qui. corripet i adiu suu
Iudicium ee q° qr lex vet et atlex
cioris sub9 fidel adgit rudis ꝛ pn
cui eum peiis ad obitu dei i ducedy
ꝛ a peccatis avertedy/ Ideo de9 tenit9
peccores sub lege illa mitte punimse
lege q sub lege nova fruitr sub
q sibi vt voluit pacificati ꝛ expans
amore obedi ꝛ a peccatis abstinere ꝛ no
tirore penaro/ vt de3 dni hoiz ad het
apelle ꝛ violentie qui9 peris ꝛ sta
gellis lig3 exrundatu ante sic aliqs
qi apmlcit mite/ Tenllo pt
q a ri hoc cui de9 ple. andit volut
pntz ce ayedit ꝛ alimbedit/ Et dedit
ei libertz dt elciant ptate/ q mutta
deo/ dcillis q w° pssi pt/ Et i gmis
vlt hant hoiez flagell colliget a
peccatis vel bnficiis allicit adutiones
vel spalr i filum ad bon9 moru vl
amalt rechit a custodit spaliomt
e/ Et itm lig3 deus nunc no ita
tenre ꝛ mitte pmiat ipse/ meus
pndit sufficiet ut ꝛ p hoc tpe
pmiret multi i oteq fore sz atte
ꝛ pmie/ Ab hiis q° pdeb ꝛ q indi
ces ipsi sui pdet' su h tepus gstitui.
Conuist q° de9 pmitz horu p hoc
tpe bonb9/ Ideo si illi malos hic
pmittut i pmitos ipsi no evitabit
impunes Itz fiat' cuill i stitutio
iudicis peccatis recipiet dni ssime
Et multa dicta tenbo i li° de offiis
Notre cu iudex vin i dulge i dig
adphibrios gcagin puotat v
misu- facilitate em venie i ce
tium tbmt de l mag di Ebz vide
ssi hoc q ho iudex h9 qpis possit

9°

dicit forte
ait q° ibi de
misericordiq

ꝛ de9 p lege veti legit tenit9 pmimse
multe peccores qi lege nova

delinquente sine mia punire. Vnde sic vero
apparet inde. xxiiij. q. xv. le. Saul pro
eo quod fecit mia cum agag rege. Item
ex hoc quod sepe in lege scriptum est. Non mi
sereberis illius. ¶ Contrarium est vi. q. i. Ja
cobi. Judicium sine mia fiet ei qui non
fecit miam. Item eccles. vii. Noli esse ni
mis iustus. ubi nimius iustus est qui
facit iusticiam sine mia. ¶ Respondeo glo
sup. dist. quod duo nomina cum dicitur
homo peccator. non fuit [illegible] sed quia
peccator est corripiendus. quia homo est miserendus. nec
cum liberalibus [illegible] cum persecutus fuerit
peccatorem. ¶ Nulli homini claudenda est ianua
nulli peccatori in penitentia est relaxanda. ¶
Item quod misericordia punire vult vel
punitur ut salvetur. in parte licet mala
Est misericordia abscidit unum membrum
pro [illegible] ne per sentinam corpus ledatur et cor
rumpatur. ¶ Et sic non intelligitur Aug. eccles.
qui sentit quod non est miserendum. quia voluit
quod non sit [illegible] unum propter metum
malorum. Item est in quantum quod obicitur Judicium
sine mia etc. quia iudex officium [illegible] tenetur
exhibere [illegible] quod perpetre. ¶ Tercio
attendendum est ubi sit peccatum. vel in malo
perfectum et tunc [illegible] Aug. sicut ivenit
inimicos diligere et misereri corporis. Vt deo
corpus perdere doleas et corpus salute de
siderem. non autem ut perfectum et in ma
lo perseverantes libertati donemus et impunitati.
¶ Ad id vero quod obicitur. Noli esse nimium
iustus. ¶ Respondeo Aug. quod perfect peccato
res non seueri sed misericordes esse mo
nemur. ¶ Et sic adhuc obmittit peccatis
quod malorum iudicat vero soli deo reli
quid et mors est tunc legis nove. Jud. d.
[illegible] ¶ Item est antiquis oculum pro oculo
Contra autem vos non resistere malo.
Item de hoc. q. 13. de zizaniis usque ad
messem gratie non euellendis. Item
apparet inde quod mala [illegible] predestinati
aut prescit. Si primum sunt conversi
salvabuntur. Si 2m non flagella
tiores fiunt. Et pena de perfectione
Et sic conceditur predestinatus sicut
ut tunc et prescitis in vallis ¶

Confirmatur vero quod melius est dicere. non flagel
la pertinent et perscito induti fuerit quia
fuit est. et quia iste predestinatus fuit vel
penis emendaretur. et ille non sit ebolus
quod deus quid sit quod peccatum possit emendari
potius valet punire malos. ¶ Contra tunc
videtur. Et heli sacerdos reprobatus fuit
ex eo quod filios suos efficaciter non corri
puit. sed sic pena. Et peccatori tune fra
tribus corripiendus est ad Ro. 13. Et
non sine causa iudex gladium portat. Et sic
adversus v. Aug. multum excolentes
Aug. apostolus de fornicatoribus et in eadem ep.
est q. Et in multis in [illegible] adversus
in peccatorem penitentiam. Et sic Aug. ad vi
centium donatistam. Non omnis qui parcit amicus est
non omnis qui verberat inimicus. Melius est vul
nera amici quam oscula inimici. Et ita
de multis similibus. Ex quibus apparet quod mala
in punita [illegible] non est ab aliquis quod perscit
in pace relinquendi. sed efficaciter punien
di. ¶ Respondeo est hic generaliter et simpliciter
quod vivunt mali sunt corripiendi
per amonitionem et redarguitionem. Sed non sunt
universaliter puniendi sunt per afflictionem aut
condempnationem. Et adpositum dicit Aug. Et cetera
ut vos malorum nostris quod penitere sit
in pluribus et redarguere et nolite contendere
Et vero mali universaliter non sunt puniendi
flagellis. Apparet quod multis modis con
tingit eos non sic puniendos esse.
1 Primo si nec sunt in [illegible] Vnde de hiis
que foris sunt dicit apostolus quid mihi et his
2 de hiis. Nam deus iudicabit. ¶ Secundo si
malorum tanta est multitudo quod in hiis plura
ma possit licet et nobis nota sit. ¶ Tertio
quando non cum maiori periculo peccatum multis
infligi possit. Et in hiis casibus loquuntur
auctoritates que sentiunt malos puniendos
non esse. Auctoritates vero que dicunt eos pu
niendos intelligunt generaliter. Et sic sed
iurisdictione convictos et pace salva
in caritate nec multa vel talis
maior fidelium in consurgat. ¶ Si
ad illud quod ecclesie videtur
concessa propter predestinatos vel reprobatos

Hoc alii quia hic sit puniendi et non non

Respondetur quod non quia hoc ipsum predestinat
ut eius predestinati peccatum corrigat
Unde Gregorius dicit de oracione quesitum ipse sicut dicit
Beatus Gregorius in dyalogo Ita que sibi vi obti-
nere efficiunt Ita predestinata sunt ut precibus
optineantur Eciam est de correctione et puni-
cione malorum intelligendum Nec imputandum
est divine prescientie quod aliquis non corrigit vel
emendat ex peccato sed libero arbitrio eius
Unde beatus Augustinus de civitate dei [illegible] et habetur
dicit Quid finem fecit illorum fecit ex
dispositione in qua unus dei manum fecit et
genuit sed alii quod dei [illegible] incor-
ruptibilitate servitute libero pingunt arbitrio
Et ideo [illegible] deus nunquam reddet
[illegible] si non spontaneum inciretur
[illegible] Nota sequitur Restitutis
quod sit predestinati vel presciti i. nullus
est puniendus ymo [illegible] sequitur quod quo
omnes mali sunt corrigendi eo quod [illegible] suus
an sit predestinatus quod [illegible] correctoque
flagellatorum sit ille quod peccat emen-
dandus et salvandus Multi enim corda
suspendunt vel decollant et aliis mor-
tibus interimunt horrendis salvantur quod
fuissent dampnati si non fuissent sus-
pensi [illegible] forte fuisset latro
ille cum Christo suspensus Hoc dicit ille doctor
Item quod [illegible] predestinati [illegible] iusti
sit peior et reipublice nocivus vel [illegible]
[illegible] dispensatoribus

[illegible] agricolarum [illegible]
et [illegible] [illegible]
[illegible] laboris [illegible]
[illegible] agricola [illegible] agricola [illegible]
[illegible] glaciei [illegible]
[illegible] glebas [illegible]
[illegible] extirpa-
[illegible] absoluta [illegible]
[illegible] segetes [illegible]
[illegible] possit [illegible]
[illegible] laborat
[illegible] possit [illegible]
[illegible] Non
[illegible] maxie
[illegible] ut deo [illegible]
[illegible] forte [illegible]
[illegible] desidera-
[illegible] laboribus [illegible]
[illegible]
[illegible] Videmus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] vel
[illegible] oblan-
[illegible] adulterina [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] multiplicabo [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Videmus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] dignitatis
[illegible] laboribus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] desideriis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Tercia causa brevitatis vite summorum pontificum. Nam
quando ipsum pontificatum adepti sunt, ingentem atque
precipuam turbam curarum et sollicitudinum et assiduam mentis agitationem
[patiuntur]. Quia scriptum est Proverbiorum xvii: Tristis spiritus exsiccat
ossa. Et item: Deprimit terrena inhabitacio sensum multa
cogitantem. Hinc beatus Augustinus super illo verbo [Jacobi] iiii c.:
Vita vestra vapor est ad modicum parens, ait: Curis
assidue et vigiliis cor hominis extenuatur et mentis fati-
gatio rerum inextricabilibus et questionibus hinc et
inde occurrentibus frequenter hominem morbidat et sine
consumit. Ergo cor eius sollicitudo cruciat. Hinc
et Cassiodorus: Nichil est quod vitam hominis magis afficiat
et dies eius abbreviet quam [illegible] mentis fatigatio
[illegible] rerum sollicitudo multarum. Unde teste Pa-
pia [illegible] xiiii [illegible] fecunda [illegible]
et [illegible] cordis vita est consumpta [illegible]
et [illegible] fatigatus [illegible]
[illegible] augetur cum [illegible]
que vero appetitum perdit et tandem morte [illegible]
Has ergo [illegible] causas [illegible]
[illegible] brevis vite summorum pontificum [illegible]
[illegible] Non [illegible]
et [illegible] nullo [illegible]

Ceterum ut huic articulo finem imponamus. Ne de
illorum summorum [illegible] quam ab aliis [illegible]
[illegible] reddat. Brevis vite
et mortis adducta [illegible] aptissime propter illorum
esse [illegible] fide [illegible] summis po-
[illegible] ut patet [illegible] pontifi. v.
[illegible] longe aliter [illegible]
[illegible] vite [illegible]
In nulla alia totius orbis monarchia imperio
principatu ecclesiastico aut mundano [illegible]
[illegible] veteris legis summos pontifices [illegible]
[illegible] liber [illegible] tale legis [illegible]
[illegible] velut de Melchi[sedech]
Moyse et Aaron [illegible] et Eleazar et pluribus aliis qui
lege ad modicum tempore in summo sacerdotio vixerunt. Quarto
[illegible] ut videtur quod vite brevis [illegible] summis pontificibus
[illegible] acceptum [illegible]
omnium hominum vita est [illegible]
[illegible] et [illegible] magna
[illegible] Christus fecit et ecclesie
[illegible] de hominis vita lo-
[illegible] scriptura [illegible] Job [illegible] ait [illegible]
[illegible] visite [illegible]
[illegible] ecclesiastica [illegible]
[illegible] petri [illegible] vince [illegible]
[illegible] pape [illegible]
[illegible] et [illegible] dissidiis et divisionibus [illegible]
[illegible] esset si [illegible] ecclesia et [illegible]
[illegible] eius in [illegible] hominibus [illegible]
[illegible] sedis vacationes
[illegible] pro [illegible] ecclesie [illegible] et
[illegible] Absit [illegible]

ut hoc fastigium apostolice sedis ab eo per quem ecclesie
[illegible] unitate [illegible] in eius digni-
[illegible] et [illegible] statum [illegible]
[illegible] quo sedes brevi [illegible]
[illegible] ut beatus ait Jeronimus [illegible]
[illegible] ut [illegible] et [illegible]
[illegible] traditores [illegible]
[illegible] sedis et obitum summorum pontificum
plurimum formidant. Absit quod ecclesia dei
[illegible] traditoribus [illegible]
[illegible] spiritu sancto regatur [illegible] indutum diffusa
[illegible] pro vita et incolumitate Romani
pontificis ad dominum assidue orat. Ita ut patet [illegible]
[illegible] summi pontificis
vita [illegible] statum [illegible] fideliter toto
[illegible] orationis [illegible] pro deum [illegible]
[illegible] pendeat [illegible] Vanoque
Certe formalia [illegible] omnem dubitationem tollunt
[illegible] ecclesia et [illegible] agunt atque deo co-
[illegible] pro illius longeva vita [illegible]
[illegible] disponit quam cum voluit et [illegible]
[illegible] necessario [illegible]
Septimo [illegible] veritate moriendi [illegible]
summo pontifici magis utilis et grande [illegible]
[illegible] mortis [illegible] fidelibus [illegible]
Nam ut scripsit beatus Gregorius super illo verbo [illegible]
qua hora non putatis [illegible] mortis ideo
voluit nobis [illegible] ut [illegible] possit [illegible]
[illegible] non posse ad mortem
[illegible] pontifex
[illegible] mortem [illegible] posset
[illegible] tanto bono [illegible] timor
mortis [illegible] tanto plus [illegible]
[illegible] summus pontifex
[illegible] indiget [illegible] ut [illegible]
[illegible] bono [illegible]
[illegible] ex longa vita [illegible] tanto
cum [illegible] magis prolongatur vita corporalis
tanto felicior redditur [illegible]
Nam beatus Augustinus teste Hugone [illegible]
[illegible] et [illegible]
et [illegible] [illegible]
vita [illegible] beatus Bernardus [illegible]
[illegible] longa vita [illegible] sit et [illegible]
[illegible] in [illegible] summorum [illegible]
[illegible] Christo [illegible]
[illegible] passionis longa vita [illegible] et [illegible]
[illegible] et Johannes evangelista quem Christus plurimum dilige-
bat et ad apostolatum vocavit [illegible] et
[illegible] in [illegible]
[illegible] prolongatur [illegible] Christus dilexit [illegible]
[illegible] laudant [illegible]
[illegible] pro illius [illegible] et ecclesie sue
utilitate. Octavo [illegible] mors [illegible]
[illegible] illius [illegible]
[illegible] cathedre [illegible]
[illegible] scriptum est Ge-
nesis xviii dixit Abraham: Absit a te domine ut [illegible]
[illegible] pontifex.

si papa in pontificatu vivit parvo tempore sine
sine culpa quod contingere potest/ sed et alia ratione
de brevitate vite sive in pena sive in premium etc.
[illegible] ex eo quod nemo fortis est [illegible] quod vite
non valet [illegible] consistere nec pena nec premio
[illegible] Augustinus de [illegible] [illegible] est vite
[illegible] vite est ut [illegible] ex [illegible]
[illegible] ipsa [illegible] mereatur [illegible] et [illegible]
penam aut premium/ Et adducit [illegible] Romana
ecclesia [illegible] duratura usque in finem [illegible]
[illegible] vivit [illegible] sede [illegible] sedentis
[illegible] videtur [illegible] in ecclesiis [illegible] et [illegible]
cathedris sedentibus/ [illegible] longioris
[illegible] vite et quod [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] videtur
ut presidens in sanctissima cathedra [illegible] vite
[illegible] cathedra [illegible] vivendo honorat
et in ea vivens fidelibus proficit/ Sed [illegible] longi-
tudinem [illegible] ut abbreviata sit
[illegible] eius in [illegible] et [illegible] pro/ Et [illegible]
[illegible] predicta [illegible] pontifices [illegible]
papa vivens ipsa [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] honoris
[illegible] ceteris [illegible] hominibus a deo
[illegible] sit [illegible] [illegible] vita et mor-
te [illegible] et [illegible] Ecclesiastici xv et Ieremie xxi
Ecce ego do coram vobis viam vite et mortis
Si ipse [illegible] [illegible] et mortis
[illegible] [illegible] [illegible] illud [illegible]
et illud bonum ut sit [illegible] vita et mortis
[illegible] non videtur [illegible] sit [illegible] et [illegible] x
[illegible] ab eo [illegible] nulla [illegible] est morte
[illegible] et Iohannes xii [illegible] et [illegible] vita vivet

Est quoque ex supradictis [illegible] sit
[illegible] [illegible] et [illegible]
aliquorum sapientum et contemplatium [illegible]
potius [illegible] [illegible] sit [illegible] pontifi-
cibus [illegible] datum esse ut parum in papatu
[illegible] possit dicere
ad illud [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] potest [illegible] affirmative/ Et
quo intellectu/ et quo [illegible] eam potest [illegible]
sit [illegible] pontifices/ non diu in papatu
vivere/ In [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] videtur
[illegible] utile esse fidelibus [illegible] pontificum brevem
vitam [illegible] ut illi [illegible] [illegible]
fidelibus [illegible] ad mortem [illegible]
[illegible] ut dignitatem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ideo
[illegible] habet utilitate [illegible] [illegible] [illegible]
ne [illegible] ecclesia [illegible] illius [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] longe [illegible]
[illegible] atque [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] morte [illegible]
[illegible] [illegible] morte [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] // Et quod

accedere ad aliud [illegible] discurrendo et declarando [illegible]
a quo [illegible] intelligenda sit illa conclusio [illegible] [illegible]
Romanos pontifices [illegible] parum vivere in papatu
[illegible] [illegible] [illegible] potest ad [illegible]
[illegible] possit [illegible] intelligenda [illegible] [illegible]
[illegible] Prima est quod [illegible] papa sive et [illegible]
[illegible] licet [illegible] in papatu in modo [illegible]
[illegible] tempore vivat [illegible] sive [illegible] sibi
[illegible] [illegible] vivere/ Secunda conclusio est quod [illegible]
pontifex non [illegible] in papatu vixerit licet [illegible]
[illegible] pontifices [illegible] non diu [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] pontifices [illegible] [illegible] longe [illegible]
[illegible] fidelibus sibi [illegible] [illegible]
presidentie/ Et [illegible] intelligenda [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] pontifex
[illegible] [illegible] presidentes [illegible] tempore
in papatu fuit [illegible] in [illegible] vivit/ [illegible]
modicum vixit [illegible] tota pene vita [illegible]
[illegible] papa [illegible] deo vixit [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
pontifex licet longissimo tempore in papatu [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] sit papa vivere [illegible] sit/ [illegible] declaratione
[illegible] [illegible] [illegible] vita
[illegible] [illegible] [illegible] sed [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] licet parum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] longa [illegible] longissima
[illegible] [illegible] brevem vitam [illegible] pontifex
[illegible] et [illegible] in papatu vivit parum [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] scriptura Iob xx et xxi [illegible] Iob
[illegible] longe vivunt [illegible] [illegible]
[illegible] bona [illegible] [illegible] diabolo
[illegible] [illegible] quod diu vivit et modicum vivat
[illegible] vivit [illegible] [illegible] vivit
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] vita [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] vivit
Et hoc est quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] x [illegible] [illegible] longe
vite [illegible] [illegible] [illegible] vita eius
licet longa brevissima [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] vita [illegible]
vita longa [illegible] [illegible] [illegible] vita [illegible]
[illegible] [illegible] quod non [illegible] papa [illegible]
[illegible] [illegible] vivit/ [illegible] papa
vivit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] vite sibi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] longo tempore

viuit qui non sapiencie non laudabilibus studijs non pacis non exerci-
tacioni vacat / Cum scriptum sit Ecclesiastici xxiiij Eruditio
et sapientia viri viciis claruit / Non ergo diu viuit qui
distractus animus est quia nichil spectaculum nichil intellectua-
le recipit / sed quasi ad mittit accipit et [illegible] est
omnia velut inculcata conspicit [illegible] vt quando
scripsit ait Viro occupatissimo nichil minus est quam
viuere / Si vero puncta pauca nichil ex suo tempore nichil
inutiliter lapsum permittit sibi quod vacat eius vita
longissima est licet paucos sit annos complexa
Vita ergo vt patet [illegible] Hic est sentencia illius elegantissime
[illegible] senece de breuitate temporis vite [illegible] et non diu
[illegible] annorum complexa Erit igitur senectus
[illegible] diuturna diu viuendo si sibi vacando
non diuturna pluribus annis sed [illegible] annis
Per multos annos complexa sed [illegible] ocio [illegible]
Vita longissimo tempore viuit qui breui tempore tamen sibi vacans
viuit quia quotiescumque viuit id sibi totum tribuit
Concordat [illegible] augustinus [illegible] et desi-
derium [illegible] tollitur [illegible] quo fit vt re-
[illegible] multum [illegible]
[illegible] hic est ipse breuis [illegible] despiciunt
qui [illegible] et [illegible] in fronte putat diu vixisse
Non [illegible] nauigasse putandus [illegible] sena tempestas a
portu [illegible] et illuc tulit [illegible] orbem egit
de quo dicitur [illegible] quia ille non multum fuit peregri-
natus sed plurimum iactatus [illegible] cum Romano pontifici
non defuerit tot dictum est infelicibus et miserie [illegible]
[illegible] vt per tot occupaciones [illegible]
[illegible] non [illegible] sed [illegible] ad negocia [illegible] non pos-
[illegible] occupationibus [illegible] tempore [illegible]
[illegible] quod omne tempus perdidit [illegible] tempore viuit /
additur [illegible] de tempore aut fuit aut est aut futurum est
[illegible] presentibus [illegible] si tamen occupacionibus
[illegible] specialiter [illegible] sit non vacat [illegible]
preterita [illegible] si vacat molesta est recordacio [illegible]
eius [illegible] recordabitur sed ambicione [illegible]
[illegible]
[illegible] prodige effundit [illegible]
[illegible] teneat [illegible] etas aut [illegible]
[illegible] illorum cum molestia recordatur Constat
[illegible] presentem [illegible] tempus [illegible]
tempore breue est [illegible] desinit [illegible] incipiat Solum
est vt teneri non possit Futurum vero dubium est Ideo
fit vt Romano pontifici [illegible] tempus breue sit [illegible]
[illegible] viuit non [illegible] aut [illegible]
futura timet [illegible] cruciat [illegible] omne tempus breue
est / [illegible] alio [illegible] non diu viuit quia non
diu viuit qui assiduo timore mortis [illegible]
[illegible] ipse timor Romano pontifici [illegible] vita
quod est non viuere quia [illegible] mortis
[illegible] viuit [illegible] sicut apostolus paulus [illegible]
mori [illegible] optabat [illegible]
[illegible] intrepide de-
Ad philip i°

siderabat mori / qui optabat [illegible] viuere / sed et
alibi vitam penam putabat [illegible] ad
Romanos vij dicebat [illegible] Et [illegible] iniustus
[illegible] in iusticia sua [illegible] impius autem [illegible]
viuit tempore in malicia sua [illegible] iusticia [illegible]
[illegible] paucis [illegible] in seculo [illegible]
multo tempore [illegible] Ita quod quo ad
numerum dierum breuis eius fuit vita / sed quo
ad fructum et meritum longissima Ita vt [illegible]
[illegible] iustus magis letatur qui breui si bonam
vitam egerit [illegible] qui longam non videt impius
vero longo tempore viuit in malicia sua
quia licet multos annos in seculo vitam egerit
parum tamen fructum [illegible] quia de [illegible] effecit
breuissimo tempore viuere iudicandus est Ut adeo
impius longo tempore viuit quia cum cogitaciones
suas in longum ordinat dies sibi multos
promittit meditatur et desiderio suo longo tempore
viuit [illegible] adhuc alio modo impius longo [illegible]
viuit tempore i. tota vita sua tempore viuit in ma-
licia sua [illegible] tempore vite [illegible] licet
breue sit multum [illegible] sibi velut [illegible] alias
dicitur [illegible] multum dat qui totum dat [illegible]
intelligenda sunt verba vt [illegible] ipsius
longo annorum tempore viuat [illegible]
[illegible] vbi dicit [illegible] non di-
midiabunt dies suos [illegible]
alio [illegible] non diu viuit quia qui diu viuere
cupit [illegible] diu viuere non videt [illegible]
[illegible] vite impedimentum est [illegible] cupidi-
tas [illegible] velle qui [illegible] oblectet Et [illegible]
[illegible] male viuunt qui diu
se viuere [illegible] desiderant [illegible] diu
viuere omnes [illegible]
[illegible] vellet [illegible] sit vita
[illegible] vox et [illegible] quia eius [illegible]
et [illegible] non desiderabat diu viuere
[illegible] dolebat quod incolatus suus prolongatus
est psalmo 119 [illegible]
[illegible]
[illegible] vita [illegible] viuit
[illegible] vita [illegible]
[illegible] Ecclesiastici xli O mors quam
amara est memoria tua homini iniusto [illegible]
pace cum [illegible] sua / Et vt [illegible]
[illegible] et qui [illegible] potius [illegible]
clamabat desiderantes [illegible] carcere [illegible]
[illegible] inuiti detinentur [illegible] volun-
tate [illegible]
[illegible] Romano
vero pontifici [illegible] omnibus [illegible]
[illegible] clamat desiderantes [illegible]
plurimos annos viuat cum tamen [illegible]
[illegible] excessit vita

Sic etenim ex utraque clamavit pater vix esse quem magis vellet. Quemadmodum tamen esse simul partes ad fructum spiritualem et ad lucem animarum pacis fidei [illegible] occupatione [illegible] longissime [illegible] licet [illegible] debebit [illegible]. Deum agere [illegible] papatus [illegible] ad administrationem [illegible] diligeret [illegible] religiose quam publicis. Et hec sunt [illegible] de statu summi pontificis [illegible] et excellentia. Nunc de eius [illegible] laboribus [illegible] infelicitate [illegible] et [illegible] et [illegible] cardinalium

De hinc aliorum episcoporum [illegible] tangam dignitatem eorum excellentiam [illegible] ac eorum potentia. Nec non laboris eorum et [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

sed [illegible] cardinalibus quibus toti [illegible] orbis. Hii sunt [illegible] excellentiores [illegible] leviter [illegible] divina auctoritate [illegible] officiis Romani pontificis et apostolice [illegible] coadiutores [illegible] Hii sunt [illegible] consiliarii summi pontificis [illegible] sapientia [illegible] aptissimi [illegible] ex partibus magnis [illegible] tota [illegible] in privato publico [illegible] agunt negotia [illegible] plus [illegible] velut [illegible] gubernatores [illegible] quieti sedent in puppi [illegible] maiora et meliora agunt [illegible] et laboratis [illegible] Hii ex toto orbe [illegible] [illegible] singulares [illegible] assumuntur [illegible] ad ipsius orbis [illegible] in medio corpore [illegible] sapientie et prudentie [illegible]

[illegible]

et tali temp

omnia tolerat. oratores pro populo et secta [illegible] hinc quia
ecclesia civitas est excelsa collecta, sponsa filii dilecta,
Christi grex pascua. Cardinales ecclesie vere custodie
et cotidie invigilant quia civitas est invigilanti
pastore, quia grex est, invigilat creature quia sponsa
est. [illegible] apertissime noscitur hinc sublimis
status eminentie sublimitas et excellentia [illegible]
veritas et summa utilitas.

Item de statu

Superest tandem de plurimis anxietatibus et arduis
laboribus et periculis status cardinalatus
et de omnibus que incidunt huic dignitati.
Felix dicetur et totius prosperitatis honoratior atque beatior
esse cardinea dignitas nisi plures longe miserie
atque calamitates illam premerent quam felicitates et dulcedines
[illegible] demulcerent. Sic non fit ut qui [illegible]
nostri qui eius huius rei cessor exstiterit [illegible] re-
perit statum illum multis collateralibus laboribus et an-
gustiis [illegible] ut de cuspide [illegible] huius status
[illegible] [illegible] Augustinus dicit [illegible] quam [illegible]
felicibus [illegible] [illegible] ut alia [illegible]
[illegible] dulcedo non est fallax [illegible] ecce huius status
[illegible] est fallax gloria si falli [illegible]
illius dulcia et amara [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] potius [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] applaudat ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sine
[illegible] operari. Abundo sequitur [illegible]
ut [illegible] ebriati [illegible] [illegible] vero co-
[illegible] itaque [illegible] huic statui
cardinalatus [illegible] [illegible]
in eo voluntas [illegible] ecclesie status volunt
ut [illegible] potius [illegible] in eo [illegible]
[illegible] [illegible] voluerit et [illegible]
ut [illegible] expedit volubilis [illegible]
[illegible] qui [illegible] [illegible] se et [illegible]
dicit [illegible] grande est [illegible] dignitatis grande offi-
cium [illegible] ille dignus sit [illegible]
de [illegible] non [illegible] lapsu et [illegible] non
[illegible] [illegible] excelsa [illegible] quanti
meriti dignitatis [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in hoc statu [illegible] [illegible]
de [illegible] illius [illegible] [illegible]
si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] aut affectata ignorantia [illegible] voluerit
in ea [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] possessores
[illegible] [illegible] clarorum [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] non curat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] grandia loquitur cum exigua operatur
sublimia meditatur [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel
[illegible] [illegible] ut dicit [illegible]
per ambitionem in [illegible] per [illegible] [illegible]
super me. psalmo 130 hoc est non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
videri aut laudari [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] potest
[illegible] [illegible] [illegible] attolli
[illegible] et [illegible] ad [illegible] non sufficit [illegible]
[illegible] 28 [illegible] 38 [illegible]
viro [illegible] [illegible] negligenter
deficere [illegible] maxima [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sufficit
[illegible] plus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] humilitate
[illegible] displiceat et toto corde [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] humiliat
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] curas et anxietates ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] laboribus plena sit [illegible]
Romani pontificis assistere [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] re-
ferta sit illa residua ad [illegible]
[illegible] grandis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
per [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] assistere [illegible] [illegible]
[illegible] obsistere [illegible] [illegible]
[illegible] assistere [illegible] resistere [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] pontifici assistit [illegible]
[illegible] [illegible] fidei et [illegible]
impugnant assistere [illegible] et resiste-
[illegible] [illegible] sint cardinales [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] assistunt [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] non ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in dignitate [illegible] [illegible] de
[illegible] [illegible] [illegible] possit [illegible]
[illegible] [illegible] dicebat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de illis dicit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] psalmo XXX [illegible] viderent
[illegible] [illegible] [illegible] est [illegible]

[illegible] XVI

appare[re] difficiles sit consule[re] ut sit presens et
[illegible] et longe [illegible] difficiles vt in as-
[illegible] sit [illegible] consolando liber non
[illegible] affect[ibus] [illegible] passioni obnoxius [illegible]
[illegible] Capit [illegible] difficile [illegible]
[illegible] vt [illegible] consilio
fide [illegible] plenum Ille [illegible] teste
Ambrosio [illegible] consulit qui vtile [illegible]
[illegible] et [illegible] exhibet [illegible] doctrina et in
[illegible] vt sit [illegible] consilium vtile
vita honesta [illegible] decora [illegible]
[illegible] liberos
[illegible] apte
indicent [illegible]
[illegible] orbe
[illegible]
[illegible]
[illegible] cardinalibus [illegible]
[illegible] deum et proximos fideles [illegible]
[illegible]
[illegible] comedunt [illegible]
[illegible] cum [illegible]
[illegible] cardinalium [illegible]
[illegible]

[illegible] sequitur [illegible] et
[illegible] specialium [illegible]
[illegible] non est omnis ecclesie [illegible] non
[illegible] custodiens [illegible] est
[illegible] exponere [illegible] exponat se [illegible]
[illegible] pontibus [illegible]
se exhibeant [illegible] vt Johannem [illegible] vt
Moysen [illegible] vt [illegible] ydolatris
vt helyas [illegible] vt petrus blasphe-
mantibus vt paulus persequentibus [illegible] non [illegible]
[illegible] non [illegible]
pauperes non [illegible] dignos [illegible]
indignos expellant [illegible] vt [illegible]
[illegible] quos plus [illegible]
[illegible] vt [illegible] per [illegible]
vel [illegible] vt pilati [illegible]
[illegible]
[illegible] pro [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Et de pluribus difficultatibus, angustiis, laboribus et de ma-
teriis ecclesie atque de multis abusibus virorum ecclesiastico-
rum illorum in generali et in quantum utrumque valeo bre-
vissime tangam ac scribam.

In primis status venerabilium archiepiscoporum dignitas et excellen-
tia non solum a mortalibus laudari extolli et commendari potest.
Nam tres preterea ... quis dubitat pontificem et
sacerdotalem dignitatem principium sumpsisse ex ipso naturali instinctu
ut inquit philosophus in politicis homines inclinantur naturaliter ad sa-
crificia que non nisi per pontifices et sacerdotes esse ipsa
antiquitas instituenda celebranda que induxit. Sed etiam
gentilitas naturali instinctu hanc pontificum et sa-
cerdotum summam super omnes mortales dignitatem et excellen-
tiam constituit sicut humili ac devota observatione professa
est. Nam ut plutarcho placuit in policratico est apud genti-
les eos qui religionis cultum perorant quos pontifices appel-
labant quia typum anime in corpore humano tenentes super
omnes mortales venerabantur eisque serviebant. Sicut
anima totius corporis principatum tenet atque membra
vegetat et ei obsequuntur et illorum gerit principatum,
Ita pontifices quos ipse plutarchus et prefectos religionis
cultui vocat toti corpori civitatis preesse oportet.
Sub deo ... et augusto Cesare sacrorum pontifex ...
consiliis ... fuit domini et ipse ne cum morta-
lium ... vestalis creatus est pontifex. Deinde in ipsa
veteri lege hic excellens ordo inchoatus est et in
nova plenius confirmatus ut testatur Isidorus. Nam pri-
mi doctores sacrificium et primus sacerdotium ab abel et
Cain incepisse aiunt qui primo sacrificaverunt deo. Pu-
tatur Adam in spiritu et in iussu dei docuisse fi-
lios sacrificare deo. Unde dicunt ordinem sacerdo-
tum primum incepisse. Sed putant utrumque stare posse
ipsis ante legem sacerdotium et sacrificium incepit ab Adam
et filiis eius ... implevit et secundum quod figura
sub lege explicite et expresse iussu dei incepit
ab Aaron et a Melchisedech ... illud Tu es sacerdos
in eternum secundum ordinem Melchisedech ps. c ix. Sed ut dixi sub
lege Aaron primus in veste ... domino victimas obtulit ut
inquit Isidorus. Unde ... non sit ... p-
... ac institutionis excellentia.
Et huius status sanctitas atque sublimitas aptissime
approbatur. Deinde non ipsa pontificum et sacerdotum
excellentia et sanctitas ... agnoscitur ... sublimior
nomine quo vocantur prout in sacra scriptura episcopi, sacerdotes
et ecclesie ... nominantur. Appellantur et dii unde in
Exod. xxii ... diis non detrahes ... per deos episcopos
et sacerdotes intelligens ut ait ... Clarus ... Rinsque
ordo ac status ipse ... commisisset ... sortitus
... typum tenet celestis Ierarchie. Nam ipsi ecclesie mi-
nistri ... conficiunt ierarchiam ipsi qui in sorte
dei cleri sunt et ipse sors illorum est. Ipsi deinde
tante excellentie et dignitatis existunt ut in ipsis a cunctis
... principibus et ... fidei cultoribus preces ap-
pellentur. Non ... quis dubitat ... ordinis
viros venerandos fore quos reges et principes ... sum-
me fidelium preces et maiestatis ... apud ipsos est.

m° adam

Et scribitur Nemo mittit manum suam ... videt
si filius prius ... dignitatis ... non habent
et magis obligationibus in statu sive sub
... non solum in ... et celestis li-
... possit et ... Item ... cum ...
pastoralis ... honor et ... tanta
... potestas ... adeo ... ut
... et principum diademata ...
... erit ... plurimi metalla
et aurum ... Ipse ... videns
regum colla et principum submitti genibus ...
et ... dextera ... eorum ...
... Et Ambrosius in pastorali ...
... excellentia et sublimitas episcoporum ...
... maxime ... hoc ...
honor gradus ... solemnitate ...
vallat. Et ... beatus Nicholaus ...
... excellentia ... Nicholaus episcopus ...
... ut ... dignitas eorum ...
digne ... et que ...
... de ... Nec ...
... excessus ... Iohannes
... huius status ... excellentia ...
et ... ecclesie ... vollet
esse ... ad que ... ecclesia
... et beatus Augustinus ... clericorum
status et ... ordinis ... sublimitatis
... ad ... sacer-
dotibus et ... ecclesie ... extra ...
... excellentia potestas ... cum ...
... debita ...
... impedat. Et ... Nam
... ordinis ... electi
et sacerdotes ... alii dii ...
Nam et ad Moysen ... ad ...
... dicitur ...
ad sacerdotes ... Et ...
... fideles ...
... honorem
... aut angelos aut Christos aut
deos ... ipse appellat. ...
... status et ordinis est clericorum
et pontificum ... locum tenent
... celo et terra ... et ea
que ... tanta ...
ut que ipse absolvit ... ligat ...
ipse legatos ... dicente
... Ioh. xx. Quorum peccata ...
... eis ... Sed quid ...
ecclesiastici status dignitate et excellentia ...
... potestate ... dicendi ...
... apostoli ...
... Et ... episcoporum
et aliorum clericorum ... ex ipsis ...
... maiorum et minorum sacerdotum ...
... apostolos ... et
lxxii discipulos ... sacerdotes ...
ut ... Luc. x. ... apostolis ...
... in lxxii ...

[illegible]

non reddat ceterorum virorum servos dignitatis fastigium sed potius
respiciat [illegible] humiliet in omnibus ecclesiastici status periculo
Unde b. Gregorius [illegible] non [illegible] cathedre [illegible] dignitatis
Non ordinum ut gerit prerogativam sed moribus consideret
debemus quia ut inquit Canon Non dignitates aut ordines
creatori proximos faciunt sed [illegible]
[illegible] Non quod lector episcopi existente ca-
thedre. Non sacerdotes confidat ex sacerdotii dignitate sed potius
[illegible] calamitate et periculo [illegible]
[illegible] dignitas affert si vita obest. Nam teste b.
Bernardo quod paradiso altius [illegible] de celo
[illegible] de paradiso [illegible] angeli de celo ceciderunt
[illegible]

iniquitate damnari. In rebus siquidem secularibus seu vendi [illegible]
[illegible] tenet [illegible] suos [illegible] petere suo [illegible]
[illegible] scriptum est Ezechiel xxxiii. [illegible] q[uod] peccaverit ipsa
[illegible] hoc tam periculose [illegible] quam in eodem suo
si alieno scelere pastor plectitur damnatur. [illegible]
[illegible] iniquitate [illegible] go sine [illegible] ad illud
vite [illegible] aspirat ut [illegible] secum tenere obligari [illegible]
[illegible] eligatur si aliqui [illegible]. In exordio [illegible]
[illegible] ipse licet [illegible] tate tam [illegible]
[illegible] ut vite aliene curam abiecit [illegible]
ego custos fratris mei sum. Repellebat ille a se cau-
te fratris curam ne [illegible] pro fratre teneretur. Ille cer-
te [illegible] fratris curam [illegible] non [illegible] ad ex-
traneorum curam non [illegible] periculo [illegible] Denique oce-
tas [illegible] obliti existit quibus spon-
sorem seu aliene vite se [illegible] optat qui
vitam propriam vix tueri possit. Aut quod tam [illegible]
tam [illegible] aliena [illegible] stricta [illegible]
redditurum [illegible] sua aut non videt aut non intelligit.
[illegible] demencie [illegible] aliorum facinorum fieri dili-
gens indagator qui suorum est negligentissimus inquisitor.
Aut quis aliena peccata portare se pollicetur qui suis [illegible]
[illegible] aliis [illegible] purgatore indiget.
Aut illuminandi [illegible] officium accipit qui cecus est et qui
se non videt quod alios consideraverat. Periculosa certe atque
[illegible] est cura atque labor pastoris. Una [illegible]
omnis [illegible] depeditur [illegible] periculum. Ad quod [illegible]
[illegible] iii Regum xx Custodi virum hunc [illegible]
[illegible] anima illius [illegible] periculum in eo [illegible]
teste beato Gregorio prelati tot mortibus digni sunt quot ad suos
[illegible] exempla [illegible]
detestanda [illegible] illud est quod et si scriptum sit in [illegible]
[illegible] ad [illegible] de non [illegible] litigare. Epi[scopi] tamen et
[illegible] tam [illegible] impie [illegible] liti-
[illegible] impietatis [illegible] pro episcopatu litigat.
[illegible] Vide non [illegible]
periculo bellat in ecclesia [illegible] filius ut [illegible]
[illegible] et gloriam [illegible] alter dam[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] Ad
[illegible] Christus [illegible]
[illegible] eligunt [illegible] periculum [illegible] 7°
ecclesias [illegible] honorari. [illegible] ille [illegible]
difficilis et laboriosus [illegible] et periculosus [illegible]
[illegible] seminatores in ecclesia [illegible]
[illegible] ex sacerdotum et episcoporum statu [illegible]
[illegible] Angl[illegible] [illegible] vide [illegible]
[illegible] hystorias de [illegible] non valeo alios
[illegible] se dixisse [illegible]
doctores appellati sunt. Accedit [illegible] ille [illegible] periculosior
difficilior atque incommodior [illegible]
[illegible] et plures [illegible]. Constat autem plures [illegible]
in via [illegible] plures ex statu ecclesiastico [illegible]
[illegible] plures [illegible] in [illegible]
de quibus [illegible] dixisse [illegible] go [illegible]

a latere mille et x milia a dextris tuis. Dextram
[illegible] prelati et plati [illegible]
ecclesia tenent [illegible] sinistram. [illegible]
[illegible] ad sinistram cadunt mille [illegible]
[illegible] cadunt x milia. [illegible] eligere curam
animarum nichil aliud est quam [illegible] se ad
manifesta et indubitata pericula. [illegible] ut
[illegible] talia [illegible] est [illegible]
[illegible] nichil aliud est [illegible]
tempestatis [illegible] quia [illegible]
[illegible] quod [illegible] est qui in alto
et tempestuoso mari navigare [illegible]
[illegible] navis [illegible] gubernator
[illegible] de proximo [illegible] Teste
beato Gregorio [illegible]
[illegible] perturbatio aut tempestatis
fluctibus [illegible] se confundit
atque perturbat. [illegible] nil aliud est curam
[illegible] sacerdotum aut pontificatum
[illegible] se naufragiis [illegible]
Solet homines de tempestate in portum fugere
[illegible] pastores si desiderant de
portu in tempestate libenter fugiunt [illegible]
[illegible] dicit psalmus [illegible] qui igitur
descendunt mare in navibus facientes operationes
in aquis multis et descendunt usque ad abyssos
[illegible] in eis [illegible]
[illegible] mare [illegible]
et moti sunt sicut ebrius et [illegible] sapien-
[illegible] devorata est. [illegible] videtur ut non
[illegible] nisi [illegible]
in se [illegible] Unde [illegible] de
[illegible] Porro igitur
[illegible] aut forte
[illegible] si [illegible]
[illegible] quia [illegible]
[illegible] ex alto sine labore
aut periculo descendi [illegible] et [illegible]
curam [illegible] si recte [illegible] honor
[illegible] labor [illegible]
[illegible] male agit [illegible] periculum
[illegible] quia [illegible]
[illegible] Et [illegible] alie[illegible]
[illegible] ut [illegible] in canone [illegible]
[illegible] in [illegible]
Aut [illegible] aut [illegible]
dignitatis. Hec [illegible] periculum [illegible]
[illegible] cogitet [illegible]
[illegible] Et [illegible] per-
[illegible] voluntatem [illegible]
[illegible] salus [illegible] plana [illegible]
[illegible] digerere alterum
[illegible] Et teste beato Gregorio [illegible]
in [illegible] locatus est [illegible]
periculo [illegible] Et [illegible]
[illegible] scelere est [illegible] In maiori
gradu maiore sine dubio periculum est [illegible]

Capitulo in Can[illegible] magis [illegible]
[illegible]

omnes pastores [illegible] pascit verum et [illegible] xx [illegible] de pastoribus
qui dispergunt gregem meum et dilacerant [illegible] pascue mee
Et iterum de pastoribus [illegible] qui pascunt semetipsos [illegible] ad Johe[illegible]
[illegible]
plangite [illegible] Malachias [illegible]
[illegible]
[illegible]

Confirmat subiectis et consolatur presbiteris [illegible] et vti-
litate officii presbiterii curatorum. Rectorum circa animarum
salutem et curam eius laborantium. De nominis de pluribus huius
status laboribus et calamitatibus defectibus et periculis.
Petrus quidem erat qui sanctus [illegible] eximia est dignitas au-
ctoritatis [illegible] in primis illa fa-
miliarissima [illegible] ad veri corporis Christi accessum [illegible]
[illegible] vita et salus [illegible]
honoris et emolumenti temporalis [illegible] ecclesie officii existat.
Vnde Anacletus papa [illegible] apostolorum [illegible]
presbiteri qui bene presunt duplici honore digni habentur
[illegible] presbiteri qui bene presunt vita et doctrina digni-
tate habent [illegible] duplici honore [illegible] spiritualis eius obe-
dientie [illegible] honore [illegible]
[illegible] et [illegible] indigentia sup-
[illegible] et gaudeant obediencia spiritualium. Deinde [illegible]
[illegible] dignitas honor et vtilitas comprehenditur
[illegible] Gregorius Nazanzenus spiritualis est eius officii [illegible]
[illegible] Rabanus [illegible] dignitas
sacerdotum est [illegible] mediator sit in-
ter deum et hominem [illegible] genus humanum [illegible] reconciliet.
[illegible] hic corpus Christi [illegible] sordes eius abluit hic vite
[illegible] claues celorum penitentibus aperit
hic baptismo [illegible] Christi [illegible]
[illegible] salutifera [illegible] ut nullo
[illegible] possit [illegible] ipse peccata
[illegible] Ergo est ut huius officii calamitates affli-
ctiones labores defectus et pericula [illegible] videat et
audiat [illegible] tetigi [illegible]
[illegible] et labores [illegible]
et illis [illegible] addenda [illegible] esse [illegible]
[illegible] officiis [illegible] Patrum [illegible] singularis
[illegible] affectus [illegible]
[illegible] existat facile huius vite [illegible] calamitates
et pericula [illegible] Igitur [illegible] est dignitas [illegible]
[illegible] hec [illegible] ex eo facile [illegible]
[illegible] honoris [illegible] corporum [illegible]
[illegible] pars [illegible] Sed rogo [illegible]
[illegible] ipse debeat esse [illegible]
[illegible] tanto [illegible] periculosius [illegible] pauci
se [illegible] Attendat curatus [illegible]
[illegible] Nam cum teste [illegible]
dignitas [illegible] officii [illegible] sacerdotes officii [illegible]
[illegible] Ideo [illegible]
sacerdos aut rector de suo [illegible] dignitate
[illegible] aliorum [illegible] cura [illegible]
[illegible] esse [illegible] magna est confessio
[illegible] spiritualis [illegible] qui layci [illegible] fidelibus
[illegible] confessio illos [illegible]
[illegible] subditos [illegible] esse confessio est
[illegible] in eo sacerdoti curatorum [illegible] pericula
[illegible] peccatorum [illegible]
[illegible] aut ignorant non erudiunt [illegible]
[illegible] Gregorius testatur [illegible] sacerdos
[illegible] peccatis [illegible]
[illegible] sacerdotibus [illegible] cura habet [illegible]

[illegible] nimio [illegible] supplicio [illegible]
[illegible] teste beato [illegible]
aque sacri baptismatis peccata baptizatorum [illegible]
illos ad regnum celorum mittit [illegible]
descendit [illegible] aliorum delicta [illegible]
[illegible] aliorum vita [illegible]
debet [illegible] sacerdotibus [illegible] qui
in sacerdotibus [illegible] laborant [illegible]
quorum sanguine [illegible] dignum
est ut corum culpas [illegible]
[illegible] qui de oblacionibus fidelium viuunt [illegible]
illi pro peccatis [illegible] si comedunt
et tacuerunt [illegible] peccata [illegible]
[illegible] dignitas excellenda [illegible]
[illegible] illorum [illegible] deplorando [illegible]
[illegible] lacrimas [illegible]
est iniquitas a sacerdotibus [illegible]
videntur [illegible] Non est iam dicere
ut populus sic sacerdos. Heu heu domine deus
quia ipsi sunt in persecucione tua [illegible]
videntur in ecclesia [illegible]
[illegible] rector [illegible] non affligetur [illegible]
cura subditorum suo periculo [illegible]
De quo [illegible] defecisti [illegible]
[illegible] illaqueatus [illegible]
Quis est curatus aut rector qui infirmetur cum
infirmo subdito? Quis est scandalisatus [illegible]
Quis cupit fieri pro fratre anathema et subdito
Quis ponit animam suam pro subditis? Quis
curatus est samaritanus qui ligat vulnera
subditis? Quis facit [illegible] Quis
[illegible] in stabulum ecclesie dei? Quis [illegible]
[illegible] nocua [illegible] ut vite [illegible] non
[illegible] Quis curatus est hoc alter Joseph
qui frumenta in Egypto [illegible]
[illegible] plena? Quis liberat pauperes a
potente et inope cui non est adiutor [illegible]
rector est hoc [illegible] Quis ut alter
Job de vellibus [illegible] ecclesia
calefaciat pauperes? Quis [illegible] hospita
[illegible] Quis curatorum dicere potest cum Moyse
[illegible] domine [illegible] quod
aliud acceperit [illegible] afflixerit
Quis cum Samuele audiat [illegible]
subditis [illegible] et [illegible]
[illegible] calumpniatus sum [illegible]
[illegible] reddita [illegible]
Quis cum beato Ambrosio vasa sua [illegible] et dat
captiuis et pauperibus? Quis cum Paulino
Nolano episcopo ut [illegible] predicando
filio [illegible] vidue [illegible]
et [illegible] Ecce [illegible]
tatus est color optimus et dispersi sunt lapides
sanctuarii [illegible] ecclesie rectores qui di-
[illegible] in capite [illegible]

vide in fine libri
[illegible]

In sudore vultus tui vesceris
pane tuo donec revertaris
in terram etc. Circa presentem
huius textus que: donec re-
vertaris in terram. Ubi tangitur dominus peccator
penitus mortis quam transgressio propter
peccatum primorum parentum inflicta
Volens in precedentibus dicta finire
de morte et causis eius atque
de penis sibi annexis de cunctis
num corporibus quod pro nimis quod primo
ad separationem anime a corpore quam
mors resolvit hominem in duas
partes post eam in utrinque
corporale uz et spirituale. Et quod de
parte spirituali quod est anima et eius quod di-
citur de mansionibus eius post separationem
ad quas deducitur vel propria virtu-
te valet non impedita deum et
supra. Ideo nunc repetat dicere
quo fiat de veniat hoc in parte
eius corporale et quid adhoc dicatur
In sudore vultus tui vesceris
pane tuo. donec revertaris in terram
de qua assumptus es quia pul-
vis es et in pulverem reverteris
Ubi item attendendo particulariter
ad literam primo occurrit in quo dictum
quod sit illa revisio Ade in
terram de qua assumptus erat. Nunquam
postquam ipse expulsus de paradiso
redierit in regionem illam in qua
de limo terre formatus fuit. Ces-
savit vesci pane in sudore vultus
sui, et non potius tunc primo incepit
miseria laboris eius pro victu suo
Secundo quia non sunt hic re-
verti pro remeare pedibus sed
sunt vel per sepeliri in terram vel
per redigi in pulverem terre. Sic
intelligimus per literam scripture quod dicit
quia pulvis es et in pulverem reverteris
Et sic ergo sensus capituli. donec per quam diu
donec revertaris in terram i. quousque dum re-
verteris vel redigeris in terram. Hoc
est dicere quam diu subieris laboribus
pro victu tuo quibus continue vergis
in mortem q.d. in tota vita tua laboris
erit quam diu vivis senescendo mo-
riaris seu in cinerem tendis. Hoc multum
est expressius. Secundo capitulo donec per quo-
ad usque et est idem sensus quod in miseriis
laborum sub esse usque ad mortem ex-
clusive. et totam vitam presentem et
tristissimis casibus subiecta ad mortem
dispositus et eadem in ipsam deducimus
Sed ergo solum usque ad mortem
exclusive sufficit hoc laboribus pro vic-
tu suo. Igitur post mortem non revertetur
hic per hominem ad labores eosdem
vel similes. Et vel sine laboribus
et veste boni seu mali de operibus
huius terre ut Judei perfidi expectant
ponentes felicitatem in voluptatibus cor-
poris. Vel tunc sine ullo cibo et
potu vite resurgentes. Et boni
in corporibus gloriosis cursent super
sydera in celum empyreum ubi nec
sitient neque esurient neque nubent neque
nubentur. Sed erunt sicut angeli dei in
celo iuxta dictum salvatoris Mt. 22o.
Mali vero in corporibus remanebunt
passibilibus perpetue in inferno. ubi
ullo cibo amplius vescentur quo vitam
continuent ut primo. Sed mali dicunt
de tunc sine cibo perpetue vivent et
... pene sentient. Sed quo
adhuc dicitur etc. quod hec hic vesceris
in sudore vultus sui pane suo. usque
ad ... in terram i. in cinerem terrenum
... mor-
tui diu post mortem sic fiet in
capitulo. Secundo ... donec.

Donec capitur duobus modis

vel vsque non fuit vltimate passive
nec sunt incorruptionis contaminacione Et non
ibi contaminacionis z laborum perturbacionum pre
vite post mortem finiendorum Sed
Hoc quare post dixit in terram magis quam in aliud elementum
e z quia dicitur Donec reuertaris in terram
Cum non dixit donec reuertaris in quo
electa corpus compositus z donec pocius
dixit in terram quam in aquam vel in aerem Sunt
Et hoc quia hoc plus fit de elemento terre
z in manifestius z sensibilius vltimate
resoluitur corpus humanum Terra enim
in sepulchris de elementis ceteris in sensibili
resolucio reperitur nec corpus aliquid reperi
tur ibi atque Et z sicut dictum est cinis tamen
modicus potest esse in sepulchro relinquitur
Corpus delicate z purgamus mitere quod sit
Dico nunc quod corpus vel etiam hominis
vltimate resolutum in cinerem terrestrem
Et resolucio eius in media vel plus
fit in vermes quia vel ex ipsa terre generantur
vel quia aliunde facta terre cum in ante
devorant Ausculta hic z pensa
quam sit delicate vivendo corpus purgamus
z confusius mittere Et z quia est ad quod vnibus
esset grossiore z ampliore parare z velle
a pluribus z [illegible] bestiis deuorari quod
non minus opprobriosum videtur quam corpus mor
tuum a ratibus z lapidibus consumi Et a lupi
z aranei perforata aut et vermibus re
infimo [illegible] gratie contectis Sed
obviam [illegible] stercorum commicti z sunt
abstinencijs z penitencijs quod adossit
vsque consumpta custode Primus quod de
vult quod non simpliciter dicit z donec reuer
taris in terram Sed z est additum De qua
Sepultura ade
assumptus es forte per hoc voluit deus
intelligi ipsum adam in eodem loco sepeliendum
esse vnde deberet forte fuit / scilicet mis
terium [illegible] ut scriptum / vel in eodem loco
resurgeret / Et a morte [illegible] pro dele
da culpa ade qua mortem meruit quia
ipsum ibi interemit / vbi forte fuit /
Sicut dicitur disposicione quam esse fieri potuit.

Et si de eodem z pulueribus / ibi xpristus
fuit crucifixus / vbi adam fuit sepultus /
Sed z adhuc quare pocius dixit z
de qua assumptus es quam de qua factus
Cur post dicitur de qua assumptus es quam de qua factus es
es. hoc non magis conformiter pocius
vnde dicit z [illegible] de [illegible] limo t
re Dicit potest quod scilicet causat pocius
dixit Vide primo ad inmedium aliquam
porcionem elementi terre vel alicui [illegible]
[illegible] esse corporis corporis ade
Et a quo assumitur de aliquo ipsius quia adam
fuit in illo Sed Secundo ad inmedium elementi terre
terre vocis similes prior subie
corpulente hominis / Deque rationibus
dicit Aug. z [illegible] de [illegible] Et z originaliter
in quadam textura elementorum [illegible]
[illegible] sit Sed z adeptus optimum proponent
[illegible] Tercio forte pocius
ita dicit est ad inmedium aliquid mo
rale Et a assumptum a deo exaltatus
nomine vir / quare dixit deus Sic ille
de adam quo de infimo elemento quod
z terra assumpsi te / sunt magis ad
statum altum glorie / quod procedo peccatis
meruisti. Reductus in terram miserie
in cineres [illegible] Iuste non quare
peccasti dereliquendo preceptum vetitum
Ideo fiat. cineres dereliquerunt corpus
tuum Et quare ablutus originis tue
voluisti esse sicut dij in celo. Iustum
est ut in cinerem de quo factus es re
digereris Sed quod sic in littera
terius translatus Et a cinis es z
in cinerem ibis. quare dixit peccatum
de paradiso disposicionem a sunt resolui
in cinerem consumi potuisti Ideo
quare iam cinis es tunc nec relicta
ratione z ut naturaliter esse in cinerem re
solutus Sed nunc z quod non z excellens
~~pole~~ [illegible] potest esse quam sic nec
relictum sit naturaliter in cinerem re
solubile. Et tamen est grandis expositio
textus Et omne compositum ex

quod non tantum sibi promortem in lymum sed
de limo est formatus

elementis quam est dissolubilis et naturaliter corruptibilis
et in cinerabile ¶ Secundo quare non dixit
quia lymus es et in lymum ibis / Con-
sonat scripture que dicit formatus de limo
de limo terre ¶ Secundo quod est eius status
tunc expedat quia lymus est pul-
vis glutinosus ut dicit Augustinus ? in
resolutione autem ultima corporis glutinositas
illius humoris non remanet sed solum
cinis siccus terreus ut dicitur [illegible]
[illegible] m est quia pulvis glutinosus
quo evaporato remanet cinis siccus
qui adhuc non est pure terra sed
quodammodo mixtum terreum ¶ Quod maxime
est expressum quia cineres ex vehementi
caloris liquescunt in vitrum. Sed
ulterius si assiduetur ignis in vitrum
quod est [illegible] quia idem cinis liberatur
alterius speciei / Cum si non est terra pura
continet itaque calor in illud
ita vel ibi ibi in infinitum in speciebus
mixtorum ab igne generandorum.
Vel deveniet ad unum mixtum
quod per ignem resolvetur in quod puram
elementum. Tamen cum hoc forte
in pulverem qui est pura terra Videtur
enim plerisque quod elementum terre in sua
puritate compositionis esse sicut siccitatis
disparat ad modum minutissimi
et purissimi albi pulveris Non tamen
ita sit vel posset esse corpus quantum
solidum purum ad modum crete
vel calcis velut lingua phisica et alchi-
mistis discendum est licet tamen tangere
debeat [illegible] libro de celo
¶ Hoc quod dimisso lymum et dicit
in lectura [illegible] resolutionis eadem in
cinerem quia cinis es et non quia
pertinuit et post peccatum multiplica
[illegible] pertinentia ad primum
non reverteret ¶ Quod autem est quod sic
itaque tactum fuit quia resolutionis [illegible]

Dicitur quare non dixit eadem peccata sed
dixit cinis est

postea et pena etiam patris Ade Unigenitus
ut ipse et filii eius in ceptione sui huius
sunt etiam mortem originis sicut in fine
sunt corpus illarum spiritus ad merito redditus
postea dixit quia cinis es et in cinerem ibis
Tempore et post eandem etiam in ueritate in spiritus
[illegible] puluis cinis et [illegible]
[illegible] licet non totus magister ipse [illegible]
[illegible] principaliori quia [illegible]
Unde Genesis 18 Dicebat Abraham Loquar
ad dominum meum cum sim puluis et cinis
Et Iob 42 Certe ego audi voce
[illegible] [illegible] dominus deus expe-
[illegible] sufficit [illegible] originalis
[illegible] dixit quia cinis es
et in cinerem reverteris quasi dicit homo si non
peccasses licet cinis fuisses id est ex terra
et aliis elementis compositus tamen numquam fuis-
ses in illa resolutus / Nunc autem peccato
[illegible] resolutionis [illegible]
Resolutionis [illegible] corporis vivit
est separatio anime et corporis quia mors [illegible]
[illegible] est resolutio corporis [illegible] se-
parati in quo [illegible] compositum erat
sic veritas resolutionis [illegible] notatur
et in lectura quod dicit Insidiabor [illegible]
Ingo [illegible] expressum colligitur
[illegible] regula [illegible] ¶ [illegible]
et labor [illegible] ¶ [illegible] est lex mortis
et est lex [illegible] ¶ [illegible] lege
vel regula [illegible] Licet plures
[illegible] velit a lege laboris
[illegible] ¶ [illegible] lege nullus exceptus
est [illegible] id est nullus [illegible] quia ut
apostolus ait Statutum est omnibus semel mori
¶ [illegible] aut lege [illegible]
[illegible] de uno generatur [illegible] de [illegible]
[illegible] ps 17 [illegible]
[illegible] corruptionem [illegible]
[illegible] multis
[illegible] a pluribus doctoribus [illegible]
[illegible] ¶ Legitur et de [illegible] corporibus

Lex et regula peccati
primorum parentum [illegible]

scorp aliorz q adhuc i seplchs n resoluta v'maneant. Dic q corpe Bti Johis euan^te qdz putat vt tangit Jeos aug sr Johz ome vlti Dice z d' corpib qsectz aliorz mar tir (Qm si aliq scorz cor v'mane ant adhuc i cimeterio et forte re mansura sint vsqz i fine mundi i Dei silig tn z q fit^r cu m^o z puedi conflagracoib cita resoluet^r i cineres Qualis e q^o i^a reuisio i ter^a hoibz sez i cineres z nc dn illis Ez et cuilz vine q experit yeius vl fortz. Ite q tra apte quata e qi mi tri imprie te dell que aez ple q grauit post successu tpis de^ucat Cuis n fetere z hoz q ecta gig unt (qr pulius et i pulue^z reuerte re tc erde a nre sult veglu^ace. Vn dcm q q. Occupacio magna creata e omibz hoibz z iugu graue sr filios Ada ade a die exitu de ue^tre mris eoz vsq i die sepulture i mrez oim reuz z qutis gnalr oibz q illa i terra re uisio q e psepelicoz Cu^d i^a. q z pim cinez reaz q mortuorz cor no sepelunt^r Ez vt i aere vl i aq vel i igne i pulue^u rsolunt^r d'ispsiti ptregioz elemre d'ispsi Cum mediol qr adhuc vltimate rsolt potit tunc sr tra potit reum i pim = Qmib q^o reuisio terre q z psepletz degnit e sn pcedat reu sioz i terz q z p cimet^a z reo tn s^r hc vnio seqlt ad pz vt exoccis ma^m est. Itez pt eohisis scri ppedi ^pulueres vel ^eorz elcorz porcoes i qs hoies vltimate resolui fuint i v^a oe sit recolligi q venieuz hoi reddi q sue fuit Ercedit om^a cogitz et v'tute creaturz Qpz n d'imit opoe spali sic fi z h^a vl i meditate psc vel p angelos d'z vtiqz ille cogeoe sibi mate reaz i ipso ~~gnale~~ ~~onp~~ possz gnle

pulueres collecti i gnali rone

extinct^s potes z mortem si caul^s refore si hoiez exeles d' nouo forre

Stanislai

d'isctie q iste cinis fuit pluis z iste sentis z illa de singulis De. exho q maioris potec e hoiez mortuum si corpez refor re. si hoiez ex eles d' nouo forre. qz z^m pt ma p^mi d' ductis v. Alt e pccata eaq ingri pnt Pro^o an iste duc reuisioes mera fuisse z subsecr i nore^o Hc qn no pminant pecas cor hoim mortuorz visibl^r pi terz gsm si q occultet^r tra Ez^o qr nigs debeat hoibz i tra sepeli q certe be pense Adp^o az Cu s. genus hoim fuiss orig^a sic i statutu q z nllo peco cmisso hoies senio gsuente fuissent mortui. Et z sb statu i noce^e fuiss ve^az hoim reusio i terz vz psepelicoz z i cimeta oz Ro^o a tum qz gens huam^m no fuit s^r i statutu qmis i statu potuit sbo sb statu i^e. fuiss pm reusio terre aliqz actualiu p sepelicoz z qgecte i cimeta z reaz ut ex^porib quu pt Pri silt e q ora actualia pt hoiez fuisset tunc natalr mortua bte z vegetabilia p vetustatoz defe cisset Cu hs fuitis ee potta ve exoh^c hoies q'sideret et pcedent spale ergt sc di gm quat fuet q ipsi no moreret sic cectl vinctia. cu tn hoies sic illa sit excelet^s grups co pontt Nm licz sbillo sta^u nlls hoes fuiss i terz reu suis p i cimeta mortz meditate pt tn cedi q z tunc hs fuiss q dco. reusi i terz dez cos suspt fuit Ce s^a si ut demiz z. oo subz elem^u cui pmatis aut cmiebat successu tpis p cellore r solui pt. z z potuit

p(ro)pter ea(m) i(n) morte & ex(er)unt metis
nouit regi(s)trari et d(icitur) corp(us) ad ep(iscop)o
de terra forcium visum et (con)suetudine
in spac(io) vel saltem resp(ec)tu corp(or)is
adeo q(uod) nu(n)q(uam) moriturus/
Item dubium est q(uare) no(n)
potius permittant ho(min)um corp(or)a visib(ilite)r
in terre q(ui)escere cu(m) hoc esset ad for-
tiore(m) in p(re)ssione(m) mortis q(uam) corp(or)a
mortuor(um) decorsum in terra abscondi
Item r(espon)d(e)t ad hoc q(uod) illo plus hic
de ele(men)to terre & d(e) i(n)f(er)io(r)e & prima
forma e(st) corp(us) ei(us) (et) ideo rationabil(ite)r
r(espon)d(e)t. reddit(ur) ele(men)to terre (con)ueniendu(m)
q(uam) alteri ele(men)to. Item ru(r)sus dicu(n)t
cadauera a(n)i(m)alium cadauer ho(min)is s(un)t
fetidissi(m)a ex q(uo) d(e) p(ro)funditate
in ele(men)to soliditori abscondi ne fe-
tor ei(us) in fi(r)mitate elementa cetera
(quo)d inficere(n)t corp(or)a ho(min)um (et) ceteris a-
nimalibus ut s(un)t aer (et) aq(u)a/ Et
p(ro)pter hoc d(icit) ysidor(us) li(bro) xxxi ethimo(logiarum)
q(uod) cu(m) olim ap(u)d gentiles in obitu(m)
mobile q(ui) sepelibat in domo sua
Postea (h)oc legibus vetitu(m) est
ne fetore p(er)stiferos de sepulchris
cuertatur (?) no(n) h(abe)nt ex(h)alante(m)
corp(us) in fetore(m) vi(r)or(um). Item delicatis
q(uo)q(ue) exigit q(uam)uis ut cimit(er)ia sit
elongata a q(uo)cu(m) mansio(n)e ho(min)um
Item q(uo)d sint in locis eminen-
tioribus ubi ventis p(er)flari possit
(et) eue(n)tilari. Item expedit q(uo)d ut pau-
ci vel nulli infirmi(ta)te sepeliant(ur).
Expedit (et) rei publice q(uod) mortu(orum)
corp(or)a p(ro)funde in terra ponant(ur) (et) p(ro)p(ter)
cor(ruptionem) q(ua)m uestitas aut cap(s)is lig-
neis i(n)clusa ad hoc ut citi(us) in
cineres resoluant(ur). Item temp(o)re
expedit q(uod) tempo(r)ibus pestile(n)cie. Item
sic i(n) veru(m) i(n)ftrmitas (?) a q(ui)b(us) de
cadaueribus ho(min)um in bellis i(n)fectis
no(n) sepultis orta e(st) q(uo)m(od)o p(er)-
eunt/ Item (et) q(uo)q(ue) m(u)lt(a) aliis

ca(u)s(a)s pestile(n)tia particulis a(n)te villeu(?) vel
ciuitatis ex aliq(ui)bus cimit(er)iis vel sepulchris
oriu(n)t(ur) ecc(lesi)e potius. Item dicas (et) i(n) ...
q(uo)d a(n)te ea(m) p(ro)pter in terra sepeliunt(ur) mor-
tui. tu(n)c s(em)p(er) aut expediret p(ro)p(ter) sta(n)ti
cadauer(um) (com)bustione(m) in cineres re-
soluent(ur). Et ut olim ap(u)d aliq(uo)s p(ro)p(ter) ...
mos erat. Et post adh(uc) e(st) a(n)tiq(ui)b(us)
Item r(espon)d(e)t q(uod) hoc no(n) expediret q(uia) in
(com)bustione cadauer(um) tot ~~cadauer~~ pesti-
lencia(m) infector(um). aer (con)tacto in fec(tu)r
fumis (et) exalationibus pestiferis q(uia) s(un)t
aq(ue) pluuiales (et) alie q(ui)bus terra d(e)buit (?)
Et ideo magis expedit mortuor(um) cada-
uera p(ro)funde sepelire in terra q(ue) frigid(a)
(et) sicca. p(ro)p(ter) exalationes p(ro)hibet (et) fetores
reprimit. Item aut n(on) in terra exce-
lent frigida (et) sicca. Item terra (et)
cadauera (et) cetera res putredas (et) di(s)-
cooptas no(n) fetere. Item e(st) adh(uc)
p(ro)pter dispos(itione)m situs roe (?) cimenterie vel
aliunde eue(n)tatoz (?) ... Item p(ro)-
pter ap(er)to(rum) p(er)missio ad eos fie(ri)
q(ua)m alia. Item notu(m) e(st) q(uod) ...
e parum terre in (com)plex(ion)e (et) virtute diu-
(er)sitas ... (et) a(qu)a q(uia) virtutes varias
mirabilium effectum ... q(uia) ...
uel p(er) ... Item inue-
n(iun)t(ur) (et) q(uod) ... lignu(m) ... lapides
Inueniunt(ur) q(uod) metalla ...
iunt (et) alias ... mirabiles
f(a)c(i)u(n)t. Et de illis i(n) l(ibr)o corp(or)um
qui de ... ne ... Item suo
mo(do) ... diu(er)sitas ...
terre q(uia) ex variis corp(or)um ...
a celo (et) eleme(n)tis aliis rece(perun)t ...
diu(er)sitas mirabiliu(m) effectum ...
Item hoc q(uo)d q(ue)rit(ur) (con)sid(era)re ... q(uod) terra
cadauera citi(us) (con)sumere ...
Et alia i(n) uerum p(ro)pter q(uod) ip(s)a diuturni(us)

cadauera
vel in terra / celabant / Thobias

apud hoc probatur. Et ideo terra prime
dispositionis ad fieri secundum mixtionem corporis
initio expedit. Et ideo tellus terre
pisinus terra cimiterii corporis in moc-
tum ubi communiter mortuorum [illegible] primi
temporis spatium a calore incineratur. Et in-
de hoc quasi intellectus sit videatur. Et
optimum ibi accelerat incinerationis
quia in cimiterio illo est genus patrum
sepultum et quasi omni tempore sepelitur.
Et ille dicitur de quo [illegible] in quo nomine est
sepultura peregrinorum. Et sic unum quod habet
incinerationis accelerat. Potest sine multo
periculo. Cuius ratio est promissa de den-
sitate terre et vilibus naturalibus.
Forte dicitur [illegible] quo sepultorum corpus sit
resolutio in cineres ad terram. Cum ipsa sit
naturaliter frigida et sicca qualitates prohibet
putrefactionem co [illegible]
humidi naturalis solidi quod a calido externo
vaporabiliter resolvi solet. Unde
quod terra cimiteriorum resolutio cadaverum
in cineres non [illegible]
[illegible] et glutinative. [illegible]
diversitas que sunt vires. Et videtur quod terra
vel [illegible] in motum brevem velociter cada-
verum resolutionem in cineres. [illegible]
[illegible] calefaciunt [illegible] vel [illegible]
quod situm terrestre corporis solidum con-
glutinat. Non videtur aliud quam humidum
quod [illegible] fortiter per motum sicco
et ei condigestum. Cuius ratio est magistri
Alberti in libro de mineralibus. Humidum
autem tale non videtur a sicco separari nisi per
resolutionem vaporabilem quam per calefactionem
fit hic et non aliunde ut videtur. [illegible]
forte diceret quod postquam [illegible]
[illegible] cadaveris corrupte [illegible]
[illegible] terre [illegible] colligatur elementa
in mixto [illegible] quod de maioribus [illegible] elementa
in mixto [illegible] locatur ab alio [illegible]
in locum suum naturalem ut ignis sursum.

in terra deorsum. Et hoc modo et cadaver
in pura terra sepultum resolvetur in
cineres. Vel adhuc si possit ibi
[illegible] resolvi per [illegible] quam [illegible]
cadaveribus [illegible] per [illegible]
terre frigiditatem per modum [illegible]
[illegible] humidum [illegible] cineribus
relictis. Hoc modo cadaver [illegible] ad
hunc [illegible] sepultura [illegible] resolventur
in cineres [illegible] a calore in frigiditatem.
Et quod si [illegible] cadaver [illegible]
[illegible] adhuc [illegible] incinerare.
[illegible] quod [illegible] naturalibus in cadavere
illo [illegible] consueto [illegible]
[illegible] in [illegible] resolvi
et [illegible] in cineres [illegible] modo [illegible]
[illegible] tenendum et [illegible]
[illegible] quam de homine dicitur [illegible] et
in pulverem revertetur. [illegible] elementa
sit [illegible] in mixto cum suis re-
pugnantiis et [illegible] de
mixtu [illegible] vel in ipsa dissolu-
tione et [illegible] in [illegible] in mix-
tum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quasi
[illegible] expediat vivus [illegible]
et mortuus [illegible] cadaver [illegible]
[illegible] sursum in aere
[illegible] vel in [illegible] elementa [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] vivus ad sanitatem
mortuus [illegible] ad salutem.
[illegible] sit [illegible] mo-
rientur velle cadaver suum ceteris
[illegible] in terra poni. Et cum sit
utique magne superbie velle non
[illegible] vita [illegible]
post mortem nolle cum aliis in
terra sepeliri [illegible] cadaver [illegible]
[illegible] sublimius ceteris super terram
collocari. [illegible] quod sepultura

a philosophi [illegible]
auctoritas

septem [illegible]
[illegible]
[illegible]

talium solum non expediunt [illegible]
nec sepultura virorum / assert / quia tol-
lunt plurimum aspectum [illegible] ec-
clesie / impediunt cultum divine
honoris fieri / emittunt sepultura
pestilentia quia sepultura magis /
licet extrinsecus sunt picta et deal-
bata / intus sunt tamen tepte sepulture.
q. 23. se plerumque sepulture [illegible] / ut
plerumque corruptissime vaporibus et ex-
alacionibus pestiferis quod tamen in
fiunt lapides / corrumpunt proximos
et parrochiales / [illegible] et [illegible]
[illegible] sepultorum
auget [illegible] quod revelet [illegible]
ut videbitur infra / Secundo enim
[illegible] corpus alicuius sepelire
et [illegible] in [illegible] purgatorio
[illegible] / Secundo [illegible]
quibusdam [illegible] gloriosa sepulchra
[illegible] plerumque
[illegible] confusio est
illis qui [illegible] cadaver [illegible]
sepultum gloriosum / et [illegible] illic locum
[illegible] et [illegible] / Certe [illegible]
[illegible] illa exterior sepultura
[illegible] / cum non [illegible]
[illegible] supplicium [illegible] / Secundo
[illegible] ponit [illegible] tem-
[illegible] ornatus mortuus
[illegible] non meruerunt
[illegible] vivorum orationes / [illegible]
[illegible] illas [illegible] sepulture or-
[illegible] sculpturas [illegible] orna-
[illegible] sumptuose [illegible] /
[illegible] distribuerunt vel
distribuisset [illegible] /
[illegible] quia sepulchra gloriosa [illegible]

et post mortem [illegible] magis se fuisse
videt / [illegible] ornate [illegible]
[illegible] devotos [illegible] / Secundo respicit
[illegible] magistris [illegible]
[illegible] non [illegible] simplicium
/ Secundo mortuus potest in [illegible]
sumptuose [illegible] gemit [illegible]
[illegible] ad [illegible] / adhuc dum vivunt
nullum [illegible] quando non
[illegible] gemit [illegible].
/ Punto apparet [illegible] quia magis
expedit sepultura mortuorum pedibus
sub terra vivorum quam sublimi [illegible]
supereminente / et vivis [illegible] officit
[illegible] / Dicit forte
[illegible]
[illegible] supereminenti se-
pultura / [illegible] / Respondeo quia magis
expedit [illegible]
[illegible] gloriose [illegible]
[illegible] post quandam [illegible]
[illegible] / Unde [illegible]
[illegible] sepulture corpus [illegible]
[illegible] / Videlicet quandam mausolea
pulcherrimis [illegible] marmoribus et
domus [illegible] marmoribus
fabricata / Sepulture [illegible]
[illegible] pedibus [illegible]
[illegible] salubriter admonet de
morte vivos quam elevata / [illegible]
[illegible] / Unde
[illegible] xvi. [illegible] quia monet
mente ad defuncti memoriam / [illegible] quia
monet mente ad memoriam [illegible]
ut et de mortuis cogites / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] et nobis per Moysen [illegible]
[illegible] vestis
[illegible] tuo [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] non [illegible] cor-
[illegible] mortuum [illegible] sepulture
[illegible] quod [illegible] vivorum oculis non obiiciat. /

+ mausolea intelliguntur se sepulture [illegible] et magis
[illegible] monumenta dicta a Mausolo [illegible]
rege [illegible] et [illegible] ethimologiarum [illegible]
[illegible] defunctus uxor eius [illegible] magnificum [illegible]
sepulchrum [illegible] et [illegible] hodie omnia monumenta
preciosa [illegible] mausolea [illegible] forte
et [illegible] forte [illegible] plurimum [illegible]

Sequitur iii. ad tertium dubium utrum scilicet an terre magis debeatur hominibus ratione in terra sepultura quam bestiis. Dicitur quod sic considerata libertate. Pro quo hoc multipliciter potest arguere. Primo quia cadaver hominis horribilius est nobis quam cadavera bestiarum quia homines abhorrent illa propter fetorem et infectionem. Tamen homines eo moriuntur non propter hoc solum horrorem tamen quia incurrunt similitudinem demoniorum. Et hoc preterit hoc quod nostro tempore est et patebit a mortuorum hominum cadaveribus. Ubi cogitatur precipue horror generatur. Quod non movet aspiciencia cadaverum aliorum animalium. Unde quia ubique cohortatur vim horroris et melancoliis gerebat in certis locis ad hoc deputatis sepeliendi sunt homines communiter.

Item hoc statuendum est in execucione legis patrum quam hec exprimit cum dicit: Convertaris in terram de qua assumptus es. Hoc tamen non accipiatur quod sit salubrius sepeliri in terra nativitatis quam in regione aliena. Secundum [illegible] post hoc sepeliri debet quam bestie.

Tertio quia cadavera bestiarum sunt et esse possunt bene et decenter in escam aliis bestiis qui cito usque ad ossa consumunt ipsa. Et ergo sepeliri non oportet ne fetor inficiat. Sed homo cum sit [illegible] adiungitur Dei. Dei creatura cui dixit id est [illegible] precipue [illegible] dominus omnium bestiarum.

Ideo quia [illegible] hoc modo [illegible] dominium [illegible] est ipsum ob reverentiam Dei cuius [illegible] cum moritur nullatenus debet in sepultura remanere et a bestiis devorari quia hoc repugnat dignitati humane condicionis et repugnat [illegible] unde ubi dicitur in Psalmo: Posuerunt morticina servorum tuorum escas volatilibus celi et carnes sanctorum tuorum bestiis terre. Et item [illegible] in obprobrium dampnati.

Jeremie 22o. Quia sepultura asini sepelietur, id est quod cadaver eius super terram remanebit bestiis devorandum. Propter quod bene dixit Cassiodorus super Psalmos: Indecens [illegible] conceptus [illegible] corporum mortuorum non ad [illegible] refertur [illegible] sepeliri et pietatis officium. Tollatur [illegible] homines [illegible] magne [illegible] gerunt eorum. Hec ille.

Nunc tamen ut ait Augustinus primo de civitate Dei capitulo xii. [illegible] hoc in quantum homines [illegible] oblivioni [illegible] tamen precipue [illegible] in conspectu domini mors sanctorum eius ubicumque et quocumque moriantur. [illegible] corpora [illegible] non [illegible] corpore [illegible] non sepeliri vel [illegible] bestiis discerpi [illegible] ore veritatis promissum [illegible] illis quod [illegible] capillus capitis eorum peribit nec [illegible] resurget [illegible] integris [illegible] sint [illegible] illi [illegible] premissa [illegible]. Ymo ut Augustinus ait [illegible] de sepultura non curante [illegible] non sepeliri infelix est [illegible] sepe [illegible] dicit [illegible] precepit [illegible] moriente ubi [illegible] iacent vel [illegible] bestiis [illegible] non curavit [illegible] sibi [illegible] de celo tegitur qui non habet urnam.

Item [illegible] obsitum [illegible] insepultos remanere [illegible] bestiis comedi quo [illegible] salvatoris. Nolite timere

Ut habetur [illegible] 2 [illegible] 12 Nolite

i cadavera bestiarum

[illegible] bestie

ps 18

[illegible]

eorum qui occidunt corpus quod cum oc-
ciderint non habent quid amplius
faciant ¶ Certe si prohibendo
cadavera sepeliri / sicut est oppo-
nendo bestiis obesset futuro fe-
licitati sanctorum corporis et carnis / haberent
adhuc magis aliquid quod occisio
corporis facere posset quam inpios
Illud quoque presertim dicit Augustinus po-
sunt mortuorum servorum tuorum
escas volatilibus celi et carnes
ad exaggerandam crudelitatem
eorum qui ista fecerunt dixerunt quod
ad eorum infelicitatem qui ista perpessi
sunt quod in nullo ut dixi 3 felicitati
eorum obsunt ¶ Verumptamen
ut dicit Augustinus certa diligentia est
adhibenda et sepulturam mor-
tuorum et maxime iustorum vel fidelium
procurare primo quia membris illorum
tamquam organis et vasis ad omnia bona
opera spiritus sanctus usus est / Secundo
propter hoc quod antiquorum iustorum funera
officiosa pietate curata sunt
et exequie celebrate et sepultura
provisa. Ipsique dum viverent de
sepeliendis vel transferendis su-
is corporibus filiis mandaverunt
¶ Tertio quia dominus die tertio resurrec-
turus et religiose mulieris bonum opus
predicat / predicandumque commendat
eo quod unguentum preciosum super membra
eius effuderit / atque hoc ad sepeliendum
ipsum fecerit / Et cum laudabiliter co-
memorantur in evangelio illi qui corpus
domini de cruce acceptum diligenter atque
honorifice tegendum sepeliendum-
que curaverunt / Ex hiis ut dicit
Augustinus discere possumus quod si tamen
deo placent et eis pietatis
opera / que corporibus mortuorum

exhibentur / Quanto utique et amplius
sibi placent pietatis subsidia que vivis
in tantum eis inpendimus ¶ Item ex
[illegible] elicere possumus quod corporis dignitate habitu-
re que fuerit cetero quam quod ad ymaginem
dei factus est / et per hoc solus est cultus sanctorum
vel divinum in tantum quod [illegible] hoc a legisla-
tore Justiniano libro secundo institutorum
dicitur 3. Quod irreligiosum seu sacrum locum /u-
nusquisque sua facit voluntate cum hominem mor-
tuum infert in illum / Et si ita est quanto
magis fidelium corpora et maxime sanctorum reddit
locum sacrum in quibus sepulta iacent. Hec et
tria maxime constituta sunt ¶ Unde cum largit
deus sufficienter eos qui in hac vita pla-
cuerunt sibi quod claritas sanctitatis ne dum redun-
dat in corpora eorum sed et in res exteriores. ut
in vestes sepulchra in terram vel in cineres
in quibus eorum corpora resoluta fuerunt / Sicut ostendit
[illegible] sanctorum corporum in ipsis [illegible] et
tanti sequuntur sanctorum post mortem super ipsas
effusiones / Absurdum non videatur etiam
quandam spiritualem sanctificationem et benedictionem redun-
dasse meritis eorum eis spiritualem maledictionem
propter peccatum sibi illatam / Ubi dicitur maledicta
terra in opere tuo. Ita quod exstat pre ceteris
quedam regiones pre aliis et quedam civitates
pre ceteris habent spiritualem a deo benedictionem
respectu obitum sanctorum et hoc in bonis
naturalibus [illegible] et moralibus ¶ Ex hiis
et superioribus dictis oriuntur hic questiones
¶ Prima. Utrum aliquibus in aliquo prosit
si in ecclesiis et aliis locis sacris eorum
corpora fuerint sepulta ¶ Secunda. Utrum
boni et mali sint sepeliendi in loco sacro
¶ Tertia. Utrum sepultura in loco
sacro sit omnibus concedenda gratis
¶ Quarta. Utrum liceat vivis edifi-
care sepulchra pro mortuis
¶ Ad primam horum quam respondet beatus Gregorius IIII dialogorum

Marginalia: diligentia est sepulturam mortuorum — Sanctitas autem non solum redundat in corpora eorum sed in res exteriores — Utrum solum [illegible] deficiat — in hoc [illegible] 3°

Capitulum: ... si in ecclesiis vel aliis sacris locis corpora fuerint sepulta

Postremo queritur vtrum ... possit si in ecclesiis et locis sacris corpora fuerint sepulta. Secundum beatum Gregorium in iiii° dyalogorum ... libri ... post mortuus si in ecclesiis sepeliatur ...

[illegible]

virginitati se immittat. Et s. n. fidelium
quis dubium possit in ipsa immolationis
hora ad sacerdotis vocem celos aperiri
et in illo Ihesu Christi misterio angelorum choros
adesse, summis yma sociari, terrena celestibus
iungi unumque ex visibilibus atque invi-
sibilibus fieri. Ergo [illegible] et opera [illegible]
si deo offeruntur [illegible] clarius
[illegible] minus [illegible] aut
[illegible] et [illegible]
[illegible] evenit. Quis fidelium
dubitare possit [illegible] de opere
spirituali [illegible] quod cottidie in locis
[illegible] letissimi [illegible]
quando in corpore filii sui et [illegible]
[illegible]
[illegible] in vivis et mortuis
ad [illegible] ut [illegible] dispositione [illegible]
[illegible] sacrificii misterio [illegible] ad [illegible]
[illegible] pro [illegible]
[illegible] et [illegible] oportuit [illegible]
[illegible]
[illegible] districte [illegible] po-
tius [illegible] sunt [illegible] sac-
rificii summe [illegible] est [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] in vivis et mortuis [illegible]
effectus in illos [illegible] mediante
[illegible] si
in aliquo [illegible]
[illegible]
[illegible] fit illud [illegible] immediate
[illegible] immolatur [illegible]
[illegible]
[illegible] fuit. [illegible] venitur
ad [illegible] ad [illegible]
[illegible] locus [illegible] sufficiat [illegible] ad [illegible]
[illegible] in eo [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible] quod non locus sufficiat [illegible]
[illegible] quod intelligit locum [illegible]
non sufficiat [illegible]

[illegible] locus sufficiat [illegible]
[illegible]
[illegible] sepulturis [illegible]
[illegible] (margin: plurali)
[illegible]
[illegible] in uno loco [illegible]
[illegible]
[illegible] (margin: [illegible])
[illegible] eligere sepeliri in uno loco quam in alio [illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible] sepulture [illegible] (margin: [illegible])
[illegible] et alie ecclesie eligendi sepulturam [illegible] in loco [illegible]
[illegible] eligit sepeliri in loco sepulture patrum
[illegible] ubi cognati [illegible]
sepulti fuerunt, [illegible] ubi parrochus fuit,
[illegible] ecclesia cathedralis vel monasterium fundatum
[illegible] in loco ubi [illegible]
[illegible] sepulture [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sepulture [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible] ad [illegible]
[illegible] loci [illegible]
vel [illegible]
[illegible] sepulture mortuorum [illegible]
et [illegible] religiosior [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] sepeliri [illegible]
[illegible] sepeliri ubi voluit
ut [illegible] domo [illegible]
[illegible] ad legem Moysi. [illegible] (margin: de forma legis [illegible] non fuit [illegible] lege Moysi)
non fuit [illegible] limitatio sepulture mor-
tuorum ad aliquem determinatum locum [illegible]

(left margin: [illegible]; iret; locus [illegible] non ad [illegible] sufficiat [illegible]; non locus)

aliqui dormiencia loca sic nec quod qui-
libet licet eligere sepulturam. Et hec
disposicio sic et plurime alie ordinaciones
ad prestandum spiritualia penitentes consuete
sunt perfecte et complete in religione quam
novissime dei populus etiam habuit. Racio
nunc quia ipse quantum gentes redemp-
tor sibi temporibus aliquorum promissus
[illegible] ille quem alii deo promisit et
benedixit et semini eius mortuus esset et
sepeliendus et inde a morte resur-
recturus. Inde plures de sanctis patribus
qui per inspiracionem hoc noverunt hac
de causa patriarche elegerunt sepulturas
in illa terra per promissum singularis sancti-
tatis ut Abraham ysaac et ia-
cob et ioseph sepulti sunt ut patet Genesis l.
quod et 4o capitulo. Volebant enim illi
et ardebant duplici ut ibidem sepe-
liri in spelunca duplici que in Ebron terre
illius et distat a bethleem ubi christus fuit
natus per sex leucas ut dicitur [illegible]
[illegible] Gen. 20. Noverunt enim per spiritum
sanctum [illegible] cum christo re-
surrecturi esse. Et forte noverunt
et [illegible] de illo esse [illegible] quod [illegible] appe-
tebant valde in loco illo sepeliri
ut patet in locis allegatis. Et forte quia eciam
[illegible] patrum [illegible] in quo loco ubi re-
demptio fieret et [illegible] multi surgent [illegible]
ubi ipsi sepulti fuerunt vel [illegible]
[illegible] sic debet [illegible] aliqui
tactum quod fuit de adam quod [illegible] alii
in loco [illegible] sepultus esse. Sed
hec incidenter. Duo inquiri possunt. Primo
si sub lege christi et religiosior [illegible]
melior aut habitat [illegible] de sepeliendis
mortuis quam sub lege nature et moysi.
Secundo quare populus christianus non tenet
potius sepulturas christi cum terra promissionis
quam paganorum infidelibus [illegible] quod hoc
notum. Ad primum videtur [illegible] quod
ex duobus causis quod [illegible] possunt. Primo
ex hoc quod fideles [illegible] sunt re-
generati [illegible] et unctione [illegible] ad
[illegible] sancto et [illegible] oleo uncti [illegible] in
corpore [illegible] sancti spiritus [illegible]
reponuntur [illegible] mere. Secundo [illegible] corpus

Sepultura xpi[illegible] lege [illegible] religiosior [illegible] sub lege [illegible] moysi

reponuntur

eternus spiritualis sanctificatur [illegible] et
non in locis singularis [illegible] sepe-
liendi erunt. Secundum quod sub lege
moysi et nature quantumlibet esset [illegible]
[illegible] a quibus [illegible] patres [illegible]
[illegible] sacrificiis et orationibus [illegible] po-
terant. vel forte eorum pene mitigari
potest quod [illegible] non fuerunt disposita sacrificia
vel oblaciones vel orationes pro [illegible] mortuorum
sicut volunt. Secundum post sub lege christi. [illegible]
[illegible] mortuorum [illegible] pro
eis per [illegible] potuerunt. Secundum quod nos
religiosius [illegible] sepeliendi sunt
[illegible] in fide christi cum oblacione sacrificii
et [illegible] ad deum [illegible] quam
alii sub lege nature vel moysi. Secundo hoc est
quod [illegible]
[illegible] legis [illegible] vel [illegible] aut
[illegible] videtur
[illegible]
[illegible] mortuorum [illegible]
[illegible] 12
[illegible] mortuorum sacrificium. Cum et
religiose [illegible] ut [illegible] 2o
Macc. 12. Et sub nulla gentilium
secta fuit etiam mortuos cum more
et religiose [illegible] sacrificiis et
orationibus. Hoc etiam [illegible] quod non
[illegible] mortuorum. [illegible]
[illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] post mortem [illegible]
Et si aliqui [illegible]
de [illegible] tamen [illegible]
[illegible]
et [illegible] Et hoc [illegible] primo.
Ad secundum quod queritur quare populus christianus
non tenet sepulchrum christi cum terra promissionis
potius quam paganorum infideles. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Sepulcrum christi cum terra promissionis [illegible]

post hec terra illa promissionis sub qua
nos debemus primitus [illegible] continentis
quia ipsa fuit figura celestis regni
post adipiscendi super alia pugnandum
est. et cum ipso [illegible] hospes est
solutus terrene desiderii et mundi
et non amplius per illam terram fluentem
lacte et melle temporalis dulcedinis quod alii
vides nobis in figuram tamen laborant
et pugnant. Secundo quia sicut et
umbre transierunt. postquam nos dimissa
figura nobis per figuratio pugnandum est
et terram in qua [illegible] salva [illegible]
quasi elegerunt sepulturam. Ipsi enim apud se
sciebant [illegible] in sepulchro
terram sancte [illegible] si sepulture eius est
apud ipsos nimis peregrinantibus fidelibus
desiderabant ad illud. et tamen fortassis
iuxta doctorem in questione salva alius
est intellectus. [illegible] et ad designandum
quod hi fuerunt [illegible] alio modo
[illegible] Ioseph habuit
et lapides eius sepulture [illegible]
terram promissionis. [illegible] et lapidem sepulture
quod reliquie Ioseph quia cum lapidem
[illegible] ipsum [illegible]
[illegible] Ioseph terram promissionis
non quod [illegible] celestia
ingredientur. ¶ Cuius [illegible]
[illegible] et in materia de
electione sepulture [illegible] sub
religione constitutus limitata fuit sepultura
[illegible] ad aliam ecclesiam [illegible]
est. unde ubi sepulture est [illegible]
[illegible] in ecclesia sepeliendum. [illegible] est
omnibus [illegible] adultis et [illegible]
[illegible] eius [illegible] electione se-
pulturam [illegible] iure ordinario vel
[illegible] sepulturam [illegible] Ipsa
electio non [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] sunt et
[illegible] moriens [illegible]
disponere de bonis suis et de [illegible]
[illegible] et cum [illegible] corpus eius
sit [illegible] disposuit [illegible]
disponere non possit. Item nemini [illegible]
[illegible] diversorum [illegible]

apud

Sepulturam eligere in ecclesia [illegible] cum [illegible]

a comparationibus

a sunt

solutis eius sive aliter vel disposuit. [illegible]
in electione sepulture ubi moritur
salubriter. Item moneret hic ius
sepulture in ecclesia [illegible] non
posset immutare [illegible] de bonis
suis tenetur assignare [illegible]
[illegible] sepulture. Primo. et quia
[illegible] Quia unum [illegible]
et glosis doctorum. quod [illegible] alius
velle quod non sit liber omnibus adultis
Christiano eligere sepulturam ubi placuerit
intelligitur si ille cum [illegible]
adducuntur de talibus [illegible] qui vel
inducti seu [illegible] ab aliis eligunt
sepulturam apud eos. Item illos [illegible]
qui eligunt [illegible]
vel [illegible] extremitate [illegible]
[illegible]
[illegible]
et aliis [illegible] moriens [illegible]
suis [illegible] assignare solet. [illegible] in
ecclesia ordinaria sepulture vel [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
materia [illegible]
[illegible] eligere alibi sepeliri [illegible] non
[illegible]
[illegible] ¶ [illegible]
[illegible]
[illegible] mortuos sepeliri in loco sacro.
¶ [illegible]
[illegible] in loco sacro [illegible] sepulture [illegible]
vel ibi sepeliri non debet [illegible]
de illis [illegible]
[illegible] omnes qui notorie [illegible] vel
mortui sunt in peccato mortali [illegible]
sicut ille qui se suspenderit vel [illegible]
a gladio [illegible] vel alio
[illegible] non [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible]
[illegible] quod de illo qui [illegible]
in inimicos vel [illegible]
[illegible] quia [illegible]
[illegible] in loco sacro [illegible] bono et
[illegible] fecit [illegible] de [illegible]
[illegible] gentiles [illegible] cum [illegible]
mortui [illegible]
post [illegible] in [illegible]
[illegible]
corpus [illegible] in [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

uno

Sepeliri non debet in loco sacro

Dubium

Possit hic alicui videri quod homines corpora eorum qui desperati sunt debent eici de cimiteriis sacris quia velut angeli et sancti non patiuntur [illegible] cum aliis qui ipsi desperati sunt. Vel videri posset [illegible] demonibus in corpora desperatorum [illegible] de cimiteriis tollere et forte [illegible] aliquos tulerunt corpora [illegible] et alios desperatorum [illegible]. Respondetur quod [illegible] que angeli et sancti permittunt in cimiteriis desperatorum [illegible]

[illegible]

Dubium

Aliud dubium [illegible] mortuus [illegible] cimiterium sepeliendi [illegible]

[illegible]

Ceterum adhuc in cymiteriis sepelliri [illegible] torneamenti [illegible] publicum [illegible] sepultura [illegible] Item [illegible] cimiteriis [illegible] sepulturam [illegible] mortuis [illegible] torneamentis [illegible] sepulti [illegible] post mortem [illegible] sepulture [illegible] cimiterio [illegible]

[illegible]

[illegible] Dubium

[illegible]

[illegible]

de omnibus bonis ablatis ecclesie ubi
sepelitur legatis porcionem predictam. Hostiensis
dicit primo quod ut patuit duobus capi-
tulis dumtaxat [illegible] in ecclesiis pa-
rochialibus pertinet de iure communi ad
aliquas ecclesias. Secundo quod ecclesia ubi aliquis
vivus sacramenta recipit et divina
ministeria consuevit audire debet percipere
tempus emolumenti temporalis quod contingit
post mortem aliis ecclesiis preminentie
in id quod ecclesia que consuetudo similiter
nisi si [illegible] meruit ... [illegible]
propter ipsius vocem quas scribimus portionis
multimodis non tantum sed eciam ineptis ad
sunt predictis qui eius arbitrio non sit
eligere alibi sepulturam in medium [illegible]
sive ubi placuit. Ideo canonica [illegible]
[illegible] non disponente quod ubi
alia ecclesia legatum et eligendi ibi se-
pulturam reddet ecclesie parochiali. Secundum
solum quamplures requirere medietatem vel
tertiam vel quartam quod aliquando canonica porcio
appellatur reddendam parochie de bonis
omnibus mobilibus additorum ecclesie vel
pii loci et aliis certis legatis sunt
aliqui dicunt. Sed illa porcio deducenda
non sit de bonis relictis seu
deputatis a mortuo pro temporalibus et
[illegible] vel [illegible] pro salute
anime sue. Alii vero volunt quod predicta
porcio solum locum habeat de
bonis que pervenerunt racione mortui illi
ecclesie ubi eligitur sepultura. Nec ad
[illegible] de [illegible] sed de [illegible] et de [illegible]
dicit non de [illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] libro 2° dicitur [illegible]
a [illegible] [illegible] seu [illegible]
[illegible] [illegible] 2° [illegible]
sive per alias ad [illegible] cultum divinum
legata ecclesiis vel religiosis [illegible] locis
porcio deduci non debet. Dummodo in
fraudem non fiat et ut [illegible]
canonica [illegible] canonica porcio
[illegible] aliquid [illegible] et et
[illegible] non. Decimo vero [illegible]
non sit clara et certa [illegible]
[illegible] determinatum. Ideo [illegible] consuetudine.

locus diversus sit porcio talis quod alicubi
medietas debetur. Alicubi tertia. Alicubi
quarta debetur, consuevit. Sic ista in morte
[illegible] [illegible] consuetudo [illegible] sit
[illegible] n. secundum doctores in [illegible] canonica
debetur porcio canonica secundum [illegible] et
consuetudinem terre vel [illegible] vel ville
secundum consuetudinem [illegible] apparet. Secundo [illegible] non [illegible]
attendenda est consuetudo ecclesie metropolitane
vel [illegible] vicinarum. Et quid si [illegible]
quod aliquis elegit sepulturam in [illegible]
[illegible] mortuus sit vel in [illegible]
[illegible] consuetudinem [illegible] dicunt et in
[illegible] [illegible] [illegible]. Videtur
aliquis et plures de doctoribus [illegible]
et [illegible] canonica porcio sit
dividenda inter ecclesias illas [illegible]
[illegible] [illegible] tamen [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vel de iure [illegible] de-
buit. Et quid si alicubi consuetudo sit
ut non debeatur canonica porcio. Dicunt [illegible]
consuetudinem illam vigore non habere. Quia
sit quod [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] debere [illegible]
[illegible] [illegible] quod talis consuetudo [illegible]
[illegible] parochiali ecclesie totius [illegible]
[illegible] illius rei vel [illegible] ad [illegible]
de integrum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] quod [illegible]
non possit. Aliqui [illegible] vel
aliud sit [illegible] privilegium [illegible]
canonica porcio non tenetur quia [illegible]
[illegible] et [illegible] quod [illegible]
privilegium non admittit ut [illegible]
[illegible] [illegible] inter [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] canonica
porcio privilegiata [illegible] et illa
sunt de [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] successores.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ecclesias et [illegible]. Et aliquid vero [illegible]
reddendo canonicam porcionem [illegible]
[illegible] tamen potuit [illegible] vero porcio ecclesie
[illegible] non sit [illegible]
[illegible] sepulture [illegible] addunt
de illo quod elegit sibi predictam sepulturam
et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]

videt nutere suppriorem de dolo vel
fraude qui clericus simplex sit unacumque ut
et ipse prouide potest cauendo et [illegible] quod si
respectu puniendi de dolo et ipso quod se
eligit. et in aliis quibus fecit sic cum ad sic
faciendum induxerint ut credens et clericus
de certis aliis ut de legitime vel de
legatis petere cauendo protestatus
esse non valent. Et quid si non et
dolo cum simplex [illegible] vel [illegible]
[illegible] ad [illegible] vel [illegible]
vel aliis. Et forte qui est [illegible]
[illegible] sit [illegible] Sen-
[illegible] eligentes [illegible]
publice [illegible] relinquere
[illegible] dividendum [illegible]
[illegible] Ideo
non [illegible]
[illegible] simplex
[illegible] aliis [illegible]
[illegible] et allegationibus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] clandestine [illegible]
conveniunt [illegible]
[illegible]
[illegible] Cum [illegible]
[illegible] quid [illegible]
[illegible]
[illegible] valde [illegible]
[illegible] illa [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] mortuos [illegible]
[illegible]
[illegible] vel suffragiis [illegible]
[illegible] mortuos [illegible]
[illegible] non [illegible] ne illa
[illegible] et mortuis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] vivos et mortuos [illegible]
[illegible] Certum [illegible]
[illegible]
[illegible] divini honoris [illegible]
[illegible]

[illegible] fuit. Et [illegible]
[illegible]
[illegible] est [illegible] non
[illegible] debita [illegible]
[illegible]
divini cultus publici [illegible]
[illegible] valde [illegible]
[illegible] ut [illegible] religiose
[illegible]
[illegible] non [illegible] que non
[illegible] multiplicatores [illegible]
[illegible] offerunt. [illegible] et illud [illegible]
[illegible] quibus [illegible] certis [illegible]
[illegible] non [illegible] possessores
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] Dno cum
[illegible] et ubi [illegible]
[illegible]
[illegible] valde [illegible]
et [illegible] fideles
[illegible] et [illegible]
[illegible] dno dicat. Euge serve bone et
fidelis qui in pauca fuisti fidelis super multa
te constituam. [illegible] Studiose [illegible]
[illegible] et alii
[illegible] ditissimi [illegible]
[illegible]
[illegible]
vivos et mortuos [illegible]
[illegible] dei et [illegible]
[illegible] gloria et [illegible]
[illegible] et divini cultus
augmento [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] mutant
[illegible] ut [illegible]
[illegible] clerici et alii [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] non [illegible]
et non [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] longe [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

vel clerus

Clerici [illegible]
[illegible]
[illegible]
ad [illegible]

// Mat 27

// plati et epi atque sacerdotes curati ditissimi
quoniam de tot

pecuniis

Dimites

// [illegible]

z eciam mali · consultat [illegible] cui bis fe
remissio excipere iudicii / Ceteros hu⁹
exhortacione debz de bonis q̄ sunt
et viuis z et morientibus z mortuis
bn̄ recipiunt z male expendunt / preterea
iuris disposicionem premissam aliqui extingunt de
bonis q̄ clerici et viuus z mortuus
male recipiunt z male consumunt
q̄d duplicem dampnacionis / Tales ad regulas re-
pellit certas bona q̄ ex symoniacis
dotibus a'eccl̄ie sunt / Talis q̄ recepit
spiritualibus alteris certis [illegible]
dimentis z honoribus plebes apparuerunt
/ Illi sic de q̄ ratio in pu'e gracia q̄ adest
licet ipsas et aliorum bona certas precedit
· q̄ male possidet · Sz plerosque ipos
dampnacionis indicium duplicare [illegible] q̄
male acquisiuerunt pecunie consumunt ·
Sed z adhuc aliqui modis et viuis z
mortuis male recipiunt / vz q̄ sunt
dotes simoniacis z infidelibus extraneis
sunt inter z alios [illegible] / fideles [illegible]
[illegible] exigibiles dotes / Tales quant z q̄stu
spirituales gracie student / vt ipsi q̄
multis de clericis ve pietatis operibus
exigibile volunt · Tamen [illegible]
[illegible] · vtilius esset symoniacis q̄s
q̄ vt reseruant · raro absque
raro eucharistie datur et ordo sacramenti
ad [illegible] · et q̄ q̄ sunt
rato ad sepeliendum / [illegible]
vel eis q̄ talia q̄ [illegible] debitum
[illegible] · [illegible] exigunt
exigunt / Et [illegible] corpus
[illegible] consumere / et [illegible] laboris
vel aliis coloris symoniacis [illegible] ·
Sunt in clericis [illegible] / [illegible]
[illegible] pecunie [illegible] exigunt / et sunt
negare n̄ pecunie dant · z [illegible]
[illegible] q̄ pactum de dando [illegible]
[illegible] / [illegible] mortuos
[illegible] indicium vel [illegible] violenter
[illegible] an vel post aliud [illegible]
symoniaci z male consumunt · abstracte [illegible]
[illegible] spontanee offerre [illegible] consumunt
vel [illegible] et amoris [illegible]
[illegible] z ibi [illegible] / Et
[illegible] tactum fuit [illegible]

dant [illegible] · non possunt [illegible]
exigi · tamen [illegible] sacerdotes [illegible]
monere fideles q̄ non [illegible]
dicendo [illegible] consumunt adhuc
[illegible] non sunt [illegible]
[illegible] / Ex [illegible] in [illegible] / [illegible]
ut consumunt laudabiles [illegible]
[illegible] adiectoribus allegant q̄ [illegible]
[illegible] / Ceteros [illegible]
[illegible] i longe [illegible]
[illegible] fuit · q̄ [illegible] modos
[illegible] · [illegible]
[illegible] de modis [illegible]
[illegible] optienda [illegible]
[illegible] / Item hic dico q̄ [illegible]
[illegible] ·
z q̄ [illegible] in [illegible]
[illegible] / Et nimis q̄ [illegible]
[illegible] z [illegible]
z [illegible] absconde q̄d z [illegible]
[illegible] z / [illegible] mille modis
[illegible] sicut [illegible]
[illegible] i mitte [illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible] infudit · q̄ adhuc [illegible]
[illegible] fuit · [illegible] q̄d [illegible]
[illegible] i [illegible] non [illegible]
[illegible] i [illegible] / [illegible]
[illegible] / q̄ ipse [illegible]
[illegible] medio [illegible]
z [illegible] · [illegible]
[illegible] / q̄ [illegible] velim
[illegible] / [illegible] i [illegible]
z [illegible] defensoribus [illegible] vel
[illegible] sicut est
[illegible] de [illegible] / iste
[illegible] / peter i [illegible]
[illegible] sic z [illegible]
[illegible] sunt [illegible]
[illegible] / Sed adhuc dilige
[illegible] vel [illegible]
[illegible] q̄ [illegible] hec q̄
[illegible] mori debent
Primo z q̄ [illegible] z [illegible] q̄ [illegible]
[illegible] i [illegible] [illegible]
[illegible] recipiunt / [illegible] hec q̄ [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible] / [illegible]
est [illegible] q̄ [illegible] p' [illegible] instituit ·

Clerici q̄ [illegible] instituit i [illegible]
[illegible] bono male recipit

Marginalia (left): Clerici bona benefi[ciorum] male recipientes z male consumentes
A i aliquibus [illegible]
A [illegible]
Symo[niaci] [illegible] si ipse [illegible] ad [illegible].

Marginalia (right): hos q̄ · [illegible]

[illegible] infirmitate [illegible]
[illegible]

[illegible] sive velit sive nolit in
mediate ad alios [illegible]
sepius [illegible] vel solet. [illegible]
[illegible] religiosi [illegible]
[illegible]
illis de bonis suis pro salute [illegible]
[illegible]
[illegible]
vel in testamento [illegible] relinquunt
elemosine fiunt [illegible] misse [illegible]
[illegible]

ut eos et post mortem adiuvent qui
ergo ipsis vel pro aliis sunt. Unde tamen
quia certe diviciae bene acquisitae non prosunt
avaris defunctorum quia in usu bonum non
sunt acceperunt dum in vita ipsorum ymmo
post mortem ... Eccli 30 ...
[illegible]

Si vero defunctorum quomodo prosunt avaris et quibus

[illegible]

amantes

[illegible]

site non est et de aliis [illegible]
vel aliis [illegible]
in defunctorum relictis. Post [illegible]
[illegible]
[illegible]
quia diviciae bene acquisite post mortem relicte ipsis proficiant si ...
[illegible]
[illegible]
post mortem [illegible]
[illegible]
post mortem ...
[illegible]

diffinire

[illegible]
... post mortem ...
[illegible]

Dominus dicit

Dicit refectur post mortem quam mittit in purgatorium

Quidam doctor solempnis videlicet dominus Richardus Armicanus archiepiscopus primas Hybernie
recitat ut scribitur in vita sancti Ricardi cuiusdam
presulis in quodam sermone quem coram papa
et cardinalibus fecit, et ex conclusione
primi et sequitur quod qui congregat divicias super-
fluas et eas in vita sua noluit distri-
buere sed potius usque ad mortem suam
defraudat animam suam bonis. Hanc
conclusionem elicit ex hoc quod dicit Salomon Ecclesiastes
4°. consideravi et reperi aliud vanitatis sub
sole: unus est et secundum non habet, non filium non
fratrem, et tamen laborare non cessat nec sa-
ciantur oculi eius diviciis, nec recogitat dicens:
cui laboro et defraudo animam meam
bonis. Et quod in textu glosa ordinaria defrau-
dat animam suam bonis. Deducit Ricardus: vi-
delicet illud quod in homine dare decem
vel viginti in vita sua quam mille
milia florenorum dentur per alios post
mortem. Igitur cum ille contrahit divicias
primum committit et sic eligit. Ergo
defraudat animam suam bonis. Assumptum
autem probatur quia per unum denarium datum caritate
in vita dando meretur vitam eternam; quod
potuit salvatoris in Ewangelio: Quicumque dederit potum
uni ex minimis meis istis calicem aque
frigide tantum in nomine discipuli, amen dico vobis
non perdet mercedem suam. Quod probatur Matthei
10. Secundo quia non ipse qui denarium
dat in nomine discipuli hoc est ex caritate
quam adhuc esset vel pro indigencia
mercedem eternam; nulla vero bona
data per alios post mortem proveniunt
sibi mercedem eternam, sed tamen mercedem
temporalem reputent sublationem pene pur-
gatorii aut pene inferni, et dubium
alicui quin quecumque merces eterna sit u-
tilior et honorabilior quam quecumque commodum
temporale; relinquitur ergo quod valencius dare
ex caritate unum denarium in vita sua
quam totum thesaurum mundi distribuere
procedente post mortem. Et sic manifestum
est quod talis defraudat animam suam bonis
qui thesaurum et divicias reservat post
mortem per alios distribuendas. Sed
dicit fortassis aliquis: Ego divicias ac-
cumulo; ergo quod divicias accumulo
et reservo ex caritate et pietate hoc facio.
Et ego sic respondeo: nichil gaudeo in tem-
pore et tamen animam meam bonis non defraudo.

Unde et doctor memoratus contra istud arguit
quod hoc tamen sit retinendi divicias fa-
ciendo quibus / Et dicit quod si ille
qui habet contencionem premisse intencio-
nis divicias vellet reddere ad eorum et dis-
cutere diligenter intencionem quod divicias
usque ad mortem conservat, inveniret absque
dubio si fateri vellet se aliud de mo-
nere. Sed ad hoc dico quod si caritas ut
omnibus dicit ordinate reservare divicias ad
usus pauperum fuerit distribuendas. Respondet
quod ardui operis est difficile in hac
agere, quo plus meretur quod dando
unum denarium de diviciis tantum
amatis. Decies milium dare caritate
difficilius est et arduum, ideo quod in magno
premio dignum. Et sic autem stabilis
quod meretur intendere reservare divicias
ut efficere post mortem pie ipse
detinere. Et sic est efficere tam inten-
dentem et procurantem quod ipso mortuo di-
vicie sue quasi ad dei honorem distribuantur
et quod eternum et quod in nichil propter hoc
efficiente sed semper eum fa-
ciet. Ideo stultissime agit omne
divicias quod de hiis quod deus sibi sunt oportuit
nil possit in vita sua pie expende-
re hoc defraudando animam suam bonis.
Istud adhuc apostolus appellat eos
deductione secundum glosam que est ferea
qui amant divicias fructum non capiunt
et expendunt / hoc dicit exemplo Ecclesiastes
4°. Avarus non implebitur pecunia
et qui amat divicias fructum non capiet
ex eis. Hoc probatur: sicut videmus possumus
quod sine fructu servatum in clausis
generibus non facit fructum sed de-
bere et tempore suo sparsum in seri-
bus agri et fructum parit mul-
tiplicem. Ita divicie servate in archis
dumtaxat non faciunt fructum; sed dispense
in usus pauperum seu ad divinum cultum
afferunt fructum salubrem. Et sicut
frumentum diu clausum tandem putrescit
in vermes corrosivos, ita divicie
in avaricia congregate in archa cordis
avari in tormentum eius convertuntur.

Divicie amatis fructum non capiet ex eis

Ecclesiastes 4° Diuicias amatis fructum non capiet ex eis

pie

dispensatione

ipsius continue debilibus contradicentes et di-
centes. Et quod sic decretis animando in pena
eos claudit ... nullus filium excip...
non habet non in filios recipit. Item habet
ex alio aspectu, nam divitiis restitutor
se nimis ... [illegible] ... si quis
... [illegible] adhuc ... [illegible]
filius mihi dabit et si alium [illegible]
aliquid disposuit tum si [illegible] illud ut an-
tellebit. Et sic agitur si ... si 3o si 4o
ad [illegible] et pari [illegible]
possit hic vivere ita restitutio et multi a-
liqui de illis bonis deo offerre et pauperibus
distribuit. Et ideo [illegible] dicitur sic
divitias [illegible] in terre scilicet quod nichil
valet de bonis [illegible] nichil valet dare et
[illegible] et [illegible] disposuit [illegible]
se [illegible]. Item [illegible] non et [illegible]
[illegible] veritatis et [illegible] prope
[illegible] vide Augustinum de [illegible] ... Et
hic [illegible] est si adiectum [illegible]
[illegible] restitutioni divitiarum iustificare
contra se defendo [illegible]. Item quod
est amor parentum ad filios ut colo-
rentur [illegible] apostolus ... adulterio [illegible] est
[illegible] et [illegible]
[illegible] non habet fidem negavit et est infideli de-
terior. Item [illegible] habet est apud [illegible] restitutio
[illegible] ecclesias [illegible] et fundatores
collegiorum [illegible] quod debeat pro eo
celebrare [illegible] restitutio et [illegible] fidelibus
[illegible] est [illegible] Item [illegible]
[illegible] ut [illegible] alie omnes
[illegible]. Item dicit [illegible] replicat
beatus Augustinus in [illegible] suo de [illegible]
Ubi sic dicit [illegible] filius
suus [illegible] et [illegible] tuus [illegible]
filius tuus [illegible] filius tuus filius suus
et [illegible] et propterea deo [illegible]
illi non [illegible] et [illegible] fecit [illegible]
[illegible] non [illegible] filius [illegible]
[illegible] tuum [illegible] tuo. Et [illegible]
[illegible] habet non [illegible] modo
sub nomine pietatis se palliare vel de-
[illegible]. Ut dicit [illegible]
dicit Augustinus [illegible] restitutio
filium [illegible] si [illegible] filium [illegible]
[illegible] post illum [illegible] et [illegible]
illum [illegible] et filium [illegible]
redde illi [illegible] redde illi [illegible]
[illegible] si [illegible] sic [illegible]
est [illegible] addere [illegible]

illis debet pauperibus. Item non debet [illegible]
[illegible] et dicit [illegible] omnibus
meis [illegible] in [illegible]. Et [illegible]
Augustinus dicit videte [illegible]
quod dicit [illegible] filius meus [illegible]
[illegible] diciturs [illegible]
[illegible] Augustinus. Et [illegible] non
[illegible] et [illegible] divitias [illegible]
[illegible] violenter [illegible]
est [illegible] fingere [illegible]
ut sub nomine pietatis lateat. Item est
[illegible] restitutionem [illegible] dicit
filius meus [illegible]. Et forte [illegible]
[illegible] quod [illegible] restitutio
[illegible] usque ad mortem. Et inde
[illegible] primitie [illegible]
[illegible] restituunt [illegible]
[illegible] Item [illegible] commodum suum [illegible]
sit est restitutionis [illegible] et non co-
modum vel [illegible] filiorum. Et modo [illegible]
modo [illegible] non [illegible] filiorum [illegible] sic dicit [illegible]
[illegible] restitutio
[illegible] vult [illegible]
[illegible] de suo [illegible]
et totum illud dare [illegible] et [illegible]
[illegible] Item [illegible]
non dubito dicit doctor [illegible]
[illegible] filium illum [illegible]
[illegible] et [illegible] de illis [illegible]
[illegible] Item [illegible] commodum filii [illegible]
amor ad filium non est [illegible]
sed aliquid aliud [illegible]. Et inde
[illegible] est [illegible] restituit [illegible]
[illegible] dominum [illegible]
[illegible] palliare [illegible]
[illegible] sub nomine pietatis in filios
[illegible]. Item si filius [illegible]
[illegible] et post mortem [illegible]
[illegible] in [illegible] filii sui [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] dicit [illegible]
[illegible] amor [illegible] est [illegible] re-
stitutionis [illegible] divitiis [illegible]
Item [illegible] doctores [illegible]
[illegible] et [illegible] pauperum
[illegible] Et [illegible] illud [illegible]
[illegible] non [illegible] negatis
[illegible] sit [illegible]
[illegible]. Et si [illegible] pauperes [illegible]
sic [illegible] accidis
Item [illegible] deductione [illegible]
[illegible]. Et [illegible] aliq[ua]s diffi-
cultates. Item [illegible] et [illegible] sub

precepto teneatur divites eciam quod omnia sua
sint pauperibus distribuere ¶ Dicit quod
divitiarum indiget superfluit genti.
¶ 3. an peccet non subveniens in-
digentibus [illegible] sit non subveniens
[illegible] ¶ [illegible] et [illegible] sit
quod [illegible] mortuorum corporum [illegible]
operibus [illegible] ¶ [illegible] et an
[illegible] temporale aliquid ut mitigationem
pene [illegible] et non aug-
mentum [illegible] ¶ Quantum quo ad
primam difficultatem videlicet an sub precep-
to teneatur divites eciam quod omnia sua sint
pauperibus distribuere [illegible] sic [illegible]
[illegible] beatus Augustinus in
libello de decem cordis [illegible]
[illegible] dominus [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] Ubi [illegible] precepcione loquitur
[illegible] pauperum [illegible]
sub precepto Et item idem
[illegible] Luce 16. ubi quidam ad [illegible]
parabolam [illegible]
[illegible] cum [illegible]
[illegible] Unde [illegible] precepcione
dominus Vade et vende [illegible]
[illegible] Ex hoc [illegible]
[illegible] ad [illegible] eos qui
[illegible] et [illegible] in
sinus pauperibus non [illegible] ut [illegible]
24. [illegible] non [illegible]
[illegible] sub precepto [illegible]
[illegible] peccatum mortale [illegible] et hoc
[illegible] Iohannis 3°. ubi [illegible] non tamen
[illegible] quod [illegible]
[illegible] necessitatibus
[illegible] peccatum mortale [illegible]
dei non [illegible] non diligit
[illegible] veritate [illegible]
[illegible] Unde
[illegible] Cum [illegible]
mandata tua custodiri nimis [illegible]
[illegible] quod divitiis
[illegible] et pauperes [illegible]
[illegible] pauperibus [illegible] aliis dicitur

[illegible] Non potest excusare se [illegible]
[illegible] hac [illegible] patuit et [illegible]
valde [illegible] se [illegible]
[illegible] mortalem [illegible]
precepti dei excusati [illegible] ad [illegible]
[illegible] sufficienter [illegible]
[illegible] precepti sui [illegible]
[illegible] Licet [illegible] et [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] est [illegible]
[illegible] de [illegible] cui deus non peperit
sed [illegible] quia [illegible]
[illegible] pro
[illegible] excusandum [illegible]
[illegible] mihi [illegible]
excusaciones [illegible]
non [illegible] ne [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] est [illegible]
vi°. De [illegible]
ut tangeret archam dei quia declinavit
ad [illegible] et [illegible] a domino [illegible]
[illegible] preceptum de non tangenda archa
domini [illegible] dicitur
[illegible]
[illegible] precepti dei excusati [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible]
[illegible] deposuit et [illegible]
[illegible] ¶ 3m [illegible] 3. 3° Regum 13°. [illegible]
de [illegible] missus de Iuda ad [illegible]
[illegible] preceptum a domino [illegible] in
[illegible] illo [illegible]
[illegible] fuit [illegible]
[illegible] fuit [illegible] illius dicentis
sibi quod [illegible] et [illegible]
ut [illegible] decipet
[illegible] suum [illegible]
[illegible] preceptum dei [illegible] ibi [illegible]
[illegible] fecit et [illegible]
[illegible] non
[illegible] Videtur quod [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] pauperibus sit
[illegible]
[illegible] deceptus Et quia [illegible]
[illegible] ideo [illegible] re-
attendere [illegible] ut debet [illegible]
non [illegible] habet [illegible] Et [illegible]
[illegible] et [illegible] sicut
[illegible] debet. An [illegible]
[illegible] sit sufficiens excusacio.

Quidam an sub precepto teneatur eciam quod omnia sua sint pauperibus distribuere.

[illegible]

precepti dei [illegible] [illegible] sit [illegible]

Nam hec dulcedo pendulo sponsi
et preceptum dei intrepide solventes
mortem patiuntur potiusque sit / quia sunt
voluntarie. Divine voluntati sponte et
devote repugnare non merentur conpun-
pensio et gaudium compensetur. Mulierem
diligenter adducit ipsi quam nec admittit
inde ex tempore est. Et hec per expressam
angelis ad secretum. Et quando in
rebus audientes amatis aut opposito
rem indicat. Aut ptolomeus
teste amor et odium pariunt iudicium
Et nisi angelus sunt [illegible] impuram arte
et opera sunt quantum in indicando deo
pro eo quam que fecit alys melius
ipse solet dicit et accepto munere
prohibet deuteronomii 16. ne accepta munera
[illegible] ad dampna pervertit iudicium
Quod quo divites ad divitias et
alii quemcumque potentes ad res ipsi
patiuntur nimium affecti potentes esse
equi iudices de causis eorum sufficia-
ant quibus se exquisite laborant.
Et specialiter divites a [illegible]
divitiis ipso iudice esse non debet
sed suspectum habere et saepius [illegible]
nimis pariti in quod finibus [illegible] de
venerunt / in quo sed [illegible] corrup-
tela [illegible] / [illegible]
dum / ante [illegible]
[illegible] in longum / debilis vie / divi-
[illegible] suspectum [illegible] spoliatores / et
[illegible] efficiunt mor-
tales. [illegible] consulit divitibus si [illegible]
rapere velit consilium. ne [illegible]
sue [illegible] / [illegible] ipso iudice est /
[illegible] sunt [illegible] iudices [illegible]
et doctores [illegible] affectione ad
divitias amore obligato quo [illegible]
ut patiuntur [illegible] / ut [illegible]
[illegible] / [illegible] sunt [illegible]
[illegible] ad [illegible]
dei impediunt / [illegible] non [illegible]
ad mortem [illegible] vel [illegible] de-
fectu / [illegible] sunt
bonis / aut [illegible] patiuntur / [illegible]
est si [illegible] non nobilitat

tenuit vel et nobilitat divitias. [illegible]
vivit [illegible] providere vel [illegible]
[illegible] / et si [illegible]
hoc [illegible] / [illegible]
et si non [illegible] / Et [illegible] modis
[illegible] non [illegible] in
[illegible] conclusio / [illegible] 3 gelo
ac in casu [illegible] neglig
in [illegible] / [illegible] simpl
[illegible] doctor [illegible] capitulo [illegible]
[illegible] de [illegible] 9. Et [illegible]
[illegible] sub
sole [illegible] in malum domini
sui [illegible] et [illegible]
[illegible] sit
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ut digne [illegible]
[illegible] / qui [illegible]
ad [illegible] / [illegible]
quod deus apostolus / [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] negligenter [illegible]
[illegible] sui per in [illegible] mori /
[illegible] se de [illegible]
esse / [illegible] aliud [illegible] Jud. 12 et 7
Est [illegible]
[illegible] ducit ad mortem
Et [illegible] / [illegible]
[illegible] ne [illegible] / Et [illegible]
[illegible] Luc. 16. / [illegible] ne
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] y mo
ut [illegible] iudicent / [illegible]
in [illegible] 20. / [illegible] debet
[illegible] se [illegible]
[illegible] sub [illegible]

nove se excitatis palliat. Sed quando
se effusio sub appellatione lar-
gitatis occultat. Saepe in condicione
remissio pietatis creditur et effre-
nata ira spiritualis zeli ~~[illegible]~~ zelus cre-
ditur. Saepe praecipitata actio
velocitatis efficacia. Atque agendi
tarditas gravitatis consilium putatur.
Unde necesse est ut solerter virtutes
ac vitia vigilanti cura discernat.
~~Sed quia~~ Sed hic discutiendum [illegible]
[illegible] quod non [illegible]
[illegible] modis fallitur qui in iudicando
de malo bonum et de bono malum
[illegible]

[illegible]

asserunt rationem multiplicare apparentes
sophisticis moveri et inclinari ac seipsum
sic induci ut subtilitate com-
[illegible] multo. Unde sic videmus multos
in falsis opinionibus vel actibus [illegible]
[illegible] persuasionibus [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

defensio peccatorum

excusatio peccatorum

[illegible]

scolas

[illegible] tenet ... p[otes]t / q[ui]a ad aliu[d]
s[ecundu]m exponit q[ui] [illegible] i[n] eis m[i]n[us]
debitu[m] ut dicu[n]t doctores. [illegible]
q[uo]d gl[os]a dicendo p[er]p[e]tuas leges vel ca-
nones se excusare p[o]ssu[n]t ne ...
faciendo [illegible] z ... se i[n]
volu[n]tate ... ut p[re]missu[m] e[st] ... [illegible]
alij ... se iustificare
... ne ... co[n]formit[er]
... q[ui]a z d[ici]tur ... s[ecundu]m
... attendendu[m] z dicit[ur]
q[uod] i[n] ... reg[im]ine ...
... s[ecundu]m se ... sit z ...
... s[ecundu]m se ... [illegible]
... [illegible]
... regime[n] medie ...
... [illegible] debet ... q[uod] ...
s[ecundu]m se ... [illegible]
... licitu[m] / ... q[ui]
... volu[n]t ...
z ... q[ui]d ... licitu[m] z iustu[m].
... q[ui]d ... sit ...
... sit ... vel impotens se
excusare ... allegare no[n] ... p[ro]
... [illegible]
... negligu[n]t impotencie
... [illegible]
i[n] ... debiles z ... q[ui] ...
... z ... vel ...
desidia ... [illegible]
... se excusare ... [illegible]
... q[uod] sit reges ... s[ecundu]m ...
dignitate ... eis ... [illegible]
... no[n] obligati ...
s[ecundu]m ... plus q[uam] subdita obligant[ur]
... attendendu[m] z ... q[uod] ...
... z ... [illegible]
no[n] ... [illegible]
... [illegible]
... dignitates
tene[n]t ... no[n] ... [illegible]
no[n] excusat ... [illegible]
... vel ...
... labora[n]t ... [illegible]
debiles q[ui] ad ... medie
... allegata
... [illegible]
... [illegible]
... no[n] obligantur ... [illegible]

... in abiles z i[n] ydoneos ... et
impotentes sunt ... se debilitant ad
... assume[re] ...
... z ... z ... [illegible]
tenet[ur] ... nichil ne deficiant i[n] necessarijs
vite ... [illegible]
... no[n] dimittit ... [illegible]
... vive[re] possint ... [illegible]
... ad ... [illegible]
... usq[ue] ad morte[m]
... posse ... [illegible]
... no[n] sufficit eis p[ro] sustentac[i]o[n]e vite
sue ... [illegible]
z ... sollicitudo providendi ...
... regnavit ... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... p[er] fortuna[m]
vel ... plus
... no[n] sola ...
p[er]sone sue ... [illegible]
... [illegible]
... adiungit ... no[n] possit ...
... [illegible]
... mundi ... obmittit multi
... [illegible]
excusat ... [illegible]
... in ... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... ut ... medico ...
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... no[n] p[otes]t ...
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... medico ... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... se iustificare ...
labora[n]t ... multis
obmittendis z ... [illegible]

Viole[n]t[ia] vel coact[io] q[uan]do obmitt[it] ...

[illegible] et [illegible] sepius

hunc voluntas [illegible] ac [illegible]
libertatis z q non obstante [illegible]
lib[illegible] [illegible] ad [illegible]
actum impulsum [illegible] actu re
[illegible] ut [illegible] voluntas ac
cum illum [illegible] libere facere
[illegible] intuitione [illegible] phet [illegible]
[illegible] z . [illegible] q [illegible] [illegible]
[illegible] eligendum z [illegible]
aliquid [illegible] lege dei [illegible]
In [illegible] religionis [illegible]
tim [illegible] qui a [illegible] non
[illegible] vel [illegible] impelli
ut [illegible] [illegible]
[illegible] vel [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
sit [illegible] [illegible] z non quilibet
metus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] legalis [illegible] [illegible]
illis qui vel [illegible] vel [illegible]
dignitatis [illegible] [illegible]
[illegible] culpat z valde z ideo
mori [illegible] metum . ad
[illegible] legem [illegible]
[illegible] [illegible] vel
[illegible] z credere [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] eleazarus [illegible]
[illegible] [illegible] elegit mori
quam ut [illegible] vel fingeret se co
[illegible] omnes [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] digni
z finge ut adolescentes arbitrarentur
eleazarum [illegible] [illegible] adiuitum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] decepti
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] vire
[illegible] [illegible] [illegible] deus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] z [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dispositione [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] omnibus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
non z [illegible] [illegible] generalis non
[illegible] nisi [illegible] laborem .

[illegible] [illegible] labore [illegible] fructus
[illegible]

[illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible] tui
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] se [illegible]
[illegible] [illegible] negligenter de paupertate
[illegible] [illegible] non [illegible]
ut [illegible] de bonis [illegible] illis
[illegible] suis laboribus [illegible]
[illegible] tenet [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] pauperibus [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible]
non [illegible] pauperibus de illis [illegible]
posset . [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] z simile
de [illegible] paupertate illorum q [illegible] laboribus
z industriis suis potuerunt ut [illegible]
vite [illegible] [illegible] de bonis
illorum [illegible] [illegible] [illegible] ut
ut furentes latrones [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
de bonis aliorum [illegible] [illegible]
qui [illegible] de dominiis z policiis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
z [illegible] se volunt [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sicut patuit de [illegible]
qui [illegible] filiorum [illegible]
[illegible] vel fundatores collegiorum [illegible]
de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
excusant [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] offensis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] adhuc [illegible] [illegible]
allegare solent [illegible]
[illegible] [illegible] passione vel [illegible]
temptatione [illegible] [illegible] z q [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
qui [illegible] temptatione [illegible] non
[illegible] excusat a toto q [illegible] passio [illegible]
libertatem arbitrii [illegible] [illegible] voluntate
[illegible] [illegible] q deus [illegible]
temptationem [illegible] z [illegible]
[illegible] [illegible] permittit [illegible] illud 1 cor 10
[illegible] fidelis deus q non permittet vos
temptari [illegible] id quod potestis [illegible]
[illegible] [illegible] ut possitis sustinere [illegible]
[illegible] passio vel temptatio excusat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] xxx [illegible]

10. zelo dei vel alio zelo facti

discrecionis spiritus intel fallunt.

¶ et discrecionibus q(ui) fallunt multa que se- bant virtutes excep- tos eorum leges comunes cum ceteris non apparuit fallunt multi confitentes q(ui) cum eis aspiciunt ... ... fit discre- tionem ... non ... spiritus ... discrecionis q(ui) ... absolvendum de generatione ... ... mortali ... ...

vm patoi pude pmo subingt. q dicit aut q videbit in eu ipe fe- cei. ¶ Decipiunt iterum multi putan- tes se garrire a peccato in hiis que zelo dei vel alio zelo degne bo- taris faciunt. Illi faciunt q non est zeli impetus consulit. Sed solum ille qui sunt discretione aptati regulatis. Ideo de quibus iudeis dixit apostolus ad Rom. x. zelum quidem dei habent, sed non secundum scientiam i. discretionem. ¶ Solet iterum hominum consuetudo de patribus compile- ... q(ui) in erroribus sunt 12
est auctoritas quorundam antiquorum quos nec vita nec scientia nec experiencia autenticos facit. De illis se quidem antiquis presumitur et doctores dicit dicit et est vere aliis. ¶ Iterum de illis se 13
prius progenitores quorum errores propa- gaverunt in filios et filios filiorum. In quo pietas non solet decipere filios. Sed bonum eius velle. Ideo filii asse- cuntur eos et errores patrum et libenter eis prestant. Ista est una causa et magna obduracionis iudeorum et aliorum infidelium in suis erroribus. Ideo talibus consulendum est ut inquirant di- ligenter errorum quales sunt. Primi quos eorum quidam medii et sequentes discutiant vigilanter unde et a qui- bus inceperunt errores quos filiis reliquerunt. Exemplum si iudei quod non sit sanctus vellet sufficiet invenire medios patres eorum processus fuisse tempore quo apparuit ihesus nazarenus et eum dedisse ab ... domine passionis et post patres suos et deinceps in bonis. ¶ Fallunt iterum multi con- fessores absque ... quaerentes ... se plerisque infidelibus quorum eis ... licet ... quidam q(ui) ... ... et ... si ... illis attendendum est q non ... aliquis se statim ... si ... ... et obmittenda discretiones sed ... precedentes. Sed ... ... se ...

mis discretis et magis ab discretis ce- ciores. Unde quo doctis ab discretis et religiosis ... pri et i ... statim plus credendum est de illis q(ui) cecis negociis ... discreta agunt quam ... ... Unde ... quod statim ... et studio suo in ecclesia ordinatus sit. In veri contemplati ... et ... ... ab discreti diiudicet et discernat quid equum et quid iniquum sit in actionibus eorum q(ui) est exterioris sol- licite ... tam plurima. Non solum ut diiudicent sed et co- gitent quod ... invenerint re- prehendant. Quod ... et quod ambiguum ... ... non vult fallere ... discernat primo q(ui) ... eorum q(ui) ... dicunt ... ... sint vel falsi. Bona vel mala ... vel ... Deinde diiudicet eos q(ui) talia dicunt vel agunt an sint ... auctoritate vel ... credendum sit hiis q(ui) dicunt vel an imitandi sint in hiis que agunt. .14.
¶ Item ulterius advertendum est de ... q(ui) si ... ... fuit ... vel ... ... sit a toto ... non solum ... fuit ... ... vel ... notabili ... a tanto ... est i. desideranti ne forte ... vel errori ... ... remotiorem ... ... ab- mittendis ad suum statum ... audire vel erudiri refugit vel ... negligit. Qui et ... ... erudiens ... potuit nulla ... ... Sed peccati ad penam ... ... nec decepto ... man- datum dei ... vel aliis que non licet agentes sic ... sup- ... illo q(ui) ... mandatum dei

cedit. Decepcio apparet ab alio possit
apparere quod amenti sui per Boecium Iohannes actum [illegible]
ne omni spiritui credas. Et ut pluries
pulsat aliquis quod dicit sunt in timore de-
cepti in malis decipiunt excusare
possunt se sic ut scilicet. Item similiter et
superficialiter [illegible] se 14 vel
dicit excusationum et persuasionum
quibus plurimi decipiuntur de magis eorum
vel peccatis nullam considerationem habent. Et
si aliquando considerant de illis loquuntur et
deponunt eas affectate persuasionibus
et excusationibus quas ex vitialibus
peccatis sibi ipsis confingunt et sepe
affectionibus excecati in ordinatis
talibus se iusti fictione scelestissime
confidunt. Iniquitas vero quia magnum decep-
tionis peccatum persuasit considerant
ideo dicunt de peccatis et dicit [illegible]
[illegible] cor meum in verba malicie
ad excusandum excusationes in peccatis.
Ipse quidem sicut veritas [illegible] peccatis
excusationes sumunt quibus se [illegible]
quietant quia nullam consciencie [illegible]
sui vadit de malis suis [illegible] fa-
ciunt. Et ex quibus persuasiones su-
munt que ipsos taliter affectos
sic excecant ut putant ma-
lum bonum et bonum malum. Veniunt
veritate et in quam equitate. Et unde
quo utrum sapiens quis audiens
stabit vel confidet quo iudicio
sunt persuasionibus quibus [illegible]
quia bonum agit vel recte credit [illegible]
[illegible] se habeat. Et ideo quid in quo-
confidere potest. Nullus vero sapiens
hoc faciat. Tamen adversus tales
viros sapientes et [illegible]
[illegible] quibus apparet malum
bonum. Veniunt utique et error veritas
[illegible] propter affectationem suam considera-
[illegible] redeat ad sapientes
vel se in veritate et iustitia [illegible]
suam affectione et elationes. Item
[illegible] quot modis et exemplis
vitialibus multi se fingunt et faciunt
in peccatis et erroribus suis. Videndum
et particularius quomodo in peccatis suis
ita possit reduci ad iustitiam et
in erroribus abducitur ab veritate.
Ubi sic incipit actenus quatenus

[illegible] videtur faciendum. Item alterius
supponendum est eis aliqua quibus debet
esse notum ad iustitiam reducendis. Item
nondum est speciatum quia in se moriens est
nesciunt quando et quomodo. Item secundo supponendum
est eis quia [illegible] corpus post
mortem vivunt. Sciant non solum di-
ne [illegible] asserunt sed et ipsi [illegible]
naturalis racionis inveniunt. Item post
mortem vivunt eternaliter vel in gaudio
vel suppliciis. Item quia modo [illegible] est
[illegible] illorum qui hic sunt mali
[illegible] Galienus [illegible]
[illegible] iustorum qui hic mala susti-
nent et hic mala [illegible]
[illegible]. Item [illegible] supponendum eis [illegible]
[illegible] de [illegible] in futuro [illegible]
[illegible] in isto videlicet quia cuius [illegible]
plus recipit vel acquisivit de
bonis [illegible] sed aliquis sed [illegible]
sed hic est de [illegible] non sit et
sed iusto dei iudicio secundum bona et
mala que quisque hic gessit tunc
recipiet et [illegible] in [illegible] in illo
seculo suis [illegible] vel [illegible]
acquiret. Cum vero [illegible] non credidit
omnia infidelis et [illegible] iusticie
[illegible] cum [illegible] qui [illegible]
Item ad monendum [illegible]
[illegible] et peccatis supponendum est eis
[illegible] et [illegible] nobilis et
dignum [illegible] racione et libertate pro-
dictum. Item [illegible] quod [illegible] et in [illegible] quod
agit patitur et [illegible] racione
[illegible]. Et quia [illegible] ab aliis
differt [illegible] excellit [illegible] omnibus
[illegible] mobilibus et bestiis
dicitur et bruto [illegible]. Item est
quia ut plurimum et [illegible] mali et
[illegible] seu per
[illegible] a agunt et [illegible].
Item [illegible] explicandum et
quibus vitialibus ex suis [illegible]
[illegible] excusationibus et persuasi-
onibus quas [illegible] se
[illegible] quo [illegible] argumentationes
[illegible] et [illegible]
[illegible] naturale [illegible]

mone(re) debet. Sed quia solum affectio et in-
ordinatus amor ad res scitas vel il-
lectas dat illis appreciacionem. Illius vero non
sit affectus penitus nullus. ¶ Tercio
principaliter quidam sunt qui permixtim quod pre-
clusum sit lumen illius quod credit aut
putat aut obmittit sensu proprio iudicio.
¶ Cum per affectus hominum ad sensus
et meditaciones veritas ad res que [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] per [illegible] multa
fallacia quia bonus in iudicio dat
bonum et malum, verum et in verum [illegible]
et [illegible] decipi solet. Unde et
in iudicio dat unum et [illegible], item quia
magnum et in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fallacibus deceptus. Iudicat
unum [illegible] et [illegible] unum et [illegible]
et [illegible] et cetera. Et non quia videtur
[illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] credere [illegible]
[illegible] fingunt dicit [illegible] credit
et obmittit ¶ [illegible] magne
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] plenitudo
¶ Debet et [illegible] quo subtilius
est et astutus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] omnium fallacias invenit
et [illegible] simpliciores pessime decipit.
Cum diligencia moneat quo dicitur
nos [illegible] in [illegible] et credere quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] adam [illegible]
[illegible] a [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] ¶ [illegible] quod
tamen [illegible] [illegible] [illegible] quod
[illegible] vel [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] post
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod agitur
in [illegible] quod credit verum sit vel falsum.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] scismaticos hereticos iudeos
et [illegible] infideles ad unitatem [illegible] et
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] sit et [illegible]

monendi sunt [illegible] Et [illegible]
[illegible] vel [illegible] non [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
monendum ad [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] vel [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] et credidit. Et [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] mone-
antur ut redeant ad cor et diligenter
discuciant et examinent illa que
dicunt egerunt vel credendo tenuerunt
ad quod multos eos monere debet. ¶ [illegible]
[illegible] [illegible] facili et [illegible] [illegible]
deceptibiles in agendis et credendis et
quod de facto [illegible] [illegible] sunt decepti
et adhuc decipiuntur ¶ [illegible] monere eos debet
ad examinacionem sui [illegible] [illegible] iudicii
et discussionem illorum que agit vel credit
et [illegible] [illegible] ¶ [illegible] intelligere ut
bene agat et recte credat ¶ [illegible] monere debet
quod ubi agitur de fundamento salutis vel [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sibi [illegible]
¶ [illegible] [illegible] monere debet ad [illegible]
[illegible] et discussionem [illegible] quod credit [illegible]
[illegible] et [illegible] leve [illegible] et [illegible]
[illegible] Et [illegible] nimis [illegible] et nimis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible]
credere [illegible] et corde Et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] credere [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] credidit [illegible] angelo [illegible]
[illegible] Et [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] stulti et tardi corde ad credendum
in omnibus que dixerunt prophete Luce 24 et [illegible]
[illegible] Exprobravit incredulitatem [illegible]
discipulorum [illegible] quod [illegible] cum [illegible]
[illegible] non crediderunt ¶ [illegible] monere
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in omnibus que
agit et credit [illegible] monendi et [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] monere debet [illegible]
[illegible] [illegible] ut redeant
ad cor et [illegible] discuciant [illegible] diligenter
¶ Post hec quidam [illegible] et [illegible] [illegible]
est eis dubitandum [illegible] ne sint
decepti vel ne [illegible] fides sit [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] pluribus
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] tenuerunt [illegible] [illegible] examinata
et discussa [illegible] et fides [illegible] que
[illegible] examinacione [illegible] discussa
est et [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] sit falsum [illegible] credunt et
[illegible] [illegible] ¶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

cessum primo persuadendum sequitur notis et ex
qualitatibus propriis credendi supposito. quoniam
auctoritas credendi et maior auctoritas magis
credendum. Et quod experiencia de maiori est sicut
vel perfectione vite alicuius facit ipsum credi-
bile. Et quod sibi hoc facit optimo intellectus
et zelus salutis omnium. Probabiliter non illius
credendum et quod in ... non querens commodum
suum nec aliquid temporale sed solam felicitatem. [illegible]
[illegible] et aliorum talibus et aliis autenti-
cis non credere [illegible]. Propugnatores
status huiusmodi contrariis. Tandem per
argumentationes sic contrariis sumptas
eundem et adversariorum practice ex spiritus
et aliis de quibus tractatum fuit [illegible].
Sexta sive decima de prima difficultate quam certi
quidam divites se precepto teneantur et que
eis superflua sunt pauperibus distribuere ut patet
[illegible] quod sic. Primo quod
de operibus misericordie faciendis [illegible] impo-
situr [illegible] Luce xi. date [illegible] est
date elemosinam. Et de eisdem Luce xii. vade
et [illegible] similiter. Item forte [illegible] divitias
[illegible] fuit [illegible] glosa
[illegible] consilium. quod [illegible]
[illegible] non imperatio [illegible]
[illegible] non [illegible] glosa
[illegible] contrarie [illegible] aliis argumentis
[illegible] xxiiii. [illegible]
[illegible] capitulo [illegible]
Attendant isti et alii [illegible] volunt
ad defensionem [illegible] glosa
[illegible] radice [illegible]
[illegible] dei fuit. [illegible]
[illegible] dei [illegible]
[illegible] filii [illegible]
imperativus et tamen non est intelligendum
consultive [illegible] exhortative. [illegible]
rigorem precepti sic [illegible]
[illegible]
[illegible] imperative simpliciter imperative ad
subditos [illegible] preceptis [illegible]. Ita
[illegible] consultive
[illegible] exhortative [illegible]
hec [illegible]
[illegible] altissimi [illegible] impleti
[illegible] sic glosando [illegible]
[illegible] et [illegible]
dei [illegible] auctoritati [illegible]
[illegible] ut dimittant di-
vites [illegible] radice [illegible] et
[illegible] de [illegible]
[illegible] pietatis opera [illegible]
et tantum de prima difficultate.

Secunda difficultas que magis sunt
que pro divitiis indigentibus sit superflua
[illegible] ut quilibet dives laycus et clericus scire
possit quid [illegible] pauperibus
distribuere [illegible] Et [illegible]
[illegible] doctores [illegible]
superfluitas [illegible] quod [illegible] non
[illegible] persone nec statui [illegible]
[illegible] ut illa
[illegible] superfluit quod nec [illegible] persone
nec statui nec persone accommodata ad hoc
ut persone et status [illegible]. Sed quo
[illegible] vel [illegible]
divitiarum [illegible] superfluum et pauperibus
[illegible] debitum. Primum [illegible]
[illegible] fuit [illegible] persone [illegible]
[illegible] tamen divitias [illegible] sufficit
ad [illegible] persone
[illegible] ad [illegible]
[illegible] est
[illegible] de divitiis
[illegible] illi statui debite
[illegible]
[illegible] ut [illegible] hoc est
persone et status [illegible] difficultas [illegible]
[illegible] veritas
[illegible] non [illegible]
[illegible] persone [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] pauperibus [illegible]
[illegible] que sit [illegible]
[illegible] persone
[illegible] honoribus
[illegible] honoribus. Et [illegible]
[illegible] divitie [illegible]
[illegible] et [illegible]
et [illegible] gloriose [illegible] ad
[illegible] persone [illegible]
[illegible] vane glorie [illegible]
[illegible] delectat.
[illegible] reddunt
[illegible] vicios [illegible]
[illegible] viciosum.
[illegible] gloriose [illegible]
non [illegible]
[illegible] vane glorie et [illegible]
[illegible] voluptates. [illegible]
[illegible] indiget [illegible]

2 difficultas.

[illegible] vane glorie et [illegible] voluptates [illegible]

^ quod

cos possidet q[uod] talia accidunt abiunt
in tyrannidem. Sic a subditis extor-
quent preciosa impie. et spoliant
pauperes bonis suis. et adhuc alijs
illicitis modis pluribus laborant
aggregare divicias. quibus suos status
voluptuosos et vane gloriosos.
quos ut honores secundum altitudinem su-
perbie sue [illegible] possit con-
tinuare et in mense suo dilatare.
Unde beatus Augustinus primo de civitate dei
capitulo 30. loquendo de romanis qui
solum laudis mundi gloriam cum accidi-
bus eius cupierunt dicit. Recor-
data cupientis laude parte. et omni-
que cupiditate dominandi. Ut [illegible]
[illegible] [illegible] vitam. hec est
modeste. sole. tyrannice. et per-
agunt in infinita varietate volup-
tatis effusionibus exarsit secu-
dorum rebus. cum mala aliunde in
moribus. quam serviebus prodat suis
hostibus. Augustinus de verbis domini sermone
[illegible] quod diversa [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] modo [illegible] ne-
sunt. Augustinus [illegible]
[illegible] rebus. pervicacibus. modeste
sole. per [illegible] non ergo vos [illegible]
[illegible] statibus [illegible]. [illegible]
[illegible]. copiose [illegible]
ingredi [illegible] / in [illegible]
in [illegible] magis [illegible]. et vesti-
mentis gloriosis. [illegible] statu prin-
cipis. aut [illegible] virtute et
[illegible] statu [illegible]
[illegible]. [illegible]. quam [illegible]
[illegible] [illegible] quod in [illegible]
[illegible] debet potest [illegible] statibus.
quod [illegible] in [illegible] et [illegible]
[illegible] statibus singulis [illegible]
[illegible] [illegible] mundi.
vanitatis / [illegible] dicitur
per [illegible] magnifice [illegible] lau-
dabilem ad dei gloriam [illegible]
status [illegible] [illegible]
laudabiles [illegible] et [illegible]

quod non amor divine honoris [illegible]
amor mundane glorie [illegible]
et [illegible] [illegible] modernorum
et aliorum prelatorum quorum voluptatibus /
pompatice statuis et vane glorie
[illegible] quod nescivit [illegible]
/ Ideo status talium [illegible] non [illegible]
tam [illegible] magis [illegible] / quod
prelatos et alios [illegible] in
tyrannos. et [illegible]
[illegible] / [illegible] non [illegible]
[illegible] suos statuis et [illegible]
[illegible] possint. et sic [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
Sed ob [illegible] statum [illegible]
[illegible] defensor et amator. [illegible]
[illegible] prelatorum status [illegible]
[illegible] / [illegible] quod [illegible]
[illegible] prelatos [illegible]
[illegible] atque [illegible] [illegible]
quod [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible]. et ~~[illegible] tyranni~~
[illegible] tyranni [illegible] ut [illegible]
[illegible]. et [illegible] status [illegible]
[illegible] ad pacem et defensionem
fidelium. Augustinus [illegible] [illegible] quod
[illegible] status [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
usque ad [illegible] / [illegible]
[illegible] prelatorum status [illegible]
[illegible] et magis [illegible]. [illegible]
[illegible] quod non [illegible]
[illegible] gloriam mundi / [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
mundi [illegible] magni non [illegible]
quid sunt [illegible]
dei / [illegible] et [illegible] quod
[illegible] defensio et [illegible] fidelium
[illegible] status pompe prelatorum
[illegible] [illegible]

talium statuum. fit et facit et saepe subdi-
torum oppressio et eorum tyrannica exactio.
Fit scilicet in principatu vel potestatu conten-
tiones et vexationes fit litium multiplicatio. quia
super eum supplicibus concedere non potest. Fit bono-
rum ecclesiae ad solatium fidelium impendendorum sin-
gulariter rei publicae temporalis et spiritualis [illegible].
[illegible] potestatis iterum videte videlicet illi [illegible] mundi
in praelatorum statibus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] a spiritu sancto vel a spiritu maligno
et forte a spiritu [illegible] voluptatis vanae
gloriae cupiditatis [illegible] si [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] splendidis operibus.
quae singulis statibus [illegible] [illegible]
sunt et excellentes [illegible] singulares [illegible]
in familiis in equis in [illegible] in [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in operibus picturae et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] non solum [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod ad illos status praelatorum
[illegible]. [illegible] ad doctores ecclesiae [illegible]
[illegible]. cum [illegible] statibus omnibus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
respiciat. [illegible] illi qui [illegible] status [illegible].
vel [illegible] [illegible] vanos [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] quod [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
in destructorum ecclesiae dei. [illegible] [illegible]
et paulatim in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quidem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ambitionis [illegible].
in [illegible] [illegible] vehementer applaudit.
ipsum defendit [illegible] [illegible] [illegible] principibus
et falsis coloribus [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] radix illius
[illegible] [illegible] [illegible] nimis [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible]. vel [illegible] [illegible] non
[illegible]. vel adeptae praelaturae. vel [illegible]
[illegible] status [illegible] et [illegible] [illegible]
status [illegible] et [illegible]. in [illegible]
[illegible]. in [illegible]. in domibus et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et magnificentiae [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] sunt vanae vel [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] admisimt [illegible]. et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible]. et [illegible] quae
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et extollendo
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] quae [illegible]
ad [illegible]. [illegible] [illegible] praelaturae statum.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]

[illegible] facit statum describit et [illegible]
[illegible]. in [illegible]. [illegible]. in [illegible] in [illegible] [illegible]
et [illegible] voluptatibus et vanae gloriae [illegible] [illegible]
[illegible] pauperum [illegible] ecclesiae [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] de suis
non [illegible] ecclesiae [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible]. quod [illegible] se [illegible]. [illegible] [illegible]
credit se [illegible]. [illegible]. [illegible]. cum non [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] importunis [illegible]
[illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] est
omnibus [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible].
[illegible]. recognoscat [illegible] suum et
non [illegible] se [illegible] [illegible] [illegible] sicut [illegible]
ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in clericis et laycis
[illegible] [illegible]. quod tenet [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] status et [illegible] id quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible]. et non vanae [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] illud quod
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] totum quod de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illas [illegible] privat
vanitate omnibus [illegible] [illegible]. quia
[illegible] [illegible] et vanae gloriae [illegible] in
[illegible]. [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. illa vero [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] nullo [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] et [illegible]
Et hec sunt dicta de secunda difficultate.

Tertia difficultas est. an [illegible] sit
non subveniens miseris [illegible]. sicut non
subveniens miseris [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] sit longe [illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible]. [illegible] [illegible] in hoc mundo [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. non
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] subvenire [illegible] miseris
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

3 difficultas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] miseris.

et) vel miseris et pauperibus proximis sit sub-
veniendum sit magis vel 2a quia ut patuit hoc
cadit sub precepto. Et vivi mortuorum et a-
nimabus in purgatorio afflictis quanto beati
et cetera qui sunt modo eius vel in vitare
^ iubet vero dicit. caritas habet iusti expositum
Quod magis dicit ut ille qui ab aliis bene-
recepit beneficiis suis magis et cetera non de-
bent. Hic ipsis rependere. et magis
ipsos relinquere si decius vel videtur esse
tu misericordie incidit. Iusti et expositum 142
quod vivi inciderunt bona mortuorum
possidentes habet quorum sunt quia in tanta
cio subveniunt et pie suffragantur. Item
latitudo caritatis hoc idem innuit. Est enim
cum mandatum caritatis sit latum quia nulla
distantia locorum nulla varietas aut disparitas
statuum illa obstare potest. quin se extendat
in omnes. Unde si caritas beatorum qui longissime
a nobis sunt et disparitate status et elonga-
situs extendit se ad patiendum miseris
bonorum quo caritas vivorum non extendit
se ad miserias mortuorum qui statu vivorum
longe propinquiores et similiores sunt. Item vide-
mandatum de dilectione proximi cessare in
mortuis sed potius adhuc obligare ad sub-
veniendum fideli anime post eius mortem.
Item si hoc operatur animalibus brutis et sub-
venit miseriis corporis. oro iubet
ut hoc operatur et subveniat miseriis in dimi-
duorum qui ad hunc eius pertinent. Item
si sub lege xpi caritas cum humilitate de-
buit ut se et ad inimicos extenderet ben-
fecit melius quam nocent bonis. quanto vero
magis plenior caritatis quod per opinione legis
erumpit se extendit ad eos qui in purgatorio
Suffragium non fiebat pro mortuis in veteri lege et quare — penis detinentur precipue hic quamvis. Tertio
hoc potest et una ratio quare sub tempore legis moysi
vivi non contulerunt oracionibus elemosinis et
sacrificiis ut monstrat plenitudo miseris de-
functorum qui et tunc in purgatorio erant. Ratio
est quia nondum venit lex plenitudo caritatis
requirens talis et lex xpi. Ergo extensio
caritatis vivorum ad inimicos et ad mortuos
reservanda fuit spirituali legi quia plene
^ F. 99. a — caritatis aptius erat. Sunt et alia rationes
supra assignate quare sub lege veteri non fiebat
respectus spiritualis adiutorium mortuorum
talis qualis et sub lege xpi. Hec est sunt sed
Suffragium de magis si vivis quam mortuis — de primis conclusionibus. Quarta. Utrum sit pro-
ceteris quod vivi magis tenentur subvenire
miseriis vivorum quam mortuorum. Ubi
si loquitur de lumine de miseria culpe. nec

dubitatur quia magis contrarium sit vivis
ut peccatores exeant de suis peccatis quam
ut anime mortuorum exeant de penis.
Primum enim et liberare homines de statu
damnationis et ponere ipsum ad statum sa-
lutis quod facere non potest contingere vivorum in
animabus mortuorum. Secundum forte solum facere
potest ad mitigationem penalis mali. Item
adhuc in eius sed solum illis qui cum vivis
coniuncti sunt in caritate. Loquendo autem amplius
videtur insuper ex occasione sequente diffi-
cultatis. Sed si loquimur vel reliquum de re-
levatione a malo penali. unde aliquid
dubium est pro argumentis in primo. Quod
difficultatem facit hoc non obstante ne-
cessarium peccatum. illud quod est pro conclusione
dicit. Et ordo caritatis quam post deum ipse
a se ipso hoc exigit. in certis paribus
~~[illegible]~~ ipsis ac magis extendat ad proximos
quia remotiores. Item quantum quia lege
maior societas conexio et familiari-
tas est vivorum ad vivos quam vivorum ad
mortuos. Igitur ceteris paribus magis rele-
vandi sunt a vivis miserie vivorum
quam mortuorum. Item ceteris paribus quia
alias in casu bene possent convenire.
Secundum quod. n. philosophus aliquis plus obligatur
ad subveniendum alteri patri vel spe-
ciali benefactori. quam ad subveniendum mi-
seriis vivorum. Secundum nullo speciali vin-
culo ei coniunctorum. Item vide quia mandatum
de dilectione proximi in morte non cessat.
Item quia non tenent ampliores quam alios in
purgatorio detentis subvenire. Et
omnino. vel magis contrarium fidei quam vivis
ad subveniendum alterius fidelium mor-
tuorum. Sed ad revelandum miserie peccatis
infidelium vivorum. Item Et
potest hic colligi ubi et quia magis possit
et cetera in non subveniendo miseriis
vivorum vel non in subveniendo miseriis
mortuorum. Hoc est in miseriis animarum
penalis in purgatorio afflictarum. Et hec
de dicta difficultate dicta sint. Tertia — q. diff[icultas]
quarta difficultas quam inquiritur. Utrum sit quod
anime mortuorum qui a sola recipiuntur …
vivorum. Ubi sciendum in generali dici potest quod
oriatur ex eadem … fuit col-
ligata qua post mortem eorum remanet
in animabus in caritate … cum caritate
fidelium vivorum. Ut enim tamen anime — ^ ad
in purgatorio retente. Adhuc sociate
vivorum … vel peccantes quare.
Ipsum quod solum … quare …

anime mortuorum … quod recipiuntur … [illegible]

ibi penas luunt. Tercium quia adhuc in vita
sunt karitate xpi sociati. Nonum quia conviunt et
cum fidelibus vivis in fide in caritate et spe.
Decimum quia reliquerunt inter vivos parentes cum
quos velud plenum cum bonis aliis quam vivis fecerunt
nelsit [illegible] mortuos pro salute
dissolvunt fidelium. Undecimo quia vox communis
colligacionis et beneficencie vivum manet
mortuus obligata. Duodecimo quia si post eorum
sunt [illegible] vitam incidat [illegible]
possibile vivi ipsos invitare teneantur et
ubi sistent [illegible] seu nos obliget ad
impossibile. Et ergo vox communionis vivorum
et mortuorum et angelorum primo [illegible]
adeatque non [illegible] per mortem participare
bonorum quod faciunt fideles in sacrificiis
orationibus elemosinis et aliis [illegible]
cum quo addatur quod sunt in [illegible] fiant
per mortem [illegible] [illegible] victorias non
tamen quo ad effectus [illegible] quod [illegible]
subveniunt illi in corpore [illegible]
ut [illegible] medios fideles ad [illegible]
tudinis perdurant [illegible] mediant [illegible]
non cessant [illegible] et [illegible] fidelium
sic [illegible] Item [illegible] alios non [illegible]
vide [illegible] providisse saluti [illegible]
Item de [illegible] pre et bone matris [illegible] ut
non desinunt filios suos prosequi in
[illegible] provenitur [illegible]
[illegible] de [illegible] ipsi [illegible] non in
digent. Quarto [illegible] debitis [illegible]
[illegible] et fidelium ad filios
suos [illegible] quam communium fidelium
[illegible] et [illegible]
ac de [illegible] primo obligatio
[illegible] operum [illegible]
operum regis [illegible] filios vel
suos plurimos [illegible] et [illegible]
[illegible] quidam sunt felices
quidam miseri quidam medii est
quod superiores subveniunt inferioribus
[illegible] fortes infirmis
[illegible] importabilibus et [illegible]
[illegible] et [illegible] omnibus [illegible]
[illegible] nec [illegible]
dubitandum est. Secundus [illegible]
per [illegible] melior [illegible] rex be
[illegible] subditos suos [illegible]

presentes in [illegible] bonorum et [illegible]. Et [illegible]
est quod [illegible] quasi [illegible] pro
[illegible] quod desunt [illegible]
et ordinatione [illegible] filia [illegible] est
[illegible] ad
[illegible] sunt felices [illegible]
[illegible] ad felicitatem [illegible]. Et
[illegible] suis intercessionibus et [illegible]
adiuvant mortuos [illegible] qui [illegible]
commissis [illegible] solvunt in purgatorio. Et
generaliter ut inter [illegible] potentior in
[illegible] superior inferiorem doc
tior indoctorem et [illegible] simo
et pater patrem. Item [illegible] quod [illegible]
[illegible] sit summi [illegible]
[illegible] et [illegible] indicium
quod ipse summus filius et [illegible]
[illegible] et [illegible]
ut dicitur [illegible] manifestum est.
Item [illegible] apostolorum et [illegible] symbolo
[illegible] nonnumquam dubie [illegible]
[illegible] catholice. Item [illegible]
vel [illegible] nobis [illegible] quod [illegible]
[illegible]. Sed quid
[illegible] ibi [illegible]
[illegible] singulare [illegible]
[illegible] et [illegible]
plene [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]. Item [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] in [illegible]
Et ad [illegible] [illegible] per [illegible]
[illegible] perfectione [illegible]
[illegible] sive [illegible] sive
[illegible] Ysidorus
de summo bono [illegible]. [illegible]
[illegible] inter [illegible]
et angelos fuit. [illegible] et [illegible]
[illegible] et angelis et [illegible] sit
[illegible] quam fide [illegible]
[illegible] possint. [illegible]
[illegible] quod symbolum [illegible] posuit [illegible]
[illegible] quod [illegible] est.
[illegible] et [illegible]
posset [illegible] et [illegible]
[illegible] fide [illegible]
[illegible]
symbolo [illegible]
[illegible] credendi [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]

Bonorum communionem symbolo quod [illegible]

ibi

sic omnibus incorporate tenet. preterea quia et catholica
in universalis ecclesia. Certum apparet quomodo
per quindecim in hoc simbolo fidei designatur
desiderando ecclesie. postea quoniam cum sit
unum de nominis et difficillimis religionis
christiane misteriis. Decimo quia in simbolis non
sit necessario unde fides, inquantum quia grandis
primo apostolorum simbolo cum designatur personis
quoniam scilicet et speciem hoc sit quomodo ap
pellari solet primo in articulo secundo. Sextum autem
omnis perseverantes in doctrina apostolorum et
communicatione fractionis panis et orationibus
sit non in ipso habuit exposicionem. Sed nunc
ipsius approbandam indicio, cum multis probabi
liter primum simbolum quod sancti dei homines sic eius de
verbis dixisse quod fidei tenendi designasse.
Tercio in quo simbolo illo scilicet et apostolis
verbis et post scripture testimonijs et doctorum
catholicis documentis. professio ecclesiarum veritas
est. ut sanctis quam melius scilicet sicut bene et eos
fideles quod adque est inio deguit similiter
cum deberi. Cum vobis senciere quoniam et
veritate ista omnibus modis quod satrami beatissimus
non repugnat iniuste contra solum et
ceteris vitalis colligatione fidelium vivorum
unum alterius domini in ecclesia apostolis observatur magis
testimonium est vere fidei et complecte religionis
Et ex pluribus scilicet et fidelibus multi sunt. et eo
tibus sancti indicium habuit. quo ac quod ubi vero
multiplicius exegunt supra dicta et noctis similitu
dines. ceciditur. illi errori nimis pulchre
et principio quo illi heretici waldenses et
dicti decepti credunt vivorum operibus. mor
tuos. quod beatos orationibus vivos et nullo modo
sic error ut patuit plerique ecclesie et professi
religionum quibus deputate primo weber
galdum autem quarto ipsius qui in ipso
mundo munda heretalior est et perfectior
ad alios hereticos est. torum anno adolebit
autem ad scilicet et vivum ad scilicet quarto
quam autem ceterorum in sancte et doctrine
Pelagius in mundo totus duriter effulget
et adque fulgor. Omnis sancti credens omnis
qui a sancto fuit velox. vivere et sancte
laudantes aliquid graciose excedunt. Ista
quo sunt quarto et corporis credidimus. Iste sancte
qui dicunt autem septime. Sed quod de
corpus. fidei et vita spiritus conforme unitate
ecclesie sentiendo approbantur. et quod duorum
Item quoque spiritu non credunt. in ecclesie
auctoritate sumpta est. monet hic. in orationibus
ubi de purgatorio agitur prestatum fuit.
Omnibus quod christianus ipso scilicet legit
libri et auctoritatis eius etiam doctissimis.

eius sanctis notissimis et de noluit in
civilibus habendis est. et ideo ecgalium homini
quietare. tamquam ad genus bruto
prime abiciendum. Et omnino quod in ipso christiano
viros doctos et sanctos. adeo insipientes et
approbatos prefecisse non credunt. quoniam et
habenda sunt quia quantum tanto illos predicti ite
rarunt quod sunt autem ipso et excellentiam
vidensi in veritatibus et fortis fanatores. Esse
digne placere. Et quod non credit in ipso (marginal: pluribus)
christiano predicti in orbe notissimo. tales fu
isse viros dei tantos et celestis illustres
quod credo autem unum opusculum finisse
autem dominum ut certos scilicet publice et
preces dei alios. longissime a primi
in petitu distantes. De quibus absque multis
testimonium. cronicarum historijs et vestigijs
sicut et de illis qui in multis post
servitute quod scilicet non et multis credes
a pietati. Primo magis quod fides et re
ligio christiani sit adeo. quod religio moysi
et cetera quod dixit adeo fuit. Tercio quod
credunt sub illa religione scilicet moysi
fuisse plures viros dei sanctos et electos.
a fortiori habent hoc credere de religione
christiana. Et si ita est habent credere quod ipsi
verbo et facto docuerunt. Ipsi autem omnes (marginal: Beati mor)
indubie tenuerunt. beatos orationibus sub- (marginal: tui orant)
venire iniuste. Et potest ipsos amoris (marginal: pro vivis)
libere revertere et devocione invocandos
esse. spiritus et fratres posteris reliquerunt.
Hec beatos iniuste non beatos. orationibus
vel alijs ministerijs. quod et in operantur
et omnino perfecta caritatis et habitude pie
erga miseros. nunc caritas diminuitur
et in eis eorum quam sunt beati. sed magis excre
scit et pietas erga eos quod in afflictione
sunt. ideo quod ecclesie deberent. Et
venerari pietate solicitudines. autem et zelo beatos
perfectione non beatos. Quamvis enim ecclesie
vident certa. scilicet unde apud deum labo
rarunt. crucibus. orationibus et alijs
virtutum ministrandi modis. Sic veros
et humanis principiis virtute. Sique
enim et ad statum alorum digitis principiis.
obliviscitur eorum cum quibus ipsis conversatus
est. Et non curat apostolus de ipsis. Quando de
regione mortuum transferuntur sunt et adolescere
regnum. Sic et illi vivorum sunt. apud
deum celi quod vult omnes salvos fieri. sollicitati
non erunt perfectione in fine mortuum.
per et in omnibus modis iniuste. ut et
ipsi perveniant ad statum felicitatis.

(bottom margin: Sed eciam de illis qui)

ing plene eam de dono una cum ipso gl[illegible]
ficate possit. cum non repugnet statim
[illegible] ita se ipse ad mirabiles non
[illegible] usque ad finem mundi [illegible]
[illegible] ad ipsos statum ascendendum [illegible]
quid non [illegible] gratiis [illegible]
dei. ut in firma [illegible] medicit [illegible]
modis [illegible]
[illegible] omnes celestis [illegible]
[illegible] nobis patefecit [illegible]
[illegible] ad [illegible] sapie-
[illegible] filius dei [illegible]
[illegible] fuit [illegible]
[illegible] ad salutem hominum
[illegible] et ibi [illegible]
[illegible] fuit [illegible] angeli et
[illegible] dei in [illegible] negligente
[illegible] diligere
[illegible]
[illegible] angelis dei [illegible]
[illegible] agentes [illegible]
[illegible] ad hebr. p°. [illegible]
[illegible] missi [illegible]
[illegible] salutis [illegible]
[illegible] pietatis ad eos [illegible]
[illegible] et [illegible] ut [illegible]
agent. et ut non [illegible]
[illegible]
[illegible] Luc. 15. [illegible]
[illegible]
[illegible] omnibus modis [illegible]
[illegible] omnium [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] celo
[illegible] non [illegible]
fide [illegible] ingit [illegible]
[illegible] cum [illegible]
[illegible] collaudantes [illegible]
[illegible] dicit [illegible]
[illegible]
David. et [illegible] fecisse [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] ad ipsos [illegible]
[illegible] ipsi et alij [illegible]
[illegible] et deo [illegible]
deum [illegible] ingit non [illegible].
[illegible]
[illegible] ipsum [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] paganorum
[illegible] non [illegible] ut quid
[illegible] altissimi
[illegible] eidem domino [illegible]

Christi [illegible] [illegible] divinis

[illegible] +

[illegible] ad ipsi [illegible].
[illegible] post agere [illegible]
[illegible] angeli [illegible]
[illegible] anglie [illegible] ipsum ad
[illegible] Unde [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] Apoc. [illegible]
[illegible] et angelos [illegible] ipse [illegible]
[illegible] diligit [illegible]
[illegible] pietatis [illegible]
[illegible]
[illegible] omni [illegible] bonos et [illegible]
[illegible] ipsos [illegible]
[illegible] post [illegible]
morte [illegible] et [illegible]
[illegible] et omni
[illegible] omnes [illegible]
[illegible] cur [illegible]
dei [illegible] ibidem [illegible] sic
non fecissent [illegible] cur postea [illegible]
pietate [illegible] ad celestem regnum [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] ad [illegible]
dei [illegible]
[illegible] sic [illegible] ipso [illegible]
ad [illegible] dominus [illegible]
[illegible] ad [illegible] dei [illegible]
[illegible] dei
[illegible]
[illegible] corpus [illegible]
non [illegible]
[illegible] in celo [illegible]
[illegible]
[illegible] dei [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible]
[illegible] deus cum singulis [illegible]
[illegible] corpus [illegible]
[illegible] et pietate [illegible]
[illegible] deus [illegible] illos [illegible]
[illegible]
[illegible] volu[illegible]
[illegible] in
[illegible] non [illegible]
[illegible] pietatis [illegible]
[illegible] et non [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] mortuos.
[illegible] fuit [illegible]
[illegible]
[illegible] illos [illegible]
[illegible] divini cultus.

angeli [illegible] [illegible]

walde[illegible] [illegible]

sepulture honorifice dei intrans quod valde
dilatata est per illas partes tot ... [illegible]
Credunt et ablato magni Anthonii corpore victo-
res desuper venerunt cum tociens suis [illegible]
preces. quod quidem sit pro vero credunt in illud
credentes et sic pro eo devote invocarent.
Credunt vero quod veritate [illegible] moliti sunt in-
ducere personas fratrum stellarum in unum quod adi-
piscendum illud et magis apostolorum que
sunt impertinentes ... [illegible] re-
lictis. spectat divinum et potentum / quod apostoli
pietatem non fierent si non crederent quod corpo-
ribus proficerent. Et eadem ratione non fierent
post talem mortem nisi spiritus valeret.
Et aliud addunt precamentum [illegible] Credo dy-
abolus excogitavit errorem illum ad impe-
diendum mitigacionem pene animarum et citiorem
expedicionem earum de purgatorio ad felicitatem
celestis regni. Et quo ipse procedit in
illum tenebris summe invidet. Videtur
quod ... et preciosi sunt duo errores illi.
Et quod ... solemniter et divino honore ...
... [illegible] igne ferro
et flamme consumendi. si corpus perfecte non
velit recognoscere. plane respondeo ...
... et summe cavendum ne
... errorem decepti fideles in-
ciderent. ... quod illos ... [illegible]
... sic et supra ... errorem
errorem quo decepti purgatorium negant.
Cum error non ... duobus
... validiorem destructionem
... [illegible] ... de secte con-
tra errorem inducit. Sed ista et que
supra dicta sunt de modis inveniendi obdu-
ratos ad veritatem ... illis de lyris
Waldensibus ... si illi et similes ... effici-
cius ponentur. ... diligenter
... ad eorum diligencias dispu-
tent ... secte sue ... ad locum et tempus
et personas ... [illegible] ... quos
sunt ... [illegible] ... qui
... debitum ... docentur
laudabiliter. / Hec docent quod alii ... pri-
mus sue secte solum fuit vera fides / et
vera ... aliis ... errores ...
Et quod ... fides ... [illegible]
... longe et late ... diffu-
... [illegible]
... illi
... [illegible] ...
... sunt ... omni
... fide ... dei ... fulti-
... Et ... de me
... fide et ... vita
... [illegible]

... valdenses et alii
... [illegible] ...

aclos in mundo ... [illegible]
... adducit ... plures
bonos et devotos viros. ... corpus ...
vel unum ... Credunt ...
... et plurimi in altaribus ...
... vite ... non et
... Sed ... vere ... cor-
... vita ... [illegible]
sub ... fides. quod ... fide ...
... deo non ... inde ...
... bonis malis viventibus sit vera
fides. Sed hoc ... et aliis ...
... Confutatio ...
... et ... errores.
Sufficienter ... de ... [illegible]
... dubitant ... vite
... vivit ... omnes
... et ... omnes
mortuos ... Tenetur ... radice
... [illegible]
... dei ... [illegible]
Tenetur ... dubie quod ... pars
... dei obediencie sit ...
... quod ... ipsi ...
... non ... et ... ipsi ...
adversus ... celeste ... ing
... dum ... [illegible]
quod ... in ... vivos
et mortuos ... multum ...
et omnibus non ... Sed ...
... quod ...
... [illegible]
... conductu ...
de ... per ...
adventum angeli boni ...
... [illegible]
... et ...
... per ...
post ... vel ...
... et ...
... angelos et ...
... angelis ...
... Sed sit ... Et ...
... vel
... post ...
angeli mali ...
... [illegible]
... dignitate angeli ...
... deceptus ...

angeli ... [illegible] ... omnibus ...

officiis custodie et gubernationis super
regiones civitates populos et homines sicut dicitur
Sicut quis [illegible] doctores [illegible]
xpianismi fundatam ubi de primis dicit. Angeli
corpus suum videt [illegible] Et si vere ita
sit [illegible] et ubi non bonis angelis
[illegible] ut apud deum impetraret quod salu-
te hominum sibi ut dicebat commissorum dif-
ferentur [illegible] et nunc quia antiquitus non ado-
rabant deum pro quibus ab eis non invocati
[illegible] cum eum ydolatria tunc vigeret
in mundo et quasi omnibus communis esset concedebat
ut fideles solum invocarent unum deum [illegible]
[illegible] ne viderentur [illegible] deos plures
colere. Post vero ydolatria de medio
sublata [illegible] ministris vel [illegible]
in celesti regno beatificatis. Sic angeli et
homines beati sicut modo invocabat deum [illegible]
et fidelium [illegible] Primo [illegible] aliqui
ab ipsis non invocati [illegible] obiectum [illegible]
missum. Et post amplius invocabant
invocati quia [illegible] ydolatria plene de-
structa [illegible] recepit et periculum [illegible]
[illegible] recesserunt [illegible]
[illegible] Ad quem sic si
[illegible] non [illegible]
[illegible] debitum ab aliquo diminuerit
[illegible] acceptare [illegible] in
[illegible] domino [illegible]
deum pro quibus non invocati ab eis [illegible]
et [illegible] homines [illegible]
[illegible] deus [illegible] non placeat an-
[illegible] ut eis [illegible]
[illegible] deus [illegible]
et [illegible] Apoc. ult. [illegible] quod angelus
[illegible] noluit [illegible] Io. [illegible]
[illegible] Et ad [illegible]
manifestum est quod non [illegible]
[illegible] cuncti esse in-
[illegible] sunt ad amplius
glorificandum deum [illegible] in se ipso
glorificabat [illegible] non autem eadem
[illegible] non [illegible]
[illegible] potissime [illegible] quia [illegible] deo [illegible]
non [illegible]
per [illegible] quia [illegible]
et [illegible] in cultum [illegible] re-
[illegible] mortales adoptavit
[illegible] videtur [illegible]
magne angelus et aliis beatis [illegible]
[illegible] ab eis [illegible]

exhibita [illegible] et beatos [illegible] cole-
dos esse a mortalibus. Certo quod postquam [illegible]
fuerint [illegible] amplius subvenirent ipsis
in impetrando collationem boni vel [illegible]
mali. Nec colunt fideles xpi eadem in-
tentione sanctos qua veteribus temporibus infide-
les colebant deos suos quia [illegible] non co-
lebant deos propter eorum bonitatem [illegible] ut eis
bona conferrent aut mala removerent. Et ut
eis non nocerent. Xpiani autem non sic
[illegible] dominum [illegible] serpentem [illegible]
quia in se [illegible] et dignitatem [illegible] Primo [illegible]
alios [illegible] Primo et principali-
ter [illegible] Quod sic [illegible]
[illegible] non [illegible] vel plures aliquis [illegible]
[illegible] Deus per se et immediate [illegible]
[illegible] Adiunt a mortalibus [illegible]
dei in mortales [illegible] cent.
[illegible] angelus [illegible]
[illegible] Ad secundam obiectionem
[illegible] quia angelus noluit [illegible]
[illegible] quia bene novit [illegible] angelus
[illegible] singularis [illegible] duo angelorum
[illegible] magnanimi
apud deum [illegible] ad sui
gloriam [illegible] et [illegible]
[illegible] non [illegible] angelus et [illegible]
[illegible] domino [illegible] non
placeat [illegible]
[illegible] non permittit [illegible]
fidelitatis [illegible] ad [illegible]
dominum obligationis [illegible]
Dei. [illegible]
[illegible] quod erat [illegible]
[illegible] ut [illegible]
mortui [illegible] vivi. Vel aut
aliquid aliud [illegible]
vel [illegible] possint. [illegible] primo
notum est quod illa [illegible] vivis fuit [illegible] mor-
tuis. [illegible] modo
vel ambobus [illegible] quia [illegible]
[illegible] mali [illegible]
[illegible] in ambobus [illegible]
[illegible] mali [illegible] nega-
[illegible] Et [illegible]
[illegible] malum [illegible]
et [illegible] Et [illegible]
[illegible] ad aliud [illegible] aliquis [illegible]
[illegible] Et [illegible]
non [illegible]
[illegible] aliquas [illegible]

Margin notes:
[illegible] ex [illegible] vivi
nemo
[illegible] angelis
[illegible] domini

venialibus. quod vere atque imperfecte vel alio
modo ibi quiescunt. quia non obstante quia post
quam anime decedentium a corpore ille post eorum
absque peccato fuerint quod ab impugnatione venialium
peccatorum non possunt. Preterea (?) ubi animabus
non est malum culpe ipse loquendo. hoc addo
quia quanto diu indeposite stetit eum qui percussit de
vero imperium. videtur adhuc aliquando offensum
dimittere et nondum plenaria indulta. Sed alio modo
ad sequela. Secundum quem modum intelligi
potest illud quod queritur offensis dolentibus pro mor
tuis petit ut a peccatis solvantur. Licet non
omnes sint in peccato nondum eis conplacabo offensa
indulta. Sed absque dubio aliquo modo veniunt ad
penas purgatorii obligata. quam ad finale prius
quod culpa fuit dimissa tantum vel ideo ad reatum
igitur ¶ De vero malo pene scilicet obligatur a
nimabus purgatorii quantum ad malum pene sensus et
malum pene dampni. Unde quod talis pena
dampni in eis sit manifestum. quod probatur per
obligare tunc vivere. quia eis anime in eorum
absque peccato dimisse in mediate ad
visionem divine essentie. Sed cum careant
illa visione. reperit esse malum dampni
Sed anime cum post corporum absolutionem affligit
non tam cum esset. quia gloriam deo petunt.
quod de se solum expiant. vel quibus quam in celo de
cedunt in purgatorio rapiuntur. In aliis vero
omnibus mereri esse pena dampni petitur
Unde patet quod anime molestiam aliquam passionem mali
(?) tenetur quod vim quam non potest. quia
vim non habeant visionem divine essentie
tamen quia post statum quem scilicet eis non debet
[illegible] ¶ In quo post statum consequendo
visionis beatifice. Modo eis malum dam
pni non est malum aliquod. ¶ Possumus quod iam
careant visione illa sit omnibus
animabus equaliter pena dampni. Videtur quod non.
quia si visio illa non esset debita per se
tum illo non esset ipsis malum. Sed
cum magis debeat vel quod etiam hic meruit
meruit ut puer in originali mortuus
illi non est malum dampni. Et ita quibus
quod visionem dei magis meruerunt et magis
malum pene. Secundum dubium potest de
terminari penes quando vel quam graviter sentiat
habeant malum privationis. Deo quasi optinui (?)
mdissimilitudine cordiali vel essentiali.
videndum est quia rebus non est plane
sic in voluntate sunt magis diffi/cile

ʃ (in margin) Careat divine visionis anime omnibus animabus equaliter pena dampni/

valis. Utrum quantum sentiat malum anime
divine visionis. penes illam actus prius
magis vel minus dubium videtur. quia ce
rtat illa animabus purgatorii esse intensiue
fore magis malum / quia etiam tenetur
hic in modo quod dampnata debet eis ... tolerare (?)
alio vere una et eternitatis in quo sunt
de certis (?) ¶ Certis quam hic dicta possent dimissis
redeundo ad precedentia. dico generaliter
quod in omnibus animabus purgatorii quantum est
malum pene sensus privationis. non est de lege
communi / quia illa anima eius que in corpore decessit
sine aliquo tempore sub sola pena dampni. quia
quam in tempore videtur ex libro 4 dyalogorum (?) 22.
Unde non videtur quod anima in corpore expectet
absque peccato in eadem plenitudine differens
expedita non recipiatur in mediate
ad visionem dei claram. Et sic non
est verum quod anima pene purgatorii plenarie
expoliantis non eleuantur in medio
ad visionem eandem. ¶ Circa hoc etiam
aliqui in Triuoliis tantum sunt. ubi videtur
dicebat ¶ Pene autem sensus quibus
omnibus animabus et afflicte ab igne pur
gatorii sunt quanta pena bene purgat
quod diversi anime habent adhuc et unde
penis sensus. Puto enim quod anime non solum
affirmant dolorose a medio loca
rum recipiuntur. Sed ex quidam ne
gligentias et peccatorum. quam meruerunt
peccatis solvendo a visione dei beatifice
suspendi. Et per hoc etiam quando
anime dispositionibus mediis sensus exigentia
peccatorum a demonibus tortoribus.
ille purgatorii affligantur / negare
non audeo. quia in. in vita non spiritualiter
quid vincere video. Preterea anime
sunt passionibus que expendentur de
malorum que fuit tempore in mundo per suos
vel aliis suos. Ut quoniam parentum vel
aliorum amicorum dampnato aliquo ma
[illegible] Forte quia et de communibus qui
capiunt corporum specialiter anguli (?) / Ubi enim
ille dives in inferno corporis quasi
movebatur circa fratres suos hic ma
le viventes. Et fortasse expulse pro eo
quod habent anime in purgatorio consolationem quod
filii affligunt hic quidam deos

^ (in margin) representatur

punitur suorum. in suo ubi corpus predictorum
in igne debent. ¶ Item quia [illegible] non
sufficit multis quod in fine etatis mor-
tuorum saluandis. ¶ Respondet unde
de remissione et remissione meliorum illum
ex operibus uiuorum. ¶ Ubi primo accidit. In
remittitur in eis multum culpe. Et quando
¶ Et dicitur quod circa [illegible] exuitur. ad purga-
torium [illegible] cum sunt sic in aliquo [illegible]
[illegible] uehementer de illo dolere [illegible]
et quod tunc [illegible] culpam remittatur
¶ Aliqui forte magis placet [illegible] ad
[illegible] culpe in purgatorio dimit-
titur. sed solum ad uiuorum intercessionem
uel suffragia per eius oblationem et operum
[illegible] ¶ Ad hoc [illegible] quod
[illegible] culpe in [illegible] dimittitur
solum in fine solutionis pene in purgatorio.
[illegible] et [illegible] illos posse [illegible] quod in
aliqua culpa uenialis esset [illegible]
pene purgatorii. ¶ Item [illegible]
[illegible] quod [illegible] et [illegible]
[illegible] uidetur quod [illegible]
[illegible] culpa dimittatur [illegible]
displicencia [illegible] ¶ Augustinus non
[illegible] fecit te sine te non
iustificabit te sine te. ¶ Adhuc [illegible]
[illegible] offensa dimittitur
non se [illegible]
et de offensa [illegible] ¶ [illegible] de remissione
uenialis culpe. forte [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] quod si [illegible] non
repugnat. [illegible] de-
cedentem. [illegible] ¶ [illegible]
illa remittitur eius [illegible]
[illegible] uel aliquis [illegible] quia si [illegible]
[illegible] culpe [illegible] re-
missa. [illegible] de lege [illegible]
[illegible] aliquam [illegible]
[illegible] sub [illegible]
[illegible] non
[illegible] salutare
quod repugnat [illegible]
et [illegible] decedentis
[illegible] peccatum
[illegible] ei remittatur

sit [illegible] decedit saluabitur
¶ [illegible] si [illegible]
[illegible] fit in purgatorio.
de culpe uel pene [illegible] remissio [illegible]
[illegible] si peccatum [illegible]
[illegible] et satisfactionis [illegible] in esse
omne bonum quod [illegible] ex operibus
uiuorum [illegible] mitigantur [illegible]
[illegible] fit [illegible] et non [illegible]
[illegible] idem aliqui [illegible] ad
peccatum [illegible] et ad [illegible] quia de
et [illegible] peccatum [illegible]
non fuit [illegible] peccati
tamquam [illegible] peccatis. cum omnium
illorum [illegible] ¶ [illegible]
modo [illegible]
[illegible] purgatorii [illegible]
[illegible] passionis Christi [illegible]
[illegible] satisfaciat [illegible]
sicut [illegible] redundat
in [illegible] uicarii Christi [illegible]
[illegible] concedere. ¶ [illegible]
[illegible] primo an [illegible]
[illegible] assumpta per mortuis [illegible]
[illegible] sicut [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] quando [illegible]
[illegible] remissio [illegible]
purgatoriorum an [illegible]
quo [illegible] ¶ [illegible] an in purgatorio.
[illegible] dimitto in
[illegible] ¶ [illegible] an
[illegible] omnes [illegible]
[illegible]
¶ [illegible] an [illegible] purgatorii
[illegible] in [illegible]
¶ [illegible] uidetur [illegible]
ad mortem [illegible] culpa. [illegible]
[illegible] uel si in [illegible]
uel aliter morte [illegible]
¶ [illegible] de
quibus primo [illegible] petit [illegible]
[illegible] ut [illegible] satisfactionis [illegible]
[illegible] sibi [illegible]
[illegible] ¶ quia [illegible]
[illegible] perficere [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] si [illegible] amicus [illegible]
uel [illegible]
[illegible] uite compleuit. [illegible]

sufragia [illegible] quando fit remissio [illegible] culpe

[illegible] quos

[illegible] an [illegible] mortuos [illegible] peccato

dolor in purgatorio de peccato an dimittat peccatum
actum quam illatum

peccatis in purgatorio non punietur. Sed quid
si non sit obligatus ad penas purgatorii
pro illis peccatis. An tamen diu suspendatur
aut illi a visione dei. Dico in quantum
satisfactionem assumpsit usque complete
fit. Dicitur quod non suspendatur a visione
dei propter hoc quod ipse non est obligatus
ad illam satisfactionem. Sed aliter pro eorum
preceptum quamvis et modum hic vite habet
illam perficere et satisfactionem aliquam ex
bonis. Et tamen adhuc pro peccatis fuit pe-
nitens ~~persolvi~~ infra se celo persolvi vel
persolvendas etc. Sed non videtur vivus
assumere opera penalia pro aliquo
mortuo cum talia non sint in hac
vita in illa. Licet forte ex multo
fervore ... et de alienis
servitute possit peccatorum in purgatorio non
tamen ... Sic in proposito casu qui
in casu suo moriens manet obligatus
ad penas purgatorii. Igitur secundum sententiam
omnium illo pro quibus puniuntur et tunc de primo
dubio. Ad secundum quo modo posset
videri quod corporibus et animabus et aliis quibus
mortui a vivis iuvari solent. ...
pene non mitigantur sed solum quod ductio
abbreviatur. Quia ante purgatorii sine
appetunt deum ... videre ... quod
solet magis eligerent certam multo ...
puniri quam per minus a differri ... ad
visionem dei. Sunt dilati ...
quod possent dei ... sed ...
... Nam in pena doctores ...
... quod ... mortuorum ...
... operibus vivorum mitigatorum pene. Sed hoc
aut ... premissorum ... sive
... vel ... in ...
... mitigatio vel completio ... pro peccatis
... quamvis talis pene vel partis
ad tempus diei vel unius misse. Vel aliquis
magne ... vel ... dicto ...
... modus quo ... cum aliquibus in
penis purgatorii ... plene ...
... Sed ... sufficit
quod longe ... et ... pro ... de pena
... quam ... Ut hoc cognita
... qui ... quam ... pur-
gatorio ... vel ...
... ~~...~~ ... tamen ...
aliquo ... vel dolores ... pati
aliquo in purgatorio. Immo aliqui in inferno

remissio peccati in purgatorio quomodo fiat per minorem sufficit

... omnibus ... puniuntur pati peccata
... quod ... in ... ad ...
... incapabiles sunt ... in penis
purgatorii et ... peccatis. Ad ... colu-
dubium videtur ... est quod ... sit
pati peccato ad dolorem seu displicentiam
interiorem ... sequi dimittatur
vel ... dimissionem pene ... Sed
signum ... quibus ... fluenter
... et ... dolendo peccata ... de pur-
gatorio sive ... vivorum ...
... est ... simile. De illo dolo-
re ... et infuso ...
procedit ... Ut autem est ...
peccatum vel pro supplicii. Ut tamen ... dispositio
sit quod ... infuso peccato non
remittit sicut ... fuit. Licet
pro illo peccato ad ipsum non ... aliquis dimittere
pene ... Ad ... tertium
dico quod omne suffragium quod pro defunctis ...
... fit ... proficit ... omnibus ...
... quod ... potuit hic ...
meruisse ... quam ... Unde
... 4 dialogorum sancti gregorii ... sive
... et de suffragiis pro ... ec-
... vel ... Sed non vo-
lens quod suffragium quod ... multo
amplius proficiat ... ad
illa ... et ...
... aliquibus longe distantes predicte
Ubi advertendum est ... plures
... videtur suffragia pro ... fit
... plus proficere ... Cum
... suffragia ad ipsum
... illud. Secundum ... vero ...
... vel ... tertio ... beneficii
quod mortuus exhibuit vivo. Quarto ...
bonorum ... mortuus hic relictorum
... et aliis sint pro mor-
tuis diviciis et ... Sed quid
... magis proficiunt ...
pauperis quam laboribus divitiis ...
et ... in ... extremis
... vel ... etc.
... divitiis et ... illa
... talibus sunt hic post mortem
... aliquibus pauperis ...
... Vel ...
... operis quod mortuus hic fecit
... edificii ...
aut ... aliquis collegii vel ...
~~...~~ aliquis libri vel ... etc.
multa ... multa predicat ... legunt

Suffragium an equaliter proficiat defunctis in purgatorio

Et quod volunt ... quod suffragium ... pro ...
aut pro ... vel ... suffragiis ...
magis proficiat ...

disponitur vel deum collaudat. Ad-
est scilicet opus bonorum quod pro defunctis
mortuorum fit vel aliud fit a viuis
viuo et tribuitur eorum anime. Preterea
debet in purgatorio sit. Fortassis non solum
hoc, sed etiam inde animarum beatitudo
accidentalis augmentatur usque ad diem iudicii
augebitur in celo. ¶ Sed dicens eis
proficiant suffragia que fiunt pro animabus
que ad infernum vadunt. Respondeo quod
proficiunt in quantum animabus purgatorii
applicantur vel viuunt eorum. Secundo non
non proficiunt ipsis, quia nichil habent in-
terne dei quia clausi ... manent. Ergo
non valeant dampnatis ipsis quia sicut
quod dicit Augustinus ... 21° de civitate
dei capitulo 22°. pro illis animabus et orationes
si ipsas dampnatas sciret ... nichil
... in ... remitterent ex vivorum
suffragiis. Quia utrum si aliquo modo
ad mitigationem penarum eis proficiant
ipsa pena ... certum quod ad hoc
eis orationes. Licet dicitur a dampnatione
liberari non posse non potest. ¶ Utrum
aliquem mouere potest quod ... animabus
puerorum qui statim post baptis-
mum moriuntur celebratur officium pro defunc-
tis. Respondeo ... celebratur quia talium
anime cum liberi sunt in purgatorio. Cum
rogatur ut reges eorum deus eis
... ad preces vivorum meritorum
gloriam adipisceretur. Unde si sic. Tunc
et animabus purgatorii ad idem suffra-
gia vivorum valent. Quod repugnat
... quia de pueris qui cito post
baptismum moriuntur. ¶ Advertendum est
quod non est simile de hiis qui moriuntur
ante usum rationis et de aliis qui post
quam loqui ceperunt. Quia sicut dicit beatus
Gregorius dyalogorum. Omnes parvulos qui
... loqui perveniunt regnum celeste
ingredi ... quia nonnullos par-
vulos cum ... regni celestis aditus
parentibus claudit. Si male nutri-
antur in ... qui cum male
... loqui ... parentibus
ad infernum ... vitiis et
... ¶ Augustinus aliquid ... .

in inferno dicitur nichil pluribus ...
in purgatorio ... ¶ De aliis vero ibidem
dicit quod omnes baptizatos infantes ...
in eadem infantia morientes ingredi regnum
celeste ... et ... legitur. Sunt
... opinionem illorum qui ponunt quod omnes ante
iudicium ... morte exe-
unt ... a corpore et recipiuntur ad
purgatorium vel infernum vel celum. Sed
opinio ... probabilior. Fortasse sunt ...
... non proficiunt ad ...
missiones ... ad ... visionem
dei adeptorum. Unde beatus Gregorius 4° dyalogorum
c° 10°. Sunt quidam iustorum anime que a ...
regno ... adhuc ... differunt
... dilationis ... quid aliud ...
... in ... habere ...
... de iustis ...
videtur. Et etiam si in ipso ... decedentes
puniuntur ... ut Augustinus dicit de
fide ad Petrum. Quamvis pluribus culpa originalis
in baptismo dimissa ... aliquo
... adeptum ... Et quod dicit beatus
Gregorius ... iustorum ... ut
... clausi ... in ...
... vide ... opinionem
... legendi ... non dicit
... [illegible] ... Et quod tamen
illo ... et aliis ... ibi ...
allegat ... tamen ... dicitur
... iustorum animas post ... mortem
ab exitu a corpore ... ¶ Ideo
... divine dispositionis ... manifestum
... est ... sit quod talium
puerorum anime salutem sint non immobi-
liter. ... officium mortuorum ¶ ... quia
in illo ... quod pro animabus que non dum sunt
in regno beatitudinis non singulariter petitur quod
... licet anime puerorum talium non
... adeptum ... omnes
anime ... gloriam ... a fonte
... et aliis ... et aliis ...
... purgatorium ...
... vivorum ¶ non ... pro
pueris fit et officium mortuorum ... ut
... non ... animabus sit que purgatorio ...
... tamen ... est purgatorio ...
¶ ... que fiunt pro animabus infantium
vel ... ¶ Sunt ... que
... ... desiderium ...
et ... vivorum ad mortuos ...
... ... est
aut post mortem talium ...

Nota ly mors non dicit ... instantaneam ...

i illo officio defunctorum orat ... pro ... baptizato

... que

officium pro mortuis
... Augustinus

officium lugubre quam canticum leticie
vel letabundum mestum vel simile est quia vi-
vus deplangendus et mors quodammodo [illegible]
eius accidit [illegible] ¶ Item quia abstulit
innocentem vel iustum quem multa bona facere
potuit ¶ Vel item quia preripuit abstulit
peccatorem qui quantum potuit [illegible] salutem propter hoc
et similia officium pro mortuo debet esse lugubre [Aug... in ... capitulo de vero ... primi]
et non carmine leticie ¶ Adquirit videlicet
qualitas prelati statum aliquid recipere in vero premii
aliquibus modis ymaginari possumus quia vel ex
merito eorum quam illo statu vel ex comparatione vivorum
vel comparatione beatorum possunt videri quod dicitur pa-
trum olim in limbo et eius qui nunc sunt in purga-
torio sunt et fuerunt in statu merendi quia
erant in caritate et adquirebant in vita adeptam
tendentes beatitudinis [illegible] vel quia [illegible]
limbo potuerunt et in purgatorio adquirunt possunt
in spe et caritate [illegible] et exaudiri aliqui
adeo petere non tamen possunt mereri ¶ Primum patet quia
sunt in caritate et in statu magis proprie liberi et
tunc quamquam secundum quod patiuntur supra [illegible] v-
bi de ordine seminis et aliorum patrum in
limbo tangebatur ¶ Item vero proinde docto-
res generaliter exponunt quod supra expositum est
et catholicus doctrina sic patet contra sapientiam
istorum accipitur quantum caritatem adim-
tum vite eterne solum respectu temporis proprie
vite eius quod subito imbuuntur ¶ Et hoc
est quod quia in di [illegible] adquirit sufficit
certe [illegible] ¶ [illegible] hoc ex operibus vivorum
non possunt addi [illegible] mortuorum quantum exhibe-
tur [illegible] solum ex actibus vivorum
pro mortuis [illegible] mitigatorum et
abbreviatorum pene vel remissionem venialis
culpe in qua vita eius non dimissa est cum
peccata aliquis in [illegible] alio quo adiutus est dimit-
tuntur [illegible] patet ex [illegible] ypi sic dicitur
in superioribus [illegible] est ¶ Item quia [illegible] quod
[illegible] non valeant mereri
nec remissionem [illegible] collatum boni est
tamen in statu hoc aliorum virtute recipiendi
quia [illegible] vivorum et beatorum ¶ Sed dicis vide-
tur quod sit in statu [illegible] temporale ex
[illegible] aliorum et non [illegible] ut est aug-
mentum caritatis ¶ Item [illegible] quia inde est quia [illegible]
respectu premii [illegible] solum [illegible]
est [illegible] premium vite [illegible]
vivi vel caritatis [illegible]
premium glorie celestis [illegible]
[illegible] non [illegible] caritate in [illegible]
[illegible] debet [illegible] amplius
augeri [illegible] possunt
¶ Sequitur [illegible] quod vivus potest in

Vivus potest plus mereri vivo quam mortuo

[illegible] plus mereri vivo quam mortuo
[illegible] quia potest ei mereri remissionem culpe
venialis premium [illegible] et augmentum caritatis
[illegible] in [illegible] excedit eius [illegible]
quod vivus potest mereri mortuo ¶ [illegible]
[illegible] quod mortuorum [illegible] nulla vi-
vorum [illegible] post mortem erunt beatiores
[illegible] inde [illegible] minores et [illegible]
[illegible] proficeret eis ad augmentum beatitudinis
tunc a fortiori [illegible] deberent in
[illegible] vel illis qui sine purgatorio evolant
ad celestem gloriam ¶ Sequitur 3° quod dives
in vere divitias suas recipiet in primo [illegible]
ad quod ipse meruit ¶ [illegible] in vita [illegible]
[illegible] quod meruit in loco mortis
ordinando ut post mortem ad dei gloriam
distribuent [illegible] premium eterne
vite recipiet [illegible] fecerit
[illegible] eius [illegible] longe [illegible]
premium [illegible] quo [illegible]
[illegible] in vita disposuit ¶ post ex
[illegible] distribuere [illegible]
[illegible] celestis premii habent
hoc est verum quod si multi divites [illegible]
et [illegible] adverterent ¶ [illegible] non [illegible]
[illegible] post mortem [illegible]
[illegible] reliquerunt [illegible]
[illegible] et [illegible] aliorum salutem [vita ... quam ... post]
[illegible] disponerent ¶ Ultimo ex
[illegible] colligitur quod [illegible] vita [illegible]
brevis sit et [illegible] [illegible] in pre-
[illegible] ¶ quia ut [illegible]
[illegible] premium [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] et aliis [illegible]
[illegible] excludunt [illegible]
et [illegible] ¶ [illegible]
deus [illegible] et [illegible]
[illegible] illum [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] vita [illegible]
post mortem ¶ [illegible] [Joh. ix]
[illegible] ¶ Unde dominus [illegible]
[illegible] dies est [illegible]
nox quando nemo potest operari [illegible]
[illegible] domino deo gloriam [illegible]
[illegible] mors [illegible] ¶ [illegible] vita
[illegible] deum [illegible] quia [illegible]
[illegible] dei [illegible]
¶ [illegible] non [illegible]
[illegible] proinde [illegible] dies et hora
[illegible]
[illegible] vita
[illegible]
[illegible] longe [illegible]
[illegible] non [illegible] est

cum indebite et ipse non erat quia et unde posset
et non posset invenit. Ostendit hic quantum
sit scandalum hominum quod cum magis in exterioribus [illegible]
[illegible] tempore [illegible] per viam [illegible]
[illegible] mala [illegible] et per [illegible]
[illegible] excellencia bona [illegible] et tamen sic ymmo
dico [illegible] diabolus [illegible] veteribus [illegible]
[illegible] temporibus modernis [illegible]
a deo [illegible] suum [illegible]
[illegible] et illud sepe [illegible]
imperiale et tamen de ipsis difficilius [illegible]

In sudore vultus tui vesceris pa-
ne tuo donec revertaris in ter-
ram de qua assumptus es quia pulvis es et in pulverem reverteris.
[illegible] ipsius [illegible]
[illegible] dicit [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] post mortem [illegible]
[illegible] me-
[illegible] ad [illegible]
et [illegible] omnium [illegible]
quia et mors [illegible]
[illegible] peccati [illegible]
in [illegible] donec revertaris in
terram de qua assumptus es quia pulvis
es et in pulverem reverteris [illegible]
[illegible] quia [illegible] es et [illegible]
[illegible] dominus deus peccatum [illegible]
primi ade [illegible] in sudore vultus
tui vesceris pane tuo mille
annis et post [illegible]
[illegible] donec [illegible]
[illegible] tui [illegible]
[illegible] miseriarum laborum eius
[illegible] quia miseriis laborum [illegible]
[illegible] Adiciat ad
[illegible] mortem [illegible]
[illegible] miseriam mortis [illegible] quod ade
nulla [illegible]
[illegible] donec forte [illegible]
[illegible] re-
surreccionem mortuorum et [illegible] re-

[illegible] qui [illegible]
[illegible] mora [illegible]
[illegible] et de pulvere re-
[illegible] meliorem [illegible]
[illegible] et inde [illegible] non
[illegible] mortem et [illegible]
[illegible] id est [illegible]
[illegible] ut non [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] et [illegible] valde [illegible]
[illegible] post
[illegible] laborum [illegible] peccatum [illegible] dicente
domino deo in sudore vultus tui vesceris pane
tuo donec revertaris in terram [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
que [illegible] mortem [illegible]
[illegible] quo [illegible]
[illegible] dei [illegible]
[illegible] peccato [illegible]
et [illegible]
[illegible] et mors [illegible]
[illegible] peccato [illegible]
[illegible] peccando [illegible]
[illegible] afflictionum [illegible]
[illegible]
[illegible] dei [illegible]
[illegible] peccati [illegible]
[illegible] magnis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] temporale [illegible]
[illegible] quo [illegible]
[illegible] non [illegible] quo non [illegible]
[illegible] mali
[illegible] fuisse [illegible]
qui malum fecit malum [illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] qui
[illegible]
[illegible] vel [illegible] vel
adulterium vel sacrilegium [illegible]
[illegible] non [illegible] longi [illegible]
[illegible] ne [illegible]
[illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] vite [illegible]
[illegible]
[illegible] hominum [illegible]
longissimi [illegible]
[illegible] de [illegible] omnia
morte [illegible] mortem [illegible]

Supple in [illegible]

[illegible]

[illegible]

orig(inalis) culpa q(ue) contracta s(un)t i(n) or(igine) ho(min)is

q(uam) plurib(us) z ei(us) suppliciu(m) leges constituunt · ta(men)
non p(ro)p(ter)ea q(ui)a cu(m) in [illegible] tu(m) [illegible] d(e) [illegible] ·
vi(n)culum [illegible] q(ui)a z de ista ciui(tat)e mortali · ho(mine)s
supplic(i)o p(er)ime(n)s morte tolle(n)s / h(oc) e(st) d(e) ista ciui(tat)e
i(n) mortali · ho(mine)s supplic(i)o p(er) morte(m) auferre · (et) q(ui)a
eum no(n) essent leges ciuitatis mortalium · ut i(n)
ea(m) [illegible] reuocatur [illegible] · sic nec illa(m) ciui(tat)e(m)
i(n)mortalium · ut i(n) ui(ta)z i(n)mortale(m) [illegible] · s(ed) illa
morte dampnat(ur) / (et) [illegible] z eu(m) · q(uod) si uita
ho(min)is [illegible] te(m)p(or)is [illegible] · [illegible] adeque ista
legu(m) [illegible] ... indicatu possit p(er) culpa(m)
breuis t(em)p(or)is p(er)petrata · p(er)petue puniendus · p(ro)pter de[illegible]
[illegible] [illegible] ... [illegible] mira
[illegible] ... p(ro)pter ho(min)em debitu(m) [illegible]
[illegible] si de[illegible] ... z iusti · p(ro) [illegible]
breui t(em)p(or)e (com)misso dat lo(n)ge [illegible]
suppliciu(m) · et z eternu(m) infligat pe(nam) / [illegible]
... desunt textus [illegible] · du(m) [illegible]
infeste i(n) s(e)c(u)la [illegible] ho(min)is [illegible]
t(em)p(or)e (com)misso · toto t(em)p(or)e uite sue · iusto dei
iudicio puniendu(m) esset si [illegible] fuisset ·
[illegible] adfuerit mundi · uel [illegible] de s(u)o
fine / [illegible] p(ro)babit [illegible] quod fuit
[illegible] infligere pe(nam) mortis [illegible] vni(us)
ho(min)is / (et) [illegible] adam pe(nam) z p(ri)mi(us) p(ro)pter mortis
q(ui)a p(ri)mi(us) angelus peruenit [illegible] / [illegible]
p(ri)mum vii · dub(ium) · q(ui)a [illegible] ad
[illegible] potuit no(n) mori [illegible] ei adeo (con)trarie
[illegible] / [illegible] (con)ditio[n]is [illegible]
tate transfundere / ideo q(ua)m [illegible]
ing(ra)tu(m) se d(omi)no deo suo fecit · deus ip(s)e
gr(ati)a(m) q(uam) [illegible] auferre potuit · z de
[illegible] abstulit · qua ablata [illegible]
adam [illegible] necessitate moriendi · z q(uam) [illegible]
[illegible] · [illegible] i(n)mortalit(at)e(m) [illegible]
[illegible] in filios transfunde(re) [illegible] no(n) potuit
/ sed [illegible] necessitas moriendi insit [illegible]
origi(nali)s euenit · nisi q(ui)a d(omi)no [illegible]
[illegible] z ingredu(m) / [illegible] ad s(e)c(un)d(u)m q(uo)d dub(ium)
[illegible] [illegible] z · p(ri)mo q(ui)a [illegible]
[illegible] no(n) fuit [illegible] d(e) similib(us) ad
[illegible] [illegible] dissimilib(us) [illegible]
[illegible] · sic fuit p(ri)mi(us) [illegible] / [illegible]
q(ui)a angelus [illegible] euasisset toto
[illegible] diuine iustit(ie) [illegible] q(ua)m
[illegible] p(er) morte(m) no(n) euasit · q(ui)a ad [illegible]
[illegible] p(er)petue puniri potuit post morte(m)
/ [illegible] q(ui)a [illegible] ad [illegible] · [illegible]
[illegible] agi debuit in pe(na) · [illegible]
q(ui)a in [illegible] [illegible] z [illegible]
[illegible] uite [illegible] · deus [illegible] morte(m) in
[illegible] uoluit · ne [illegible] multiplicato(rum)
[illegible] / (et) [illegible]

p(ro)pter mortem q(ue) fuit in [illegible] [illegible] dan(s) [illegible]

[illegible] dubium

deus custodi(ri) fecit uitam ad paradysum · ne
p(ost) [illegible] de ligno uite [illegible] sine
i(n) augmentu(m) miserie sue [illegible] potuit · n(on) deus
ho(min)is lapsum a morte [illegible] · sic no(n) lap
su(m) z ip(s)u(m) [illegible] actib(us) [illegible] uite [illegible]
impetum / uel solu(m) ad t(em)p(u)s [illegible]
[illegible] ho(min)is [illegible] uita(m) i(n) uita(m)
[illegible] morte [illegible] transire (et) q(ui)a
[illegible] meruit [illegible] z miserie [illegible]
uite [illegible] [illegible] post mortem ·
/ ideo deus qui [illegible] ut ea[s]
[illegible] mortis age[re] [illegible] / [illegible]
z [illegible] pe(nam) mortis ad [illegible] illas
[illegible] p(er)misit · [illegible] redire voluit
/ [illegible] unde [illegible] · q(ui)a deus solu(m) [illegible]
p(er)mit(tit) pe(nam) mortis · z no(n) sic [illegible]
[illegible] i(n) nullo [illegible] · (et) aliquem p(er)
mittit [illegible] p(ro)pter [illegible] / [illegible]
[illegible] [illegible] sunt [illegible] z [illegible]
[illegible] · [illegible] deus p(er)
illa originali culpa [illegible] · z postq(uam)
fuit dimissa · uoluit [illegible] z [illegible]
i(n) p(ri)mos parentes z i(n) eo(rum) filios corp(us) toto
t(em)p(or)e uite [illegible] · fuit
no(n) solu(m) declaratio diuine iustit(ie) i(n) punitione
malo(rum) · z [illegible] i(n) [illegible] bono(rum)
[illegible] z [illegible] [illegible] z malos ·
[illegible] bonis fuit [illegible] que
i(n) [illegible] · [illegible] ad [illegible]
[illegible] pene [illegible] z [illegible]
diuine [illegible] dimittit
/ [illegible] z [illegible] · c(apitulum) 2(o)
[illegible] · q(uod) lic(et) [illegible] baptismi ablata
culpa originalis · p(ro)pter [illegible] ut
mors [illegible] mundi [illegible]
pene pe(cca)ti originalis · [illegible] q(ui)a
[illegible] aduentu(m) [illegible] · unde
[illegible] sic [illegible] · [illegible] [illegible] z
[illegible] salutis · i(n) [illegible] · pe(n)a
pe(cca)ti [illegible] · [illegible] fideles plus
[illegible] meruisset i(n) [illegible] ·
q(ui)a dicat q(ui)a [illegible] pe(cca)ti [illegible]
[illegible] / [illegible] q(ui)a no(n) est
[illegible] punitionis [illegible] · ho(min)em z [illegible]
post [illegible] punitionis ho(min)em
[illegible] / [illegible] no(n) [illegible]
post [illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible] corp(or)ib(us) [illegible] facturi ·
(et) [illegible] sic [illegible] esset
i(n) bono q(ui)a [illegible] · nec
[illegible] i(n) melius [illegible] lege /
(et) [illegible] post [illegible] [illegible] ·

[illegible] [illegible]

[illegible]

corpore plus pene [illegible] deorum et hominum
[illegible] vitabit. / Et [illegible] perfecit
[illegible] cum [illegible] pene [illegible]
moribus quibus vite [illegible] in predictis
[illegible] errorum [illegible] platonicorum
[illegible] loquens beatus Augustinus 2° de
civitate dei c° 13. dicit quod [illegible]
[illegible] [illegible] post
[illegible] n. [illegible]
[illegible] vel [illegible]
legibus vel divinis · sive [illegible] vita
sive post / Ergo [illegible] sequentur pe-
nas [illegible] amplius [illegible]
[illegible] / Et a [illegible]
quod [illegible] / Ubi sit quod [illegible]
[illegible] cum illis [illegible] et aliis quibusdam
[illegible] legis [illegible] nec [illegible]
actibus [illegible] peccatorum [illegible]
[illegible] pene amplius fuerunt
erunt · et ideo [illegible] · ita quod ulte-
rius [illegible] / [illegible] si homines
[illegible] ad [illegible] statum redirent quod
[illegible] non possent [illegible]
[illegible] fuerunt [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] catholice religionis [illegible]
[illegible] erunt ·
[illegible] ad [illegible] dei [illegible]
Ad [illegible] pro bonorum [illegible]
[illegible] / Et [illegible] beatorum [illegible]
[illegible] videtur [illegible]
quod [illegible] vita [illegible]
[illegible] cum [illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible] n. [illegible] seu [illegible]
[illegible] et [illegible] et
[illegible] peccatorum [illegible] et [illegible]
[illegible] sit · ut illi [illegible]
[illegible] et [illegible] sapientes · [illegible]
[illegible] post mortem
[illegible] / [illegible] et
tyrannice [illegible] · [illegible] fuerunt
deorsum [illegible] · [illegible] locum [illegible]
[illegible] · [illegible] implevit
[illegible] · et illum [illegible] per
[illegible] · ibi sine [illegible] sine
[illegible] · [illegible] tamen ipsi [illegible] in
moribus hominum [illegible] de [illegible]
[illegible] et eodem [illegible] quidem
[illegible] / [illegible] et [illegible] deorum

et deorum · Unde dicit beatus Augustinus 6° de civitate
dei quod sapientes antiqui cultum deorum in
animo non habebant · sed solum in actibus finge-
bant propter tyrannorum timorem / Item 3° de
civitate dicit quod antiqui presidentes
in civitatibus fingebant multa falsa [illegible]
[illegible] illa esse utilia si crederent
[illegible] [illegible] et
[illegible] ad [illegible] / [illegible] probat
Augustinus · [illegible] varronis qui dicit
quod utile est civitatibus ut viri fortes
et si falsum sit / [illegible] se es-
[illegible] / ut audacius res magnas
[illegible] fiducia [illegible].
[illegible] supposito quod tales fictiones [illegible]
et [illegible] fide sunt illate ·
[illegible] dubium / [illegible] an forte
[illegible] utile [illegible] erat [illegible]
[illegible] rei publice utilitas [illegible] quod non
[illegible] magis [illegible]
[illegible] quod [illegible] fictione [illegible]
[illegible] bono [illegible] sit ·
Et [illegible] sit [illegible] nobilis [illegible]
ad [illegible] et [illegible]
illa non sunt [illegible]
[illegible] vite dei [illegible] n. [illegible]
[illegible] homines [illegible]
[illegible] et [illegible]
vel [illegible] vel fictas fabulas · [illegible]
quod talibus mediis [illegible] se non [illegible]
sunt hominibus [illegible] rei publice [illegible]
non [illegible] / [illegible]
inde successu temporis [illegible]
res [illegible] et [illegible] sunt [illegible]
[illegible] quod post [illegible] cum [illegible]
difficultate [illegible] potuit · [illegible]
quod non [illegible] sapientes [illegible] · sed
[illegible] · [illegible] in [illegible]
[illegible] veri sapientes [illegible] qui
[illegible] docuerunt
et [illegible] et [illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible] / [illegible] et [illegible]
[illegible] peccatorum [illegible]
[illegible] · non [illegible] · [illegible]
[illegible] dominus deus [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] · dixit ei [illegible] / In su-
dore vultus tui vesceris pane tuo · donec
revertaris in terram · Ubi sicut dicebat [illegible]

Ficciones [illegible] non [illegible] admittende

[illegible] apertis [illegible]

legalium morti et ultra tangit sed ipsa mors. Ad quartum supplicium pene comparatur tamen durum maliciei et fugibiliores sermo i. spem. quomodo mors propinquiores. i. quanto sunt ad miserendum morti fortiores. Et quia omnis pene comparatur morti hoc affligitur sicut velud que vie et qui propellit ad mortem. Ideo mors vnus comparat ad aliqua sicut [illegible] adam [illegible] seu peccatis ei disposicionis. Unde comparatur mors homini et peccato [illegible] quam [illegible] influguit. Aliorum comparat mors ad alias penas omnes ut peccato eorum seu ablatio. Unde mors pellit hominem omni afflictione et miserie quibus tamen patiebatur [illegible] corporis [illegible]. Hoc dico quod mors hominis non tollit dolores anime rationalis. Unde testi[illegible] post mortem angelum i. [illegible] anime dolent de eorum separatione et de aliis de quibus prius dolebant [illegible] in corpore. ¶ Sunt hic aliqua mouenda [illegible]. ¶ Primo de penis ante mortem [illegible]. An etiam adam plus quibuslibet aliis peccatis legalium fuerit punitus. ¶ Secundo ingrediendum de comparatione ceterarum penarum ad penam mortis quo ad dolores. ¶ Tercio ingrediendum de dolore pene mortis secundum se. ¶ Circa primum ad primam [illegible] videtur quod ipse adam plus intensiue et extensiue puniendus erat [illegible] eo quod origo peccati et [illegible] omnium fuit [illegible] ipse [illegible] primo omne genus peccatorum [illegible] soluit. Contrarium tamen videtur de [illegible] que [illegible] illata [illegible] et de [illegible] aliis [illegible]. Quod autem [illegible] adam vixit [illegible] mille annis [illegible] potuit [illegible] tamen [illegible] a primo [illegible] magnus plus [illegible] potuit plurimum [illegible] et rebelles [illegible] adam [illegible]. [illegible] si plagas [illegible] passus fuit [illegible] adam [illegible] penas mortis violente [illegible] passus [illegible] de paradiso [illegible] recepit [illegible] paradisum cum [illegible] perdidit. Admisit [illegible] fuit [illegible] verbis. Et forte [illegible] de paradiso [illegible] quia [illegible] pellibus [illegible] fuit. Ecce adam [illegible] vnus ex nobis factus [illegible] in [illegible] sibi [illegible] dominium suum [illegible] bestiarum [illegible] incurrit [illegible] vel [illegible] et [illegible] bestiis ferocibus

¶ Secundo ingrediendum est de comparatione ceterarum penarum ad penam mortis quo ad dolores. Dicit autem [illegible] primo [illegible] doloribus et horroribus [illegible] peccatorum mortis et aliarum [illegible] solet [illegible] in doloribus [illegible] pene [illegible] inuenit. ¶ Pro primo [illegible] mortis [illegible] fugibilis [illegible] reddit et [illegible] displicibilis quia et [illegible] bonorum et adhuc [illegible] malorum. ¶ Primum patet quia priuat hominem primo [illegible] bonis [illegible] secundum corpus quod sunt pulchritudo fortitudo [illegible] agilitas et [illegible] et [illegible] oblectamentis [illegible] quibus [illegible] vita [illegible]. ¶ Secundo [illegible] omnibus bonis mundi [illegible] diuicie honores [illegible]. Non sic tamen tollit sciencias et virtutes [illegible] anime [illegible] post mortem hominis [illegible] et [illegible] in aliam vitam [illegible] defert [illegible] voluntate [illegible] debite [illegible] et [illegible] philosophorum opinionem [illegible] intellectum [illegible] non posse [illegible] meliorem [illegible] nec [illegible] corpore [illegible]. Quod [illegible] non [illegible]. Non aliqui [illegible] et [illegible] adam [illegible] videtur quod [illegible] et [illegible] vi. [illegible] quod adam [illegible] apud [illegible] quo tu [illegible]. ¶ [illegible] posset [illegible] dicit [illegible] de [illegible] post mortem locutus sit. Ideo [illegible] adam [illegible] filiorum adam mortem [illegible] timere [illegible]. ¶ Tercio [illegible] quod ille qui plus [illegible] debebat [illegible] quod mors [illegible]. Vel quia [illegible] illis adherent seu [illegible] diligunt [illegible] mori [illegible] refugiunt. Et omnino [illegible] quam [illegible] vixisse [illegible] meliora post mortem [illegible] non confidunt. Vel quia [illegible] necant [illegible] meliorem. Sunt illi [illegible] filii [illegible] qui [illegible] in morte simul [illegible] sic sit [illegible]

Et ideo verus apostolus paulus qui dixit [...] ad corinthios xv: Gratia dei sum id quod sum [...] abundantius illis omnibus laboravi. Et quia [...] fidem dixit Bonum certamen certavi fidem servavi 2 thimo. ult.

Illi non quia sperabant premiis bonis ideo cor apponunt mortem nequaquam refugiunt. Causa autem quare talis peccatoris mortem timere solet est quia mors illius accidit terminum malis quidem suis semper et bonis corporis mundi et eterne punitur. Tercio videre quoniam [...] videtur qui mortem vel non formidat vel minime. Et sunt [...] pueros et fatuos mente privatos dicitur. Quinto [...] talis hic vixerunt quod eis probabiliter sufficit divine pietati peccatis suis primitus egerunt et sunt in operibus bonis se exercuerunt atque alios talia et tamen perfecerunt contemnendi non sunt frustra nati in hunc mundum. De quibus Tullius erat qui in fine libri de senectute dixit non libet mihi deplorare vitam. Sexto dicitur quod [...] que sunt se [...] et iusta quam deserere nolunt et non aliud dicunt mortem [...]. Vel quod debite ut oportuit [...] ne respiciendo adversitatibus iusticie et veritatis sponte se morti exponunt. De quibus fuerunt omnes sancti [...] mortibus penosis [...] meruerunt vitam beatam [...] est [...] ingressum [...] mors sanctorum eius [...] primo [...] de [...] in morte [...] testatur [...] vel premium laborum vite huius [...] exultare et gaudere quia merces vestra copiosa est in celis. Et alibi [...] Bonorum laborum gloriosus est fructus [...] mortis [...] dolorose morientur quia magni [...] Et ideo quia mors illorum [...] vite [...] dei [...] Et [...] quia [...] morientes [...] vite huius miserie [...] ad quietudinem [...] in beatitudine [...] laude digna. Econtrario autem mors peccatorum pessima est quia morientes privat omnibus bonis huius vite et ipsos perducit in statum eterne miserie. Unde hic [...] in maledictione [...] impio repleta. [...] dicitur quod mortem non formidant vel propter [...] multos [...] sunt in bonis operibus quam mors [...]. Causa non illius mors magnum formidinem [...] vel [...] molestie [...] vel [...] corporis [...] vel [...] aliquam [...] mente non [...] exponit [...] amando [...] consolatione [...] recedendum [...] vel non [...] ymo eis [...] et non possunt [...] mortem affect[...] ut impavide vite huius [...]

in regnum celorum [...] cum leticia. Quinto imperfecti et peccatores [...] mortem refugere solent et longioris appetunt vitam. Primo quia non presumunt quod ipsi digne consequentur eternam vitam quam eis promittit [...] non [...] sufficienter primum peccatis egerunt. Secundo [...] remedio [...] et ne [...] domino deo [...] vel recompensate. Tercio [...] ut [...] et ne [...] aliis [...] possint [...] ad salutem. De quibus erat beatus Augustinus qui dixit Domine si adhuc populo tuo sum necessarius non recuso laborem. Et [...] apostolus paulus qui ait ad philippenses [...] cupio dissolvi et esse cum christo multo magis melius permanere autem in carne necessarium propter vos. Ex quibus videri potest quod [...] non [...] est [...] absolute appetendum mortem [...]. Sexto non [...] quia [...] senilis [...] omni etate debeat [...] ad melius [...] Septimo [...] secundum [...] sufficien[...] et [...] debita [...] Octavo [...] quia [...] ut [...] apparet [...] Nono [...] ut [...] ad complementum [...] appetit [...] possit. Verbi gratia [...] non vult [...] de arbore [...] qui tamen maturus [...] de illa. Ita [...] adhuc [...] Ite legimus illos qui [...] deum ut morerentur non [...] magis [...] Ecce [...] ut moreretur [...] Et Jone [...] Tolle domine animam meam quia melior est mihi mors quam vita. [...] Jone 4. Ite longitudo dierum [...] longitudine dierum [...] ostendam illi salutare meum et [...] Hoc [...] appetit quod de [...] cursu [...] omni studio arte et consilio ut prolonget sibi vite [...] et [...] potissime [...] et [...] dicendum [...] valde [...] a deo [...] sibi et aliis [...] in [...] excessibus [...] cum [...] in morte [...]

opere refugiunt plures

vita prolonganda [...]

in

Rechab [illegible] ... sunt multa genera gula occidit. Unde [illegible] inficit ... [illegible] ... gulosi [illegible] infecti moriuntur. Quia superbi et iracundi [illegible] vicis cum multis inficiunt. Cum autem [illegible] periculis se exponentes pro bonis mundi [illegible] perimuntur. Ad hunc deo displicent [illegible] illi qui [illegible] dando sibi [illegible] mortis [illegible] accidunt. Et potissime qui [illegible] morte voluntarie inferunt violenter. [illegible] quia deus volens spiritum posuit in corpus [illegible] in domum [illegible] ut illa [illegible] illa toto tempore domino suo et semper ibi [illegible] perficiat. Sed aliquis [illegible] de domo [illegible] domini sui [illegible] perficit. Et ideo dum spiritus volens [illegible] in [illegible] corpus exit [illegible] domini sui [illegible] debito [illegible] et semper [illegible] complemento. [illegible] dispositio. [illegible] spiritum de corpore hominis [illegible] ad se [illegible] et [illegible] qui revertit [illegible] ad quem deus illum [illegible]

[illegible] cum [illegible] morte [illegible] medicorum [illegible] et ideo [illegible] deus [illegible] medicos [illegible] (Eccli. 38) [illegible] medicum [illegible]

[illegible] mors [illegible] fugere [illegible] mortem [illegible] voluntate [illegible] moritur [illegible] morte [illegible] [illegible] Christi [illegible] mors [illegible]

[illegible] fugere in [illegible] ad [illegible] fugit [illegible] [illegible] fugit [illegible] [illegible] quid [illegible] simpliciter [illegible] voluntate [illegible] ad [illegible] et ut ipsi [illegible] mors [illegible] [illegible] se morti [illegible] exponere [illegible] et ideo non attingerunt premium meritum. Et [illegible] non [illegible] se morti vel [illegible] dei voluntas. [illegible] [illegible] mors fuit ipsi [illegible] fugibilis [illegible] Christo [illegible] mors [illegible] mors [illegible] [illegible] mors [illegible] morte [illegible] morti [illegible] morte [illegible] moriendi [illegible] mors [illegible] Christi [illegible] [illegible] mors [illegible] fugibilior [illegible] mors [illegible] fugibilis [illegible] Christi fuit [illegible]

Margin: [illegible] ... mors ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible]

quia mors

p[re]ceptione vita Ade. Quibus vita mortalis Christi
quam quodam fuit in comparatione melior et dignior vita
mortali cuiuslibet primi in homine. Et quia igitur vita
immortalis mortem non opponitur ideo ...
[illegible]

Alia vero ... opinione data ...
[illegible]

Apprehendere / quod tamen de 9 oly in lege veteri mich[i] penas statuunt corrigendum

libro · Ubi dicit in moralibus · tunc dispuit perpetue se dedit de muro · ut cogitat [illegible] emigrantis ad celum quam credidit esse meliorem ·

Tercio mors activa sive voce boni magis voluntarie moriente fiat vel illa dicitur ordinata instituta qui reddit laude in premio dignum · Exemplum cuius consideracione quidem sepius accidit ut de Ebba fuit illa lucrecia · ut refert augustinus de civitate dei · libro primo capitulo 19 · Cui oppressionem passa [illegible] invenit sepius meretur [illegible] inter [illegible] laudibus [illegible] ...

[illegible] ... non sic veniunt se morti exponere pro laude [illegible] et fortes [illegible] · Unde [illegible] bellis [illegible] [illegible] fidelis ut videri [illegible] et alii infideles · Sed videtur quod non sic se mortali [illegible] exposuerunt plaude [illegible] pro dei gloria [illegible] ut ob si [illegible]

Quarto activa mors subire boni magis honoris [illegible] [illegible] qui tollit homines prius rei publice [illegible] ut sunt latrones fures [illegible] tyranni · et horum similes / qui [illegible] civilis [illegible] iudicialis penam mortis legibus statuta [illegible] de medio [illegible] [illegible] ...

[illegible] ...

[illegible]

insistendum corrigendum · quia peccatum dampni in potioribus [illegible] neque [illegible] et [illegible] legitime non sunt [illegible] lege dei ordinata · vel iusta · licet videntur talia · Sed solum ad vitandum peius malum permissa · quod [illegible] in legibus [illegible] mortis [illegible] minore [illegible] permissum et non [illegible] sic iustis legibus gratuitum ·

Quod si [illegible] sequitur quod [illegible] iudicialiter [illegible] accidens peccatum sicut accidens [illegible] alio modo voluntarie · licet non tamen · Quod dicimus est asserendum [illegible] qui [illegible] sub religione [illegible] in [illegible] iudiciis · [illegible] accidi malefactores [illegible] · [illegible] accidunt [illegible] non reputantur · Ideo [illegible] nemo [illegible] deum timens [illegible] vel iudicat quod modestia [illegible] rei publice [illegible] [illegible] quod [illegible] sit [illegible] vel [illegible] · Sed si malefactores rei publice molesti non accidunt · sed [illegible] vel [illegible] ...

[illegible] ...

[illegible marginal and top annotations]

necem inferamus ... prohibitos nos esse [illegible]
[illegible] Non occides. [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible marginal annotations]

post mortem. Et si caracter baptismalis non manet non est in mortuo signum distinctivum quo cognosci posset quod aliqui fuerunt christiani et quod pagani nec quod sacerdotes quod episcopi et quod laici quod tamen in celo est signum distinctionis inter electos sacerdotum et doctorum et aliorum qui non fuerunt virgines. Item si non manet caracter baptismalis sequitur quod resuscitatum de novo baptizari oportet non legitur. Item caracter sequitur vel tale potentie et impressio quedam anime non sequitur depredationem a corpore et sic igitur remanet in anima post mortem. Item eodem modo si virgo et tunc si sacerdos vel episcopus resuscitaretur ipse sine nova ordinum susceptione officium possit dicere et episcopus conferre. Quia caracterialibus potestatibus hec sacra [illegible] consurgunt secundum modum loquendi doctorum. Item unus modus dicendi hic quod mors caracterem non tollet secundum essentiam sed solum quo ad usum. Item quod manent in re signum vel ornamentum. Unde et quod sic dicit non evitatur difficultatem quia in anima difficultas adhuc de caracteribus qui conferuntur subiectum vite presentis faciendo quosdam operatores sacramentorum ut si confessores et alii sacerdotum et episcopos. Et cum sacerdote. Item videtur quod magis minus probabiliter dicit quod ista tenendum quod caracteres illi remanent post mortem. Et dicitur quod si sacerdos mortuus fuerit resuscitaretur ipse sine aliis ordinum suscipere possit celebrare ut prius. Item de martino dicitur episcopo quod constat ipsum prius ordinatum fuisse. Item sed non videtur sacramentum ordinis quo caracterem imprimit est ipsum iterandum sicut nec sacramentum baptismi. Item et episcopus conferens sacramentum ordinis. Item forte in peccato sed papa ordinatum confirmat hec mortua vita vivere non tenendo respectu [illegible] sive in extrema sive usque primo moriatur. Item ergo constat illud usque ad illam dum morte sive prima sive secunda fuit postquam apostolus non revertet ad statum priorem unde sive sicut illa per [illegible] sicut non. Item adhuc nisi de illo et cetera. Item et in illo impedius et generalis. Et ergo sacerdos constituit in [illegible] sacerdos pro omnibus presentibus [illegible] ipsum hec vita una que fuit [illegible]. Item [illegible] resuscitaret aut sacerdos [illegible] sacerdos et episcopus [illegible] Item sed circa de iure reddendi ad statum et dubium est si resuscitaret aliquis alius sit a statu ius [illegible] competit regressio sine nova professione. Item dicitur quod non quia hoc in iure dicitur et in iure non rapiuntur ad illa. Item et plurimum [illegible] competit. Et ergo cum dominum cursum [illegible] post mortem reditu non [illegible] episcopus mortuus [illegible] magis adhuc vitam [illegible] Item [illegible] moritur [illegible] episcopus et consistit vite omne ius sum ad ipsum. Et sic sine nova professione non competit reversio ad [illegible].

Item [illegible] de iure vi ad opera quamvis in morte cessare videtur simpliciter eadem ratione. Item non illud apostoli prima ad Corinthios vii mulier mortua alligata est legi viri quanto tempore vir eius vivit. Quod si dormierit vir eius liberata est a quocumque vult nubat tamen in domino. Sed videtur quod quoque apostolus solum loquitur quod viro mortuo mulier habeat potestatem capiendi alium [illegible] quia vir mortuus [illegible] apostolus non [illegible] [illegible] moriatur [illegible] non videtur [illegible] [illegible] vir resuscitaretur [illegible] cum alio contraxit quod eius uxor non est. Item videtur quia [illegible] sine novo contractu ad eam redire potuit uxorem resuscitatus. Item [illegible] scimus hoc [illegible] est quia si secundum legem iudicium et de [illegible] reversio ad vitam [illegible] et de mortuo [illegible] quod vir per mortem [illegible] ius perdit ad uxorem. Sic episcopus moriens perdit ius ad episcopatum. Et hoc de primo dubio. Item secundo [illegible] dicitur quod revertio ad prelaturam [illegible] per mortem non solum perdit dominium sed et omne ius ad res quas hic reliquit. Item [illegible] omne ius ad regnum quod [illegible] fuit. Item [illegible] quod [illegible] religiosi [illegible] in [illegible] moriendo religio [illegible] probabiliter [illegible] [illegible] Item [illegible] ad [illegible] dubium videtur quod in morte cessat obligatio [illegible] vivens sit et obligatio qua [illegible] morienti. Item [illegible] probabiliter [illegible] quod [illegible] morientis [illegible] obligatio [illegible] si non [illegible] [illegible] morientis [illegible] ad [illegible] solvere obligatio. [illegible] ad mundum [illegible] mortem [illegible] ad superos [illegible] obligatum vivus [illegible] obligatio [illegible] dimissione culpe [illegible] non satisfaciendo cum creditor [illegible] vel diligentia [illegible] solvere non satisfaciendo [illegible] per alium dimittere [illegible] non solvendo [illegible] obligatio de solvendo adhuc stare. Item [illegible] opinio quedam de animabus purgatorii ponens [illegible] quod [illegible] mortem sine solutione debitorum [illegible] in purgatorio [illegible] post omnes solutiones [illegible] creditoribus per amicos mortui vel donec [illegible] ignis [illegible] dimisse [illegible] et [illegible] peccatis [illegible] de [illegible] in fine [illegible].

dubium

peri quedam solucionem sine qua non erunt vivi
dimissi. Licet igitur ibi non teneantur eis culpa et non
tamen sunt legatarii debent etiam. Item in purgatorio fa-
te aliquod premium esse possunt. Item vivis sit sit
in casu isto solum commutationis ...
primi peccati unquam aliquando ... morte preve-
niebatur subitanea / ubi imitari esset tamen
plenitudinis prohibetur. Donec ... absolute
levius audeat diffinire quod non est diffinire ego
non presumo / diffinitum tamen ... pre iudicio
dei patet quod me latet. Item forsitan
si obligatus mangnum quod spiritus in purgatorio de-
tenti possunt vivis satisfactione vivis super
debitis hic contractis. Item quod hec possunt
sollicitando amicos sompniis et apparicionibus
vel aliis modis vel oracionibus movendo
vivos ... et quorum amorem ... requirit
solet sicut fertur de aliquibus. Hec et mo-
dicum hec vivis satisfactionem possunt. Et interim
suis oracionibus impetrando ut deus in recom-
pensacionem benedicat eis amplius in temporalibus vel
recompensacionem ... in spiritualibus illa que debent
eis hic in temporalibus. Hec tamen discernim-
non asserere ... Sed
mortuus consulere et timere tenetur ut caveat
sibi ... sit sollicitus ne recedat hic vivis
obligatus ... indicata dei post hanc vitam
mortalibus nunc occulta ... erunt vel
de tali ... patent multa
... morientium ... Ideo dili-
genter prospicere ... ne in ... quod
incidat in illa. Item alii vero premittunt hic
... qui moriuntur debitis hic
... vel in purgatorio
... non debi-
ta ... obligacione ... tunc
in regionem celestem ... libertatis.
Item circa questionem de ... istis non
... cum ... decedentibus vivis
obligatis / ... cum illis agetur
qui non habentes hic unde vivis ... et bona
... vel ... intende-
rent implere ... mutuo ab aliis ...
... reddendi / illis non si morte ...
culpa corporis ... vel ... pro-
est si non solverent creditoribus suis quod ...
diffidere non debet de salutis ...
... in dubitatur in ... temporalia
sunt ... qui illis ...
... fecerunt / non debent
... creditores talibus post mortem ...
... temporali-
bus ... spiritualia ... in ...
debitis ... / non autem sic fiet illis

qui nec accomodant ad ... ... autem spiritualia
... ut diligenciam ... possi-
bilitatem ut creditoribus solvant / illi enim si
... de hoc peccato ... moi-
tu ... in purgatorio punientur. Item non
... apostolus reddite omnibus
debita / cui tributum tributum et cetera. Item nemini
quicquam debeatis Ro. 13. ... vero
fiet quod ab aliis ... accomodetur
ut ipsi bene vivant ... sic non
habentes unde solvere possint / hii credentes
... creditoribus satisfacere ve-
lint / illi si finaliter ... moriuntur
de hoc peccato ... consequentur
... in purgatorio luent / ... qui ...
... de ... suos
suos qui cum ipsis in vita ... est
... mutuo subvenerunt eis ...
talibus suis quod ... ut solvere
... / illi ... de ...
... suos quod ... boni
mutuo ... vel
... possunt ... et ...
... creditores ... possunt ...
ficari. Item ... de ... pre-
teriti dubii ... an in morte ...
obligatio qua moriens debebat solvere
vivis / ... videndum ... est
ad secundam partem ... de dubii quod erat
an cesset in morte obligatio qua vivi
debebant morienti ...
quod non ... cum debitoribus vivi teneantur
solvere heredibus mortui ... quibus
sibi obligabantur vivo ... heredes non
... vel non ... / ... aliter unicuique
eis solvere non possunt ... tenentur impendere
quod debent ad ... dei ... mortui ad
... et ... salutem / ... non habent unde
solvere tenentur oracionibus ... et aliis bonis
quibus recompensare ... mortuo in spiri-
tualibus illa que debebant ei in temporalibus / ... cessat
et obligaciones quibus vivi obligabantur mortuis
... recipiunt / Hec
... de ... dicta sit
de modo primo quo mors accidit ... que
sub ... malis. Item post ... modum
... quo simul ... est ... in
morte ... ut ... bona
... malis ... fit
... ad infernum aut
purgatorium ... que sunt ... plene.

obligatio ... in morte cessat qua moriens vivis tenebatur solvere ... (marginal note, partly struck through)

debitores (marginal note)

que (marginal note)

... modus quo mors accidit ... malis (marginal note)

Sunt tria loca ad que nos per mortem ingredimur, scilicet infernus, purgatorium et celum

Sunt enim tria loca ad que nos per mortem ingredimur, scilicet infernus, purgatorium et regnum celeste. Est ergo mors qui portat quasi [illegible] omnium hominum [illegible] incipiunt. Unus autem istorum trium locorum quorum unus est tristissimus in quo habentur [illegible]. Alter vero letissimus in quo habentur [illegible]. Tertius vero locus purgatorii cuius incole [illegible] plus habent simul de bono quam de malo, tamen incomparabiliter plus habent de malo pene quam incole huius habitationis terrene. Primum patet quia omnes spiritus purgatorii sunt [illegible] malum pene habentes [illegible] bonum sit bonum [illegible] simul plus habent de bono. Secundum patet quia pene purgatorii incomparabiliter graviores sunt penis quibus affliguntur vel affligi possunt homines sub hac vita. Et quod mors fugienda valde accidit considerandum ut [illegible] ad illas penas. Fugiunt autem [illegible] et post delicias huius vite ducunt [illegible] adiuvantes [illegible] destitutus. Hec est [illegible] accidendum [illegible] et de periculo mortis se exponendum [illegible] sciuisset [illegible] qualitate [illegible] vite [illegible] per mortem [illegible] ad que [illegible] sciuisset [illegible] incidere mortem in peccatis suis. Et hoc de secundo modo quo accidit mors.

Tertio modo mors accidit subito fugienda et flebilis [illegible] tollit iuvenes ad multa et magna bene dispositos. Tollit viros prudentes aut potentes rei publice utiles. Et tollit viros sanctos doctrina fulgidos et vita [illegible]. Hec autem considerande mors accidit [illegible] felicitatis [illegible] accidit [illegible] executores iudiciorum [illegible] seu prudentie qui eos tollit de medio [illegible] iudicio [illegible] singularitate [illegible] divini iudicii [illegible] mors [illegible] variis de causis [illegible] in regimine [illegible] vigiliis [illegible] vite longe [illegible] variis [illegible] morti [illegible] quia omnes [illegible] morti [illegible].

quia non meruerunt [illegible] ad quem [illegible] culpabiliter negligunt [illegible] aliud [illegible] divine dispositionis [illegible] mors [illegible] quia [illegible] de medio [illegible] sue [illegible] ignotis [illegible] mors [illegible] tollit [illegible] merore ut quosdam [illegible] peste quosdam fame, quosdam gladio, quosdam [illegible] et ceteris modis [illegible] et ubique [illegible] sit mori [illegible] dispositione dei [illegible] vite [illegible] finalis [illegible] quibuslibet [illegible] debent [illegible] in tempore vite [illegible] ad que [illegible] in illo regimine [illegible] mors [illegible] illis deo qui novit quid [illegible] de malo [illegible] vivere [illegible] quosdam rapit in [illegible] quosdam in [illegible] ne longe vite [illegible] ab [illegible] in [illegible] et ne [illegible] deus [illegible] disponente [illegible] tempestive mors tollit [illegible] vel [illegible] illis [illegible] vel [illegible] possunt [illegible] vel [illegible] ponit [illegible] filius [illegible] non [illegible] non [illegible] melius [illegible] in deo [illegible] deo [illegible] morte [illegible] de medio [illegible] non [illegible] sunt [illegible] morte [illegible].

vel plus agendo bonos in virtutibus extent. apo 3
Dicitur non audivit bos ... adeo ...
ops eius ... q ...
... i ope tuo ... me ...
... ei ... de longi
vite qui q videt velle mitere a toti ...
... ipm mori non pmittit ... diu ...
... sit non ... debet
... dolens et quos ... de ...
... longe non ... tn ... de
... q alique ... cur
plus ... forte noceret ... alt pla
... alius ... tale mitere qui
plus nocet ... forte plus ... lo
... sicut fecit ... diebus ... adius-
ticiis a virtute reducit ... ne ...
... attendens ... sepe ... que
... vtiles fuit ... diu tales
esse poterat ... ceteris ... omnis mori pmittit
... mutantur ... sepe sue non ...
... cognoscere pot ... tn sic ...
... meliores volunt ... que ...
... non ... nec ... rez
... in mitere ... non ... bet ...
... ... sicut
... tollendi sit ... ne ... ibi vi-
... que fecit ... longe ... vite
... videns ... velles et in vti-
les ... et ... et ...
in morte ... vinceret ...
... viri ...
... dispositionis ... et ...
suspendunt ... libertatem ... videb.
... non sit post morte vita ... quia ... per-
vincent et illi ... illorum ...
dicit glosa ... non videbit ...
... cum videt ...
morientes ... et ... fuerint
... cum videt ... in ... mori
non putabunt aliquos post morte mortuos
peccata soluendos ... Legit 90.
... mors ... sunt bonos
et vtiles ... ad ... gua.
ad salutem ... dis ... in ...
planctum et luctum ... dec ... pt ...
deflenda sit mors bonorum ... meliorum
... non ... mors meliorum non de-
flenda cum sit ... vivis ... sicut ... mat
los non esse cum sint boni ... et ... molesta
... quod flet ... n de malo vt 117
... mors peccatorum sit pessima ... mors
bonorum bona ... morte meliorum
magis deflenda esse ... bonorum ...
... mors deflenda est ... eo quod tollat
bonum ... de medio viventium ... tamen ...

lugenda est ... qui tollit optimum et ... mors
optimi ... optimus ... est ... deflendi
... non vi... cum mors illius fuit ... (Flet[us] mal[orum] ? mortuis)
disponitur ... gratiam ...
... si ... Deflenda
solet deflere mortuos ... quidem plan-
gunt eos q fuerunt eis vtiles et dilecti ... et
... possint ... mortis sue ... illorum flet[us]
in illo ... mortuos quia solum deflet malum
... deflent mortuum quia fuerunt
vtiles ... alijs ... vel ... quia ...
... et ... flent
de mortuo eo quod ... bonis ...
mundi ... postquam laboriose et
copiose ... gustare incepit
... deflent quidam mortuos ... ca-
... meliorum ... post morte ...
... que ... et ...
... dignitatem non ... adhuc
morte flent vel lugiant ... post
... morte non ... expediret (oporti)
vel ... vt videat dilectorum ... vivum
que ... mortuum ... adhuc vivere
... accidit de malo ...
... aliis mitere ...
... et modis ... me- (hijs)
... fuerunt ... non ...
... eis ... tamen adhuc
... qui mortuus ... (... ... q ...)
sed ... dilecti ... vivere ... quod ...
... mortuus ... infirmitate
contingunt ... ad ... salus
... ante ... mortuo ... flet[us]
... mortuo ... plus aut
valet mortuo quia ad mitigationem pene et (Bonus - p[ro]mo)
remissionem culpe ... dico
... lugere mortuum ...
... et lugere ipsum ... et vi-
... ex ... Et n-
... sit decens et licitus
... legitur vi
... mortuos ut david et alij plures
... in morte ipse christus ... lacrimatus (joh x)
est super lazarum mortuum ...
... flentes ... in ... luctibus
et lugubres gestus super mortuos ... ex ... (ex ...)
... pietate ... vel ... amo-
... seu amoris ... vel ...
... licita sunt et decentes ...
ordinate fiunt et moderate ... luctus
... viros ad ... et fiunt ad
... mortis ... meritum ... (Flet[us] ... p[ro] mor[tuis])
fletum ... gratie ...
... super mortuos vivos
... frangunt et sepe vsque ad morte ducit fletus

simul et moriendo dum eos recipiunt et mortuis
in mille perficiunt. Flebant in fide quidam mor-
tuorum planctus excessivi et nimium lugubres
gestus quae nec prodiunt ex ... veritatibus
nec medicamine vocis mensurantur. Sed sunt
dissolute et barbarice similes quam vidimus
hominum insanie esse et gentilium superstitionum
reliquie quam pro mortuis fiunt lugubres
expense. Ista luctus vel lugendi ... in
nonnullis regionibus et conventiones consueti quae
minime decent. reprobandi sunt et abiciendi
tamquam vivis de mortuis non plus utiles
sed et utrisque nocivi et dampnabiles. quia sunt similes
luctibus mortuorum. Apud illos consuetus infi-
deles qui spem future vite non habent. opi-
nantes quod anima simul cum homine desinet. aut
si non moriatur quod tunc fiet in bestiam. hoc est
in bestiarum corpora ut quidam putaverunt philosophi
... debet ... aliquid tangere. Hoc
quidem sit de prima conclusione. Secunda
conclusio est quod magis lugenda est mors vite
iuste quam mors vite nostre. minus mors iniuste
presenti futuro quam ... tempore. Pro declaratione
conclusionis supponendum est quod tot sunt species mortis
vel divine quot recipiunt divine vite. Quia
mors et vita opponuntur privative. Igitur mors
sit privatio vite. et quantum vita iusta. vita
iniusta. vita spiritualis. vita mundialis vel naturalis
et vita naturalis ... privatio potissime
secundum habitum mors dicitur ... Unde quidam
dicuntur mortui mundo. id est quibus vita mundialis
est extincta. et ita quidam mortui ... in
quodam peccato. quidam mortui iniuste. In quibus
... vita iusta est extincta. Alteri ...
Ita quod non sunt iniusti ... actu vivunt
iniuste ... morte
... privatio iniuste vite ... ad morte
... lugubre ... lugenda magis quia ... sunt
... miseriore ... miserie ...
quod non ... mors ... suspendit
est ... Mors
... vite precedentis mortis vite iuste. Dicitur
... ad ... mors
... non ... vita ... et
... morte ... morte
... vite iuste ... mors iniuste ... singula.
est ... mors ... et ...
... Super mortuum plorat. defecit
enim ... super mortuum ...

reguerit ... nequissimi ... vita. sed
... morte fatui. Luctus mortui ... dies
fatui autem ... omnibus diebus vite illorum
... mors vite iuste ... futuro ... plan-
gibilis ... quia ... planctus vel plangibilitas ... quamfiet
... consequitur ... quod perit ...
si sic ... est ... plangendum
... absurdissimum est ... enim ...
qui hoc ... putant ... quod vel
quantitate mali quod perit ... est quantitate
vel quanto plangendi ad plangere ... pastore
vel custode vel ... certe ... et
quod non ... magis plangit ... triste
qui ... ante ... qui
magis ... dilexit est ... Dum
ubi supra dicit simul. quia tamen ... diu
... dulcedinis et alia bona ... quanto
de illorum amissione dolet vel plangit. Lugen-
dus mortui in futuro ... morte iniusta sunt
... quam ... illos et vivus non sunt
... sed ...
... corum mors ... sit plangenda ...
quod fuit ... Sequitur tercia conclusio
... magis plangendi sunt
nobis vivi quam mortui ... magis ...
... vel ... erronei ... videri ...
... magis plangere
... nobis ... quam ...
... corporis ...
... Tercio ... maior diligentia
... de removendis hic ... curis
... de removendo ... corpus. Patet
... conservatione ... iuste
et ... mors ... longe fugibilior
morte corporis. ... de ...
... corpus. ...
... ut homines ... sit ...
corpus ... de ... magis ...
... et ...
... ad ... medicos ... pro
removendo corporum infirmitate ... producte
... sanitate. Licet etiam quamvis sint
... corporibus ... mor-
tes et ... longe ... plangibiliores ...
... mortibus corporum. Unde ...
quod cum ... mortem secundum corpus tot plangunt
et ... lugubri gestu et ... in ...
dunt. ... omnes ... mortuum ad vitam
reducere si posset. Sed quamvis ... morte
... mortui ... nullus
movet. nullus plangit. nullus ... suscitare

2ª concl.
Lugenda est magis mors vite iuste quam mors vite nostre
[illegible]
mortis
plangendi sunt magis ... in quantum
... concl.
quantitate
... magis plangere ... diligit

ipm sathagit ad vitam. q pūctū q̄ iusticie
Si mortuus sit corpus vitæ facile resus-
citari posset a medicis ad vitam naturalem. si
aut mortuus ad vitam spiritualem. quanti precii
tis sunt qui fecerit. et quanti deberet medica-
corporum ut resuscitaret mortuos. Ipso
omnibus darent. et pluribus honorarent
Cur ergo tam pauci vel tam nulla requi-
runt dant medicamenta. ut resuscitet
eos a mortibus spiritualibus. Unde magis dilig-
unt vitam mortalem corporum quam vitam vel
spiritualem. Absit. Exclamat Jero. in libro re-
plicam. ignorantiam sui ac negligentiam dilectionis
mortis dampnabilis excecati. Item. Regis-
tri visio ad quem ... licet non sit impossibile
sint magis plangendi. Est tamen mors malorum
in ordine ad ipsos magis plangenda.
Quam mors bonorum. Et reducit hoc ex comm-
uni genere hominum. Item ex illa parte quod mors
que est punctus vite iuste. plangibilior
quam mors ... ibi deducetur fuit. Item alii
sunt cum morte subest in se veritas
mortis quam magis mutilatur. Item mortuus
quod mortale. Hoc est punctus in iusta vita
Sive sunt dicimus in ordine ad ipsos
etiam et si ad vitam vel divites bonorum
et malorum in moriendo. Unde sunt multi quorum
quorum mors ipsis solis mala est. Sunt
de ipsis et aliis est mala. ut mors eo-
rum. Licet qui licet sint mali tamen sunt vtiles
et quorum validi in regimine rei publice et
communitate patrie melioribus sunt. Sunt etiam
mali quorum mors ipsis nocet et aliis prodest
ut illorum quod negligunt quem bonum
ut lederunt eandem patriam. Et aliud mutatur
et faciendo bellum sicut modum reperit. Et
divine mortem bonorum sunt uterque quidem
boni quorum mors et ipsis et aliis prodest. Non
quod ex nobis sunt pessimus cuius mors sit
mala nocuit. Et ad eum aliquis profuit.
Fuit tamen et adhuc mors ... ipsa
plangibilis bonorum. Primo quia infelix
in necessitate. Secundo quia peccatis bonorum molestat
Tertio quia desperare dolorosissime affligebat
Sunt planctum aliquot in multis ... ad
ipsum. Familiariter cum ipso. Primo ... in ipso
et propinquitas naturalis seu cognatio adipisci.
Sunt quod ex propinquitate quia ... mortis
respexit ipsum. Ideo non omnis mors ...
mutari sunt fuit vel est potuit dicere
vespertibus lugubrium. Sunt etiam bonorum
quorum mors et ipsis mala et aliis ... ipsis quorum

quia moritur in obligationem ad penitentiam generationis
divitiis et aliis. Vel quia contingit necessitas ...
in gubernatione rei publice. Vel aliunde sunt
parte quia forte est talium sunt vnice heredes
principes. Propter hoc non semper mors iuvenum
aliquorum quos constat evolare ad regnum celorum
videtur multum plangibilis propter actum. Patet
quibus modis mors bona. Et accidentaliter lu-
gubrior est. Licet mors multorum simpliciter in
ordine ad ipsos plangibilior sit morte
bonorum. Item ideo exequias mutuimus quia
mortuorum exequie ... sunt lugubres
in ritu vestitu et cantu ~~...~~ omnibus
depositis ... sunt cantica. Vt alleluia
sunt. Et divinis laudibus et ceteris talibus. Item
sunt in cessandis est et vices colligi sunt
~~...~~ premissis. Preterea quis adiunctiones
aliter procede tetigerunt illi qui dicit in decretis
certe in breviis et divinis laudibus satisfacere
et respectionibus consideraverunt aliter exequies
singulorum vices et ceteris. Dicunt. non sint certa
est vere exequias mortuorum lugubres et
dicte et divine laudis carmina non generaliter
dicunt. Vt dicunt quod mortui tristati
cognitionem necessitatis dicit deum laudare ... debeat
an de iusti et dimittit. Item quod ... vero
cum constaret non et si quam esse non co-
mutabiliter pati. Item et si quicumque esse non co-
... tristantur facti mori cum sunt
... Et propterea ad infirm-
itatem ... ad baptismum
vt de pueris qui moriuntur ante baptismum
de quibus dicit ... indubitatum et quod
dum adveniunt celorum. Vt de illis infantibus
qui vel statim post baptismum decedunt vel
tam vel statim post baptismum possunt. Ideo quare
tam tempore magis fecerunt illorum exequie lugubres
et multitudinibus illorum exequie lugubres
dici possunt. Nec mirum et aliorum mortes
tristis quod in vita et morte miserabiliter carnis.
Cur ergo de exequiis illorum dimittitur cantus
levarunt sunt non pertinet carmine. Lectio
lectionem ... regem. Item cur et reget
inscius quam flebile regem. Item cur et reget
qui debet eis reges et reet ... ...
sicut ... cum decretissimum est. De pueris cum propter
baptismum mortuus. Item in iuria facit
mortui ... per unum. Item cur non facit
in iuris pueris talibus exequias sit de pueris
etiam aliquantulum professis et quorum aliquos mortui
pueri cum veritatibus decedere. Et ideo non statim
ad celum evolare. Item ad ista videtur illi de
opinione ... ... est ... ... dicit papa
vices dei ... Item quia dicit ... in superiorum
corporum. Ad aliorum ... non ... respirant
vel quia opinionem illam repetere ... non
non valet ... sunt ... Item alii

Exequie mortuorum
sunt lugubres.

diversimode quia iudicia dei inscrutabilia sunt. Forte
secretius soli deo notis multi in morientibus aliter modos
ad celestia dei visionem [illegible] Sed post eorum quod
intellectum quia adhuc eius spiritus erat in *recapit*
corpore possibile ut dicit Augustinus. Similiter for-
tassis eorum sic oculis inspicit ad illam celestia
[illegible] naturale ad corpus. Vocem ut multi opi-
nantur. Etiam non consequenter plenaria requi-
es fruitur usque ad resumptionem corporis. Vel inspicit
ad regnum illud finale plenarie in corpore
habitandum. Vel si non placet istud di-
cere, sed quod dicitur, scilicet quod duo fuerunt [illegible]
per valde bonis vel pauperes qui evolasse sunt
non fuerunt tamen possessores qui [illegible] aliqui
ipsi mortuo. Sed fuerunt [illegible] et [illegible]
[illegible] vivorum ad mortuos executores. Aut
tamen confessores qui recepto ad [illegible] eterne bea-
titudinis et [illegible] pietatis. [illegible]
aut qui subtiliter in illorum [illegible] omne [illegible]
leti sunt [illegible]. Ubi [illegible] in [illegible]
[illegible] post mortem bonorum quod eius [illegible] non est
[illegible] Item mors talium [illegible]
accidit id est [illegible] eos quia adhuc sibi et aliis
in hac vita multa proficere poterunt. Similiter
[illegible] mors [illegible] nobis accidit [illegible]
eo quod [illegible] advenit et ubi
mortis sit [illegible]
[illegible] gaudia [illegible]
[illegible] Ubi [illegible]
[illegible] nobis [illegible] eo quod [illegible]
[illegible] mundi [illegible]
[illegible] Gabriel [illegible] visio [illegible] et
quid sit [illegible] ad [illegible]
[illegible] Mors accidit sub
Honores(?) et dolores [illegible] quod [illegible]
adhuc [illegible]
[illegible] si mors [illegible]
ad [illegible] et dolores. [illegible]
[illegible] mortem [illegible]
[illegible] solent [illegible]
[illegible]
quibus aliqui [illegible] freneses [illegible]
[illegible] fantastica fuit [illegible] melancolici [illegible]
[illegible] fine [illegible] ~~[illegible]~~
Finis mundi [illegible] microcosmi plenum [illegible] erroribus [illegible]
et doloribus. [illegible] microcosmi [illegible]
[illegible] ad [illegible] mundi [illegible]
erit quo adhuc [illegible] in fine microcosmi
[illegible] in fine microcosmi [illegible]
mundi [illegible] fine ~~[illegible]~~
mundi sit [illegible]
[illegible] mundus [illegible] plenus [illegible]
plenus [illegible] plenus
[illegible] variis opinionibus

corruptis affectionibus [illegible] moribus
[illegible] viciis et erroribus. [illegible]
[illegible] ubi Christus [illegible] et alii
[illegible] Jam post [illegible] de *dolores [illegible]*
[illegible] mortis considerate [illegible] ordine
ad dolores mortis. [illegible] precedunt
mortem [illegible] in morte [illegible]
[illegible] mortem [illegible] illi [illegible]
[illegible] indicet ad infernum vel
purgatorium vel ad regnum celorum. [illegible]
quod post [illegible] infernum
vel purgatorium. [illegible] doloribus [illegible]
[illegible] cum morte. [illegible]
multi [illegible] sint vehementissimi
[illegible] dolent [illegible]
separacionis eius a corpore [illegible]
[illegible]
[illegible] videtur
[illegible] si dolor minimus est
[illegible] digiti de manu [illegible]
[illegible] nullus negare potest [illegible] et magis
dolor est [illegible] de [illegible]
[illegible] loco suo [illegible] in fine
[illegible] Dolor vero precedentium
mortem [illegible] remotiores [illegible]
[illegible] vite
[illegible]
[illegible] morte [illegible] non inducit tamen
[illegible] Ubi
[illegible] dolores mortem precedentes
[illegible] sunt morti [illegible] tanto sunt
vehementiores. [illegible] declaratione [illegible]
[illegible] adhuc [illegible] de comparatione [illegible]
[illegible] mortis ad [illegible] precedentes [illegible]
ad dolores [illegible] ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] Jam [illegible] ordinem [illegible]
videndum [illegible] quo ad
dolores [illegible] efficiunt [illegible]
[illegible] dolor [illegible]
[illegible] vel [illegible] aliquid [illegible]
[illegible] sensum [illegible]
[illegible] efficit. Unde Augustinus [illegible] de civitate
dei [illegible] dolor est offensio anime *[illegible]*
[illegible] passione ~~[illegible]~~ dissensio
Dolor vero anime [illegible] ~~[illegible]~~ dissensio *[illegible]*
est [illegible] rebus [illegible] nobis nolentibus accidit
[illegible] Augustinus. Videtur [illegible] quod *dolor*
dolor non [illegible] sed passio [illegible]
[illegible] *[illegible]*
[illegible] dicit [illegible] dolor est
[illegible] passio [illegible] per corpus.

Illa an[te] no[n] vi[deretur] c[ontr]a n[ost]ri sensu[m]. Tercio hec q[ue]stio
no[n] e[st] i[n]volu[n]tas s[ed] c[ontr]a[ria] volu[n]tati, ut i[n]nuit Aug[ustinus]
ex verbis n[ost]ris [illegible] ce[...]. Q[ui]a ergo nolito[rum]
s[un]t gaud[ium] n[ost]ri [illegible] volito[rum]. Tercio qu[ia] q[uod]sit dolor
e[st] simplicitu[m] corp[or]is, [illegible] e[st] [illegible] simpl[iciu]m
q[ui]a n[ost]re v[oluntatis] [illegible] a[n]i[m]e dolor e[st] [illegible]
[illegible] q[uod] p[ro]p[ter] [illegible] separatio
no[n] e[st] n[ost]ri [illegible]. Quarto q[ui]a no[n] e[st] aliq[ui]s dolor a[n]i[m]e.
Ordo — Ex hec p[re]missis co[n]clusione dico [illegible] morti
q[ua]m p[ri]mis vita p[ro]mis t[ra]nsi[v]i no[n] posset s[in]e dolore
experi[r]i, no[n] t[ame]n oz [illegible] morte i[m]medi[a]te
[illegible] vehemencia[m].
[illegible] co[n]clusio hec [illegible] p[er] ordine[m] deducta
[illegible] e[st] q[uo]d vita p[ri]mis t[ra]nsi[v]i no[n] p[otes]t s[in]e
dolore experi[r]i, loq[ue]ndo d[e] q[ua]m [illegible] puto q[uod]
hoc nemo negare possit q[ua]n[do] legi[tur] Aug[ustinus] li[bro] 21
d[e] ci[vitate] dei ca[pitulo] 13 dic[it] q[uod] [illegible] mortalium vita
pena e[st], q[ui]a tota tentatio e[st] [illegible] lit[tera]e [illegible]
Job 1 — [illegible] e[st], nu[m]q[ua]m no[n] te[m]ptatio & vita
[illegible] sup[er] t[er]ra[m] [illegible] q[ua]n[do] legi[tur] Eccl[esiastici] 40
qu[i]a ut [illegible] d[icit] [illegible] filios Ad[a]m
a die exitus ex v[entre] [illegible] in
die sepulture i[n] [illegible]. Adeo [illegible]
e[st] [illegible] d[icit] Aug[ustinus] [illegible]
Lactantius — [illegible] originalis p[e]cc[at]i q[uo]d solu[m] [illegible]
vincula [illegible] [illegible] sufficiant.
[illegible] spiritualia [illegible]
[illegible] q[uo]d [illegible] Absit ut eis obi[ic]e[re]
si [illegible] vitam i[n] illa etate [illegible]
& [illegible] excludere fi[n]gerit. [illegible]
[illegible] vitam [illegible] nu[m]q[ua]m
dolore [illegible] ab [illegible] frigoris [illegible]
[illegible] fame & siti [illegible] a pulice
[illegible] bestiis [illegible]
[illegible] & bonorum [illegible] miseriis aliorum
cu[m] dicat ap[osto]l[u]s [illegible] & ego no[n] in-
firmor [illegible] & ego no[n] [illegible] 2
ad Corinth[ios] 11 [illegible] mellorum [illegible] do-
lorosa [illegible] mors [illegible] dicat
Aug[ustinus] i[n] li[bro] confessionum [illegible] & sic e[st]
q[uo]d [illegible]
[illegible] mors[us] [illegible]
[illegible] culpe [illegible]
vide[tur] [illegible] obmitte. Aug[ustinus]
[illegible] [illegible] vi-
ta [illegible] post [illegible] fuisset
aliq[ui]s [illegible] servitute [illegible]
[illegible] febricula [illegible]
ducere[n]t vitam [illegible]
dicit Aug[ustinus] [illegible] Aug[ustinus] loq[ui]t[ur] d[e] illis
solu[m] [illegible] ad alios q[ui] [illegible]
[illegible] molestias [illegible]

& infortunio[rum] & [illegible] bene Aug[ustinus] q[uo]d
nec [illegible] vitam [illegible] trist[ic]ia [illegible]
[illegible] molestias no[n] [illegible]
n[on] [illegible] & [illegible] nullus dolore[m]
[illegible] q[uo]d [illegible] o[mn]es filii Ad[a]m [illegible]
[illegible] solet [illegible]
ut [illegible] & Aug[ustinus] [illegible]
[illegible] no[n] [illegible] a risu s[ed] a fletu ordit[ur] [illegible]
[illegible] mellorum sit [illegible]
[illegible] fletu [illegible] no[n] t[ame]n s[ed]
[illegible] Aug[ustinus] [illegible]
est [illegible] n[on] ei [illegible]
[illegible] q[ui]a [illegible]
[illegible] auctor
[illegible] no[n] potuit s[ed] [illegible]
[illegible] in bello ut [illegible] 21 d[e] ci[vitate] dei c[apitulo]
14 [illegible] q[ui] risit [illegible] & de [illegible]
[illegible] vel [illegible] i[n] longe [illegible]
[illegible] Ex hoc [illegible]
[illegible] dicit duo [illegible]
q[ui] [illegible] Ad[a]m [illegible] o[mn]es [illegible]
[illegible] morte affligi [illegible] & [illegible]
[illegible] deducte [illegible]
[illegible] o[mn]es filii Ad[a]m [illegible] doloribus [illegible]
vite [illegible] hoc t[ame]n no[n] [illegible]
[illegible] voluntarie se subiciant [illegible] & [illegible]
subicere ut dicit beatus Aug[ustinus] li[bro] 19 d[e] ci[vitate] dei c[apitulo] 9
q[uo]d [illegible]
[illegible]
[illegible] expectate
[illegible] Aug[ustinus] [illegible]
q[uo]d pene [illegible] voluntarie assu[m]pte
[illegible] hoc e[st]
[illegible] volunta-
[illegible] affligunt [illegible]
& [illegible] doloris castigationibus [illegible]
[illegible] peccatis [illegible] ad mortificatione[m] [illegible]
[illegible] solu[m] p[ro] aliorum [illegible] no[n]
[illegible] se voluntarie [illegible] vel affligi [illegible]
[illegible] i[n]imitari [illegible]
se doloribus & [illegible] sponte [illegible]
ut [illegible] & [illegible]
satisfacerent [illegible] ut [illegible]
[illegible] p[ro]mittere
[illegible] o[mn]es [illegible]
vite & [illegible] in novissimis [illegible] de-
[illegible] voluerunt [illegible]
[illegible] ad [illegible] volupta[te]s
[illegible] sit & [illegible]
[illegible] q[uo]d [illegible] no[n] sit ad [illegible]
[illegible] mundi [illegible] ad gaudia
celi [illegible] voluptatis [illegible]

Gerson
Afflicto volu[n]taria assu[m]ptae a [illegible] & [illegible]
[illegible] p[ro] suis peccatis
[illegible] assu[m]pte

non cum morte precedit in medio non dolorum molestia

adiectate paradisi stabunt opere quod post lapsum hominis prius potuit fieri est ut necesse sit transferri [illegible] vite in adiectas vite future et [illegible] de gaudiis et leticiis vite presentis ad spacias vite sequentis transire. Ergo quod sicut omnes hic [illegible] [illegible] cupientes quod post terrene vite ad gaudia perveniret celestia omnes [illegible] tamen primi [illegible] declinandum docuerit [illegible] [illegible]. Ergo quidem qui iniustus peccatores [illegible] temporis voluntatis [illegible] et [illegible] ymo omnis [illegible] eius [illegible] accidunt [illegible] patet supra [illegible]. Certi quod brevis huius vite [illegible] ut orum tollerentur [illegible] habitum celi gaudium in celis. Et dum nomen ut [illegible] tollerentur [illegible] quia illi qui peccatores quod vite [illegible] ut [illegible] non tollerent non [illegible] de [illegible] ad lectum [illegible] de [illegible] mundi [illegible] ad [illegible] infinita [illegible] si bonum [illegible] eius ageret. Et dicis forte quod [illegible] tollerent [illegible] huius vite ut orum [illegible] est quod tunc et ab illis quod omnes [illegible] huius temporis [illegible] peccatis suis vel aliorum [illegible] et leves [illegible] respectu corporis [illegible] dolorum quos pro peccatis meruerunt. Et per hoc deus [illegible] qui sic [illegible] cum [illegible] posuit. Ipsos per [illegible] leviter puniendo et [illegible] ut de peccatis [illegible] amonendo quod ut penis ad infinitum iret permittendo [illegible] [illegible] peccatorum suorum vite tollerent [illegible] integram satisfactionem [illegible] sufferentes [illegible] sentiet. Et aut [illegible] qui subadiacent [illegible] vel [illegible] [illegible] quod in [illegible] peccatis [illegible] quod minus [illegible] accidunt [illegible] illa peccatis suis meruisse non [illegible] [illegible] [illegible] aliis [illegible] [illegible] iudicaret [illegible] casu evenire [illegible] [illegible] in satisfactionem [illegible] tollerent [illegible] [illegible] adolescentes [illegible] de [illegible] vite [illegible] maiores vite future. Hic qui possunt magis indigere [illegible] [illegible] [illegible] debite [illegible] vel in exequendo vite [illegible]. Et [illegible] primi [illegible] quod [illegible] vite [illegible] [illegible] quod [illegible] duo difficilia que se [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] debite [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] dux [illegible] omnes filios Ade pre [illegible] doloribus [illegible] vite subire oportet. Hoc tamen non est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] primi [illegible]

[illegible] de [illegible] [illegible]. quod [illegible] vite [illegible] non possit [illegible] dolorem [illegible] non tamen [illegible] ut [illegible] morte immediate precedat [illegible] sit dolor vehemens. [illegible] [illegible] [illegible] quod non [illegible] morte in medio precedente [illegible] doloris molestiam. [illegible] [illegible] [illegible] morte [illegible] [illegible] declarat [illegible] [illegible] ut dicit [illegible] in libello de morte et vita. [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] doloribus non affligit. [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] mors [illegible] non violenta [illegible] passione accidente moriuntur. [illegible] [illegible] absolute est [illegible] vero mors [illegible] vite [illegible] [illegible] ut [illegible] accidit [illegible] precedere affligat doloribus tamen esse [illegible] mors et violenter [illegible] [illegible] ut [illegible] doloris [illegible] [illegible] hoc [illegible] in morte [illegible] vel [illegible] subita [illegible] [illegible] [illegible] tangibilem [illegible] non possit [illegible] sufficiat ad dolorem [illegible] vel [illegible] [illegible] velocitate [illegible] obici [illegible] [illegible] subtilior est non [illegible] dolor ut in [illegible] videmus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] decollatur [illegible] tempus [illegible] gladii [illegible] nullum vel [illegible] dolorem [illegible]. Non nego tamen decollandum [illegible] ante mortem [illegible] vehementer cum mors ut [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] forte negandum est [illegible] hominis post [illegible] [illegible] [illegible] aliquid quod dolorem [illegible] que tamen non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non sit. [illegible] [illegible] [illegible] adhuc dolere possit [illegible] videtur [illegible] [illegible] [illegible] materie [illegible] [illegible] ad [illegible] forme sufficit non potuit subito corrumpi. [illegible] [illegible] [illegible] in utraque parte post [illegible] capitis per tempus [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] capitis sit [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]. Et hoc [illegible] [illegible] de integritate habitudinis et disposicionis materie quam disposicionem [illegible] requirit non solum [illegible] [illegible] sed et talis materie in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] desinit non solum [illegible] desinit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] divisibilis [illegible] parte desinit [illegible]. Vel adhuc forte [illegible] tale divisionem [illegible] [illegible] [illegible] gladius [illegible] disposicioni quibus [illegible] [illegible] [illegible] videtur. [illegible] [illegible] [illegible] in diversis [illegible] nullam [illegible]

tempib[us] c[on]t[ra] g[e]n[er]a sequit[ur]. si a[n]i[m]a continua i[n] c[or]p[or]ib[us]
dispositis remanet. cu[m] ip[s]a sit subst[anti]a indivisibilis
... [et] inf[er]t[ur] me[n]t[is] c[er]ta diff[er]e[n]tia v[er]e mortis. p[er]
divisio[n]em homi[n]i illata. a morte divisionis aliorum
a[n]i[m]aliu[m]. divisibiles ad divisio[n]em subst[anti]a a[n]i[m]e
sp[irit]ualis q[uae] p[er] divisio[n]em aliquo mo[do]
remanet ... i[n] sp[eci]ebus ...
[et] aliis a[n]i[m]ab[us] ... dolor
de[bet] a[n]i[m]a ... dolor mortis ...
... [et] violente maior e[ss]e p[otes]t ab dolore ...
... vite. ... ad dolorem ...
... e[st] ... dolor ...
aliqui moriu[n]t[ur] dolendo. ex nimio gaudio
... ex affluxu sanguinis ...
... [et] ita ... mortis ...
... dolore. ... de dolore
mortis violente illate. q[uia] ... nullus
dolor e[st] ut colligi p[otes]t ex ...
... vita ... i[n]s[ta]bilitatibus
abstinentiis. p[ro]ectis. [et] ceteris q[ui] vita
molestiis duce[n]te ... [et] molestiis ... i[n]
... morte[m] sustine[n]t ... q[uia]
... virtutib[us] ... passi
sunt ... vita ... fortem ...
... aureola[m] no[n] meruit ... cum fortiter vincit
mundu[m] carne[m] [et] demone[m] ... vires ...
... passi s[un]t [et] in ... passi[o]n[e]
... debet ...
... cu[m] aureola sit p[re]miu[m] ... attribuit
... voce victorie ... datu[m] videt[ur] q[uod]
... debeat aureola mar-
tyribus ... [et] ... q[uia] aureola
no[n] dat[ur] v[e]l ... difficult[atem]
pugne ... [et] ... pugna
... virginib[us] meret[ur]
aureola[m] virginitatis [et] ... p[re]mii
... dat[ur] p[re]miu[m] ... modi
[et] e[ss]e pugnandi [et] vince[n]di mundu[m] ...
martires. dyabolu[m] ... ad doctores ...
q[uo]d ad virgines ... voce ... ad
... illos ... hostes singularit[er] et
plene triumphavit ... triumphantes
... contra mor-
... singularit[er] ...
... victoriis ... aureolis contra
merent[ur] ... pugna
[et] pugnando vicerit ... hostes. ...
... colunt ... [et] ... no[n] merent[ur]
aureola[m] ... gloria[m]. q[uia]
... illos. p[ro]p[ter]
... virtutis ... [et] maior ...
mori ... salvatoris ...
14 ... diligentia[m] ... q[uia] ...
... vitam ponat ... p[ro] amicis suis.

... nullus p[otes]t mori i[n] c[on]tinua mutacio[n]e. ... i[n] martiri
... mortis. ... salvatoris ...
de effusione ... s[ui] ... maior ut ... expectate ... vere ...
no[n] p[otes]t ... q[uia] ... eligit
mori p[ro] alio ... vel inimico ... q[uia] eligi
p[otes]t ut ... [et] mag[is] ... no[n]
martir p[otes]t ... maior ... mori martire ...
... vi[rgin]ib[us] ... martirib[us] ... maior ...
... virgine matre xp[ist]i q[uo]d ... no[n] p[otes]t
... vitam ... filios adam ... morte ... vita
sustine[n]t ... [et] ... sup[er] ...
aliqua[m] post hanc vita[m] regi[onem] felicitatis ...
no[n] meruit ... p[ro]p[ter] ... brevis
... ordo ... considera[tionis]
... videri de rebus
... filios ada[m] tot p[ro]p[ter] molestiis af-
fligit [et] ... q[uo]d ... adv[er]t[en]d[um]
[et] ... s[un]t ... homi[num] ... originalis
innoce[n]cie ... debuit ... a nullis
... molestia
... sensisse[n]t ... ad solacium
... [et] delectatio[n]em fuisset homi[ni] ...
[et] ... vita magne felicitatis ...
... cu[m] ... dei ...
... cum ... cum ... cu[m]
homi[ni]b[us] cu[m] demonib[us] ... si p[ri]mi
... tempore ...
... sibi ... fuisset ... i[n]
... felicitatis [et] ... peccatu[m] ... obe-
dyabolo q[ui] ... q[uia] deo ... fecit
... meruit ... necessitate moriendi
... molestiis. morte ...
... ex p[rae]cepto dei ...
... no[n] p[otes]t ... p[er] ...
[et] post ... homi[n]e ...
... de ligno ...
... morte morieris. ...
... de ligno ...
[et] ... maledicta terra i[n] op[er]e
... cunctis dieb[us]
vite tue. in sudore vultus tui vesceris pa-
ne tuo. done[c] revertaris i[n] terra[m] ... mori
... [et] ... sepultus. ...
q[uia] ... revertens. ...
... dei ... [et] ...
... sine ... propter ...
... dei ... ex ... ad
impetu [et] ... adversus ... excecatis
... dei ... p[er] hanc ...
... ceperunt ... exordio
... [et] ... fuerunt. ut
... voluntate ... ad

de
diff[er]e[n]tia ... de ...
[et] ... ad ...

ac phor hos sibi ipsi [illegible] e. ymo [illegible]
[illegible] qui [illegible] adversant [illegible]
[illegible] tamen exceptis q sit demon. et fomes
ille [illegible] [illegible] ministri ipsi. [illegible] ista homo
adversarii [illegible] dedit [illegible] hominis vitam
insidie, que ipsum habet intentione [illegible]
ut fiat [illegible] culpe [illegible] intentione [illegible]
tunc non adversatur homini sed ut [illegible] ministri
dei iudicium filios adam doloribus mediis
ad mortem [illegible] i. [illegible] vite [illegible] de-
ducunt [illegible] eccli. 39 [illegible] fames
et mors. bestiarum dentes [illegible] et [illegible]
[illegible] ad vindictam [illegible] [illegible]
[illegible] et peccatoribus in mala [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] hominem [illegible]
ipsum [illegible] et [illegible] [illegible] ad mortem
usque perducunt, que in mandato habent. ut
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] homini peccatori dicat insidere [illegible]
[illegible] pone tuos [illegible] [illegible]
deus [illegible] [illegible] vir mors q [illegible]
[illegible] mortis [illegible] ubique mortis [illegible]
mortis insidie et [illegible] mortis in elementis
in bestiis [illegible] in herbis in fructibus, in cibis
et potibus [illegible] [illegible] [illegible] homo
[illegible] suo motu [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] aer [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] frigore et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
angeli et [illegible] in morte dederunt, [illegible]
bestie [illegible], [illegible] et [illegible] vel
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in medio [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ubique [illegible]
filiis adam [illegible] ministri mortis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] laquei mortis. ubique
aperte sunt porte mortis, ubique [illegible]
[illegible] ubique [illegible] mortis. [illegible]
vel [illegible] [illegible] mortem [illegible] [illegible]
[illegible] defendere [illegible] [illegible]
mille [illegible] [illegible] artificialiter [illegible]
[illegible] [illegible] hominum [illegible] [illegible]
hominibus [illegible] suggerente [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] subito [illegible] [illegible]
in morte [illegible] [illegible] et tot [illegible]
[illegible] mortis [illegible] tot [illegible] et
machinationes. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] posset a morte. ubique [illegible] ut [illegible] est.
[illegible] mortis, ubique [illegible]
[illegible] laquei mortis, ubique latent [illegible] mortis.
[illegible] ubique [illegible] homini ne mors

latenter [illegible]. [illegible] est ei qui [illegible]
ne fiat mors in olla. ne fiat in [illegible]
[illegible] ne forte sit in [illegible] porte [illegible]. [illegible]
[illegible] est sibi qui bibit ne sit mors in cypho
qui dormit ne sit mors in lecto. qui vigilat
ne sit in [illegible] [illegible] motu, ne in [illegible]
[illegible] visu auditu vel [illegible] [illegible]
[illegible] velud quedam fenestre mortis. [illegible] [illegible] mortis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
fenestris vite [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] mortis fenestras seu [illegible]
[illegible] sunt porte mortis [illegible] est
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est
[illegible] [illegible] [illegible] fames [illegible] est
bestie crudeles. [illegible] porte [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] ubi mors
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] porte
mortis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] portis
mortis q [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de porte mortis q vita
mortale [illegible] [illegible] morte [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fuit [illegible] tot [illegible]
mortis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] mortalis q [illegible] hominem
[illegible] [illegible] ut [illegible] dicebat [illegible]
q [illegible] mortem [illegible] [illegible] porte
mortis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
geometria et astrologi. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] culpe et [illegible] mortis
[illegible] [illegible] porte [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] mortis ut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ibi porte mortis et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad mortem [illegible]
[illegible] porte [illegible] vite [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] amor [illegible]
seu cupiditas [illegible] plurimos [illegible]
[illegible] in morte [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
porte mortis [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] omnis [illegible] [illegible]
vehementer inflammare solet. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ne [illegible]
porte mortis [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]

Margin notes: Asin; Loquet; Viros; Ho nullus [illegible] a morte; Fenestre; [illegible] ix; porte mortis; pro ix

quidē corporis nostri ē corruptio· Quod ē i mor
te tāc inducat· nō solū cū mēbris sit [illegible]
[illegible] cōtinuatq̄ cordis [illegible] seu car
num delicias absorbet omnes vires seu pote
ntias vitales tāc valet· Itaq̄ sopore [illegible]
qui claudit i motus actus i ducunt· [illegible]
[illegible] deq̄ eius loq̄ [illegible] vices m
[illegible] mēbra [illegible] delic
cie· [illegible] debilitate [illegible] dur· et
p m̄ eius mortificatio· De hoc mō morti
ficationis apostolus nō tacuit· Ro· ad col· 4º
dixit· Videlicet q̄ de homīs ē vinces mortua
est· [illegible] mortem
[illegible] mobilis q̄ dixit [illegible]
mors ē et vim homīs [illegible] mors
seu sopor nolens mobilis· Tunc sunt porte
[illegible] ad illam intrāt [illegible] est
[illegible] seu [illegible] torpore pigritia [illegible]
vires tāc et [illegible] consumit· [illegible]
[illegible] delectabilium [illegible] redundat [illegible]
[illegible] et omnes vires ad similia ab
[illegible] [illegible] hoc
[illegible] hec [illegible] portas
[illegible] vel res [illegible] porte
mortis [illegible] ex voluntatibus [illegible]
[illegible] sunt porte [illegible] vensor [illegible]
[illegible] sunt porte mortis [illegible]
[illegible] mortis· alia ē [illegible] salut
[illegible] apostoli [illegible] ad [illegible] 2º [illegible]
[illegible] et [illegible] qui
[illegible] mortis i morte [illegible]
[illegible] vite [illegible] apostoli et alij
doctores boni [illegible]
fuerunt porte mortis [illegible]
[illegible] maioritate [illegible] quod
[illegible] sunt porte mortis [illegible] ex [illegible]
[illegible] abiectam [illegible]
[illegible] diligunt mobilibus [illegible]
[illegible] mortis [illegible]
[illegible] sit [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] amor [illegible] mi [illegible]
[illegible] tot portis [illegible]
mortis [illegible] corporis et [illegible] sensit [illegible]
[illegible] intrat [illegible]
[illegible] q̄ dixit· [illegible] custodierit
[illegible] vigilat q̄ custodit [illegible]
[illegible] nō [illegible]
[illegible] totus [illegible]
[illegible] psalmis clamando [illegible] dominum
[illegible] defensione [illegible] et [illegible]
[illegible] ibi [illegible] clamet [illegible]
me de inimicis meis [illegible] in adiutorium meum
[illegible] / libera me / redime me / [illegible]
me fac / vivifica me / ne derelinquas me /

Et [illegible] dum i [illegible] [illegible]
[illegible] volu[illegible] i deductione [illegible]
[illegible] nō posset [illegible]
doloris [illegible] nō [illegible] morte i medicine
[illegible] vel sit cū [illegible] dolores vehementes·
[illegible] in deductione [illegible]
[illegible] et diliget [illegible]
signat [illegible] potest inter filios
[illegible] post hanc vitam [illegible] i futura
vita [illegible] post hoc [illegible]
[illegible] i regno celesti· [illegible] signis [illegible]
[illegible] dicebat [illegible]
[illegible] vitā exules·
ab indigenis [illegible] celi [illegible]
[illegible] inter [illegible] et metu
[illegible] fluctuabilibus [illegible] utique [illegible]
sine [illegible] electos suos [illegible]
[illegible] signum probabile [illegible] nō habet
[illegible] i regno dei [illegible] in hac vita [illegible]
filios [illegible] nō [illegible]
[illegible] flagellari [illegible]
hoc· n· signum [illegible] sint [illegible]
[illegible] porco similes [illegible]
ē [illegible] vita [illegible] et i Iob· [illegible]
i bonis dies suos et i puncto ad inferna des
cendunt· et [illegible] mea [illegible]
[illegible] mihi ad [illegible]
[illegible] Aug· 21· de ci· dei
ut [illegible] legi [illegible] Ambro[illegible]
[illegible] [illegible] suo di
[illegible] ab Ambro· [illegible]
[illegible] ad nutum [illegible]
[illegible] Ambro·
[illegible] illi [illegible] meliti· [illegible]
cū [illegible] abeo· [illegible] post [illegible]
[illegible] cū [illegible] suis [illegible]
Ambrosius dixit· [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] cū [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] nō [illegible]
[illegible] modum [illegible] de
[illegible] vite ad [illegible] vite future [illegible]
[illegible] morte [illegible]
[illegible] signum ē ut [illegible]
[illegible] vite· nō [illegible] ad emendationem [illegible]
[illegible] et i [illegible]
[illegible] ille rex egipti qui [illegible] sub
tot et tantis flagellis dei· nō [illegible]
[illegible] fluctibus maris rubri· i [illegible] suis
[illegible] ut [illegible]
est [illegible] qui [illegible]
[illegible] tyrannide /
[illegible] et ita de alijs mobilibus [illegible]
[illegible] ē frequens recadiuo i idem
[illegible] mobile [illegible] recadiuo [illegible]

ps 126 · ps 18 · ps 28 · Iob 21

solent mortifere in corporibus sic et nascitur in spiritualibus
sunt in aliis studiis. Secundum signum est velle gra-
tias de vita presenti perpetue sine morte et remanere
bonis vite presentis cum in illis non [illegible]
de bonis presentibus temporis corrupti perpetue frui posset.
Unde inveniuntur nonnulli morbum usque ad horam de-
sperantes et vite presentis seu delectationibus affectus qui
eorum dicta patet quia misere vite statum quem
[illegible] honoribus potestatibus divitiis et voluptatibus cu-
perunt [illegible] eligentes quam statum
in regno celesti promissum [illegible]
et gratia eius ingratitudine [illegible] promittere
[illegible] Item temporale presentis vite felicitatem [illegible]
[illegible] Sed iuste quia statum celestis regni [illegible]
[illegible] non cupiunt nam qui bonis presentibus seculi [illegible]
frui non possunt [illegible] contemnere possunt
[illegible] ad celeste [illegible] non primi [illegible]
[illegible] peregrinantur in babilone
[illegible] in celesti [illegible] regnare. [illegible]
inde perpendo signum [illegible] in regno dei
Primum est velle pugnare et pugnando [illegible]
[illegible] hostes [illegible] scilicet mundum carnem et demonem
hoc signum tangit [illegible]
[illegible] nec [illegible] vivit
[illegible] pro xl
[illegible] non [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] filios [illegible] vite presentis [illegible]
[illegible] hostes [illegible]
[illegible] disposuit deus [illegible]
[illegible] hoste [illegible]
[illegible] hosta [illegible]
[illegible] pugnant
et hoste [illegible] cum duobus [illegible]
suis [illegible] et mundo [illegible] ad
[illegible] celeste [illegible] Secundum signum
[illegible] vite statum [illegible]
[illegible] felicitate [illegible] et non
[illegible] bonis presentibus vite
[illegible] et si affluunt [illegible] non
[illegible] ad [illegible] dei illa [illegible]
[illegible] non [illegible]
celestium [illegible] illi quietem [illegible]
[illegible] non [illegible] ad celestem [illegible]
tunc. Et [illegible] apostolus dicit heb. 13
Non habemus hic manentem civitatem sed futuram inquirimus.
[illegible]
[illegible] Johannes
[illegible] Vos de [illegible] ego de supernis [illegible]
mundo [illegible] ego non sum de hoc mundo. Et
alibi regnum meum non est hic. Et Johannes 14
[illegible] Vos non estis de hoc mundo [illegible]
de mundo [illegible] diligeret. Et
[illegible] Johannis [illegible]

[illegible] in celo [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] bona presentis [illegible]
[illegible] voluptates [illegible]
[illegible] videt [illegible]
[illegible] ad regnum celeste non [illegible]
[illegible] ubi [illegible]
[illegible] et ibi
[illegible]
[illegible] seu [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] mundum cum omnibus
[illegible] voluptatibus
[illegible]
[illegible] Tertium signum est [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] civium
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] signum electionis
[illegible] diligebam [illegible]
[illegible]
[illegible] hominum ad bonum
et malum [illegible] aliud signum
electionis [illegible] hominum ad bonum et malum
[illegible] diligere [illegible]
[illegible] et alias [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible]
[illegible] non
[illegible]
[illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] Aliud signum [illegible]
[illegible] filios
regni et filios [illegible]
[illegible]
[illegible] electione
[illegible] Tertium signum ex eadem [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] regno dei non
[illegible] dei
audit [illegible] quia vos [illegible] non [illegible]
non auditis. Johannis 8. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] dei audit [illegible]
[illegible]

Sig^m^ corp q^m^ p^r^ regno dei

heb. 13

ibidem cap. 13

Sig^m^ electi(onis) [illegible] hominum ad [illegible] et malum [illegible]

nichil ad eos pertineat eorumque dicunt / sed intra cor suum non discutiendo mores suos / non cogitant / et ne forte quod audiunt de eis sit dictum dispositionem eorum ut se corrigant. Cum sermo de adversitate illa processit quod ipsi se illi sentiunt obligatos et tamen dissimulent audientes oculos cordis aut aliorum adiuncte palliant / sed videns ... si ... in illis signa ... magis vereor ne forte ... audiunt ... ne sit / Item aliud signum est ... [illegible]

... Ioh

[illegible]

opinio

patet

[illegible]

scitu aliq cogitat sit esto q aut cogitat ingo
cogitat negr vniois sui ad corp9 itz dissolu
tu ee. ut inde doleat. tamē q2 tnc homo
nō dolz cu nō sit. Itez 3 adhuc i ultio 3
pclusiōis trat ps· q̄ erat· q nō ex i pu neta
mortis dolorz atendi hoi vehemētem q̄ ē de
ducendu ¶ Ex hijs q̄ dca sūt alia vla pūt
Pmo q̄ sūt morte ee sn dolose mise ee
hois 7 ita ep ut vīsu ē nt i morte natli vel
violeta ·oz· sn i mediate pcede d' sed· d' sit
cu morte esse dolosz 7· / Scd s° q mors pse
psiderata ē fugitia solu q2 facit nō ee aut
vel horz ¶ Tnō qd' itz redeundo ad gōz pūs
mortz· de copatoē nō ē ad misere ee pe
nes fugitie ¶ Tercī pt hic· vez mors h
se aceptā sit hoi magis fugi˜d/ omi ali
aliz pcali misie ¶ Et qno ē supro dcm/ q nō
omīe nō ee p morte ē calr fugiēdu cu alio
Patz hoc / q2 nō eē hois p morte· p oppm v
trop pl9 remanet hoc ē ait 7 mala vnitz·
mi9 fugi˜le ē q nō ee hois· aq° 7 aīa dese
net ee sc'd ē i oib9 brutis Signu aut q sit
nō ee p morte magis fugiēde sit· e q illa ac
tio pibz magis i fugiūt mos q' cronce rdut
aitz i morte desine q̄ntu illi q' ē mē post
nō ē hois· aīaz r manē aliqn pōi corp
reumiēda· Sup oīa aut nō ē hois scdm
qnodlibz sui fugiz ablyssim 3· mt modos nō
eendi· hoc aut nō fit p morte· sz fi' pt
p anichilatoez· q̄ntu dens i pmendo hoiz
q' aliz volē rat itz magis gdemit· n° iqn
cedabit· pp voces suprs assignatas ¶ Sicno
q° ita suppōi9 ¶ Pmo ē ca aliqs p voiace
dē natz· pme ē q loqndo de simplici mise
ee fugibilissim ē volut rato culpabili ee
misie· Pz q2 hoc ē dīne volūtati difformē
ee· et p hoc deo displicat ee· sn ipi9 offē
sium ee· hoc aut sup omē mala atraie
pti fugiēdu ē volu rate / q2 p nullo malo
alci9 rois vitādo debet ratiua volūt· dē
tore sui offende d' sibi p displicēe agē·
¶ Secunda pposicio scd s°· q culpabili mise ee
fugibli9 ē· q simplr nō ee / q2 scdm pt
sctic 7 pl sn dei offēsā· Pmū vo negqi·
¶ Tercio scd q pptue dolose mise ee· ē mi9
fugibile· q ppetus ymbly pnni i culpa esse·
patz eo ratiōe ratiōe et duo noctent dolo
rose misere ee· 7 nō duo pcabl' misere
esse· q illa nō fi' idē adeqite. patz sicut
oīs pe' s'9 sit dolor· nō tn oīs dolor ē pena
eog° hoc vllly pea suppōit malo 7 co
notaē· i ee rac qnnise culpe / hoc aut
pt ee dupli· q2 vel rac culpe itz i dulta
vel adhuc cu pea retere · incidy dapps
ratur· i eit simul pea 7 culpa / Exog° vlci9 sc

pcctis pib9 qm / ē dolose misere ee q mi
sere ee pcabli pculpa indulta patz hoc
q2 q' pctauit sic ē cz peccādi 7 pcade se
scendi· q i morte q' doloib9 affligi' nō s'
ēt i 7· ¶ Secūda gō do q pcabli misere ee p
culpa nō indulta 3 simplr fugibliu fugi
bilissim. p3 q icidit culpabili mise
ee· 7 vlr hoc misere ee dolose· Vnn ē
q aliq tenet q dyabl9 tenet i culpa pse
uerans· sit 7 mise pe· mi9 misere est
vel scht· q si sn pea i fluxa pptue i
i culpa pseuerātz / Ita q ghillos culpabilr
misere ee· 7 fugibli9 sa solo / q cu addit
sibi mise pcable misere ee· q ht dimi
nuit· de culpabili misere ee· q illud
misere priuare recordinate vel refert
Hec opiom pone nō teo / lig sustīn' lib
sit 7 alii ei sustini & adimerim / Sed
vo opnois qq pbiat· in q i ordie ad v
nu in mg fugibile ē malu culpe sn
respointe pm malo pene q cu malo
pene Exqno nō seq2 q q' i q' pue sit
fugibli9 pmu q sm q duplr misere ē
sz pcabli 7 culpabili ¶ Tercio dcos respt
pcaptabli· i hēt mata difficultas / de
cpatoē nō ee ad misere ee sn culpa
Vbi qsidandu ē q misere sn culpa ee
opposz solu delectabili bn ee· hoc ē opport
ei qd ē ee tale vel tāle / nō ee vo opponit
simplr ipi ee / Exqno seq2 q ps'm detme
pue rois· fugibilius ē nō ee· q sn culpa
cenat' misere ee / patz q2 p'm tollit ee
simplr 7 omē bn ee delectabili· q'm vo nō
sz solu tollit delectabili bn ee / q2 plus
de bono adimit p'm q s'm· igr fugi· est·
Vndo° ē vide' lib3 aug9 ix· d'a· d' ce
lia· v' d' l· q ita nali· ipm ē iocunduz
ut misi mg velmit ipzē cu sutmisia
q nō ee pēnalit· p· ut dicat misi i terup
natep vine q ez morte sinis / ma q
adhuc puncti puncti viuiz lig eiuisprosse
plongat / Exog9 aug9 i'· lib3 de misereis
q9 mundi / Ibi q̄nte an sit d' misis i
ferni et radz lig qudz doctor / q illos
mg appede nō ee· q sic misere esse·
hoc pt magis q° mors· q d' sn nalē
inclinatez / q nc oīs nā eē appetit ee· q
appetitu nō posse appede ee decitē ilba
aug9 ita i talib9 q̄m i plany / Sed scdm
passiois incitatioz / ē nc ddy ego ria tuis
inficiat se vel amiat repetīno i pm sua
et ipso9 desperati pp vehemēte pecnis
spade velut mg nō ee· q sic pptue
ee / Sicud ego q v nimis affligit desideat
mori· et s'm hūc modu deficiat· d' dey
desiderant mori 7 effugiet mors ab eis
¶ Ho° intelligi' s'm redz resn· responde ad

dolor 7 pe dolor

Concl' f'
culpabili ee fugi
bilissim' mise fugibi
lissi 7 voli contra

no ee ad
misere ee
sn culpa
opposit

fugibli

misis
viuit
morte

no appetit
appetunt
desperati qi
sic p
misere

vt hec tho
loc 3 appet
[illegible]
quo voce [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

no ee sui pcto pt ho appete q negat annichilatoz

pctz salz hoc mo si eligent . nisi vellet sic e
qui no ee . Ar bo iniste cuilz vetz vocm
e appetendu . Illud aut ad ptinz ad eloni petz
z bo qr dcor inste q quibz bonis gaudz
qui malus inste puit . Ad 2o intelligi
vetz vom restricte ad malu culpe q
dampnati sunt i illa obstinate pessima . quia
sic dm blasphemant z si hoc restitu sequere
iudiciu vite boie . plus vellet no ee . q
sic culpabile ee . Similr alz sund dz velle q
intelligi . qr inade indimz offensz . Vnd
ont ansug Tho . sup de bo . Et ad ista
z sic reffert illud dem xpi . Bonu erat
ei si natus no fuiss ho i . Aliter pro

[illegible]

ad celeste . n addin store sim pfice assequedu z
gsficanda . n etem hic ad ipm gfide . q le
hic dz vere xpianu . z q elue e opatatoz . no sic
tande e dag . Qui q fecisti nos ad te . ig
ctu e cor nrm donec requiescat in te . Illud
qd alibi dr . Qrie sic etni z sapientu . ut p . qd
nisi pcellit attingatt q pt pfecti illi qui
oia excellit . Alia pro q ee . o dsimta
ba pelige hic hic vine z pfice q diu vi
res sufficiunt qui an hoc mori alig debita
tpe . Ista pro q expe . pz exhort q bte
pauli dtq d sunt ba . ut fecit sic ad
philipp . Alit pro ... si no mo
... celu i celsu ... dz elige ut
diu ... vivat ... expec z ...
Ecce expmys ad hoc alit pro q e qd
quito no ee nisi ... ad simplr no ee
tato quicit fugibli ee ... aut simplr
no ee ... fugi ... no ee .

[illegible]

Et q[uod] c[um] solliate laudanda e[st] civil[iter] ut sic vivat
ut mortuus post se h[abe]at relinq[ui]t[ur] civilitas pluri[bus]
recordabilis q[uia] multi diu in melius p[ro]ficit p[re]s[en]s [illegible]
[illegible] usq[ue] h[abe]at de[inde] sit de morte q[uan]d ad intelligen[dum]
[illegible] vi[de]l[icet] p[ri]mo in c[om]paratio[n]e ad p[er]fectione[m] mistas
scil[icet] [illegible] q[ue] [illegible] p[ro]cedu[n]t et [illegible] vel [illegible]
[illegible] [illegible] ad illa q[ue] mors tollit [illegible]
i[n] relatio[n]e ad mala q[ue] morte[m] inferunt [illegible]
[illegible] Ubi q[uia] visu[m] fuit [illegible] mors q[uan]d [illegible]
deo [illegible] p[ro] [com]plemento [illegible] materie videm[us] est
[illegible] de p[ri]ma origi[n]e mortis [illegible] q[ui]ript
[illegible] deus q[ui] fecit [illegible] vitas [illegible]
et morte[m] q[ue] [illegible] [illegible] vi[de]l[icet] q[uod] sit [illegible]
statutu[m] e[st] s[emel] mori ad hebr. 9. c. et [illegible]
[illegible] statutum sit [illegible] adeo q[uod] [illegible]
[illegible] p[ri]mi parentis ade s[e]c[un]d[u]m et filius c[uius] [illegible]
[illegible] mortis ut [illegible] [illegible] p[er]ditas [illegible]
[illegible] q[uia] [illegible] in sudore vultus tui vesceris pa-
ne tuo donec revertaris in terra[m] [illegible] q[uod] deus
sit auctor mortis s[e]c[un]d[u]m q[uod] fecit morte[m] [illegible]
illud eccl[esiastici] xi. bona et mala vita et mors
paup[er]tas et honestas a deo sunt et [illegible] 39. c.
ignis grando fames et mors o[mn]ia hec ad vi[n]-
dicta[m] creata sunt [illegible] [illegible] nullus [illegible] de
[illegible] mortem [illegible] nullum p[ro]p[ri]um [illegible]
[illegible] [illegible] sine [illegible] permissu [illegible]
mors [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
illius mille in dimidia [illegible] [illegible]
q[uia] [illegible] Et si aliq[ui]s vel [illegible] tm [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel
[illegible] fuisset [illegible] [illegible] fuit [illegible] vel
a deo [illegible] [illegible] fuisset [illegible] mor-
tu[us] [illegible] mors e[st] [illegible] [illegible]
no[n] p[otest] n[isi] deo [illegible] [illegible] vi[de]l[icet] [illegible]
et institutor mortis e[st] [illegible] [illegible] regum [illegible]
q[uod] deus mortificat et vivificat ducit ad inferos
et reducit et deut. 32. Ego occidam et ego vivi-
ficabo [illegible] notu[m] e[st] [illegible] q[uod] deus [illegible]
[illegible] occid[it] [illegible] occidi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et no[n]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] simp[li]c[it]er q[ui] sit [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] unio a[n]i[m]e [illegible] ad materia[m]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q[uia]
et separatio e[ius] a materia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] aug[ustinus] [illegible] [illegible] e[st] auctor mor-
tis [illegible] no[n] deus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sapie[ntie] 2[o] [illegible] invidia diaboli mors intrauit
in orbe[m] terrar[um] [illegible] ro. 5[o]. p[er] unu[m] ho[min]em [illegible]
p[ec]c[atu]m i[n] [illegible] in mu[n]du[m] [illegible] mors [illegible] deus
no[n] fecit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
no[n] fuit [illegible] mortis [illegible] [illegible] [illegible]
moriendi vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et aliorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de[us] [illegible] [illegible]
[illegible] no[n] posset [illegible] vel
[illegible] ut aliud mixtu[m] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ad [illegible]
[illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] deus no[n] fecit morte[m] n[ec] letat[ur]
i[n] p[er]ditio[n]e vivor[um] creavit n[ec] deus o[mn]ia ut
essent et [illegible] [illegible] [illegible] no[n] ut
desinent et desinendo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] mors [illegible] deus [illegible]
[illegible] no[n] [illegible] [illegible] no[n] e[st] [illegible] mo-
[illegible] n[ec] [illegible] n[ec] [illegible]
[illegible] p[otest] [illegible] aliud [illegible] [illegible]
[illegible] ille [illegible] [illegible] relinquit morte[m]
[illegible] [illegible] a nullo [illegible] [illegible]
no[n] adeo q[uo]d [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] videt [illegible] sit mori q[ui]d mors
[illegible] mors et q[uod] mortui [illegible] de variis
[illegible] mortis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] aug[ustinus] 13[o]
de civitate dei c[apitulo] x. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] mors [illegible] [illegible] [illegible]
illud [illegible] [illegible] [illegible] vel
male morientes [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] no[n] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] mortuus no[n] [illegible] ut d[icit] aug[ustinus]
sed morte[m] [illegible] illud [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q[uia]
mors [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] et ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de q[ui]b[us] fuit lazar[us] et alii
[illegible] fuit [illegible] mortui et post [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] mortui fuit
[illegible] nullum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q[uod]
amplius ad [illegible] vite statum [illegible] no[n]
[illegible] mors [illegible] no[n] [illegible] [illegible]
fuit [illegible] et [illegible] erunt om[n]es q[ui] [illegible]
iudicium resurget q[uia] nullus [illegible] illorum
amplius desinet esse p[er] morte[m] n[ec] amplius
vita [illegible] [illegible] [illegible] aliq[ui]s n[ec] cibo n[ec]
potu egebit [illegible] [illegible] [illegible]
casum [illegible] mortis [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] no[n] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
capit iuvenes et senes divites et pauperes
[illegible] bonos et malos [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] e[st] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q[uia] [illegible] nob[is]
sit [illegible] no[n] ideo e[st] [illegible] et
[illegible] [illegible] q[ui]d e[st] [illegible] q[ui]d [illegible] vult
q[uod] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

de [illegible] auctor mortis [illegible] fecit morte[m]

deut. 32

[illegible]

[illegible]

mors d[omi]ni

[illegible] 2[a] 3[a] [illegible]

g[ra]d[us] vit[a]e h[uius] mediat[i] b[re]ue ut moreris. Alia me
dia longa[m] ut morieris. Quid hoc no[ta]t n[isi] q[uod]
duplex e[st] mors in g[e]n[er]e s[cilicet] p[ri]ma [et] s[ecun]da. p[ri]
[illegible] [et] [illegible] longa et et[er]na. p[ri]
[illegible] vite p[re]s[en]tis [illegible] vite iuste et
delectabiles desp[er]ato. P[ri]ma mors n[on] relinquit
n[isi] ab [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] post q[ua]m
nullus amplius morietur. Et q[uod] i[n] illa [illegible]
mors q[uia] [illegible] vite morietur [illegible]
[illegible] s[ecun]da. et plene incipiet [et] t[er]m[inum]
n[on] [illegible]. De q[ua] d[icit] b[eatu]s Aug[ustinus] [illegible]
[illegible] [et] o[mn]i[u]m malor[um] pessi[m]a [illegible] mo[rs]
[illegible] q[uae] in et[er]n[um] sit [et] et[er]nalit[er] erit. [illegible] e[st]
[illegible] n[on] [illegible] aliud. [illegible] [illegible] [illegible] eos
[illegible] eo q[uod] cu[m] potuissent salutem [illegible]
[illegible] [illegible] ad talem calamitate[m] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sponte illud in
[illegible] [illegible]. [illegible] malu[m] e[st] p[ec]c[at]i [illegible]
q[uod] e[st] [illegible] affligere m[agis] [illegible]
est diuine iustitie. [et] e[st] maior [illegible] malu[m]
insufficiencius. [illegible] malu[m] e[st] p[ec]c[at]i dampni q[uod] est
carencia felicitatis eterne. Et videt[ur] hoc malu[m]
p[re]cedenti [illegible] vi[illegible] e[st] [illegible]
[illegible] e[st] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] malu[m] e[st] mors q[uia] bo[num] e[st] vita q[ua]m tollit
[illegible] maius bo[num] e[st] et[er]ne felicitatis q[uam] malu[m]
sit et[er]ne dampnacio. Est p[ec]c[at]i dampni malu[m] malu[m]
[illegible] [illegible] e[st] malu[m] culpe [illegible]
[illegible] [illegible] offensa. blasphemia.
[illegible] [illegible] [illegible] ult[imu]m [et] t[er]ribilissi[mu]m o[mn]i[u]m
malor[um] [illegible] e[st] o[mn]e malu[m] q[uo]d [illegible]
aliud in [illegible] [et] dolor[i]b[us] [illegible] [illegible]
[illegible] malu[m] [illegible] e[st] de[m] [illegible] Aug[ustinus]
quo dicit [illegible] mors [illegible] q[uae] et[er]na dampnat[io]
[illegible] et o[mn]i[u]m malor[um] pessima est [illegible]
[illegible] Aug[ustinus] [illegible] morte [illegible]
[illegible] n[on] possu[n]t [illegible] [illegible] possu[n]t
[illegible] [illegible] [illegible] possu[n]t [illegible]
[illegible] [illegible] q[ui]d e[st] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vitales
[illegible] [illegible] [illegible] vitales [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sit de mori. De moriente v[er]o dicit
b[eatu]s Aug[ustinus] [illegible] [illegible] q[uod] mo-
riens difficillime diffinit[ur]. q[uia] [illegible]
[illegible] mors venit. n[on] [illegible] moriens [illegible]
[illegible] cu[m] v[er]o mors venit. mortuus e[st] [illegible]
[et] n[on] moriens. [illegible] dicit [illegible] Aug[ustinus] e[st]
corpore [illegible] n[on] [illegible] moriens [illegible] vivens. cu[m] h[oc]
[illegible] [illegible] [et] corpore [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] n[on] [illegible] moriens [illegible] e[st] [illegible] mortuus.
[illegible] [illegible] doctor [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] e[st]
[illegible] [illegible] [illegible] cu[m] [illegible] i[n] [illegible]

[illegible] [illegible] fiat i[n] instanti ut v[idetur]. [illegible] h[om]o
moriens [et] in t[em]p[o]re s[e]p[ar]a[ti]o[n]is mortuus [et] [illegible] t[em]p[or]e
[illegible] [illegible] q[uia] i[n] [illegible] [illegible]
[illegible] cu[m] [illegible] nulla sit [illegible] [illegible]
i[n] instanti [illegible] fit [illegible] i[n] illo e[st] mortuus.
[illegible] q[uod] [illegible] loq[ue]ndo idem e[st] mori [et] mortuu[m] et
e[ss]e [illegible] idem e[ss]e [illegible] [illegible] [illegible]
n[on] [illegible] distinguere int[er] morientem [et] mortuum.
[illegible] [illegible] mortuu[m] [illegible] i[n] [illegible]
[illegible] [illegible] q[uod] [illegible] loq[ue]ndo [et] [illegible] mors
n[on] [illegible] aliud [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] n[on] [illegible] p[ro] desinitio[n]e
[illegible] [illegible] illius si [illegible] [illegible]
[illegible] ab illo q[uo]d vivificabat [illegible]
vitales op[er]aciones [illegible] [illegible] q[uod] mo-
riente h[om]i[n]e licet alia [illegible] desinat e[ss]e
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vivum [illegible] toli
ab e[ss]e. [illegible] [illegible] [illegible] vivit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vivus
[illegible] [illegible] [illegible] mors [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] amalech
[illegible] in instanti mors dolor [illegible] 15
[illegible] [illegible] [illegible] forte [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] mors [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in instanti separacio[n]is [illegible]
q[uod] [illegible] [illegible] [illegible] corpus cu[m] [illegible]
e[st] separata [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] doloris [illegible] [illegible] [illegible]
corpus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dolor
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
mors [illegible] [illegible] [illegible]
vivum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q[uia] continet
q[uia] [illegible] amplius [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] n[on] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] toti
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
vivit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
simplr. n[on] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] n[on] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cadaver q[uo]d d[icitu]r corp[us] mortuu[m]
n[on] [illegible] corpus mortuu[m] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] vivum [illegible] [illegible]
cadaver [illegible] [illegible] vivit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] corpus [illegible] [illegible]
[illegible] mortuu[m] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] vitales [illegible]

filius dei vere dicebatur mortuus

quicquid ut dicit magister in ...
vivum dicitur. Quia autem quia per mortem christi
humanitas per tres dies remansit suppositum filii dei quod
prius fuit homo et post separationem anime a corpore ideo
dei filius denominabatur mortuus. Alia tamen ratione
quia quod corpus dicitur mortuum quod fuit ideo dicebatur dei
filius mortuus quia humanitas constans ex anima et
corpore sibi ypostatice unita desinebat esse per se-
parationem anime a corpore propter quod dei filius desiit esse
homo et incepit esse mortuus. Et quia verum erat
tempore quo erat vivus et mortuus. Unumquodque autem est aliud
et aliud. Quomodo et ipse idem prius erat mortalis
et immortalis. Respondet quod loquitur de morte
communi hominum et de morte christi. Propterea idem
dicitur quod prius erat homo vivus et manet dicitur mortuus
mortuus. Quod in morte aliorum ubi ypostasis
non distinguitur ab anima et coniuncto non potest
dici nisi omnis quod moritur desinit esse. Quia in illis
non fuit suppositum eminus morte tamen esse
non desiit. Et ita non potest. Ipse moritur quod esse
desinit compositum et cetera quod homo
quod in suppositum anima moritur et tamen non desi-
nit esse non vero quod in quantum. Vel forte ab
dicit filium dei ideo non denominatum mor-
tuum per separationem anime a corpore. Sed propter quod
corpus mortuum sibi unitum erat. Et ut verum
sit ...
...
corpus mortuum assumeretur ... tamen
vel utrumque sit ...
vero filius dei dicebatur mortuus et alia ratione
corpus corpus non ... mortuum ...
separatum ... ab eo ... sit dispositio
et organizata ...
propter illa organizatione dispositio ...
... desiit esse. Et amplius non ...
materia quod fuit sub forma mortua ...
materia prima quod fuit sub anima ipsius adam
ubicumque ... dicitur mortua ...
... dicendo quod ... forme vive ...
quod eadem materia ... vivit et mortua ...
... adeo ... sub anima ...
... quod non quod ... est mortuus ...
... quod ... mortuum ...
... materia desinit esse mortuus. Tamen desierit
... forma et dispositione organica corporis ...
vel ... Vel quod ... esse
esse mortuum. ... illa ... quod fuit ...
eius ... mortuus ... dici
mortuus. ... quod ... fuit ...
... materia et adhuc non est ... ...

... dicitur fuit separatio ... aliquis ...
... dicitur mors eius ... vel ...
... forte ... quod mors est illa ...
post ... separationi ...
mors est aliqua ... vel ... alia
quod repugnat ... hoc mors ...
... et corporis ut ... Separatio autem non est
aliud quam ... separare. Sed divisio ...
divisio. ... mors est privatio vite. Sic
... est privatio visus. Tamen quod ... non
sit aliud quod ... privatus visu. Mors non
erit ... quod corpus privatum vita. Ad ... m
quod ... et ... loquendo. Mors
... quid ... i. non ... dicitur de ...
non dicitur esse. Sed non esse ... sic ...
quod adeo ... non ... potius
... quod ... ... materiale sit
aliquid ... Vel dicendum posset
quod ... loquendo. ... dicitur ad ... sine
... separatio ... per ... separationes ...
... quod ... separatio ... mors
... et mors ... separatio ...
quod morbum ... ...
mors dicitur ... mors
... quod ... mors ... dum ...
... passiva ... dicitur ...
... quod mors illa ... quod ... mor-
tuus fuit ... non ...
... quod mors ... quod ...
mortuus ... quod post ... mor-
tuorum ... quod mors ...
de morte ... mortua ...
... quod ... ad ...
... et ...
morte ... ...
... mors ... ...
... mors ... ...
mors ... ...
Et mors ... vite ...
... quod ... loquendo mors ...
esse dicitur ... ... corpore
... loquendo idem
morte ... esse quod mori et quod moriendo
esse et quod mortuum esse. Idem ...
... quod ... dicitur ... quod ...
... modis esse vel ... mors dicitur
vel dicitur ... ut dicebatur ... mors
... non esse ... esse dicitur
... quod ut ... est mors aliquis ... dum esse
vel ... dicitur ... anime ... materia
separatio ... ... non ... est
non est aliud ... et ... quod quod

filius dei in triduo

materia prima fuit sub anima ipsius adam

... constitutione

inseruit sepulti manent. Unde quo ad beatum Aug[ustinum]
13° de civitate dei c° xi d. Quia mortui postquam
resurgunt esse dicuntur in morte, non tamen proprie ap-
pellantur morientes. Unde patet quod magister comprehendit
mors hominis est et diversimode [illegible] quia mors corporis
animalis [illegible] mors [illegible] desinunt quia [illegible]
[illegible] non dicitur mors [illegible]
quia [illegible] non manent sepulta [illegible]
sed tamen cito desinunt esse quia cito desinunt materie
in esse [illegible] et minus potentie mors
brutorum [illegible] est post [illegible] instans
non est corpus [illegible] hominis [illegible] secundum modum
loquendi [illegible] possunt [illegible]
[illegible] mors est corporis
[illegible] sub [illegible]
dispositione manserit. mors [illegible] modo loquendi
dici posset [illegible] corporea ma-
teria disposicionis [illegible] mors [illegible] si tamen dici
potest [illegible] Potest
[illegible] mors [illegible] verificari. Si tamen
sit dicere mortem [illegible] esse [illegible]
mortuum esse et nondum redisse ad [illegible] vi-
vum esse [illegible] mors [illegible]
[illegible] usque ad [illegible]
[illegible] mors sit [illegible] in
[illegible] non resurget. [illegible]
[illegible] non vere vivit, tamen [illegible] vivit
[illegible] dici vel [illegible] mortuus.
[illegible] quod [illegible] et [illegible] nomine
[illegible] corporis [illegible] cadaver et [illegible]
[illegible] vel denominatur mortui [illegible]
vivit [illegible] mortuus dici. [illegible] est
de vivis [illegible] et [illegible]
simpliciter [illegible] vivis [illegible]
[illegible] mori
vel mortuus dici posset [illegible]
[illegible] de deo sit [illegible] de [illegible]
fieri potest et si non eodem modo, tamen [illegible]
modis [illegible] mortuus dici
potest [illegible] est
[illegible] mortis [illegible]
mors [illegible] principium vitale [illegible]
[illegible] vel [illegible]
modi mortis patescit [illegible] homo mor-
tuus dici posset [illegible]
[illegible] operationis vitalis. Videlicet substantiale
et accidentale [illegible]
[illegible] vel [illegible]
vel [illegible] potentia [illegible]
vite [illegible] non potest. [illegible] tenendum est
[illegible] actibus vitalibus
[illegible] vite [illegible]
[illegible] ad dispositionem [illegible] vel [illegible]
[illegible] actuatorum [illegible]

Videlicet quo ad proprium actum vitalem debitum. Et vel [illegible]
[illegible] mors potentie vitalis
[illegible] Unde patet [illegible]
differentie mortis [illegible] potentie
[illegible] vitalium [illegible] non [illegible]
[illegible] mors vel mortificatio. [illegible]
[illegible] dispositionem vel [illegible] ad vitalem
[illegible] mors potentie vitalium
[illegible] mors anime [illegible]
[illegible] vitalis [illegible]
[illegible] et quia [illegible]
[illegible] vitali-
[illegible] mors dicitur [illegible]
[illegible]
vel [illegible] vitalis [illegible]
[illegible] labo-
[illegible] vitalibus actibus [illegible]
[illegible] mortem [illegible] apostolus [illegible]
[illegible] mortificationis [illegible]
[illegible] Et [illegible]
[illegible] ad col. 3. Et [illegible]
[illegible] scandaliza-
[illegible] actus [illegible] scandalizat [illegible]
[illegible] Item in-
venitur et mors [illegible]
vitalis principii accidentalis [illegible]
[illegible] vitalem actum [illegible] vel
[illegible] debite. [illegible] homo mors
[illegible] mortuus sit vel mo-
riens. [illegible] mortificatus
[illegible] dei [illegible]
ad [illegible] vitalem actum [illegible]
[illegible] fidei [illegible] vel [illegible]
[illegible] vitalis [illegible] mortuus est.
mortem [illegible] vite [illegible]. Videtur [illegible]
[illegible] dici posse mortuum [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] non potest [illegible] operationes vita-
les [illegible] vegetationis sensationis [illegible]
[illegible]. Ideo videtur quod vere [illegible]
[illegible] et mortuus dici possit, [illegible] corporis
[illegible] Item [illegible]
desinunt [illegible] non
potest [illegible] vitales [illegible]
[illegible] mortificari [illegible]
[illegible] subiecta
anime [illegible] possibilitas
[illegible] desinunt [illegible]
anime et corporis. Vel [illegible] non potest [illegible] actu
[illegible] actus
[illegible] potest [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] corporis
[illegible] anime [illegible]
[illegible] potentias anime [illegible]

ab omnibus dispositionibus corporis [illegible] que
separato corporis abesse desinunt. secundo autem formas
desinunt [illegible] a i mediate vel [illegible]
[illegible] Unde [illegible] separata
a corpore abesse mortua dicenda sit. [illegible]
et sentit ut ille willelmus [illegible]
ad quod [illegible] dico [illegible] corpore non vivit
[illegible] mortua [illegible]
separationis a corpore [illegible] illa separata
non [illegible] vivere [illegible]
operationes vitales [illegible]
[illegible] ad vitales operationes [illegible]
[illegible] mortuus non [illegible]
[illegible] non posset [illegible]

[illegible]

in [illegible] de [illegible] sicut

[illegible]

... desistunt vel suppeditur ... mortis ... morte ... mortuum ... vel sopor que facit ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

Gentiles phi(losophi) et sibille adeo fuerunt illustrati

|| intus

videt

Veritatis ... quot modis homo invenire possit

Ut vere ... fuit ... in morte corporali

Quomodo circa ... adepcione ... omnium ante mortem

secretorum ... Eze. ult. i. quod ipse ipso dei
deum apud eos tunc et ego plebs eius ... et aptacionem
tunc debite pro disposicionem et graciam [illegible]
et applicat ... desiderium et replebit illum
deus cognicione veritatis. Credat ergo applicatus
... et in libris philosophorum qui amore
veritatis ... et abstracte
actus mundi et curis illecebris vivere elegerunt
... sic licet applicatum deus revelavit quibus-
dam gentilibus sibillis intus ... christiane religionis
secreta ... veritas ... in ...
... et ... radice ...
de misteriis christi illustrati fuisse. Unde ... dei
non est dare ... sicut apostolus ... modum
... ad salutem ... illumi-
... ad salutem aliorum ... et ...
et sibillas et alios de futuris ... christiane reli-
gionis deus illustravit. Sunt ... religio
et veritas ... [illegible]
ad ... veritati ... fideles ... in-
venirent ... et ... veritatis ...
Item ... quod ...
tres modi quibus homo ad ... veritatis pervenire
solet ... motus ...
et desiderium veritatis ... addatur alii tres modi
... illumi- ... denotat ...
... [illegible]
... modi vel vie ... ad ... veritatis
possent singula deducere ... prolixitatis
Deinde quia tactum est quod ... in morte corporali
accidit ... [illegible]
... fit in morte ... non
... vide ... aliquid
valde abstracta ... et operacionibus
vegetativis ... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... in morte ... [illegible]
... [illegible]
de ... adepto ... [illegible]
... [illegible]
... intellectum ... disponere posset.

... [illegible]
... vite. ... advenit sit omnium intellectum
et in intellectum nostrum actualis ... [illegible]
... passivus et ... fiet per quandam
contemplacionem vel applicationem intellectus ... admi-
... non ... delectacione ... [illegible]
in ... non potest se redigere et
ponere in aliquam disposicionem ... mag-
... [illegible]
... actualiter ... [illegible]
... non videbit

Exod 33

me homo et vivet ... vite ... [illegible]
... modum ... [illegible]
... quod ... consistencie
... clare et distincte sunt
actus ... [illegible]
... ad statum ... [illegible]
et non ad statum vite ... adhuc
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
de ... illustrati fuerunt ... adeo ...
... ut beatus paulus in raptu et
alii plures ... positus quod mors
pluribus modis ... solet

Mors multis modis ...

... [illegible]
vite ... vite ... vite
... vite mundialis ... vite delectabilis ...
... mors ... mors ...

Mors transitus de hac vita in vitam glorie

et mors ... omnibus
... transitus ... vita
in vitam glorie ... transitu ...
vite vita vegetativa cum omnibus operacionibus
vegetativis ... [illegible]
... non ...
transitus ... vite ...
... [illegible]

Mors vite finis ... non ...

... finis mors ... [illegible]
... transitus vite ...
in vitam glorie ... transitu finis ...
... vite ... ad vitam
vegetativam ... et ... statum
... non ... mortis ...
... opposite vite ... et
vite mundialis et ... et mors ...
... [illegible]
... violenter ... fieri ...
... de morte opposita vite ... [illegible]
... finis ... vite ...
... finis ... mors.

Mors opposita vite ...

quam in spe sentiunt non fuisset si peccatum non precessisset.
Hec inde mortuum est. Et sic quia dicens generatur
est morte peccati hominibus si accidunt de lig...
sic boni et mali. Et notandum de illo
comedimus morte moriemini. Ut sequitur videtur.
Quia si comedatis de illo non peccassent non fuissent
unquam mortui. Patet ergo quod secundum opiniones quod
ex alia radice orta est mors in brutis animalibus
et corporalis in hominibus quia dicit quia in brutis contra-
rietas elementorum corporis quo componuntur et commo(n)stratione
actionis vite corpus pergit sicut incineratum. Tertio
alia. Dicendum quod in ista ubi agit spiritus
de immortalitate hominis quam sub statu innocentie
habuisset videlicet contrario modo concedendo.
Ergo hoc dimisso videatur hic de origine
mortis in specie (ad) quam videatur quod inter omnes
mortes fuit simpliciter prima et quasi origo alia(rum)
speciem mortis originis hominis. Et iterum peccatum est
mortis species illa. Sed mors qua opponitur vite
iustitie. Igitur non morte ante mortem hominis
primus parens angelus mortuus fuit. Et dicitur
fortassis meditante ex morte illa que est privatio
vite iustitie radicitur in morte penae quae est opus
vite delectabilis vel quiete. Deinde angelus
id est dyabolus factus diabolus morte subiugavit ho-
mines primos in morte que est privatio vite iustitie
per culpam in obitu deiecit. Ad quam morte(m)
secuta est et non dum mors que est privatio vite
animalis sed et mentalis moriendi. Secunda est
ex eadem radice mors corporalis et pigritie et
mors penalis miserie. Tertio id primum species breve
Duplex vite omnium malis et mundialis et mors naturalis
(sed) aliquam violenter nec includunt. Ex eadem ra-
dice veniunt hic species fiant per gratiam spiritualiter
vivificate et peccati fomite mortificate. Primo
ergo sed spiritum peccati criminis mortificatur. Unde
videtur iterum quo omnes species mortis proprie
et improprie accepte veniunt ex venit prima
mortis species quae privatio vite iustitie per mortalem
culpam. Sed nunc forte unum velle illa prima
mors duas mortes origo dicit ex morte
peccati vel culpe quam. Secundo quia non oritur
hec talis sed mors secundum ex gratia vita
ex vitalitate vitalis potentie a dei bonitate li-
bera. Et sic bona voluntas primi angeli quod peccat
et nec quoque voluntas ullo malo peccat. Hoc
vel eo quod primum malum ex se ipso
primo visse et quam in alios celeriter proficere
diffundit. Venit igitur prima mors ex vitio
quod malum ex bono ortum habuit originaliter
et non secundum quia quibusdam heretici dicunt
et ordinem malum ortum est ex uno primo et
dependerent malo quasi ipse deum ut primus ma-
lorum primum appellant. Sed quamvis sic visum

mors origine et auditu quomodo mors corporalis venit
ex morte mentali et quia mors mentalis venit ex vitio
vitali potentie vitalis a deo libere. Secundo
est definire mortem utriusque. Hec est unum et alterum
destruendum est et aliquo finaliter deficit. Utrum an
mors per morte(m) vel per vitam mors destruenda sit
...iterum deficit. Tertio unde ergo dico secundum ponendum
primum est quod ex eadem est ex parte creature. Primo ergo
vite iuste et mortis sibi opposite. Patet hoc
quia utraque primitive oritur ex potentia vitali a deo
ric libera quam velut libera voluntas. Secundo
est quod ex eadem prius mors mortalis deficit
originaliter precessit. Hec secundum quod peccatum
... sine usu liberi arbitrii non potest destruenda
... vitalis potentie de lege generali. Tertium est quod quibus
vitalium potentiarum vivit vivificat alias
et mortua mortificat. Patet quod privato
intellectu actu vite qui est cognoscere nec est in(ter)
vitalis affectus fruens vita iustitie sed cum sit
affectus mortuus est mortificat et intellectus
... comprehendere ...
non potuit ut videlicet. Secundo autem quod est
mortis proxime visione. Quia vero utrumque
destructo potentiarum altera vivificatur. Clarum est
ex hoc trium capitulum habetur contra
oppositum. Nec dubitat quin intellectus
cognoscere vitalis perfectus resurgit ad vitam
affectum vivens mortuum est ... affectus ad
vitam iustitie ... intellectum
et ... Hoc tamen non est eodem
quia non potest mortuus affectus resuscitari ad
vitam nisi per unum intellectum hoc est per actum
vitale ... quia affectus sine intellectu se de
morte ad vitam reducere non potest ...
cognitionis ... intellectus ... vinces
et peccati mortuus ... se ipsum ...
pictate affectus plenius activitatem vitalem
... intellectus ...
investigare ... et experiens
sibi notus intellectus ... sine dubio
... si ambe potentie sunt ... intellectus
et affectus in aliquo mortue fuerint ut est in vi-
cioso et in modo ... heretico ...
originaliter illustrius resuscitari potuit vi-
talis intellectus ... doc-
toris supra ... et quam
procedi ad resuscitationem affectus mortui ad
vitam iustitie. Tertium est quod ... mortis
pene desinit species mors opposita vite iuste.
Hec autem est quod cottidie multa mortis
proximitate ad vitam iustitie ... delet ...
peccati ... quia ...
omnibus ... peccatum ...
... Item est quod ...
... pene ... mors que est culpa.

... mortis ... ut
mors ... morte ... corporalis

...

morte

Utraque tamen destruit vita iniusta. Prima patet quia de
mortuus est et tamen penitus non infligitur in vere culpe
per se vel alterius [illegible] probatur quia vita iniusta et mors que
est culpa opponuntur primitive. Secunda est morte pene
vita destruitur iniusta. Patet quia omnes hic perse-
verantes iniuste vivere [illegible] eternaliter vero ab omni
peccato et iniquitate liberati. Tertia [illegible] prius pro mo
quando anima offensione destruit [illegible] quia peccati
culpa destruit ut patet [illegible] et per se
offensione culpe [illegible]. Patet [illegible] quia non
solum gratiam destruit [illegible] sed et [illegible]
[illegible] ut visum est non sola vita mortem
sed et mors destruit mortem. Paulus declarat
[illegible] mors non sola
vita sed mors est destructio mortis. Patet quia in
illa materia non solum vero [illegible] opposita vicia
sed unum vicium aliud ut peccatum prodigalitati
[illegible] et superbia [illegible]
[illegible] quod [illegible] vicium unum [illegible] ut
peccatum destruit vicium aliud. Mors mortem
destruit [illegible] vicia [illegible]
per [illegible] peccatum [illegible]
cessare vel [illegible] destruit
peccatum aliud [illegible] peccatum in
decorum [illegible] morte Christi destruitur peccatum
mundi [illegible] satisfaciens
[illegible] pro delictis peccatorum omnium [illegible]
[illegible] per mortem
destruit mortem [illegible] peccatum
abstulit peccatum et nullum [illegible] malum [illegible]
[illegible] dicit
[illegible] quod sic mors Christi efficit mortem hominis
[illegible] mors hominis destruit mortem utramque
[illegible] probatur quia [illegible] morte
[illegible] salvatoris ad vitam immortalem [illegible]
[illegible] mortis [illegible]
[illegible] resurrectionem [illegible] dicente
apostolo [illegible] resurrexit et nos resurgemus 1 Cor. 15
Et item omnes [illegible] resurgemus sed non omnes immu-
tabimur. Et [illegible] mors [illegible]
[illegible] vita [illegible] peccatorum quia est destructio mortis
opposite vite iniuste. Mors itaque Christi [illegible]
destruxit mortem [illegible] et [illegible]
[illegible] quo mors vitam [illegible]
[illegible] mors mortem abstulit et vitam [illegible]
[illegible] processu [illegible]
[illegible] mors itaque Christi mors est
mortis mee quia ipse mortuus est ut ego vivam
[illegible] peccato iterum non vivit, quia vita mortuus
est [illegible] morte [illegible] restituit et
[illegible] resurgens [illegible]
[illegible] resurgens [illegible] ubi itaque
[illegible] mors [illegible]
novissime destruetur [illegible] ita non
mors [illegible]
[illegible] locutus [illegible]

De manu mortis liberabo eos, de morte redi-
mam eos. Ero mors tua o mors, ero
morsus tuus inferne. Osee 13. [illegible] qui hic
[illegible] destructa est morte [illegible] dampnatorum [illegible]
[illegible] in mortales
[illegible] mors Christi [illegible] non quid aliud
[illegible] mortis
meruit secundum [illegible] indicio vivorum
et mortuorum [illegible] iusta [illegible]
[illegible] plenius
iuste resurget. [illegible] dicitur quod mors Christi mor-
tem dampnatorum abstulit [illegible] immortales
fecit [illegible] adulteris et
vitam iuste [illegible] destruxit mortem corporis
quia hic iuste vivendo meruerunt in corpore et
anima eterne beatitudinis gloriam [illegible] dampna-
tis mors [illegible] in prima morte corporis [illegible]
[illegible] ut [illegible]
quia hic [illegible] ad vitam meruerunt resurgere
in mortales non [illegible] sed ad maiorem
miseriam [illegible] ut [illegible]
[illegible] possit in corpore
et anima. Patet [illegible] in mortalitate vite et dam-
pnatorum et salvatorum [illegible] destruxit mortem [illegible]
quia vite [illegible] destruere potuit sed salvat
[illegible] non cognovit [illegible] non [illegible]
[illegible] vite [illegible] homines
fecisset immortales perfecte [illegible] infinitum
[illegible] ut avaritia, ambitio et superbia. Immo
usque ad hoc quod homines tandem se deos existimassent
[illegible] non obstante necessitate moriendi
[illegible] vite [illegible] fecerunt [illegible] quid ergo fecis-
sent [illegible] extolleret
[illegible] et avaritia [illegible] homines se
immortales scirent [illegible] usque ad finem
mundi [illegible] vita [illegible] si
[illegible] non [illegible] homines [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible] non [illegible]
[illegible] de morte [illegible] hominis [illegible] vite
[illegible] mundum [illegible] non [illegible]
[illegible] mors [illegible] destruxisset
[illegible] morte [illegible] vita [illegible]
[illegible] non
[illegible] sine morte [illegible] primo
quia [illegible] dampnati [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] quia [illegible] ad [illegible]
[illegible] qui salvandi fuissent
et qui dampnandi [illegible] quia tandem in obli-
vionem venissent [illegible] infinite [illegible]
[illegible] redemit hominem [illegible]
usque ad finem mundi [illegible] laudes et
gratias [illegible] fuisset deo [illegible]

morte

Mors [illegible] destruit mortem

Mors [illegible] destruxit mortem [illegible]

Mors [illegible] destruxit mortem [illegible] vite

1 Cor. 15

q̄r cla nō puenisset tūc adꝰ tantas z tales cē-tib
bam̄ cōntꝰ alcs mō iñti puene-nt. z pue-ē
stremie pugnātes cū morte z simt̄s ē
imicteresq; i ista vita mortali. mundū eī pē
z dcōne. qꝛ mors gstituit hostes hoībꝰ
Tertīū itē ut ondet̄ deū posse sic et
velle ex malis ꝑfectis mirabilia ꝑficere māt
boꝝ eliceī. Quartū ulcio qꝛ ꝑ cōn gsmū cā
nimis cedeo morte meruit. ipe resurg
strenue militando z hoste vincendo mort
morte destruxit z ad vitā i mortale redux
eius utaq̄ sic finiss. Quintū ē ad formā
cōis dꝰ oigine mortꝰ qcāt. quāl deꝰ q̄ fec
actualē vitā n̄ gstituit z morte. qꝛ pimitz
P̄o primo ponendē sit duo gclōes. p̄ma
est q̄ sic p̄missa mittere nō ē omis
cuiq; nō ē. scđa est gpmissa mittere
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] calor̄ q̄ne pdūcat
[illegible]
[illegible]
corrumpens [illegible] pdūcē incedit
nō ē for̄ [illegible] repugnat̄ aplexo
nōis forme [illegible] vide in exemplū
de definitione [illegible] emissio supiori sole
p occasū ad inferius hemisphaerium [illegible]
qꝛ [illegible] nō incedit p̄missē [illegible] lume in
supiori emissio nō ē [illegible] desinit
ē q̄ [illegible] incedit p motū lume i inferiori
emissio ē [illegible]
[illegible]
[illegible] nō ē
[illegible]
[illegible] z deus autor [illegible]
[illegible] facit al̄ facit nō ē nō [illegible]
[illegible] nō ē p̄mitte.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

i nō ē. scđa vz q̄ nichil dē incedat. n̄ ipi nō ē.
Pt dici q̄ nō. qꝛ nō ē nō pt ē tm̄ vel
finis ultimus adeo mitiꝰ malicꝰ qd ipe facit
ē vel facit nō ē m̄ cuiꝰcūq; creature vñ ē
pt ꝟ ē finis ult̄ ulti̊ ex q̄no finis simpl̄r
ultimꝰ grā ē deus agēt pdnōdo z cor
rumpendo z ipe met [illegible] xvi
ꝑ seipm opatꝰ ē dñs. [illegible] totaliter
deus annichilare. adhuc nō incedet facta
illa nō ē sz incedet se solu ē [illegible]
q̄ ipe tollit qd p̄t ipm̄ ē annichilare posset.
Q̄uartū dei omio antecedēt totaliter facit
nō ē. sꝫ eis antecedēt facit mundū
ē. qꝛ nō z p̄tꝰ idem antecedēt facit
p̄missa incedere agē. Scđo. n̄ deꝰ omio
antecedēt facit qd ad nullā prīatz
vel dispone ut opatōm incitatū facit
[illegible] z gl̄o [illegible] — Deus fecit morte z nō fecit eam
[illegible] qd deus [illegible] facit morte z q̄d
nō facit eā. [illegible] qꝛ facit eā i pone
pene quē adcupat. q̄ qꝛ iuste meruit
morte puniri. Antecedit aūt deꝰ morē
[illegible] ex clementis
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
q̄ nichil mortui nō finis. n̄ [illegible] — Mors platoris z
dicꝰ. Sciendū tūc d morte plātarū z ir — animalium irrōnaliū
rōnabiliū animaliū. deꝰ [illegible] — an finis i fecit
[illegible] — i morte.
q̄ si nullū pecm̄ i angelis z hoībꝰ finis
sꝫ mundꝰ [illegible]
[illegible]
[illegible] vegetabiliū n̄ brutorꝰ animaliū finis
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Deꝰ non posset p̄mittere [illegible]

humidu(m) radicale vel vitale p(ri)mu(m) q(uo)d ip(s)e de(us)
p(ri)mis q(ue) de lymo fo(rm)avit i(n)dividuis dedit
vel q(uo)d ex se(min)e trahit(ur) vita p(ar)e(n)t(um) (et) p(er)so(nam) re-
stauratu(m). Ideo utriq(ue) q(uo)d d(eu)m om(n)ipote(n)te(m) no(min)at
hoc di(cen)s p(ate)t n(on) finale [illegible] (et) d(e) ip(s)o no(n) poss(i)t ee
vita digestu(m) nutrime(n)tu(m) (et) tal(e) [illegible] digesti-
ue (com)plexio(n)u(m) q(ue) in restaurac(ione) ista p(er)so(nam) humidu(m)
vitale [illegible] (et) illud q(uo)d fecit (com)materia subtili
traxit. Cu(m) (et) d(e) s(e)c(un)d(u)m corruptio(n)e(m) vel digestio(n)e(m)
s(e)c(un)d(u)m in individuis a(n)i(m)alib(us) (et) vegetabilib(us) in
valet(ur) valde diversificatu(m). S(e)c(un)d(u)m p(er)fectio(n)e(m) (et) in
p(er)fectio(n)e(m) puritate (et) i(n) i(m)puritate (com)plexio(n)e subtili
subtilit(er). [illegible]
[illegible] Et q(uo)d vitalis vita s(e)c(un)d(u)m [illegible] q(uo)d p(ro)p(ter)
p(ri)mo(rum) pare(n)tu(m) no(n) solu(m) fuit p(ri)mitu(m) morte
ho(m)i(num). S(ed) (et) morte o(mn)i(u)m [illegible] viue-
ciu(m) s(cilicet) a(n)i(m)aliu(m) vegetabiliu(m). Dicit obiectio
q(uo)d d(eu)s p(ri)mis i(n)dividuis a(n)i(m)aliu(m) (et) planta-
ru(m) dedit se(m)e(n) (et) u(ir)tute(m) ge(ne)rativa(m) qua se
i(n) simili ge(ne)rari debebat. Ad hoc ut sp(eci)es s(e)c(un)d(u)m
sp(eci)e(m) p(er)petuari posset. Si aut(em) dicu(n)t de(ter)mi(n)a(tam) opi-
nio(n)e(m) [illegible] q(uo)d se(m)i(n)a no(n) dedit d(eu)s o(mn)ib(us)
pla(n)tis (et) a(n)i(m)alib(us) ut sal(ua)re s(e)c(un)d(u)m sp(eci)e(m) p(er)petua(ri)
posset. q(uia) s(e)c(un)d(u)m i(n)dividua p(er)petuari no(n) poterant
no(n) sic [illegible] se(m)i(n)a [illegible] ip(s)e
multiplicaret individuo(rum) sub [illegible] sp(eci)e [illegible]
[illegible] ho(m)i(n)u(m) [illegible] i(n)dividu(m)
illius sp(eci)ei mor(tuu)m fuisset [illegible] i(n) diversis
[illegible] Si g(ra)t(ia) ad(a)m (et) filij ei(us) pla(n)tasse(n)t (et) semi-
nasse(n)t i(n) p(ar)adiso vel [illegible] subsitatu(m) i(n) noc(t)e
hoc fuisse(t) solu(m) ad multiplicatio(n)e(m) i(n)dividuo(rum) sub
singulis sp(eci)eb(us) pla(n)tarum (et) no(n) fuisse(t) [illegible] in
[illegible] silvestre fructuu(m) i(n)ducere [illegible]
p(ro)p(ter) mortalitate(m) ca(usa)m. Dicit s(e)c(un)d(u)m [illegible] opi(ni)o(n)em physicor(um)
i(n) ip(s)a materia [illegible] I(n) p(ri)mo [illegible]
moriendi a(n)i(m)aliu(m) (et) vegetabiliu(m) [illegible] ori-
gi(n)al(is) [illegible] ele(m)entor(um) [illegible]
forme. [illegible] i(n) hoc q(uia) morte p(ro)ducebat [illegible]
de p(ri)ma materia [illegible] (et) ordi(n)e [illegible] i(n) hoc [illegible]
[illegible] (com)puta(n)t [illegible] i(n) [illegible] pla(n)tis
(et) a(n)i(m)alib(us) [illegible] i(n)dividuo(rum) multiplic(ati)o
(et) [illegible] in sp(eci)e p(er)petuatio. [illegible]
debebat ad(a)m. I(n) p(ri)mo (et) s(e)c(un)do. [illegible] in
[illegible] ho(m)i(n)i (et) ce(te)ris a(n)i(m)alib(us) ut p(ate)t [illegible]
[illegible] (et) [illegible] d(e)o [illegible] q(ui)d d(e)i
sit ad singula [illegible] an (et) post [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] resultat. [illegible] videbat(ur) [illegible] se-
parat(i)o a(n)i(m)e [illegible] a materia [illegible] su(m)p-
ma [illegible] sup(er)nat(ura)li [illegible] p(ri)mu(m)
[illegible] morte(m) q(uia) tangit hic i(n) textu dicens
i(n) fine [illegible] parentes dom(ini)

[illegible] de q(ua) assu(m)pt(um) [illegible] co(n)tra eos
(et) mo(n)tem [illegible] Ideo q(uia) [illegible] est
[illegible] a(n)i(m)e (et) corp(or)is [illegible] a(n)i(m)e
(et) corp(or)is separati(o) [illegible] corp(or)is [illegible] ve(ni)t p(er) me
p(er) sepultura(m) [illegible] p(er) i(n)ci(n)eratio(n)e(m). Ite(m) [illegible]
est [illegible] circa istu(m) textu(m) p(ri)mo de
separatio(n)e a(n)i(m)e a corp(or)e (et) de causis morti(s)
separatio(n)is illi(us) (et) dei(n)ceps de cu(rs)u re-
[illegible] corp(or)is mortui [illegible]
[illegible] p(ri)mu(m) suppo(n)o [illegible] co(n)su(m)
[illegible] p(ro)babilit(er) [illegible] no(n) est
[illegible] sub(stanti)e [illegible] vel vn(a) corp(or)ea q(ue)
materia p(ri)ma d(icitu)r (et) alia i(n)corp(or)ea q(ue) [illegible]
[illegible] sit vnita materie corporee
[illegible] fieri posse vnu(m) q(uo)d [illegible] talis
[illegible] hoc [illegible] supp(os)itu(m)
q(uo)d o(mn)is a(n)i(m)a a(n)i(m)alis vel pla(n)te [illegible]
[illegible] debet [illegible] ge(ne)rat(ur) re-
q(ui)rit de materia corp(or)is figurata(m) (et) q(ua)lita-
[illegible] corp(or)is [illegible]
(et) ce(te)ris a(n)i(m)alib(us) [illegible] organu(m) s(e)c(un)d(u)m [illegible]
[illegible] q(uo)d [illegible] req(ui)rit ut [illegible]
[illegible] esse posset [illegible] s(e)c(un)d(u)m
sp(eci)e(m) [illegible] req(ui)rit corp(or)is [illegible] de
figuratio(n)e (et) q(ua)litate seu (com)plexio(n)e
dispositio [illegible] dixit [illegible] i(n) p(ri)mo
physonomie q(uia) [illegible]
[illegible] alteri(us) [illegible] a(n)i(m)alis [illegible]
[illegible] a(n)i(m)alis corp(or)is (et) [illegible] in [illegible]
est [illegible] corp(or)is effigie [illegible]
[illegible] dixit [illegible] duo [illegible]
[illegible] q(uo)d [illegible] error [illegible]
[illegible] opi(n)atu(m) fuit
[illegible] post morte(m) ho(m)i(n)is [illegible]
corp(or)is [illegible] nobiliu(m) (et) [illegible]
q(uo)d [illegible] corp(or)e [illegible]
[illegible] meruit [illegible] physic(us)
no(n) [illegible] ut [illegible]
[illegible] Wilhelm(us) p(ar)isie(n)sis
i(n) suo lib(ro) de [illegible] disposito
materie figuralis (et) (com)plexionalis requirit
[illegible] p(ro)p(ter) [illegible] (et) ho(m)i(nu)m debitae
(et) no(n) sic ut materia [illegible] suscipe
[illegible] vel alia [illegible] subtilis forme [illegible]
[illegible] substa(n)tia [illegible] co(n)su(m)ere suffic(it)
ad [illegible] p(ri)mo [illegible] formis
[illegible] aliud no(n) req(ui)rit [illegible] formet
[illegible] g(ra)t(ia) [illegible] subtilis no(n)
[illegible] i(n) materia [illegible]
[illegible] ut [illegible] cu(m) materia
[illegible] (et) materie [illegible] vnio [illegible] materia
[illegible] dissipa(n)t [illegible] [illegible] [illegible] corp(or)a [illegible]

subiectiue capacitatis et materie certum ... consi-
derare potentie passiue ergo in non excedit formas
...actiue actualitatem et capacitatem forme substantialis quam
aut uel formam aliam. Ad 3m dicendum quod ... ad
...primum ... an ... dicitur quod non est quod est si vnum
in corpore et anima sit ... celum et figuratum in
dico ... uniformiter materiam et idem
est ... et forma simpliciter esse vnum quod dicitur ad
... ex materia et forma substantiali fit vnum et quod vnum
est imposterum substantiam respectu aliarum habet
in ipsam tendentibus ... ergo ... quod aduenit
uel corrumpitur deficiente dispositione materie ... aut
desinit esse in ipsa. Non est ... quod materia ...
sed desinit esse subiectiue capax. Sed est quod si
dispositionibus non est apta materia ... in forme
et post vnum cum ipsa generatur ... corpore est
... sine dispositionibus illis in formam ...
frustra cum sine talibus non sit apta materia ...
... ei debitas ... dicitur ... faber ...
... uel ... fabricandi artificia
diuerse speciei tamen illa ... non sit ...
incorruptibiliter in speciebus sue ... sed ...
... in materie. Ad tertio supponit
est quod sicut deus et natura ab eo constituta ...
... frustra ... corpus quod ...
sit frustra remanere sine ... tamen
...re ... et ... eundem ... quod ...
... non ... quod ... frustra
... in rebus esse asserunt ... 2o et 3o
... celi et quo ... ... utrum ... ...
desinet ... et ... quod ... fiet ...
... est ... ... actus ... videtur
... non ... dicitur ...
admodum corpus mortuum uel ymago ...
... eiusdem · ... ... dicitur ...
... esse ... et ... de
... de ordinari ... et ... eque
... subordinata ... ... ne
... in ... indiuidua et ... ne ...
suos ... attingent non tamen frustra
... permanent ... ... sit ... ... illius
ubi ... frustra non est ... aliquis ...
... et ... ... fine ...
... quid ... dicitur ... ... est
... ... fieri
in aliquo eius indiuiduo an aliquod uel aliquod non
Videtur quod ... quod quelibet species attingit ... in
... fieri in aliquo uel in aliquibus indiuiduis eius
... quibus species ... ne ... ad hoc
quod ... non ... ille qui ponit quelibet ...
ab alio specifice differre ... igne ...
... solum vnum indiuiduum ... vna specie
... illos intellectus angelorum species ... in
toto ... suo ... fine ... aliis
non ... sub ... angelorum nouem uel

plures species ponunt ... ... multa ex
toto suo fine frustrata esse ... opinatur
... veris sit alibi ... ... constitutis
disputatum est. Ideo nolo me hic de hoc latius
occupare. Redeundo ergo ad id quod supponitur ...
... in exemplo ... ... et ... ...
... ... separari a corpore uel separari
... corporis ... inherentis et
cum ipso ... ... nec ... ...
... ... amplius frustra et ... ...
... ... complexio et aliud quod ... ...
... et medianti ... requirit corrupto
... uel ... ...
... effectus ... ... visu ... est
... ... omnino ...
... ... esse non sunt ...
... ...
fiet corrupto complexionis illa ... ...
separatio anime et ... quod ... ... ad
... requisitas ... ... sunt ne
... ... sensitiue et vegetatiue fiat ... ...
quod primo desinit ... ...
... ... vegetatiue ... ...
quod ... ad mortem ... ...
ad vitam ... aut ... ... ad vitam ... ...
quod primo viuit embrio ... ...
... vegetatiue ... sensitiue et 3o intellectiue
... ...
... ... ad ... anime vegetatiue
corrupta sunt incorruptibiliter ... ...
... fit ... separato anime a corpore uel
a materia organizata ... ...
... ...
... ... esse
desinit in morte ... ...
... Ubi aduertendum est ... ...
... ...
materie ... uel ... forme ... ...
separatorum ... ... et ... ...
est ... uel forma corrumpitur in subiecto
eius ... ... forme
... ...
et ... uel forma desinit ... esse
ad corruptionem ... aliquid quod requirit
... ... formis
in materia ... ...
... ...
... ... substantialis forma ... ...
... in morte ... non ... ...
... ... a corpore ... ...
... ... corporis ... ...
... ... aliqui ...
... ... virginum
... mortuum ... ... fecit.

et

Aut quod ... ... a corpore ... ... in ... ...

Aut quod ... ... a corpore

... ... forme ... ...

... ...

Mors [illegible] fuit [illegible]

Ter(ti)o q(uia) non legi(tur) de ali(qu)o q(ui) a(n)i(m)a sua separat(ur) a corpore naturali processu [illegible] vel consumptione vel ex p(ar)te [illegible] vel valitudine vel veneno supposito. Et dico notanter naturali processu. Quia separatio a(n)i(m)e Christi a suo corpore ubi videt(ur) quo(dam) mo(do) aliquid speciale fuisse. Quando tangit hoc Aug(ustinus) [illegible] [illegible] c(apitulo) [illegible] d(ici)t [illegible] q(uod) latronibus adhuc viventibus Christus iam fuit mortuus. Ideo miraculosa fuit mors eius. Probat et p(ri)mo q(ui)a [illegible] dixit [illegible] potestatem habeo ponendi a(n)i(m)am meam. Et iterum [illegible] tollit eam a me [illegible] ego pono eam. Secundo q(uia) in more mirati sunt [illegible] q(uod) post illam voce(m) magna(m) [illegible] emisit spiritum [illegible] ita [illegible] morti non possint sic [illegible]. Tertio q(uia) longa morte [illegible] solebant [illegible] ligno suspensi. Et [illegible] latrones [illegible] mortem fregerunt crura. Ideo [illegible] Pilatus mirabatur si iam obiisset [illegible] corpus mortui peteret. Ideo [illegible] doctor [illegible] Aug(ustinus) [illegible] mors [illegible] sic miraculosa fuit q(uia) Christi non poterat [illegible] [illegible] Christus occidisset [illegible] miraculum mortem [illegible] [illegible] Aug(ustinus) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alium vel [illegible] cum [illegible] expiraverat [illegible] q(uod) [illegible] a corpore separare [illegible] [illegible] ibi [illegible] [illegible] [illegible] an hoc separata fuit [illegible] Aug(ustinus) [illegible] mors [illegible] ut Aug(ustinus) [illegible] separavit a corpore cum adhuc [illegible] posset ibi [illegible] non fuisset mors eius miraculosa [illegible]

[illegible] non ei dixisset ipsum

Christus q(uod) mortem sua(m) [illegible] miraculum [illegible] volunt

[illegible] [illegible] [illegible] Aug(ustinus) [illegible] mortem [illegible] mors [illegible] non fuit [illegible] doctor [illegible] an corpus Christi fuit in eadem dispositione [illegible] mortis [illegible] corruptionem [illegible] separationis [illegible] a corpore separata non fuit [illegible] in morte [illegible] mors Christi non fuisset miraculosa [illegible]

Corpus Christi an fuit in eadem dispositione [illegible] [illegible] morte

[illegible]

[illegible] corporis [illegible] non [illegible] [illegible] Quia corpus Christi remansisset [illegible] [illegible] cadaveris [illegible] non [illegible] [illegible] ut dicit [illegible] fuit separata [illegible] corruptio videlicet in [illegible] Christi [illegible] beati Petri. [illegible] a corpore adhuc [illegible] cadaveris non dispositio q(uia) non [illegible] ad dispositionem [illegible] naturali separatio [illegible] cadaveris non [illegible] [illegible] fuisset [illegible] [illegible] fuisse [illegible] [illegible] non [illegible] introducta fuit [illegible] corpus Christi [illegible] aliud fuit [illegible] figuratum et accidentibus dispositum. [illegible] [illegible] Christi separata [illegible] [illegible] [illegible] in corpore mortuo [illegible] corrupte [illegible]

ad [illegible]

[illegible] an [illegible] fuit [illegible] ad [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

vitale fiet crescentibus vel augmentantibus. Et calor
naturalis simul declinare incipit cum
eius fomentum scilicet humidum illud quod quidem
quasi usque ad naturam elementorum que extinguunt
ignem vel sicut erit et aqua tamen ignis
de naturali calore quia ille humido innititur donec
tandem ex toto deficiat. Et hoc vel per
quorumcumque caloris humidi vel per extrinsecorum ca-
loris ad humido receptio fieri per admixtionem
extraneitatis vel aquositatis [illegible] non dum
aliquis modus videmus quod flammam adhe-
rente humido inflammabili extinguunt. Sicut ma-
nifestum est in candelis et lampadibus quando [illegible]
et aliquando fit subito excussione flamme per
in eorum ventum vel flatum. In vitalitate ad
hunc misto humido inflammatum [illegible]
Et per fortissimum provocatione aliqua contingit
[illegible] subito exeunte vel vehementi
[illegible] ut contingit [illegible] moritur.
Unde [illegible] in passionem naturalis [illegible]
ad mortem [illegible] deficit [illegible] calor
naturalis [illegible] radicale humidum
[illegible] tandem debilitato calore
diminuitur [illegible] extinguit. Sicut videmus
[illegible] candele a flamma [illegible]
[illegible] deficit [illegible] humidum in
inflammabile ex toto deficiat. ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~

Item alia consideratio dicitur sicut cum Augustino quod
[illegible] tempore vite [illegible]
sic dicit Avicenna [illegible] tempore quod
[illegible] humidi [illegible] ut sufficere
calor [illegible] non sufficiente
procedit [illegible] humiditatis vel humidi [illegible]
[illegible] quando deficit [illegible]
ad complementum iuventutis ad [illegible]
[illegible] persistit non cessit [illegible]
illa [illegible] intellexerit [illegible]
quod fit calor [illegible] naturalis vel
innaturalis et a calore [illegible]
nos [illegible] de [illegible] subtilis
et [illegible] humidi radicalis resolvit
[illegible] ex quo [illegible] crescentibus [illegible]
agnoscere non [illegible] resoluto [illegible]
[illegible] et [illegible] ad
fomentum caloris [illegible] ut [illegible]
[illegible] et mediatis [illegible] Et [illegible]
dicit Avicenna siccitatis [illegible] procedit
[illegible] Et [illegible] siccitatis

crescentibus augmentum procedit [illegible] calor in naturalibus
[illegible] incedit. Non [illegible] quod unum duorum
[illegible] vite [illegible] calidum et humidum [illegible]
alterum deficit scilicet calor humidum [illegible] descendendo
tandem [illegible] quia humidum caloris et [illegible]
[illegible] calorem deficit ut in
cereis et lampadibus videmus. Et quod siccitas
[illegible] vite [illegible] nos [illegible]
[illegible] ut dicit Augustinus [illegible]
[illegible] quod [illegible] vite quod fuit per
[illegible] Augustinum declinandum. Hoc tamen non
[illegible] quod [illegible]
[illegible] paulatim et
declinare [illegible] Et [illegible]
[illegible] augmentum
et soliditatem membrorum atque complexionis eius [illegible]
ad opera vitalia [illegible] vite
[illegible] non deficit [illegible] usque
ad [illegible] sive [illegible]
[illegible] declinare [illegible]
[illegible] et [illegible] usque ex toto de-
ficiat. Et [illegible] videmus quod tempus vite hominis
[illegible] divisum scilicet [illegible] et [illegible]
[illegible] tempus [illegible]
[illegible] procedit [illegible]
[illegible] iuventus
[illegible] etatibus [illegible]
[illegible] et [illegible]
passionibus [illegible] et [illegible] Unde sub
iuventute quia viget calor [illegible]
[illegible] sunt [illegible]
et agiles. Et quia [illegible] senectute [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] motibus [illegible]
[illegible] quia sub [illegible] statum [illegible]
[illegible] fuerunt quia sub alia [illegible]
[illegible] et [illegible] quia sub [illegible]
[illegible] extinguunt [illegible]
[illegible] sub
[illegible] et [illegible]
[illegible] mortificata et [illegible]
[illegible] corporis [illegible]
[illegible] gula [illegible]
[illegible] longe [illegible] et [illegible]
[illegible] sub iuventute [illegible]
[illegible] quia [illegible] naturalium [illegible] in
[illegible] naturalis videtur [illegible]
naturalium [illegible] illa
[illegible] et [illegible] vite.

vite
operationes et dies
diminuta

[illegible] vite
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Iuvenes & senes quaerunt quam diu vivere sit hoc eligendum

obtinendo alexandri [illegible] valde q° viciniora de senes · garulosi · laboriosi · vel inventudi · qz magis ipsorum presentibus & voluntatis eorum servitutis dignitate debent · quod subsidium nec habens magnum · quod deficit talibus et ipse possent vivere qui tamen non resistant · sed plus quam iuvenes ipsius resistunt ad hoc quod nimis illius etatis · magis vero cum bone senectute omni vivat nullo cursu senescere debet quod si non fiat · senescere homo aliquis in eo vivat iuvenescit · philosophus non quorundam etatis culpanda est · sed nimium presentis hominum voluntatibus ¶ Sed per dictum eius quod dicit scilicet qui vivit · quod durans etatem dictam credite procedere sit hoc optabilior · et vero oppositum quod senibus eo quod subsistit tempore vivat respice & vanos [illegible] · hic philosophus est [illegible] de sentence ubi invehit contra culpantes & abhorrentes etatem · hic etatis senectutis & magis in iuventutis [illegible] ant magis optabilior est statu dicit · igitur Bonum tamen videtur quod multi mille senes etiam non invenit qui vellet esse iuvenes · sed multi iuvenes invenit et quod vellet esse senes · Cum vero est quod cum omnibus hominibus nulli refugiunt mortem quod quam prius · & perpendit apparenter defugit ab ipsa · igitur omnes refugiunt etatem senilem · eo quod vicinior morti ¶ Sed est de facto virum ¶ Et dimisso oppositi ¶ De parte voluptatum · Ipsa q° eius dicitur · Tullius in fine primi libri de senectute · Sed quod licet auctor q° res ipsius talis cum senectus tristis videatur · Unde quidem duorum ardensque gaudiis · Alteram quod consistat delectatione · tertio quod recipit se omnibus voluptatibus · quartum quod non potest abesse a morte ¶ Declarare quod quae dolens est adiuvandum · primo quod nullam refert ad statum senectutis · quibus levibus sit tristie ante senem vel tristes iuventute · Et ut Tullius dicit in primis iniquitas & libidinosa adolescentia effetum corpus primo inficitur de senectute · tunc quod culparat in senectute refertur · quod est contra etatem culpari inmito · cum ipsa molesta fuerit secula eorum non pecco · Et verum est · est magis quiete & prie · etatem a lighte acte etatis placide ac levibus sensibus · Igitur accepimus Platonem · qui uno et octogesimo anno scripsit de libris & mortuus est · et de multis aliis nunc dicit qui iocunde sunt & laudabiliter sentence sunt transigebant · Multorum igitur eorum in sentence sunt quieti qui sunt & libidinum vinculis soluti erant · non moleste ferebant laxa

vivat

non a suis despiciunt · sed in omni habent honore Electus est · quod nimis contraria iuventus est gravis vel levius parum senectus · Unde quidem duas diversi eodem tempore transeunt iuventutem ad adversitatem contrario prima sententia Alteram ambo transeunt etates · prudente & venose vivendo & fuit senes optimi · Alii ambo transeunt vivendo viciose & fuit pessimi · Quidam vero iuventute sancte & venose transeunt · & in senectute ad quem sunt virtute · Quidam econverso transit iuventutem & viciose agunt · & in senectute sancto & venose [illegible] vivendi processit · Quidam in pauperibus [illegible] est in vita [illegible] suis virtutis · Quidam ut procedat · sunt in presentibus [illegible] et nullis · essent · quietam vite magis quietam et quantum [illegible] a principali recepisset in suis virtutibus habitis [illegible] · & post [illegible] vitam [illegible] et in omnibus virtutis usque ad tempus mortis quam in virtutibus gaudent plurimus · [illegible] cum hoc magne [illegible] non [illegible] · A misera [illegible] · ut cum [illegible] nunc carne eo [illegible] in [illegible] ¶ Sed [illegible] quod est dicitur [illegible] etatis magis hoc [illegible] immo mors · magis [illegible] vilescit · mundo · & placent celestia · sed hoc est quod [illegible] et in mundo appetitor quod cum [illegible] est [illegible] quod adepto magis amplius [illegible] nunc [illegible] · [illegible] de aliis qui adhuc longe distant vel distare vim et minus suis · Ideo q° delicatus est · Et q° nesciunt senescat [illegible] debet [illegible] vite mollius [illegible] · ut est [illegible] & multiplices · quod in talibus cum [illegible] dicat · quod ut dicat solum iuvenescit · [illegible] senecte cum hoc · Unde Tullius · [illegible] quod non mitigat · [illegible] quae [illegible] vite restat · [illegible] plus [illegible] · Hec omnibus sub [illegible] est · quod summum [illegible] in senio [illegible] · Sicud

quod mihi est deus summus clementer et gratiose orbibus terre. Sed in proposito, cum vita presens ordinetur ad eternam vitam que post mortem speratur et ei subordinetur, ymmo quod omnium vite huius status est conformis et quasi potest infimo vite alterius. In illa igitur cum nulla sit concupiscentia divitiarum, nulla ambitio honorum, nulla delectatio carnalis in gustando, scilicet comedendo et bibendo et aliis huiusmodi, quia tempore resurrectionis in vita illa futura homines neque nubent neque nubentur, sed erunt sicut angeli dei in celo. Ideo necesse est ut assimiletur vita ad illam perfectam quod status ultimus vite huius quod potest et melius sit similis et conformis se infimo vite alterius quam et beatorum. Hec considerans Tullius dicebat

[illegible] vita nostra patet per visionem ad [illegible], videlicet quod eligibilior est senectus iuventute. Utrum etate ordinate [illegible] de qua eligibilior sit status [illegible] et aliis [illegible] ut [illegible] ultimum huius vite regulariter debite [illegible] dignitatem et eligibilitatem, eo quod [illegible] sit [illegible]. Adverte quod post [illegible] qui dicebat quod [illegible] iuvenes vel [illegible] quod vellet senes esse, et pauci non senes qui appetit esse iuvenes. Preterea quod hec [illegible] non [illegible] eius [illegible] quod ex desiderio [illegible] mundane delectationis quam omnes sunt senes et iuvenes [illegible] quod [illegible] appetunt et eligunt. Non etate [illegible] sed [illegible] comodum [illegible] sentiunt. Non [illegible] etate [illegible] inicium [illegible] ut dicit Tullius quod omnium querelarum sententia in moribus culpa et non in etate est. Utrum non [illegible] appetunt [illegible] Tullius legimus [illegible] de senectute [illegible] dixit et sicut liber de senectute [illegible] ut experientia [illegible] et [illegible] in omnibus [illegible] valde [illegible] et [illegible] dicit hec [illegible] in de senectute [illegible] advertere [illegible] et vita hec comodi [illegible] quid non [illegible] bonis et addit [illegible] quod [illegible] quia [illegible] dixi et [illegible] qui tunc non [illegible] vel audientes non [illegible] adduxerunt. Ita liber

insuper in deploratione vite, quod multi et indocti sepe fecerunt, nec me vixisse penitet, quoniam ita vixi ut non frustra me natum existimem. Et ex vita ista discedo tamquam ex hospicio, non tamquam ex domo; commorandi enim natura diversorium nobis, non habitandi dedit. O preclarum diem cum in illud divinum animorum consilium cetumque proficiscar, cumque ex hac turba et colluvione discedam. Proficiscar enim non ad eos solum viros de quibus ante dixi, verum etiam ad Catonem meum, quo nemo vir melior natus est, nemo pietate prestantior. [illegible] Et generaliter plures [illegible] collegerunt [illegible] illum quod [illegible] religio [illegible] non [illegible] quod [illegible] nemo [illegible] solum [illegible] sic [illegible] aspirabat [illegible] tamen quod [illegible] invenit [illegible] sic [illegible] moneat.

Deinde ad illas que circa [illegible] senes [illegible] videatur [illegible] quod non [illegible] utile [illegible] et [illegible] Tullius [illegible] usque ad finem libri de senectute [illegible] placet [illegible] videamus. Igitur quia ad primum quod est quod senes deficiunt in agendis negociis et rebus gerendis, verum est quod senes non faciunt ea que faciunt iuvenes [illegible] illa [illegible] requirendi [illegible] non obstante multo meliora faciunt. Non viribus aut velocitatibus aut celeritate corporum res magne geruntur, sed consilio, auctoritate, sententia, quibus non modo orbari sed etiam augeri senectus solet. [illegible] ingenium senibus [illegible] studium et industria [illegible] declaravit [illegible] cessent et [illegible] retinent [illegible] de senectute Tullius [illegible] senectudini [illegible] obviasset [illegible] senes [illegible] testamentaverunt [illegible] vel viderunt ut [illegible]. Quid? Pythagoram, Democritum, num Platonem, num Xenocratem, num Diogenem Stoicum coegit in suis studiis obmutescere senectus? An in omnibus his studiorum agitatio vite equalis fuit? [illegible] nichil [illegible] illos [illegible] senes illustrissimos [illegible] rem publicam consilio et auctoritate [illegible] et [illegible] negant [illegible] alii [illegible] sit [illegible] alii [illegible] /

Margin notes: Cato 12 [illegible] · vix · Senectus [illegible] · aspirabat · Senectus quod animo [illegible] sit [illegible] · placet

Alii senectutem existimaverunt. Ille vero gubernaculum te-
nens quietus sedet in puppi et plura ceteris agit semper
Omnis et prudens senex viriis molestiis infacil-
litatibus atque delectationibus hec autem posse laboris in-
culendis agris, in disponendo ortos, in putatione
vinearum, in seritione arborum, plantationem omnis generis
herbarum [illegible]. Nobis non tantum quam minus quantum
delectabile aspectu et liber senibus virum exer-
timus. Catonis excitationis et ingenii cum
dicimus senes inquit [illegible] Tullius exponit se-
nem arbores aptantem ortos plantantem vineas
quas alios sibi presint. Videres quod dicat ipse quod se-
nectus non modo languida atque iners non sit
verum etiam quod operosa sit, et semper boni aliquid agens et
moliens tante scilicet quale studium cuiusque in priori
vita fuit. Ita quod sepe aliqui senes dixerunt bene
et Solone quem gloriantem videmus qui se cotti-
die aliquid addiscere sane dicat sic. Ut
et ego feci dicat Tullius cum litteras grecas se-
nex didici. Quas sic avide quod diutinam sitim
explere cupiebam cum audirem
in fidibus Socratem iam senem dicere velle et
didicisse. Erunt enim in quibusdam senibus senectute
superata sensibus inventum. Discebat autem
equidem fidibus antiqui. Scilicet in litteris certe ego labo-
ravi. Hec Tullius in summa. Hoc de materia
sine eo domus sit. Tertia est quod senectus impe-
dit scilicet vires corporis diminuit
scilicet non de moneo hoc quia non solum vires corpo-
ris tamen scilicet magis vires anime pondera ande sit in hore
quod utendum est senibus non aufert scilicet auget.
Non enim sunt minus decoris et energie sermo de-
cens senis audiuntur. Scilicet efficacie longe ma-
ioris erit validitas consilium seniorum et plurima per
monet prudentia. Non dicat Tullius hac
quod vires senectuti velim quasi ut adolescen-
tes docent in statuere et eadem omne officii
munus instruant. Quo quidem opere quid potest esse
preclarius: [illegible] et vilibus hoc expectant tute. Optat
cum senectute continue aliqui presumunt ra-
tiones, legibus quod et statuit [illegible] ut de-
certent in eius etate et tranquillissimi in muneribus quod
sunt magnis prout senes vires sustinere. Hec
pertinent non tam etatis quam corporis virtus nullam
vires prestant seniorum quod adolescentes dis-
certa sit inpositus clientes plurimos et
magnos. Scilicet quod devilibus illis invenitur
quod per superiosa in impetu adolescentes semper
viros militavit. Quid vero denique decebat. Tan-
quam ideo eos superatorem est quia vilibus illis quoque
vestit honores vincit fortior exercitati. Tanquam
Milones pytagore et vires in genere et qui
vires Herculis et aliis viris gygantibus [illegible].

Utique si vos ducis mallet. Videmus in
veritate et sunt senes qui non corporis non ani-
mi pollet viribus. Ob hoc delirii et iurgia ha-
bendi qualescumque sunt senes quod darent lenta autem
vanitas quod eorum obliviosi dissoluti va-
gi. Cum dicit bibuli, lubrici et scilicet libidinis vitiis
dediti quod non senectutis vitia sunt, scilicet certe
ignavie [illegible] sentiuntur. Pe-
tulantia enim libido et incontinentie tam in in-
viris magis sunt adolescentie quam etatis quomodo
non tamen omni adolescentium scilicet non pluri-
bus et illa senibus stultitia que deli-
ratio appellari solet senum levium est
et non omnium. Hec Tullius de reprehensione
senectutis. Quarta causa est quod ab ea tollit. Hoc
atque pertinet senectutis quia voluptatibus caret
quibus inventus potitur et fruitur gaudens. Scilicet
perfecto dicit Tullius non solum vituperatione
nulla est senectuti scilicet prorsus etiam est
laudanda. Cum enim quod voluptatibus illis caret
corporis quod sunt in splendidis epulis et
venereis actibus et in solaciis variis et con-
tinuis vicinis et in rebus huiusmodi in tribus
quam leviter in iuventute etatis sunt oblec-
tamentis prodeunt et vitia vitalitatis
[illegible]. Quod dicit ipse prelatus munus
senectutis quod aufert a nobis quod est in ado-
lescentia vitiosissimum. Accipite enim magis optimi
adolescentes veterem orationem Architi-
tarentini magni et preclari viri dicentis.
Nullam enim esse tam detestabilem tamque pestem
[illegible] conditam corporis voluptati.
Hec est enim illa capitalis pestis unde
exurgunt patrie proditiones, rerum publi-
carum eversiones, voluptatum clandestine
cogitationes coniugum. Enim nullus vivum
non nascitur sceleris. Adulterium, multum
inditia negligit consilium. Destituit
bonum studium. Non solum scilicet est hec aliud
[illegible] flagitium ex voluptate venit.
Ipse enim si assiduitate fuit omne intellec-
tum extinguit. Nichil utique usque
ubi regnante in voluptate permittit bona.
Quod dixit Archita quod ubi voluptas
dominatur inter boni, vel recte vel cogitatione de
consequenter sit. Ratione non inimica est mentis
et obstringit oculos. Non hic voluntatem cum virtu-
te generaliter. Felix igitur nequaquam iniusta
cessandi illa etate quod hec voluptate
caret, ostendi quod non servire vel domina-
tibus est omnibus bona instituta senectus.

Languida

Senectus augetur vires anime

Agendis

Exercitii

Voluptas corporis inimica mellitur

q ex fundamentis bene adolescencie deduc
ta est · Aug quidem senectute et si minoretur
sensuum vivacitas non tamen [illegible] [illegible] re
sensitiis Non n sit efficiunt insensibiles
senes quod amplius non delectentur i talibus
potibus [illegible] n i melodiis si audit
In novissimis [illegible] aliorum [illegible]
tibus [illegible] visu [illegible] oblectis
omnium sensuum [illegible] delectationis
[illegible] n ut dicit tullius re
[illegible] iocunditate delectabilitas nulla
impedit senectute [illegible] [illegible] tria
[illegible] Vnde dicitur [illegible] dicit [illegible]
[illegible] [illegible] ordinibus
d vineaqz olynetorum ut supra dicit
Dicit dicitur agro bene culto [illegible]
n usu uberius [illegible] [illegible]
[illegible] non modo [illegible] sed i [illegible]
[illegible] allectat [illegible] [illegible] ego ut
dicit senex incredibiliter delector [illegible]
[illegible] q [illegible] [illegible] si [illegible]
[illegible] senibus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] segetum [illegible] [illegible]
[illegible] florum decisione [illegible]
[illegible] [illegible]
non solum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ingenium [illegible] artificio delecta
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
et elementis [illegible] [illegible]
[illegible] delectacionis iocunditate [illegible]
[illegible] [illegible] ordinata senectus
[illegible] [illegible] [illegible] longe
[illegible] [illegible] delectabilis [illegible]
[illegible] sit unde tullius [illegible]
senectus [illegible] ordinata [illegible]
[illegible] sit [illegible] omnis adolescencie
voluptates [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] plus
et [illegible] [illegible] voluptates
corporis ad [illegible] [illegible]
[illegible] dicitur [illegible] [illegible]
[illegible] etas [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] delectat
[illegible] non [illegible] [illegible] de
lectant [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] delectabit i [illegible]
delectare [illegible] ymo [illegible]
[illegible] si [illegible] etates [illegible]
Et [illegible] senectute delectant [illegible] et

scilicet ad [illegible] vite [illegible]
iuventuti [illegible] [illegible] dicit
de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] senectute fugibilem [illegible]
[illegible] mortis [illegible] [illegible]
[illegible] tullius [illegible] n illa [illegible]
[illegible] quo ad [illegible] vite
[illegible] vite [illegible]
[illegible] senex sit [illegible] mortis [illegible] iuvenis
[illegible] mortis [illegible] sit
non [illegible] iuvenis [illegible] vel [illegible]
[illegible] morte [illegible] senex [illegible] iuvenibus
etas sit [illegible] [illegible] i morte
[illegible] [illegible] senectus
[illegible] [illegible] tullius [illegible] in
iuvenibus multo plures [illegible]
[illegible] morbos [illegible] adolescentes
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad senectutem [illegible] melius
et [illegible] senibus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] mors iuventuti [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] senibus [illegible] [illegible]
adolescentibus [illegible] [illegible]
[illegible] adolescentes mori [illegible] ut [illegible]
[illegible] flamma [illegible] Senes
autem sicut [illegible] nulla [illegible]
[illegible] ignis extinguit [illegible] poma [illegible]
arboribus si [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] decidunt [illegible] ado
lescentibus [illegible] senibus maturitas [illegible]
[illegible] senius [illegible] in iuventute
[illegible] iuvenis [illegible] senex [illegible]
est [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] in vinde
[illegible] [illegible] [illegible] et labo
[illegible] vite [illegible] ipse ad [illegible]
aggressurus [illegible] et forte non [illegible]
[illegible] senex laudabiliter [illegible]
iuvenis [illegible] tullius [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] pueris [illegible] est
[illegible] [illegible] sit adolescencie [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vite iuvenis [illegible]
mortis [illegible] mortis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] omnium virium

Senectus non est fugienda [illegible] ratione mortis

eo quod plures det [illegible] morti

Senes [illegible] [illegible] mortis [illegible] [illegible]

[illegible] supremis senibus [illegible] q[ui] talibus eciam
[illegible] cottidie [illegible] mortales [illegible]
[illegible] q[uo]d senile [illegible] [et] moriantur
ut ad mortem se preparent. [et] ad vitam saltim
parum longe [illegible] [illegible]
[illegible] / hec aut[em] [illegible] q[ui]a iuvenibus
[illegible] sepe senile [illegible] [et] in
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] hoc idem
[illegible] q[ui]a senex p[ro]pinquior est [illegible] ad
[illegible] vite [illegible]
[illegible] vite [illegible] felicitate cu[m] [illegible]
[illegible] senilis etas [illegible]
quo [illegible] ad mortem accedo [illegible]
[illegible] videtur [illegible] colligit
[illegible] [illegible] fit [et] ut [illegible]
adolescens [illegible] mori [illegible]
[illegible] vincendi [illegible]
[illegible] q[ue] mortem [illegible]
ee [illegible] longe [illegible] no[n] videt / [illegible]
negligendum e[st] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] a deo. aut ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad morte[m] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] q[uia] plus [illegible]
videt [illegible] ad meliora [illegible] / [illegible] aut[em]
[illegible] [illegible] no[n] videt [illegible]
[illegible] ad meliora no[n] [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] post morte[m] ad [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] potuit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] no[n] tu[m] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]

Mors est q. 3 tenenda

ad singula durare ex talibus datur victu[m]. Tertio
quia valde tenenda est mors. Primo quia apponit-
ur et magis omnibus rebus naturaliter appetit continuari et
quia est desperata perpetuitas. Secundo ne tempus magis pro-
mendat est future vite perpetue felicitatis. Cum
plerumque non residet. Tertio ne hoc cum satisfacere
peccatis sic quantitatibus morte poena luitur in
purgatorio ad abyssum. Quarto ne mors le-
vat homines culpas cum pervenit. Ideo mors de-
pretium desperaverit. Quinto pro partibus pluribus quas
moveri posset. Decimo dicto materie probata
cum certo pertinet cetera propono. Tertio quarta est
que dicit per statum sit universalis in vita. Dic-
seu quod vel iuventus. Secunda questio est utrum con-
alias partes sive vite prolongationem a morte desiderat.
Tertia est cum illa naturalis et communis ad mortem
progressio a principio incarnationem fit tardior fuit
apud veteres quam sit apud nunc viventes. Quarto ad
primam videtur quod iuventus et senectus eque sit
naturam in fine secundum physicos quia virtus naturalis re-
[illegible] vita repetit et reliquit. Tertio materialiter est in omni
genere vegetabilium animalium. Contrarium tamen te-
nendum est quia omnis res cum motu ad perfectionem
cuius et veritas secundum eius naturam. Quo decet motu ad
imperfectionem. Ideo autem iuventus et motu
ad perfectionem igitur. Item iuventus fuisset
sub statu non integre et non senectus et
[illegible] patuit ex dictis. Igitur veritas naturalis
in est certum est non quia statu in potentia
fuisset cum motu nascendi usque ad perfectionem
corporis magnitudinis et quantitatis. Et post non fuisset
ad imperfectionem virium et declinans. Senectus
senectus est motus ad mortem. Quarto quia tunc mors
non fuisset. Nec fuisset ad illam vitam declinans
Adam et quia secundum rigorem vitavit hoc non esset
ibi non fuisset alias mortuus. Et non fuisset
senectus. Ratio est quia sub statu [illegible]
[illegible] senium vendentes. Sed ad
mediam etatem reductiones post etatem vite
prolongationem et item post etatem et sic in fine
etatis sub illo statu senectus [illegible] quod
ad defectum vite ultimum pervenire
translatum fuisset ad vitam celestem simpliciter
immortalem. Qualis erit post [illegible] in clare.
Tertius idem modus probabiliter defendi potest
[illegible] sub statu innocentie fuisset vel senectus
[illegible] ad mortem pervenisset.
quod tamen fuisset [illegible] et ita
et senectus [illegible]
originem [illegible] alia opinio
[illegible] non admittit
[illegible] post statum innocentie iuventute
fuisset [illegible] senectute / presentem

singulis [illegible] speciei in individuis in [illegible]
[illegible] usque ad
[illegible] in vitam celestem [illegible]
non [illegible] Hoc dependit que. Tertio cuius [illegible] vite
quod erit utrum unquam [illegible] prolongationem
a morte desiderat. Ad istam videtur
[illegible] de duratione vite
[illegible] sine complexione
et regendo [illegible] potibus et aliis [illegible]
vite [illegible] ratio est quia non videtur quod unquam
aliquis talibus sit adequate usus fuit / quod [illegible]
plus [illegible] de cibo vel potu [illegible]
[illegible] quod unquam cum alia
[illegible] vite [illegible]
quod unquam [illegible] fuit mortuus quod secundum na-
[illegible] melius [illegible]
[illegible] potuit [illegible]
[illegible] senio fuisset mortuus integram
prolongationem vite perfecisset seu per [illegible] tempus
sibi secundum naturale [illegible] possibile vixisset quia
potuit absque errore in omnibus que ad vite con-
servationem requiruntur se usque ad punctum mortis
optime regere. Et ita mors [illegible] unquam
[illegible] durationem vite [illegible] naturaliter
vivere potuit [illegible] omnes homines cum [illegible]
[illegible] sibi naturaliter possibile [illegible] ad finem
[illegible] et non plus de 2a que. Tertio queritur
quarto et tertio utrum cum illa naturalis et communis ad
mortem progressio a principio incarnationem fit tardior
fuit apud veteres quam sit apud nunc viven-
tes. Pro solutione [illegible] supponendum
est duplicem esse progressionem hominis ad mortem
naturalem videlicet [illegible] seu [illegible] natura-
lis est declinatio virium [illegible] que fit per
[illegible] senium. Preter naturalis [illegible]
accessio ad mortem [illegible] vitam [illegible]
[illegible] valde progressio illa natura-
lis [illegible]
[illegible] aliquas [illegible] primum est
quod non in omnibus [illegible]
[illegible] velocius ad mortem accessiones [illegible]
[illegible]
[illegible] vel for-
[illegible] tardius [illegible]
[illegible] quod non [illegible] senes
[illegible] morti [illegible]
[illegible] velociter ad [illegible] accedunt [illegible]
in [illegible] complexionalis [illegible]
[illegible] non declinant [illegible]
[illegible] mortui

Tertio queritur utrum naturalis progressio ad mortem a principio fit tardior apud veteres quam apud nunc viventes

[illegible marginal note at top]

q(uia) velociter senescit (et) c(etera). ¶ Circa p(ro)cessu(m) q(uod) n(on)
olim fuit n(ost)ro(rum) eq(ue) velox natur(a)e ad mor
te(m) p(ro)cessio. Ista q(uaestio) fuit p(ri)us p(ro)lata quam (et)
ubi legebatur de diminutione d(i)erum p(ri)ncipio
rum vite q(uia) s(ecundu)m humidu(m) radicale (et) calidu(m)
naturale. (et) insup(er) fuit ibi(dem) addit(um) Bar(tholomeus) ang(licus)
q(uo)d contrariu(m) sonare videbatur. ¶ Sed q(uia)
p(ro) difficultate [illegible] q(uia) p(ro)cessionem fuit tardior
dicit [illegible] q(uia) antiquor(um) ad morte(m) p(ro)cessio natur(a)lis
(et) [illegible] tardior fuit. [illegible]
(et) alii post eu(m) vixerunt plurimis annis ut
pote nongentis vel sexcentis (et) c(etera) ut p(atet) ex
decimo libro ge(nesis). Igitur consumptio humidi radi
calis (et) diminutio caloris natur(a)lis [illegible]
[illegible] videtur fuisse tardior q(uia) in maiori
t(em)p(o)re [illegible] q(uia) non [illegible] p(ro)cessio ad morte(m)
fiebat in t(em)p(o)re maiori ig(itur) fuit tardior.
[illegible] suppono. Equalis quantitatis humidi (et) caloris [illegible]
(et) nunc h(abe)t [illegible] suppono p(ro)babiliter non fit.
[illegible] ut Aug(ustinus) dicit xv de ci(vitate) dei c(apitulo) [illegible] q(uia)
homines in p(ri)oribus s(e)c(u)lis fuerunt grandiores
[illegible] q(uam) modo nascuntur. Videtur q(uod) q(ui) nascebantur
olim in p(ri)ma etate mundi [illegible] plus
de radicali humido [illegible] q(uam) modo [illegible]
si humidum [illegible] diminutum [illegible]
[illegible] p(ro)porcionalis. [illegible] q(uod) celis [illegible]
eq(ue) velox est nunc p(ro)cessio naturalis. Ad te(rminum)
vite p(er) morte(m) sicut fuit olim q(uan)do homines
vixerunt p(er) octingentos annos q(uia) si aliquod
spacium transit in aliquo t(em)p(o)re aliq(uo) velocitate
[illegible] t(em)p(or)e [illegible] diminuitur [illegible]
celis [illegible] equalis velocitatis mot(us) [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] q(uod) [illegible]
[illegible] ypotesi [illegible] non fuisset p(ro)cessio
ad morte(m) olim tardior q(uam) modo sit. Tamen no(n)
est verisile q(uod) [illegible] verisimile q(uod)
fuit olim p(ro)cessio [illegible] tardior q(uam) nunc
sit [illegible] verisimile q(uod) humidu(m) radicale s(i)t
[illegible] diminutu(m) t(em)p(or)e [illegible]
[illegible] cum [illegible] vite hominis sit centu(m)
annor(um) vel [illegible]. (et) olim fuit nongentor(um) [illegible]
[illegible] q(uod) modo humidum illud est in nonuplo
[illegible] fuit [illegible]. Et [illegible]
[illegible] magnitudine [illegible]
[illegible] sit [illegible] non homines
in [illegible] vel in [illegible] minores [illegible]
[illegible] q(uod) non [illegible] ad [illegible]
hominu(m) [illegible] tamen [illegible]
[illegible] maioris [illegible]
vite olim fuerunt homines vite longioris ut
p(atet) 14 [illegible]. ¶ [illegible] fuerunt [illegible]

[illegible] ad excessum [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] longi(ssi)mus vite [illegible]
ad [illegible] plures [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] (et) complexione [illegible]
[illegible] fuit [illegible] ade(m) q(ui)a
non nat(us) [illegible] cui(us) institutor [illegible] artifex
p(er)fectissim(us) fecit de limo terre. ¶ [illegible]
[illegible] plante (et) [illegible] fortior(is)
[illegible] (et) complexionis melioris ¶ [illegible]
(et) vite longioris (et) [illegible] melioris [illegible]
(et) [illegible] ut [illegible] ubi loq(uitur)
De illo [illegible] que [illegible]
filior(um) [illegible] p(ro)missionis ¶ [illegible]
fuit de [illegible] non fuisset
de [illegible] segetu(m) (et) [illegible] de fruc
tib(us) herbar(um) (et) arbor(um). [illegible] (et) in
[illegible] q(uo)d olim homines ex illis [illegible]
[illegible] (et) vigorosius [illegible]
¶ [illegible] q(uod) [illegible]
erat simplicior vel simplicius. [illegible]
[illegible] fecit (et) non [illegible] artificialis
s(e)d [illegible] hominis q(uo)d
non tam salubre q(uam) delectabile fit. [illegible]
[illegible] artis [illegible] q(uo)d cum appetitum
[illegible] ad excessu(m) p(ro)vocat [illegible]
morbos multiplicat [illegible] ac de in [illegible]
mortis accelerat ¶ [illegible] q(uod) veteres
[illegible] in aere puro (et) libero [illegible] mo
rari solebant non [illegible] tot (et) [illegible]
densis [illegible] (et) [illegible] senescebant
(et) sub senio [illegible] vivebant.
[illegible] vite [illegible]
[illegible] q(uo)s nos [illegible]
[illegible]
[illegible] infectis. [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] (et) [illegible]
[illegible] (et) [illegible]
Tullius dicebat de vita [illegible] in [illegible]
[illegible] q(uo)d non scio [illegible]
ulla beatior posset esse vita [illegible] officio
[illegible] cultura agri (et) [illegible]
[illegible] (et) delectationem [illegible] (et) [illegible]
[illegible] omnium rerum q(ue) ad cultum deor(um) (et) ad
victum hominum p(er)tinent. ¶ Ibi [illegible]
[illegible]. ¶ Ibi porcus
agnellus [illegible]. lac mel
butirum (et) caseus. ¶ Ibi [illegible]
venatio [illegible] piscium [illegible]
lepores. ¶ Ibi [illegible] floride
fontes [illegible] silue [illegible]
[illegible] cetera [illegible] solaciorum [illegible]

Colon[illegible]
Nota 13
[illegible]

Antiqui q(uia) fuerunt
longi(ssi)mus vite

semlis infirmitas per rectam [illegible] et Tulius
in sermone illo obmisso. Q de felicitate vite
mentalium ponit illustris de senectute ca° 9°.
Vita est e quasi cursus mundi ad
finem non tantum intelligit maledicto breviter.
de q° Genesis e et scientia in corruptionem
elementorum sed itaque successu temporis fiat et
fiet semper vilior. Vos in eventu tunc in
secretis ille perspicientiam hominum animalium et
vegetabilium quales nunc inferiores et nunc
quas plurimi annorum tum vite naturalis. Sed hoc
perspicitur in morte fore 30 quia morte
cadunt. Alii consuetudinibus occidunt. Alii
et sic omnibus illis infectoribus debilitantur
in viribus. Item quia aliquot coelorum etiam contrarios
quasi sublunaribus inferioribus hoc est in temporibus
et locis ubi vigent non fuisset. Tertio
est et quia consentit quod malignitati indecensi
mors. Quare forte in prioribus mundi saeculis
influxus coeli et astrorum in inferioribus fuit
secundior et prior ad vitam animalium et
vegetabilium quam nunc sit quod post
videtur. Quia et originalis coeli armonia videtur
pro tempore hominum decolorata fuisset. Et disponit
quod extreme pro se deterior fiet. Sed de hoc
in longe ante dicitur visum. Tertio Adhuc
per causam dicit longitudinis vite humane
quia validior quam oporteret redisse te
nemo inferiores et per illa gratia quae se tenet
experte radicis superioris. Unde aliis quasi
dat supprimit causa hic qui particulares et
sunt illa qui tempus firmitatis. Cum dicat indi
experte veteres autem deceptum in hac initia
ita tempus debent. Inessentiale constellationes
singulis hominis vitam per [illegible] placetis et
figuram coeli hora nativitatis cuius dominus autem
hoc modo constituunt in unum de planetis
vel quibus zodiaci. Ylech id est datorem vite
constituunt quem vel eligunt illum secundum certum
modum descriptum ab alcabitio et a hali
abengragel libro suo 9° capitulo 3° et ab
aliis quibus superstitiosis auctoribus. Deinde
ylech electo eligunt ipsi inter alcocoden
id est datorem annorum quasi planetam qui
inter ceteros fortitudine dignitatem habet. In ylech
et ex suis duplicia vitam presumunt secundum
diebus vel annis debeat inter quam tempus
supervivere. Ponunt vitam annorum condonatorem quem
annos vel quia est dat alcocoden inter
unum cuilibet planete sic attribuunt dominicae
annos scilicet maiores medii et minores. Ut
patet ex alcabitio et guidone bonatti
de forlivio. Alcocoden quod ut tamen

si fortunatus sunt et fortis in figura coeli dat ipsa
solos annos maiores. Si vero infortunatus vel debili
statu dat medios vel minores. Ad dies vel
menses pro illis. Ulterius quod si aliquis planeta benivole
aspexerit alcocoden aspectu vel sextili aspectu
addit sibi annos suos minores vel pro illo tot dies
vel menses secundum fortunatus vel debilitatem status planete
aspicientis. Ibidem libro 9° hali capitulo 6°. Et hanc
vitam quam quantitatem vite naturalis constituunt
et considerant post quot annos ylech vel per directionem
ad locum planete interficientis. Vel ad interfectionem et
sextum vel caudam draconis quam planetam aliquot de
spiritu vite deferat. Secundo quidam aliquid dispositum
in ylech tanto inter diutius vivet. Destruit
eodem prius per constellationis peculiaritates. Et sufficiat
quia directio vel desistit in contrario
incertos quod est emissum ad lineam dare solet. Et concordant
latius ponit libro hali capitulo 4°. Autem describit
in alcabitium et in aliis astrologis libris quibusdam
vite vel modos quibusdam annorum nascentium
et progressionis eorum ad mortem opera radicis superioris
confundunt esse longitudinem vite anticipantes
in plures fortitudinem. Et super modos aliquos per
vobis superstitiosis esse non difficultate hominum
et sufficient dyalis alii intermedios. Omnis ex multis
conferet argumentis in superioribus [illegible] tamen
initium istud idem quod est ex falli vita dicitur
superstitione. Asserunt namque dicere superstitiose quos
quidam vixisse plus quam nonginta annis. Quasi
octingentis quingentis septingentis et ut patet ex
textu libri genesis. Ergo opiniones ex dictis esse
logice superstitiosis quod ullus planeta constituit
alcocoden in quibus figura coeli possit dare inter
tot annos vite secundum quod nullus planeta
annos maiores se extendit ultra centum et viginti
annos. Sed sed si plures planete annos minores
aspiciunt ad vitam. Sed tamen unus vel nunquam in coelo eo
tempore possit consultabunt dicere quingenta annorum
ut est de hoc plures ex parte [illegible] alcocoden.
In illo natos a coelo dari possunt. Est unus quod non
ad secundum modum quod intentionem superstitiosis secundum
obiciunt primo. Secundum est quod planeta ab superiori
dispositione ab ylech non potest in hora nativitatis quod
perfectos sexagenta quinquaginta. Secundum ratio per minus quam per
ylech dispositionem. Et per magis quam dat ipsa
radice vita hominis excedere non posset. Ceteris
quinquagenta annos vel. Primum dicere possunt quod aspectus
fortunatus benivolus ad absque ylech inter
liberare possunt. Sed non valet primo autem quis
quantitatem vite produci sunt tot annos ut pro
ceteris qui annos alcocoden quibus dicuntur
secundum non possunt. Itaque sic et superstitiose
apparent ridiculum conformitate divine scripture

pdicti q̄ [illegible] multos vixisse longissime ult̄ a
nos [illegible] dicit duobus viris natiue [illegible]
sit [illegible] q̄ [illegible] . [illegible] significatis
celi [illegible] q̄ [illegible] a [illegible] a
[illegible] / et [illegible] inueniri potuit in [illegible]
[illegible] p[er] [illegible] vanit[ate] et [illegible] est [illegible]
[illegible] annos uel
[illegible] fuit [illegible] . [illegible] respectu
[illegible] signum celi . [illegible] signis [illegible]
[illegible] q̄ tot annis vixerunt [illegible] . dico q̄
ad illa q̄ longitudinem vite [illegible] . et non potuit
[illegible] astrologus dicere [illegible] q̄d [illegible]
[illegible] licet [illegible] vitiatis
[illegible] q̄ longe i an [illegible]
[illegible] q̄ astrologos [illegible] sunt .
[illegible] facere ab et dicit . [illegible] tu
[illegible] q̄ [illegible] astrologos
q̄ i [illegible] et [illegible] dicebat
[illegible] quos [illegible] secundum [illegible]
fecit [illegible] . [illegible] q̄ [illegible] sic [illegible]
[illegible] ipsi sit [illegible] et [illegible]
q̄ nominibus [illegible] . [illegible]
et [illegible] et principes [illegible] q̄ [illegible]
illos gentilium [illegible] [illegible] nulla [illegible]
a [illegible] sic [illegible] diliget [illegible]
[illegible] fundamentis non fundatos fide [illegible]
[illegible] libris [illegible]
[illegible] et omnis doctrina [illegible]
[illegible] q̄ [illegible]
fidelis [illegible] non [illegible]
[illegible] ferat [illegible] non [illegible]
[illegible] q̄ [illegible] salutis [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] lucet [illegible] salutari [illegible]
q̄ [illegible] sunt [illegible] nomine
nostro si sunt fide [illegible] q̄ non est [illegible]
[illegible] q̄ [illegible] . [illegible] q̄ dicitis
[illegible] q̄ [illegible] dicit [illegible] vite [illegible]
[illegible] vite [illegible] et [illegible]
[illegible] facit [illegible] /
[illegible] q̄ [illegible] fide [illegible] q̄ de
[illegible] ad lucem [illegible] sunt
[illegible] ideo [illegible]
[illegible] q̄ non [illegible]
libris ut [illegible] q̄ ut ipsi [illegible]
suggerente [illegible] et [illegible]
[illegible] omnibus [illegible]
et poete [illegible] [illegible]
diuersis artibus libros [illegible] senes
fuit [illegible] et iuuenes [illegible] / dediti

gentilium
[illegible] sermonem
[illegible]

libros [illegible] et [illegible] q̄ [illegible] pos
[illegible] religiosi . Et si sunt senes non
sunt [illegible] vite . [illegible] et [illegible] q̄ [illegible]
annis q̄ [illegible] et [illegible] debent
[illegible] . [illegible] ve
[illegible] et non [illegible] et
[illegible] plurimum [illegible] / [illegible]
[illegible] q̄ [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] est [illegible]
[illegible] verum et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] hodie [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] non ut [illegible]
[illegible] q̄ [illegible] et [illegible]
[illegible] in mollibus . [illegible]
[illegible] [illegible] posteribus
[illegible] sermonem [illegible] vite
[illegible] vestigia [illegible] salu
[illegible] studiosos fuisse [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
secundum [illegible] fuisse . Et q̄ de
tullius . [illegible] [illegible]
[illegible] laudare q̄ [illegible]
adolescentie [illegible] . [illegible]
[illegible] repetere [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] tullius . Et q̄ [illegible]
[illegible] q̄ iuuentute [illegible] et [illegible]
[illegible] ne [illegible] . sed
[illegible] est [illegible] sit leuius [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] .
[illegible] senilis etatis . [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] tullius q̄ [illegible]
plus [illegible] defice
[illegible] q̄ [illegible] et cor
[illegible] / corpus [illegible] et [illegible] / [illegible]
[illegible] et [illegible] more . [illegible] est
[illegible] . [illegible]
[illegible] vixisse et [illegible]
[illegible] vestigium
[illegible]
[illegible] . q̄ [illegible]
[illegible] vestigia [illegible]
q̄ [illegible] / sunt senes
[illegible] sit cum tullio . [illegible]
[illegible] vitam [illegible]
[illegible] non me [illegible]
natum [illegible] quia [illegible]
dicere [illegible] me vixisse / [illegible]

[illegible]
[illegible] est
ysa 67
floide

tum bonum agere potuisset sed bonum operibus sectu-
tus sum / vacat ociis sum in iuventute neglexi-
sati non dicia / Cuius rei exemplum habemus de [illegible]
fictis et avaritia [illegible] non attendi
talibus quo senex dicere compellitur velle ad
pueritiam redire et iterum innovare per quod di-
m senium ut bonum attingere possem sen-
tute [illegible] et [illegible] decoratus fuerit senecte
cepit [illegible] si reducere cum [illegible]
omni [illegible] ad [illegible] fortissime [illegible] dies
mei sunt posteriores in priore [illegible] de
felici senectute. Quid igitur faciet non est
consulendum [illegible] quod vigente primo studeat
aptitudine veritatis de multis vite perfecte et
operibus adhuc [illegible] relictis summe conti-
nue divino [illegible] amore / [illegible]
licet breve quod restat studiose inveniat bonis
operibus recompensans neglecta / Sed forte dixerit
quis [illegible] gaudemus sunt de [illegible] in [illegible]
agendi et patiendi modicum tempus mihi restat
quo igitur recompensare potero adhuc quod toto
tempore vite inutiliter elapso neglexi. Ubi
si senium delyracium sit et multas torpe-
tis ignavie quod etatis ultime / Audiat
igitur quod ut dictum est nec excite corporis torpor
quid tullius dicit accomodate senex
qui se annum putat non posse vivere tamen
hunc quidem tempus etatis longum vel adhuc
hoc et [illegible] vivendum potest igitur senex
libet potiore etate inutiliter transacta adhuc
neglecta restitutione [illegible] procul dubio [illegible]
[illegible] ut de [illegible] malis penitere et de
bonis neglectis dolere [illegible] ardet et
devote presidium vite licet primi se
[illegible] adhuc mediis operibus bonis sue
etati possibilibus quod [illegible] in [illegible] vite
initio et primo [illegible] quod innocenter vi-
vendo [illegible] agendo [illegible]
in [illegible] etate / Ita quod usque mortuo se-
nex [illegible] tempus iuventutis sue erit
[illegible] statum sancte vite / [illegible]
[illegible] senex [illegible] potiore etate in-
utilitatibus expendit [illegible]
acquirendo [illegible] ad virtutem et [illegible] recompensare
neglectum [illegible]
[illegible] in iuventute ad [illegible] neglexit
[illegible] esto quod in senectute [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] senex
[illegible]
[illegible] meliorem adquirat senectutis

[illegible] studiose [illegible] claritas
visionis dei et [illegible] in ipso plurimis aliis [illegible]
[illegible] sicut [illegible] acquisivit in [illegible]
claret et eternaliter / Non enim [illegible]
[illegible] claritas cognitionis [illegible]
[illegible] in futura vita [illegible]
[illegible] illustrabit [illegible] cum omni etate in
[illegible] sit [illegible] etate [illegible] / [illegible]
[illegible] senium indecto si non posset
[illegible] in [illegible] iuventute acquisivit
[illegible] adhuc [illegible] si velit [illegible]
posset [illegible] et si non [illegible]
[illegible] in ipso [illegible] / [illegible]
[illegible] predictum / [illegible] senex
[illegible] recompensare possit quod in potiori etate
neglexit [illegible] ipse
recompensare [illegible] in tempore [illegible]
[illegible] in potiori etate neglexit
[illegible] et illud quod neglexit de bo-
nis moribus [illegible] / Item si non
[illegible] videtur quod senex recompensare non posse
illud quod de [illegible] in iuventute adquisitus
neglexit [illegible] non quod senex [illegible]
de se [illegible] etheo [illegible]
auditor [illegible] adhuc [illegible]
omni [illegible] nobilioribus [illegible] inferioribus
et [illegible] equivalenter [illegible] quod [illegible]
illius neglexit in [illegible] recompensare [illegible]
admodum [illegible] virtute [illegible] neglexit
imperfecte [illegible] recompensare [illegible]
[illegible] quod senex aliqua irrecuperabiliter ne-
glexit [illegible] indivisi-
[illegible] et [illegible] operationis requirit forti-
[illegible] et longa [illegible] / [illegible]
debiles senum [illegible] sustinere non possunt [illegible]
Item senex generationem [illegible] in iuventute
neglexit recompensare non potest [illegible] / Item
senex potuit [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] senectute [illegible] in senio recompensare
non potest [illegible] / [illegible] primo [illegible] ad
[illegible] quod aliquis neglectum recompensare
potest [illegible] aliquo equivalenti [illegible]
[illegible] recompensare potest senex
[illegible] in iuventute neglexit
[illegible] et [illegible]
[illegible] de rebus nobilibus
[illegible] de vilibus [illegible]
non senex potest [illegible] equivalenter recompensare
quod in iuventute [illegible] potuit / [illegible]
[illegible] ad [illegible] / [illegible]

Margin notes:

non hic senex

Senex an possit omnia recompensare que in iuventute neglexit

senex non potest omnia recompensare equaliter que in potiori etate neglexit

filios generare [illegible] laudabile est

[illegible] vite [illegible]

tum efficaciam potentem generandi ad esse morale filios de viciosis virtuosos / de ignaris scientificos / de parvulis ac iuvenibus aptis perfectos viros / Iste enim modus generandi naturalis quo ille qui est vere ethnicus vel in regestatis [illegible] gradatione carnali carnaliter parit lege salubriter deo et genere generate filios mortales / quia alii filios carnales quos generaverunt modice virtutis et studiis et diligentie eorum perfectionis esse et virtutes regulatis itaque eternaliter generant perfectos viros facere / Iste ergo modus generandi tam virtute debet [illegible] et alii scientificos [illegible] sint vel generentur per legem ut clericus quoque vel vir dives / quia naturalis possessio ad dei honorem educandos [illegible] non potest / adiungat habiles parvulos [illegible] parentes vel filios et ipsos virtuose ac religiose educare procurent et educatos omnibus bonis sufficienter provideat / Hec enim faciendo rem laudabiliorem facit satis salubriorem et deo gratiorem quam si multos carnales filios generasset / Capitulum [illegible] intentionis causa

Sed ex premissis supponendum est duas esse divinas [illegible] / [illegible] quarum qui per omnes etates regulantur sunt [illegible] et negligentia in singulis etatibus [illegible] ipsos ad senium [illegible] perduxerunt / Iste quippe vel naturali inertia de inhabilitate et defectu virium in senectute [illegible] non sunt / eo quod in superioribus etatibus nichil quod eis sub singulis competebat obmiserunt / [illegible] eos qui ad senium pervenerunt [illegible] miserabile multis defectibus miseros / ipse neglecta etatum priorum [illegible] ut pertalios [illegible] generis / [illegible] ad maiorem et excellentiorem perfectionis statum in omnibus moralis et naturalis virtutis sexus hominum habilibus [illegible] attingeret [illegible] principaliter et dirimeret [illegible] hominum erudiendo et disciplinis [illegible] exercerent / et ipse disciplinandus eruditionem recipere vellet / [illegible] si fieret / non esset in [illegible] hominibus tot miseri senes / non essent tot furores / tot latrones / tot meretrices / nec tot male indolis et viles homines / sed lege vivendi bestiarum more viverent / Erat enim quoddam tempus ut refert Tullius in primo rethorice / quo multi perfectionis viri magni tempore illo erant / quo homines in agris passim bestiarum more vagabantur / nec lege vivendi nec sapientia dei tradita vivere agebant / Animadvertit enim quidam magnus natura / et quanta ad res maximas aptitudo animis inesset hominum / si quis eam posset elicere et preceptis meliorem reddere / Propterea quod sollicite

presens est quod hec maxime iuvenibus velud materia quedam informis / ad conformandum perfectionis excellentiam ordinabilis / Et hec per regimina inhabilitatis et moralis / singulis etatibus appetitu / que quidem etates sunt infantia / pueritia / iuventus / senectus / senium et decrepitus [illegible] cum etatibus sed hec diversis modis secundum [illegible] in illa diversis indiget regimine ut ultimatum sue perfectionis excellentiam attingere possit

Unde quod regimen duplex / regimen unum quo naturalibus aptie ad statum et sanitatem corporis dispositionem quod sed [illegible] secundum conservat / Aliud moralitatis secundum intellectum / Aliud regimen est quo hec regulatur perceptum omnibus etatibus concurrat debitis disciplinis et eruditionibus doctrinis / Sed dubio non est quod tale regimen etate adolescentie precipue iuventutis assiduitate / vias esset excellentissimas faciens quoque deinde post parvuli ille iuvenes / qui sub aptis educatoribus et rectoribus usque ad certum tempus presentium se- libere quod studiose eorum doctrinis attendunt et suis rectoribus expresse obediunt / Ergo quod primum faciunt in solita iuventutis prohibere repugnante / deo prestantissimi hominum attingunt in scientiis et virtutibus excellentiis istarum cognitione sunt / et quanta excellentie potuerunt si et ipsi voluissent / et alii eos precibus exegerunt in iuventute aptitudine et regimine debito insperassent / Hec et non dixerim ut perfectione [illegible] / quia aliquibus et [illegible] hoc impediunt sicut negligentia parentum in ~~[illegible]~~ educatione et regimine puerorum nec solum parentum sed et aliorum quorum interest iuvenes regendi / Unde si sint sive principes sive prelati vel alios rectores / etiam principes in bonitatem talium disponere et oportunitatem pertinent salus rei publice / quia et lediatur valde / ubi in policiis iuvenes civitatis filii sunt dementia et stultitia inigriti et ubi in cohercionibus tenerulis / prohibito neglecti permittuntur / Hec enim est illud quod inmoderate ipsis civitatibus malis prius et in disciplinatis inmodice / Ad rectores et regimini hominibus quorum interest rei publice officium cognoscere sunt / Hec enim morem debent valde eos quod possunt / quia et multos corrigere igitur eos maxime et imperfectos ad perfectionem ducere / Unde et silicet per principes et alios in [illegible] civitatis omnibus [illegible] principibus sollicitudo

spiritualibus / sicut et commissis magis negligentie
sic procedentes sunt si animadvertere velit per se.
debent / Consito de fine spiritualium bonorum
subditi eorum prioratus. subsit quilibet in
facione [illegible] negligentia laborent.
sed non videbunt etiam si nunc prelati pre
[illegible] velit ut tenere quite [illegible] et
excellencie subditi [illegible] sit [illegible]
capitu[illegible] debuerunt. et [illegible]
[illegible] et non
[illegible] bonorum negligentia. neglicam.
Videtur quod non sunt et non [illegible]
quod eis [illegible] et possunt et non
[illegible] [illegible] caritative
amoneat ut [illegible] negligentie [illegible]
sint [illegible] peccet commissis. Item [illegible]
notandum [illegible] quod [illegible]
vel maneat bonorum [illegible] ad [illegible]
ad hoc [illegible] etatis usu [illegible]
[illegible] peccati non credit. et sunt bona
nature. bona fortune. bona [illegible]. et bona [illegible]
[illegible] quod sufficiat aggredi [illegible]
[illegible] etate debent non [illegible] / in
[illegible] in senectute / [illegible]
[illegible] / [illegible] / [illegible]
[illegible] culpanda. [illegible]
bonis tamen [illegible] in iuventute neglectis
non [illegible] est senibus. ut [illegible] vel
[illegible] vel in [illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] [illegible] bonum
[illegible] diligere senibus laborandum
[illegible] / [illegible] bona est / et plures [illegible]
alia in senibus etate [illegible] / [illegible]
[illegible] depende[illegible]
[illegible] in senio [illegible] diminutum. [illegible]
[illegible]
[illegible] senibus. [illegible]
plane [illegible] in meditatione salutari
consolatione. et [illegible] vite / [illegible]
[illegible] exhortatione. [illegible]
[illegible] senectute mortua vicium [illegible]
[illegible] periculis. [illegible]
[illegible] vel [illegible] ut [illegible]
[illegible] medicine. [illegible]
[illegible] in [illegible] notat.
vel [illegible] et [illegible]
[illegible] repugnant ut [illegible]
[illegible] / [illegible] deinde [illegible]
studiat senum [illegible] [illegible]
[illegible] de fidibus antiqua [illegible]

ego laboravi. [illegible] in qualibet etate studiat la
boris et sollicitudinis sue nec [illegible] quod autem ne
gligit culpanda est aut [illegible] etatis
usurpat [illegible] de bono non.
tempore iuventutis [illegible] quod [illegible]
quod [illegible] non [illegible]
omnibus [illegible]. Item non [illegible] est.
[illegible] est tamen [illegible]
[illegible] valde [illegible] negligentia [illegible]
in [illegible] tempore iuventutis [illegible]
ad [illegible] in potentie. et [illegible]
[illegible] nullo [illegible] ingenio
[illegible] post iuventutem
[illegible] / Est tamen [illegible]
te sollicite [illegible] ut [illegible]
[illegible] augeat et [illegible] / [illegible] est
[illegible] / [illegible] de senibus de
bonis [illegible] quod non. [illegible] quod de
illis in senectute [illegible] augendis. [illegible]
[illegible] minime [illegible] ut dicebat
[illegible] senibus etatis / cum in
[illegible] laboravit [illegible] de bonis [illegible]
[illegible] penitere [illegible] / ne [illegible]
[illegible] sentiunt [illegible] etatis negli
[illegible] et [illegible] medicine cogitat
[illegible] modis [illegible] / [illegible]
[illegible] / vite [illegible] querere [illegible] [illegible]
ille [illegible] deponendo [illegible]
non [illegible] medicine [illegible] / [illegible]
[illegible] si illa [illegible] in [illegible]
[illegible] suspendere [illegible] cogitare.
[illegible] de [illegible] quod [illegible]
[illegible] sentiunt [illegible]
[illegible] ne dedit in
[illegible] furere [illegible]
nomen dei mei / Item [illegible] possit alicui
[illegible] et [illegible] de bonis [illegible]
[illegible] sit [illegible] senum / Item [illegible]
[illegible] illius etatis [illegible] et frigide
[illegible] et [illegible] et non
[illegible] dilatare [illegible] et humidi
et ita etati senili [illegible] tentationibus
et [illegible] / Item [illegible] etate [illegible] de
[illegible] et [illegible]
[illegible] / [illegible] quibus [illegible]
[illegible] laboribus possit [illegible] / Item [illegible]
illa etate [illegible] debilitate [illegible]
[illegible] indigent comodis et [illegible] melioribus
quibus [illegible] et [illegible] / Item [illegible]
sentiunt [illegible] et [illegible] molestias
[illegible] [illegible]
[illegible] et non [illegible] [illegible]

Senex [illegible] ac [illegible] vite sue /

et viribus potentes. Sunt etiam senibus vetuli et ceteris
et sepe debiles diutius vivunt. Sepe senex quod
non putavit vixit decem annos dum vivit
viginti vel triginta. Ideo dicit Tullius est tam
senex qui non credat se adhuc posse per annum vivere
[illegible] et [illegible] vir non moveatur. Hoc senex
moveri [illegible] appetendo et tenendo divicias in
parte senectutis quam in tota iuventute. Sed
videtur quod quamvis iste presumptiones bene concludant
tamen in senectute liceat posse providere sibi
[illegible] et [illegible] ne [illegible]
quantitatis vite sue quam adhuc restat. Tamen
non excusant presumptiones [illegible] illorum avaritia
detestabilis qui in [illegible] nec filios nec
[illegible] quod tempus magis ac magis
in [illegible] [illegible] in magna quantitate vite
[illegible] quod pro [illegible] sufficere si potest. Et aliquis
senex nescit quamdiu victurus sit. Potest
tamen estimare tempus [illegible] quod non vivet
[illegible] [illegible] annos et [illegible]
quod de quinquaginta non vivet adhuc quinquaginta
vel quadraginta annis et [illegible] estimacione
potest senex de diviciis suis pro sufficientia
[illegible] aut [illegible] modum tamen [illegible]
[illegible] residue vite sufficere posset. Et secundum
[illegible] non [illegible] illa senilis [illegible]
Senilis
debitum [illegible] in presumptionibus [illegible]
[illegible] [illegible] culpetur et [illegible]
in [illegible] deficiendi. Quod senes non
pellerent ad illud [illegible] [illegible]
sue etatis [illegible] [illegible] sequentur
in domino deo omnem [illegible] confidunt quod
non derelinquat [illegible] et [illegible]
debite [illegible] [illegible] [illegible] enim
talium neque [illegible] derelinquit nec in iuventute
nec in senectute. [illegible] [illegible] Non
sit aut [illegible] [illegible] [illegible] tandem
vel per mortem vel [illegible] derelinquunt [illegible] sene
Ps. 26 [illegible] Pater meus et mater mea dereliquerunt
me. Dominus autem assumpsit me. [illegible]
[illegible] [illegible] Non quod diffidat senex
modicum [illegible] [illegible] [illegible] senex
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
illis [illegible] diucius [illegible] vivere
posset. [illegible] quod dominus dominus [illegible] in
Luc. xii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non potuit
delectari nec [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] senex [illegible]

deficeret non potuit. Ut patuit in [illegible]
[illegible] [illegible] cum psalmos [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] usque ad finem [illegible] [illegible]
[illegible] possint. Ideo [illegible] devote
[illegible] Ne proicias me in tempore Ps. lxx
senectutis cum defecerit virtus mea. Et infra:
Deus docuisti me a iuventute mea
et usque nunc pronunciabo mirabilia tua
usque in senectam et senium deus ne derelinquas
me. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] potentiam tuam et iusticiam
tuam usque in altissima que fecisti magnalia.
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] senectute
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et mundi [illegible] ad celestia [illegible]
[illegible] in alio loco dicit Adhuc multiplicabuntur
in senecta uberi et bene patientes
erunt ut annuncient. Beni [illegible] [illegible]
senibus ut annuncient [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] fecit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
est et bene patientes erunt. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] filiis
suis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] filiis suis ut
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] secundum doctores
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Ps. 70 [illegible] Deus docuisti me a iuventute
mea et usque nunc pronunciabo mirabilia
tua. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] felicitas
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non cessat. [illegible]
[illegible] [illegible] pro modulo diligent
[illegible] [illegible] vel [illegible]
adimplere studet [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
usque ad finem vite valde [illegible] posset
valide

dicit et vsq i senectam et senium ne derelinquas
me. Et alibi. Ego senectus sicut fuit i mul
ubi [illegible] senectutis decliuitatem virium
[illegible] designatiue et per senium decrepita
etatem. [illegible] ut [illegible] dicit. Omni se et in
iuuentute [illegible] ideo hic petit. Ut
neque in etate [illegible] vel [illegible] vices
defice solet [illegible] a dno [illegible]
robore vsq ad finem sum [illegible] laudes
possit debite explicare. Ut ita senectus
que [illegible] vbi destituit, morbus [illegible]
[illegible] efficiat. vel [illegible] mit respectu i
puelle statu lenitate [illegible]
no despiciat [illegible] semper ecce
restat et addeu que fuit. [illegible]
[illegible] ardeat [illegible] et
alia [illegible] intellige [illegible] senectute. [illegible]
[illegible] et [illegible] ut [illegible] et [illegible]
[illegible] solet ee [illegible]
[illegible] ut dicit [illegible] i semibus [illegible]
[illegible] senectutis [illegible] iuuenescit [illegible]
in domum dei [illegible] prior [illegible]
[illegible] in [illegible] existat [illegible]
allegorice loquendo [illegible] [illegible]
[illegible] dixisse [illegible]
[illegible] senectam et senium ne derelinquas me.
Et hoc [illegible] religionem
[illegible] senium et senectute [illegible]
no ee [illegible] senescit [illegible]
[illegible] in fine mundi ee [illegible]
[illegible] nominate [illegible]
violentia introductionis modum [illegible] no q
[illegible] hominum [illegible] et [illegible] intro
ducta fuit [illegible] velocius [illegible]
velocius desinunt [illegible] ut [illegible]
[illegible] violenta [illegible]
in longum durare no solet [illegible] hec et
alia [illegible] tacta [illegible]
[illegible] ad mortem [illegible] ver
tendo [illegible] ad lapsum mundi [illegible]
[illegible] statum [illegible] vero [illegible]
[illegible] statu [illegible] cognosci [illegible]
[illegible] et temporis mundane durationis [illegible]
[illegible] illa [illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible] valeat [illegible]
[illegible] mundus [illegible]
[illegible] senescendo decreuit [illegible]
[illegible] et [illegible] etatibus [illegible] id est
[illegible] donec [illegible]
[illegible] processum et progressum durationis mundi.
assignantur tempus [illegible] et deinde
tempus [illegible] et post [illegible] tempus in [illegible]
[illegible] Deinceps tempus status [illegible]
Et post tempus declinationis virium ad illa

pro [illegible] esse [illegible]

[illegible] per [illegible] etatum [illegible]

quod [illegible] tempus defectus virium que e de
crepitus. [illegible] assignantur no solum i toto
[illegible] mundane durationis [illegible] partibus eius [illegible]
[illegible] tempus [illegible] sub celo [illegible]
[illegible] et [illegible] et i [illegible] statu rerum [illegible]
[illegible] et [illegible] tempus augmenti tempus status.
et tempus decrementi. [illegible] vsq
ad [illegible] et statu [illegible] et declinatione
[illegible] videmus [illegible] i plantis i [illegible]
i [illegible] Videmus illud i regnis et [illegible]
[illegible] hominum bonis et malis. et in
[illegible] i statu [illegible] religionis et secte.
[illegible] illa [illegible] statum [illegible]
[illegible] sub [illegible] et [illegible] occidunt.
[illegible] sicut [illegible] mane. Et post
sicut meridie. Et deinde [illegible] declinationem
ad occasum. [illegible] ab ortu sol vsq ad
occasum [illegible] designat [illegible] rerum et statum
[illegible] in [illegible] et post [illegible]
deficiat. [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad illa. [illegible] ut
[illegible] restat [illegible]
durationis rerum et statum mundi [illegible] si ut
[illegible] tempus [illegible]
[illegible] tempus augmenti vsq ad [illegible]
tempus decrementi [illegible]
videmus [illegible] et [illegible] hoc [illegible]
[illegible] tempus decrementi sit [illegible] augmenti
[illegible]
[illegible]
[illegible] notum [illegible] vel [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] durationis eius [illegible] hoc
[illegible] vel statu regulariter [illegible]
vel [illegible] tempus [illegible] degm
[illegible] no [illegible] notum est
[illegible] i [illegible] dispositione [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] tempus [illegible]
[illegible] duplicatis [illegible]
resultat tempus [illegible] hominum [illegible]
ut [illegible] annorum [illegible] gaudeat
[illegible] annorum [illegible] tempus [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] labor et dolor [illegible]
[illegible] de duratione
religionis christiane. [illegible] vicinus
[illegible] et [illegible] et aliorum [illegible]
que religio christiana fuit i [illegible]
hoc e i [illegible] et [illegible] suc
Hoc tempus [illegible] dubio [illegible]
[illegible] christianorum
[illegible] tempus [illegible] pre
[illegible] in [illegible] statu. [illegible]
ad [illegible] Religiosos ad religiosos.

[illegible] tempora [illegible] i [illegible] vincte [illegible] Tempus augmenti Tempus status Tempus decrementi

vel ad [illegible]

No tempus [illegible] hominum

4 [illegible] 89

[illegible] religio [illegible] fecit

[illegible] fuit [illegible] tempore [illegible]

nō ꝯ̄stād ipē

cepi̾s ad eos doctores ad doctores et hoc modo
singulos fidelium status. Et ideo de tempore quo
incepit declinare religio nostra. visum est
sibille Galdegardi [illegible] prognostici que
tempore sancti Willibaldi imperatoris rem floruit que
fuit circa annum domini c. x. ergo tot anni quot
erant ante tempus eius duplicati vel subtiliter non
[illegible] ypothesim. ideo durationem christiane re
ligionis secundum eam sibille vaticinium duorum
milium et viginti annorum vel circa. atque si subtra
hantur mille centum nonaginta unum anni qui
iam currunt / remanent duratio eius adhuc restabit
septingenti et [illegible] anni. Ubi advertendum quod
a multis repetitum est diversis modis de cursu
durationis christiane legis / [illegible] eius nominatim
[illegible] et eorum violentiam et durationis
modum ut danielis. Mundi non contenti sunt
adhuc [illegible] statum mundi et cum
tempus sic creavit statum et determinat. quod [illegible]
dicebatur rem que sub tempore occidunt dicere
solet / ideo quod concepit considerare calculatio
posset ideo et visum. Illorum et si secundum considerationem
illorum non posset de uno annorum durationis mundi
certo [illegible] veritate hec non potest [illegible]
consideratione illa potest augmentum et coniectura veri
similis quod mundus sic [illegible] eius et statum
hec quamquam fiet finem [illegible] et religio christiana
et similiter omnis [illegible] vite hominum status. Apparet
hoc. quod tanto deterius mutatur [illegible]
omnium talium finis [illegible] et ar
gumentis a posteriori [illegible] hoc est ab
effectibus. quia iste mundus [illegible]
a principio [illegible] precedit continue senescendo
et declinando in sibi et in bonis dispositionibus
suis et partium eius quod sunt celi elementa
[illegible] et corpora. ut [illegible] hec
[illegible] virtutum continue [illegible]
et [illegible] mundi [illegible] ita [illegible]
quod hoc nemo negare potest quod [illegible]
[illegible] quod omne quod in [illegible]
[illegible] continue destruet et ci
tius destruitur [illegible] cadere
ex toto deficere. Hec solum hoc de mundo
et lege christiana secundum [illegible] dispositionem sed
[illegible] ut danielis et apostoli et [illegible]
que sunt adventus continue precedere et defectus
virtutis / remissio caritatis / augmentum [illegible]
fidei diminutio / errorum multiplicatio [illegible]
[illegible] et [illegible] catholice [illegible]
[illegible] / divisio [illegible] / signa in sole et
luna [illegible] in [illegible] et [illegible] / [illegible]
[illegible] / fames / [illegible] et alia [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible]

potest et quod mundus et lex christi ideo quod in solacium
electorum [illegible]. Hec ideo [illegible] statum
mundi quod [illegible] quod [illegible] dicit
est de tempore christi quod novissima hora est. et quod
nos sumus in quos fines seculorum devenerunt et
[illegible]. Sed hec [illegible] quod certe
fuit medius totius mundi et legis christi
quia [illegible] quantum [illegible] et totum residuum
[illegible] mundi. [illegible] sunt electores in
[illegible]. quod [illegible] lex christi fuit in
suo statu potissimo. et ideo dicebat non pos
sent [illegible] salvari [illegible] ideo allegare
[illegible] forte dicet. medie totius mundi
finis quando [illegible] christi [illegible] et vides
mundi. [illegible] de [illegible] [illegible] opor
tuit in medio annorum [illegible] facti. In me
annorum notum [illegible] fuit [illegible]
[illegible] et [illegible] hoc novissima hora
et finis seculorum [illegible] maior secundum
[illegible] durationis [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] hoc [illegible]
[illegible] durasse quamquam solent
[illegible] dia. [illegible] hoc
[illegible] usque ad finem mundi [illegible]
[illegible] mille [illegible] nonaginta
unum [illegible] notis [illegible]
[illegible] ad [illegible] mundi [illegible] usque ad
[illegible]. Idem sit de duratione religionis
christiane loqui volumus [illegible] non de finis
quorumdam qui religionem illam longe [illegible]
destruunt [illegible] quod mundum [illegible]
[illegible] religionem
illam [illegible] durationis esse quam sit [illegible]
[illegible] et cum [illegible] violent
[illegible] introducta
fuit. [illegible] fuit [illegible] ydolorum cultores
[illegible] sicut consueverunt. super durationem
christiane religionis [illegible] acceperunt /
quod [illegible] quamquam annis
[illegible] augustinus [illegible] de civitate dei libro decimo octavo capitulo
quinquagesimo tertio et quarto [illegible]. [illegible]
[illegible] quia durarunt [illegible] plus quam
mille annis christiani [illegible] de illis
[illegible] superstitiosi quod [illegible]
[illegible] christianorum [illegible]
[illegible] secundum dispositionem [illegible]
[illegible] magnitudine [illegible]
[illegible] introducta [illegible]
vel [illegible] in mundo [illegible]
[illegible] et [illegible] /
[illegible] nimis [illegible]
[illegible] hec nolo prosequi / [illegible] alibi [illegible]

cur. de durationibus christiane religionis a multis repetitum

i

Finis mundi quando sit in [illegible] augmentum. alcessa [illegible] [illegible]

t [illegible] [illegible] medie totius mundi

1 Ioh 2

53

N religio

ratio

[illegible]

patet igitur primo quod periodus christiane vite [illegible]
te mundi nota [illegible] experientia declarante [illegible] quamvis
homines non vivunt modo ultra centum annos [illegible]
est [illegible] considerantia molestum quod elapsis centum an-
nis a presenti die nullus hominum qui hodie est in
mundo vivet vel saltem elapsis centum viginti vel
triginta annis [illegible] post tot annos [illegible]
[illegible] nomen gentis hominum super terram [illegible]
[illegible] ita et in senio sexaginta annorum [illegible]
[illegible] quod non vivet ultra viginti annos vel tri-
ginta et ita de aliis senioribus [illegible]
[illegible] tempus durationis eorum [illegible]
[illegible] ut experientia patuit [illegible] periodus mundi
vel legis Christi sit nota [illegible] quod non ita de
[illegible] certitudine [illegible]
in senio [illegible] adhuc durationis [illegible]
[illegible]

vltra centum annos non vivunt [illegible]

[illegible]

[illegible] 109

Finis mundi ignoratur
et dies iudicii ignoratur

quam senectutem. Quod etsi senilitas quam [illegible] adveniat
et tum venisse credatur, incipientes tamen nullatenus
mori sint. Sed magis ad granum opinionis illorum faciunt
hoc quod est ad infirmitatem et diuturnitatem christiane religionis
temporis usque ad finem eius et totius mundi ulterius sententie
durationis tamen ignote ut patuit expressius.
Est quare voluit deus terminum mundi ignotum
esse. Certum est quod non obstante [illegible] quod homo mortalibus
esset utilius ad vitandum vicia et ad disponendum
virtutes quasi ad vitam pervenire [illegible]. Et
eadem ratione in generali voluit deus mortalibus hominibus
[illegible] terminum dierum vite sue. Et in ducentis
[illegible] predicavit [illegible] appellari esse [illegible] dicit

Quare vite terminus voluit deus esse ignotum

Videtur quare deus voluit ignotum esse homini
vite sue terminum preter et mundi finem. Sed [illegible]
quia ad [illegible] vite hominis voluit. Primo ut homo timens sit
quod si moriatur in peccato mortali dampnabitur. Et vivens
omni [illegible] ut esse se sollicitus ne in statu
talis peccati mors ipsum arripiat. Secundo ne [illegible]
diu victurum pigritet et tepide agat in hiis que
ad perfectionem pertinet vite spiritualis. Tertio ne
multi senectutes se diu victuros audientes [illegible]
rent. Quia [illegible] ut [illegible] sub libertate [illegible]
caret [illegible] se esse fine vite [illegible]
[illegible]. Quarto ne boni brevis vite [illegible]
agerent nimis se [illegible] violentando et [illegible]
[illegible] huius vite [illegible] postponendo. Quinto
ne multi cogitantes brevitatem vite desperarent
et indiscreta afflictione se amplius [illegible]. Sexto
[illegible] ne homo de hoc [illegible] melancolia
laboraret. Et ita [illegible] ut [illegible] vite
[illegible] hominem [illegible] ad [illegible] prolongationem dierum.
[illegible] est [illegible] quod si [illegible] vite
et [illegible] providere [illegible] deus [illegible] vive-
ndi spacium sibi [illegible]. [illegible] forte
[illegible] bonitatem vite
bonos [illegible] agere faciat et malos ad [illegible]
[illegible] et quia [illegible] magis expedire
videtur. Item si non expedire esset [illegible] quam-
titatem vite [illegible] psalmista [illegible] dicit. Psalmo 38
Notum fac michi domine finem meum et numerum dierum
meorum quis est ut sciam quid desit michi. Ecce mensurabiles
posuisti dies meos [illegible] [illegible] dies finiti [illegible]
Ad primum videtur quod non oportet hominem
[illegible] debere vite [illegible] quam
salubrius [illegible]. [illegible] [illegible]
est hominem [illegible] sufficit
[illegible] [illegible] et [illegible] multo quam
non est [illegible] [illegible] vult [illegible]
victurus sit [illegible] [illegible] quam [illegible] est quantus [illegible]
huius vite subleventur [illegible] mundi.

per incitamento

Et ut [illegible] [illegible] potest esse homini [illegible]
[illegible] ignorantia numerus annorum non vincet quod [illegible]
in commissione [illegible] [illegible] tandem esse
[illegible] [illegible] annis quod [illegible] illos non [illegible]
[illegible] [illegible] sufficiant ut boni [illegible] agerent
et mali ad penitentiam [illegible] [illegible]
ut deus hominem [illegible] [illegible] vite
sue cum et [illegible] minime expediat
ut visum est. Secundo quare [illegible] propheta dicit
Notum fac michi domine finem meum et [illegible]
gloriam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vite [illegible] in medio [illegible]
Deinde quod et salubius sit mortalibus
[illegible] [illegible] durationem mundi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
agere faciat [illegible] [illegible] in negociis [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
faciat ut illi qui [illegible] [illegible] habent sollicite
disponunt [illegible] suos [illegible] [illegible] ordi-
nent et singula studiose examinent
ne forte [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Item si ab
initio [illegible] [illegible] [illegible] fidelibus
vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
mille annis vel pluribus illius [illegible]
[illegible] [illegible] illam cum [illegible] vite
[illegible] longe [illegible] [illegible]
annorum [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible]
annorum [illegible] illius [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] non [illegible] cum [illegible] illam [illegible]
et [illegible] expediens esset fidei [illegible] ut [illegible]
se [illegible] illam [illegible] [illegible]
[illegible] diebus suis [illegible] esset. Et forte
quod fidelibus [illegible] [illegible] illam [illegible] est
ad [illegible] ut sollicite et efficaciter agerent
in [illegible] [illegible] antichristum
et [illegible] [illegible] suos. [illegible] [illegible]
[illegible] de quo [illegible] [illegible]
qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] vite [illegible] ut illa [illegible] [illegible]
intelligentes [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] diligentissime [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] illam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
fidelibus suis [illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fidelis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible]
[illegible]
[illegible]

qui illi [illegible] corporis / vel aliter unde-
cimus quod volvit unitas hominum quantificate et
duracionem mundi et legis christi mensurate secundum
quasi [illegible] et mensuram [illegible]
tribus statibus quod talis post hoc debebat esse et erat
patenter declarat. Asserto ergo homines tam
fidelis presumpcionis et eciam vane superstitionis
igne et gladio consumendi sunt. Significatur
[illegible] licet veritatis [illegible]
involucione. Continentur ergo mensura durationis ve-
[illegible] senectutis vero mundi et religionis christi-
[illegible] sic etiam quod primum tendit [illegible]
[illegible] melioris vite statu. [illegible]
advertendum quod licet virtus senectutis secundum mundi
et legis christi eodem [illegible]
non tamen [illegible] tamen [illegible] simile
ducet [illegible] senectus mundi [illegible]
virium [illegible] ducunt ad mortem
[illegible] vite [illegible] religionis
christiane [illegible] respirat [illegible] hominem in
mortalibus [illegible] non ducat [illegible] tamen in
[illegible] unum [illegible] ducat [illegible]
[illegible] ecclesie [illegible]
erit [illegible] in vitam beatam. Primi [illegible]
meliorem [illegible] ad vitam infelicem
[illegible] miseriorem. [illegible] de fine
ultime senectutis ecclesie quantum ad [illegible]
[illegible] exaltabitur sicut unicornis
cornu meum et senectus mea in misericordia
[illegible] sicut unicornis exaltatus [illegible] unicornis
[illegible] ecclesie [illegible]
[illegible] fidelis [illegible] mundi [illegible]
[illegible] unitas [illegible] sublimis est
et [illegible] cornu meum [illegible]
[illegible] continent
[illegible] exaltabitur [illegible] probabiliter
[illegible] ecclesie sublimitas
[illegible] apparebit [illegible] et senectus mea in
misericordia [illegible] capitulo [illegible]
[illegible] ut arbitror [illegible] ecclesie
[illegible] sicut [illegible]
[illegible] luce fulgebunt [illegible]
[illegible] mea [illegible] morbis
[illegible] tendit ad finem [illegible]
[illegible] colore [illegible]
[illegible] ecclesie [illegible]
[illegible] ad [illegible]
ut luceant sicut angeli dei [illegible] in
illa [illegible] misericordia [illegible] et in
[illegible] ut [illegible] ecclesie se-
nectute [illegible] et non
[illegible] senectute [illegible]
[illegible]
[illegible] columbe [illegible]

[illegible] columbe
[illegible] amicta
[illegible] columba [illegible] de
[illegible] mundo post [illegible] cum christo [illegible]
[illegible] regnum [illegible] eadem [illegible] fide
[illegible] mundi incepit vel [illegible]
[illegible] incepit a christo [illegible]
[illegible] modum [illegible]
[illegible] et colorum [illegible]
[illegible] collum
et [illegible] corpus [illegible] de colore [illegible]
[illegible] designat [illegible]
[illegible] incepit [illegible] est.
[illegible] ad corpus plenum [illegible] plumis [illegible]
[illegible] fuit [illegible] et [illegible]
[illegible] finalis [illegible] expectat
[illegible] mundi libri
de [illegible] calamo [illegible]
[illegible] ab initio mundi [illegible]
[illegible] calamo vel calamo [illegible] vel
[illegible] de [illegible]
[illegible] dividit [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] mundi [illegible]
[illegible] calami [illegible]
christi vel ad senectutem ecclesie finalem [illegible]
erit [illegible] fructu [illegible]
[illegible] ecclesie [illegible] senectute
[illegible] fructu [illegible] post
[illegible] gloriosus [illegible]
[illegible] gloriose [illegible]
post [illegible] senectus ecclesie
[illegible] et senectutibus
ecclesie [illegible] dispositio
rei vel status [illegible] duracionis [illegible]
[illegible] senectus ecclesie [illegible]
[illegible] sub antichristo [illegible]
[illegible] fidelium [illegible]
[illegible] capitulo 24.
[illegible] ad initium mundi videlicet
religio christi [illegible] ad initium [illegible]
[illegible] mundi
[illegible]
[illegible] Sed [illegible] christi
sub ipso non cessabit [illegible]
[illegible] finisse [illegible] quod [illegible]
[illegible] potuerit [illegible] primo
[illegible] ignis est
[illegible] fulgebit [illegible]

Contra quartam partem nomi

Contra quartam calamo

Antiquus [illegible] [illegible]

in invalidos filios eius in durissimis [illegible] tamen [illegible] non declinabit. Itaque et senectus tempore [illegible] dixisse [illegible] sicut unicornis cornu meum et senectus mea in misericordia uberi [illegible] tunc apparebit uberior misericordia dei in [illegible] qui ipsa nulla [illegible] sapiet. Et alii qui eos martyres efficiet in [illegible] mira [illegible] omnibus [illegible] ut dicit [illegible] erunt [illegible] illius temporis [illegible] qui fuerunt [illegible] persecutoribus [illegible] fidelium [illegible] sunt [illegible] victis. Hoc idem in senectus mea in misericordia uberi [illegible] de statu ecclesie post transitum persecutionis antichristi [illegible] religio [illegible] salve fiet et fides christi ab omnibus vel plurimis in toto orbe recepta erit [illegible] promissum: Unus pastor et unum ovile. Hoc itaque tempore ecclesia erit [illegible] uberior quia dei [illegible] tunc [illegible] excedet et [illegible] creaturis [illegible] plus modo [illegible] dicit [illegible] et [illegible] ecclesie tempore illo [illegible] in [illegible] ut [illegible] senectus [illegible] pro illis temporibus [illegible] gaudebit et in [illegible] non deficiet [illegible] plus [illegible] tempore [illegible] habundabit. [illegible] rebus aliis [illegible] dicta senectus [illegible] post [illegible] non erit simpliciter vel [illegible] modum [illegible] temporibus augmenti et status [illegible] vel in ultima declinatione virium et operum suorum [illegible] erit [illegible] a tempore persecutionis antichristi usque ad translationem [illegible] senectute [illegible] tunc in senectute dicta non [illegible] fortitudine et virtute ampliore quam tunc habebit [illegible] illo [illegible] militans erit in senectute et [illegible] in decrepita etate [illegible] temporibus persecutionis antichristi [illegible] persecutor ille [illegible] non [illegible] habundabit iniquitas et refrigescet caritas multorum. Unde incipiet fides [illegible] non [illegible] ad [illegible] negligentia [illegible] dissolvet [illegible] mollities [illegible] tunc [illegible] tepiditas. Itaque [illegible] tunc [illegible] in tali statu [illegible] senectus ipsius dicta debet et etas decrepita. [illegible] eius mores [illegible] et renovatio [illegible]

antichristi et post ampliori [illegible] dilatatio. Et hoc est unum in quo senectus ecclesie dissimilis est senectuti hominis, quia ipsam perducit medicus [illegible] ad mortem. Aliud [illegible] senectus ecclesie similis est senectuti [illegible] in pluribus. [illegible] senectus hominis [illegible] candor [illegible] ecclesie militantis [illegible] ut dictum est [illegible] senectutis [illegible] vultu deformis [illegible] membris rigidus [illegible] cute rugosus, color [illegible] piger [illegible] ut dictum est [illegible] illa etate [illegible] tempore [illegible] aliquid [illegible] adventum antichristi [illegible] videtur senectus illa [illegible] incepisse [illegible] filii ecclesie sunt [illegible] caritate [illegible] sicut non [illegible] et cum [illegible] fides [illegible] capite [illegible] et alii plures qui [illegible] filii [illegible] vultu deformes [illegible] tremunt manus. Hoc [illegible] debet et defendi [illegible] membris [illegible] rigida [illegible] rugosa [illegible] adolescentie [illegible] voluptatibus [illegible] cupiditatibus [illegible] color [illegible] si fallor [illegible] indicia et signa [illegible] non solum in senectute [illegible] etati decrepite appropinquare. [illegible] indicium [illegible] mortis [illegible] mortalibus morte [illegible] mortale [illegible] ut Ambrosius ait [illegible] ut patet cum [illegible].

Joh. x

Seneca

[illegible] ubi iudicium

Erit militans plus [illegible] etate

mortalis in dispositione [illegible] sepulture [illegible]

ri non z a spiritu sancto Nullus quod indisposito mortalis
actu inst[illegible] separatorum spiritu sancti ab ipsa Sed quando mor
tale culpam infert et per inde suum quod etern
infirmitatem inducat Sed a mortalibus culpa ut a spiritu
sancto secedit ut in illo statu peregrinationis lege di
ordinata Item ipsum se e dimpsus dispositio oris
homo qui e contra anima sola a suis operibus in
liberis procedit ut separata eius a corpore Aliter
e quod hoc fit usque ad separatam anime Et potest
aliter e dimpsi mortalis dispositio anime ut operis
per unum quod opera similia quod sit actus vite
infirmitatis spiritualis et replesent Aliter z quod
hec tibi operibus fuerunt et z illa mortalis in
dispositio adquirit sed separato spiritu sancti ab anima
Quibus premissis patet quod non quod eundem
compositione vel destructionem naturalem potest
aliqui separatio anime a corpore in mine ut illorum
fiat esse Item eundem potest per esse actu infor
me actuum mortalium sepius augmentis sancta
aliqua Item hoc quod spiritu sancto separato ab
anima ipsa non potest quod permanet operationibus vitalibus
liberis Ideo consequenter permanet illius ad separatam anime
ab ipso Ita esse solum permanet certum spiritu
vel modi aliquis adquirit tale scilicet quod
facere potest spiritu sancto dispone non valet an esse
[illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] acquisito vel operibus naturalibus
Ideo non potest hoc ex operibus mortalibus sunt
vel aliquis hominis [illegible] illorum separatum sed
[illegible] separandum esse spiritum sanctum [illegible]
potest compositione operum naturalium [illegible]
[illegible] esse separatum vel [illegible]
corpore separandam Item quod actu quem
hoc clame et deliberate procedit ad aliquid
finem sancte ordinat et refert et si nescit
finem [illegible] ad quem finem agit quod deliberate
cum hoc ad quem finem agit non videt [illegible] Item et
agit et clame non videtur [illegible]
quod ordinat [illegible] fines finit et ordinat
omnes actus suos [illegible] homo sit operans
sicut an referat eos in deum seu ad dei glo
riam fiat Scilicet finaliter ad [illegible] ad aliquid
aliud [illegible] et sit hoc sicut an sit
in celo vel [illegible] in mortali peccato inutilis
in vult hoc quod omnes actus suos [illegible] fiat
ad dei gloriam [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] si non potest [illegible] tamen
notandum esse hoc sicut mores similiter [illegible]
mores [illegible] quod obmittit [illegible]
[illegible] adiuvandum est

quibus actus hominis sunt [illegible] Dimittit [illegible] et cons
qui [illegible] deliberate fiunt ut [illegible]
te vel fit [illegible] motus et actus
[illegible] sine advertentia [illegible] et cons
cum quod deliberate et clame fiunt [illegible] adquirit
[illegible] sicut [illegible] sicut valuit deus esse si
[illegible] infinitum [illegible] Vel si [illegible]
[illegible] quod [illegible] fecit [illegible] Item actus sunt
[illegible]
[illegible] Alij [illegible] actus qui
[illegible] fidei ut [illegible]
de deo [illegible] ut [illegible]
[illegible] celebrare [illegible] Adquirit [illegible]
actibus quidem cadunt sub obligatione status
vel [illegible] beneficij [illegible] non [illegible]
[illegible] hominis esse fac vel non fac Item [illegible]
[illegible] non [illegible] in fines [illegible]
quod eos fiunt Item [illegible] in deum [illegible]
et [illegible] debet [illegible] meditatio [illegible]
[illegible] in ipsum [illegible] magis
[illegible] ad [illegible] velud [illegible]
[illegible] in deum [illegible]
[illegible] et in meditatione Item [illegible]
[illegible] in mortali
[illegible] deliberate fiunt [illegible] relatione ad finem
eos [illegible] non indisponunt [illegible] si [illegible]
et sic non [illegible] sit [illegible]
[illegible]
[illegible] consequenter in
[illegible] et [illegible] in
[illegible] in loco et tempore quod alios actus [illegible]
[illegible] Item [illegible] facere possit [illegible]
[illegible] hoc obmittendo quod [illegible]
vel hoc [illegible] agendum [illegible] in
[illegible] dico [illegible]
de [illegible] quod [illegible] fuerit hominis [illegible]
[illegible] in die [illegible]
[illegible] non et [illegible] esse [illegible]
actu [illegible] Item si [illegible] naturam
[illegible] agere [illegible] suis actibus
[illegible] fine [illegible] Item [illegible]
[illegible] ad hoc [illegible] sit ut [illegible]
omnes suos actus [illegible] in fines [illegible]
[illegible] et [illegible] dispositio [illegible]
[illegible] Item [illegible]
de relatione in fine [illegible] et [illegible]
hoc [illegible] in fine [illegible]
[illegible] solet [illegible] vel actu vel habitu [illegible]
[illegible] actualiter vel dispositione seu [illegible]
[illegible] Hoc dico [illegible] sunt
qui adquirit [illegible] plene ad [illegible]
[illegible] ordinant [illegible]
[illegible] actus [illegible] fecerunt

nota actus quorundam hominum [illegible] sunt peccato

[illegible] quod hoc
[illegible] clame
[illegible] fecit [illegible]
[illegible] non
[illegible]

Libera actus hominis [illegible] dimittit

Et in hoie no cos q sub stat, dum cadunt
qui sunt comede · bibe dormire · et ex hijs sunt
quidi multi ulterius generum attulunt q sicut multi eos
dant multitudine de relatione talium in deum cogi
Et go illi i loco pnti dicitur habitur refre act
tales in fine ultimum / qr ubi magis presit act
no z i hijs abstinere / Et go tales si i cadce
sunt · magis ipe dum act q suos refre i sic
merito ratione / qr sic sunt dispositi fides
Quam si adiutorium cogitaret · de similibus sin
gulorum actuum suorum · cum de illis in me vagarent
sentent se comede bibe dormire et
sciat se fere in mediate ad sanitate et co
fortationem virium corporis · et sic ipe ser
velint ingredi devenit · ut opationes virium
qui felicitatis attendit cum plenius et expedi
tius pfice possint in gloriam dei / Et ex
multiorib pari est inveniunt et qui actu act
ipo · dedit · multi vnj actualis q ordi
auent · de referendo illos ad deum · qui sunt
tales actus quosque sunt cum aliis / vel sunt
qui sunt rec satis · sl tempo · aliqui · ad eos
obligati / Sit qui si q sic · no erit aut
benefiuni no est · vel stat · cum act tales
adiuncti sunt · eos no facient / Et nichil
sunt / in actus q glioso intentione · vel opere
reperit ad cor rens · actualis q ordinent
ordinet ad dei honorem · de ceteris ad se gerimandos · sunt i illis fatigat / qr mo
dum vel magis operando eos mei vim /
Aduertendum est q vicinagis hoi dilig
et extremandum ptalis i malitiene sunt
se fatiget quorum sunt refectione actu sin
t omni opis q fatigauerunt sive sit de his
de z · dicit · Et i nescitur quorum refre
beati, discat ab aplo qui docet et hortatur ·
omnia exterioritate / omnia finalis ad gloriam dei me
diate vel i mediate faciendo esse / In hoc
enim vnius dei vel cultores differunt et ipsi dis
fidelitates agendi cultum veri dei alicuiq
hoc et z unum magis differunt referunt act
in fine ultimum / illi q sunt i creaturis et peccatis
mortalibus / Et illi q sunt ingrati deo ul i
constanter · n tenendi z ip hijs extremis i
peccatis mortalibus referre possunt vote et corp
oratione et sepe referunt act suos finali
in deum · tn relatio illa informis est · Eo
ingrati · n fit extensive · q de se diligit
super omnia · Et aut ptatos et referunt ore
et corp extensive · act suos finali · i dum multi
sunt in creatis et indevoti qui putant se extio
pallis ipse · et i omnibus q agunt obstaculum pstite

deo · et s omni extensive · et ip dicunt se agere
ardent / Et uniter · tn sunt · vicitate · deo
grate no stant pro z / qr si diligunt
deum ve super omnia extensive / tunc utique
diligentissime disponeret vite sue et
omnium q dicunt et agunt · laborarent ingent
ut in illo deo rebellaret · de i spiritu genz
mortali offensis cont / Et hoc aut qr no fit
q in peccato mortali sunt · ideo licet corps extensive
putet se refre act suos ex corde in
deum finalis et i omnibus q diligunt pstite
tamen no z ita / Et ideo licet ho re
ferat voce et opione act suos in deum
finalis et sciat se talis refre eos / tamen
ex in cofictis no pt · q no sit pmit
mortuus / Sicut q i dicitur ut dum z ·
q euidencia pt ex dictis hijs notabilibus in di
moris hois q ex dictis hijs mortalibus
moris aie vel mentis / Sed t aliud voc
multum z / Sicut no pt esse tit z iuter
mortalis infirmitatis cum separatum esse fa
cita · q ex illa infirmitate possit
mediante vitam · q morte spiritualis
curando no possit · Et medicum ipse pt
ab corporis medicus corporum · Causa vo
spce spie sicut si no possit a medicis
curari · de ab ipso met mortalis i fine
est / qr i ipsius primis dispositione est sunt
ad peccatum mortale · Et pt curare · de
qui est · Et hoies i · d · ctus · igitur
dispone ut i disponente sit · Et dependet
a libero eius arbitrio · Et · qr no z dimis
mittere de morbo corporalis viciniore morte
peccatum propono / Sicut itz quod dictum est ·
qr sunt i nullus et aliis mortalibus / vnde
infert morte corporis · et talia morte aie
admittere comptatie velij · i incidere · q in
prima pt dependz seculi · Et q inter
mille hoies / inveniunt et pp ipsi nullus
puenit ad durationem vel pcessum vite i
divisibilis · ppt plagarum sacerdotum / Et in
illud · vi ex hoc qr hoies perierint et
errant i regendo sanitatem vitam nulle vel
viuale / Et placent dies et erant etc · 12
ves · q ipse ab eis et pot · repletos · appetit
motus · sepius et duplex labor · et qs ·
oculi et aer · lectio · et spiritu / ex ui
ad spes res q secundum medicos dum · vel
i nullis · igitur cor · quantum diuisio de
tuis timet et dispensatione · secundum qui ipsius

Excessus nature fit per modis

nes ille applicat dictis modis secundum excess-
sum vel diminucionem vel secundum delectacionem ...
Sed quia homo in regimine suo cum ista non
multiplicat peccata et errat aliquando tamen qui
cadit mortem / aliquando solum incidit morbum
et aliquando incidit dispositionem aliquam. Ubi
circa cibum et potum errat homo et peccat
singulis quinque / singuli quidem si ipse non dis-
cernat quibus debet vel cuius speciei cibis et potibus
pro tempore et loco uti que sue complexioni congruit
congruitate debita sumatur. / In quanto
respectu quantitatis ciborum et potuum consumptis
sunt vel necessarie ... vel ... / Et tertio
secundum ... / Secundo sit quod excessus vel de-
fectus sit talis quod tamen primus quod eius con-
tinuatio non ducit hominem ad latitudinem sanitatis
... sicut est tantus excessus quod in medietate
vel post eius continuationem ponit hominem extra
latitudinem / Hec facit minus defectus
cibi et potus seu nimius excessus talium usque
ymo peius facit / quia periculosior est multis
talis defectus quam crebris prioribus tantus excessus.
Unde ut medici sentiunt morbi qui contingunt
... pervenerunt difficilius possunt curari mor-
bis qui ex repletione accidunt / Et quia
quidam defectus solliciti discrecione cavendi
sunt a illis qui ieiuniis et abstinenciis
quandoque ... se affligunt / utpote et statim
... / vel per ... in cor-
pore / vel ... / ... quedam
... in ... distinctione
ieiunium utile est et multum ... / Non
valde ... et ideo singulariter dispo-
... per ... descrip-
cionis ... in ... /
ut ... ieiunet ... non solum ad
... non ... vel utile ... /
... in deum ... quo-
... consumitur quam ... secundum
me fecit ... quidam ... sed ...
... / Ieiunium autem vera discre-
cione ... non solum est ab excessibus
in cibo et potu ... et ... et quanti-
... est ... et ... coris
... fomite infecti et corrupti / Nec
... cibi et potus / quia mutat
... cibi meliores in viliores ut carnes in
pisces / vinum in cervisiam vel aquam / ...
... oleum / ... / ...
... / ... ut dicitur ... ieiunium
tendit ad repressionem viciorum et errorum ...

post legem quod non solum sit in abstinencia a quanti-
tate vel in qualitate in speciebus ciborum et a cibis et po-
tibus quorum usus corporis inflammat ... et
excitat et stimulos acuit viciorum / unde
... ut patet quod ... de lege Ma-
chometi in ... vinum ...
... et aliquando
religionis ... excedet legem christianitatis /
Et item abdicetur cibus et potibus viciorum
fomites et seminaria pollucionis ... / ...
... vinum ... et abstinencia ... a ...
... religiosis ... /
... quia ... sunt vicio ... quanti-
excessus ponens ... /
... vituperabilior est excessus in ...
... et in ... cibis et potibus
delicatis / Ex ... volo ... dicere ...
... / ... quod non dicitur omnis
gradum vel statum ... coniugis fortitudo
... et ...
sic ... / Apparet hoc quia ... / ...
... vult corpus esse subditum et obediens
in ... / ... vult ... reducere
ad ... / vel gradum et statum
... expedit
... sensum ... et intellectum
... quod ... sit ... statum
... et fortitudo ... distat
a statu ... hoc ...
... vino ... vinea / ... fortitudo
... et ... vel ... et
... / ... ad ... quam est
et ... / ... sanitas / ymo ...
... debili ... corporis / qui tamen et
... in ... operibus virium / quia
quam ... sunt ... secundum vitam
... debet / ... hoc ...
... / ... non dicit omnis
... in illo gradu vel statum ... sue
... / ... vitare ...
... quia ... vinum ...
... quam ...
... / ...
... quod ... / ...
vel abstinencie incipet ... cibis et potu
... sue complexioni ... / ...
hoc ... fortitudinis coniugis / hec
... non ... religioni christiane
... et ... ieiunium ... /
... adultis / ... conclusio ...

abstinencia ... hoc ... vinum ... illicitum

lex Machometi non vult vinum

q̄ & abstinentia subtrahentis humidi nutrit non adest
est lictum. Secundo adest illius quod credit post hoc contra
clarum. Et quod aliqua diminutio nutrimenti naturalis non
fit ut diceba tamen est quod potuit horum
quod lactantes similibus quod diminutio [illegible] illa
[illegible] et diminutio et perseverat [illegible]
[illegible] et [illegible] / quod sic non omnis [illegible]
nutrimenti potest horum [illegible] lacta
tudinem / [illegible] omnis defectus nutrimenti vel
diminutio est nature [illegible] ne corrumpatur
[illegible] / [illegible] multa [illegible] diminutionis
nutrimenti naturalis [illegible] nature [illegible] /
[illegible] illa quod [illegible]
[illegible] similiter / [illegible]
[illegible] abstinentie [illegible] perfectis
horum [illegible] eligimus
[illegible] vite [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] eligimus [illegible]
duo [illegible] cum debilitate virium
corporis eligitur [illegible] cum forti [illegible]
[illegible] debilia [illegible]
[illegible] debiles [illegible] et tamen [illegible]
sufficiat vel [illegible]
[illegible] operibus horum / [illegible] vite /
[illegible] vivunt de nutrimentis [illegible]
[illegible] inde [illegible] vivunt. [illegible]
tales cum [illegible] ad [illegible]
[illegible] sunt longioris vite / [illegible]
nobis sunt religiosi [illegible]
[illegible] et [illegible]
quod votum abstinendi absolute [illegible]
vel vino [illegible] vitam non [illegible]
[illegible] nutrimentis aliis [illegible]
[illegible]
[illegible] attingere ad felicitatem [illegible]
[illegible] generare et sic [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] et vinum potare / [illegible]
[illegible] abstinentiam [illegible]
de non comedendo carnibus [illegible] vitam
[illegible] salubritatis [illegible]
est [illegible] videtur [illegible] infirmos
[illegible] non quod [illegible]
[illegible] vel plus [illegible]
[illegible] proficiant [illegible]
abstinendi [illegible]

[illegible] medici [illegible] corpori
[illegible] infirmis corpore
[illegible] moriet sunt [illegible] non
[illegible] medicorum [illegible] hoc [illegible]
cum [illegible] sit [illegible] ne forte [illegible]
[illegible] moriet [illegible] alicuius [illegible] in
[illegible]. [illegible] non [illegible]
[illegible] deus
[illegible] et [illegible] salubris esse
infirmis corpore [illegible] appetitus [illegible]
forte [illegible] ut illa
[illegible] abstinentia [illegible] fugere
hec sunt dicta de [illegible] et [illegible] et
[illegible] horum [illegible]
[illegible] vite [illegible]
[illegible] attingere / [illegible] tamen
[illegible] non [illegible]
[illegible] ad mortem
[illegible] non [illegible]
et [illegible] cibum et potum [illegible]
[illegible] horum in regendo se [illegible]
[illegible] sunt
[illegible] labor [illegible]
et aliqua [illegible] solet / [illegible]
[illegible] horum [illegible] illa [illegible]
in regimine horum dicendum sunt / [illegible]
[illegible] corporis [illegible] sunt [illegible]
amor. dolor. delectatio. timor. [illegible]
[illegible] dicitur non [illegible]
[illegible] appetitus [illegible]
[illegible] sequuntur [illegible]
[illegible] vel [illegible]
vel [illegible] placabiles vel displicabiles
[illegible] vel displicientes / [illegible] illa
[illegible] vel [illegible] vel [illegible]
[illegible] / [illegible] plus [illegible]
[illegible] placabilis vel displicabilis
/ [illegible] fortitudinem [illegible]
et fortitudo seu vehementia passionis [illegible]
[illegible] / hec [illegible] quod [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] modum in aliis [illegible]
[illegible]
[illegible] vel [illegible]
vel minor vehementia passionis / [illegible]
[illegible]
horum quia non [illegible] movet [illegible]

rei placabilis vel displicabilis. accidentibus prius. Unde
sicut non venenosum fomes et non aliquod contrarie
virum quod inflammat vehementer passionibus
ad ymaginationem vel intuitum abiectorum placabilium
vel displicabilium. efficit tamen secundum [illegible] ad
[illegible] vel tremere vel passionem talium
accidentibus prius. forcius incidit in illius ab accidentibus
specialibus et ibi magis vigeat. Ideo ad
[illegible] medium mutatum applicationis
vel illius obiecti omnis expectativo influxu
motus vel exigitur latenti et exponente etiam ad
actum passibilem vel etiam appetitum passionalem.
Decet inflammatorio modo semper [illegible]
corporibus deorum agebat sicut [illegible]
et de aliis causis vehementer [illegible]
ducunt lapsus calidos in vita. simul vero adhibere
primet plurimos mortales [illegible] sunt [illegible]
corporum et dispositi vel morbos. pertinet ad
consideracionem sicut medicinalem et quod subiectum est
[illegible] in summa de passionibus anime. Ideo
[illegible] quod vere ipsius corporis
mutatur sensibilibus qualitatibus sicut calidi et
frigiditas humiditas et siccitas et cetera.
Unde non et etiam vis [illegible] fiet hoc
non [illegible] quod unus actus subiecti corporis
in potencia appetitiva convenit medicinaliter et
[illegible] materia et alius actus [illegible]
sicut [illegible] appetitus sensitivus
sensibiles [illegible] sicut [illegible]
visio et auditus quod non producit passionem
[illegible] quod [illegible] fit
alteratio corporis ut dictum est quod [illegible] modum
[illegible] possit aliis duobus modis [illegible]
corporis [illegible] solum rebus agunt effectus
hos vel illos sed et res [illegible]
[illegible] ymaginationes [illegible] effectus
[illegible]. Ubi quidem non solum [illegible] rebus calidis
de calefaciunt et frigide infrigidant ut ignis
flamma glaciei [illegible] et talium [illegible]
applicatio vel ymaginatio. [illegible]
et [illegible] arnoldus de villa nova
in suo [illegible] [illegible] passiones
sint [illegible] applicationem [illegible] vel ymaginationem
[illegible] calefacit
corporis ad passiones [illegible] admitte
applicationis vel ymaginationis [illegible] non [illegible]
primo [illegible] sufficiat [illegible] non [illegible] in
[illegible] et taliter quod calefaciunt et ymaginatio
rerum calidarum. [illegible] et applicatio
obiectorum frigidorum in [illegible] quod infrigidant.

[illegible] et adiungit [illegible] minus frigidus
[illegible] ymaginationibus rerum [illegible] calidarum
[illegible] calefaciat et calidis minus. [illegible] ymaginatione
frigidorum [illegible] refrigerare. Sed [illegible] experiencia
docet non [illegible] tamen [illegible] cale-
[illegible] non tamen per [illegible]
Et [illegible] media
quidem tempore frigidissimo [illegible] die [illegible]
[illegible] calefaciendo [illegible]
tamen [illegible] adhuc [illegible] talium
auditum. [illegible] modus [illegible]
quod ad passiones [illegible] corporis [illegible]
qualitates elementales [illegible]
[illegible] actus [illegible] appetitus [illegible]
[illegible] fuge vel [illegible] ideo quod [illegible]
appetitus [illegible] contractio corporis
corporis [illegible] vel re-
[illegible] dissolucione [illegible]
[illegible] diffusione [illegible] in corpore
[illegible] spiritus [illegible]
[illegible] et vitales [illegible] dilatatione.
Et quia [illegible] duobus motibus
[illegible] vel [illegible] illo modo [illegible]
[illegible] actus [illegible] passiones [illegible]
[illegible] corpus vehementer calefactum
Et [illegible] motus spirituum
[illegible] ad aliquas passiones [illegible] infrigidentur
et [illegible] diffusione [illegible]
[illegible] auctores medicine diffuse
et distincte colligi [illegible] allegationibus
[illegible] dicit [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] consilio [illegible] medica [illegible]
[illegible] vel aliter [illegible]
[illegible] forte [illegible] non [illegible]
[illegible] ad calidi[illegible] vel
frigidi[illegible] aliter [illegible]
[illegible] excitatorem [illegible] vel [illegible] passionis
[illegible] tamen [illegible] ne [illegible]
ad [illegible] vel [illegible]
quod [illegible] ut [illegible]
[illegible] ad [illegible] vel ad aliquas [illegible] delectationis
vel [illegible] modum [illegible]
est [illegible] forcius [illegible]
corporis [illegible] venenosi [illegible] hoc [illegible]
[illegible] sint [illegible] et [illegible]
passiones ad [illegible]
[illegible] quod accidentibus prius. [illegible] sicut [illegible] vite
[illegible] passiones [illegible] corporis [illegible]
et non solum hoc [illegible] et alias res [illegible]
[illegible] applicatione vel usu debito [illegible]

3^{m} documentum

Solatium pro tempore hic non est illicitum

4^{m} documentum

Labores et quietes excessus et defectus mutant istum

... q̄ et eas

Principes et prelati ... breuis vite

Excessus et defectus somni et vigilie dissoluunt corpus

buit sanguinem ... quod et ... disponit ad vitam ... in ... dimidiabunt dies suos ... et continue disposite et mensurate ad ... se in ... non solum ... et ... sanitatis ... excessiue ... et ... corporum et ... mortales ... sub ... morte ... excessiuo gaudio et in aliis ... excessibus ... sepe experientia docet. ... et quod non omne gaudium et solacium ... vite est illicitum seu peccatum ... sanitatis ... non ... ad ... et ... ad ... vt ... et ... melodiis ...

[illegible]

[illegible]

aer disponit mortem ... ab ...

vel frigidus humidus vel siccus et corrumpit virtutem
hominis expirantis. Preterea potest esse corruptus ipse
aer putredine ipse enim [illegible] aere [illegible]
pretiosior propter eius naturam [illegible]
quia inter res que alterant corpus ipse est res
que ingreditur corpus hominis secundum substantiam eius
aer [illegible] intrat per pulmonem ad cor hominis
propter duo quia per refrigerio cordis et pro
generatione spiritus ex eo et ex sanguine
subtiliori. Est ergo res [illegible]
[illegible] dispositiones eius [illegible] alterant corpus.
[illegible] dispositionem sanguinis in meliorem
[illegible] eius convenientes vel
disconvenientes. Et ideo [illegible] frigidus
et calidus aer corruptus et infectus [illegible]
[illegible] potest quia communis vel [illegible]
[illegible] vel [illegible] videmus
aer vel [illegible] pestilentialis.
Ad secundum autem quod in dicta [illegible]
[illegible] illius [illegible] mortis. [illegible]
[illegible] quod [illegible] et medici dicunt
videlicet quod [illegible] sanguine et quod sanguis
[illegible] sit [illegible] non [illegible]
[illegible] quod sanguis sit res [illegible]
quod [illegible] sanguinem vel
[illegible] sit in corpore ubi non est sanguis
[illegible] non potest quia in [illegible] sit non
[illegible] et [illegible]
[illegible] sanguinis [illegible] substantia
[illegible] sic potest [illegible] quod toto sanguine
[illegible] corpore [illegible] ibi non
continet [illegible] subtilitatem
[illegible] sanguinis [illegible]
membra videmus [illegible]
[illegible] illa [illegible] corpore
[illegible] non [illegible] operationibus hominis
sanguine [illegible] spiritus animales
et vitales possent aliquo tempore [illegible]
sufficiat ad operationes vitales et animales. Igitur
non [illegible] ad [illegible] sanguinis [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible] vel [illegible]
in embrione [illegible] fuit in embrione sanguis
[illegible] in illo [illegible]
[illegible] Igitur [illegible]
[illegible] in corpore [illegible] sanguine [illegible]
[illegible] et [illegible] sanguine et quod sanguis
[illegible] non videmus [illegible] aliud
[illegible] sit [illegible] quod dispositio
sanguinis sit dispositio operationum vitalium.

Item quod si deficiat sanguis opportet deficere
[illegible] optime dispositus. [illegible] sit [illegible]
corruptus et infectus. Et aliunde [illegible]
[illegible] operationes vitales impediuntur et deficiunt.
Item [illegible] ut spiritus vitales
et animales qui procedunt operationibus vitalibus
animalibus in corpore indigent [illegible]
[illegible] generantur ex sanguine
subtiliori [illegible] deficiat
sanguine [illegible] illa deficit. Et si sanguis
sit male dispositus fiunt inde [illegible]
et operationibus [illegible]
operationes debiles et imperfecte. [illegible] operationes
[illegible] deficiunt. [illegible] contingit [illegible] sanguis
est corruptus vel veneno infectus vel
[illegible] ad [illegible]
[illegible] contingit [illegible]
[illegible] sanguinis [illegible]
vel [illegible] cordis [illegible]
impediuntur vel [illegible] accidentali [illegible]
aliquo veneno [illegible] membris [illegible] vel
[illegible] influxus [illegible]
[illegible] accidentali [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] membris sit [illegible]
[illegible] radicale [illegible] spiritus deficit
[illegible] ideo [illegible]
[illegible] in corpore [illegible]
[illegible] dicuntur [illegible]
[illegible] deficit [illegible]
[illegible] modis indispositionum [illegible]
[illegible] quattuor modis
[illegible] contingit [illegible]
[illegible] humidi radicalis [illegible]
[illegible] deficiat [illegible]
[illegible] Vel contingit [illegible] accidentibus
[illegible] eius [illegible] humidi [illegible] et [illegible]
Vel [illegible] contingit [illegible] dispositionem aut
[illegible] humidi [illegible] sanguinis [illegible]
[illegible] Vel contingit [illegible] passiones [illegible]
[illegible] virtutis cordis
vel epatis vel [illegible] alterius
membri [illegible] impedimentum [illegible]
[illegible] declinat [illegible]
[illegible] declinat [illegible]
[illegible] a corpore separatur [illegible] modis [illegible]
[illegible] contingit [illegible] dispositionem [illegible]
[illegible] deficit [illegible]
[illegible] separatur. Aliqui
[illegible] loqui de radicatione [illegible]
[illegible] corporis [illegible] textus [illegible] dicit

Dom(inus) in veritatis m(ate)r(ia) etc. ¶ Quia aliqui [illegible]
de separatione anime a corpore ponderis ingrediendum
querere adhuc a quo dicta sit de indispositionibus cordis
inferentibus mortem ¶ Ubi primo ingrediendum est
an moriente homine anima desinat informare
successive partem post partem vel an forte omnes
partes simul in eodem instanti informare desinat
et [illegible] ¶ [illegible] an sit dicendum quod
partes corporis quas anima ultimate sit totaliter desinunt
informare utpote cor ita aliquas partes corporis [illegible]
aliud corpus ¶ Secundo ingrediendum occurrit an
sit homo [illegible] mortuum et anima adhuc
informative unum corpus ¶ Tertio ingrediendum
est quando anima recedit a materia [illegible]
[illegible] determinatum et inclinatum [illegible] actus
[illegible] ad [illegible] ¶ Quarto
occurrit ingrediendum ad quam [illegible] ponendo
anima exeat de corpore [illegible] tam sursum
an deorsum vel ad dextrum et sinistrum et
ante vel retro ¶ Quinto inquirendum est de terminis
ad quos recedit et an de luce ad tenebras vel
de tenebris ad lucem et de gaudiis ad [illegible]
¶ Istas questiones [illegible] ut [illegible]
[illegible] meditandi de
morte. Quia [illegible] et distinctiva meditatio
salubris [illegible] intuitu [illegible]
homini ad illa [illegible] igitur
[illegible] mortis [illegible] dignus [illegible]
[illegible] ponderis ¶ Ad primum quod [illegible]
[illegible] an anima desinat informare successive partem
corporis post partem ¶ Dicendum videtur quod sic [illegible]
[illegible] anima non desinat informare
subito [illegible] in dispositione [illegible] ad
[illegible] sit impossibilis [illegible] corrum-
pit [illegible] cum corruptione dispositionis [illegible]
[illegible] primo [illegible] remotioribus a corde
de quo [illegible] vitalis ¶ [illegible]
[illegible] primo [illegible] quod in moriente
pedes [illegible] frigidi et calore et spiritibus
destituti ¶ Deinde [illegible] et ita [illegible]
[illegible] ad cor ¶ Confirmatur [illegible]
[illegible] inter [illegible] cor primo
vivit et ultimo moritur ¶ Secundo videtur tamen [illegible]
[illegible] embrionis fiat successive
[illegible] anima primo informet cor et [illegible]
[illegible] successiva alia membra seu cordis partes
[illegible] disponentes
ut informet [illegible] requisitas ¶ Sed videtur
[illegible] embrionis dispositiones
[illegible] ordine et moderamine [illegible] quod in
[illegible] instanti simul omnes partes corporis ha-
beant dispositiones anime vegetative primo et
sensitive [illegible] instanti

[illegible] corpus [illegible] partes ad
animam vegetativam [illegible] alio [illegible] instanti [illegible]
[illegible] sensitive [illegible]
[illegible] possit applicare
¶ Si dicatur [illegible] desinat [illegible]
corporis [illegible] non [illegible] et [illegible]
[illegible] de anima [illegible] in aliquo uno
instanti desinat anima informare omnes partes
corporis simul [illegible] in uno instanti recipit
omnes simul informare ut dictum est ¶ [illegible]
[illegible] in [illegible] quod [illegible] in
dispositionibus [illegible] non
sit [illegible] mortuum [illegible]
[illegible] sit [illegible]
[illegible] materie ut informet
[illegible] ¶ Sed [illegible] modis accidit
[illegible] in dispositionem [illegible] uno [illegible] in
[illegible] partes et alio [illegible] parte [illegible]
[illegible] membrum
[illegible] ¶ Sicut pede [illegible] ¶ Sed aliud
membrum mortuum toto residuo adhuc
vivente est [illegible] ordo [illegible]
[illegible] partem corporis
[illegible] ¶ Sed
forte [illegible] nullum [illegible]
non [illegible] ut homo moriens [illegible] non dispositiones
ut in [illegible] uno instanti simul [illegible] corporis
sunt primo sub indispositione [illegible] possibili
anime. ¶ Hoc non videtur in morte quia
sit [illegible] adeo
[illegible] defectu [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] processu [illegible] vadit
et calor [illegible] deficiat [illegible] vivit
parte cordis [illegible] partes
[illegible] a primo [illegible]
[illegible] cum [illegible]
plus [illegible] et [illegible] primi
[illegible] vel [illegible]
[illegible] ¶ Et si [illegible] et in morte
[illegible] ¶ [illegible]
[illegible] non potuit [illegible]
in morte accidentali [illegible] omnes partes [illegible]
in dispositione sunt et [illegible] uno instanti
indispositionem adquirunt simul [illegible]
[illegible] ¶ Sed queritur an possit contingere
quod corde [illegible] mortuo anima adhuc [illegible]
formetur aliquas [illegible] partes [illegible] aliud
membrum corporis ¶ Ego non video quid
prohibeat sic posse contingere [illegible]
[illegible] membris non de-
pendentibus a corde nulla [illegible] repugnantia videtur

Margin: ^ actuabile
Margin: ^ ingressus
Margin: Anima an desinat informare successive partes corporis [illegible]

Corde mortuo an anima possit adhuc aliquas partes corporis informare

quod complexio cordis corrupta. Adhuc in aliqua parte alterius corporis posset esse complexio sufficiens ad unionem anime adiutrice illa. Tenendo tamen opinionem dicentium quod illud quod dicitur cor ultimo mori et primo vivere dispositum ad regitive processum hominis ad mortem. Vel aliquod respirantium solum [illegible] quod ut plurimum contingere solet in morientibus communiter. Non in illis videtur cor ultimo mori et forte est saltem quo ad cessationem operationum anime per corpus. Atque complexio cessare in corde sed est tamen post quam cessat in corde, scilicet non motus cordis cessat. Ergo vulgariter mortuus dicitur ipsis quantum cessationem operationum sensibilium anime in toto corpore [illegible] in quo cessat operatio, sed adhuc aliquam in potentia inherere corpori. Et ita homo adhuc [illegible] mortuum non esse simpliciter unionis in potentia ad corpus. Apparet quia secundum contingit sepe accidentaliter esse [illegible] incompatibilitatem, et tamen aliquam adhuc totam vitalitatem eius in forma. Sed videtur quod anima informare possit corpus aliquam partem corporis prius licet sit dissoluta. Et quod anima operationes vegetative etc. non possit, quia perfectio requiri videtur complexio ad [illegible] operationem vitalem operationem, quod ad solutionem anime ad corpus unionem. Dicendum secundum quod in precedenti dictum est, in forma operationis anime in corpore anima in plures membris principalibus. Sed potest vinculum alicuius membri etiam adhuc complexio eius sufficiens ad informandum anime. Item quod non subito ad cessationem sensus vel motus cordis anima desinit informare totum corpus. Alias enim si dictus cor subito amicabilitatem vel aliquid hec in residuis membris non lesis anima non subito eidem desinet informare totum residuum corporis, quia corde subito ablato complexio residuorum membrorum sufficientis sit ad informationem unionis ad vitalem operationem subito desinere vel remitti per naturam non posset. Igitur anima per tempus adhuc informat corpus. Ex ista etiam ratione sequitur quod non semper quando vulgariter dicitur mortuus simpliciter mortuus. Et ad cessationem sensus et motus cordis non sequitur de subito corporis dissolutio contingere. Post illam cessationem quandoque per magnum tempus manet unio informationis anime ad corpus. Et ideo contingit aliquos vivos homines sepeliri, et hoc quandoque nimis festinant in sepultione mortuorum. Igitur sepeliendi consuevit. Et forte nonnunquam ex aliqua accidentali contingentia quod homines sano existente amisceliet et omnis motus et sensus longo tempore videtur perdere vel esse [illegible] ut omnino mortuus appareat, unio tamen potest in naturalibus sic dispositum esse quod ad [illegible] planctum vel [illegible] forte sepeliuntur, aliquando revertitur [illegible] similiter mortuus [illegible] quandoque [illegible] de quo dicitur post librum in libro De civitate Dei ubi alias allegatum fuit. Et ergo non est subsit non senectudine et preparamentum agendum in sepeliendo mortuos ne contingat sepelire vivos. Et hoc sit dictum de dispositione operationis et separationis anime a corpore. Ubi et aliter opinio est quod dictum fuit aliter magistri in contrarium, scilicet quod cito corrupta est et resolvitur dispositio corporis vel partis eius ut cordis vel alterius membri principalis, sed ex hoc non statim contingat dispositionem requisitam ad operationes anime vegetative et tunc cito anima desinit informare totum corpus quantum ad alia membra fuerit disposita. Hoc autem quod fuit dictum amplius ubi anima est per se aliter. Et dico eo quod anima vitaliter determinata est ad armoniam dispositionum totius corporis et non quod vitales operationes continue possunt. Et ita videtur quod cito corpus est dispositum quod anima amplius per illud operationes exercere non potest, et ipsa [illegible] spiritum instrumentalium. Et propter [illegible] cordis et aliorum membrorum principalium quod ita cito anima desinat informare totum corpus. Et quod unio informationis anime ad corpus consistit in debita [illegible] armonie complexionalis. Apparet quia si unicuique contingat unitum vel pede ambobus partibus complexio non sufficit ad informationem anime quam cor non videtur quod magis primo deberet, ut unio ipsum cor si dispositum fuerit videtur partibus quam alia membra. Ergo sequitur videtur quod in decollatione hominis [illegible] sit dispositio esse corporis. Primum instans non est anime in utraque parte. Alias naturaliter esset posse dicendum vitaliter formare quantum materiam vel media [illegible] vel in [illegible] eiusdem et esse in duobus locis unitum dispositum. Et istis opinionibus [illegible] quibus quantum volunt, vel quantum tenent. Ego puto verissimum esse velo determinatio asserere aut determinasse, quod cognitio eius quam scientiam non perinde scientie sunt nimis. Et in primo dicto de hominis et aliter eius dicto. Et hoc sit dictum de primo ingrediendo. Ingrediendum est de secundo scilicet ad mortem, et tamen adhuc informet unum corpus. Dicendum quod absolute hoc sit possibile et absolute [illegible] unionis constitutive anime cum materia

Duo corpora et esse in duobus locis [illegible]

in primo secundo

ipsum esse vel mortuus. Licet autem eius adhuc in for-
tune unietur corpori. Et cum ipso non sit alterum
compositum sed subsistit per se unitur in singularitate exsisten-
[illegible]. Ideo unionem constituentem soluta non
est amplius ipsum. Et autem illa unione soluta
adhuc stare possit unio informativa cum materia
[illegible]. Quantum est ex parte forme quia unitur constitutive unitur
informative et non econtra. Ergo prius est form[illegible]
unum informative quam constitutive et ideo non est
repugnantia quod soluta unione constituente
forme ad materiam et adhuc stare vel
manere unionem informantem non constituentem
[illegible] forme actualiter. Ad [illegible] non
[illegible] de illo. Tercio ingrediendum ergo
secundum quod agens [illegible] separat a materia
adhuc secundum se [illegible] naturaliter determinatam se-
[illegible] ad [illegible] actualitate
quemadmodum in [illegible] fuit. Quod autem
non exigit dispositionem materie talem vel
talem [illegible] quod exigit dispositionem materie certam
signatam et [illegible] possit [illegible]
[illegible] secundum eius speciem debitam [illegible]
ipsum eandem [illegible] medicinis aliquibus [illegible]
[illegible] quod [illegible] dispositio ma-
terie corrumpitur [illegible] adhuc anima et materia
sibi [illegible] coherent informative et
constitutive. [illegible] quod agens quod cor-
rumpit complexionem materie [illegible] ho-
minis requisitam [illegible] agens
alterius agentis quod animam separat a materia sol-
vendo nexum unionis informative quod cor-
rumpit [illegible] in materia ut contingit in morte
naturalis [illegible] ad [illegible] rationem quod
si forma subtilis [illegible] vel [illegible]
materie [illegible] et forma omnino [illegible] vel manet
[illegible] informative unum materie [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] in regione [illegible] simul [illegible]
[illegible] non [illegible] informative ma-
terie [illegible] corpus [illegible] quia ipsa
[illegible]
[illegible] ponendo forme sub-
[illegible] naturaliter determinate non
[illegible] ad materiam magis [illegible] poterit
subito [illegible]. Et quia naturaliter talis forma
ordinata sit ad materiam [illegible] sic figurat[illegible]
et complexionem [illegible] dispositive vel dispositam [illegible]
non sit [illegible] materie informative unum
[illegible] constitutive [illegible] dispositive. Adhuc [illegible]
primo [illegible] quod [illegible] naturaliter complexio ad cor-
ruptionem dispositionis materie non solum desinit
informative [illegible] sed et desinit simpliciter esse
[illegible] ad

ad corruptionem dispositionis materie solum desinit
informative in esse et sic dependet [illegible]
dispositive solum quantum ad in esse et non quantum ad esse.
De [illegible] corruptibilibus [illegible] adhuc
difficultas [illegible] agere per se corrumpatur.
[illegible] cum sit longe nobilius materia
[illegible] non [illegible] dependet per se [illegible]
[illegible] de [illegible] dispositionem [illegible]
[illegible] aliquid per se corrumpatur [illegible] nisi
per accidens [illegible] illud agere sic [illegible]
[illegible] materialis [illegible]
[illegible] in rerum ordine. [illegible] autem
[illegible] realiter et [illegible] difficultas quod age-
re [illegible] de situ vel [illegible]
corporis. Postquam [illegible] desinit informare corpus quod
[illegible] unico [illegible] adhuc [illegible] desinit informare
corpus [illegible] recedit de situ corporis [illegible]
[illegible] localis [illegible] modo [illegible]
[illegible] non [illegible] quod quo
[illegible] opinionem
in [illegible] post solutionem unionis
[illegible] informative ad corpus [illegible]
[illegible] videtur [illegible] informare corpus
[illegible] corpus videtur [illegible] aliquid [illegible]
illud [illegible] secundum illam [illegible]
non [illegible] corpus. Adhuc si [illegible] unione
soluta ~~[illegible]~~ [illegible] aliam opinionem
[illegible] probabilem [illegible] videtur quod
[illegible] non [illegible] quia corpus mortuum [illegible]
adhuc [illegible] ter [illegible]
[illegible] desinit [illegible] videtur velle [illegible]
ipse corpori mortuo [illegible] in [illegible]
[illegible] et ita videtur quod [illegible]
[illegible] desinit ibidem [illegible] in [illegible]
[illegible] angelo bono vel
malo [illegible] ad locum [illegible]
vel [illegible] in [illegible] seu deo [illegible]
[illegible] vel illuc. [illegible] ingredi-
[illegible] ad quam [illegible] corporis
[illegible] vel [illegible] vel
ad [illegible] vel [illegible]
quod nobis [illegible] voluit [illegible]
[illegible]
et salvandorum [illegible] vel quod [illegible]
salvandorum ad [illegible] indicande [illegible]
[illegible] et dampnandorum a sinistris. Et non
plus de hoc. [illegible] ingrediendum
de terminis ad quos vadit [illegible] nexum
unionis eius ad corpus soluto. [illegible]
de luce [illegible]
[illegible] ad [illegible] vel [illegible]
[illegible] de terminis [illegible] motus
[illegible] ad quos [illegible] re-
sint in forma corporis. [illegible] de terminis [illegible]

morte ad quos per angelos vel demones de-
ducitur / vel per se ipsam vadit et [illegible]
arbitrio suo dimissa. Tertio [illegible] ad
primum sequitur opinionem quorundam et forte platoni-
corum. De cognitione autem anime post solutionem
unionis ipsius ad corpus. Secundum est quod cum [illegible]
libus morientibus anime quanto desinunt cor-
[illegible] intellectualibus [illegible] in
[illegible] intuitive videre separatorum
et corporis [illegible] separatarum et res alias que
[illegible] Hec positio
non solum [illegible] physi-
[illegible]
[illegible] ut platonici [illegible]
[illegible] Ubi etiam
[illegible] in corporibus [illegible] et cum
[illegible]
[illegible] corpore [illegible]
[illegible] corporis [illegible]
[illegible]
[illegible] mortis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] intelli-
[illegible] corporis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] anime [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] a corpore non
[illegible]
[illegible]
[illegible] ideo non [illegible]
[illegible] appetitus vel [illegible]
[illegible] valde [illegible]
[illegible] opinionem [illegible]
[illegible] unionem anime ad corpus
[illegible]
[illegible] sit ymaginatio [illegible] posse
[illegible] separata [illegible]
[illegible] sit [illegible]
[illegible] in corpore [illegible] videntur [illegible]
[illegible] opinionem platonicorum [illegible] anima
a corpore impediri [illegible] corporis
[illegible] non [illegible]
[illegible] opinionem [illegible]
[illegible] intuitive [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] intuitive vel cognitive

cognoscat se et [illegible] exuta
[illegible] intuitive videt [illegible]
[illegible] mox ex [illegible]
[illegible] videt / [illegible] vel [illegible] /
[illegible] videt [illegible]
[illegible] non [illegible] videt.
[illegible] videat [illegible]
[illegible] cognoscere
[illegible] ille sit [illegible] vel ex [illegible] hoc
[illegible] habitus acquisitus [illegible]
[illegible] dici [illegible]
[illegible] exuta intuitive vide [illegible]
[illegible] separatum
[illegible] videatur [illegible]
[illegible] intellectuale esse vel posse
[illegible] cogno-
scere intuitive [illegible]
[illegible] modum [illegible] clare videt.
[illegible] corporis [illegible]
[illegible] in reflexione ab obiecto [illegible]
[illegible] substantie [illegible] cor-
[illegible] cum sit de substantiis [illegible]
[illegible] quanto desinunt uniri corpori [illegible]
[illegible] modum cognoscendi [illegible] separatas
[illegible] separata longe clarius [illegible]
intelligentias cognoscet [illegible]
[illegible] modum cognoscendi que [illegible]
corporibus [illegible] non [illegible]
inclinationem vel appetitum ex unione ad
corpus [illegible] natura [illegible]
[illegible] determinatam et inclinatam ad [illegible]
[illegible] sequitur quod
[illegible] in corpore [illegible] / [illegible] corpus non est [illegible] [illegible] sed [illegible]
[illegible] ymaginatio [illegible] natura [illegible]
determinat [illegible]
[illegible] corpus impediri a cognitione
[illegible] formam suam [illegible]
natura [illegible] separata a corpore esset. Ideo [illegible]
[illegible] spiritualis Alias
modo [illegible] quo modo
[illegible] aliquo modo [illegible] clarius [illegible]
[illegible] per corpus non [illegible] impediri [illegible] in
[illegible] corporis [illegible] natura [illegible]
determinata [illegible] ad modum cognoscendi per corpus.
[illegible] impediri [illegible]
[illegible] natura [illegible] vel [illegible]
[illegible] modum cognoscendi [illegible]
[illegible] unionis [illegible] cum corpore [illegible] mox
[illegible] / [illegible] non [illegible]
[illegible] separata [illegible]

sup se moriuntur vel loc. sn° opio sequitur
sed intuitiue cognoscet scitu sup se ipsm
separata effecta / no sed / licz z an deum ꝑ
no oz autz sedm hanc pōnem q̄ ei intuitiue
cognoscam i. sui / cu no oporteat q̄ conuer-
ple vel q̄ ad aliud inttet modus cognoscendi
intellectum separatorum / q̄ sit ee q̄ solu percipi
ee co q̄ intellectus quantum licz sit i oriendo
de gnē intelligencium. tn z i fine speciez quos
illius ꝑ / ita tenendo dictam opionem
est dem q̄ exiens aialis d' corpibus i. clau-
tes suis mēbris z q̄i recessu d' regione
caliginosa ad regiones lucis / vel q̄i abscessu
de ambulacro ad lucem clariorem / ꝑ vnt modo
ē aut intrare modu cognoscendi intellectum
separatorum / quo forte z separatz videt z reb
ea cognoscit / meo dat clariq cognoscit quam
in corpore cognoscere potuit ꝑ sicut secundo iuxta
opionem istam / aie infidelium dampnatorum
si i inferno nullaz penaz sensus sunt ut quidam
doctores tenent / pōnt incognita scilicet et
mirabiliora / q̄ vnq plures alias sunt
de creaturis dei / et ciare vnde aut reuin
aut corporibus primo / ad actionem spēci sepa
rati vi. i. vi. vniunt corporibus pfectis i q̄bus
erant / manent sn pena / pōnt itaq pfectu
forte cognoscere speciem / plura z alta de deo z
de aliis cognoscere / vnde forte celsis et plus
loci mag° ꝑ ꝑfecta cognoscere res quod
aut q̄ z si reb ita se habet / quam rebus dap
nati no laudarent deum i inferno / pret ini
eis est delectacō detinent cognoscendo victa
q̄ aut delectat ꝑ ꝑ dic ad pm̄ q̄ de
illis q° adulari deum z laudare dei z z est
sed sunt de philosophys q̄ l'ig mlta z miŗ de
deo z celestibus cognouerunt / tn ad exaltacōem
reuerencia z honore i nllo mouebant / eo q̄
no spabant se alio uo aliq boni spiritualis re
cepturos / et a fortiori i inferno / vbi quilibet
scit deum se certat dampnasse vel a felici-
tate exclusisse / sc° lnd sc° septimo
infirmitas q̄fiteb/z . nz mors laudabilis te
qūt de q̄ste° studio de z i. in inferno
aut de q̄fiteb/z ꝑ ꝑ ad sedm pt quod
q̄ si aliq dampnati penaz sensus nllaz habeant
mlti pt plulē ip̄s aliqm re delectari / intel-
lēc i cogicōe viatoris / vel i aliis q̄ hz obiecto
d' rerum quantitudinibus / et sicut cognoscit viatoris i
nllo delectacio / nllus pena eterna tabescit
cautz / ꝑ z dic / q̄ licz aie infantium
no affligant aligne infini / ut aliqui aie
q̄ actu° patiunt / tn sn multo cōsuiat abin-
triseco / ortu ꝑ no sc / q̄ sc excedit / sequitur
speculando delecti no dur / sz solu dole / licz
z ab q̄dq delectaris i ipsis est / ꝑ
no omē quib aliqu gaudiū dulcedis ex eo
ꝑ inffecto y intelligiti possunt ꝑ vñ vo-
lenti velle hanc opionem aliam q̄ i supno b'
declinat z pōnit q̄ aie quantum z
tum z tali ad corpus det mittat z quam
tenet q̄ ipsa suis actibus relicta sn or-
ganis vtitur / uo z aperte nata aliqu vide
d' aliqu cognoscere / sn inferio corporis et
quin ꝑ sicut d' aie spitualis / aialis
brutis si separata a corpore i aere tene-
aliqu cognoscat ꝑ vñ hanc pōnem tene
velle hnt dicta q̄ exiens aie d' corpe
z q̄i recessus d' regione lucis ad regionem
tenebrarum meliora / sz z de statu vel
loco mag° aut videlicet mltu / ad locum
vel statum inf recta ē / z mlta q̄ iz de
vtilitate vidct ꝑ secundo hnt dicta cognoscere
cognito aliquo q̄ q° exiuite sc z sup
natura ab ipso deo i mediate vel a spiritualib
bonis d' malis / z no pati de rapitu
diqu° realis aie / q̄ q̄i vtitur de intellige
ex eo ealum corporis amisit organum
ꝑ vñ z forte opinio q̄ plabilior vidit
ē aliquos hnt difficultates / ꝑ licz no clarus
quo aie ratio i statum / vel corps quin
i vteris matrum moriuntur exeuntes d'
corporibus cognoscunt / d' vide aliqu
ē sunt sc° tabule rase q̄ adhuc nlla
rerum sensibilium vel intellibilium species im
pssit z . ꝑ vñ z difficultas d' angelis
aliq q̄ nudi ab eis sine intellectu
creatur / vel ingenie ne sue i cognoscendo se
z reb aliis ipm comparatis . ꝑ
ꝑ vñ ideo q° item hnt ab p° psup
sui mediū intellec / hanc modulu
dictinus ad q° erunt aie sedm aliqm
potēciam a corpe itz separata ē . itz ani
i mediate cōsumuntur ad gaudia vel
gaudium penaz vel delectacōem ꝑ pers
de tris ad q° eis intellectu posse dispo
cu z . ꝑ vñ ad audiendi i. q̄ sentendi sc tris
accus pōnt vite diuersas aie corporibus
delectacio sc ut ꝑ diuersa gaudia
vel tristicia / ꝑ vñ sc i. aliis mortuos
vt credunt / sz remanet sicca . q̄ vt
vita d' q̄ sic . ꝑ licz i intellect i eis
creaturis z esse opiones q̄ i hnt vt
decepta adhesernt . phy . ꝑ sc° iudei

[Left margin notes:]
quid de hoc amplius
aie i statu dapnatorum
que sciunt i habeant
[illegible]

sentiret

[illegible]

no

[Right margin notes:]
sequitur
p° vi
[illegible]
psidi

[Lower margin note:]
aie p° separacō a corpore i mediate
cōsumuntur ad gaudia b'

ydolatrie et honoris superflui. Quarto enim anima
post separationem a corpore clarius cognoscit
se et super res alias in suo opere et potestatem
potestatem. Utique multis suspiriis et magnis
tristiciis afficietur / quia non reperit
quod vane speravit. Quinto videt quod res non erat
sicut se probabat / Quinto exponit etc. quod
ipsis non agi quod in priori vita stulte crede-
bant. Quintus post expurgationem quod fuerit
animalitate, virtute et beatitate anime per
et corporis quod anima sancta post mortem in
spiritu perveniat felicitatis collocatas. Quarto
videndo decorem gloriosum societatis. Sexto
summe beatitatis sunt qui vident se non illuc
sursum levare celi. Quinto de sursu ad celestis summi
omnium merentur plenius. Ad eorum consortium
redire. Nono despectus post tempore quo aggre-
ditur anime hereticorum, iudeorum et simplicium
corporum tempore separate videt clare
quod stulte et negligenter a veritate salu-
tari devierunt. Item valde illos aggra-
vabit qui se huius mundi honoribus, de-
liciis et gaudiis ex toto dederunt, ubi
quantitatem honorum se immiscuerit. Morte de
summe gratia secundum et ita nichil boni vel mali
post hanc vitam haberet a iusto tempore
et merito eius anime beatus sepulture igitur
etiam eius regionem mentes. Ubi ipsius in
spiritu in tempore et corpus carens de
deliciis et honoribus provide detegit. Quarto
est confusio autem hominem qui peccat quod sunt
in omni honore fuerit et pravitate diversi
super omnes recepit. Quinto in perpetua
longitudine subicietur demonibus, a quibus de-
risionibus et obprobriis illudetur. Item ex
hiis declaratur quod unde mittitur. Tercia est
mortalium executionum corporibus, in quibus est
autem fidelibus et infidelibus per que tercie
mutantur. Adiungit specialiter fidelibus autem pluries
est cum doloris. Primum per quod non est
per fidem se admodum penitere dureitatis, ubi
indicendo vel admissum vel devocate
in meditate vel in mediate purgatorio quod
quandoque iudicium in ratione et propter amore
expectat. Secundo quod in prelatio terminum in
sepultura. Sic indigne vestita anima ex
et vel ut iudicia peccata pauperum credit quod
multis se videt. I. circa corporibus suum
quod autem taliter ... vestium placet deo
decedat, et quibus videat suis talibus se-
dibus et deformibus indumentis detegit.

ut eadem modo quo mundus vel voluit vestitum
suffecit apparere, vel clerus aliquis magnum regibus
ornatu scilicet quod dispositionem legum sancte vestitus sit
fuit in proprio ymaginationem ibi de modo et
vestium autem summa regi dispositione. Secundo
videt animabus fidelium tercio et contra nupte parvis
et negligenciis quibus cum deviare, corpus consumi
fecit. Quarto in anima post mortem ducit ad inferna
in desperatione videt corpus quod bene egerit multum
est per parabola ipsa de lazaro paupere et divite
epulone. Quinto autem adiungit vinculis corporibus
ut per aliquos de inferis ~~videntes~~ veniret
retulerint a vita mortali quod ipse viveret et nec
ipsa veniret in locum tormentorum, que sit
videndo ipse meruit ut habetur Luce 16. Ipse
anime et specialiter sancte post mortem de corporibus suis
sunt devote, solum pertinet ad animas adultorum
quod dico, quod anime infantium et de corporibus
separate non sunt actuale fide et corporis
quod conspicit in morte se per corporibus aliquas
indicitudines adgaudium et supplicium convenit
et in hoc cum ipsis anime infidelium quod fide de
futuris iudiciis nullam habent. Septimo infantium
anime non credendo quod omnino statu. Quarto
acquisitos viros habere albigunt secundum doctrinam
eius gratiam consideret quidlibet Unum quod sit
sit, non tamen scire sed tercio. Infantium anime
domini adiungitur habere. Quinto in suo opere
quod in supernis vel superior habet, a autem quod anime
a corpore separate. Reficitur cognitione per se
se et super corpus eius distinguit. Utique nulla
tercio afficiat. Sextum quod sanctorum vel natale mihi
nostri ad informationem hinc corpus organi-
quod natalibus suis relicta dolet separata quo
ipsa. Septimum et quia velud tabernaculum suum
alias sui mansiones dolens. Sunt vel
quando erat ut peccatum iam sancte et vero
acquisivit. Itaque illi in electionem in corpus suum
et ab hostibus corruptum. Secundo ut qui cogitat
illud corporis et deserere hoc est dolens
quod videt domum suam vel vestem quam gentis
sibi disponita sunt corrumpi. Quarto dolet defectum
quod cogitet illa corpore vel abicere quod sunt dolore
et displicet si non solus. Tercio est dolendi quod
hic esse videt et omnibus animabus sibi relictis quam
deposuit quoniam sequitur. Aliud dolendi est quod
temporibus precedet eius sine dominus disponens
animas in corpore quiete. Quarto illas tamen
dolendi per generibus animabus tercia similis.
Quoniam ex perpetue ad quietis in oriente purgatorium

Anime in statum exitu sunt separati post mortem

iudicium particulare quo iudicatur anima post mortem alicuius fiat

vel infirmi [illegible] ... [illegible] dicit se
duo [illegible] supponimus primum et quodlibet iudicium particulare
magis anime post mortem iudicatur ad supplicium vel
gaudium secundum et quod ex primo infertur non esse homines
usque ad iudicium illud sit aliquod intervallum temporis
Circa primum suppositum [illegible] dicunt [illegible] co-
formiter [illegible] doctores [illegible] non
ut aliquod dubium esse [illegible] forte an illud fiat
a Christo [illegible] convenit procedere eo quod ipse ut
homo constitutus est iudex vivorum et mortuorum
[illegible] omne iudicium dedit filio
quia filius hominis est. Et [illegible] ut [illegible]
credibile [illegible] quod Christus totiens descendit de
celo quotiens [illegible] moritur in toto orbe [illegible]
si verum esset [illegible] ipse [illegible] ad in-
[illegible] mundi [illegible] descendere in
[illegible] quia in aliquibus particulis [illegible]
[illegible] homines moriuntur in eodem tempore
in toto mundo [illegible] cum pestilentia [illegible]
[illegible] et distantissimis regionibus [illegible]
[illegible] quod est [illegible]
[illegible] simul [illegible] descenderet [illegible]
[illegible] ad [illegible] mundi [illegible]
[illegible] quod [illegible] in mundo sit [illegible]
[illegible] non esse mille hominum [illegible] morientium in
[illegible] locis nisi forte dicatur quod deus [illegible]
[illegible] tempore morientium [illegible] per angelos
ad aliquem unum locum in quo iudicatur est
[illegible] constitutus. Sed si verum diceret [illegible]
[illegible] dicatur quod non [illegible]
[illegible] mortuus in [illegible]
[illegible] iudicaretur [illegible]
[illegible] iudicium illud magis diceret particulare quam
[illegible] forte quod adhuc particulare diceretur
[illegible] modis [illegible] primo quia non est unum omnium
[illegible] quia non est totum hominum [illegible]
[illegible] quia in illo iudicatur [illegible] particu-
lariter admitti vel dimitti in quo [illegible]
[illegible] sicut [illegible] fiunt [illegible]
quia non ad totum [illegible] in quem homo meruit
[illegible] ad mortem quam [illegible]
iudicari [illegible] sit et [illegible]
[illegible] velle [illegible] tantas [illegible]
[illegible] [illegible] quod est iudicium dei [illegible]
quo [illegible] fiunt [illegible] ad [illegible]
[illegible] vel particulare dici
[illegible] Unde [illegible] probabilius [illegible] quod
Christus [illegible] non descendat ad iudicium par-
ticularibus anime [illegible] ad iudicandum sed [illegible]
[illegible] per angelos [illegible] vocatur [illegible]
[illegible] iudicare [illegible] angelum vel angelos

mittit ut iudicium [illegible] processibus
[illegible] sicut [illegible] anime [illegible]
iudice particulari [illegible] iudicatorum [illegible]
plene novit [illegible] difficultas.
An [illegible] iudiciis [illegible] ministeriis [illegible]
[illegible] iudicatur ab uno angelo vel multis
sit [illegible] ab uno vel pluribus [illegible] videtur quod
[illegible] depu[illegible] angelus ad
custodiendum [illegible] ut [illegible] videtur
[illegible] [illegible] de
[illegible] angelus
[illegible] mortem [illegible]
novit vitam eius quem custodivit et [illegible]
[illegible] angelus
[illegible] vel sit
mortuus [illegible]
[illegible] colligere et demittere [illegible]
post mortem [illegible] non [illegible] Potest
et dici quod per angelos singulos [illegible]
[illegible] anime [illegible] colligantur
et ad aliquem locum congregentur in dicto [illegible]
[illegible] distinguuntur [illegible]
angelis [illegible]
[illegible] vel deputatum [illegible] non adsunt
iudicium particulare illud pluribus modis potest
[illegible] sunt [illegible] sed hoc sit
[illegible] supposito. Secundum quod supponit
[illegible] tempore [illegible] intervallum
inter primum instans non esse hominis et iudicium
particulare [illegible] supposito [illegible]
[illegible] forte non [illegible] omnium [illegible]
[illegible] et primo [illegible]
est [illegible] originem [illegible] inveni-
tur [illegible] non [illegible] tempore distat iudicium
[illegible] instantia non esse hominis [illegible] ut ibi [illegible]
[illegible] famosus [illegible] laudabilis
vite [illegible] mortuus [illegible]
[illegible] congregatis doctoribus [illegible]
[illegible] ubi [illegible] in feretro [illegible]
[illegible] Deinde [illegible] dic-
[illegible] iudicatus [illegible]
[illegible] [illegible]
dies vel [illegible] iudicii
[illegible] mortis illius [illegible]
quod legitur [illegible] in epistola Au-
gustini ad Cyrillum [illegible] et [illegible]
[illegible] iudicium particulare
legi solet et [illegible] Unde non esse dubium
de illo supposito. Nunc [illegible]
[illegible] primo [illegible] deus [illegible]
possit facere tamen ut [illegible] et processus [illegible]
[illegible] et [illegible]

intervallum inter iudicium particulare et [illegible]
[illegible] non esse hominis

iudicibus

z amplius moneat procedere q̄uenienter i suis
opib9 secundum capacitatem modum et qualitatem dispositionis
crature sue in primis fo[r]m[ati]one mundi. i fo[r]
dicit[ur] spirito scilicet apparet et i aliis m[ult]is.
Capitulum n[on] dei aut disposicionis substinet i o[m]nia
suis ordinibus et intervallis disponit quomo
mereat atque decet. ad sic i[n]stitute bo[n]itatis
et sempiternitatis ordinem. Deo que expedit
aut post separationem a corpore intuitu nova
statum et modum essendi. Scilicet separata ingreditur q[ue] de
statu suo . In quantum an vice sua exeunt
ut coapta e[st]. Videtur g[ra]tia et separata suis vi
ribus ad aliquid tempore prestituto. ut agere et
velle vires naturales. venus sapientia eius
inspiritualiter et adiumentis vel adiuta
sit ut celeste felicitatem attingeret. Item
deus non videtur ponere aliquem ad penas. si[c]
primo ordine legitimi iudicii. non tamen
sequitur. sed ut iusti sunt i puniendo
malos et premiando bonos quantum nas n[on]
noce[re]t alias. Sed et iustus qui iudicat
et angelis bonis et malis disponit tamen quod
illis adiutorium. i partis ad supplicium. tale
aut iudicium iq[ui]d e[st] transitus ad indicia
de c[on]dicionibus et exitus ab angelis bonis
et peccatis ad premia et vitiorum ad penam
qualiter et consimilis. non fiet generaliter ab aliquo tam
pro peccatibus. totum scilicet iusticiarum . I[n]
stare suis pri[mo] q[ue] per tempus distat ab
ista non esse bonis. Item queritur. An et an
differat post mortem cuilibet anime iudi
cium pri[m]o. Ponitur videre quod in ea ple[n]ius
exercitus nobis iustificetur. Unius anime iudicium
longe differri post mortem hominis. et alius
non sit. Item videtur n[on] quod virtutibus bonis excellentibus
infinitum qui sunt plene peccatis satisfecerunt. non
diu differat iudicium quo celesti beatitudine ad in
dicatur. Ideo tamen differt. aliquantulum. quod dico
quod secundum precedentem tempore inter medio. anime in hoc
pendulo et ambiguo fluctuantes. inter
explicationem intercedentem et merentis habent
quod non videtur virtutibus bonis peccatoris conveniens
eam sic suspenso. pacificus sit peccatis suis
In dictum potest quod in talibus deus suspenderet
semper naturaliter dolores et cruciatus. quo anime inter
tales suis reluctare in intervallo illo affli
gerent. Potest quod talibus vel aliorum quod ad in
fernum vel ad purgatorium indicanda sunt. magis
dispensatio videtur. si permittatur et longo tempore
secundum exigentiam peccatorum suorum hic et illuc

in ambiguo et pendulo vagari. Anime ad iudicare
purgatorio et inferno exit personam de qualitate dispensare
de talibus quod magis videtur. cum deus sit tardior
ad puniendum sumus quam premiandum. Item propositio
sequitur sit dispositio dei. Hoc et aliis multis
de quibus procedit disputatio certa. non per
suo placet vita sepius et rationibus certitudinis
attingere. quamvis expediat magistro hoc dilius
quod ante sit actio per mortem accedere magis
mediantibus ut sine conceptus inspiret unicuique
mereat futurum malum eandem. et post mortem
bonum exprimi. Item visis cogitans quod de
sit dei intentio anima scilicet intellectum et affectum
quod experientia est. Ordinandum e[st] quomodo ordinem
premissum de locis animarum ad quod separate du
cuntur. Ab quibusdam videntur. Circa ad primo vide
tur quod omnes anime exeuntes corpus relicta arbitrio suo
in loco intelligibili primo. Convenit ad premia nobiliora
mundi quod celum vocaverit medium mixtim
dispositionem dei ibidem in orbibus stellis et
intellectibus influencias placatas. Ut ibi separata
sed usque ad comitem superficie totius orbis v
misi[t] ascendere. Si non prohibeatur. Tertium quod
cum in corpore essent de superioribus in cognitione
et plures de illis ceteris de nobilioribus rebus
sive aliquibus ceperunt. Item u[nde] quod anime omnes
et genere intelligentiarum inter quos nobilitates
determinant sibi sit quod i omnis superiores
quod sit et honorabiliores. Item inter quos virtutibus
convertere quod moveret secundum voluntates affectiones.
certe quod de aliis separatis quod viciis de[ce]ntis
forsitan secundum diversitatem affectionum viciorum
quibus in corpore adeo detinentur et mitteret
et sorte sine viciis convenit. Ut anima
ebriosi taberna. gulosi coquina. avari
locum thesauri. aut luxuriosi prostibulum. et
secundum modum in aliis. Item quod quelibet talium
tamen delectatur a loco suo tendet. Ubi videt
illa in quo ad hanc vitam delectationem habebat inter
ipsos. Ideo habent quidem et quidam per unum oppinari
sunt animas hominum post mortem ingredi
corpora diversorum bestiarum. pro viciis quibus ante
v[iv]ebant. Verbi gratia avaros infernus condolet
ut ubi quis animas superbi in corpus leonis
et avaritiam i corpus canis. Et hoc mo
inveterentur. Hoc posito aliquas in superioribus
reprobata sunt. Ideo non plures de illa.
Item sed forte dicitur. adiunctum quod hoc quod anima
secundum volens affectionem tendit potius ad superiora
quam ad inferiora. Convenit n[on] videtur quod
regio elementalis et quantitatibus animabus r[e]ve[rt]itur.

dubium

differt

anima corpus exiens ad quod locum vadit et dicitur

exhor[tatio]

scilicet quantum explorari fuit et ipsorum gl'ias recipiunt

exeo quod corpus magis propriis hominis apparent. Et sic quidam quantitatis esse videntur inter celum hominem et elementa. [illegible] non est inter celum et celum. Ipse quod intellectus celum collocatur. Vnde esse elementorum quod in medio [illegible] et quod forte exponit corpore placidus invisibilium nature in inferioris mundi que apparent in elementorum terminacionibus et corporis mixtorum generacionibus et [illegible] potest autem ex natura naturalibus sunt velata. Sed et hoc plurimum et aliorum distincte cognoscere. De deo et rebus naturalibus quod cognoscit hoc corpus mundi superioris. Sed non obstantibus obiectionibus istis preponendo veritatis ratio. Et eo quod realiter autem non est eductum de potencia materie elementorum tamquam forma mixti. Ideo est desuper creata in materia. Propter quod in ac cedibus [illegible] sue videtur quod non est desertum. Tamen tendit ad regionem celestem quam elementarem. Et vocatur nunc in intelligencia supremo orbi appetitum fiet forma subtilis, atque corporis ex elementis forti. Adhuc vero digestus et quasi [illegible] nature sue magis videtur corporis simul [illegible]. Ad locum nature sue sufficienter gente. Quam sic determinate ad locum nature corporis apparitum et vera in proprio ymagine. De autem [illegible] et [illegible] eius recte [illegible] [illegible] de [illegible] in regione elementi. Et non [illegible] nature sue spatiis. Et hominibus apparent aliqui. Que collocatur tam hominis in celo empyreo non est ei violenta, quod locus eius est intellectus [illegible] hominis [illegible] realiter ut deinde. Apparet hoc quod locus hominis in profundo inferni. Hoc est centrum mundi et intellectus eius quod collocatur in supremum parte celi. Et [illegible] [illegible] et in intellectus [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] principaliter [illegible] ipsius locatur. Igitur cum autem realiter [illegible] ut premissum est appetit superiorem locum universi. Et [illegible] propositum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod autem naturalibus [illegible] [illegible] [illegible] a corpore separata et quod situs universi sit sue nature naturalior. Et [illegible] est [illegible] de locis ad quod [illegible] non vadit, sed alia vel [illegible] [illegible] vel ducitur. [illegible] a demonibus vel angelis sanctis vel [illegible] ab [illegible] [illegible] mortuorum. Et [illegible] [illegible] [illegible] est locus illi [illegible] [illegible] [illegible] aliquis [illegible] ad quod ducitur [illegible] [illegible] ad quod ducitur [illegible] [illegible] locus penarum [illegible] locus gaudiorum. Et locus penarum [illegible] [illegible] [illegible] sermo de illis. Et [illegible] locus inferni [illegible] de illis. Et [illegible] locus purgatorium. Et de illis sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] adhuc quedam alia loca [illegible] et aliorum

elementorum. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut inferius [illegible]. Et de his locis [illegible] [illegible] tangit beatus Augustinus [illegible] de civitate dei capitulo [illegible]. [illegible] platonicorum dicentium quod [illegible] [illegible] [illegible] aer et ignis sunt superiora terra. [illegible] in elementis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] regione terre [illegible] inferius [illegible]. Et sunt duo loca scilicet infernus et purgatorium sunt subterranea. Alia vero duo sunt [illegible] superficie terre vel super [illegible] in aliis elementis. Vnde [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] esse aliquam regionem subterraneam [illegible] igne plena [illegible] [illegible] medium mundi quod est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est quod sicut illi qui hic fuerunt optimi [illegible] [illegible] in summo celi quod pessimi [illegible] collocantur in loco opposito quod est infimum terre quod sunt [illegible]. Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] loci inferio [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] omni influencia celestis luminis [illegible] [illegible] elementum terre [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] diffinendi sit [illegible] [illegible] [illegible] est et [illegible] quod sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] terre [illegible] [illegible] [illegible]. Et [illegible] [illegible] inter [illegible] de situ inferni [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut deducit beatus gregorius [illegible] dyalogorum capitulo [illegible]. Vbi [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] esse super terram vel subtus dicit [illegible] de re temere diffinire nil audeo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse putant. Et alii vero [illegible] esse estimant [illegible] subingeo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inferi [illegible] quod inferi [illegible] [illegible] terra ad celum [illegible] [illegible] [illegible] inferi [illegible] esse ad [illegible] [illegible] et fortasse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inferior. Et [illegible] [illegible] [illegible] vero inferior sub terra esse videtur. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad terram sed [illegible] ad celum [illegible] quod infernus est in medio terre sed terra in medio celi. Et addidit [illegible] [illegible] capitulo [illegible] quod duo subterra [illegible]. Et ibi esse aliquos [illegible] [illegible] ut demones et animas mortuorum qui [illegible] [illegible] sunt ut [illegible] [illegible].

aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad regionem celestem quam elementarem

aut ad quod loca non [illegible] vadit sed ab aliis [illegible]

Aura

infernus vero sic situatur

87

[illegible]

propheta et psalmista sensus eius quia scilicet propheta quia descendit
intelligitur locus beatorum esse in summo celorum. Secundum
non ita propheta quia descendit ad infernum intelligitur
dampnatorum locus esse in infimo terre. Item
pro tanto in scriptura sacra celi [illegible] intelligitur.
legitur quod ante passionem Christi anime mortuorum scilicet in
inferiora ad inferos vel ad infernum descendebant.
Tercio videtur quod prima locus inferni pro [illegible] et prima
locus purgatorii fuit sub terra. Item quod
locus inferni sit infimus et supra ipsum locus
purgatorii, [illegible] infernum [illegible]
vel forte sibi adiunctus [illegible] adiacens.
Videtur enim locus purgatorii dampnatorum quo
circa adiacet inferno. Cum illa que [illegible]
16. dicitur de divite et lazaro, ad litteram
accipiatur. Scribitur de quodam divite in ipso quod
dives enim cum in inferno positus levavit oculos
vidit autem lazarum in sinu abrahe, id est
in loco illo in quo limbus patrum videtur, et deinde
infernus in summo est [illegible] videre [illegible] ipsum
fuisse et in maiore [illegible] distancia [illegible] intelligi
divites cum [illegible] abrahe de [illegible] filius
suis cum quo ut expressimus [illegible]
[illegible] non videtur [illegible] distancia
ad [illegible] distancias [illegible]
[illegible] quod purgatorium sit prope infernum [illegible] limbus
patrum [illegible] inferno [illegible]
[illegible] limbus et distinctus ab inferno
quam purgatorium. [illegible] sub terra [illegible] loca
videtur [illegible] adiunctus [illegible] sub [illegible]
[illegible] inferni loca [illegible] purgatorio et limbo
patrum [illegible] sit in alto [illegible] inferni [illegible]
[illegible] quod ubi [illegible] elevatis oculis videt
lazarum in sinu abrahe. [illegible]
[illegible] de locis [illegible] inferno et purgatorio
[illegible]. [illegible] videtur
de locis [illegible] peccatis [illegible] in superficie terre [illegible]
[illegible] dampnatorum anime penas luunt [illegible]
[illegible] salvandorum anime penis purgantur
[illegible] sit [illegible] quod [illegible]
[illegible] gregorius in quarto dyalogorum ubi [illegible]
[illegible] capitulo 26. [illegible] quidam [illegible]
qui in insula lipparis [illegible] vi
disse [illegible] theodoricum [illegible] vulcani
ibidem [illegible] fuit [illegible]
[illegible] et symmachum patricium quos [illegible] rex
[illegible] occiderat. [illegible] beatus gregorius
ab illis in ignem mitti apparuit quos [illegible]
[illegible] iudicavit. [illegible] capitulo 30 [illegible]
[illegible] [illegible] cum [illegible]
[illegible] apparuit [illegible] quod

[illegible] anime [illegible]
[illegible] anime [illegible]

[illegible] quidam [illegible] in sic
[illegible] post hoc [illegible] sunt mortui
[illegible] sicut gregorius in quarto [illegible]
ad [illegible] testatur [illegible] quid sentiendum
[illegible] in [illegible] locis in [illegible] terre insulis [illegible]
[illegible] igne tormentorum [illegible]
ut solet narrari [illegible] [illegible]
[illegible] ut mundi [illegible]
[illegible] et illud [illegible]
colligi [illegible] tormentorum [illegible]
videtur [illegible] omnipotens deus [illegible]
[illegible] mundo voluit [illegible] ut
[illegible] infidelium qui inferni tormenta esse
non credunt tormentorum loca videant [illegible]
audiunt [illegible] gregorius [illegible]
[illegible] quod [illegible] vulcani intelligitur
[illegible] vel [illegible]
terre [illegible] sulphureis [illegible]
[illegible] vulcano [illegible]
ysidorus libro 14 ethymologiarum dicit [illegible]
[illegible] vulcanus in fornacibus
fabrorum [illegible] ignis [illegible] et [illegible]
[illegible] ignis intelligi [illegible]
[illegible] vulcani [illegible]
[illegible] ibi [illegible]
[illegible] vulcani [illegible]
[illegible] dicunt [illegible]
et [illegible] ysidorus libro 14
de [illegible] insule [illegible] vulcanie
vulcanie dicuntur [illegible] mons
[illegible] ardeat [illegible] nota
ibi [illegible] lipparis [illegible]
[illegible] sulphure [illegible]
[illegible] ut dicit ysidorus [illegible]
[illegible] flamme [illegible]
[illegible] sulphure [illegible] illius [illegible]
et [illegible] flammis [illegible]
[illegible] inferni [illegible] ibidem
[illegible] opinionem illius qui precedit [illegible]
[illegible] dicit [illegible] Non enim omnis
locus [illegible] patz [illegible]
in die iudicii [illegible] locus inferni [illegible] omnis locus
[illegible] purgatorii [illegible]
locus purgatorii dicendum [illegible] ut [illegible]
[illegible] magis [illegible]
[illegible] secundum [illegible] hominum
[illegible] disposuit ut [illegible]
superficie terre [illegible] hominum dampnatorum [illegible] patiuntur

olle vulcani que sunt

cum [illegible] in

[illegible] sicut

[illegible] non

loca torm[illegible]

purgatorium [illegible] sit

lypparis

vide ibi

Pro peccatis ... in ... pro ... ad ...

Scisma clementis / urbani

Pater in finem non est decens

penarum tormentorum [illegible] · multis in diversis co-
trariis · animas post mortem cruciari non solum malorum
sed et mediocriter bonorum ¶ Exemplum quod ut narrat beatus
Gregorius libro 4° dyalogorum de sepulchro cuiusdam divitis inmanissime
flammis exivit · et ipsum qui de sepulchro eiusdem
clamitaret · ardeo ardeo · ¶ Similiter multa ibi re-
fert [illegible] ¶ Et similiter [illegible]
qui ponit libro eodem capitulo 40 · de [illegible] persecutio
romane ecclesie dyacono · [illegible] vite vio
post mortem ad [illegible] cuius quedam
[illegible] sanctitate [illegible] · Et [illegible] ipsius
diu post mortem [illegible] fuit [illegible]
[illegible] in [illegible] ubi aque fuerunt [illegible]
[illegible] · [illegible] interrogata [illegible] ibi esset · dixit
[illegible] ibi [illegible] · [illegible]
[illegible] · [illegible] et [illegible]
[illegible] · quod esset [illegible] ad mortem te-
nuit [illegible] · qui [illegible] non [illegible] in
[illegible] ¶ Certe [illegible] hodie [illegible] debet [illegible]
[illegible] · qui [illegible] et [illegible] sunt in [illegible]
scismate clementis et urbani [illegible]
sunt · qui [illegible] student [illegible]
et [illegible] · cognoscerent [illegible]
vel [illegible] et eius sit [illegible] · in
impedimentum [illegible] · [illegible] sunt [illegible]
ne [illegible] post mortem de
[illegible] ¶ Item [illegible]
[illegible] · [illegible] Gregorius 4° libro dyalogorum
de [illegible] refert
[illegible] error [illegible] omnino
desistunt ¶ Primus error quorundam [illegible] hominum
[illegible] qui [illegible] ut [illegible] pre-
[illegible] et [illegible] atque voluptuosi [illegible]
possint · non credunt infernum aliquem esse
[illegible] · sed solum in [illegible]
et [illegible] a [illegible] ¶ Secundus
error [illegible] qui [illegible] excecati
non credunt animas hominum post mortem [illegible]
sed [illegible] desinere ¶ Tertius error quorundam
qui [illegible] animas hominum [illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible] · [illegible] purgatorium
animas [illegible] post mortem [illegible] non credunt · ut
sunt waldenses heretici ¶ Quartus error [illegible]
[illegible] · quod omnes [illegible] post hanc vitam sunt
purgatorie · et nulle eternaliter [illegible]
Error iste platonicorum et origenis in [illegible]
[illegible] fuit · et [illegible]
augustinum 21° de civitate dei capitulo 13 · et [illegible]
Gregorium 4° dyalogorum capitulo 36 · [illegible]
de [illegible] ¶ De-
[illegible] et error iste [illegible] fidei
[illegible] novi testamenti ·

[illegible] quod error [illegible] 21° capitulo 24 ·
[illegible] in supplicium eternum
[illegible] · [illegible] Gregorius
[illegible] quod [illegible] sit · [illegible] non est
quod [illegible] · Et si quis
dicat · ideo [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] si [illegible] ut [illegible]
corrigeret · [illegible] ut ad [illegible]
[illegible] et [illegible] de pre-
[illegible] si [illegible] quod non [illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible] · cum [illegible] est
[illegible] · [illegible] ¶ Secundus error
error [illegible] de [illegible] in morte
hominum [illegible] utraque
[illegible] · fit enim [illegible] · [illegible]
[illegible] de [illegible] mortuorum ad [illegible]
vel ad infernum · quod [illegible] non [illegible] · quod ad
corpus · cum corpora mortuorum [illegible]
[illegible] · vel [illegible] in sepulchris
¶ Item quod ad [illegible] ex [illegible]
[illegible] · [illegible] error [illegible]
est · Et [illegible] · [illegible]
[illegible] qui [illegible] corpus · animam autem
non possunt [illegible] 22 · [illegible]
[illegible] quod [illegible] et adeo [illegible]
mortuorum [illegible] deus abraham · deus ysaac ·
et deus iacob · non est deus mortuorum sed
viventium · [illegible] post [illegible]
[illegible] quod [illegible] error [illegible]
[illegible] in nunc [illegible] animas mor-
tuorum [illegible] in locis [illegible]
[illegible] · ut [illegible] ¶ Item
[illegible] · [illegible]
[illegible] illa [illegible]
[illegible] animas sic [illegible] · [illegible]
[illegible] ad [illegible] · quod [illegible]
[illegible] hominum animas · esse [illegible]
[illegible] · in [illegible] · ut [illegible]
terra [illegible] · ut [illegible] ·
[illegible] quod [illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible] quod [illegible] mundi ·
et [illegible]
¶ Relinquitur quartus error [illegible]
negantium purgatorium in [illegible] · Ubi
[illegible] · [illegible] error
[illegible] · [illegible] Gregorius 4°
libro dyalogorum capitulo 39 · ubi [illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible] de [illegible] in statu
[illegible] vel [illegible] videlicet

[illegible] / [illegible] / [illegible]

Purgatorium non est decens

p mortalis culpa q mfat verum p'mitz aut
baptismi no delet i eo vsq ad finale
iudicium dfert. et post id nunq delebitur.
Tercio adducit beatu g. exposicionis. mat.
(12°) sup. sententia. dimittetur dic hic sed — Joh 12
vero d. i. tempore accepto exaudivi te
et in die salutis adiuvi te. quod beatus paulus
exponens de tempore p'ntis vite. propterea post
ipsum dicit ecce nunc tempus acceptabile ecce nunc
dies salutis. Quarto adducit de cura q. cura
credens pro viantibus tantum. quia opere. quod
nec opus nec ro. nec scientia est apud inferos quo
tu peccatis. Sexto probat per dauid in psalmis. — 99 ps
quia in inferno autem quis confitebitur et
sic hiis inuenit quod dimissio nunquam adveniat
peccati mortalis sed si contingat ad p'ns
statum. Concludit ergo quod talis culpa a talibus
morientibus nunquam remittetur. sed in eo
in statu perpetuo permanebit. Sed hoc exponitur eccles.
xi°. Si ceciderit lignum ad austrum aut ad aquilonem
in quocumque loco ceciderit ibi erit. Sicut sic
lignum et homo. aut in infernum descendit. et tamen
celum. hoc tamen dominus beatus g. (sicut) venerabilis
beda mellitus. [?] modo metuendum est de morte
cuiuslibet fidelis. Sed hoc de morte possent
aliqui ad p'ntem vite statum homo non resurr-
geret. Ideo notandum quod quamuis probabile aliqui
ante mortem gratiale, aliqui decent deo nota
aduentus habent in suscitandi fuisse mor-
tuum in peccato mortali. De quo resuscitatus p'mitz
actum esset. Idem habetur fortasse fuit
de illo tyranno imperatore de quo recitant sic
beatus gregorius de inferno ereptus. Ille potius
credit aliis multis. nam cum pigrum et psalmos
sabbatis ut ipsos tempore tamen multi et
diuersi resuscitati fuerunt. Ideo accrevit aliqua
ex quo eiusdem sit. quod nunquam est ad p'ntem
vitam resurrecturus quia fuerit. igitur post
necem quis esset resuscitator. vero in ordine
posset. non invenit. quare veris simul vide
et secundum beatum gregorium 9°. dyalogorum 3° capitulo.
de pluribus ad p'ntem vitam reductis.
ipsi dimissus est ex pro ca. 24. Ergo
non sit quod talis talium salutem fuit mor-
tuus in peccato mortali. unde nunquam erit
non [?] sicut mortuus in peccato mortali in dampnatione
certum tamen vero lege statuta quod in
peccato mortali moritur et adeunt p'ntem non
resurget in eo peccatum sibi nunquam remittetur
Et. unde etiam conueniens non ergo dicitur et
cetera cum corpus p'ntis dispositione in statu suo

peccati non remittetur ei quamuis tempore mortalis
in corpore vel extra ipsum comisisset. quia dico quod ipsum
quod est et per statum illo per penitentiam. Sed quia
tunc vel antequam comisisset per fructuose penitere. Id est
necesse p'ntie. non potest tunc remissionem consequi
peccati opereque. quod remissio peccati p'mitz
penitere ut. solum ad statum p'ntis vite. Quod
hoc quod si adhuc in statu suo peccati possent ve-
nire opere pro delocis p'mittas de p'ntis peccatis
ut deuenerit. non vero. quia non possent pro velle
mereri et dolere p'ntie certus pro illo statu
veritatis quod de peccatis venialibus sed. mortalibus.
ex quo remissio peccatorum sed p'mitz statum
aliorum separatorum non repugnat. Item quod
pro statu aliorum corporis communem unusquisque ratio
non fit remissio peccatorum p'mitz ut opus inito
videtur satis in mei exposicionibus ut consulo ceteris
quod allegatum est. Cuius per merita tamen in
statum opere quia non opus est apud inferos. vel
nec p'ntie fructuose. nec merito vite eterne
et quod diceretur conceditur. In inferno autem quod ... — Eccl 9
fiat et. q. d. nullus. Obiicit et vi. vos ve-
tusta nocte nunquam non licet opus est illud
per quod scilicet dicit. vel in purgatorio. vel in inferno
et quod vi. quod remissio peccatorum venialium in
futuro seculo p'ueniant solum quod in ... ipsa vita
confessis. Gregorius beatus g. 4° dyalogorum 39
mitti. inuenit dicens hic sciendum est quod illic — ... illic
saltem de minimis vel leuis purgatorie obtinebit — ... ita
in bonis hic actibus in ipsa adhuc vita positus
ut illic optineat p'mereatur. Item ... et occurrunt
secundum beatum gregorium aliquam difficultates. Item
cum oritur difficultas est hoc quod inceditur
allegatum est. Vel magis conceditur ... remis- — Remissio peccatorum post mortem, quomodo conceditur
sionis peccatorum post mortem. Item specialiter
in aliquo opere. vel non merendi hic. Vel ange-
necessario hoc quibus actum merito. Vel sic
magis p'suadetur meretur hic peccatum veniale
ante mortem non dimisisset post mortem sibi
dimitteretur. Sicut per dicta eius dicitur quod moriens in caritate
sine quacumque auctoritate operatur meruit sibi
venialem culpam. hic non dimissam post
mortem remitti tamen non est ita possit
contingere quod est in caritate moriens in culpa
veniali quod sibi nunquam dimittetur. Item ab
morte possit in caritate quam numquam deus beneficie
vsurus est secundum dispensacionem diuine repugnat
vniuersum per et ab quibus diebus modis operibus
bonis statuti hic meruit dimissionem venialium
post mortem. utpote quia hic liberi et
p'mptive exprimente dimittit peccatum vel in se
cupere. in illud quod dicat. Dimittite et dimittetur vobis. — Luc 6

ca. v.

Et alibi. Beati misericordes quoniam ipsi misericordiam conse-
quentur. Sanat 2º quia peccatoribus quandoque solliciti
laborat ut eis peccata remittantur per suas ora-
tiones et eos ad penitentiam provocando. Pro quo et facit
verbum Jacobi ultimo. Qui converti fecerit peccatorem
ab errore vie sue salvabit animam eius a morte
et operit multitudinem peccatorum. Et in quantum ergo hoc
caritas facit [illegible] et operit quia ea que procedunt
et maiore labore pro impetratione remissionis peccatorum
Et quia cum hec pena [illegible] remissione
peccatorum potuimus refert sed non solum in remissione
peccatorum prout in vita presenti sed et in futuro seculo si con-
tingit in aliquo remissionem minorum peccatorum veniali-
um sub istis modis et similibus vide 4 libro sententiarum
[illegible] de remissione peccatorum venialium in presenti
vita seculo sed et in futuro illud [illegible] fuerit
Aliquando vero aliquis mortuus in peccato mortali quia
quibusdam dictis modis [illegible] [illegible] et venia-
lis culpe post mortem dimittitur. Complete
quedam temporalibus peccatis. Dubium est si quedam
dicentibus quod sic [illegible] quod non. Volo modo
disserere quid in hoc probabilius videtur sit.
Et volo tangere [illegible] et doctoris beati Gregorii
allegatum dicit quod dicitur. Et remissione peccatorum
venialium in futuro seculo [illegible] quod illa remissio
fiat dum in [illegible] non est [illegible]
termino solvendo [illegible] pene [illegible] illorum
si [illegible] ante mortem. Ut [illegible] absolvi-
tur a veniali culpa post mortem. Cum hec
non fiet in primo [illegible] separationis anime a corpo-
re [illegible] quod omnis culpa in hac vita non dimis-
sa et sue pene [illegible] sit quia si est mortalis
est eterna sue pene [illegible] venialis vero culpa
non dimittitur donec [illegible] soluta fuit in pur-
gatorio temporalis. Et in hac [illegible] remissione
peccatorum in vita presenti et in seculo futuro in presenti
in seculo primo culpa dimittitur et deinde [illegible]
per penam solvitur in futuro vero culpa non prius
dimittitur quam pena sibi debita finiatur
Et [illegible] in purgatorio culpa et pena [illegible] ter-
minetur. Tamen non [illegible] et [illegible]
quia culpa in hac vita [illegible] [illegible]
quia ut visum est in precedentibus [illegible] probabilius
videtur quod [illegible] non est
[illegible] et medium [illegible] ergo fit de pena
vel de remissione aliquorum peccatorum fit
aliquod [illegible] intervallum. De deductione
dictis [illegible] libro 4º sententiarum distinctione 21º. Vel [illegible]
de reductione animarum ad corpora [illegible] sunt
ad peccatum [illegible] in purgatorio inducitur
[illegible] libro [illegible] alia [illegible] [illegible]

Remissio peccatorum venialium in futuro seculo quomodo fiat

anime quomodo puniantur in medio finali

culpa dimittitur ergo pena finita [illegible] non [illegible]
pena finitur ergo culpa [illegible] dimittitur
quia in [illegible] anime [illegible] vitam premiantur
pro culpa [illegible] vita sibi dimissa. Et [illegible]
[illegible] anime [illegible] non puniuntur. Adhuc
[illegible] sunt eadem [illegible] quia puniuntur
in medio [illegible] [illegible] modo [illegible] sit. Et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in medio finali puni-
untur ut [illegible] [illegible] [illegible] anime [illegible]
[illegible] salvationis. Hoc est [illegible] [illegible]
ad finale iudicium [illegible] [illegible] [illegible]
mortem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in peccato mortali si in illo [illegible] mortuus fuit
[illegible] [illegible] cum obligationibus ad [illegible]
[illegible] cum [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] seu [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] sub
[illegible] [illegible] [illegible] in prima vita
[illegible] ad [illegible] [illegible]
mortuorum anime in medium finale [illegible]
[illegible] [illegible] in regno celesti.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] animas [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in medio finali [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] corporibus
quia [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in corpore [illegible] [illegible]
[illegible] solum [illegible] [illegible] hoc est quod
[illegible] [illegible] [illegible] salvandorum
[illegible] [illegible] [illegible] medio finali
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] corporibus
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] corpore [illegible] in medio [illegible]
[illegible] finali [illegible] [illegible] [illegible] ut visum est.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] purgatorium
[illegible] post hanc vitam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
pene purgatorie animarum post mortem
in [illegible] salvationis [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
purgatorii animarum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et

purgatorium [illegible] [illegible]

A [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

multa ueridica ut sit beatus gregorius dyalogorum et alii
uisi cum certis fundamentis ut etiam in dictis et
fide auctoritas omnium doctorum catholicorum et
tamen suorum quamuis qui in libro mortui ecclesia
cio[rum] sue sanctitatis multitudine confirmatur. In
duat magis auctoritas illius ecclesie fidelium
quia urgit orat et sacerdoti affert pro liberatione
animarum apostolorum. Unde quidem auctoritate illius ecclesie
quia tot apertos uiros atque doctissimos habuit
et habet maior est et amplius ad credendum mo
uet ipsius sapientis sanctus. Dicente beato Augustino
in libro quod epistulam fundamenti. Ego nam euangelio
non crederem nisi catholice ecclesie me moueret
auctoritas. Probat quod quia ipse crederet euangelio
apostolorum predicantibus ex euangelio secundum formam apostolicam
credentium [illegible] capitulo primo. Ibi assignat sit alter
quodammodo unum tale et ipsum magisterium tantum ipsius
ecclesie creditum est euangelio. Ex quo uidetur
quod maior sit auctoritas ecclesie ad credendum
quam sit auctoritas diuine scripture cum tamen illa
euangelio sit perfectissima. Et hoc simpliciter
uerum est quia doctor atque ecclesie cum
suo capite christo quod precepit euangelio ecclesie
in tota sua perfectione sicut quod nunc etiam in
libris meritis et etiam uerum. Secundo quod admodum
quasi magis mouent ad credendum est quod uirtus
quamquam hominum uocabulum et [illegible] credere
quam nos mouet certo multiplicitatis
quod eadem credenda narraret. Sicut rubrica
sic est quando quod quidam layci rudes et
ydiote walden uocati in litteris alienan
tes tenebras ut quod nullus unquam doctor
quod fuit nec unquam fuit sed multitudine
claritatis quod uoluit credere pro[illegible] nisi
uel eius perfectionis testimonio. Illud credendum
eis credendum. Credere quod canonice scripture
quod credere credi possit quod omnes mouet
et in mediate respicere uel apparentis
in finem ut adiutorium ecclesie [illegible] ipsi credunt
Dicunt nostri illi siluestres non possunt
tot et tanta probabilitate testium colligi ex parte
sua. Secundo quod parte opposita etiam suum in credunt
ei sunt. Ergo credere et [illegible] et ualere
aliquid credunt quod non probabiliter canonice
scripture habent aliquid nec corporibus nec
intellectibus nec reuelationibus credibiliter
quibus etiam solum credunt illa. Aut tacere
primum et principiorum suorum sectis. Sine quo de

Dicunt nostri illi contra canonice scripture credere
credi possit quod omnes mouet aut

quibus et quod
secta cuius et quod sacra habent diuersas contra nostras
antiquos heresiarchas uel scriptis uel ipsorum fas
huius principes. Item corporis clerorum mille uel quinque
dedisse quod in statu sectis apparent et tandem unius
capitis de omnibus unius summo pontifici ecclesie ui
cario christi obedientibus. Absque dubio quilibet ra
tionabilis uidetur in diuinis ut credat unius prius principis
omnium assertione ad preceptum ut illarum collegis si
essent in ipsis et corporis tante uerbis audientis
indicatur absque [illegible] potius credendum est
assertionibus meis quam illorum. Sed si non dicerent
unum sunt contra mutua sanctum si est credulus
quod in [illegible] sicut et quod procedere in [illegible] dicit se
mone debent. Credentur waldensis [illegible]
secundum heresiarcharum sectarum ut diligere contraria
et distruerent credere per mille et consisterent
et non credent sancta sine dissensione. Secundo cum
et multi aliqui non et intellectus. Omnibus quod con
genito ad ipsos deducti sunt. In sectis
per mille credere in quod credi sectis considerate non
laborare diligere et contrarie [illegible] sedicione
tantum uocabulis sunt et salubres et unius est et
inuicem quod a uirtute credentes similiter et in
mobiliter usque ad obseruationem et sine
erroribus. Sicut uides quod heretici mathematici in
quibus magis de ipsis gloria et dispendium
de geometria in ipsa est tene uobis illarum lege in
firmamentum erroris. Sicut quod fides christi sen
tentiam ipsius est et finis ipsius cum contrarium
submisse disputationibus et omnium in [illegible]
tioribus. Deum et multorum utilitate et attentione
usque ad omnium dispensata. Atque probat in [illegible]
eius fundamenta et principium solidissime in politica
est. Est si [illegible] credere et infallibile uirtus
quod non [illegible] angulos sed et ipsi et ubique [illegible]
multi quod in pugnat cum ipsa ad instantis
Tercio ad quid desit scripture quod sufficiat
credi potest et credere ante post mortem [illegible]
apparet et [illegible] per testimonium eius. Item
sufficit quod [illegible] sufficit ut [illegible] legalis et
uocalis credunt hoc uel in [illegible] quod uis ex tandem
tenere credere non quod [illegible] credentes de
[illegible] quod aliter absque [illegible] scit
et non fides est quod legalis et uocalis [illegible]
non oportet ut credere scripture [illegible] uobis
[illegible] ad credendum sicut uel [illegible] quod hoc
requiret in omnibus credendis primum est et in
[illegible] quam societati quod sine parte
non potest. Nunc quod [illegible] non [illegible] hominum
politica quia nullus credere uellet. Fides

q. sit vel fuit vel sunt . & q sit legitis . & lege
et q̄ z ēēē . z hoc eni dē & . Et deg
g quilibz venialib; tho addicē q̄ in tēdo sit
dno cōmittenda z vnū medium dtn
dimitt q̄ remittit eundē z ceti ne opposit
atq̄ voluit ēē reppulsi z si et z mg
q̄ nimis seculi ēēnt . deq aspicere don
Eccl̄i 19° z amato ēēt leuis z vide . Et sic patet
q̄ adiacē hītne ne z spirit hoīum cū illz
legalit sufficit hōibz sue adiacoib intm
tn modū addicē volz z delectabz . q̄ az me
diu plābilitate . i ēēdo plūme ad corpē ele
ctā c . Et az matiliter pulgē tagit
beo gg li primo c° lib dyal̄ p . vbi inti
q̄ illos q̄ remittē dimi c omē sut i ēēdo
et q̄ spūne salutē equirdn . vnde ibi
Purgatoriū ēē ostendit̄ scriptur̄ . Et n̄ primis adducit beo gg li eodē
cc z ē septuag . ad ondendū purgatoriū ēē
Et ēē dni xpi qui . Ioh . q̄ dicit . ergo ista
spm blasphemi dixit n̄ mih ī selo remitte
tu . n̄ in futuro . mg sunt q̄ gg dat intē
q̄ sdāz culpe ī ī selo isto z vō ī futuro posse
laxari . Et ī modū loqui remitt . q̄ vel hicq
hoc z hic z in futuro peti remitti soleat . si
remitt ī q̄ in s̄ch app . vtz qui dicis ps peccm hoc no
pt dimitti hic n̄ i vome d n̄ q̄ ps̄bia d
epō suppōi q̄ vel hic vel alibi q̄ q̄ sinent
si peccatis remissio n̄ no ē sic . mdī
loquēdi est i ēēdē valde . & sedz . n̄ abeq
m̄ ab estimo d n̄ absumfio n̄ i vetimo ēē
ēēlū remittit . peccm tale . Et sic q̄ puta
q̄ q̄ sapiens . et ōīā vbē misplā hēnt
sicutē ēē i spiritualē q̄ q̄ si . qui dē de
peccō in spm scm . q̄ nz ihe selo . nz ī futuro
remitte . igz ps Et beo beo gg plē
idē pbt q̄ dicat apo i . ad cor . iij . q̄ si q̄
edificauit sup fundamentū q̄ x̄ z . aurū argentū
lapides preciosos . ligna . fenū stipulam . vniuscu
iusq̄ opus q̄ le sit ignis pbabit . Si cuiusq̄
manserit q̄ sup edificauit mercedē accipiet
Si cuiusq̄ opus arserit detrimentū patietur ipe
aūt saluus erit . sic tn vt p ignē . Et dnis
vt dē beo gg hec scriptura . z de igne tribula
tionis in hac vita nob adhibito possit ex
poni . Ilc si q̄ apos ipse ibi vt de ignis de
igne purgatoriis iudico dei post mortē
tantis afflictionis . Et apostolus dixit apo vnius
cuiusq̄ opus alt in tē subiung . dies eni
dni declarabit . q̄ in igne revelabit . Et
aūt dni post z apostoli in spūalis q̄ in iudic
iudicij finalis vel p pt . Et pt intē de
futuro ps iudicium finale . Et n̄ q̄ nullo
q̄ post hoc puniet̄ . Et salutē erit
p igne . Et intm ardebit i igne . Ar
q̄ intē aīe q̄ hic i peccā venialibz ut
obligate ad pēā alq̄ q̄ moriunt . erit
hic longe an diē iudicij finalis . ing
corpibz resumptis no redibunt . vtz ad
pēnā . Et tūc totē illo . igne purgatoriis
passim . Et sic q̄ an sola aīa patiebat
Et . n̄ fiet . ñ aīa desinet ēē beata
q̄ q̄ lege simpliciter fiet aīa i se sola . vel salte fiet vni dicta q̄ puis erat
q̄ vt puniret pēā in corpe . Et
longe q̄ aplin lcq de peccā purgatoriis
q̄ maserit ps morte ad iudiciū pticlar
i statu de ēēderim . vel i culpis veni
al . obligatoib; ad pēās tpales . vel
peccā z morbe q̄ q̄ adaiisp dimi
missio z ic pso sufficit no puntor
Et ē q̄ sit meced apli . ipe i ī ēē vt
intē psor q̄ d . Et cuius opus sit edificatū
manserit mercede accipiet . q̄ mercē p
opibz bonis hic fcis meriti i spūs qui
ille . Et q̄ post mortē dāt aīe sepate
Gre z q̄ post iudiciū finale dāt toti hōi
Et tn post ī vemēdo ad fidē sue
veteri testam̄ . i hī intrit . vno . mut
ex libro machab . q̄ cū aīē illoz q̄ c̄ p̄vecte
mortui sunt i bellis pro lo dni . ī totalite
i celt . in i q̄ ista peccā morte puncti vt
atq̄ pcās peccā hic dimissis solvent
tur . pēās mediat . ing q̄ tēā . vinoz
q̄ ciens z orpibz pnt muti . allevari
z liberari sicut inti iuz . 2° mach . c . 12 . 12
Et ēē aīa z . q̄ an pā q̄ xpi . no eni
moiētiu aīe i bat i peccā . desperad
atq̄ ibat i locū bām in celestib . Et
erat q̄ lz locq medij . locq q̄ e no luci
si tenebrarz . Et locq no gaudij . si merō
fiq̄ tenebant aīe nō pene dāpni
alt pene q̄ q̄ ānt soluere vel q̄ digne
satisfiet . Et q̄ loco tantu i . Job x°
dimitte me vt plāgam paululum do
lorē meū . atq̄ vado z no reuertar . ad
terrā tenebrosā . terrā opertā mortis
caligine . Et dñt de regione inferni
adq̄ post ipe scite iob mortē descensurū
erat . Et n̄ i terra mortiū . ubi tenebr
ipenit dāpni q̄ q̄ ce pēā alt

iniungat vite contritio penitentie. Illud catholicorum nunc
et hereticorum in eo instituit negare purgatorium.
Et si dominus deus commendat sic precies. tunc
sanctum petrum [illegible] morientes [illegible] et penitentie
obligationes non perpetrauit in dampnationem. Sed
misericorditer tenuit in penis mortalibus peccati sunt
quo ad culpam dimissi donec satisfaciant. Ergo
non credere quod post peccatum filii sui tempore
[illegible] sine contritione aperit mortalibus
quod teneat differat aliquid penitus [illegible]
[illegible] post mortem [illegible] peccatis venialibus
donec penis expientur [illegible]
[illegible] Item si de venialibus quibus debet
penitere temporales vita sit quare diuina pietas
non dimittit peccata [illegible] mortalium
temporales sunt dimisse ita ut post mortem
soluere penas que sunt soluende non fuerant
relaxata [illegible] diuina [illegible] tempore plene
misericordie absoluti [illegible] debuit
[illegible]
ampliari. Item post hec veniens ad
rationes et argumenta [illegible]
auctoritates inductas [illegible] Primo igitur
quod oportet purgatorium poni [illegible]
[illegible] quibus adquirit ubi [illegible]
[illegible] peccatis iniusto iudicio [illegible]
[illegible] Deinde [illegible] post est
[illegible] sui culpa duobus annis [illegible]
[illegible] subito occidat tunc [illegible]
quod fuit [illegible] est pena [illegible]
tenet satisfacere [illegible] per mortem
[illegible] quod ille [illegible]
punit non patitur penam post mortem [illegible]
aliquid [illegible] assignari [illegible]
debeat [illegible] Item [illegible] arguit sic
[illegible] ubi [illegible] [illegible] omnium
peccatorum [illegible] culpa
[illegible] cuius [illegible] sit [illegible]
debeat [illegible] peccatum [illegible]
[illegible] mortali [illegible]
[illegible] peccata [illegible]
[illegible] de [illegible] peccatorum
[illegible] a toto [illegible]
quod [illegible] corporis
mortuo. Item ad illud [illegible] [illegible]
quod omne peccatum [illegible] si nullum peccatum
[illegible] post mortem dimittit [illegible]
[illegible] ab alio peccato tunc [illegible]
[illegible] negat [illegible] purgatorium
post mortem [illegible] quod [illegible]

[illegible] neque quod mortem [illegible]. Ad quod
[illegible] quod [illegible] non resurrecturi [illegible]
[illegible] quod non salvabitur quod [illegible]
dei [illegible] [illegible] quod [illegible] sit
[illegible] quod omne peccatum sit tale [illegible]
in illo solo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] catholice doctrine [illegible] diuine [illegible]
[illegible] valde [illegible] Confirmatur. [illegible] si [illegible]
[illegible] tam [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] mortem [illegible] non [illegible] vita
[illegible] post mortem [illegible]
[illegible] [illegible] aliquid [illegible]
[illegible] Item quarto [illegible] fides pur-
gatorii [illegible] post mortem hominum satis-
facere possent [illegible] dimissis [illegible]
[illegible] vita [illegible] peccatis [illegible]
[illegible] remissionem [illegible]
[illegible] non sufficit ad absolutionem [illegible]
[illegible] a pena et a culpa [illegible] a culpa et a pe-
na. Item quarto arguit ad idem ex fide
de purgatorio [illegible] [illegible] diuina
benignitas [illegible] mortalibus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in diuine
[illegible] diuine [illegible]
[illegible] fides purgatorii [illegible]
valde [illegible] [illegible] vite
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] satisfactionis [illegible]
[illegible] [illegible] velint
[illegible] [illegible]
[illegible] salute hominum [illegible] diuina [illegible]
[illegible] peccata [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] peccata [illegible] [illegible]
[illegible] penitentie [illegible] post
mortem [illegible] fides [illegible] in
[illegible] peccatis [illegible]
[illegible] bonos et malos
[illegible] a peccando [illegible]
[illegible] satisfaciendum [illegible] vita
[illegible] diuine [illegible]
[illegible] notificare voluit mor-
talibus [illegible] post mortem [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] ex [illegible]
ad [illegible] manifestant [illegible] et aliter
[illegible] [illegible] [illegible]
fert [illegible] [illegible]
[illegible] pietatis [illegible] [illegible]

credendum esse purgatorium

purgatorium [illegible] quod deus eos [illegible] voluit esse [illegible]

[illegible] quod deus [illegible] voluit

sic Dignitate disposuit. ut nonnulli et post exitum
vite ad corpus redeant et tormenta inferni
que audierant non credentibus fateantur. visa preterita
ut s. dicit. visa quod inferni simpliciter cum devotione
aliis ad admonitionem aliis vero ad deceptionem
fiunt. ut ipsi videant multa que caveant. illi vero
simplices periclitantur. quo inferni simpliciter et visa
et cognita vitare nolunt. Contingit ut idem inter
vit [illegible] et videt adventum perire redit et [illegible]
peccatis que apud inferos se vidisse retulit
postea minime vitam suam melioravit. Alii
econtra vero [illegible] redeunt a morte adhuc vita eius
ut se castigavit se reminisse vigiliis et
laboribus. ut se vidisse terminet apud inferos
et si legitur tantum. unde [illegible] loquitur. ecce si.
pene inferorum eos qui disponente deo vi
dentur illas non [illegible] monet. [illegible] eos
que prioriter qui narrantes se illas vidis
se audiunt. de hoc vide lib. 4 dialogorum [illegible]
tor [illegible] valde divine [illegible] visitas peccatis
[illegible]. [illegible] omnibus vult non est. [illegible] colligi
vult etiam ipse ceteris temporibus et locis non fuit
[illegible] ab inferis reductos. ut divine re
velatos. ut [illegible] se [illegible]
[illegible] sicut fecit [illegible] ab hoc [illegible]
voluit adspicere divitem aliquem mitte ad [illegible]
ut narraret tormenta. qui ut ad emendationem
malorum dicens habent moysen et prophetas.
audiant illos. si audire noluerint. neque si quis
ex mortuis surrexerit credent. q. d. [illegible]
ipsum fantasticum dicent. et [illegible]
reputabunt. sic iudei [illegible] eius [illegible]
fecerunt. [illegible] ut [illegible] et [illegible]
sunt divine benignitatis. qui vel peccata post mortem
remittere voluit. vel qui purgatorium negant quod
deus posuit ex nimia bonitate. et tot modos
et tam certos [illegible] ad salutem omnium
dignatus est [illegible] quod cum sit [illegible] peccata
post mortem non credit. vel qui purgatorium negant
[illegible] et [illegible] peribit pro [illegible]
cum omnibus suis fidelibus et defunctis [illegible]
moriet [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] aliis quod dictum est [illegible] purgatorii
et fidei de illo est et sunt [illegible]
fidelibus valde salubres. monitum est ad [illegible]
et [illegible] caritatis vivorum ad mortuos.
quando [illegible] non est. fidem non [illegible]
et [illegible] defunct de
[illegible] per mortuos. [illegible] omne [illegible]
et [illegible] mortuorum [illegible]
divini [illegible] bonis [illegible]
disposuit posse adiuvari [illegible] de fide [illegible]

ut vivi [illegible] et [illegible] mortuis [illegible]
[illegible] corporis mortuis et debitis [illegible]
[illegible] mortuorum [illegible] vivis valde sa
lubris est. [illegible] deus [illegible] de [illegible]
quod melius et salubrius [illegible] atque ad [illegible]
sic [illegible] querentibus. patet quod [illegible]
[illegible] et sunt [illegible] de [illegible] fide
purgatorii [illegible] de illo [illegible]
[illegible] in [illegible] peccatis
mortuorum quod non expedit fidelibus [illegible]
toribus. [illegible] hortandi sunt [illegible]
[illegible] salvatoris [illegible]
sunt celeste premio digni. [illegible] 24.
Sed [illegible] quia si non
esset purgatorium [illegible] post mortem
iret vel ad infernum vel ad celum. et ita
quod nulla [illegible] debet [illegible]
Videtur [illegible] negativum pur
gatorium [illegible] atque [illegible]
[illegible] caute atque studiose
[illegible] salvatorem [illegible] fidem
vivorum et mortuorum. [illegible] omnibus
audiunt [illegible] et [illegible] dictis [illegible]
Ubi [illegible] rustica [illegible] veniant
[illegible] tot et talia
[illegible] ostendit nobis [illegible]
fidei sue. [illegible] utilitate [illegible]
ad salutem fidelium. [illegible] dicunt [illegible]
laici [illegible] rustica [illegible] non [illegible]
[illegible] et auctoritatibus. quia et apostoli laici
erant et illiterati. rustica ut [illegible]
et [illegible] pauci [illegible]
[illegible] quia [illegible]
[illegible] de fide [illegible]
[illegible] si illi [illegible] volunt
[illegible] sunt sicut de
apostolis [illegible] Vel [illegible]
[illegible] intelligat doctrinam [illegible] et [illegible]
[illegible] intellecta [illegible]
[illegible] fi
de [illegible]
quia [illegible] non [illegible] illi [illegible]
et in [illegible] ne
glecta [illegible] et [illegible] la
boret. [illegible] se [illegible] fidei
[illegible] et [illegible]
[illegible] et se [illegible]
intelligere. hoc [illegible]
[illegible] et [illegible] in
[illegible] fidei [illegible]

A fide

[Margin notes:]
econtra
[illegible] reductos ab inferis
et revelatos divine et
miraculose operatos quia
non sunt omnibus temporibus et
locis
Luc. xvi
non bene petere qui
purgatorium [illegible]
aliis [illegible]

nunc aliqui secundum sententiam sanctorum esse. Non ad inventionem
illi adaptabo creata, quod scilicet in inferno sunt
[illegible] multi pessimi nequam et inter illos et alii
qui boni et optimos prelati quia ita [illegible]
mors que eos corpore separat sic esse potest. Non obstante
quod inter eos sunt plurimi mali et
clerici et layci, quia convenienter sunt multi boni et
optimi, quia sic latent inter malos sic
[illegible] inter paleas. Propter hoc [illegible] non
quod nulli electi sunt. Sciendum est et videndum illi. Nam
argumentum esse illi non habent apud fideles
vel non sunt [illegible] vel mixta. [illegible] non habent [illegible]
veritatem fidei. Quia cum [illegible] voluit, sit [illegible]
sancta secundum errorem multorum ut in [illegible]
declaratum est, ubi de [illegible] primi angeli [illegible]
[illegible] eorum [illegible] compositis [illegible]
[illegible] Sequitur quoniam inquirendum
ubi sit et an sit [illegible] altitudo ad infernum
et utrum sit regiones totius inferni
et [illegible] sit [illegible] sit, quia [illegible] in [illegible]
[illegible] de descensu [illegible] ad inferos
et de regressu [illegible] et de transitu de una
regione inferi ad aliam. De primo
[illegible] [illegible] supra [illegible] et quia
[illegible] sunt loca super terram in quibus
puniuntur [illegible] dampnatorum et purgantur [illegible]
[illegible] salvandorum. Tamen [illegible] communis
[illegible] infernum quoniam purgatorium sub [illegible]
terram. De altitudine vero ad inferos est
[illegible] probabilis [illegible]
[illegible] regio centralis terre et quelibet alia
regio inferni illam orbiculariter [illegible]
[illegible] sub et super [illegible] [illegible]
in indignitate et dignitate [illegible] quod cum sit
quatuor totius inferni regiones secundum
doctores [illegible] infimus inferior [illegible]
puerorum, purgatorium et [illegible] patrum. Infernus
[illegible] regio centralis [illegible] et in medietate
[illegible] regio puerorum quia [illegible] originali
decesserunt. [illegible] est regio purgatorii [illegible]
[illegible] quam [illegible] regio que dicta est
[illegible] vel [illegible] patrum. [illegible]
due regiones sunt dampnatorum [illegible]
quod ad penam [illegible] dampni solum. [illegible]
due non [illegible] sunt dampnatorum.
[illegible] quia [illegible] quatuor regiones [illegible]
[illegible] non [illegible] quod [illegible]
[illegible] primo [illegible]

[illegible] pyramide [illegible] magnitudinis [illegible] cum sit centrum
mundi et [illegible] sit [illegible] superficies terre [illegible]
pyramide [illegible] dimissum [illegible] vel
superficies [illegible] in quatuor regiones [illegible] sub
et super [illegible] [illegible] infimus sit infernus et
[illegible] superior ordine [illegible] non [illegible]
regiones [illegible] ad [illegible] admodum quatuor
[illegible] supprime [illegible] immediate vel mediate
[illegible] quod centrum [illegible] sit centrum mundi
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
situatur super terram [illegible] est [illegible] regiones
[illegible] centrales [illegible] ad [illegible]
diversis [illegible] vel [illegible] ad orientem, [illegible]
ad occidentem, et [illegible] meridie vel [illegible]
[illegible] quatuor [illegible] de [illegible] re-
gionum inferni [illegible] [illegible] quod
quatuor regionum [illegible] terram [illegible]
[illegible] vel mortuorum [illegible]
[illegible] ad regionem inferni [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] regiones inferno illo superiores
[illegible] dampnatorum [illegible]
super terram [illegible] et
[illegible] qui [illegible] inferno inferiori [illegible]
ad [illegible] regiones superficiales terre
vel [illegible] [illegible] regionibus [illegible] de
[illegible] ad [illegible] terre [illegible]
et [illegible] aliquando [illegible] [illegible]
[illegible] quatuor regiones [illegible]
[illegible] [illegible] duas
[illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] terre
vel [illegible] tamen [illegible]
[illegible] mundi [illegible]
[illegible] et [illegible] celi
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aliquis [illegible]
[illegible] [illegible]
descendit [illegible] mundi ad [illegible]
in celo [illegible] quod [illegible] aliquando de
purgatorio [illegible] gloria et [illegible]
per medium inferni ad [illegible] [illegible] hoc
[illegible] indicandum [illegible] [illegible]
et [illegible] augmentum [illegible] in inferno sunt [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
potuit et [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible]
[illegible] nobis [illegible] et regionem inferni inferioris
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] penetrabilis inferiores [illegible] terre
et [illegible] omnes [illegible] illuminabit

infernus inferior
lymbus puerorum
purgatorium
lymbus patrum

Sinus abrahe

sperantes in domino. Item sinus est ubi primo veniunt
sancti et sinus abrahe. inter distantie
vero ab inferno peccatorum sunt quia penas regionis
primi [illegible] et limbi puerorum. Pro
ipso videtur facere quod beatus augustinus 20 de
civitate dei capitulo xv dicit. Non absurde creditur
vero antiquos sanctos qui venturi christi tenuerunt
fidem locis quidem a tormentis impiorum remotis-
simis apud inferos fuisse. donec eos inde
sanguis christi [illegible] ad ea loca descensio erueret
Non sic autem unio [illegible] modum ymaginandi

De situ regionum

de situatione autem [illegible] regionum opposi-
tum sinum abrahe ab inferno peccatorum dis-
tare. [illegible] regio in qua [illegible] an patres
[illegible] veteris testamenti apud inferos [illegible]
[illegible] ymaginationem [illegible] regionem
peccatorum [illegible] oriente. Et [illegible]
aliter [illegible] positionis celi. Et propter quod
non [illegible] sinum abrahe a loco
inferni [illegible] luce xvi de dite
in inferno posito qui elevatis oculis videt [illegible]
lazarum in sinu abrahe [illegible] regio illa
qua limbus patrum vocatur [illegible] longe sit
[illegible] ymaginationem probabiliter declarandum
fuit. [illegible] non [illegible] sed in
[illegible] visio distantia [illegible] separati
se valde remote [illegible] distantia
[illegible] corporalis. Verum [illegible] sit de hoc
certo [illegible] ymaginationem illarum de regionum
situatione. [illegible] ponendum [illegible]
sinum abrahe et infernum inferiorem sit quasi
distantia media [illegible] vult [illegible]
[illegible] quia [illegible] dives
elevatis oculis videt a longe abraham et
lazarum in sinu eius. [illegible] videtur non [illegible] distan-
tie notabilem. Et item [illegible] quod ibi abraham
[illegible] legitur. Et in [illegible] inter nos et vos
chaos magnum firmatum est. ut hii qui volunt
[illegible] ad nos non [illegible] in hunc
[illegible] quod [illegible] accipitur de non re
[illegible] inter [illegible] distan-
tie [illegible] vel indispositionem [illegible]
[illegible] separati [illegible]
et [illegible] de distantia regionum apud
inferos [illegible] non obstante quod [illegible]
[illegible] inferni videlicet. Item [illegible] qualiter
[illegible] probabiliter de [illegible] regionum in-
ferni [illegible] et [illegible] regionum illarum

Regionum apud inferos quantitas

[illegible] velis non [illegible] possit quantifi-
catis [illegible] videlicet [illegible]
quantum [illegible] corporum [illegible] in-
ma regionum [illegible] fuisse sinum abrahe.
[illegible] erat [illegible] purgatorii absoluta quia pauca [illegible]
[illegible] illorum qui [illegible] tenebantur.
[illegible] parvus fuit et [illegible]
[illegible] in inferno [illegible] forte pauco-
[illegible] puerorum [illegible] in
[illegible] ut [illegible]
[illegible] augustinus [illegible] videtur [illegible]
de fide ad petrum quod nolo hic discutere
[illegible] quam [illegible] regio
[illegible] longe maior [illegible] regio inferni
inferioris. [illegible] ante
[illegible] plus quam sex milia annorum [illegible] a mundi
[illegible] decedentium de cunctis
regionibus [illegible] fidelium et infidelium
[illegible] omnes [illegible] vel
mali angeli [illegible] tot [illegible] quot
angeli boni vel plures. [illegible] quamvis de [illegible]
[illegible] regio
inferni [illegible] sit cogitanti [illegible]
[illegible] damnatorum hominum in
corporibus suis [illegible] non est [illegible] plun-
[illegible] unum locum [illegible]
tot damnatorum [illegible] clemen-
[illegible] spatium infra [illegible]
orbis [illegible] damnatorum [illegible]
distare [illegible] regio [illegible] damnat-
orum [illegible] et [illegible]
[illegible] diabolorum. [illegible] regio
[illegible] sinus abrahe [illegible]
[illegible] morte [illegible]
et [illegible] fuit in medio [illegible] morte
christi. Post hanc regionem [illegible]
regio purgatorii. [illegible] incolis [illegible]
[illegible] fuit [illegible] ad inferos [illegible]
[illegible] diabolis [illegible]
videtur. Post quam purgatorii [illegible]
[illegible] regio illa [illegible] incolis [illegible]
et [illegible] forte [illegible]
usque ad [illegible] mortuorum [illegible] regio
[illegible] vel damnatorum [illegible] in fine
[illegible] incolis [illegible] diabolis in
[illegible] ad [illegible]
[illegible] singulorum [illegible]
[illegible] dei nobis occulto [illegible]

de [illegible] regio vel dispositio [illegible] mundi et diversis mansionibus

Ad quem sive vi q[uod] eadem dampnatorum regio similiter qui consistit sit mundus subdistinguitur sit in diversis mansiones secundum regiones septem dampnatorum diversitas in statibus et causis. Vel modo ierarchie angelorum a quibus de operibus ceciderunt. Ita videlicet quod illi angeli mali qui fuerunt vel stetissent fuisset de seraphim supremi in celo cadentes, fiunt sit in summo inferno. Et qui alii sic ut qui fuerunt de infimo ordine cetus angelici collocentur in infimo loco inferni. Et quos in celo cum quolibet ordine beatorum angelorum collocabunt alii homines per conformitatem meritorum. Ita quod [illegible] in ierarchiis inferni per conformitatem demeritorum homines locabuntur. Vel si forte in pena hominum dampnatorum non erit respectus ad ordines angelorum sed potius ad conformitatem statuum hominum vel ad statum peccatorum. Ita videlicet quod omnes dampnati qui fuerunt hic reges, duces, comites sint in una regione inferni. Et omnes qui fuerunt hic clerici mali et sic modo de aliis statibus hominum. Vel si forsitan respectus in dispositione et ordinatione peccatorum inferni respicit ad similitudinem et dissimilitudinem peccatorum que homines cuiuscumque status hic fecerunt. Tunc omnes pro peccato superbie dampnati erunt simul in una mansione vel regione. Et quamvis [illegible] superborum secundum qualitatem et quantitatem illius peccati pena punietur. Sic et omnes qui pro avaritia sunt dampnati nabuntur sint in eodem carcere erunt et de qui pro luxuria fuerunt. Et hic modo de aliis speciebus mortalium peccatorum principalibus que sunt septem et viii. Ideo totius regionis inferni secundum hanc considerationem septem carceres [illegible] vel in viii regiones particulares videtur diversificari etc. Vel fortassis [illegible] cum dividentur. Hoc [illegible] magister [illegible] est [illegible] cap. 26. Ubi ait. Quod sicut electi sunt recepti a deo [illegible] in opere fuerit, ad locum et gratiam deducentur beatitudinis [illegible] satisfaciunt et si [illegible] de [illegible] in eum. Dicit In domo patris mei mansiones multe sunt [illegible] diversitate retributionis in illa eterna beatitudine non erit una potius mansio. Quia multe ibi dicte de [illegible] mansiones ibi sunt in quibus distincti ordines honoris [illegible] gaudium letantur. Et eadem

dicit

Joh. xiiii

vitas. Dicit Gregorius. Finalis iudicii die de messoribus dicturus est [illegible] in messoribus colligite zizania et ligate ea fasciculos ad comburendum. Quia videlicet zizania in fasciculos ligare et comburere [illegible] [illegible] similes similibus [illegible] ut superbos cum superbis, luxuriosos cum luxuriosis, avaros cum avaris, fallaces cum fallacibus, infideles cum infidelibus [illegible] cum [illegible] ad tormenta [illegible] angeli in locis penalibus deputantur [illegible] fasciculos ad comburendum ligant. [illegible] si res [illegible] diversitas [illegible] non sit [illegible] Job. [illegible] in inferno nullus est ordo. [illegible] videri quod Job [illegible] respexit solum ad [illegible] et [illegible] illorum qui in inferno sunt. [illegible] quia nullus est [illegible] vel [illegible] debite ordinationem in fine [illegible] [illegible] ibi nullum esse ordinem [illegible] [illegible] honorem. [illegible] idem super Job. Nullus ordo in inferno dicitur esse non quia deus non ordinet tormenta ibi [illegible] sin [illegible] quia [illegible] est in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] abruuntur [illegible] [illegible] tormentis. Vel ut [illegible] non est ordo quia in suppliciis [illegible] [illegible] ibi non sunt. [illegible] cap. 36. [illegible] in hoc mundo sub uno sole multi [illegible] [illegible] tamen eiusdem [illegible] [illegible] [illegible] et aliquis plus [illegible] aliquis minus. Ita illic in uno igne non [illegible] modo [illegible] quia [illegible] hic diversitas corporum [illegible] agit [illegible] diversitas peccatorum ut in igne non dissimili [illegible] et tamen eosdem singulos dissimiliter [illegible] [illegible] [illegible] in regione inferni non sit [illegible] dispositionis ordo [illegible] in situatione distincta et peccatorum culpis [illegible] quia omnes dampnati deliciis suis [illegible] in uno igne [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] pro libito [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] super alium et quod [illegible] [illegible] sit [illegible] ubi nullus sit ordo [illegible] honor in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sic [illegible] ad [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] quod in celo [illegible] et in inferno sit [illegible] decet et [illegible] ad [illegible] divine potentie [illegible] [illegible] autem [illegible] [illegible] sit secundum distinctionem singulorum [illegible] [illegible] [illegible] ordinem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sint et fuerint [illegible] regiones inferni. Ubi advertendum

difficultas [illegible]

In inferno ordo vel non ordo

quilibet

[illegible] regio [illegible] sint

Regio

quod deglutite tamen illibus regionum inferi pueris non mitterentur usque ad diem iudicii quamvis detur ut aliqui sentencia post iudicium. Dicitur ut aliqui quod nulla doctorum regionum [illegible] construitur scilicet sit locus ubi gemitus et stridor dentium despiciuntur [illegible] ut illius per eorum qualitatibus. Sed quod [illegible] non sit aliud quam aggregatio omnium locorum vel receptaculorum in quibus anime solvunt penas transgressionis peccatis hic commissis. Et iste sermo inferni quo ad locum non est aliud nisi aggregatio omnium locorum particularium ubicumque sint in terra aqua aere vel igne in quibus anime detinentur usque ad diem iudicii [illegible] pro peccatis puniuntur. Sed eadem non sinus abrahe non est. Nec similiter aliqua regio [illegible] nec [illegible] Sed quod iste [illegible] sunt [illegible] et modis loquendi [illegible] doctoribus qui [illegible] usque ad diem iudicii sit [illegible] locis [illegible] Dicitur [illegible] in nulla [illegible] et ad quinque loca purgatorium sinus abrahe aliis [illegible] Ideo [illegible] regionum [illegible] Vnde [illegible] alio [illegible] habitacione [illegible] modum loquendi [illegible] solet [illegible] vel corporum [illegible] Secundum hoc [illegible] quot sunt regiones inferi quo ad naturam [illegible] qualitate [illegible]

Circa quartum ad primum [illegible] omnium [illegible] locum est. philosophorum poetarum et theologorum regio [illegible] est et [illegible] inferior tenebrosa et mesta. Testibus verbis iob capitulo 10. ubi sic dicitur. Dimitte me ut plangam paululum dolorem meum antequam vadam et non revertar ad terram tenebrosam et opertam mortis caligine terram miserie et tenebrarum ubi umbra mortis et nullus ordo sed sempiternus horror inhabitat. [illegible] regiones [illegible] profundo terre. Alia [illegible] influencie celestis [illegible] mineralibus [illegible] de vegetabilibus et animalibus.

[illegible] regio inferi non sit illuminata a sole et aliis stellis. Ideo [illegible] regionis illius [illegible] non [illegible] dicentes [illegible] Et ergo [illegible] usque ad [illegible] non tamen apud inferos [illegible] potuit. Quando in mundum venit [illegible] sunt penes [illegible] terre [illegible] aliquam [illegible] non diffunditur [illegible] Cum vero regiones ille sint [illegible] magne [illegible] vel aque adhuc [illegible] non [illegible] luce. Item tamen alique regiones inferi sunt plene igne [illegible] doctores quod [illegible] de inferno [illegible] purgatorio [illegible] adhuc [illegible] tenebrose [illegible] si ignis elementum [illegible] adhuc obscuritas est [illegible] ignis non lucet vel non nobis. Aliter non videremus [illegible] stellas celi [illegible] ignis impediente [illegible] plures [illegible] ut [illegible] Vnde si ignis [illegible] flamma [illegible] vel flamma [illegible] adhuc tenebrosa [illegible] regio inferi [illegible] regionis [illegible] vel [illegible] flamma [illegible] illuminat [illegible] Relinquitur igitur quod [illegible] omnibus regionibus inferi quod sit tenebrosa vel obscura simpliciter vel [illegible]

9° Circa quintum [illegible] sint [illegible] si unius speciei ignis replet omnes [illegible] adhuc non oportet [illegible] quod ille ignis [illegible] posset purior et clarior in superiori parte quam in inferiori. Sicut flamma candele vel ligni ardentis longe clarior est superius quam inferius. Sed quintum videtur [illegible] quod medium omnium regionum inferi sit unius speciei vel diversitas [illegible] in diversis regionibus [illegible] Vnde [illegible] quod diversi [illegible] secundum [illegible] et [illegible] incolarum [illegible] alique [illegible] a medio mundi [illegible]

ee ignem

esse igneum. Cum nullum elementum igneis sit maioris afflictivum et pice et palea et cetera ignita ut sunt metalla lapides sulphur et similia. Aliqui vero non affligunt. A medio quia eos contingit ut pueri in presepio originali mortui. Sed non illi a qualitate regionis molestabantur quia ... fuerunt. Item possit dici quod licet totalis inferni spatium igneum sit ... quod ... agat ... modum ... semper ... dei in illo ... sit ut potuit ut aliquos non affligeret, alios vero ... culpe ... dolorose affligeret et aliis ... ubique fuerint in ... secundum aliquos vel ... aliunde ... tamen alios ... ut illi qui in ... ut in ... non affligebantur ... ibi ... aliquo ... Quod legitur luce 16. Abraham ... in inferno posito recordare fili quia recepisti bona in vita tua et lazarus similiter mala. Nunc autem hic consolatur, tu vero cruciaris. quod lazarus ... consolacionem habuit apud inferos ... Item ... Daniel ... ignis missos ... [illegible]

[illegible]

infernus ... metum ... Adhuc ... Ad ... videtur ... post iudicium finale ... in regione ... replebitur ... in mundo ... vilissimis ... et ... abhominationibus ... rebus venenosis ... Igitur ... cum vita ... elementorum optimis et clarissimis ... fecibus ... vilissimis ... et reliquiis ... in inferno ... Civis igitur ... ymaginatione estimare posset sufficienter ... horroris et abhominationis regionis illius ... cum omnibus elementorum fecibus repleta ... fetore ... intelligitur ... Cum si ... inferni ... elementare ... Non ... Secundum ymaginacionem dici possit quod in regione illa inferni ... [illegible]

[illegible]

... non ... agit ...

Daniel 3

et aliis ... scriptura ...

Infernus

... ut

... post ... peccato ... fuerint ...

... ign...

Cognicio matutina / vespertina

tur est orbis. Unde medium atque [illegible] centri
[illegible] medium est centrum mundi.
A quidem gravitatis [illegible] obiectale
influxum [illegible] est regio in
fine impleta [illegible] tenebris et impleta [illegible]
[illegible] ignei [illegible] ex [illegible]
[illegible] vel [illegible] dispositi [illegible]
[illegible] et demonibus [illegible]
[illegible] deputatis [illegible]
[illegible] quo [illegible] universum est
[illegible] divisum in tres regiones. [illegible]
[illegible] suprema scilicet celum em-
pireum [illegible] alia infima [illegible]
est [illegible]
[illegible]
regiones erit regio media. [illegible] celi
empirei usque ad [illegible]
[illegible] regio [illegible]
vel deputate [illegible]
Et dico forte quia non video [illegible]
[illegible] regio [illegible] empirei usque
ad [illegible] deputate [illegible]
[illegible] baptismali [illegible]
[illegible]
[illegible] ordine [illegible] non [illegible]
[illegible] empirei [illegible] collocande [illegible]
[illegible] et nonnulli [illegible] actuali [illegible]
[illegible] celum empireum esse [illegible]
[illegible] actualia [illegible]
[illegible] vel beatificandi [illegible]
[illegible] angelum vel [illegible]
[illegible]
[illegible] solo originali deputatis [illegible]
[illegible] ad corp-
[illegible] ad
[illegible]
dei [illegible] stelle et elementa [illegible]
[illegible] et cum aliquo [illegible]
[illegible] post mortem [illegible]
de illis [illegible]
[illegible] non [illegible]
alii [illegible] actualia [illegible]
[illegible]
de regionibus inferi [illegible]
ad [illegible] sit [illegible]
[illegible] regionibus illis [illegible]
[illegible] regio [illegible]
patres [illegible] fuit post [illegible]
[illegible]
[illegible] post [illegible]
ab inferis [illegible] ibi [illegible]
[illegible]
[illegible] fuisse
regionem purgatorii [illegible]

regis post victoriam ad inferos descendens
[illegible] residuis purgatorii [illegible]
[illegible] suae passionis [illegible]
[illegible] captivorum [illegible]
ab illo tempore [illegible] omnis [illegible]
[illegible] de penis purgatorii [illegible]
[illegible] purgate [illegible]
[illegible] loco intermedio ad celum empireum
[illegible] et usque ad [illegible]
[illegible] doctoribus [illegible]
[illegible] sugge-
re [illegible]
[illegible]
[illegible] regio [illegible]
[illegible]
[illegible] inferos
[illegible] regio [illegible]
regionum inferi dicitur regio superior
[illegible] regione [illegible] intermedio
[illegible] ab inferis [illegible]
[illegible] cognicio
[illegible]
[illegible]
[illegible] abscondita sunt [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] cognicio vespertina [illegible]
[illegible] processit [illegible]
[illegible]
[illegible] cognicio matutina [illegible]
[illegible] dei [illegible]
[illegible] beatitudinis [illegible]
[illegible] cognicio vesper-
tina [illegible] cognicionem matutinam.
[illegible] beatificate [illegible]
[illegible]
[illegible] mundi [illegible]
[illegible] celi empirei [illegible] cum illo [illegible]
[illegible] ad inferos [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] paradisi [illegible]
[illegible]
[illegible] patres [illegible]
[illegible]
paradisum terrestrem [illegible]
[illegible] volunt [illegible]
[illegible]
et [illegible] non [illegible] cum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] voluit
[illegible] enoch et helyas [illegible]

Infimi [illegible] baptizati [illegible] ubi [illegible] manebunt

Cognicio [illegible]

Anno
[illegible]
[illegible] menierit

[illegible]

[illegible]

paradise
paradisus [illegible]

[illegible] patres et purgatorii [illegible]
[illegible] ad [illegible]

vt antixps veniet q[uo]m surgentem constat
predicturi xpm. Unde [illegible] malachie ult[imo] Ecce
mitto vobis heliam antequam veniat dies domini
magnus et horribilis et convertet corda patrum ad filios
et cor filiorum ad patres eorum ne forte ve-
niam et percutiam terram anathemate. Et ergo
adhuc fient duo de veteri testamento alias in-
spiciunt. Non videtur inconveniens et ad de novo
testamento ad eundem finem resuscitatos esse [illegible]
ce quia forte illo tempore quo antixps veniet
non erunt viri docti in fortes et clari fidem
habentes quales fuerunt quam multi pertinent tempore
primitive ecclesie. Sed hoc videtur innuisse [illegible]
[illegible] + quando dominus [illegible] cum venerit
filius hominis inveniet fidem super terram quasi
dicat non in illis quam tunc germani erunt
[illegible] quo providebit divina benignitas primi
[illegible] salutari [illegible] casu d[e]
[illegible] tempore testamenti vnde ydonei testes
et [illegible] atque [illegible] predicatores esse
[illegible] alii potuerunt esse illuc quam
cum xpo resurrexerunt. Illi quoque omnes qui
[illegible] sint ad predictum finem [illegible]
[illegible] vel de aliis locis res-
[illegible] latet veniet quando [illegible]
[illegible] Forte dicet aliquis non [illegible]
[illegible] vide[illegible] cum helya [illegible] cum
[illegible] [illegible] [illegible] et unde [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et aliquid
longe [illegible] [illegible] et non [illegible]
[illegible] fuerint [illegible] ad paradisum celestem
[illegible] [illegible] [illegible] helye non
[illegible] [illegible] ad [illegible] tandem
[illegible] non dum solverunt debitum
mortis sed [illegible] media [illegible]
[illegible] ad paradisum celestem [illegible]
[illegible] celestis glorie non datur [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] divine [illegible]
[illegible] et [illegible] certi de adeptione [illegible]
glorie post [illegible] cum
[illegible] quam [illegible] [illegible]
cum xpo paradisum celestem ascendisset
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] xpi sic [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] cum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de
[illegible] [illegible] regione inferni quam
[illegible] de [illegible] De [illegible]
quo [illegible] regio purgatorii et dicatur
[illegible] [illegible] continetur autem

[illegible]

mortuorum in [illegible] ad [illegible] et quedam
ignem uniformem. Unde modo differt [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] continet et regio illa quasdam [illegible]
velut [illegible] tortores ad affligendum eos
[illegible] penis deputati [illegible] [illegible] ibi
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] affligere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dubium [illegible]
[illegible] patiatur penas purgatorias [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] videtur [illegible] [illegible]
[illegible] que peccavit illas [illegible] post [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vita [illegible]
[illegible] purgatorias [illegible] et [illegible]
afflictiones [illegible] purgat [illegible] a morali culpa
et [illegible] [illegible] solvendam [illegible]
[illegible] [illegible] pene [illegible] [illegible]
[illegible] post mortem non purgabit penis purgatorii
[illegible] affliget penis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] gen. 3 [illegible] post [illegible]
[illegible] [illegible] et paradisum flammam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] allegorice [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] post lapsum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad celestem paradisum non
[illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vel [illegible] purgatorii
post mortem [illegible] [illegible] [illegible]
meruerint. Sufficienter [illegible] vita non solvunt
[illegible] et hoc [illegible] [illegible] [illegible] apli [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] patietur [illegible]
[illegible] salvus erit sic [illegible] intelligi
posse de igne [illegible] [illegible] vita [illegible]
adhibito. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] purgatorii [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] vita [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] mortuorum
quod [illegible] purgatorio sufficienter purgati non
fuerint. [illegible] quod ignis purgatorii [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] ignis [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] dolore [illegible]
[illegible] ignis [illegible] ignis [illegible] purgatorii
[illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible]
[illegible] ut [illegible] flamma [illegible]
[illegible] ignis [illegible] [illegible]
et [illegible] doloris [illegible]
ignis ad [illegible] [illegible]
doloris [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] ignis [illegible] [illegible]

carnem digerit et maturat. Item paleas miscue-
runt homines cum eis excoquere et maturare. Tertio
non est corpus sed res fortes et compacte [illegible]
sicionis ut aurum et similia in ignibus [illegible]
sed purificantur et pulchriores redduntur. Item homines
constantes fortes ut paleas miscentes [illegible] in
tecte sustinentes inde inchoant et
priores efficiuntur. Volunt quoque alii dicere quod ig-
nis purgatorii inferiorum [illegible]
differt sed ignis purgatorii superiorum. Et
licet hec opinio possit probabiliter teneri et dici
quod in illis spiritus [illegible] non tamen angelus
a loco [illegible] dolose afficiat [illegible] omnes
corporis [illegible] sit [illegible]. Dico quoque [illegible]
[illegible] opinio [illegible] et [illegible] et [illegible]
tamen et doctorum [illegible]
[illegible] Tertium veritas istarum opinionum
in veniunt quod ignis afflictionis [illegible]
[illegible] purgatorii [illegible] purgatorii non
est [illegible] magis afflictionis [illegible]
[illegible] igitur [illegible] in primo [illegible]
ignis afflictionis [illegible] in purgatorio [illegible]
in ignis conflagrationis [illegible] igitur [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] expediuntur purgatorii [illegible] ab omni
culpa mortali [illegible] pena ei debita [illegible]
aliorum ignium post mortem [illegible]
solum ignis iste purgat a maculis [illegible]
[illegible] salutis [illegible]
[illegible] et [illegible] vita morte
[illegible] non solum [illegible]
[illegible] et [illegible] accumulat [illegible]
[illegible] et fortiorem [illegible]
reddit [illegible] in futuro amplius [illegible]
quod consilium est et salubre multum ad hoc [illegible]
purgatorium [illegible] vite [illegible]
[illegible] sustineat [illegible] in ipso [illegible]
[illegible] amplius in eo purgandum restet
[illegible] post mortem absque dubio [illegible]
eius [illegible] in alio purgatorio ad [illegible]
paradisum deducet. Ignis vero [illegible]
[illegible] purgatorii post [illegible] vitam [illegible]
respectu eiusdem culpe sit longe [illegible]
[illegible] ignis purgatorii vite [illegible]
[illegible] salubris [illegible] solum
purgate sit [illegible] culpis [illegible]
in prima non [illegible] [illegible]
[illegible] fuit [illegible] in ignis solute ob-
ligationem ad penas [illegible] peccatis
[illegible] ad culpam indulta [illegible] non fuit
in ista vita sufficiens pena [illegible] purgat
[illegible] ab [illegible] impressionis [illegible]
[illegible] impressis [illegible] ab [illegible]
[illegible] et impressionibus [illegible] opinionum
[illegible] ab aliis indispositionibus
[illegible] et [illegible] deformantibus [illegible]

[illegible] a corporibus separate seu ad ignem
purgatorii descenderunt. Ab hiis [illegible]
[illegible] separatis [illegible]
[illegible] purgate [illegible] inde [illegible]
animas fulgentes de camino ignis ad ce-
leste regnum [illegible]. [illegible] duo
[illegible] primo an [illegible] et [illegible] purgat-
torii patiuntur [illegible] ut alio actu
mereri possint [illegible] liberationem [illegible]
Tertio queritur an idem per impetrationem [illegible]
vel per aliquem actum alium peccare possit
[illegible] Videtur quod ad primum dubium
[illegible] cum anime [illegible] in purgatorio non
[illegible] sed ad [illegible] lege
[illegible] finalis [illegible] usu
[illegible] cum liberi [illegible] non [illegible] vi-
[illegible] homini [illegible] et [illegible]
[illegible] solum [illegible] ad [illegible]
vite post quod non [illegible] vel [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] tenendum [illegible]
[illegible] et [illegible] in [illegible]
[illegible] sunt [illegible] quoad
[illegible] dubium vel [illegible] in [illegible]
[illegible] separant a corporibus [illegible]
[illegible] in eadem [illegible] amplius [illegible]
non possunt mortaliter [illegible]
[illegible] [illegible] corpore [illegible]
[illegible] ad
peccatum [illegible] in [illegible]
[illegible] ad peccatum vel in culpa [illegible]
[illegible] obiicit [illegible] purgatorii
[illegible] ad penas purgatorii
[illegible] peccatorum [illegible]
[illegible] ad blasphemiam dei [illegible] mor-
talis culpa [illegible] quod [illegible] or-
dinatio dei [illegible] disposuit [illegible]
[illegible] mortuum in [illegible]
[illegible] nullam mortalem culpam [illegible]
morte [illegible] quod non
[illegible] lege dei ordinata [illegible]
in [illegible] separat a corpore et post [illegible]
[illegible] peccatum mortale [illegible]
[illegible] ad [illegible] dicitur [illegible]
quod non repugnat [illegible] in [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] in purgatorio [illegible]
culpam [illegible] posse [illegible]
[illegible] prolongare [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] merendi et demerendi [illegible]
[illegible] tempus [illegible] ad [illegible]
[illegible] amplius [illegible]
vel peccare [illegible]

Igitur afflictionis [illegible]

Consilium [illegible]

Deus novit futura

ante ingratos. hic licet possit nec age tn
no merit augmentum gre v diminut pe

recipe pmiu potuiss. conuict si illa
est cra no peccandi in ingratos. cit
eade no peccandi i infirmo. Et ali
q nlla eius ad infirmum depuata peccabit
amplius nec peccando pecz sicut ange
bit. Hoc aut no videt. Iz pueris
q eius penis infin erubs agnate
omi spe liberatois ablata. Deu blas
phemate cupiunt cu nlla venie
estat indicio refrenet. Is d nec
demones et nec scelere usq ad die
iudicij merent peccato sicut ange
lus vo post fiat deus nouit.
Hoc ugitat Rnd q dom z. Ad
diffictte pm te n q i peccabilitatis
ingratos infinigratos pnuat ex
specali dispositioe dine bonitatis q sem
p sic nec moriar. Itam de
mali peccare pmittit. Vel dom
q nlla arbitrate pecz flecti ad
peccati ad peccandu pmit eo q
tasfictate de sunt liti nec sunt
patia. cu gratia actoe tollerent su
ab penitus. quatis miseo z misericordi
indicio dei consistit sibi i liberalis
atq debitas. Ad hoc sciet
duo pmiu z hic licet ane p statu
eius ingratos possint bn z vie
age atq pie affici sm quanta est
tn ex hoc nec cu angi merent
nec pecz diuin Rnd mam z ex
solucoe pm dubij. Ad qm e q hic
ingratis. diuitas pene possit anxi
etate h ex peccato ibi qmissi no pe fi.
Rede pt hh pricois. misti z ex
solucoe scdi qonis In mt pt fiet — 71 29
hoc pt gingere si qeqnis q mori
q reliquit. ex epls. v b. ctam.
vel doctrinis. ortat p mortem mala
fiant vt si talm dome mltri eret
vixit iterant q daprnet. l de
hoc minnet. Ad qstna d e q
diligur morentes qm z aliu i
rebus negocijs z opibus aliqt
vnt dispendens hc diligint q
si relicta pficiut mltis ad salut
vel ex illis plus bo fiat. Et eis
i alleviatoe pecca sicut vo occo
fuerit malorum vt errorum z vicior
est i peccat aggravatoe. Ad
ignis purgatorij desup incorrectis

z ignis qflagracois cu sit interioris
acidu fuerit Ignis hic z qnisse
corpori posset quod vite mei i fluet desup
corporalio vel alaude diuinitus emittenda. Et
exceleterioe qponit resplendent ceti z elet
sunt fuerunt ab aliis poncis admixtis
et inferioribus corporis. vide q angz q vnus
sicut mel i flum q alij z aeris finatione
z clarificatis pro solucoe vapores z exhi
lacionem Et eq q ali venit at i fluxus
acito z ob securitas i sumptis Et i q z
nis et vim p solucionez incorporatis tele
vt vide illis z cu subtilibus z s
fictatibus. Igitur e q dicit influxu b vel
selum esse in possz z consumptive igni
dici. Sed apud hic deferendi possz z n
doctores quid igne qflagracois ad hz
p aliqui maxi igne. Immediu ee dog
ex qr tis. P. p i d. i pet. 3 Adventet
dies dni vt fur. i q celi magno impetu
transient. elemta calore soluet terra
z cet. q i ipsa sunt opa exuret Et
i. Et in adventu dm invit i q. celi ar
dentes soluet. Et elementa ignis ardo
calescent. nouos v celos z noua terra
sm pmissa ipus expectamus Et q d ig
advertz logt. Ag expo q procede
dicet i edicat. Ait cly eti pm mud
eq mundatus perijt Id dat s ig
purgatus est z i nouaz Et q e vt
sit q prius ipse erubz cu nullo generi
sed z diluuiu aq adeo trascedit illaz
Et igitur i r s q tact ceti i mltorum fiat di
luvium igne vt tunc exuret corpora q
peccata erunt eide Rn q advenit
c. p q. igne q supr eo excedit z i cam
tu eis ee persunt velud. Vbi insiger de
admentu ipu ad iudiciu loqt. Et
vocabit celu desursu z terra decelu
discerne plis sui. Et 2a ad thess p
Et i inqit e recedite vob q tribulam re
quie z i revelatoe dni ihu de celo cu
angelis virtutis eius i flamma ignis dantes
vindictaz his q no nouerunt deu. In scolast re
con. Isde passu saptie sit z alios
plures vtrusq testamti doctores sa z alij
testatis volutque sequitz ibi legen
declaratz igne velli ad licz Ad vlt q
q. d origine hic ignis scu an vetus
sit vel an de celo. an de terra. Et an ex
lemus sit debet vel an aliud. Dicit illi

Ignis qflagracois
frigo a vn
vetus sit

Ignis conflagracois

qui diluuium uniuersale quale fuit tempore noe sic posse opinari sit . ex constellatione ergo redundationes aquarum inferiorum gradatim crescunt suo modo . ex alia constellatione compellante aquas superiores ... sic posse uniuersale in ... mundi inferioris . Et quod per primum quod dicit super ... in ... libro ... viii . [illegible] ondi . Ideo magis tenendum de eo quod dicit de uniuersali incendio quod ... . Et est similiter sicut uniuersale diluuium aquarum ... erit super diluuium aquarum . Et cum erit incendium post aquis ... pluuiis ualde augeri potuit . Consequenter potest casus tamen ... ut quamuis ... regio subiugaretur . Venit autem sole de illo igne uel ignibus unicuique uisu ... non ... ... nec fictum quod tamen ignem flammam ... et si omnibus ignibus quasi ... sit agitur non ... de igne ... de ... ... Aliter opinio ... per modum fulminum ... ... celi . uel ab una parte de nubibus ... anglorum ... et ... ... Et de eclipse ... magna ... ... ualide . et ... ... et ... de ... non ... ... cetera ... ... ibidem ... celi . seu aerei igne conflagrationis ... ... et ... in mundo ... alia ... et ... ... Aliter ymaginatur ... a ... ... in ... ignis ... ... in ... locis orbis ... ... de profundo terre ... ... subito ignes ... et ualidos . de ... ... et ... flammam ... ... Anglorum ... ... et ... ignis a ... ... et ... in aere . et per eum ... et in altum ... ... Item ... et ignis ... augeri ... ... et lignis ... ... fomentum ... ... omnis ... .

inferni et purgatorii ... ... ad aerem . Deo ... ... et ... inferni et purgatorii ... cum suis ... sursum . simul ... ad ... ... quo ... illis potest ... ... flamma ... sic est ignis conflagrationis ... doctorum ... ... illa ... ymaginationem sufficit . non ... ... ignis ... de nube ... aere non ... ... et ... ... fulmine ... fetentem flamma ... ... sufficit aere . cum sit sulphurea et obscura et fetida . ... ignis ... ... ignis flamma ... ... ut uidelicet ... ignis non sufficit aere . ... et ... ... et ... ... ignis autem conflagrationis ... ... et de subitis corporibus ... ... quod sunt ... ignis et ad quem ... ... ignis ... ... opinionem ... doctores ... ignis ... ... et ... in corpus ... et ... ... et ... ... ignis ... ... in ... ... de ... ignis ... ... de celo ... ... helye ... ... ignis ... ... ymaginatur ... doctores ... ...

pro conflagrationis effectu

Ignis

esse . exceptis celis / quia mundus iste mobilis ...
horum fuit multum infectus et inquinatus .
erit expiandus in nature innovatione . et
recipiet aliam formam et dispositionem longe
puriorem gloriosiorem . oportet in proposito pre
fatam quod aliter per ignem quod disponatur ad in corpo
ream sive gloriosam fiat . Circa dignitatem vere
gloriosi innovatus vel ad statum dignitatis se
cundum quod precedit existit et magis superficiali
salis . Unde non solum homines qui impleta dei
implenerunt ... fiant . Invocatione
et celi et terre qui invocatione rapiet
per laboribus et ... fuit quod absit inmundi
obsequenti sunt deo / sicut eciam homines ...
noscunt et tamen glorificatione omnes ce
listes . Unde magister ... circa
... fuit lux solis et lune et aliorum
syderum peccatum hominis ... in
dicium rapiet sol invocatione sui laboris
quod ... lucebit ... et obscu
ratur in ... suo modo ingemiscit
ad finale disposicionem eius ... eo
... magis solis et ... laborat
... apostoli ad Ro . 8 . quod omnis creatura
... et parturit usque adhuc
... non sponte et non volens sed prop
ter eum qui subiecit eam in spe / quia et ipsa creatura
liberabitur a servitute corruptionis in libertatem glorie
filiorum dei . Glosa . Omnis creatura cum labo
re suum exercet officium sed sol et luna
non sine labore statuta ordine implent spacia
Item adhuc alia racio quare ... mundi
inferioris purgari per ignem . Circa ... ...
... et noster et iste finalis est ...
... sed cum terra ... varii ...
peccatorum ... maculata fuit . et qui
... ignibus et exercitus ... .
... sacrificiis ydolorum ...
decuit ut igne purgetur tunc ... mundus
... novum ... ad
... templum glorie dei ... sed ...
... ignis conflagracionis tamen a ... ...
... sancti fuerunt ... eandem
Alii putant quod tamen ... purgacionis mundi
... quod ... ...
... altissimos montes ... ...
gen . vii . ... non ... ille
... partes regionis ... .

mediam ... est frigidum et ... ...
per ignis circa ut ... ...
motus ... ...
... ...
mobilium . ... ad ... ... longe
plus ... ...
... ... / non ... ...
... purgatorii inferioris mundi per ignem ...
flagracionis circa ... ut ... ad illud
... ...
... ...
... ignis generantur comete . quod non ...
... ...
clevatur / quoniam male et pestifere ...
... ... et
... ... et ... ...
... ...
... ...
indiget . Item dubium ... de celis et de
stellis . an ... purgandi sit / Respondeo ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
Item ... celos et stellas purgari ...
... ... Unde
ysaie . 3 . dicit erit lux lune sicut lux solis
et sol erit septempliciter sicut lux septem dierum
in ... lucet sol vii diebus ... tamen
... ...
obscurate fuerunt stelle . non ...
... ...
... glosa . ... et dis
... celi et stelle ... fuerunt
... . Unde et ... ...
... ...
... ...
... ...
planete et cetere stelle et partes celi ...
... ...
... ... et stellas
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...

Margin notes: ... (beside left column) ; ... ... (beside left column) ; Comete ... ; Celi et stelle an illi purgandi sint ; ... ... lune et stelle

pz qr ut dcm z. Illa resolucio z unus
essendi ignis conflagracionis. Igr [illegible] dicit
est qd elementa loqr mi de spiritu [illegible]
i futuro seculo [illegible] i mundi pri°. pz ex
sect. qr maior p° matie elementaris tns
fert i corporibus stellarum i celestibus [illegible]
inferior illa i corporibus dampnatorum descendet
ad infernum. Omni p'a pro deo tunc subiectus
erit oibus elementis ac celi stellatori elemt
ut [illegible]. Sede a dextris meis donec
ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum
Erunt n sit subiecti pedibus i [illegible] de
celi regione beatorum. [illegible] 3 [illegible] clem
[illegible] stell. erunt illius modi q[illegible]
uel [illegible] matie. [illegible] erit [illegible]
in ea. Deducit. [illegible] 3 Item
[illegible] 3 [illegible] elementa erunt in
nona [illegible] sine esse [illegible]
desiderare ac oi aliat [illegible]. Apz [illegible]
est q [illegible] fiunt elementa tre q° [illegible]
fiunt corpus solidum [illegible] ad centrum [illegible]
erit oibus [illegible] q [illegible] ce
[illegible] q erit [illegible]
implebit uel aliquo medio igneo. Et oibus
elementorum [illegible]
[illegible] facit. Uel forte q
[illegible] illa alio medio [illegible] ad
[illegible] solum [illegible] et de
[illegible] i [illegible] medio i [illegible]
[illegible] q [illegible]
[illegible] z [illegible] alicubi sit in
mundo z no [illegible] ~~[illegible]~~
collecti sit. adde [illegible] diuine iustitie q
ubi iam deus sit z. Si n [illegible]
mundi erunt i [illegible] infinitis. [illegible]
sent [illegible] regione beatorum [illegible]
[illegible] i infimum [illegible] [illegible]
[illegible] primorum [illegible]
re [illegible] Apoc. 20. [illegible]
primum celum z prima terra abijt. z matie
[illegible] no 3. Ubi [illegible] et
[illegible] admis illa duo
[illegible] igne conflagracione [illegible]
[illegible] per [illegible] q°
[illegible] q iste mundus [illegible]
[illegible] cuncta [illegible] no
sit [illegible] z duo i meliori
statu constituet. [illegible]
[illegible] sit [illegible] subalis ignis [illegible]
formarum simplicium corporum [illegible]
[illegible] elementorum materiam [illegible]
[illegible] Et [illegible] conquer.

Margin notes: matia [illegible] / euint; Nota dignu / pro 7 con[illegible]; dno

[illegible] qr no erit [illegible] tunc [illegible] elemt
[illegible] mixtorum [illegible] cessabit
[illegible] dimittere videtur [illegible]
[illegible] q p igne conflagracionis [illegible]
[illegible] ut planete z [illegible]
[illegible] celestia [illegible] no [illegible]
[illegible] clem fiunt [illegible] matie
[illegible] mixtorum [illegible]
[illegible] debent [illegible] fiet ele
[illegible] similibus
[illegible] tunc erit
[illegible] mundi [illegible]
[illegible] diuine
[illegible] z iusti [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] z [illegible]
[illegible] stelle [illegible]
[illegible] z [illegible]
[illegible] elementorum. Igr cu celi [illegible]
[illegible] corp qr no
[illegible] elementa suo [illegible]
[illegible] Item [illegible] ad [illegible]
diuine iusti [illegible] no
z [illegible] z [illegible] vegetab
[illegible] ad [illegible] diuine
[illegible]
[illegible] elementorum simplicibus
[illegible] Igr [illegible]
[illegible] ad [illegible] per
[illegible]
[illegible] mundi inferiorum. tunc
[illegible] mundus [illegible]
[illegible] [illegible] mundi ele
[illegible] Item [illegible]
[illegible] tunc
mundus erit [illegible]
[illegible] z [illegible] ele
[illegible]
[illegible] elementa no erunt tunc [illegible]
[illegible] uel [illegible]
[illegible] ideo [illegible]
z [illegible] mundus inferior [illegible]
[illegible] igne [illegible]
[illegible] suo [illegible]
[illegible] no [illegible] z [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] cu [illegible]
[illegible] ad [illegible] Item
ignis cu [illegible]
[illegible] Item [illegible]
tunc mundus iste inferior [illegible] sit [illegible]

Margin notes: q[illegible]; Renoue / elem / q° fiet

amplius in terra motus nulli apparebunt. Venti non flabunt / pluvie non cadent / non apparebit yris / et non videbuntur nubes / non audietur tonitrua. non apparebunt fulmina. non discurrent ~~[illegible]~~ flamme per aera. non apparebunt cometes. non erit syderum ortus et occasus / non dies et nox mutuo se consequentes. et nullus elementorum vicissitudo generabilium in creaturis / nulla est generatio et corruptio / nullus volatus / nullus gressus neque cantus in terra. quia non erunt fluvii / nulli scaturient fontes / nulli pisces erunt in mari. non erunt pericula [illegible] in mari non fluxus et refluxus / non erit tempus [illegible] [illegible] quia aqua non [illegible] in parte terre [illegible] totum [illegible] conducebat. quodlibet enim elementum tunc [illegible] perfectum et [illegible] tunc [illegible] aliud [illegible] sic conducebat. Hoc ergo quod [illegible] dixit. ymmo [illegible] abijt et mare iam non est. et [illegible] [illegible] [illegible] Apoc. 21. [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad illam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mundum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] elementa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] elementa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] elementis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ignis [illegible] elementum [illegible] [illegible] [illegible] hoc [illegible] [illegible] [illegible] elementa [illegible] [illegible] formis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illorum [illegible] [illegible] forme [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] reducetur mundi [illegible] mundi ad [illegible] ultimam perfectionem [illegible] quid magis [illegible] perfectum materie seu [illegible] [illegible] [illegible] quid magis deceat seu pertineat ad perfectionem totius universi et quod ad finem eius [illegible] [illegible]. hoc autem [illegible] [illegible] elementa [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] universi decorem / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] totius mundi. [illegible] ad aliud ubi dicebatur quod si elementa [illegible] [illegible] simpliciter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] ad [illegible] Post hec [illegible] non [illegible] [illegible] mundi [illegible]

Margin notes: [illegible]; Aqua [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible]; [illegible] non [illegible] [illegible] mundi [illegible] [illegible] [illegible]

ꝯpon. similibus quantum ad elementorum et nobilissimum [illegible]
[illegible] species corporis sortitus / igitur cum tamen illa spe-
cies mixti sit / non enim elementorum orbitatem sic
suo remanentia sunt in actibus mixtis / que et
hominem etiam adsic sunt ordinate / et quod
species huiusmodi erit tunc ita disposita quod non
indigebit amplius aliis speciebus [illegible] ex
elementis / quia nec ad actus vite commodum
nec ad augmentum [illegible] / nec indigebit
[illegible] motibus celorum quod tamen [illegible]
et actibus nunc [illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] perducitur [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] quod omnes dispositiones et [illegible] celorum
et elementorum solum ad [illegible] hominis [illegible]
[illegible] [illegible] corporis et [illegible] ordinata desinet [illegible]
[illegible] [illegible] statum [illegible] vite [illegible]
[illegible]

destructus mundi huius per ignem. et ut pa-
tuit exemplis praecedentis faciem Christi. Deinde
ab alto in pectore magis habet mundum
iudicaturus ingredietur. ut primum et primi
dispositio destruxisset. et in meliorem re-
novet per ignem. secundum Hieronymum. aliquam
est prius renovavit primum per ignem
diluvium quod itemnit [illegible] terre
teterrimus (?) peccatis in terra et noe praeside
reservatis. Sed et hic differt iudicium
mundi praecedens ad iudicium futurum esse
per ignem. quod durius erit post iudicio
facto per diluvium aquarum. Erit igitur ignis conflagrationis
consumens omnes homines totius orbis cum
viventibus, animalibus et vegetabilibus consumet
sicut et in pulverem rediget. Sic etiam
omnia opera hominum quae sunt terrena scilicet in edi-
ficiis et urbibus aliis artificialibus quae
eriguntur. Tunc dissolventur in terra ab omnibus
hiis et conterentur. Ortum eius autem sublimis
quibusdam et horrendi faciens universo
orbe inundatio. Mortui autem quo ordine
resurgent mortui. Tali ordine
ut videtur exponere Apostolus prima ad Thessalonicenses
4. Quia scilicet qui mortui sunt
resurgent primi ad gloriam. Deinde
boni tunc inventi et omnes
dampnandi adventu [illegible]. licet in
morte. Constat ut [illegible] apostolus omnes
quidem resurgemus sed non omnes immutabimur.
[illegible] et patet etiam quod non omnes resurgent
in eodem instanti. Aliter forte
mortui salvandi resurgent primi. [illegible]
fuit mortuus. Deinde alii dampnandis
sic patet. Tamen resurget omnis in eodem
loco quibus quilibet in loco ubi maiorem
partem pulveris sui reperiet. Deinde
adducentur ad omni parte orbis ab angelis
abbreviatis. et angelis vene [illegible] ad
locum unum ubi iudicium Christi erit
celebrandum. Deinde quo statutum sit generale
lege omnibus scilicet mori propter peccatum de genere
secundo. Quando dixit deus de ligno quod est
in medio paradisi morte morieris. et
item. Creat locus generalis sed quam mortuos
corporaliter inveniendi fuerint de ipso verbo dei
genesis 3. quod dixit. consideramus tamen sed
tens pulvis tu es re. iteratum de suspi-
cio quod carnis est et tamen etiam [illegible]
omnes homines Christo ad iudicium [illegible]
dere. viventes fieri et incinerari an-
tequam resurgant. Praeterea quod ignis

conflagrationis quod ad illum effectum est quod est in mor-
tificare et incinerare omnes tunc viventes
praecedit habebit virtutem omnem generalem. Unde
praecedit hic generale iudicium. Post tamen fore
per ignem in [illegible]. primo sunt incepti
sicut dominus. Tertio ignis praecedit faciem Christi
descensi ad iudicium. Et sic secundum quod quatuor ad
Thessalonicenses habet de peccatis ut vivi et mor-
tuorum in vide sic ipse conflagrator et ad
beatus resurrectio. Sed et in quo ad effectum
alium illius igitur. quartum purificare electorum vel a
maculis et adiuvare corpora simpliciter et ordinatur
neglecta reducere secundum [illegible] iudicio
post quod quidem ascendit scilicet doctores ut magister.
tertio. Ignis dividet sicut de peccato cum
omnibus dampnatis et daemonibus in infinitum pa-
tiuntur et includet mirabili varietate peccatorum diversitate
partibus exustis. Sed et patet sicut quod universi per omnes
ignem consistere in multis receptaculis. Sic
ipse absorbetur hic infinitum primum.
Iuste enim quilibet punit in eo quo peccavit.
Sed autem ignis praedictus quo ad effectum sequentis
electorum secundum debet iudicium. in quo ad
alium effectum praecedit. Unde primo est ad de-
lectationem divine maiestatis. generaliter fiet quod deus
tam vere sanctos videbit in mercede ...
delectabilis mundi huius clarificabit. [illegible]
pulchriorem et dulciorem. quae erunt etiam olim
hominis delectatio et gloria mundi suum ...
et gloriam deo praestabit. Secundo quod totalis
parte electi in resurgentes letitie videbunt
mundum istum cum omni ornatu eius pure
[illegible]. hoc olim sunt electi mundum cum
omnibus quae in eo sunt contempnebant et lesit
bonorum stabilitate fidelium delectatur. Sed
non videtur dignum ut dicatur quod cum dam-
natorum resurgent deo electorum vel
tunc ultimate purificatis. post vero deo electorum
corporibus resurget. Et ideo apparet
quod peccatorum plures electorum resurgent
esse igitur virtutem et iudicium generalem quod
praecedit. Sed hic praecedit deus. Patet
et primo. Quia neque in mortalis fuerit
an parte cum omnibus rebus quae in hoc mundo sunt
igne conflagrationis comburendus est. Secundo
hoc quod ut visum est. ignis in medio
praecedet faciem Christi venientis ad iudicium.
Tertio quod adventu eius qui in nube fiet
invenit neque fuit qui erit ut cogita-
tur in turre vinatis per ignem exponentis
Inno(?) De quarto 29. Dedit autem illa et hoc.

resurrectio mortuorum quo ordine fiat

resurgent loco

conformatur

iudicium futurum non sit certum quando

quando sit iudicium mundi

Totus mundus in fine seculi inflammabitur [illegible] ab aquis diluvii [illegible] ad [illegible] iudicii

Tempus noe

nec scit nec angeli celorum nisi pater solus. Sicut autem fuit in diebus noe ita erit adventus filii hominis. Erant enim in diebus illis ante diluvium comedentes et bibentes nubentes et nuptum tradentes usque ad eum diem quo intravit archam noe et non cognoverunt donec venit diluvium et tulit omnes ita erit et adventus filii hominis. Vigilate ergo quia nescitis qua hora dominus vester venturus sit. Nota circa [illegible] die dicit beatus petrus 2. canonice c. ult. Adveniet autem dies domini ut fur in nocte in qua celi magno impetu id est sonitu transient elementa vero calore solventur et terra et ea que in ipsa sunt opera exurentur. Et exponitur subiungit Cum igitur hec omnia dissolvenda sint quales oportet nos esse in sanctis conversationibus et pietatibus expectantes et properantes in adventum diei domini per quem celi ardentes solventur et elementa ignis ardore tabescent. Si adventum [illegible] et ardore [illegible] quod dicti sunt amatores huius mundi [illegible] et qui [illegible] laborantes [illegible] mediteretur [illegible] mundus [illegible] deliciis [illegible] [illegible] utique [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mundi [illegible] [illegible] [illegible] iudicii [illegible] [illegible] reducendi [illegible] [illegible] adventum [illegible] ignis non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illo mundi [illegible] defendent eos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quo [illegible] [illegible] [illegible] novissimorum mundi [illegible] [illegible] [illegible] meditatio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] monet [illegible] [illegible] [illegible] quo ignis [illegible] [illegible] non solum [illegible] [illegible]

Boni amatores mundi

Timebunt

mundum et qui tunc [illegible] reperiet bonos [illegible] et eos qui mundo vivunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia ipse mundus [illegible] [illegible] splendidius [illegible] [illegible] reducetur. Iudicium dei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad similitudinem celestium bonorum [illegible] [illegible] quod mundi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] totus mundus in fine seculi in flammatione ignis ab aquis diluvii [illegible] usque ad [illegible] iudicii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] flammarum ignis [illegible] [illegible] [illegible] illos vero non ledet [illegible] [illegible] [illegible] impassibilia [illegible] [illegible] corpora [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] possint [illegible] in iudicio [illegible] [illegible] [illegible] Ubi quidem [illegible] ignis [illegible] sit tunc aliquis [illegible] purgatorii [illegible] omnes quos vivos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illos [illegible] [illegible] fuisset [illegible] purgatorio [illegible] [illegible] fuisset mortui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inflammationis mundi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illo igne [illegible] [illegible] de mortuis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in purgatorio [illegible] vivos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] purgatorio [illegible] fuissent [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] purgari potuerint

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mundos

[illegible] p[ro]p[ter] vitam vehementer premi(tur) / qui audient
illam novissimam tubam q[ua] vocabuntur omnes vivi
et mortui ad iudicium. Item boni q[ui] te[mpore]
vivunt finaliter purgati igne conflagrationis illius
magne q[ue] p[re]cedet adventum Christi descendentis
Christi ad iudicium. Item angelus i[n] illos
ultimo vivent(es) purgati q[uo] q[ui] certum est
eos peccati fine i[n] in[ter]mino [illegible] atque ipsius
ignis conflagrationis [illegible] intensive
Secundum vero[?] dicitur quod difficultas de illis
omnibus q[ui] tunc circa medium mundi plenitudinis
statum sufficit ponit[ur] [illegible] suis. Item
q[uod] si statim morientur eorum corpus evolve-
ret ad celum sine pena ... et de eis
ignis in doloris inficietur. Unde
q[uia] non q[uo]d illud sufficiat purgata sunt et
puniti p[ro] eorum [illegible] significabit
eos ignis et [illegible] cum ei dimit-
tere [illegible] sine omni molestia et
dolore [illegible] tenet aliud doctores. Cuius
[illegible] absolvit illos q[ui] [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~ tunc [illegible]
finit mortem post [illegible] omnibus statim
[illegible] in morte nullum dolorem sentiret
vel sensisset. Quod non videtur verum cum certum
omnes videantur mori cum dolore [illegible]
passim quamquam morte violenta [illegible]
afficiuntur interire. Item eadem ratione
nullus [illegible] q[ui] [illegible] in statu [illegible] si mo-
reretur [illegible] sine pena ad celum [illegible]
amplius [illegible] n[on] [illegible] peccatum
[illegible] cedunt pena quod in nullo
videtur. Item [illegible] sepe contingit puni-
ri in nocentes cito post baptismum [illegible]
[illegible] doloribus mori [illegible] morbo
vel alia morte violenta [illegible] in
nocentissimi [illegible] [illegible]
et vindicta [illegible] quando [illegible] illos
[illegible] q[ui] [illegible] medio mundi
inficietur [illegible] dolorem pena vehe-
mentem [illegible] dolor et si non est
[illegible] supplicium [illegible] pena tamen est [illegible]
[illegible] augmenta [illegible]
obstat quod [illegible] in prologo super
Iohannem de ipso quod facta oratione posit[us]
[illegible] suos [illegible]
[illegible] et corruptione carnis [illegible]
mortis q[uia] hoc forte [illegible]
moriturus speciali privilegio a molestiis
[illegible] fuit. Quod [illegible] in nocentes.
[illegible] sepe vehementer dolentes et
[illegible] ut dicit Augustinus
[illegible] sit sine corpore culpa [illegible]

[illegible] non vi[detur] [illegible] pena [illegible] / [illegible]
[illegible] non [illegible] tamen [illegible] afflicto
[illegible] non sit sine [illegible]. [illegible] non time[re]
[illegible] divini iudicii [illegible] notatus [illegible]
quid ipsi sit passuri [illegible] [illegible]
q[ui] hoc forte meruerunt [illegible].
Dicendum itaque [illegible] quod [illegible]
sit finalis status et dispositio totius mundi
mobilis et quantum [illegible] ordine ad [illegible]
dispositionem finalem deducatur sit mundus [illegible]
statum [illegible]. Induxit hec questio
[illegible] si status in [illegible] sine pena
mundus [illegible] fine [illegible]. Unde
[illegible] mundus iste tunc non [illegible]
q[uia] [illegible] senectute et [illegible]
tendit ad [illegible] [illegible]
declinat [illegible] non est [illegible] morte vite
[illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] mundus iste [illegible]
[illegible] mundi [illegible]. Item [illegible]
[illegible] sub statu in [illegible] mundus [illegible]
[illegible] dispositionem [illegible] [illegible]
[illegible] mundi dispositio ordinatur
ad generationem et [illegible] hominum [illegible]
statum [illegible] vite [illegible] vita indiget
ut celum moveatur elementa [illegible]
[illegible] generentur et [illegible]. Sed
[illegible] traditionem doctorum [illegible]
[illegible] statum in [illegible] non fuisset mor-
[illegible] fuisset sine morte [illegible] de statu
[illegible] vite [illegible] vite modum [illegible]
[illegible] post [illegible]
mortuorum [illegible] vita [illegible] indiget
illis [illegible] indigebat / mundus [illegible]
hominum [illegible] mundo [illegible] illam
[illegible] non [illegible]
[illegible] fuisset collocata. Ideo et si nullum
[illegible] mundus iste quo ad disposi-
tionem [illegible] vite [illegible]
[illegible] quod fuit [illegible]
Beda [illegible] [illegible] et [illegible]
dispositio mundi [illegible] tamen mundus non
[illegible] ad illam deductus [illegible]
[illegible] mundus sub statu [illegible]
et hoc / [illegible] ad
[illegible] et [illegible] tendit ad
[illegible] et dispositionibus.
[illegible] ut [illegible]
[illegible] conflagrationis [illegible] sicut [illegible]
[illegible] mundi sub
non [illegible] [illegible] statu [illegible]
statu in [illegible] in aliud statum excellen-
tiorem [illegible] [illegible] sine
[illegible] ad [illegible] electorum.

vult [?] q[uod] [illegible] in illo [?] medium mundi [illegible] purgati sunt [illegible]

Hoc

[illegible] et timere [illegible] post baptismum do[lor]i[bus] et mori[ente]s

[illegible]

Ipse

Sed si in nocentes fuissent sine pena [illegible] mundus [illegible] glo[riosus] [illegible]

quo completo subito immutati fuissent ad
in statum alium et multo meliorem, et ad
gloriam dei prout exigeret sua vita [illegible]
[illegible]. Item creata corporis [illegible] modus
mobilibus inferioribus fuisset et sub statu innocentie
translatus ad dispositionem glorie, tamen in partibus eius
partibus fuisset aliter quam modo disponitur, quia [illegible]
[illegible] et mixta [illegible] et [illegible] que
[illegible] sub statu innocentie integre [illegible]
[illegible] fuisset [illegible] solum [illegible]
seu salvandi in iudicio. [illegible] in descriptione
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quia elementa [illegible] fuissent
[illegible] pluribus [illegible], quia sub statu innocentie
[illegible] debuit [illegible] quo magis electorum
in corporibus [illegible] erit in inferno
[illegible] elementa ad dispositionem glorie [illegible]
[illegible] [illegible] in superiore in
superioribus partibus. Item [illegible] quia elementa
disposita sic fuissent in hoc quia fortassis
[illegible] terre similiter non fuisset orbis
[illegible] est. [illegible] utique ad [illegible]
[illegible] ut [illegible] regio inferni non
fuisset eo modo sicut [illegible] est et medium
mundi [illegible] corporibus [illegible]
[illegible] locum [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] corporei. Item dicitur
[illegible] post lapsum angelorum [illegible] statum in
[illegible] [illegible] terminis adhuc [illegible]
[illegible] [illegible]. Ubi ergo fuisset in
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
adhuc fuisset esse centrum mundi, non tamen
[illegible] modo, sed occupatum aliquo parte [illegible]
terre simpliciter et puri. Hoc tamen si non
[illegible] quia [illegible] regionis inferni ignea
[illegible] vel eo quia demones non sunt
[illegible] ut [illegible] seu morte [illegible]
elementa dispositionem glorie [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in superioribus
[illegible] quia [illegible] [illegible] de
mortuorum [illegible] aliquod elementum [illegible]
[illegible] quia [illegible] fuisset esse centrum mundi
[illegible] omnibus elementis et hoc [illegible]
vel aliquo igne [illegible]. Item dicit forte
adhuc [illegible] si nullum peccatum fuisset
commissum vel commendatum ab angelis vel
ab hominibus [illegible] ad [illegible]. [illegible]
adhuc regio inferni alicubi [illegible]
fuisset [illegible] quia non [illegible] peccatorum [illegible]
[illegible] [illegible] gladium [illegible]
[illegible]. Ideo si peccatum non fuisset
commissum vel commendatum [illegible] non
[illegible]. [illegible] [illegible].
[illegible] adhuc regio inferni [illegible] ubi
[illegible] fuisset, non tamen ut aliqua

in ipsa esset puniendus [illegible] ad [illegible]
[illegible] fuisset [illegible] in puniendo an-
gelos [illegible] [illegible] et in [illegible]
[illegible]. Item [illegible] quia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] possunt [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible]
et declarandum [illegible] [illegible].
Item [illegible] [illegible] [illegible] et
status mundi [illegible] statum qui
fuisset sub statu innocentie. [illegible] autem
[illegible] in hoc quia tunc [illegible] cessasset
[illegible] et corruptio. [illegible] motus localis
celorum et [illegible] elementorum et [illegible]
[illegible] [illegible] cessabit omnis
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] mundo [illegible] [illegible] adquirendo
[illegible] [illegible] motor
[illegible]. [illegible] [illegible] cessabit
[illegible] ut dicit [illegible] [illegible]
[illegible] cessabit omnis motus quo ad illos
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
mundi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] simpliciter in modo [illegible] in
[illegible]. [illegible] quia status [illegible]
[illegible] mundi [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible]
ab omni motu [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] potuerunt [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vita.
Item sunt duo [illegible] [illegible]
status mundi [illegible] est modo quia
fuisset si non peccasset homo. Item [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quia sub statu innocentie [illegible]. Item
[illegible] quia sit, quia de [illegible] si non
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
et [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] dolor [illegible] [illegible]
felicitatis [illegible] [illegible]
[illegible] et ita [illegible]
ut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Item [illegible]
[illegible] sub statu [illegible]
[illegible] [illegible] quia sub sta-
tu innocentie [illegible] fuisset. Hoc autem
[illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible]

Nota [illegible] inferni fuisset sine peccato [illegible]

[illegible]

statim alicuius contracta fuisset vel similitudinis. vel si subito post statim [illegible] cum cito completus fuisset. Et ideo illud [illegible] de hiis que sunt investigatorum [illegible]

[illegible] ne [illegible] Et sic de [illegible] igne purgatorii dictum sit. [illegible] igne [illegible] quemadmodum [illegible] purgatorii [illegible] igne [illegible] igne [illegible] igne [illegible]

[illegible] Luc. 21. [illegible]

[illegible]

[illegible] quia si aliquis dampnati [illegible] in eternum [illegible] de [illegible] in infinitum [illegible] finitati [illegible] videtur [illegible]

[illegible] dampnati in eternum peccati sit [illegible] non augebunt [illegible] in eternum [illegible] non augebunt [illegible]

[illegible]

Contemplatio magis gaudiorum celi quam dolorum inferni que sit efficacior

et peccatis que ipsi a penis liberi preirent. Sed non videtur salvare priorem seu dictiones sancte. ¶ Ad quartum potest dici quod secundum doctores post mortem absolute vitam nulla culpa remittetur ut communiter in materia est. Item nulla obligatio ad penam in tempore tollitur. Sed culpa tamen culpa in eternum continuabitur et habet vel reimputatur culpa. hic dimissa vel alio modo dei iusto culpa non in redeunte que hic dimissa sunt. Unde est quod aliqui concedunt quod creatura possit in dictis casibus, ut desperatus et impius, sive desperationibus multo intensius puniretur quam possit aliquo tempore cum satisfactione purgatorio peccata temporalia soluta habuit pro venialibus vel peccatis mortalibus hic quoad culpam dimissis in inchoatis. Sed esto quod sit adhuc ignis inferni non solvunt obligationes ad penas temporales in quantum ignis inferni sed in quantum ignis purgatorius qui forte realiter est eiusdem speciei cum igne inferni, vel si non, tamen potest quod in obligationes non solvuntur aliquo igne inferni sed aliquo igne vel genere purgatorie. Unde et aliquos desperatos dicitur ad penas temporales obligatos multis peccatis ad tempus aliquod detineri et post ad infernum perpetua afflictione deputari. ¶ Ad secundum in contrarium concedo quod desperatio in morte deorum omne peccatum plura multa non faciunt, quia in penis distincti impedientur penitentie. Ergo non sequitur. Apparet facere eos minus malos sicut sunt etc. quia quamvis non sunt magis mali, sed quod eo quod periculosius est deorum [illegible] et quod unde multis hominibus liberos dimitti quam penis circa contingit. Contrarium enim est in penis corporis tamen interim habentibus videtur [illegible] tamen simpliciter esset eis melius penis pro culpis affligi quam in culpis sine penis suo arbitrio dimitti. Consulens esse [illegible] hoc est minus malum quam in inferno eligatur quam aliis deorum hominibus quod libertas dimissa est ad regnum malum exeundi, quia illa libertas est eis occasio amplius maligniandi et peccandi in peccatis hominibus, sicut omnibus patientiis et tribulationibus. Et ita vera est. Non est contra quod ignis non est purgatorius nec emendatorius corporis afflicti. ¶ Tamen quamvis illis prestanus non fit sed tamen sit talis aliquis, utpote et huiusmodi in purgatorio, sit ad amplioris gratie accidentes.

Sic
contra hoc sibi et deo
esse penis liberos di-
mitti quam penis cir-
ca contingit

In quibus infideles et presentiores quam in purgatorio sunt et liberi in morte vitiosis

cum considerat vel videt penas inferni horribiles et eternas quas ipsi iusti amore dei evaserunt. Dicit et sciunt ad maius gaudium beati. ¶ Quarto vero valent videtur quod ista distincta animadversio in finalibus ignis et penarum eterne desperatorum magis contemplata iustos faciat in iustitia, iniustos prohibet a malis. ¶ Alius sancti in bonis perseverare, ¶ peccatores consulit hic penitentiam agere. Et vetus sanctos non paveat sed hic est quod voluit dicere propheta ubi ait: letabitur iustus cum viderit vindictam et manus suas lavabit in sanguine peccatoris. Est quarto hec modo et ignis inferni salutaris peccatorum et emendatorum multorum. Atque ut occultum videtur vel mentali contemplatione frequenter inspicitur. ¶ Deinde queritur. Tunc dubitatur contemplatio sit efficacior videlicet an magis contemplatio gaudiorum celi vel dolorum inferni. Ubi dicendum quod homines mundanos et carnales fide habentes plus movet pena inferni quam gaudium celi. Et ut amplius est carnalis homo non sapit ea que dei sunt nimis talis contemptum infectum habentibus spiritualia non sapiunt, sed terrorem ad penitentiam desperant. ¶ Et ideo dicitur quod tales plus movent comminationes penarum quam premissio celi, quia sunt sicut pueri quos ... quam presentia sint gaudia per experientiam note [illegible] et hoc quod futura sunt tamen contenta. Igitur ¶ Tertio dicitur quod premissio bonorum temporalium plus movet imperfectos quam premissio celestium bonorum. Est quod primo deus volens plurimum rude et imundum populum ad cultum suum ad obediendum preceptis suis promisit observatoribus legis que statuit ipsis temporalem felicitatem. Et econtra transgressoribus comminatus est opposita miseria in presenti vita sustinenda. ¶ Ad hoc videmus in ipso ecclesia celestium promissiones habere excellentiores sed quibus indigemus ad obediendum preceptis dei plus movet si observatoribus preceptorum datur deus bona que temporibus comminantur ut dimittatur bonorum donorum et quod futurum bonorum. Sic et eis omni commodo et presentis miseria quod sit [illegible] persuadetur libertatem eos quod precepta sunt contra dicenda. Puto quod nunc est multa [illegible] mandavit et alia precepta dei et cetera.

in

premissio temporalium bonorum plus movet ad obediendum preceptis dei quam premissio celestium

cuius dicitur contrarium quod non tantum dicitur
Deus est quod preceptorum impletio vel imitatio
bonorum exemplarium non est observatoribus salutaris sed est etiam
felicitatis meritoria. Sed non fuit in debitis talibus
olim promissio eternalis. Oportuit igitur quod
lege que temporalium promissiones bonorum et
comminationibus malorum includit dispositi
et habilitati essent ad obediendum
de futuro legi perfectam. Unde est
quod aliis preceptorum impletio sit
non salutaris pro tempore quod sola illa que
precedit ex amore caritatis [illegible]
et similes [illegible] ultimi fine [illegible]
Tercio dubio utrum salubris
mors [illegible] iustos et perfectos exemplo
gaudiorum celi [illegible] meditatione [illegible]
[illegible] salubrius movet [illegible]
[illegible] beneficiorum principalium
et excellentiorum et efficacior [illegible]
more beneficiorum [illegible] imitatione sue
bonitatis quam exemplo beneficiorum [illegible]
et [illegible] exemplo penarum
inferni facit bonos et iustos [illegible]
deum perdendum [illegible] iusti [illegible]
[illegible] medio gaudiorum celi [illegible]
[illegible] et bonis [illegible]
[illegible] exemplo [illegible]
perficiunt et salubres [illegible]
diorum celi prophetis et apostolis commu-
nicatis [illegible] de igne
et de [illegible] inferi
que est purgatorium. Restat igitur
[illegible] regionum promissarum videre.
Sed [illegible] re-
gionum inferi [illegible] primo
et infimus [illegible] et
[illegible] regio non [illegible]
incolis [illegible] dolorosa [illegible]
tenet alie due inferi regiones [illegible]
[illegible] et infimi [illegible] medium
[illegible] sit [illegible] non affligit [illegible]
[illegible] molestiam infert.
[illegible] et ipsi pre
[illegible] tenet doctores [illegible]
fuit [illegible] regio [illegible]
usque ad [illegible] [illegible]
magnum [illegible] quod ab in-
icio mundi [illegible] deputata
fuit et usque ad finem mundi deputa-

bitur. Post [illegible] regio [illegible]
[illegible] origine [illegible]
[illegible] De quo est dubium utrum et
te resurget [illegible] mortui
fuerint vel [illegible] erit. Secundum
dubium quo ordine [illegible] collocentur in
regione [illegible] sint [illegible]
Quo ad primum videtur quod resurrectio sit
[illegible] mortui. Pro quo
exponi posset illud apostoli omnes quidem
resurgemus sed non omnes immutabimur [illegible]
est [illegible] exponendum non omnes [illegible]
[illegible] dispositionem corporis et anime resurgemus
[illegible] mortui fuimus. Confirmatur
quia resurrectio ad meliorem dispositionem
et expectatur [illegible] illi [illegible]
meruerunt [illegible] resurrectio vitae in
dispositione [illegible] corporis et anime [illegible]
decesserunt. Contrarium tamen [illegible]
quod non [illegible] mor-
tui fuerint [illegible] corporis debitum [illegible]
attingerent. [illegible] non sit ad
vitam amplius [illegible]
et [illegible] quod deus [illegible]
[illegible] debebat [illegible] et [illegible]
[illegible] baptismatis de-
[illegible] omnes [illegible]
resurrectionem [illegible] quod [illegible]
[illegible] ad illud [illegible]
mortui fuerint [illegible]
[illegible] vel [illegible]
mortui fuerint [illegible] eterne [illegible]
[illegible] corporalium
corporis [illegible] dispositionem [illegible]
[illegible] cum anime [illegible]
[illegible] apud in-
feros philosophantes [illegible]
suo modo [illegible] in superioribus
[illegible] dolorosum valde et penosum [illegible]
[illegible] corporibus [illegible]
[illegible] possent [illegible]
et [illegible] non possent [illegible] ad
[illegible]
[illegible] nimis
[illegible] et doctores [illegible] dissertum
oppinionem [illegible]
[illegible] resurget in corporibus perfectis in
[illegible] complexione et organizatione

Preceptorum impletio [illegible] celi [illegible] salubrius movet [illegible] perfectos

[illegible] resurgent

probabilior

dampnati an resurgent cum defectibus corporum quos hic habuerunt

qualitate quibus fuerunt. Nam hic habuisset. Tercio
queritur quid erit quantum ad hoc de dampnatis
per accidens. An omnes tales resurrecturi
sint in corporibus sic perfectis vel potius cum im-
perfectionibus et deformitatibus quas hic habuerunt.
Hoc est an aliquis corpus resurget monoculi
aliquis ceci aliquis claudi, alii monstruosi vel
gibbosi, scabiosi et huiusmodi. Quantum habens et
quantitatem corporum deformitatibus resurget dicendum
est quod cum resurget cum omnibus talibus de-
formitatibus quas hic patiendo gerebant. Sive
quod non resurgent cum deformitatibus corporum
non videtur rationi. Quia sicut in hoc corporis melioris
conditionis esse debeat vel potest dici quod
dici quod sola illa aliquis hic corpus aliquid
defectus et deformitates tales attrahebant
cum illis resurget. Et quod certe resurget
cum corporibus integris et perfectis in anima et
qualitate dei illud supplere quod natura de-
fuit. Et non tamen hoc ad ipsorum solatium vel
suavitatem sed potius ad supplicium et perpetuam
confusionem. Sicut videmus quod aliqui mali
habebant quod hic optabant et hic vellent pro certo
corpus invenire pulchrum atque venustissima
ut possint voluptatibus et mox perfecte et ple-
nissime. Hoc despicere deus in ipso iudicio potest
adimplere in resurrectione dando ipsis
corpora qualia hic ad voluptatem et statum ap-
petebant ut ibi sint eis in adiuvationem af-
flictionem corporis. Quia hic talia vitia habere cum
celebrant adversitatem delectantes. Ut ibi gravit
et imbrositate dando cum collo grues vel
cygnus et corpus innitentibus. Alii pe-
des cum rostris sine pedibus. Alii ventres
nodatos usque ad extremitatem suos gestare.
Alii dentes apriores ut cornuta telam
corporis vel ungulas animum repletam et
similitudine varietate et aliorum monstrorum quos
dampnati meruerunt. Iuste enim quod hic
vitam sic stabiliverunt bestiis et cadaveribus
in gestis assimilando vel ipsis in pravis
moribus imitando. Similiter eisdem et assimilari
poterunt in corporibus. Et ut qui studuerunt
urgere asinis resurgunt auribus
asininis. Et qui studuerunt amore ut gallus
resurgunt cum crista in capite. Et qui fuerunt
tales resurgunt cum dentibus et unguibus
leoninis. Et similiter huiusmodi in aliis.
Ut apparet constitis qualibus et quod se formis
et miseris similiter est quantum ad illa in-
ferior seu tartarea. Circa ad
secundum dubium de ordine incolarum illius

ordo incolarum illius regionis inferni

regionis inferni hoc situm sub terra. Dicendum quod
ibi ordine dampnatorum talis. Quia ille
non attenditur secundum hic connobilitatem nec
dignitatem nec complexitatem. Et non nisi
secundum hic gratie nobilitatem. Et quod fuerit dignitate
sublimior et in divitiis multiplicior
erit ibi aliis in sitis altior. Non sit.
Sed talis ordo tunc erit confusus et gravi-
minus. Quia et ubi solum attenderetur
ordo sit subtus supra in sita immo sol-
tudinis horum in malitia. Sic quod prio-
res sint inferiores et minimi minima
superiores qualescumque hic fuerint sive
nobiles sive ignobiles. Prelati vel
reges, divites vel pauperes, docti
vel indocti. Quia non erit amplius
talis ibi ordo qualis in hac regione
mortalium esse consuevit. Sicut quod ut
dicit Iob: quod in inferno nullus
est ordo. Hoc tamen quod ubi sit in supe-
rioribus usque. Preterea quod probabilius
cum sint equaliter mali in qualitate eorum dispari-
tatem in inferno confusionem videtur re-
gio collocari. Quartum ulterius quod
ad dignitatem competit quantum ad dampnatorum
inferi spectat locus defunctis quod infirmi
regionem illarum quod per infernum dicimus
generaliter. Hec regio a principio mundi
constituta repleta fuit vel in constituta
demoniis pro angelorum. Simul demonibus
usque ad mortem principii temporis dampnandi
magno de inceps usque ad nunc magis
de terra et bella sit ... et
angelorum. Ista regio omnibus vi-
detur magis funesta et mortalis vel
cura. Tamen videtur quod ad hunc an consumatur
post vacua erit. Sed forte extra ge-
neralis usque ad consumationem iudicii regio
inferni relinquitur vacua. Sed et forte
celum empyreum sicut per aliquem tempus
nullus ante tunc erit ibi. Et quod tunc
omnes ante descendent ad supremam ele-
mentariam. Et omnes qui erunt in inferno
ascendent ad eandem. Ut ibi uniantur
corporibus suis. Et sicut ergo omnes angeli
boni cum Christo patre descendent cum Christo
de celo ad iudicium et exaltat partem
lucifer cum omnibus demonibus ascendet
de inferno. Quia quod postquam et sicut purga-
torium relinquitur ibo quod vacuus
regionum extremarum. Quia celum em-
pyreum et infernus vacuus ab incolis.

bonitatem regionis quod post inferni dicitur

est statim postea repleta illa angustiis bus et gratiis bonis. Item ob devotionem dampnatos cum quibus eterno igne comburentur. Mt. 25. Ite maledicti in ignem eternum qui paratus est dyabolo et angelis eius. Item alius est 3 et inferior, que regio illa infima inferni continebit eternum homines et demones. Alias corpore igne comburi possibiles. An vero iam sint aliqui cum corpore et anima in inferno sicut aliqui iam sunt cum corpore et anima in celo. Vel an infernus iam ad presens contineat solum spiritus hominum cum demonibus. Non est sicut magister [illegible] si aliqui propter excellentem sanctitatem vel ob aliquod spirituale meritum fuerunt an vero corporaliter resuscitata et in celum translati. Dequibus ergo magister [illegible] est certe [illegible] possibile videtur quod et aliqui sint in inferno concessum, ut propter aliquod enorme peccatum statim vel non diu post mortem fuerint cum corpore et anima ad infernum detrusi. Quod facile videtur quia communiter quidam corpora post mortem non sunt inventa, ubi sepulti fuerunt, ut colligitur ex 4° dialogorum beati Gregorii. Certum tamen est quod nullus debeat rigore iudicialis vel translatus cum vivus ad infernum [illegible] nec post mortem ad celum ubi precipue translati sunt dicto precipue quod beata virgo nescitur an in corpore ut [illegible] corpus vero translata fuit ad celum ut patet 2° ad Cor. 12°. Item nichil obstare quin aliqui in ipso fuisse vivos ad infernum demersos ubi statim ipsius mortuis sole [illegible] vivi intraverit. Et sic hoc ipso dei iudicio fiet, non dicitur simpliciter de quibusdam ergo de se dicatur ad infernum viventes descenderit

Ain

qui illi fuerunt de Dathan et Abyron de quibus legitur Num. 16. Hoc dicto de quo continetur regio inferni etiam in tolerabili angustia et cum aliquid de [illegible] alibi ubi penalibus quod et ibi est [illegible] ardent ut figura

Quare [illegible] an sit in inferno

vt sint elementa [illegible] Item serpentes bufones et cetera animalia horribilia ut in sompnis [illegible] fuit. De quibus cerberus canis infernalis deus qui tricipitis [illegible] et in terra vocatus est [illegible] resonat et fingit et [illegible] ita terminat

Flumina infernalia

tempore Iudei. Cerberus omne [illegible] possidens [illegible] clamitat. Item in inferno ibi dicuntur quidam flumina et paludes vocata infernales quas novit ut apud poetas in infernales. Quorum primo Acheron, Cocitus, Lethes et Stix. Stix fugitur ut dicit paludis Flegeton. Stix interpretatur ut de palude sive flumine infernalis qui scatens est ad pessen vel dicitur a statim quia eo quod illius aquam statim ad mortem afficiat potantes et postea sepe quod in inferno. Item Acheron palus infernalis potest dici ab a, quod est sine, et chere quod est salus vel gaudium, quia eius aque gustata nulla palus et gaudium esse potest. Item Cocitus flumen infernale et interpretatur luctus quia cocitos grece lamentatio dicitur. De hoc flumine ait Job. 21. Dulcis fuit dum glareis Cocyti. Item modo dicimus sive sepe de igne inferni. Unde de hoc flumine sit [illegible] in georgicis Virgilius. Item Flegeton quidam flumen infernale potest quia totus igneus est, dicitur a flegos quod est ignis et totus. Item Lethes alia palus infernalis dicta est Lethes a leo, es, ere quod est delere. Quia ut dicunt illa palus delet memoriam. Unde quod Lethes interpretatur oblivio. Item ex quo hii qui bibunt aquam illius paludis secretis patiuntur oblivionem. Confictos sunt

i. figmentis

a poetis vel [illegible] phylosophorum [illegible] inter que sunt tres [illegible] flumina sequentia. Stix Acheron Lethes Cocitus cum Flegetonte. Stix interpretatur tristitia. Stix interpretatur ex Acheronte, Flegeton ex Lethe; Flegetontis vero cum Cocitus luctus. Acheron sine salute est ardor; Flegeton, Lethes oblivio, et Stix tristitia sunt illa tenenda. Sed quid volunt ista et similia que a poetis et a theologis in regione inferni esse referuntur. Et de Cerbero cane et de flumine infernalibus est necesse aliquid ad litteram

ad litteram

[illegible] de istis sentiri solum allegorice dampnati sint. Vel si forte solum in apparentia facta ita representantur apud inferos. Attendant quamquam quidam in hac vita in fine vel finaliter. Et in inferni etiam ut appareant eis bestie horribiles ut de [illegible] et quod horribiliter [illegible] crudelibus invadant et morsibus lacerent verbi gratia illis qui expectant [illegible] dampnationem apparet quod alie fantasie vel in inferno agitant et mordeant.

venatores

[alijs]

[S]ibi accidit aliquid quantum ad aliquid horri-
pilationis ut ad similitudinem terre et hoc modo in
alijs. Secundum viii modos. Quarto ad presens quo-
dam modo per dictam similitudinem in inferno solet in
esse apperiri et frequentissime. Alius modus
est per allegoriam. Itaque res penales signi-
ficant species dolorum vel penarum similitudinem ge-
neris. Quo verbo i° Thobie [illegible] vita in
fine solet. Res non ibi esse dicitur ubi est
effectus eius vel effectus suus sicut dicitur quia
solet esse in fenestris ubi lumen
est vel apparet [illegible] que modum et derivatur
de beata virgine quia ipsius animam pertransi-
bit gladius. Hoc est dolor vehe-
mens et acutus de filio eius qui solet fieri
in transfixione gladij. Secundum hos duos
modos in regione inferni esse dicuntur
res fetide, res amare, aspectus
vermes, bestie crudeles et res alie
abhominabiles. Ex vero sic quid
per hec intelligatur per cerberum vide
dicit i° [illegible] Eberhardi ubi lege
de tribus [illegible] filiorum [illegible] in illa parte
Tribus trium faucium tu dices ce-
tricepes. Et primo quia non intelligunt
aliud per cerberum nisi terram que omnia de-
vorat dicitur eo quod omnia in se re-
plumit carnibus in se gulosus et
ossibus refutat ut videmus in sepulcris
mortuorum. Iste cerberus tria ora
habere dicitur [illegible] unde de-
vorat tres hominum etates [illegible]
infantiam iuventutem et senectutem. Eque
enim deglutit infantes iuvenes
et senes. Ex hijs ad hoc quod ibi esse
dicitur ignes et aqua. Adverte dupliciter
quia sicut duobus elementis inter dolores
affliguntur et inveniunt. Quia defini-
[illegible] vehementer affligitur
qui sunt caliditates et frigiditates. Ideo
per illa duo elementa sunt alia duo
genera penalium afflictionum assignari
Secundo non ignis [illegible] de hoc in [illegible]
accipitur [illegible] expresse. Quod
quia et aque [illegible] [illegible]
designantur [illegible] ubi dicitur Tran-
sivimus per ignem et aquam et eduxisti
nos in refrigerium. [illegible] Et [illegible]
[illegible] aque usque ad [illegible]

Allegoria
Gladius doloris animam virginis pertransivit.

[illegible]

A[illegible]

A[illegible]

[illegible] multis modis assignari
possunt duo genera afflictionum per
contrarietatem ignis et aque. Tamen [illegible]
pluraliter esse distingui secundum duo genera
[illegible] dolorum capitanea quia sunt
sensitiva et intellectiva [illegible]
sunt repperitur [illegible] impossibilis
et ibidem designetur penalis [illegible] sen-
sibilis [illegible] et insensibilis. [illegible]
[illegible] penas vel dolores designantes
[illegible] qui [illegible] intellectuales
[illegible] potentias. Secundum
dicte penas [illegible] in inferno
sunt intelligi per ignes et aquas
qui ibi esse referuntur. Et [illegible] flu-
uij infernales [illegible] non est aliud
quam in [illegible] penas [illegible]
[illegible] et impetuosi [illegible]
sen [illegible] Et [illegible] quot [illegible]
apud inferos tot fluminis infer-
nales ibi esse dicuntur. Et [illegible] ad
[illegible] penas [illegible] designantur
ibi sunt distingui [illegible] flumina in-
fernales referendi ad penas [illegible]
[illegible] quas [illegible] in inferno [illegible] dispensationis
[illegible] obliviones [illegible]
[illegible] vehementes [illegible]
[illegible] ut [illegible] in glosa super Iob [illegible]
[illegible] poete [illegible] infernales [illegible]
infernales [illegible]
et [illegible] infernales fluminis
scilicet in [illegible] cocitum [illegible] flegi-
tonte [illegible] odium [illegible]
oblivio [illegible] flegito
[illegible] ardor [illegible] odium
[illegible] ardor voluptatis [illegible]
[illegible] [illegible] mundi [illegible]
fluminis [illegible] regnum et [illegible]
plutonis qui rex inferorum [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] de paradiso [illegible]
[illegible] quatuor fluminis [illegible]
[illegible] ad fructum salvatoris Et [illegible]
[illegible] opportunitas [illegible]
[illegible] cardinalium [illegible]
[illegible] totus orbis ad fructum
[illegible] salutifere. Isti fluminis
[illegible] celestes [illegible] infernales
[illegible] et [illegible]
[illegible] ad celum
[illegible] ducunt [illegible]
ad infernum [illegible] ymaginari possumus

[illegible]
[illegible] fructu

qui oriuntur oriunt ad infernum et qui pertransierunt limites regionum multa omnibus qui bibent eorum reperitur ad similitudinem originis / Vel ymaginarie quia oriuntur in regione nostra secundum superiora et deducunt eos qui se illis immerserint ad inferos

Itaque generaliter quod illi fluuij dicuntur infernales dupliciter · vel quia in regione inferni sunt / vel quia illuc et regione mortalium fluunt · representes secundum omnes qui de eis bibunt · vel se eis ex toto immergunt / Et nota quod accipiuntur non sunt aliud quam distinctione viciorum et inundationes vel fluctuationes de quibus ut tactum est / Ad stigem pertinet odium et inuidia / Ad lethen obliuio cecitas mentis error et ignorantia / Ad flegetontem ardor amor voluptatum honorum et diuiciarum / Ad cocitum [illegible] tio mundana / Ad acherontem desperatio salutis / [illegible] sp(eci)es autem ratione et species horum fluminum predictorum quas sunt in homine per iniquas fluctuationes peccatis viciis viuunt / vt ubi quasi [illegible] iudei inundi toto pleni quasi sunt in rationem et species singulis sentibus (?) de in gentes et infideles quos cecitas in infirmum pervenerat prosequuntur sunt / et vere lethea flumina infernalia est vere homines in valles et inundati quos amor cadentes horum mundi in inferni dirigit quasi sunt in species et ratione flegetontis · et ita de aliis omnibus ista flumina cum suis ramis · perfusibus et fluxibus dicuntur fluuij in obliuione infernorum videlicet / vbi xo· Alexander flumina tuo mirabiles et sic fidemata quasi fluunt vndantes / De ciuibus (?) sunt cedunt scilicet laconibus et clarum quod hoc inferis aliquantes sunt redeuntes ut sepe quod dicit Petrus Comestor / Apostolo aliquot ad litteram de de pace flumine et vbi aliquibus peccatis quos regio inferni fert hec · salte desiderabat ad quod sunt mundi et ipsa sic regio illa sunt per aggregationem omnium locorum in quibus et deputate puniuntur et inundationes / unde cum ad litteram illas flamminomatis vel etiam ollas de quibus sunt / contrarius alios secundo libro pecca (?) / Innuit et sibi de quibus cuius ita post mortem ab inferis rediisset et in corpus quod narrauit se ibi vidisse quidam flumina horrendum et fetidum [illegible] poterent cadentes in ipsum puniet eos puniebat secundum concessit debita flumino etiam 29 · libri Gregorii / Vide ibi vide / Vestis omnibus ita dans et grant fit duo dubita / Primum quomodo et que ignis inferni sit taliter corporeus sit molestus spiritibus incorporeis / Secundum quomodo corpus damnatorum cum sit tale passibile in tali flamma igne comburitur sed continue puniatur possit · De istis duobus et aliis multis obiectionibus quas requirit scientia de contemporanea non loquitur sed potest dominus quoddam et dirigere possentem predictabo /

Vsque huc de iiij de duobus penalitatibus quam morte hominis sequuntur / Primum de depositione corporis in sepulchro / Istud est subiectum auctem / peccatis / Iam igitur restat videre de quibus que antecedunt illa et de eadem sequuntur mortem et res sunt placitas · Aures et sepultura corporis / Apparitio mirabilium · diuinatio resurrectio / et contemplatio iussionum / Tandem circa duabus primis sequitur est loco corporum concessis (?) aliorum / vestitu qui honores · In vnitate concessitotum / Insignum oriuntur sepulture · crelorum inspectio / ymaginum fortitudo / et coniugo capitulorum excommunicatio / et alijs quibus exequiarum / Ad loco mortuorum contra viuentes conuertatur quidam / sit mortuum ad faciendum mortis impressionem et tunc ad honestatem (?) sit quasi per omnia / Vestitus vilis mortuorum quare est dicit sibi in reprimendum viuorum quam amissam sentit quo sunt supplicio et c· vel hortamine qui non vestit omnem vestis velle / Primum quomodo mortuorum corpora apud quosdam vngi conueniunt cum aromatibus sunt ad litteram impressionem et prestate conferendi et omnino in vasiorem /

loco corporum

vestitus vili mortuorum

vnctio mortuorum

Non tamen adhuc sicut fuit corpus christi
tamen aromatibus sepultum ut habetur Joh. 19.
Sed et sepultura non cedebat continuo ad
putrefactionem et fetorem sicut aliorum corpora
corpora qui in suis delictis [illegible]. Preter hoc
infringit argumentum beati petri actuum 2.
Ubi probat per quod propheta non dabis sanctum tuum videre
corruptionem voluit [illegible] christum resur-
rexisse. Sed iudei quibus loquebatur conces-
sissent corpus illius iam corruptum si
non dum resurrexerat. Et quod iudei potuit
convinci quod sepulchrum erat de ipso tunc de
ipso. Argumentum erat validum contra eos
non obstante quod corpus eius non [illegible] fuit
tamen similiter ad putrefactionem sicut aliorum
corpora. Secundo alter erit evidentia regum
et aliorum qui in hoc mundo fuerunt magne
potestatis et glorie quorum corpora unguntur sicut
[illegible] unguentis a putrefactione pre-
servativis. Sed unde fit [illegible] ut dominus
[illegible] corpora in sepultura [illegible] possent
ad presens considerandum [illegible] quo
talium gloria iam evanuit in nichilum
redacta est et eis in nullo profuit
ipsorum magna potentia cum diviciarum co-
pia eos a morte liberare non
potuerunt. Sed etiam in morte deformo-
sepe non corporis solum sed et [illegible]
Sed at et vere sepulchra potentum et no-
bilium preciosis elevata tornatis
titulis ymaginibus epytaphia eis
inscribuntur. Sed cura vivorum utilitas [illegible]
[illegible]. mortuis vero parum prosunt. Unde
Augustinus [illegible] eis profuit [illegible]
vivis [illegible] mortuorum [illegible]
pro eis orat. Sed aliquis preciosa opera
[illegible] ordinatur. Melius quod sunt
in talibus mortuorum [illegible] pie
[illegible] superflue expensas
[illegible] et [illegible] magni [illegible] salute
animabus eorum esset [illegible] operibus piis
et augmentum divini honoris [illegible]

Sepulchra nobilium et potentum [illegible] elevata tornata

in huiusmodi [illegible] preciosis sepulchris et
sepultis sunt [illegible] in secundo [illegible] Sed hoc lata
dem fuit. Ubi videntur illa
de quibus hic minime dicitur. Item
Tertio et alia ratio elevationis
sepulchrorum et ornatus corporum [illegible]
[illegible] et [illegible] quod in [illegible]
solum huius mundi gloriam querunt. Sed
appetunt in sepulchris altis et pre-
[illegible] preciosis [illegible] recondi
Sed corpus mortuorum quia non potue-
runt in hoc mundo semper vivere [illegible] saltem
vivat in illo precioso in honore
[illegible] signis [illegible]
propter hoc sicut in hoc mundo studiose
[illegible] et constituunt. Item
[illegible] Sepulchra corporum
[illegible] placeo [illegible]
[illegible] morte [illegible]
[illegible] saltem [illegible]
[illegible] corpus [illegible] precioso
in sepulchris gloriosis ad ipsorum fa-
mam et memoriam [illegible]
[illegible]. Unde [illegible] apostolus [illegible]
[illegible] corpus in progenie et progenie
[illegible] facimus adhuc sicut
magna et fortia edificia que [illegible]
permanent in multis generationibus ut
in illis permaneat eorum fama
[illegible] Vocant nomina sua
in terris suis [illegible] nomina
[illegible] fama permanere [illegible] in terris
suis. [illegible] magis curat post
mortem de fama in terra sua quam
in alio quia [illegible] viri famosi
laudet et extollat [illegible]
[illegible] magis [illegible] cum
magis [illegible] quam alii. Item
forte [illegible] quam difficile est
famosum ut [illegible] magis in terra
[illegible] dicere [illegible] non est
[illegible] sua.

Sicut est quod filii Noe qui nomen suum celebre et famosum facere cupientes in terra sua dixerunt: Venite faciamus nobis civitatem et turrim cuius culmen pertingat ad celum et celebremus nomen nostrum antequam dividamur in universas terras. Item legitur de Absolon 2 Regum 18 quod ipse erexerat sibi titulum cum adhuc viveret. Dixit enim: Non habeo filium et hoc manebit monumentum nominis mei. Vocavitque titulum nomine suo, et vocatur manus Absolon usque ad hanc diem. Unde apparet quod difficile est invenire filios huius seculi relinquere gloriam huius mundi, quia cum illam sibi perpetuare non valeant in re, morte eam perpetuare [illegible] studiose petunt eam sibi perpetuari saltem in nomine. Et hoc duplici [illegible] quidam ipse copiose sibi nomen. Quidam in edificiis sumptuosis et magnificis quod suis signis titulis armis et ymaginibus pro ornatu in eis, et fama perpetuatur quia ipsi in hoc mundo tales et tanti fuerunt qui talia fecerunt. Quidam vero ut deum [illegible] sepulcra sibi construunt elevata et sculpta, ut post mortem sepulcra speciosa magnifica ostendant quod gloriosi fuerunt in hac vita. [illegible] loquens Crisostomus dicebat [illegible] epistolis mobiliter in [illegible] dicebat enim apud se beneficium [illegible] videlicet et si videat non multi videt et transit cum tempore beneficii memoria. Quidam edificia faciunt quod omnes appareant non solum in hoc tempore sed in posteris. [illegible] post mortem [illegible] ubi est [illegible] et ubi non est laudatur in fama.

Itaque viso de his quo honor appetitur sepulchris et edificiis gloriosis sciendum magnificare solet. [illegible] alios extollere consueverunt. [illegible] et laudabiliter. [illegible] De his loquitur Crisostomus textus Mathei 23: Ve vobis scribe et pharisei qui edificatis sepulcra prophetarum et ornatis monumenta iustorum. Ubi dicit Iudei fuerunt peccatores [illegible] fuerunt inimici et persecutores prophetarum cum [illegible] mortuorum. Non enim sufficit [illegible] prophetarum suorum persequebantur eos et occidebant. [illegible] non male vivere [illegible] Postea autem nascentes filii intelligebant [illegible] patrum suorum [illegible] post mortem [illegible] prophetarum [illegible] edificabant [illegible] et ipsi filii persequebantur [illegible] suos prophetas [illegible] patres [illegible] iudei colebant illos quos [illegible] qui malos occiderunt. [illegible] prophetas ad ipsos [illegible] vicijs adeo [illegible] persequebantur [illegible] arguerent [illegible] prophetas [illegible] ad eundem [illegible] persecutores [illegible] Sicut more iudei [illegible] ad Christum [illegible] legem [illegible] patrum suorum [illegible] usque ad mortem persecuti sunt. Patres enim solum homines occiderunt, ipsi vero deum et hominem [illegible] Illi miserunt [illegible] ipsi regem in [illegible] Ve vobis scribe et pharisei qui edificatis sepulcra prophetarum et ornatis monumenta iustorum. [illegible] Crisostomus non solum phariseis [illegible] qui hodie [illegible] colunt seu honorant edificando eis templa ornando eorum sepulchra [illegible] religiose [illegible] et virtutes quas [illegible] reprehendunt [illegible] ipsorum [illegible] quos deus sanctos [illegible] vivunt

persecutorum vivorum et cultores mortuorum

gen(er)us hominum ad duo (com)mendat(ur)

due persecuti sunt / eo quod increpabant eos pro
suis violentiis tyrannidibus et ceteris aliorum
corporis maliciis ¶ Unde dicit non solum illis
derisoribus prophetis veteribus sed et nobis post
modum nascituris / Itaque si ad illos so-
los dixisset quod decet fuisset tantum / non
et scripta. Nunc autem decet et scripta sunt
decet quidem per illos scripta autem propter
istos / Itaque et si patres vestri indoctorum mor-
tui sunt. tamen filii eorum per proprium re-
gnum adhuc vivunt / enim in prophetas
quondam et martires coluit. filios autem
prophetarum apostolorum et martirum persequuntur
cultores sunt sepulcrorum et honorum
dei vivorum persecutores / Ecce enim templa
que martiriis edificant / ecclesias ornant /
sed illorum opus facere nolunt / sed sanguinem et
aliter iustum dicitur ... non custodiunt
Sed si de bonis eorum nunc pauperes
gaudent / aliorum bona faciunt sua et
per violentiam de spoliando ... in
semetipsis ut non mereatur / quia non
ad gloriam dei faciunt edificia illa.
sed propter estimationem humanam / Et quando iniuste
edificant martirum ubi pauperes
violentiam passi ab eis qui eos expolliant
non gaudent martires quorum compellit
pecuniis honorare in quibus pauperes plo-
rant ... iniusti innocentes
mortuos et expoliare viventes / De
sanguine miserorum tollere et deo offerre
Illud non est deo offerre sed velle
violentiam sive socium facere deum. Ut
cum de oblata pecunia de peccato liber
acceperit consentiat in peccato / Vis
domum dei edificare. da fidelibus et
pauperibus unde vivant et edificasti
vero domum dei / In edificiis
enim hominis habitat deus autem in hominibus
sed de ... illi sunt qui homines
expoliant et edificia martirum faciunt
habitatores hominum deponunt et habita(cula) ...

dei exstabant ¶ Ex prioribus elicitur quod
duo sunt ad que hominum genus vehementer
sunt affectum et ultimatum est / et sunt
gloria et perhennitas / Omnis namque natura
tendunt ad gloriam cum perhennitate
¶ Quidam ad veram gloriam tendebant / alii
ad gloriam vanam in hoc mundo. Ad quam
tamen affectum sunt plurimi corrupta affectione
homines / quod quod sunt apud se non curant
dummodo aliis magni esse videantur
... appareant. Studeant siquidem
esse in fama quod non sunt in re sunt
in vita quod non sunt in re volunt esse
in nomine. Perpetuitatem vero gloriam mundi
perpetuam in esse fantastico vel
apparenti quam vero perpetuitatem non petant
in esse reali ¶ Ut exigit illa natu-
ralis hominum ad perhennitatem et gloriam
... petunt tamen...
Itaque si ... in homine petunt
gloriam ... non videt ... sed
... ad illam pellitur.
Ut et Tullius scribit in libro de senectu-
te ... factum fuit.
Et quod de agno ...
Ornatum ... fuit
affectatus ...
... per mortem principis ...
... potentis ... affectus
in quibus ut ostendat ... mortuus est
fuisse magnus in hoc mundo ...
... sed magis ... si ...
... mortem perpessi sit. quia est
indicium ... non sufficit
de se dum viveret supra ceteros excellere
nisi et post mortem super alios ex-
cellere appeteret ¶ Unde sepulchra et
post vivis ... et
... in quibus ... regales
... Unde ... sepe
multi ... et mortis ...
... tamen ... vivis
... quo ad ...

Cesarum appetitus

explanga ecclesiarum distribui. Et
tam q(uod) ad d(e)f(un)c(t)os fiat p(ro)s(un)t exequiarum
apparatus magnificus ipsi mortuo.
ex q(ui)b(us) s(un)t si no(n) ip(s)i(us) ordinat(i)o(n)e
sic fiat. s(ed) aliorum disposit(i)o(n)e ne
c(essari)o s(ed) i(n) c(on)c(i)li(o) d(icitu)r. decessit vi(n)ce(n)c(iu)s
oracionibus pa(re)ntu(m) (et) alior(um) plurium.
q(ui)b(us) g(ra)ndis exequiarum apparatus solet
q(ui)nq(uen)d(us) Et q(uod) d(i)c(tu)m sit d(e) duabus
(questionibus) p(ri)mis duab(us) scil(icet) mortuorum
luct(us) mort(uorum)
Tercia q(uesti)o q(ue) est ad illa scil(icet) mortuorum
q(uod) e(st) luctus vel lamentu(m) h(ab)et a(utem)
primo oc(curr)it q(uod) christiane religioni
minime (con)venit plangere mortuos
vij. n. m(odi)s q(ui)a oli(m) sub religione
mosaica (con)ceditur. (et) q(uia) e(ti)am xp(ist)ian(o)r(um) est
om(ne)s q(ui) lib(er)e i(u)sta sceleste des-
cendere ad infernos. Aut e(ti)am plurimi
morientes c(re)du(n)tur i(n) g(ra)d(u) regnum
celorum. Et ita mi(nus) sub religione xp(ist)i
plangendi sunt mortui q(uam) sub s(e)c(u)la-
rib(us) gentiliu(m) notum est. q(ui)a n(on) fide
r(esurrect)ionis n(on) spe et(er)nus fut(ur)e b(ea)titudinis
h(ab)ent. Et ob h(oc) mortuos luge(n)t
etia(m) (et) amplius plangendi mortuos
suos q(uam) fideles. Utrum
(et) religio xp(ist)i p(er)mittit plangi
si sup(er) mortuos. eo q(uod) legit(ur)
scos veteris testa(menti) mortuos pl(ora)sse
ipse. (et) s(a)epe p(o)p(u)l(u)m dei israel p(ro)p(ter)
suos lamentatos esse. Debet
aut(em) planctus xp(ist)i fidelium sup(er)
mortuos dispensatorie e(ss)e (et) mode-
ratos longe atq(ue) ordinatos
plurib(us) veterib(us) cum(us) dei cul-
torib(us) (con)sueto. Nequaqua(m)
dequ(e) plangi mortuos gentiliu(m) more
vel ritu plangu(n)t exequie sic mor-
tuos suos. Testis est ap(osto)lus i(n)
thess(alonicensibus) q(ua)r(t)o ca(pitulo) d(i)c(en)s. Nolumus vos

ignorare de dormientibus ut no(n) (con)tristemini
sic (et) c(e)t(eri) q(ui) spe(m) no(n) h(abe)nt. Non d(icit)
simpl(icite)r nolumus vos (con)tristari d(e) dormientibus
ut no(n) (con)tristemini. Sed addidit sicut c(e)t(eri)
q(ui) spe(m) no(n) h(abe)nt. Et tali(ter) s(cilic)et ill(i) q(ui) n(on)
fide(m) r(esurrect)ionis h(abe)nt n(e)c spe(m) fut(ur)e b(ea)titudinis
plange(n)t mortuos q(ua)m aliud q(uam) er-
rore illorum (con)firmare (et) d(e) p(ro)missionibus
xp(ist)i diffidencia(m) simplicib(us) i(n)gerere.
Idcirco d(icit) Aug(ustinus) Crisost(omus) sup(er) ep(isto)lam ad heb(reos).
Ubicu(m)q(ue) sepelitur d(omi)n(u)s e(st) tota
ploracio eius. Licet q(uo)cu(m)q(ue) fi(n)e effi-
ciat(ur) luge(re) aut(em) (et) deplorare mor-
tuos (con)solacionis ... Et Aug(ustinus)
t(ame)n ... h(abe)nt forsitan illi i(u)sta
longi doloris excusac(i)o(n)e(m) q(ui) vitam aliam
nesciunt. Et deb(et) celo ad melius e(ss)e
t(ra)nsitu(m) no(n) (con)fidunt. Nos aut(em) q(ui) h(abe)t
cordis (et) docemus nimium d(e) ob(e)u(n)tib(us)
(con)tristari no(n) debem(us). ne q(uo)s alios p(ro)pter
te(m)p(or)is spe(m) h(abe)t magis i(n) aliud sit.
13. q. 2. Gregorianus allegatur i(n) d(e)c(reto).
p(ro)pter q(uod) affectu(m) (et) (con)natura(m) i(n)tantu(m)
mortuos luge(re) no(n) p(ro)hibem(us). Unde
nonnullos s(an)ctor(um) exequias aliorum p(er) suas
lacrimas i(m)pedisse legimus. Unde et
no(n) (et) xp(ist)us sup(er) lazarum flevisse
dicitur. Vel aliter. Unde i(n) (con)cilio to-
letano d(icitu)r. Cum d(omi)n(u)s no(n) flevit la-
zarum mortuu(m). Sed add(idit) cu(m) c(um)p(ar)a-
nitis plorant i(n) s(uscitan)d(o). Et ideo h(oc)
n(on) plangendus e(st) mortuus h(omin)is i(n) h(oc)
mundu(m) p(er) nat(ur)a(m). Q(ui)a exiit ab eodem
p(er) morte(m) illa(m) i(n)iti(u)s e(st) ad m(e)l(io)r(em) (con)
visitu(m) v(er)sus. Extra vero i(n)ipsi ab eo.
e(st) ad tota(m) i(m)mi(nere) (con)tra. Lamen-
tatio no(n) lugendi mor(tuos) ex (con)s(ilio)
h(ab)e(tu)r. Aug(ustinus) Consi(lium) s(an)c(t)i i(n)iustos abientes
debet celo semp(er) ad melior(e)m i(n)eu(n)t
(et) de mis(e)ria h(ui)(us) vite liberi. Ideo q(uod)
volu(n)t(a)t(is) dei obmittendu(m) no(n) e(st). q(uod)

q(ui)

g(regori)a(nus) 13. q. 2.

+

omni die implere oramus. dicentes fiat voluntas tua. ¶ Adhuc alia ratio non plangendi mortuum est eternitas moriendi. ¶ Nam quamvis originalis culpa [illegible] necessitate morte exclusit. excepto tamen [illegible] est quod nullus post lapsum mortem evadere posset. ¶ Ideo secundum philosophos mors est [illegible] debitum considerata non est plangenda. [illegible] dum ordine nature [illegible] statum de [illegible] contingit [illegible] ¶ Mors quoque senum secundum [illegible] minime plangenda est [illegible] et mors iuvenum. dum tollit [illegible] [illegible] mundi [illegible] ut dicitur Sap. 4. raptus est ne malicia mutaret intellectum eius et ne fictio deciperet animam illius. ¶ Dices quod mors utriusque scilicet senum et iuvenum plangenda est. quia in [illegible] vita possit [illegible] mediante morte deducuntur senes et iuvenes ad infernum [illegible] sunt [illegible] ¶ Hec tamen sunt magis sunt plangendi [illegible] qui moriuntur [illegible] dunt illuc / quia [illegible] magis plangenda est mors [illegible] iudei vel alterius infidelis quam mors [illegible] fidelis quod non video ¶ Et est adhuc mors plangenda generaliter magis respectu ad sua originem [illegible] in omnes iustos et in iniustos. excepto [illegible] ¶ Insuper mors plangitur sepe non propter [illegible] mortui [illegible] aliquorum [illegible] quorum vita mortui fuit utilis vel delectabilis ¶ Hoc respectu plangibilis erit mors boni [illegible] vel [illegible] viri [illegible] morte flendum est [illegible] flendum quando [illegible] subtrahit [illegible] et utile [illegible] ¶ Gaudendum in [illegible] mors [illegible] liberat a presenti miseria et transmittit ad regna celestia ¶ Est adhuc aliud [illegible] quo de morte aliquorum aliqua [illegible]

quia vita [illegible] fuit eis [illegible] vel [illegible] ¶ Aliqui vero [illegible] quod mortuus [illegible] ipsi possideat ¶ Magis [illegible] vel [illegible] quod [illegible] habet non plangunt sed [illegible] de morte [illegible] ¶ Ex [illegible] patet videlicet quod respectu mortis [illegible] et martirum [illegible] plangenda a [illegible] et quo [illegible] non plangenda. sed exultabilis [illegible] ¶ Item patet eciam [illegible] quod magis plangenda est mors spiritualis quam corporalis. [illegible] qui olim omnibus [illegible] malum [illegible] vel [illegible] ¶ Mors autem [illegible] morale. tanto peior est morte corporali quanto vita [illegible] est [illegible] vita corporis ¶ Obicitur [illegible] duo [illegible] cum ita sit [illegible] homines magis plangunt mortem [illegible] vite corporalis / cur [illegible] flent [illegible] corpore. et nullus flet si moriantur mille [illegible] peccatum morale [illegible] ¶ Cur homines magis solliciti sunt [illegible] se et alios a morte corporali quam a morte spirituali ¶ Primo eciam [illegible] amicis / consulat medici [illegible] apothecarii fiunt [illegible] ¶ [illegible] ut [illegible] / [illegible] aliquis impedit ut spiritualiter mortuus resuscitetur ¶ [illegible] corporaliter mortuus [illegible] vel arte [illegible] fieri posset. quia [illegible] super [illegible] fieret. et tamen nulla [illegible] fiunt [illegible] labores pro [illegible] mortuarum [illegible] ne [illegible] homines corrupta [illegible] afficiunt vite corporalis quam spiritualis. [illegible] ¶ Diligentiores sunt pro conservandis et ad [illegible] bonis

[margin: plangenda e(st) peior mors spiritualis]

temporalibus quam spiritualibus. Circa illud scilicet
ipsa in sensibilia. Ista exprime
tali nota. ipsa talis. ignota. Una
est quia quos segnius et tardius ad spiritualia
et primus atque sunt ad temporalia quam
criminalia seu donata. Secundo

planctus an prosit mortuis

quaeritur utrum ad planctus mortuis
prosit. Respondetur quod duplex est planctus
mortuis. Unus magis prodest eis
planctus pro eius a se ipso in corpore suo
lacrimose factus. Item prodest eis alius
planctus ab aliis pro ipsis ex corde
factus. Flere et exponens. Ho-
mo vero de corporali mortuis qui
iam vel post non possunt plangere
se vel suis corporibus plangunt delicta
commissa non possunt. Tertio patet videre
si ad mortuos planctus ipsis prosint.
Ubi accidit quod quidam planctus
pro mortuis factus nocet vivis
et ipsis. Et specialiter qui in regionibus
quibusdam et civitatibus gentilium more
ibi ex antiquo ritu fieri solet.
Et iuxta morem seu ritum collecte
non decet christianum et alii planctus qui
spiritualibus prosunt. Idem indicium est de
planctibus quibusdam in dictis ex-
cessibus quibus plures qui in sanie
do sese se deplorant vestimenta la-
cerant, indecenter ululant et alia
apta aggerunt sinistrorum
demonstrant. Sed adhuc planctus
qui solum vivis prosunt et sunt planctus
quem sunt patris mortuorum a vi-
vis caritative assumpti. Consue-
verunt vivi et mali conficiant mor-
tuos qui non decesserunt in caritate
et morte glosa in 1 ad thess. iiii.
Et qui non in fide operante per dilectionem
de corporibus exierunt. Illius fructus
a sinus ipse dum ... officia
Sed etiam obstat auctoritas Augustini
in Enchiridion dicens Cum sint
pro mediocriter malis propitiationes. Circa
pro mediocriter malos non multum ...
qui in peccato mortali decesserunt. Circa eos
qui in culpis venialibus ad purgatorium
meruit. Illi non sunt quidam modo mali
ratione venialis culpe. Et alii qui ibi sunt
venialis culpa sunt dicuntur mediocriter boni
quia non dum beati. Sed in vita in caritate de-
cesserunt. Sic quorum patris fit planctus
tunc. Hec eo dicitur planctus prodesse vel ex-
quare est vivis et mortuis. Circa misericordie
tunc quia vivis ad ... vite eterne
et mortuis eo solum ad mitigationem pene.

distributio bonorum ante mortem

Alia regula mortis est distributio
bonorum que fiunt ipsis mortuis.
Circa quam quidem distributionem accidit
fieri duo sunt. Quia quidam ad multa
eius cum bona fiunt. Quidam ad bonum
ipsius. Secundo multum ... qui ex negligentia
vel avaritia ipsum quam non disposuit
de illis in vita sua. Vel tenent bona
ad aliorum qui sunt eis ... spiritualium con-
sumpserunt ea in voluptatibus lascivijs
pompis et ceteris talibus peccatis ...
dum tenens et sumus ex negligentia
ita fit de bonis divini quae dispen-
sanda commisit. Sed et in quibusdam
peccant clerici qui postquam de bene-
ficiis in ... aggregaverint dictas
avaritia suadente negligunt dispo-
nere de ipsis et sunt in vita sua ut
post mortem non veniunt in manus
dissipatorum. Non ad dei honorem et salutem
sua et aliorum. Sed quam male agunt
simul qui pecuniam domini sui in terra vel
aliis locis ita recondunt ut post
mortem nulli prosint vel obsit
in ipsis ... decepta. avaritia ...
expectavit quia postquam voluit talentum
domini sui ... absconditum manere. Sed
ad ipsius honorem et aliorum ... in
pendere. Bonus quoque et fidelis famulus
dei non sic agit. Sed sibi commissa

in vita sua distribuunt ad beneplacitum
domini sui. Et mortuus quando de disponit
et ordinat de residuo post mortem
fidelium dispensando ¶ Tali servo
fiet vel dicet dominus suus Euge serve
bone et fidelis quia in pauca fuisti fide-
lis super multa te constituam intra in
gaudium domini tui ¶ Ubi quinto
utrumque gaudium de eo postea augeatur
quam residuum bonorum suorum dispositum
distribuetur ¶ Et dicendum quod sic quantum ad illi
quae ex sua dispositione et ordinatione bona
distribuunt in vita / per se ipsum vel alios
personaliter agunt / sic ex corpore actus sui respon-
tant / et illi actus sunt caelestis gaudii
meritorii dum procedunt ex caritate dis-
tribuentium et eis quibus distributores
constituunt ¶ Secundum tamen unde sui status
quod non augebitur de essentiali gaudium
beatitudinis essentialis / licet quoad modo gaudium
accidentale de essentiali augeri possit quantum
ad visum et super illius in hac vita
in ipso cuiuscumque agat / sic etiam mor-
tui merentur augmentum gloriae et gratifi-
cationis gratiae / licet bene merita eorum
propter purgationem vel aliquid aliud bonum
temporale ¶ Sed dubitatur quod per se licet an
gloria eorum fuit prius assignata vel vide-
tur quod sicut ex iussu domini dat eleemosynas
de bonis ipsius et deus non amittit aliquid de
novo exactum servi nomine domini sui a-
gentis / sed tamen meritum domini fuit in de-
stinando et mittendo dispositione dicti ex-
ecutoris eleemosynas pauperi / quod meritum non
augetur tempore / quo dispositionis domini fit ex-
ecutio. Praeterea in sorte quamvis per actus
eo quod pauperes eleemosynas recipientes pro eo
orando impetrare de augmentum gratiae
si tamen est in statu pergit vitae ¶ Et
vel quod in missa et aliis oblatio sacrificii
proficiat ad maiorem gloriam eius in modo /

autem ut in castra quando congregant
directum. ut sicut servitus trinis ad gloriam
etiam nobis adveniat per decem perficiamus /
¶ Secundum tamen quod unum non convenit non est
offerri deo offerentium ut gloria beati-
tudinis accrescit beatis / licet ut apostolis in beatis
deus glorificetur aliquibus in terris
ut ipsi devotionem gratiae consequantur et
servis quod sunt in caelis ¶ Si ex istis
sequitur quod non minuitur in meritum
mortuorum. si distributores bonorum
eius sint mali sed vivunt ut iussu et dispositione
ipsius agunt / tamen non minuitur meritum
eius domini. si servus per quem eleemosynas
mittit pauperi sit malus / vel malitia
eius mereatur quod exequitur iussu domini sui
¶ Et hoc si verum quod distributio bonorum mor-
tui saepe in aequalitate plus perficit
distributoris quam ei personaliter fit.
¶ Secundo si distributores sint in caritate
et faciunt opera proprie ex illa de bonis
mortui merentur praemium caeleste
Ad quod tamen ut dicetur quod mortuo
illa opera non ut propter ut per actus post
deficere / Unde autem efficaciter fuit
in ipso. Caro mea quam in manu tua
reliquerit / Sed non ut quaerit doctor
imaginatur / Quicumque unguento
vel alio sancto oleo lymphe vel
infirmum pro ipse lumine praecipit
unctionem. Idem per unguento laborat
[illegible] et quantum [illegible] per eius salute
agonizat / Sed primum sibi ipsi procedit.
Deinde proximo suo ¶ Utrum
visio de perfectum magis ex eo distributione
bonorum quae morientes tamen relinquunt
Videtur quod sic modo vel in[illegible]
perfectus saepe impedit vel diminuit
¶ Sed contra [illegible]
impedit [illegible] distributio non
fiat ex eo dispositione testamentali

distributio bonorum pro mortuis quomodo et vi[illegible]
perfectus eorum impedit vel minuit

distribue bo tpa. pendi. et vi. di pdi. acceptaq3 de
qui i pede i alia opa pie

pena monetis. tuc n. parz psit
sibi ut visu3 aliae. Adhuc
si ex dispone pena pcedat ipedi
solet ex duobz s. et ex pte bo
distribuedo et ex pte distribuetis
Pm fit si bona relicta no
sint legitime upi9 moi emtis
tur s. bona male acquisita. Itq
moneds no hnt ptate dis
buendi pse et suis. sz tebat
dispone. ut illis reddent quo
sunt si sci pt. In no tuc cu
ass. sriori vl gfessori dist
bue debent paupibz vel qz
dino cultu i edificijs ornatis
vl silibz. Sicut et clici mo
nces sunt qz no hnt ptate
testandi. distribuendi bo qz
p libito volut. qz se et suis
q de bn ficijs gregant. eo
q tlm solu3 dispesator
et no qse possessor. Et tn
ptate dispo. de eis ad usus
pros adqz clici pauci sint dis
tbutor bo ecclesiasticorum. aliqz
e salz ipli paranda. Dimi
glorifice. dilatanda et ornu
da. qbz si paupes relevadi
et minister dini cultz supe
cere gstende. Oz ergo ant
honorem edificandi. i. i hitaculi
dei ipandi. Hoc n. potissime
e qd tpalium boru mpesioe
et distribuere. hoc phat vita
sanct pt. Ino supius allegata
ex Cur som et mo simili
Leonim Qz no pictes tepli
ornate. s3 pinde paupibus
ypoos dutraqz mist f. corpli
et spuali relevado. ut apta

dei hitacula fiat. glia ept3. 12. q. 2.
Nullu g9 dorfinit erudito. exaq pcedit
ubi dei pdicatio. sicut d domus dei qz
mes rolls hitura luce cogois dine
illustr. exclusis erroz tebris. sicut
tu ymagibz depingit. delectis viroz
mosts. ornat coloibz. ferunt floibz
fruge odoibz et oez recip affectu
que ut tacz ihiz hospes regrit.
Nullibi g9 d mg ut qz pt hos dines
ettz xlatz salubrius et deo acceptaz
bo sut impede. no utiqz i relevat
corlis indige paupm. qr aplius
prduatoe creaturu ad vitam. et ppt
ad usum tpalium mpesio gta e deo.
Cu meriois pie sit. sucare minsis
malo culpe et erroris. qm afflictis
molestia coibz. cu hec i meditaz
sit ad dei glore. Itq u sanct ad edi
ficaoz. psgacoz. et poliacoz tepli dei
spualis. Itqz debite disponito de
lectabilr. hitat deus. qr dixit pu. 8.
Delicias suas ee cu filijs hoim.
Et apls. i. ad chor. 3. Nescitis
qr tepli dei estis et sps dei hitat
i vobis. Templu n. dei scim3 qd estis
vos. Itaqz clazz e qz dotrinal eru
dicio et pdicatio. ubi dei q ex ipa eru
dicioe pcedit. sicut illa. qz 9 monet
pspicue sicut a moienbz et alijs
tpales diviciae distribuede et ipedede
Neqz g9 qz lic gta sit deo di
viciaz distributio p paupm refecoe
oz ipsaz inlapsoe. fundatoe mo stioz
recipere cu sibi vit p creacoe
et gstitucoe hitaclo erudicois. Qr
inde exeut artifices q dom9 dei
intiores sunt tepla spualia edificare.
dispone et ornare norint. si qua
geri in hitaculis dei. Neqm

Notandum secundo principaliter quod quando distributio
temporalium bonorum immediate fit ad gloriam
dei et salutem hominum tunc est deo accep-
ta. Unde Gregorius super Iob libro 26. exponens quod
cum discipuli indignarentur de perdito un-
guento quod mulier potuit pauperibus dari
respondit dominus quid illi molesti estis
mulieri. Bonum enim opus operata est in
me. Semper enim pauperes habetis vobiscum,
me autem non semper habebitis. Sicut per aliquem
modum sanctis tamen sit contrarie obsequium
exhibitum. Unde Gregorius quod in actu accepta sunt
deo quemlibet candela pro decano ad
honorem eius quam decem illum amore ipsius dati
pauperibus quia hoc immediate ad dei
honorem pertinet et fit. Item Augustinus vocat radices
virtutis meliores et deo grate in elargiendo
bonis temporalibus magnificari propter
publicum divine honorificencie cultum,
quam ex illo convenienter contra misericordiam pau-
perum. Item amplius omnia ut dicitur est virtutis ac-
ceptior deo impensio temporalium pro generis cre-
pescens ad ministerium et cultum divinum
et fidelium ministrorum in ecclesia. Hoc est in
ministerio et utilitate perfectio quam pro crudelitate
sibi habet et ubi dei pro eorum. Item hoc est ad
hanc aliud quod impedit perfectam charitatem
ex distributione bonorum que hic habet vel
tenet. Item si distributio dispositio dis-
tribuentis ab egro vel sano facta
fuit in dispensa vel in vita, vel si fuit
in principio imminentis mortis vel bonis fortunis eius
modi caret dispositio testamentalis differens
cuiusdam enim ut Augustinus ostendit cum
iam non sperant se habituros plus de
vita sua in secreto extremo vel tamen
habere omnium bonorum suorum. Accidit autem
quod postea habent de illa filios. Quo
considerato est quod hoc recepit lau-
dabile exemplum clericus pluribus reddidit
libera omnia que ecclesie dedit Augustinus

cum videt Augustinus episcopus in propria voluntate
habet non reddere data iure fori
non tamen iure poli. Item quod dicit Augustinus
vult exhereditato filio heredem
facere ecclesiam. Querat alium qui suscipiat
non Augustinus, ymo deo vel dicat
propicio neminem invenit. Hec Augustinus ut
allegat Gratianus 17 questio 4 capitulo quicumque vult ca-
pellanos. Item idem ut ceteris quod dicit
Salvator quarta 14 capitulo, et vos cum sitis
divini mandatum dei propter traditiones
vestras. Nam deus dixit honora patrem
et matrem et qui maledixerit patri vel
matri morte moriatur. Vos autem
vestri dicitis quicumque dixerit patri vel matri
munus quodcumque est ex me tibi proderit
et non honorificabit patrem suum. Sicut
sunt de eis in natura, postquam scilicet
offendendo invitum fecit mandatum
dei. Unde ut dicitur in speculo debet et
filius eis omnia que impulsi vel electi
dei lege sunt, ut ipsi pietate
sua non parentes inducant dicentes
professos filios suos ut si qui eos
a parentibus offendat sit deo vovere
voluit quia verum est pro oblatione divini
sponte parentum munialibus. Unde
innuit libro 1 et 7 capitulo ipse dixit
hominibus ut post res suas offerret
deo quod parentibus sustinere, sinis
rebus non cuntando si parentes pereat
et tamen scilicet quod plus non habeo in
dispositione egit donatio ad salutem
sunt bonum sua certe. Item ultimo in
vanitatibus ageret ad quod habet plus vel
heredem sibi tamen de bonis quod possidet
in vita data vel in morte decedenti
disponeret propter communicabilis vel casus
exigentiam quod vero ad nuncium non sufficeret
parentibus et heredibus pro tenendo
statum eius vel competentem suum
statum vel competere debere
filii eius. Item heres et tamen vertitur
in detrimentum communis boni.

Potestati seculari replicatur prohibere ne morientes legent clericis

Possit quoque ad declaracionem huiusmodi et aliquorum sub dubio hic aliqua queri. Primo utrum liceat potestati seculari prohibere ne morientes assignent vel leget aliquid ecclesiis et clericis. Secundo queritur quid sit de huiusmodi monitionis valoris viuis et mortuis. Tercio utrum ecclesia excercendo magis proficiat laico quam clerico. Quarto notum quoque ad quartum dubium utrum quod sit expediens prius et a quoque quod quilibet leget ecclesiis de bonis suis mobilibus et immobilibus quantum voluerit tandem sumatur omnia bona venient ad clericos ~~aut ecclesias~~ quare bona immobilia vel census et alia que sunt rendituum ad clericos vel ecclesias redeunt ad possessionem laicorum non pervenit, et ita ultime civiles communitates depauperarentur et adnichilarentur. unde adhoc quod onera que civitatibus et principibus incumbunt pro gubernacione et defensione rei publice supportare non possent. Sunt etiam sicut experti de civitatibus et aliis principibus et oneribus incumbentibus pro consumendo bona. Item si princeps vel civilis communitas permisisset quod quilibet laicus moriens ut semper consuetudines sacerdotes vel ecclesiis domos suas vel vineas aut alia bona immobilia tandem omnes domus civitatis essent licet. Et tamen contrariatur quod in talibus civitatibus quando essent. Et si certissimum esset locare vellent contra bitur pauperes in conducendo domorum et ita propter magnum locagium multe maneant vacue. Vel si co deprehenditur conducere de residuo possunt consimiliter et sic item possessionibus civitatis iudices. Et de ijs redditibus et secularibus sunt fortassis mortui quidam principes

ad ordinandum et statuendum ut omnes census domus vinee ville vel alterius rei immobilis debeat ad redimendum dari cuicumque redimere volenti pro data summet pecunie, utpote unius libre pro octo. Contra quartum pro .viii. sive ad dubium motum pono duas proposiciones. p°
Prima est quod cuilibet liberum est in vita et in morte de suis bonis cotidie pro dare pauperibus, pre assignare ecclesiis vel clericis ad divinum cultum et sua et aliorum salute. Secunda propositio deducitur ex supra dictis ubi ostensum fuit quod facere opera pietatis de superhabundanciis diviciarum cadit sub precepto. Item cuilibet tenetur de suis bonis et aliis salubris est. Sed autem est impedire de bonis suis ad dei honorem et propriam et aliorum salutem. Tercia est est, quod licet possit totum impedire debet quod concedit de divicijs ultra communis vite
necessitatem inde sumendam. Secunda 2
patet quia non cuilibet licet facere concedere bonorum suorum, aliquibus propter corporis et salute anime sue impedire. Tercia est exposita, quia multi morientes tenentur de divicijs suis competere relinquere filiis vel heredibus et providere consanguineis parentibus aut fratribus indigentibus. Hoc non est magis pro salute anime morientis quam huius neglectis totum dare ~~ecclesiis~~ ecclesiis dei. Nec vult
hoc dicere ex eo quod allegatum 3
est questione 14°. Quarto non licet ulli potestati seculari prohibere laicis ut non assignent aliquid de bonis suis clericis vel ecclesiis, aut ipsis in legendo modum ponere et mensuram. Prima pars est exposita quia non omnino pertinet divino honori et saluti fidelium. Secunda pars patet quia ibi modum et mensuram

fidelibus ponere potest ad spiritualem potestatem que
apud summum pontificem et episcopos que sunt clericis altiores
est requirendi. Sed cumque aliquis eger vel
sanus indiscrete vel excessive se habuerit
et in disponendo testamentum de bonis suis et
in preiudicium rei publice aut heredum ut lex
¶ Item ita puto quod non negat quin spiritualis
potestas potest tollere contractum contractus testes vel
alia bona que olim fideles devote contulerunt
ecclesiis legitime ¶ Item secundo satis clare
exponitur quia plus est datum et
legitime devotum possessum auferri quam
tribui ne detur ¶ Item tales contractus sequitur
diminutio divini cultus et indecens metu
auctoritate et subiectionis pauperum. Et
redditibus seu censibus quibus fundata sunt
monasteria. altaria capelle. hospitalia
pro animabus mortuorum ablatis cessat
ibi divinus cultus. cessant suffragia pro
mortuis cessat elemosina. Que prestare
impiissimum esse ac dampnabilissimum nemo
dubitare potest. ¶ Item constitutio prin
cipis vel cuiuscumque potestatis obligare
non potest clericos vel laicos ut dent census
vel redditus a se iuste possessos cui
cumque redimere volenti pecunia summa
a superiori determinata. ¶ Patet quia ad istud
sequeretur omne dampnabile malum in
deductione precedentis positionis illatum.
Sequeretur insuper quod fundationes altarium
capellarum monasteriorum etc. que prius firmiter
perpetue fuerunt temporales et instabiles. Sequeretur
quod in potestate secularium et quorumlibet ignorum
esset omnia etiam in bonis diminuere ymmo
tandem totaliter destruere. Sequeretur quod nulla
nulla fundatio perpetua pro divino cultu aut
operibus pietatis fieri posset. ¶ Item princeps
non potest facere ut aliquis vendat vel aliquis
vendat sua cuilibet emere volenti precio
a principe constituta. Ratio est quia nolentem
vendere rem suam non potest cogere
de iure ut eam vendat. Et si iustum
pretium princeps rei constituit etc.

pretium est in iustum omnino in quantum et dampnabile
est. Ut quilibet possit vendere rem
suam ut census cuilibet emere empti
vel redimere exposuit. Item preterea
si licet census non potest pro quo totaliter
fidelis aliquis emere cum bonis et securis.
¶ Absque dubio iniustum pretium est
pro illo quod in perpetuum debet quia
precio non possunt equale bonum sane
perpetuum aut quantitate. ¶ Item quod ipse sit
quo ad hoc de potestate principis
super laicos et subditos suos taliter
esset non tamen hec potestate faciendi vel alias
census vel res clericorum aut ecclesiarum
quia illarum dispositio pertinet ad potestatem
spiritualem que apud papam est et episcopos etc.
Sed tamen quod prefata dispositio
in ecclesiam illegitimis fidelium principum
de defendendis et inviolabiliter
conservandis rebus et censibus clericorum
et ecclesiarum. Ad idem sunt constitutiones
ecclesie plures que sunt in moralibus
preter illius principium potestati figere
non alligo quia res clara est.
¶ Ex extra grossa probatio secundum opinionem
meam est quod si alicubi emuntur
contractus quibus fit sic moraliter pecuniam
animis cum firmiter. Ita quod ipsius firma
materia tenet. Item omnes qui sic ipsum
census redimunt peccant mortaliter.
¶ Aliter non sic exponere clericorum
est. omnes illi fecerunt vel faciunt
directe quod iniustiam faciunt in preiudicium
et contra divinum honorem ¶ Item monere
debemus quod in argumentis que vides
proposita dubitari tacita sunt errorum.
Unum erat quod tandem omnia bona temporalia
fient possessio cleri ¶ Ratio est
tenendum laicos debere quia dotationes
cleri et sollempnes fundationes ecclesiarum
que olim fecerunt fidelium devotio
principum et aliorum fecerunt adde
gloria non committitur. Propter devotionem cessent

Ultima modicorum potentum et ditum
modicorum solum non auget temporalia
cleri et ecclesiarum et non ea diminuet.
et vero usurpatione variis studiis la-
borant. ecclesia et clerus bonorum gratia eorum
et ceterorum esto quod voluntate omnium temporalium
possessiones predicto modo ad clericos vel ecclesias
devenit. Ita non retinet nec re-
tinere debet. Ut patet ex dictis Au-
gustini allegatis. Sed reddent
ubi et quando necesse est ad sustentationem
indigentium laicorum et rei publice
defensionem conservationem et augmentationem
Igitur. Clericorum ergo decet dotationes
et census predictos et ecclesiis assignatos
procedunt ex fervore caritatis et devotionis
ad Christum et zelo ad ipsius fidem
et religionem que olim in modernis
fidelibus quamvis decreverunt et def-
fecerunt. Ideo non est tenendum
nec omnia temporalia vel licite venerunt
ad clericos sed magis est tenendum clericos
ne voluntate aliquorum ex avaritia
et tyrannide nimia laicorum
clerus et ecclesia predicti sit omni-
a bona collata temporibus dimittere et
ecclesiastica temporalia bona. Tercio de illo dubio
Decendo quantum fuit ad sit
opus maximi valo-
ris vivis et mortuis. Ubi
in primis supponendum quod homines
cuiuscumque conditionis et status sunt
habent se ad deum ut semini ad
corpus dominum ditissimum atque dignis-
simum. Ideo si homo omnia exteriora
que possidet vel in comparatione
eorum dispensatores sunt. Tria
scilicet exteriora ut et interiora bona
hominis ipsius sunt ut vires naturales
et bona sortis et virtutes omnia
bona haec interiora et exteriora
et deo concessa sunt supplicet

opus maximi valoris quod sit fit vivis
vivis et mortuis

mus hominibus ut fidei et religionis contrariantur
eius expediant et impediant ad supplendum
omnes voluntas et precepta domini dei sui ipsius
gloriam et honorem eiusdem dicente apostolo
omnia quecumque facitis ad gloriam dei facite.
Adhuc autem fieri duplex impedi-
mentum temporalia scilicet mediate et im-
mediate. Sic immediate est hoc
quod homines ad dei gloriam aliquis
quedam recommendat quedam recommendaverit.
Et cum sit sollempnes templorum con-
structiones materialium et corporalium
et apparatus magnificus. Sunt omnia cum
magnificentia et excelsu dominum venerantur illum quo
fuit. Bonum est quod deus in gloriosis
ornetur quod per cultum tamen sollempnes
erigunt structuras interius et exterius
ornant. Simulacra picture. Apponunt
sculpture. Preparant vestes preciosas.
calices. cruces. libri organa.
et similia quecumque divine glorificationi
requiruntur. Ceteris mediata quibus perficitur hoc
et decet decorum. Unde certa quod sunt
per quos mortuorum et vivorum divitie
mediate seu per vivos et pauperes ad dei
gloriam impenduntur. Sic utiliter et fit cum
ex divitiis pauperibus succurrit laicis vel
clericis religiosis vel secularibus. Adhuc
ad eundem finem immediate vel scilicet
immediatam expendi solet. Sic hoc est
fit. Cum ex singulari devotione et gra-
titudine res vel pecunie offeruntur deo.
non habendo respectum ad utilitatem comodi
inde pauperibus proveniret clericis vel
aliis. Hoc modo Maria Magdalena
ex fervido impetu amoris expendit
unguentum id est preciosum ad honorem Christi quod
fudit super caput eius. Et licet hic
impedierit quod ex eo pauperes non ha-
buerunt profectum. Tamen non fuit ca-
pendium Christo dicente. Bonum opus

in me operata est. Et a ihu hortatus
xpm / Reddit aliis imitabile exem(plum)
composuit suo devocionis exercitu / Pre
cepit inde singulariter in tu / Sollicitus
exhibet que meruit. quod si mulier
ungenti amore xpi pauperibus distri
buisset / Item et tres reges exemp
li contemplacione et devocione xpo in me
diate offerentes aurum thus et mir
ram plus meruerunt quam si rebus
eisdem pauperibus amore dei disposu
issent. Et non despexerunt reges na
to illa dare ut [illegible] pauperi
bus [illegible] credentes xpm esse eius
[illegible] et [illegible] eius [illegible] pariter
obtulerunt munera / corpus obtinent
tendo / et xpm regalem dignitatem de
clarando / Item in ipso dominum magnifice
extollendo / Item non sunt oblatores
corripiendi / eo quod non indiget ut
ea illa relevaret [illegible] inseruit
Item si sit / quando eque [illegible]
oblato in holocaustum sunt predicto /
quas res oblatas ignis dei extollit
despiciat / Predicto ergo pro dicto ipsum
et uno tempore / qui in meditate ab [illegible]
adiuvant non deo alii afferunt.
vel ad xpm honore vel ornatum quam
quod inde [illegible] pro sensu recipit / Item
in iis in tu exhibet atque data / quod
si oblacionis valor pauperibus distribu
eret quod longe magis / Item non est
prohibitum quod offeratur deo de oleo cera
vel candelis. precise ut [illegible] capitu
lis ardeat in [illegible] vel altaribus
in missis / et alia aliter in officia
divine laudis peragitur / Item non de
cet [illegible] in [illegible] eius ... ipsorum
[illegible] sine luce [illegible] ipsum incipiente
dente quod vicit illuminare omnem hominem.
Item domum dei vel templum
deo [illegible] honoride [illegible] nocturnum
[illegible] magis [illegible] luce [illegible]
[illegible] Item dicitur [illegible] igne ar

dere et lucere [illegible] quam ipso
igne divinitatis [illegible] altissimi
et [illegible] in ardescat et de
puratus [illegible] sit quam [illegible]
[illegible] et [illegible] devocionis
incitamentum. quia templis esse
debet non [illegible] absconditum
sed in luce [illegible] hominum obi
cientur / Item [illegible] pluribus sit
in superioribus [illegible] sunt aliqui
[illegible] offerendo deo can
delas ardentes. quod precio eius con
solendo pauperem / Item [illegible]
[illegible] si [illegible] devocionem eius
qui offert / vel [illegible]
[illegible] vite
[illegible] / quia [illegible] pro
flamma extinguunt Item [illegible]
[illegible] et in [illegible]
[illegible] recipiunt / Item
per eius oblacio. augmento de
vocionis et in [illegible] fi [illegible]
quod [illegible] peccati [illegible]
Item [illegible] et [illegible]
[illegible] / Item [illegible] ne [illegible]
videatur non est [illegible] oblata
candela deo [illegible] ut
[illegible] / quod
[illegible] ad [illegible]
[illegible] recipiunt. ut pro
[illegible] vel [illegible]
qui in nomine [illegible] de nulla
re [illegible] in [illegible]
[illegible] / Item quod [illegible] in
[illegible] et ad [illegible]
[illegible] et aliorum [illegible]
[illegible] / Ubi [illegible] in [illegible]
oblato candelis [illegible] no[illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] / [illegible] in [illegible]
in [illegible] pro [illegible] sa
cerdotum vel pauperum aliorum / Item

Offertorium quod fit deo oleo cera et candela gratia sit [illegible]

Candele oblate [illegible] ardere
[illegible] in [illegible] pauperum [illegible]

¶ Videtur sibi precipue de calicibus et aliis
ymaginibus et crucibus ecclesie et talibus
que cum velut necessaria ad divino cultui
alicubi habundant / Propterea debet
in usum pauperum redigi quia illa sunt
custodienda et pauperes fame perire
¶ Accipiatur 2 n. dicto ut sicut sanctuario /
auro argento et lapidibus pre-
ciosis que sunt in illis vel sufficiant et ves-
tiant in operibus quam ut auro ligna
et lapides fulgeant / et pauperes
nuditate careant / Hoc ad intentionem
Ambrosius dicebat in libro de officiis
Aurum ecclesia habet non ut servet
sed ut erogat et subveniat in necessitatibus
Quid enim custodis quod custoditum
non adiuvat ¶ Nonne dicturus
est dominus Cur passus es tot in-
opes mori fame et habebas aurum
unde ministrare potuisti cibus aliorum
Si dicitur — Quomodo n. dicetur sic in templo dei
ornatus dei ecclesie / splendit / Aurum
sacramenta non querunt / nec auro
placent que auro non emuntur /
Ornatus sacramentorum est redemptio captivorum /
Ille verus est thesaurus domini qui
12 q. 2 c° — operatur quod sanguinis eius operatus est
Aurum — et similia multa vide 12 q. 2
capitulo Aurum ¶
Sed in multis casibus potest occurrit quod
dedicatione superius dictorum ¶ Primus
est ut impendere de bonis suis
pro sustentatione ecclesie / et ut expendere
equaliter pro cultus divini ornatus
quod sit melius ¶ Secundus casus est
ut impendere pro pauperibus / et
in ut impendere equaliter pro structuris ecclesie
vel calicibus etc ¶ Tercius casus
patet est ut impendere pauperibus
magis indigentibus et ut equaliter
exponere pro melioribus minus
indigentibus ¶ Quartus casus est
ut impendere pro operibus preciosis.

Corpus ut impendere pro structura ecclesie
et pro ornatu divini cultus quod melius

spiritualibus et ut impendere pro operibus
preciosis corporalibus ¶ Ubi ita est inter
impendere pro aliquo missus et inter
impendere equaliter pro tot pauperibus
¶ Respondent quidam in similibus dicta su-
¶ Primus casus expeditus est per hoc quod
melius est impendere illis qui in meditati-
sunt ac magis ad dei honorem et reverentiam
vel pro hiis que amplius fiunt seu effi-
catius proficiunt fidelibus ad devotionem
et salutem ¶ Et ergo pro dispositione templi
in illis que ad huiusmodi magis et cog-
nitionis faciunt salubrius impendit
Et ita est de dispositione formata et me-
sura rerum ecclesiarum que pro divino cultu
solet pendere ¶ Dico inquantum
quia et in illis et ecclesiis sanctis sunt
in veteribus vel in culpabilibus committitur
excessus / unde nec et superflua edi-
ficiorum et sumptuositate / et sump-
tum pro illa excessum est causa
secundum in aliis possunt legere apparet
si ad dei honorem et fidelium salutem /
Quod in talibus preter necessitatibus et superfluis
prius sepe culpabiliter multa ex-
pendunt quod superiorum pauperum reli-
giosorum et aliorum debent ¶ Alia exp-
cuius est dicto templum humile simplicis
forme plenius de devocione in eo deo
colentium / quam templum magnum et
ornatum gloriosum de devocione vacuum
/ Immo forum quod spelunca latronum /
¶ Anticus n. dico de gesta templorum
quod de fiat in eis devotio fidelium
et pauperum clericorum ¶ Preter parte
dei pulcherrime exteriorum ecclesie ubi
non est sanctitas vite in clero et plebe /
Propheta dicit Domum tuam domine
decet sanctitudo in longitudinem dierum
sed in clero et plebe ad ipsam pertinente / Non de lapidum pulchritudo /

q sibi gta no e qn sit dco capit q
ceteror pulcdo templi e / et sine ea
sumpt e / Alibi ait . e deo pulc
domus z tempis hospes est pulcra
corpa z tpis est / Accipiat z in
censu eet seis auro z argento et
lapidibus preciosis sustenti pauperum
miserie q t hanc superflue ornatus
operis tuble z relique / Hoc d prima
.2. Secunda qsta . citur / Cap animo
impedere p sectis vel vasis diuini
cultus z impendere q ls pauperibus
Indigat qsta q tenendu pt secs
hui exceda p qsta primu . at eo
illo Crisostomi supra allegato
q dicebat / Qui domum dei edificare
da pauperibus vn viuat / et edificasti
vdeo domum dei / Impedificasti m
hones hinuit / Deus aut i holis scis
no tn medit pp tatu i pedere dn
no pauperibus z inclyti dedicati domo
ec pauperibus ad dei cultu i ca/
dei z p pterne ad dei cultu i ca/
Unde tm p illis impedendu e.
z pmittendu pauperes same mori
locu loco z tpe q v vbi qz impedendu
e de temporalibus q z ecitates pau
pm vcauit . z diuini cultus honestas
expostit / Nc debet sic de hoie
q supe st alius z lauos fame pauperes
vt desiciat diuini cultus i sectis et
aliis debite honestates z pollicitos
Nec tm excessiue impedendu e.
p illis vb ut fame moriu pmittat.
vnsei qz i vcaz ceterum vitandu e /
z vtabile mediu amplectendu
.3. Tercia qsta . est vtr impede
tem p magis indigentibus z i pede
te p melioribus vtatate spualibus
sm mi / Ubi hc notu z q lag
dicit ovui facit sole su e q
sup bonos z malos . hoc e eque
bn facit de celo q adqaz et
uitate pruderatz aliis / tn homo

i pruidendo indigentibus . discretio hic
debz mat bonos z malos / z ibi
dolus adeo qsta ppulg ipse
dat / ubi dc plus hono / z ibi
aliis q plus petitos inde esta
mat prucem / Iz dicas cu ho
i hoc dei largitate imitari no
debz / Ipm q ideo q de nouit
z pt eo abusoribus bonor q ipse
dat meliora eliret / ho aut
sit no pt / ideo ei canendu z
ne det abusoribus bo q de sibi
fidelis ad sui hone dispensa
da dedit / Ex hiis patet
aliq / Iprimu e / q no e qsta
i vor iniuti q q iniuc / si mag
q quando ptinebit miserie
e ut patet i cetu . plus
mereatur actis pibz q mis misco
sucurrit q melio . et admi
rat dispositu vel amplius
sincte dei debitu cogit
Hec q vtiq pz q maioris
mit e opus pric q iniuto
ppibz par q semp mis
/ Ito q pint i nobi z le /
/ Itm q mis se iniucre potest /
/ Itm q admitio dispoit q
sempor uz dr q pius / Et sic
q actis pibz salubri q imp
dit p indigentibus clarus q later
z salubris p religiosis q de
votis secularibus hoc ex eadem rati
one deducit / Tm pri le e
q mat opis pietatis impimi
inti sunt i illa q ingrom
deu z hoiez du merens puguat
hanc fidelibus fiebat apz
q mat ex pauperes ipse sunt
qo optimus z deo acceptissi / R /

Unde et patet quanta virtus fuit ad hanc
oblationem eius in quantum si passionis
perpetratae ipsi vincti / celum ad
suscepcionem ipsius et partu magnum
pondus auri obtulisse ¶
¶ Certa conclusio est inter impendente
et operibus pietatis spiritualibus et
impendente corporalibus in operibus misericordie
corporalibus, quamvis in hac quaestione
melius sit visum et status dispicere
in pietate sacerdotis dubium ¶
Ubi dicam et longe melius est in
pondere operibus misericordie spiritualibus
quam corporalibus ¶ Tum quia misericordia spiritualis
quam corporalis ... [illegible] ...
libus quae consurgit ex peccato et errore
in anima / maior est misericordia quae provenit
ex corporis molestia ¶ Tum quia magis
bonum recipit ex operibus misericordie spiritualibus
quia meditationibus illius error tollitur
et fidelis infirmitas / virtus gratiae
et fidei in firmitate / virtus gratiae ne-
tur / et contrarius reducitur / Ipsis re-
dit et desperatio abscedit ¶
illud
Hec omnia facit spiritualiter illud opus pietatis
quod est verbi dei predicatio / quae gignit
catholicam conceptionem fidei sacramento /
¶ Tum quia talem opus quod est quae medium
edificat domus dei spiritualis quae
est ecclesia et quibus mentes vitalis sunt et
illuminatae celestis spiritui fulgoribus
refugat a vitiorum squaloribus. De
pingit virtutum imaginibus, propter quod
mentes quantum reddit dignam deo
quantum / Tantum vero pietatis
operibus quo corporalis misericordia tollit
tantum bonum consequitur / Ergo pietatis
opus spirituale dignius est proponit /
¶ Certa conclusio est inter opera pietatis fuit
inter impendente per missam et im
pendente per missas ... utrum eius
illorum operibus sit validius ¶
¶ Pro qua pono aliquam conclusionem
est / quod licet inter illa quae fit sollet

Opera pietatis inter impedente per missas et impe
dente per missas est illorum opus sit
validius /

per mortuis efficacior sit oblatio eucharistiae
non tamen opus est multo maioris simpliciter
valoris ¶ Prima pars huius propositionis patet / quia
illa oblatio sicut represent(atur) a tota qualitate su-
delium / tum sicut in se est quod deo ca-
rissima est ¶ Item oblatio illa in mo-
dicum est addita in maiori virtus passionis
Christi quae fons est totius propitiationis etc.
¶ Secunda pars patet quia opus maioris va-
loris de genere videlicet esse ad dei gloriam
impendere vitam corporalem pro vita spirituali
dicente Christo quod nemo maiorem caritatem
habet quam ut animam suam ponat pro amicis
suis / Iterum offerre se deo in igne
per mortificationem carnis hostiam vivam
tamen nobilius obsequium videlicet sicut aliquis
potius est oblatione eucharistiae /
tum dicitur a beato Gregorio quarto dialogorum
etc. Hic ubi de valore sacrificii al-
taris loquitur dicit. Sed necesse est cum
haec agimus nos ipsos deo in cordis
contritione mactemus / qui passionis
dominicae mysteria celebramus debemus
imitari quod agimus / Tunc ergo vere
pro nobis deo hostia erit / cum nos
ipsos hostiam fecimus ¶ Item
opus praedicationis quo fit conversio infidelium
ad fidem et peccatorum ad meliora / videtur
esse maioris valoris eo quod oblatio
sacrificii altaris pro se videlicet solum
bonis prodest quo ad opus operatum
illud autem opus prodest bonis et
malis et reconciliat mortales culpas
et conferendo spiritualem gratiam ¶ Secunda
propositio est quod actus oblationis eucharistiae
ex caritate procedens validior est
simpliciter ex tenere misericordie actu ex equali
caritate procedente in alia materia quacumque /
patet quia ille perficit rationem unitatis operantis

sacrificium offerunt et aliis. Et sic sicut sex
operibus operatur cum vult non de actibus
ex caritate procedentibus in maturis non
sit contemnendus. Igitur Ergo invenit potest
cum caritate missam celebrare
et salubriter quod precipue clericorum debe
ntur. De isto propterea est pius opus spirituale
quod et imminet fidelis tollit mortuorum
corporum et spiritualibus vivorum infirmitatibus
ne dubitatur. Igitur Dicit autem quare
quod nos solum de operibus hic et nunc
locutus est ut infra 24. dicit es enim et
dedistis mihi manducare sitivi et
dedistis mihi bibere etc. Non dicit
recepistis sacrificium et obtulistis
mihi vel aliquid etc. Sed nota quod de
manifestationibus et promotionibus ibi lo
cutus est operibus pietatis. Supponit spiri
tualia opera pietatis nutrientis via
etiam ut ipse liberatur. Ex quo morum adiecto
eruditio ignorantium iustificatio
peccatorum et huiusmodi quod corporalia opera
pietatis mittuntur et consequenter illa ecclesi
astica. Sic ista et corpus excedit
corporis sed terrena principaliter et
ad quartum quantum quia scribis salu
bria et mortuis in pendens de bonis
per celebrandis missis quia per relevandis
defunctorum miseriis. Clarum est ex predictis
premissis et etiam de donationibus.

Tertio quebatur utrum executo
res testamenti preferant laicos magis
quam clericos. Respondetur quod sic quia bona que dis
tribuunt laici in suis testamentis vel alias
ipse corporis. Non sic autem bona clericorum
que distribuunt vel debeant ordinatione mo
rientium testamentis. Igitur non dant tam
de suo quam laici. Igitur ceteris paribus

laici plus merentur de suis distribu
tionibus temporalium executores. Sed tertio clericus non
potest hoc propter capitulum. Si quis de clericis de
mensuratione. Clericus dicit ecclesie
rectores quod licite sibi et cle
ricus quod dicitur quia de sorte domini sunt
vel quia ipse dominus sors sive pars
illorum est ut dicitur Deuteronomii 18. Non est
ipse cum hereditatibus eorum. Et
ecclesia. Pars mea dominus et non quia
ecclesie dominus et ideo domini possessiones
mei et domini hec sunt quia si
aliquid aliud habent sunt domini
pars eius non est dominus. Ubi gratia
dicitur aurum argentum etc. cum istis
partibus dominus non dignatur fieri pars eius
hec ideo. Item clericus iure
scripto prohibetur non potest facere
testamentum de rebus ecclesie cum
illarum non sit proprietarius possessor
sed solum dispensator. Igitur si de
illis per modum testamenti dis
posuerit invalidum erit. Item
clericus beneficiatus obligatur
ratione sui status bona beneficii sui
que supersunt sustentationi in pios usus
quantum impedito illa modis
predictis pro salute vivorum et mor
tuorum fidelium quia illa eorum
detinentes vel obtulerunt. Laici
autem non tenentur ad hunc modum obligatur.
Igitur si temporalia sunt equaliter pie
distribuunt magis merentur. Non
sequitur quia clerici dantes parum
plus de bonis ecclesie dant quam de
suis etc. secundum scotum autem
bona clericorum principium sunt. Quare
quod merentur laici quam dant non
quia recipientem sed dantem
Item illa de qua laici prin
cipaliter magis laboribus acquirunt.

testamenti executores utrum magis proficiant laicos
quam clericos

et eius gradibus conservat. At clericus
magis indiget propter defectum cu-
ram et cure committitur similiter
Igitur de illis pre impedientibus
plus meretur quemadmodum vi-
dua que de non esse minuta ob-
tulit illa in templo plus
meruit. Patet de beneficio largi-
endo vel offerendo quam alii qui
de suis habundanciis multa obtu-
lerunt ut habetur Luce 21. In esse
arguit sic ex illo qui minus pos-
sidet de ubi sufficiebat. Item
ex suppositione illa habetur quod non minus
obligatur laicus dispensare bona
que sunt sibi dispositione divina legis
quam clericus quia talis omnia bona sunt
eius dei tamquam universalis domini a
quo illis unum dedit sit alii alter-
um plus alii minus ut unusquisque
bona domini sui ad tempus sibi concessa fide-
liter et salubriter suis beneficiis
sicut voluit impendat et dispen-
set. Item non quod laicus licet possessiones
quasi possideat temporaliter et aliquis modo
eis uti quibus non licet clerico. Ut po-
te cum eis mercando, concurritur sic ar-
guendo: conversationis dispensatio
et sic non sequitur quod minus obli-
getur bona eius ad non unum specifice
concessa vite et fideliter secundum dispositionem
voluntatis domini sui dispensare quam clericus.
Item ideo licet si quis uterque bonum
temporaliter qui laica possidet sit quasi
magis proprie corpus quam sit clericus
bonorum beneficiorum, tamen non est
plus meretur ceteris paribus in pietate
dispensatione spirituali quam clericus qui sunt
Hic quod ut aliud. Item ostendit
imminet non facile est
invenire dispensatores fideles
quoniam multi sunt male dispensatores

vero quod fidelis in veritate. Ideo ad videndum
plenius de dispensatione temporalium quo pertinet
tam clericorum sicut secularium quorum dispensatio committitur
eis commissorum. Item quidam tenet
decimas iniuste et iniusto titulo tenet et
corpus bonorum male impendit. Quidam eas
iniuste tenet et corpus bonorum pie expendit
Quidam tenet et male tenet et tamen corpus
male expendit. Quidam iusto
titulo tenet et iuste tempore temporalia
dispensat. Omnium sed sunt optimi. Item pre
non secundum sunt pessimi. Item quod sunt
medii qui male tenent et pie expendunt.
Et qui bene tenent et male dispensant.
Secundum meum iudicium malos puto esse
periculos quia magis offendunt deum et iniustos
cum tamen non committunt dispensationem necesse
sunt iuste non remittit. Ut sunt
sicut de eis secundum quod committit. Ut de
dispensandum se tamen ingerit
et illas ad mensam domini expendunt aliis
quam deus dispensationem committit. Quidam dispen-
sant et fideliter dispensat. Item
sanctorum et fideles dispensant. Item
primo sunt quod ad statum dispensationis
spectat. Ut potest quantum ad statum dispensatorum
sanctorum tamen non possit se assumptum
Non ut si illa non intrant per ostium
vel per simoniam aliquam seu collusionem
vel potestatem occupant male sed pater
Item habet in primis et verum ipso
tempore per adulterium et quo se
tempore parte perfecta et alia quam simonia
que aliquis sibi facta per simoniam illum
non habeat ad capitulum et tamen bonum
non tenet quod tantum tenendo non peccat
Et tamen bene dispensat et fide-
liter in statu bene et ligit et fide-
liter dispensat ad mensam dei quia aliquando
dispensat ad mensam. Et si vero etiam
sibi assignata sunt quia si vi est alicui
non dispensandi illa bona non habeat
Et de dicto clerico quod est quia sine iure
tenet et bene dispensant. Ubi multi
pessimi qui certas personas peccatum
et ipse tenet et corpus bonorum
male dispensant

de tempore vasma

Nota illius
iustitie dec
ecclesie

dispensatores fideles quod sit

p^a q^o

Sed per formalem inspectionem et finaliter. Sed
dubium illud pono aliquas questiones quarum
prima est. ¶ Clerici de bonis quesitis
ex proprio vel ex propinquorum successione
[illegible] cuius sunt non intuitu ecclesie
sed persone vel de acquisitis per artem vel ar-
tificio vel alias possunt testamentum facere
et donare inter vivos. Respondeo indu-
bitatum est quia et rogare decet et
iure scripto confirmatur et ea evidet
que allegari non oportet. Sed non invenit
[illegible] et disposuit quia si essent presbiteri
vel plebani in mobilibus vel aliis que
nobilis [illegible] sunt ex proprio vel
negligentia de predictis bonis eorum te-
net ipsi vel heredes eorum dampnum
esse restituere. ¶ Attendat tamen
quia si de neglectis [illegible] temporalibus
oportet reddere aliud est si non solum
temporalia sed et spiritualia neglexerint pro-
cul dubio [illegible] iudicium non
evadet. Videat quoque quanta sit diligentia
quo esse suo possit ut in eo
peccat quo se et aliorum salutem de-
bebat. ¶ [illegible] est an si clerici

2^a q^o

de rebus ecclesie mobilibus testamentum
facere non possunt de iure contineat
de immobilibus. [illegible] quod verum [illegible]
[illegible] in sancte ecclesie [illegible]

ad

est. [illegible] clerici [illegible] si non habent
ut [illegible] possessiones. Sed secundum [illegible]
constitutionem [illegible] quia sunt
[illegible] non possunt per modum testamenti
[illegible] commisisse [illegible] quarum
temporales et [illegible] ut [illegible]
[illegible] est [illegible] quia [illegible]
[illegible] pro salute anime sue sine
[illegible] in mediate ad dei honorem
et aliorum salutem dispensandas [illegible]
[illegible] clerici [illegible] sint
[illegible] relinquens [illegible]
[illegible] sibi [illegible] proficie [illegible]
temporalibus [illegible] [illegible]

fide ut de bonis ecclesie dispensando
plus faciat pro salute anime sue
[illegible] laicus moriens de bonis suis
testamentum condendo. ¶ Item si
clericus in egritudine constitutus de rigore
iuris de mobilibus ecclesie bonis tes-
tamentum facere non potest. [illegible]
[illegible] ecclesiastica [illegible] moderate
de illius bonis dare [illegible]
pilis [illegible] et [illegible] illius
qui [illegible] et esse [illegible] quod statu
non minus [illegible] proficiat
anime sue [illegible] si ex illis bonis
testamentum faceret. ¶ [illegible] clericus
testamentum [illegible] vel
in egritudine constitutus [illegible]
de bonis ecclesie predicto modo disposuit
[illegible] tamen [illegible] causa
mortem [illegible] possit vel
ad [illegible] vel usque ad
[illegible] ¶ [illegible] quod de
[illegible] ubi [illegible]
[illegible] de mobilibus ecclesie
Unde [illegible] et [illegible] explanare
[illegible] ¶ [illegible] pu-
blice [illegible] ubi [illegible] de [illegible]
[illegible] in ultimo [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] ¶ Cum [illegible] quod si
clericus bonis ecclesie [illegible] pro
salute [illegible] sit de illius et
aliis impedire possit pro salute
anime ¶ Certum est quod si [illegible] vel
[illegible] [illegible] pro [illegible] sibi
commisse [illegible] in infirmitate
[illegible] ex bonis ecclesie remedium
sibi [illegible]
pro remedio anime [illegible] non
[illegible] qui [illegible] negantes esse
[illegible] in finem [illegible]
mere [illegible] vite [illegible]
non [illegible] non liceat

clericos moriente constitutos in possessione
consuluit / et in vita testamentarie
dispensatores / ita ipse ¶ Et tamen
est / quod non minus obligent laicos
bona quae habent dispensare secundum dispositionem
divinae legis quam clerici / quia licet
ex vita perpetuo oppositum / quod de his la-
ici taceatur / secundum sunt unius sui
in prima spiritualitate / enim / quia christus
dicit quae sunt / et caput unius sunt domini
corporis / Et mi de illis unum dedit
sed et alii alii / unum plus et
alii minus / ut unusquisque bona domini
sui / ad opus quod vitae sibi commisit
fidelis / rationabiliter et salubriter / unus
beneplacitum divinae voluntatis / unusquisque
dicit et dispensaret / Sic intelligitur
ex parabola christi de talentis / Et
ita / quamvis liceat / quod forte aliquis nimie
de temporalibus et aliquis minoribus
utitur / et in mobilibus non licet clericis
vigore cum eis intendendo / quamvis
gratia faciendo / consequentes ipsius
In non sit / quod unum obliget
bona eius / a domino unicuique commissa
vere et fideliter / secundum dispositionem voluntatis
domini sui dispensare quam clericus
¶ Et quia sed / quod licet secundum considerationem
bonorum temporalium quae laicus possidet
sint quodammodo magis sua quam clericorum / quia
sit clericorum / bona beneficiorum / tamen
non ampliori licentia / mereret dictis
privilegiis / Sunt dispensatores temporalium
eorum clericorum quod sunt ordinandum
¶ Et ex parte ipsorum et eius deducit
et solum primae rationis / Ad oppositum
¶ Et dicit quod videndum est quod
fidelibus in divite liberi / Et
quia videtur quod clerici non debent
contemnere / ¶ Ad primum dicitur / quod immo
clerici possunt habere communia ut patet 12
q. 1. c. Expedit / Et dicitur ad aliud.

omnes qui vivunt communiter dicere / ostendit eius quod
melius sit secundum statum primitivae ecclesiae
quando omnes credentes nihil proprium possidebant
/ et erant eis omnia communia / vel
locutum / non de praecepto / sed de consilio / vel
intelligitur de clericis religiosis quae re-
nuntiant propriis / Alii dicunt quod quae
omnibus placet / et in more toto ecclesiae / aliam
adeo praeceptum / et studium divini cultus
erat quam sit deus / dum in medio ipsius quae
nunc debet aut clerici non deberent
propriam possidere / ut dum crescit ecclesia / de-
ficit in ipsis quae ad divinum cultum pertinet
/ et in quo ideo in religiosis / ideo in medio
et circumcultum angelis exhibent / dicitur
in collatione ecclesiarum vel per dominum / quia clerici
quae habent / ut dicit dominus / et ut
in eis ecclesiam habere ¶ ¶
Et circa hoc interrogat
autem alius dicere aliquid ¶ Primo
quod fuit / quod in primitiva ecclesia fuerunt
omnia communia / In exemplo clericorum
¶ Et secundo / quod status vel modus vi-
vendi fidelium quo omnia in communi
fuit / Et an ¶ Tertio / quod autem
primitivae ecclesiae / quod omnes fuerunt
omnia communia ¶ Ad primum / non
ex voto / sed ex perfectione caritatis / Un-
de dicitur / Luc 12 / Nisi quis renuntia-
verit omnibus quae possidet / non potest meus esse discipulus / Renuntia-
verit omnibus / quia ita libere vult unumquemque
dare quae possidet / ut tamen mente
cedat ad eos / ¶ Relinquere vero
dicitur perfectio et omnibus / quia dicit temporalia
postponunt / et per eos cetera
in hoc / ¶ Et secundo / quod solet perfectio ca-
ritatis / sicut medium dicit relinquere
sed voto / sicut fuit in ecclesia primitiva ¶ Ad
¶ Et tertio arguitur / quod non debuit
status ille mutari / quia non licet dicere

Relinquere / relinquere omnia

Renuntiare omnibus

Status primitivae ecclesiae omnia communia et quare

3 m°

Racio boni de pecunia
Ecclesia quare non
imitatur eorum
statum cum esset
bonus [illegible]

.ad .3m

quod non fuit bonus. Si quo fuit bonus
convenit successoribus quod fuerint imitatores
eorum cum sit illum statum apostolorum
nemine quem possunt imitari debemus.
Respondeo quod licet ecclesia communiter bona non
recipit per aliquod tempus nunc eum. Sic
diligere deum et sicut ecclesia incedit vero
per tempus recipiunt immutare. Sed non
quod vno tempore magis expedit
quam in alio. Cum quo dilatata fuit
ecclesia per orbem et habuit pacem / unde
cum successoribus apostolorum apud quos
perfectio eorum remansit quod magis expe-
diebat quod possessiones quas precium cui
communiter vendere dabat apostolis / ut
illud distribuerent credentibus / daret
nobis ut precio posset convenire
pauperibus / quare quod more solito ven-
derent et non continebit immutarent
statum illum. Et primo sole matres
ecclesie habebat huiusmodi possessiones / et
providebat aliis / postmodum vero
dilatatum est ad aliud ecclesie / sicut
dicitur 12 q. 1 videntes. Et
vltimo cum quod non fuit quod non nunc fuit
vnde quod et capitulo quintum fuit fuit
primo istud nunc eo per applicacionem.
Vel forte apud aliquas fuit fuit
quod aliqua nunc eo periculosius 12 q. 1
futurum. Ad tercium / vnde possunt
dicere doctores quod quantitas illa a principio
solum fuit apud ecclesiam de iudeis /
vnde et paulus fratribus collectas apud
quosdam de gentibus pro illis de iudeis
dicebat 2 corinth. 10. vnde in misericordia
sua destinavit in corde suo / quod non
necessitatibus habebat quantum. Sed fuit autem
huius rei multiplex racio. Primo non habe-
bunt eorum possessiones / quare magis
sponte sua eis suscepit cum in iudea / quod igitur
tibi / que quod in iudea erant ita
fecit ecclesie eorum / et ad tantam promovit
perfectionem / ut omnia contempnentes pa-
trimonia dei sed propter amorem proximorum
/ quibus ut omnia melius comunicare possent
vendebat possessiones / sed ponebant
precium in pede apostolorum / ut distri-
buerent aliis sicut patet actuum 2 et 4.
Secundo / sed secundo fuit in
iudea / sunt providentes apostoli non
licuit in iudea aliquas possidere quam sicut
ad expensas sunt / ut habiles es-
sent ad eius magnitudinem 12 q. 1
futuram. Tercio racio exemplaris
cum non alibi de iudea exemplum
primo fides christi inicium fuit / ut et
ipsi in aliis exemplum perfeccionis habe-
rent / ut fides efficacius per eos
dilatatur / ubique ysaias 60. de monte
excelsum super perfectionis dispende-
re quod evangelisto syon et habet
de maria sicut rebus. Contra
fuit fuit quod sic perfeccione. Sed contra
racio quod laici plus merentur in
distribucione bonorum licet per sui delectat
clerici beneficiati obligatur
racione sui status bona beneficii sua
superflua sive naturaliter in pios usus
nec impeditus illa in aliis perdat
qui perfluit vivorum et mortuorum fidelium
quod illa ecclesie dotaverunt vel opem
tribuerunt / laici autem non licet obliga[n]tur
obligatur igitur si equaliter sunt ea
pie distribuunt magis merentur
(19) Respondeo secundo ipsum cum laici ob-
ligantur et a quo eis superfluum pie dis-
tribuere / non quod etiam magis obligatur
obligatur bona ecclesie sunt impedi-
mentum ipsorum mentem / quam illa cum
corde et caritate pie distribuunt
quod si non essent obligati ad hunc
faciendum / Si autem nisi obligatio
arctarit / vel si quam essent non
distribuerent / nichil vel modicum merentur /

pro B° R q

obligato ad op9 piu no minuit meritu

Ita qui voverit bona distribuere q
n' sol daret pecuniam libertas tenent
z q sunt se ind'g faciunt. Item
bi dimittes ad op9 piu eet bon
statu dimitte meritu. Et meritoriu
minti eet observare osilia su ob
ligate ad illa p votu. q cu obligat
q no z vim. Sin pleiore requirit
volunte se obligare vote ad age
du h' et c. q solu v. age velle
vel promte. Igr. Iste res appt.
no laudat. S; ppetuis alicui.
adpstros petiue repit. Ne ipse
exhortet q ppetuale mita possidz.
laudandi e. qr inde no sufficit
Sz exhortet q eta q tz debite in
pedes dispensat. Alit q' rpt.
q' ad meritu distribuendi dicitur
an ppetuale possidet. Vl' solu
ad distribuend' gmisse tenent. Sic
clarum e q quis offendit dominu
qui meritis apparet vo dm sim
vel vult ex eis q sunt se fatuo
z no q dni. Et con dnt laudat
homines cu bona a dno gmissa
adse no refert. ne ipse expont
vel erogz. Sz ad laude dm z imple
tione sue voluntatis. Et ita est
in proposito de simo dei clerici et
laicis z de bonis q adeo vimis pro
dno henit. Sicut g' sine di
go rebus ipsis nece sunt. Ad dictis
dim dnte. Quecunq z orlibz tre
z plendo eius Osee st oes fere
silentes in meritis mortibus et
bones z silit. Sicut itaq
eet qr etia dimites pauperibus
d' bonis eta. dat ipsis de suis.
Ita sim prope mittes bona
clericorum pauperum st. Sequit q
meut laicis q dat no q
repreciam st. h q dicant igr.

Unde. qr z illa q dimitibus laicis sup
sut pauperum ee dnr. Vt patuit in de
ductoe cuiusdam gclois i superioribus po
sita q eet qd dimites tenet exponere
de suis habundancijs pauperibus distribue
Et adhuc amplius apparebit si attedat
quo vim e qd bona clericorum pauperum st.
Sz hoc ad ppetuitate z dominum intelligi
eet. pauperes no posset gmittere fur
tu i bonis ecclesie z rebus clericorum. Nec
etia dando pauperibus alicui facerent
Sz solu sunt reddent. Nec q' q' ad
dominum seu ppetuitate intelligi. vbi in
proposito decis reperit qd bona clericorum pauperum
pm st. Sz intelligi. qr ad debitu. i.
que clericis vel laicis superflue st pauperum
ee dnr. ex eo q ipsis debet clericis
q q' eis d' bonis illis no distribuunt
plurimum peccant mortaliter. Sic ex
vbis ipsis q' 21. z ex gclusione me
morata quantu i fine i meritis de co
tibus suscepes resumit cu pluribus
suis qr peccat mortaliter adi. proportu vt
gredente dno videbitur. Sed
gorstis q dimites q eta q super sunt
retinentes respect. Sz pauperibus inde
no tribuunt quadrupliciter videntur pecc
meruit. Primo qr pro cui gredendo
preceptu dei. Sz° qr rei efficiuntur mor
tis q gmittunt gpellente penuria
vt st furta latrocinia fraudes. Sz
iniuria z hmoi q expertus tenent gmitte
solet dicitur Salomonis puer 3° ne dediti
ne dedis in. ne forte egestate
gpulsus furer. Et priure nomine
dei mei. 3° qr rei efficiuntur mortis
om q' fame pereunt. Sic z q'to re
nequi sunt om corpus q pauperes facerent
gpetentis sepulture gentes. Sed
reus vita forbunt. illa d' q9 tenenti
pre impediunt magis laboribus acquirunt
z omnis gentibus gsunt. Ac talibus
magis indiget et pro doesticis
z onera gmittent similia q eis tenebunt.

dites bona superfluit
n. distribuendo pau
peribus q'ter peccant

et non clericis / sed de illis bonis sunt pie
impendentes plus merentur. Concordiam
videtur quod duo articuli maxime opinabilis
illa .n. textu°. xpi plus meruit
paupertas de bonis necessariis largiendo vel offe
rendo / quam alii qui de suis superhabundan
tiis magna abstulerunt ut patet Luce 21°.
Respondetur concedendo quod longe maioris
meriti est laicus et clericus de bonis necessariis
pie impendere / quam de suis superhabunda
tiis sicut ex auctoritate concluditur. Et quia
de magnis et necessariis clerici magis meritum
acquirit. Et si vero clericus et laicus de equali
veris necessariis vel de equalibus superhabun
dantiis tribuunt / teneo minorem solutionem
quarte rationis quod clericus tamen amplius meret
nec obstat quod laicus laboribus multis
curis et periculis / multa acquisivit / Ratio
exhortor non minus obligatur deo quod ei
semper est / pie ad honorem dei impendere /
ymmo magis. Quia deus 2° qui acquirenti
bona / dedit vires / dedit acquirendi in
dispositionem / dedit fortunam / Ipse nego
ciatores a periculis custodivit / Ipse spoliis
prohibuit / direxit in viis / amore
clericus et cetera. Apparet quod omnis negociator /
dives factus se amplius obligatum attendat
debere deo / cum directorem et amorem tot
periculis evasisset / et tot bona acquisivit /
quod pro corpore / et pro vita vel victus hone
neste potest cum singula / et de residuo pius
operibus vitam futuram in celis promereri.

Solucio rationis quarte vide in scandalis eodem folio et sequenti

Videndum est quare periculosius
de illis qui nostro tempore sunt
et bona eis commissa male im
pendunt. Et de quibusdam modis contingit
pro. Primo si clericus recipit vel alter
clericus vel plebanus expendit aliqua
de rebus ecclesie in meliorationem proprii
patrimonii. Secundo si rebus ecclesie clericus
et consanguineis suis non pauperibus
superflue tradat. Et ut faciat eos divites /

aut levet in statum superiorem de priori
terrestri. Tertio quando dat de bonis
ecclesie potentibus et divitibus non ex
promotionis vel utilitatis ecclesie / sed propter
laudes et pompam seculi. Quarto
qui impendunt bona ecclesie in superfluis
edificiis sterilibus animalibus vestibus
vasis aureis equis canibus ve
natoriis et ... / qui ad curiositatem
et vanitatem pertinent. Quinto quando
ecclesie bona pessime impendunt
qui tribuunt ... in hoc ut
meretricibus histrionibus et aliis si
similibus hominibus. Sexto etiam
ultra ecclesie bona expendunt
agentes clerici et prelati ymmo episcopi
... et in
dei ... magis / quod
in prelatis odiosum est et valde damp
nabile tamen quod episcopi et prelati ecclesie
qui male impendunt ... dix
... raptoribus / ymmo
... raptores ...
non ... ecclesie et pauperum
spoliatores / pro quibus et divino cultu
... prelati qui de
bonis ecclesie vel ... substantia
sui de bonis ecclesie / pro explendis
bonis operibus suo statum in posterum
sed deteriori in superiorem est
et ante se raptores dicitur.
Apparet quod ... res alienas
in usu domino / dicit beatus Jeronimus
... clerici ... pauperum est
et quod domus eorum omnibus debet esse
communes peregrinis et pauperibus. Et
... ad ... est ... et
... possidet / quod nobis sufficiat
non ... illa ...
quod ... / non ... nobis
... Respondet
... ecclesie
ecclesie est ... dei / non clericorum. Et quod
clerici proprio ... sunt

Clerici qui nostro tempore sunt bona eis commissa male
impendunt

no fit ut eos suos q adipe te /
Et sic q liceat eos coperdere n
i natos usq destruat et i carid
pietatis / Alij dnt q ubi ivenit
dem d bonis eccie q pauperum
e / no mouet q adste et
dominium · sz q ad dilicu · i
q eis res eccie debet · ecc q
ad id q simpl e nca clericis et
diuino cultui / q q clici sustentari
tenet peccant psimum male
Ex · n · peccatis res ecce sunt pau
perum ecc · ipsi no possut comitte
furtu i ullis eccas et clicos
Sic nc clia dato cleos pau
peribus iniuria eos in lgem · sed
sum pauperibus reddenti / q qst
flun // Ex q q seque aliqui
// omni q clia superiores et
inferiores dcis modis mille
impedientes bona eccas pape
qrto mo peccant mortaliter //
Appz · q ut visu e comittit
raptu zimonie · qua e raptus
quis q cu viole · si solet
Ecia inla clia cleos · illos spo
liat q ex eos seruitu dnre
tenet / q no facit latrones
Jtec clia ut dcm z no sut
dni rerum eccie · sz solu dispe
satores earu penatores posit
a dno suo ut res eius spiritualr
ad honore notis / ad exercitum suos
cettercos / ad trita apostataz /
datis fide · dispensat Si
go dispensator ifidel dno
spiritualiter meret excludi a ciuit
dni sui · quanto magis q ifi
delis e dno deo suo mere
metur aliquo excludi //
Secudo seqt q clia q dcis
mod defraudat eos q ql hq

eccaz bo · opponere debent tem · adre
petitores · Scda si ut visu e tersedi sunt
raptores · quis e ut tenetur i restitue ex
parte bonis ablata / q n faciat no di
mittet eis peccata // Jo eo sz q ceteris
paribus plus peccat diues clicus male
diuitijs utendo qu diues laicus / q ai
e q laicus lic · peccet tn no icurrit
expli dme furti vel rapine vl sac
legij sed clicus ygz // Ex q ulterius seqt
q int omes modos illicitos diuitias
acquiredi i · ditari ex eccijs e periculo
sissimum // Appz · q velle ditari q ero
mo periculosu e dicte aplo qui volunt
diuites fieri incidunt in temptacoz et in
laqueu diaboli z desideria multa i uti
z nociua q mergut i interitum et
perdicoz radix · n · omnium malorum
e cupiditas ppi · ad thym vj // Cu
g clici q volut ditari ex beneficijs
uel eccijs multiplicas icurrut laqueos
predictos ut appuit / Ecce i textu //
// Jn no solu pdcis modis dicias
mille dispensando illaqueant petus /
z alijs mod illaqueant clicos · ut si ex
bonis patrimonialibus necce [illegible] bo
eccie [illegible] q · d · [illegible]
[illegible] · q · v · ca · ulcio allegatum [illegible]
[illegible] illos quent eccas [illegible]
sustentari q pntu z [illegible] ulla suf
fragat subsidia [illegible] aut pntu bonis
z operibus sustentari pnt si qd pauperum
e [illegible] sacrilegium pfato incurut /
z comittut et [illegible] clia [illegible]
[illegible] z [illegible] // [illegible]
eccastici clia i cidunt i laqueu dia
si [illegible] posuerit vel
cu bonis illis [illegible]
impediendo pecunijs / Et si [illegible] eccaz
[illegible] neglexerit [illegible] dni
[illegible] et no restituit // Debet

cum quilibet eorum alias plebanus sollicitus esset ut ecclesiam quam dimittit relinquat sicut eam recepit. Primo sibi attendendum est ut si secularis per eum non sentit. Et tamen ex hoc modo quidam contra [illegible] ecclesie sollicitudo propter sunt extra temporalium et circa ecclesiam sicut ut negligentissimi [illegible] eius. Et dicitur de sollicitudine spirituali ut per [illegible] temporalia eius [illegible] fuit [illegible] et loco regnum [illegible] sollicitudine ut [illegible] sollicitudinem non [illegible] esse [illegible] sed [illegible] et augeat. Sed ut sit hodie in [illegible] sed [illegible] potius quam [illegible] sollicitudinem hodie [illegible] in ecclesia. Etiam [illegible] quod sollicitudo prelatorum circa temporalia [illegible] tamen [illegible] quod sollicitudinem spiritualem posita [illegible] absolvit et deponit. Videtis enim quod [illegible] ecclesiastici [illegible] cum temporalibus ecclesie colligendis [illegible] studiis, quamvis multum foret si [illegible] sollicitudo esset pro bonis ecclesie [illegible] [illegible] et [illegible]. Sed [illegible] sollicitudo [illegible] iam [illegible] et usque modo [illegible]. Dicitur enim de [illegible] sunt [illegible] temporales ecclesie et cotidie [illegible] fiat. Quid potest dici [illegible] quod clericorum [illegible] temporalibus magis [illegible] ecclesie [illegible] magis [illegible] [illegible] sollicitudo [illegible] ecclesie [illegible] temporalibus et [illegible] temporalibus privilegiis et libertatibus. Immo promissum [illegible] regnum dei et iustitiam eius et omnia adicientur vobis. Querite ergo [illegible] primo regnum dei et iustitiam eius [illegible] non [illegible] dicit et [illegible] non adiciunt. [illegible] ecclesie adicientur non auferuntur. [illegible] sunt [illegible] de ecclesia

collecte in [illegible] / [illegible] mortis / [illegible] / [illegible] et [illegible] / [illegible] suo pondere plurimos [illegible] adhuc [illegible] impetu [illegible] [illegible] non [illegible] diviciis delectari [illegible] / [illegible] et ab [illegible] regnum [illegible] Quid enim [illegible] cupiditate [illegible] / Quid [illegible] talibus [illegible] morti / Quid [illegible] delectari [illegible] / [illegible]

Quaeritur [illegible] tyrannus ecclesie bona usurpantibus et [illegible] [illegible] usque ad [illegible] ab [illegible] [illegible] bonorum [illegible] et iustitia [illegible] / [illegible] non [illegible] / [illegible] / [illegible] plures [illegible] morte subisse [illegible] sanctus thomas cantuariensis [illegible] tyranno regi anglie [illegible] ecclesie [illegible] et [illegible] nolunt [illegible] restituere. [illegible] ecclesie bona [illegible] privilegia et libertates [illegible] nobiliter [illegible] / [illegible] / [illegible] [illegible] / [illegible] ecclesie [illegible] temporalibus [illegible] non [illegible] diminui vel auferri /

Dicitur de ecclesie [illegible] quod sit

Tyrannus ecclesie bona usurpantibus [illegible] sit usque ad mortem

Licet in casu contingente quia quamvis humanitas
in talibus est cum descensionibus spiritualium et
declinationibus ex toto ad temporalia. Non
magis proficeret ad dei honorem et fidem
salutem et clericorum vitam spiritualem esse
pluribus ecclesiis qualibet hodie operi
tecte necessitate. quia vita vel operatio
esse exemplis bonis posset plurime
sufficienter contentari. Hoc premisso
sit dictum quod est quod distet usque ad
sanguinem resistere tyranno invadenti
iura ecclesie. Primo modo considerata martir
tur hominis esset. Secundo modo si fiat
ex zelo divini honoris conservandi et zelo
salutis fidelium ex bonis ecclesie
percipiende. Tertio quod persone
isto respectu pro conservatione vel recuperatione
temporalium ecclesie hoc fiat. id est pro gloria
dei et spiritualium salute proximorum ago
nizat sancte moritur. Ideo iuxta
martirum gradus si occidatur continet martiris dignitas meretur.
Propterea sancte meditate quod non
solum qui dicte causa meditate pro
veritate vel iustitia occisi sunt martires
fuerunt. licet sunt in proposito quod dictum illi martir
i [illegible] apostoli et alii plures qui occide
bantur eo quod nolunt negare veritatem
et committere [illegible] ydolatriam ad quam
tyranni eos incitabant compellere.
Sed et alii martires fuerunt qui non
impellebantur sic. ut vel negarent
veritatem vel committerent iniquitatem
ut Iohannes baptista et alii qui occisi sunt
ab hiis offensis quorum vitia redar
guerunt et errores reprobaverunt. Et
illi patent esse in secundo gradu martirum.
Sed ultimi illi in tertio qui [illegible] sunt
occisi morte licet nullos praedecessores
meritorum sic contigerint. Hec illi sunt
innocentes ab herode occisi propter
interfectionem quaerenti. Et ipsum [illegible] potuit
esse pius et in quibusdam [illegible] aliquo

Martirum gradus sunt quinque.

tali occasione propter Christum vel eius fidem aut religionem
occisi sunt. Sicut fuit de pluribus sanctorum vel a
diabolis aut iudeis occisis vel a paganis pro odio
Christi quacumque occasione. vel si ad hunc etiam occi
derentur ab ipsis vel ab aliis infidelibus.
Ad hunc tertium gradum martirum venire
esse quod pro conservatione temporalium ecclesie. dico
respectu mortem sic. Hoc non ideo dico
quia ecclesia esset possessionibus sine defensione temporalium
ecclesie morti exponere non tamen revera. licet ut
ut ipse inde gloriam habeat vel splendidum
statum ducere possit. Et sunt de bonis ecclesie
largius providere. Multi fortassis hodie
longe citius tamen revera pro recuperatione et
conservatione temporalium ecclesie morerentur quam
respectu peccatorum. Utinam illo revera non mo
rerentur hodie pro iuribus ecclesie prelati
qui spiritualia omnino negligunt et solum temporalia
curant. qui terram premunt cervicibus. qui non
propter Christum sed propter se sunt. qui non curant
de perditione animarum sed solum de accumulatione
divitiarum. qui non persequuntur eos qui Christo
iniuriam faciunt. sed eos qui ipsos offendunt
aut in modico notum impetrant. Sunt
Sed quod hic moveri fuisset dicendum multa
de hac re. quia ut adhuc dictum est
quod neque prelatorum uno vel alio pro de
fensione temporalium ecclesie mori velle prelatorum
quam pro fide vel iustitia. Ecce tempus venit
erit magis fugiunt libertatem cleri
dissipant bona ecclesie et neque prelatus
se offert tamen usque ad sanguinem quam
non usque ad minimam in bonis lesionem.
Ista ergo est hodie quod ex cadaveribus murus
se opponit pro domo dei. Sicut quia milites
pro Christo. omnis pugnat pro proprio fisco. Omnis
[illegible] tior perditionis temporalis commodi
inhibet. amor boni iuris minores reddidit
cupido excecavit. ambitio adversa cedit
domus praelati totum peccatum hoc [illegible] ma
teria obmissa. Venio ad quartum

q̄ dn̄ martiru q̄ e / Et i ab z. lo fidi
vel xane religiois augede i regno
longiq̄ regnatq̄ ibide a fidelib̄
vl ifidelib̄ i mste attēdat q̄nq̄ ca
su. tarq̄ i ditor et fur. et alij ma
lefcor / Et i 1o. gn̄e n̄r̄m pt poi
s̄cs Colomanq̄ tu mo i aust̄a oci
Huis dig̃ssie dcis redeudo ad
cc q deb s̄t d̄ pctis cl̄icor̄ eo i de
bita q̄cctis h̄itu ne ct ep̄i. circa
Ip dc̄or̄ mitiga oe. Et addendu
Et no oem patm ip̄or i disp̄esa
tiu a eo neglu. i illic q̄missu
e mortale / Sz sepe solu veniale
Erit vz i modico excedut i dis
pesatiō vl d̄s ne. No. n. pnt
pūctat sic s̄c q̄ p eo n̄tt
exponendu z q̄l p̄ncipib̄ z p dm̄o
culen / z q̄ plus z q̄ minus
Et z no p̄ntt s̄t exlusiti p hoc
illi ep̄i z alij plati q̄ totu ip̄ate
q̄ d̄ eius collig̃e pnt. mchil vl
modico pie inp̄eso / exponut q̄
alti ne z ylit sui vani stat dco
ordibus. at ip̄is e i inde m dapans
ecclie notinis z salute fide q̄ni
Tercio h̄nt dub̄s d̄ errore q̄ mi
multiplicē vtusq̄ d̄ue stat
clericor̄ inf̄ior̄ vz z s̄rior̄ circa
ep̄alium disp̄esatōne q̄missore. Et cir
ca d̄ error car̄ q̄nior quo circa
spūalit delinq̄nt q̄sid̄ant adiuet /
Et z cu spūalit sit ep̄alis q̄p̄tt
longe detestabilior e clicor̄ er
ror i illis op̄ib̄ q̄ ip̄is ex eor̄
statib̄ i cubūt / vt p̄ote in errando
fidelium vbo p̄dicacōis / Jng̃sto
z dum s̄c oe sacramentor̄ / In vigi
dib̄ z i ip̄is ecc̄e dc̄isionib̄ / q̄
ad ep̄os p̄tinet z ad alios s̄riores
in clericos / Jtem i diuinis laudib̄
et ecclie oronib̄ / q̄ exp̄lorant /

Ercor clericor̄ et
sp̄on̄.

D̄stricionib̄ / vigilijs / et ip̄sis sp̄on̄ vbi
ecclesijs ad statu clicor̄ p̄tinentib̄
Quarte negli e. q̄ter i p̄socs
q̄ter error sit clicor̄ i ip̄is oib̄
q̄s dispone poss̄. deficiat a minis
p̄nib̄ q̄ in singlis ad plenu d̄est
bent clicor̄ negli e. z erroris
Ergo vt in paucis p̄stingā vbi
utz e cor d̄uoco i oratis / vbi
spūalis exultatio i diuinis laudib̄ /
vbi cruda. creaturm / exhortatio
defitieni / vigilie sup̄ q̄tem
q̄missu / vbi impetu cito decisio
vbi exp̄lo ce tui / imitat corpm /
Omnib̄ mo digne s̄tumta citat /
Et ip̄s su s̄tumit a m̄st et
dōq̄ s̄n suplint Et p̄dicatt s̄nt
strīt. Omnib̄ s̄ket Et se affligit
Et s̄athagit p̄ q̄sust ferre /
ad suntatz egestate / i ductōe
creaturm ad i dcdu vitale / In istis
oib̄ cct. sol ip̄e flammeus fu
i s̄uperio bq̄ / p̄fecte tenet i inferio libq̄ /
z indefessis vtsq̄ labor illius
oib̄ / Modo aut i vtsq̄ p̄nib̄
sz z maxime celestiu q̄ceff.
alicit / Error i frigescit / labor
s̄ulitudinis cutminut / spāps ect
s̄i solu cutminisset Godie s̄nt
in cleo z no nigrit cent / vt
pote absone i comede / viuunt
i q̄uunt / alicit i pellicat / Stet
p̄ne i vrsq̄ impletie totq̄sti
i negocitu / Doce i tate / vigi
lare i dortiae / Stude i ctende
dt s̄nn h̄nt modu i ecclis q̄lz
vide pt quo s̄pnt. ecclisti
vnus p cor statib̄ debita
ne dū cutminenit. S̄ plurim
in eor̄ opposita vsunt viuunt
Nouis at annocib̄ que
Nostrise potnet dissfripunt

Ordo clicor̄ q̄ sit i p̄es viuunt
clicor̄ vigilia p̄ti mula fit

q̄ntt legatur

Quia terrarum ingratum. Rerum humanarum
correctionis negligentia. Et decorosa
vita. Felicitatis ingratum est cupi-
ditatis negocium. Inter dedecus inter decus
intuendus et separandus. Quia tollit
distinctionem inter peccatum et non peccatum.
Inter peccatum mortale et peccatum veniale. Facit
ut non alliciat celestium promis-
siones. Non terreat spiritualium penitencie
comminationes. Aufert delectationem de
rebus invisibilibus dei contemplandis.
Tollit itaque sapere spiritualium et
deponit timore spiritualium. Quia nemo
delectatur in rerum pulchritudine sibi ignota.
Nec [illegible] simpliciter in caritate.
Nec fugit malum sibi absconditum.
Igitur delectatio spiritualium dulcedine eternorum
bonorum et timore periculum malorum.
Quia restat quod est in promptu. Inter hu-
mane declinatio totalis ad amorem
terrenorum. Et hic experimentaliter novit
[illegible] et gustavit. Quia non potest
homo vivere sine delectationibus.
Et [illegible] se convertit ad pulchritudinem
spiritualium aut ad [illegible] et suavitatem
corporalium. Corporum suavitates et pulchritudines
[illegible] mentem morum et alliciat.
[illegible] et [illegible] tamen [illegible]
quod spiritualium rerum dulcedines et delicie
[illegible] atque pulchritudines non [illegible] non
[illegible]. Et rebus spiritualibus non sapi-
entes non diligunt ymmo fastidiunt.
Quia sunt gustum infectum et [illegible]
tum fetore rerum [illegible]. Quia in [illegible]
[illegible] fastidiens rerum spiritualium
licet pulchritudo sit non delectabit.
[illegible] potest mirari quod magis de-
lectet eum pulchritudo in corporalium appe-
titu [illegible]. Et spes in spiritualium ap-
petitu [illegible] ut [illegible]
[illegible] obiectorum. Et [illegible]
est quod [illegible] appetitus inferior et sua-
vior est delectatio appetitus [illegible]
in pulchritudine spiritualium [illegible]
visorum. [illegible] posset [illegible] appeti-
tu [illegible] in [illegible] pulchritudinis
et suavitatis eternorum rerum corporalium.
[illegible] rerum spiritualium inferior est

pulchritudo [illegible]. Et magis attendunt
et [illegible] est enim pulchritudinis quidem
Igitur [illegible] virtute pulchritudinis rerum spiritua-
lium corporalibus. [illegible] potest intentio [illegible]
[illegible] magis conformes in [illegible] obiectorum
[illegible]. [illegible] quod olim viris perfectis
quorum delicie fuerunt in contemplatione pulchritudinis
et suavitatis eternorum. Omnis suavitas in [illegible]
[illegible] amarescebat. Et omnis pulchritudo
[illegible] mundi torpescebat in comparatione eius
pulchritudinis infinite. Hinc [illegible]
[illegible] dicebat beatus Augustinus. [illegible] gusta-
to spiritu desipit omnis caro. Et apostolus
cuius mens in celestibus conversabatur omnia pro-
pter pulchritudinem [illegible] mundi [illegible] arbi-
trabatur. [illegible] omnia detrimentum esse
[illegible] eminentem scientiam Ihesu Christi domini mei
propter quem omnia detrimentum feci et arbi-
tror stercora ut Christum lucrifaciam. Ad philippenses 3.
[illegible] contemplari
spirituales licet [illegible] videtur [illegible]
[illegible] delectationes [illegible]
[illegible] voluptuosas et mundanas [illegible]
[illegible] perfectionibus conspectus
obiectum [illegible] longe pulchrius
et suavius quam [illegible]. Et multi-
[illegible] quam [illegible] corporalia [illegible]
delicias [illegible] et plus admi-
rantur [illegible] dulcedinis [illegible]
[illegible] obtusum [illegible]
[illegible] non [illegible] non delectatio
quoniam [illegible] pulchritudo
considerari potest [illegible]
[illegible] attendere [illegible]
[illegible] adiuvaret [illegible]
[illegible] ad res
[illegible] pulchritudinis
[illegible] pulchritudinis [illegible]
[illegible] aliis
ut est in [illegible] figura [illegible]
et [illegible] pulchritudo
in [illegible] absolute [illegible] non
[illegible] sufficiente [illegible]
delicias [illegible] non
pulchritudine [illegible] rerum
corporalium [illegible] spiritualium [illegible] delectatione precedent

cleri [illegible] delicias [illegible] precedent

Visibilium dulcoribus ~~abiectis~~ tanquam fetoribus
talitibus et mundialium splendoribus velud
tenebris apprimatis / Sentimus quo a pari quam per
ecclesia qui spiritus spiritualibus deliciis suavis
in rebus sensibilibus ponitur non poterat quam plus
diligit lutum quam fenum fenum / plus fe
torem quam aromaticum odorem. plus stercoris for
mam quam iocundi floris figuram / Unde hoc
oritur nisi cordis hoc visum et infectum ap
petitum Sicut accidit quod nobilibus quod pulles
brit se magis placeat / et quod sutum mortem
magis delectant / Sic quod vero corrupta a
matis appetit dulce quam fetidum aromati
cum / et quod in spirituali pulcherrimum hoc de eis est
re quod de mundo eius amittit retinet. ut
intellectum esse dignatum / Magis ista
de hoc errore et malis quod contraxit
et inspectum vero clericorum / quam in residuo officio
celestium lucent tenebris positi sunt et ad hoc
debent / ... ut premissa fuit
non peccatis et devinitate fallat multe vo
luptates rerum mundanarum / et genitus subie
spiritualibus corporum ... mundi
alias glutit ac ne ... de ydiotis
et eos quod ... spiritum adeptorum
docti fuerunt celestium contemplacionis illius
adeptum gustantem et ab alienis spectaculis
retractos / fecit voluptuosos / ...
lum amatores vanissimos / mundialium ho
num appetitores / Fortis itaque ...
se ... et rerum mundanarum ...
... prevalent in clero / ... adhuc
fortiorem fecit concionis negligentia.
quam cupiditas et ...
... publicant / ... / ...
regnabit / vicius fugit / et quibus error
reddit / ... ne ...
firmus / ... concionis habens ab
... devinitate ... clerici et
... omnis eius subiecti rigore con...
... vigilate et assidue ...
deposito / ... libertate ... et ...
ablata / ... principes ...
in moribus ... / ...
... longe illi qui mundo
rerum ... ...

Clericorum mundanitas

Clericorum negligentia concionis

Ecclesia olim

Ad multa ecclesia pigrescit et diminuitur /
Nec litterarum studiis nec aliis bonis ex
erciciis occupati sunt / solum temporalibus et
tantum deliciis / ... indigne divina
quae corporis ... non ... vero
... corpus devens ... eius
... delicias et ... in ...
... ad illa ... /
... fuerunt ... et quo
... quam ... vite et ...
... fuit ... /
ezechiel 16. Ecce hec fuit iniquitas
Sodome sororis tue superbia saturitas
panis et habundancia et ocium ipsius /

Hoc decimo de errore clericorum ... et ...
... / ... adhuc ... corporis error
non minor ... plerique ...
... ceteris erroribus ... peior ...
... devinitatis ... / Error
... et ...
... fit ...
... error ... in beneficiorum et ...
... adeptorum ...
... et ...
... dum ...
... dicit ...
... error ... intellectorum parvis
errorum ... / ... /
... / ...
... error quo manifeste
... / ...
... indignum et ydoneum ...
... et ...
... / ... et dignum ...
... / ... hodie ...
... / ...
... adhuc ...
... / ... illud
... / ...
... dignus
et ydoneus quod ad salutem plebis ...
... / ... /
ut ... / ... exhortationibus
... / ...
... fiebat. felix ecclesia erat quod flo
ruit ... / ... fide ...
... / ... exemplis /

Clericorum error maior et unde ecclesia pullulat
est in dispensatione ...

doctoribus / et multis aliis sanctis prelatis.
Modo autem tempore mutatus est iste status
ecclesie optimus, nam quia in quantum variatus
est prelatorum ingressus / Et recte in quantum
quia iam venit tempus quo nullus / pro episcopa-
tu vel alia prelatura querit / Sed quilibet
oportune et importune eam querit / et qui
querit optime, quia non querit episcopatum
carebit / Nec enim prelaturam querunt / nec
ut ipse fiat pro unitate ecclesie. Nec
opus est quilibet episcopatum querit / sed vadit
ad papam currit / cardinalibus servit / prin-
cipibus obsequitur / et adulatur / litteras con-
impetrat / emittit doctores / habet
falso testimonio ut dignus prelatus promittat
¶ Videtur pars ... petit tale munus / Ibi
enim petunt per credentes corruptores
testimonio principum et aliorum / petunt
cardinales / petunt procuratores / pe-
tunt omnes ipsorum ad mitigandos / petunt
ipse qui ... plus omnibus.
Iudicate ergo quo ... illi in multis
illis peccatur / quia non ... status
sed ... tot ... medii ... per
penitentiam / Dicite quo regit ... ad
... et ... salute ... quia ... hoc
... ad ipsum et aliorum
... / Et non ... sepulta
... hec ... fecit
ut ... illa ... / ut ad voluntate
sua illa dispensatur et voluntate dei ...
non attendet / Certe sic ...
in sunt radice ... vel infecerit.
Non possunt boni fructus provenire / Ita
nec ex illis ... fructus ...
... potuerunt ... infecti
fuerunt radice ... dei ...
... talem / ... si clementia sit
ut cedri libani ¶ Appetere ...
... pro modo ...
est pessimum ... indignum in
digne ... perficiunt ¶ ...
... digni digne constituuntur
... quia ...
... medii ... indigni digne ...
monet / Et ... digni indigne
... modo ... simoniace vel
-al

¶ Dubium est hic / An liceat querere episcopa-
tum. Videtur quod sic / Et hoc quod dicit apostolus: Qui
episcopatum desiderat bonum opus desiderat / Unde
querere conceditur ¶ Item videtur quod, cum multi
prelati sint perfecte ... ob hoc sit ad
divitias et honores / et hoc viri sunt perfecte
habent quod status aliquos ... querunt /
Et illi habent indigne honores et divitias
... ad ... ¶ Item ... presump-
tuosi / ... / ... ...
putat se episcopatum dignum ... digni ...
presumptuosus est ... / ... petens
sibi in ... quod ... non est ¶ ...
... ad ...
... appetentium
et querentium / ... illi in ...
... appetunt ... ut in
vite ... ut ... pauperes / ...
... glorie et honoris ...
tibus ...
divitiis ... delicatis.
... et parvissimum ...
... magni apud deum ...
quibus ... / Et quod forte
omnes qui ... appetunt et querunt ...
... videntur / quod dico
monet ... / ... sine dubio ...
... / ... medi-
tes ... possit / ...
... / ratione ...
episcopatum ... doctrinam et fide et
moribus ... / ratione ...
... / ratione ... / ratione
... episcopi cum duobus vel
tribus ... / ratione voluptates
et omnes ...
episcopatum ... vellet ... pauperissimos
... forte ... nobilibus
et aliis principum ...
episcopatibus et aliis ... statibus /
... laborant ... / ...
monet ... / ... episcopatum
... talem ...
... velle. Unde ... vide
potestatis ... appetit ... querit /
... plurimi episcopatum appetitores / Et
utique ... / ...

sit appetitus et timor si moriatur / Item quod de-
sperationibus episcopatum dignitatis / generaliter de omnibus
que certis dignitatibus continent intelligatur. /
¶ Ex hijs ita premissis dicendum puto addubium
cum nulli quibus videtur predicti et specificato
licet absolute appetere et querere episcopatum / Ista
satis probat verbis in terminis factum / Et est vi-
dere preter intentionem sanctorum doctorum ut beati Gregorii
in pastorali et aliorum / Item quod absolute
episcopatum vel alterius prelationis statum appetere
vel obtinere laborant presumunt utique se sufficientes
ad portandum illud onus quod nunc et periculosum
pastoralis cure / Et de ipso excedit beatus Gregorius
super id ut vires excedit omnibus hominibus / Nec
non et talis generaliter semper velle et usur-
pare sibi id quod melius se deberet / videre se
reputat magis idoneum dum inde quod
stultissime presumptionis est nec ambigitur
Et stulte quod agit ex hoc quod onus illud abso-
lute appetit et querit / non discuciens
presumptionem suam vires illius non magis illo prime-
te suitable (?) illud ut oportet ferre posse.
Item et michi (?) ab ipsis desiderium vires eius
quod est posse preesse episcopatui digne / addi-
tionibus et ipsi absolute / pre quo ad se absque
presumptione desiderio offerre pro promptitudine
commendo summe debet / animi (?) ipso prestante
merito statum prelaticum ei fuerit /

Quartus clericorum error quo se omnes
ut laudent superiores et inferiores / Et
dum occupant hiis que ad ipsorum statum
non pertinent / et sibi usurpant alia que
ad statum pertinent laicales / vel quando cleri-
cus statum suum intromittunt se de hiis que
pertinent ad statum clericale aliis superiorem
vel inferiorem / Habet enim ecclesia
ierarchia varios status subordinatos
descendentes a summo per medios usque ad
infimos / quorum quilibet statum aliquem determi-
natum qui est certis operibus officijs et virtutum
exercicijs sibi specialiter debitis / Et ad in-
star ymaginarie (?) apostoli i ad corinthios 12
ad similitudinem perfectorum hominis totalis corporis
diversis fortitudine membris habet unum perfectissimo
secundum subordinationem quibus quilibet habet co-
nexionem et respectum ad aliud / quolibet determi-
natum situm / dispositionem / et propria opera /

Clericorum error valde communis quod occupantur hiis
que ad statum eorum non pertinent

Singulis sit unum melius de principalibus
vel quodque unum vel plura de minoribus circa
que sunt legitime exercebuntur / totum
hoc turbat / dolet / et in aliis presumitur
corporis / Et in ipso quamvis videmus in superiori
natum ad superiores hoc in oppositum
est impedit / Et si hunc modum
est de ordinatione ecclesie sunt legitime
statum quilibet / sed membra unitatem
eius cum concordant secundum statum et statibus
consistit in hoc quod unicuique status sint
in operationibus sibi deputatis remanent
manent in suo situ / tenent sibi deter-
minatum in inferioribus et superioribus ad
status alios / Et certum si in illis
error generatur ut si est qui est status
superioris descendat ad opera et
dispositionem que est status inferioris / et econverso
vel si illi qui presunt statibus ecclesie
ierarchie descendat ad ea que sunt
statuum penitus secularia / vel e contrario
totum corpus ecclesiasticum simul et politicum
seu civile conturbatur et confunditur
et stabilitate debita destituitur ¶
Et videatur itaque potestatis de qua su-
pra loquitur statum verus ierarchie
et considerantur (?) nunc in hodie clericus quare
clerici sit quae intentio vel neglectio hijs
que suis statui sunt / Item unus reputatur
gerens statum clerici / et alio modo
statu militaris / sicut / Item unde videtur
quidam mercatores quidam mechanicis quidam
venatoribus quidam secularibus principibus
in omni voluptate carnali et vanitate mun-
dana / ut quidam episcopi archiepiscopi car-
dinales et patriarche / Et vellet sub-
scilicet illis inveniretur tunc nullus
nec secundum et mundiali vanitatum / Et non
immiscentur eis / et excedunt in tyrannide
natura iugiter / Insuper et in natura (?)
superat secularis et voluptate carnali nec
tollerabilior est ¶ Volo tacere de
clericis qui in dominis principum secularium curijs
ambulant / et clericis vagis et dissolutis
(?) garcionibus / Et clericis

secularibus quasi beneficiis. Item loquitur
de clericis contra usurarios iudeis
peioribus.

Nota in institutum plurium loquitur de confusione
et permixtione statuum regularium
utriusque ecclesiastice et politice ierar-
chie. Ubi adhuc unum est notandum
quod contingit comparatione clericalis status
dicitur est, videlicet quod loquitur plures de clericis
postpositis quasi statibus superioris
ierarchie descendunt adeo quod sunt sta-
tum ierarchie inferioris scilicet politice
et civilis. Quamquam etiam laici de statibus sue
ierarchie ascendant adeo quod sunt status
clericorum. Et quamvis hoc multum sit
tamen ascendunt etiam laici plures adeo
quod status clericales sunt. Et de hiis quidem
bene et laudabiliter et quidam peruse et dep-
nabiliter. Laici quoque bene et laudabiliter
ascendunt sunt qui quasi per contem-
platione sive clericos in religione, fide, caritate,
in scientia, castitate, abstinentia et ceteris spi-
ritualibus exercitiis quam clericorum statibus
debentur excellencius. Sicut ordo nature
hoc habet quod in rebus naturalibus que perfecte
sunt, contingit assimilari perfectionibus propter
situm et dignitatem nobiliorum. Et usus
eas ascendant, quod valet. Et ubique
inferiora et superiora per comparationem spiritualitatis
virtute celi fere ascendunt in alterum celum
celum, et non sit contrarium et de facili ele-
mentis superioris per magis subtilitatem descendunt ad in-
feriorem. Descendunt tamen quoque spiritualia
impressione celestis virtutis in sic elementis
elementorum inferiorum per generationem
vegetabilium et animalium. Descendunt deste-
rius substantie et fiet sit et fi. deinde quoque
et descensus a virtute perfectis superioris status
in inferiores ut fecundent ad fructus
liberius fructus suos. Est tamen diversitas
in hoc, quia in descensione plurimi ut co-
dempnatione non ex eorum detrimentum in
suis perfectionibus patiuntur sicut ignis vel
aer, quando per naturalem mixtionem et
generationem descendunt interius et
et sic viri contemplativi propter necessitates su-
pervenientes a sua contemplatione re-

quiescunt hoc sapientibus diminuuntur vel prius
opere. De illis quidem quondam descendunt sunt
quia excedere per cupiditatem. Alii quia vi-
sitatores ut excedere in ipsa correctione. Alii
quia exploratoribus et optime aspectoribus vel
cohortatoribus consilii aptitudine descendunt
de statu superiori ad inferiorem. Sicut
etiam quasi plures descendunt de statibus
assumentes et quod statum sunt inferiorum
cum et cum in naturalibus quasi in virtutem.
Respondeo quod sit sit ferme quasi facilius est
descendere quam ascendere. Et difficilius est
perficere quam imperficere post primum compote
nec ad malum. Item quod in naturalibus
quanto situ abissimo mundi est aliorum
tanto in eo locantur substantia nobiliorum. Et
non est sit in subordinatione statuum ecclesie
ierarchie et videtur in statibus eius
altioribus viliores et contemptores ho-
mines collocantur. Et idem est quasi spe-
cium talem esse rebus temporalibus et
mundanis quibus status ecclesiasticos magis
gaudent descendunt sicut satis superiori.
Et sic quo status principales qui confundentes
ecclesiastice ierarchie ordinem peruse
descendunt de statibus superioribus ad
inferiores.

Preter quod sunt adhuc alii qui status
non curantibus in alterum clerici de-
scendunt, quod tamen tunc de potestate
de celo ad inferiores status per potestatem ty-
rannicam trahentes et submittentes eos quod
eis subiciuntur clericos et laycos. Sicut
item qui peruse de inferioribus anhelant
adeo quod sunt statum superiorum et sunt
maiores diviti vel quidem ad diligi
civitate et securitate superioribus statibus
debitis facere ascendunt. Sicut quidem
laicorum status ypocrite qui sunt quidam
beghardi et talia, et qui cum laycis
clericorum in securitate excedere. Et vero clerici
nostri conquerimur et ypocritas eorum
quod malum prebebat ecclesie dispositionis ordinem.
Item inveniuntur quidam clerici et layci laici

ascendentes peruse de inferioribus ad superiora.

primo scolari / tamen non sunt ordinati sicut
sacerdotes ymo episcopi / celebrant missas /
audiunt confessiones / conferunt ordines sa-
cramenta / quod tamen sit enormis error. Ideo
vigilantissime abhorreo quod fiunt tamen hec /
¶ Sunt adhuc inferiores qui cum sibi
temerarijs se intromittunt de qui-
bus ipse ad sacerdotes pertinentibus ut
predicare per se / exponere scripturas / dis-
cutere questiones et difficultates profundissimas
in materia fidei et huius similia / de quibus et
laycorum quidam presumptuosi / qui aliquando nominant
constitutiones et quasi quamvis / attendere se
intromittunt contempnentes sacerdotes ordi-
narios eo quod minus nouos super unum. Et
aliquando predicant ¶ De talibus ordinarij clericis
contemptoribus fiet in ecclesia dei futuri sunt.
desimpertes sub dicione disposicionis ecclesie officij
pontificalis et similia ¶ Circa [illegible] concordans vn-
venit illud quod solet dici quod layci scoli
et clerici indocti / layci simplices et clerici
carnales confundunt ecclesiam dei / Sed non
capitur clericus laici quamvis eius capitaneus
est vel qui in statu clericali non ponit
omnibus esse doctissimi et optimi. Dicitur
nec in aliquo statu laicorum et corruptio
terribilior. Sed in isto statu etiam gratie fi-
delium inveniuntur infirmi medij et excel-
lentissimi ¶ Et post quod nos contempnendi
communiter eligo statuum si multo plures
imperfecti in ipso inveniantur quam perfecti /
Et igitur quidam decentes laici et clericos
in ecclesia sint peccatores sint / et regulari-
ores / alijs comparantur / non diffamet
eos / non irrideat / Sed quo possunt ipsos
emendant / et supportet. Et apostolus [illegible]
[illegible] quidam debet [illegible]
[illegible] simplices [illegible] cum sint ipsi
sapientes ¶

Sed est et aliud magne [illegible]
[illegible] de statu laycali in ecclesia
quod [illegible] potentes seculi ut
duces reges et alij nobiles exercent
[illegible] suos [illegible] esse

aliquando / Cum ea negocia que ad potestatem ecclesiasticam
pertinet ipsi distinere voluit et apostolicam
discernit ut omnes potestates impositam non pro-
tinet / Itaque potestatem [illegible] conferunt
Non ecclesiastica statuta et libertates [illegible]
Cum privilegium cleri infringunt / [illegible]
[illegible] et [illegible] tollunt / ecce [illegible]
[illegible] non [illegible] ymo dixerunt [illegible]
[illegible] principes et alij [illegible] nobiles [illegible]
[illegible] indiciis [illegible]
[illegible] / variis [illegible]
[illegible]
[illegible] maledictis qui
offendunt illos [illegible]
[illegible]
[illegible] offendi. Ubi [illegible]
dicit / Nolite tangere christos meos et in
prophetis meis nolite malignari ¶ [illegible]
sufficit quod [illegible] principibus ecclesias [illegible]
suis iuribus et privilegijs non [illegible]
et [illegible] in suis ecclesijs [illegible] residere
debent [illegible]
[illegible] principum [illegible]
[illegible] secularibus occupandi [illegible] illud
Nemo militans deo secularibus se immisceat
negocijs ¶ Sed [illegible] principes se excusant dicentes quia
sacerdotes plures et episcopi non [illegible] ad
corpus [illegible] et officia [illegible] ad
hoc ingerunt et [illegible] mihi
[illegible] / [illegible] si [illegible] vitam
[illegible] valde [illegible]
de [illegible] suis in negocijs statim in [illegible]
[illegible] cum [illegible] pastoralis
cure teste beato Gregorio [illegible]
[illegible] possunt
Quid ergo [illegible] sacerdotes plebani
vel capellani [illegible] se ingerunt curijs
secularium principum et eorum officiales
fieri laborant / Unus cancellarius regis
vel principis alter / unus notarius alter
consiliarius / alter capellanus / alter reddi-
tuarius ¶ [illegible] decet [illegible]
[illegible] clericos cum [illegible]
[illegible] quod non
[illegible]
[illegible]

Bar[illegible]
[illegible] officiales

Layci negocia ecclesiastica distinere [illegible] clericos
distinere non [illegible]

q(uod) rap(er)e sciunt / Cur(gi)q(ue) illi q(ui) ut deo
militet ordinati s(un)t s(e)c(u)laribus p(ro)p(ri)is
negociis q(ui) vices eor(um) suppleant, se i(m)-
plicant tacite s(e)c(u)laribus negociis et
actibus de(bitis) [illegible] receptibilibus q(ui)busdam in
velud mandatis exp(re)ssis q(uo)m(od)o (com)mittenda
esse / Et in(de) q(uod) eos movet q(uod) s(e)c(u)lares sta-
tus s(un)t adtendendu(m) q(uo)d(am) / multu(m) dili-
gent(er) cu(m) negocia s(e)c(u)laria longe no-
biliora et utiliora [illegible] / Ap(er)te ex m(ani)f(est)u(m)
motivu(m) q(uo)d excusat / Si principes n(on)
officiales fuit / ut t(em)p(or)e suo aliq(ui)
(com)moneant / a(n) h(on)orabiliores [illegible] /
a(n) divites fuit / eos audacter i(n) statu
deputationis esse (com)mittere no(n) vere(n)t(ur) /
Nec p(otes)t esse ca(usa) vel [illegible] attende(re) [illegible]
q(uo)d licitu(m) sit prelatis et ep(iscop)is [illegible]
tate et c(etera) d(omi)n(orum) negociis s(e)c(u)lari cor(um)
statum i(n) p(er)icul(os)is [illegible] [illegible]
ab op(er)ibus eis deputatis [illegible]
[illegible] / Si no(n) i(n)ve(n)irent laicos [illegible]
[illegible] i(m)mediate [illegible]
ydonei p(ro) negociis principu(m) s(e)c(u)laribus ex-
pediendis cu(m) sacerdotes et ep(iscop)i forte
excusarent / Sed no(n) [illegible] no(n) est /
H(oc) puto q(uod) principes excusent [illegible]
[illegible] si sacerdotes et ep(iscop)os [illegible]
[illegible] ad [illegible] cor(um) / a(n) eos [illegible]
eis t(ra)ctant (com)mittentes [illegible] nego(cia)
mundi q(ui)b(us) impediu(n)t(ur) negocia dei.

Tercio q(uod) o(mn)e [illegible] s(e)c(u)lares
excusatio(n)e [illegible] / Nam cu(m)
[illegible] se i(n) [illegible] et officiis pri(n)ci-
pat(us) p(ro) defensione et (con)s(er)vatione
[illegible] / [illegible]
principes [illegible] et [illegible]
[illegible] / cor(um) violentas mitiget
[illegible] ipsos arguat / ab opp(re)s-
sionibus subditor(um) retrahat / et [illegible]
libertates infringi no(n) p(er)mittat
Si h(oc) v(ero) dicunt [illegible]
deus novit et ho(m)i(n)es no(n) ig(no)rant
q(uod) plurimi [illegible] [illegible] /
Ideo no(n) excusant(ur) [illegible]
[illegible] [illegible] i(n) [illegible] /
[illegible] p(ro)p(ter) [illegible] defensione [illegible]
[illegible] [illegible] et officiis s(e)c(u)larium

princip(u)m q(ui) d(omi)nant(ur) y(m)mo ex toto relig-
[illegible] s(pirit)ualium p(ro)p(ter) [illegible] et no(n) [illegible]
Ptiq(ue) si tantu(m) [illegible] et diligit [illegible]
(con)s(er)vatio(n)i et augme(n)t(ati)o(n)i [illegible] /
sic t(em)p(or)aliu(m) [illegible] p(ro)missio(n)e [illegible]
adiungit / [illegible] p(ri)mo et p(ri)ncip(ali)t(er) quere-
ret / Sed q(uod) [illegible] excusationis p(ro)-
t(er) clericor(um) qui [illegible] s(e)c(u)lari [illegible]
[illegible] / [illegible] dic(er)e possu(n)t q(uod) ap(osto)l(u)s po(n)i(t) /
excusat(i)o(n)e [illegible] plena medacijs / Cu(m)
[illegible] [illegible] figmentu(m) i(n) offi-
ciis principu(m) [illegible] faciat / Sed plurimi
[illegible] [illegible] / [illegible] dat principib(us)
[illegible] [illegible] a(n) talib(us) (con)cedu(n)t [illegible]
[illegible] et no(n) [illegible] ne [illegible] ne princip(es)
[illegible] [illegible] [illegible] / Item
q(uo)m(odo) [illegible] et [illegible] dei subi-
tos [illegible] / [illegible] de [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] principu(m) no(n) [illegible] [illegible]
excusant / ut [illegible] a(n) eis [illegible] p(ri)mo
[illegible] / Dicit [illegible] a(n) [illegible]
clericor(um) q(ui) [illegible] s(e)c(u)lari [illegible]
[illegible] opponere tyra(n)nis p(ro) deo / p(ro) eccl(esi)a /
p(ro) [illegible] veritate / ego [illegible]
[illegible] [illegible] / Unu(m) scio q(uod)
ep(iscop)i [illegible] clerici [illegible] [illegible] deputati
longe [illegible] p(ro)ficerent si nego-
ciis sui status fideliter vacarent / et
i(n) suis eccl(es)iis residentes s(e)c(un)d(u)m viverent /
[illegible] [illegible] principes eos [illegible]
[illegible] et timerent / eis crederent / cor(um)
[illegible] / correctiones sustine-
rent / [illegible] no(n) [illegible] / videntes ep(iscop)os
et ceteros cor(um) clericos eisde(m) libertate [illegible]
et [illegible] q(uo)s ip(s)i i(n) [illegible] rep(re)hendere de-
berent / [illegible] et [illegible] de(bi)t(u)s s(e)c(un)d(u)m
colligi(tur) q(uod) [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] / q(uod) qu(am)
[illegible] [illegible] [illegible] et
politice no(n) [illegible] i(n) suis limitib(us) / h(oc)
[illegible] op(er)ib(us) q(ui) cor(um) [illegible] deberent
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] i(n) [illegible] et [illegible]
[illegible] q(ui) ad alios status p(er)tinet /

Clerici comparantur celo, id est mundo superiori, et populus laicalis mundo inferiori

Hodie sunt velut errores clericalis status
et effectus eorum clarius videre. Comparantur
clerici mundo superiori, id est celo cum stel-
lis suis, et residuum populi laicale mundo
inferiori. Sicut autem possumus cognoscere quod secundum
sententiam philosophorum inferior mundus a celo et stellis
gubernatur, ut totus eius residuum populi de-
pendet licet et tangit in vim felicitatis sive
dirigi. Sicut ergo totus laicalis populus subordinatur se-
cretum clericali statui suo magisterio tamquam
ut ab illo illuminetur, viribus roboretur et virtu-
tibus repleatur, et secundum legem dei in spe vere
felicitatis gubernetur. Ideo clerus decorus
superior est. Vos estis genus electum regale
sacerdotium. Comparatur vero laicalis populus celum
plenum stellis primis et magnis, superioribus et
non superioribus stellis sunt. Docti prelati superiores
et inferiores et alii clericalis status illuminati
viri. Et sicut superiores stellis compa-
rantur clerici qui ad determinatas ple-
bes limitati sunt ut illas illuminent. Et
exaltato influentes [illegible] fructum salutis se-
cundum. Et stelle autem [illegible] creature com-
parantur [illegible] predicatores vel doctores
qui ubique per mundum discurrunt, sicut
predicatores sunt verbum dei. Et hoc olim fe-
cerunt sancti apostoli et alii discipuli Christi qui
stelle mundi discurrentes, ubique in
tenebris que operiuntur terram lumine veri-
tatis irradiabant. Ille stelle quamquam et de-
cerunt modo in celo non apparent, sed solum
stelle fixe, id est doctores religiosi
stantes predicandi ... tempore placitis
questionibus [illegible]. Item de clericali statu
questione illa ... secundum sententiam
et dispositionem stellarum celi bona vel mala
alteratur et disponitur inferior mundus con-
veniente vel disconveniente. Item
splendore stellarum celi similitudinem et
simplicibus vel malis formantur boni seu mali
effectus, id est illis que tali celo subiciuntur.
Tamen tota celestis influencia corrup-
tiuntur. Sicut fit per eclipsim solis et lune,
aliarumque stellarum defectus et status

malos. Et aspectus inimicos turbatur ve-
torum impetibus, tempestatibus horribilibus,
tonitruis, fulgoribus et aliis violenciis.
Item per defectus et malos aspectus
in virtute stellarum. Allegoria fiunt
inimici quod clerus variis turbatur mo-
lestiis inferior populus tempestatibus.
Turbatur inimicus inde guerris, pes-
tilenciis, fame et aliis calamitatibus in-
finitis. Nam cum nos ... [illegible]
corpori illa superior iudicia venit, sed
et quicumque comprehendit. Ut qui infe-
riores condicione celeste influencia
non recipiunt ubi [illegible] debent.
Vel qui per fumos et imbres a terra
ascendentes abscondunt stelle. Et
debitus earum influxus impeditur in in-
feriora. Et iterum sicut aqua terrena e-
clipsim lune, et luna solis. Item
terram, solis: cecitas voluptas et avaritia
eclipsim faciunt prelatorum, quod eisdem
vicinior corpori fit eclipsis preda-
te prelate quod per solem significatur
sicut ad plures. Sicut sic et allegorica
spiritualiter exponimus. Et
errores et exorbitaciones inferioris
mundi in naturalibus et moralibus im-
putandi sunt ... deordinacioni et situi
stellarum. Sicut quidem fecerunt magi
a celo fatum unitatem ut dicit beatus Augustinus
in libro de civitate dei capitulo 5. Sed per ista liberta-
tem voluntatis et indispositionem. Per ista celeste
influencia in rebus delectam
proprie est malorum inferioris mundi.
Sed ista malignitas est per ipsorum
peccatis omisit in eorum mali indisposicione
sive indignitatem et aliorum in ipsorum
per angelos malos. Unde et cum
hoc facit deus per angelos bonos
ministrare sicut impunitate malorum ex
coniunctionis. Item ergo habundi in
aspectu improperiis sunt. Sicut si aqua
igne non ... vel consituatur in stellis
reperiat cognitionem extremis perniciem
commoventur et celos ab eis non optime
institutos in peccatis malorum dis-
tribui. Sicut et delectis in superioribus dominus sunt.

populi malum non solum clericis est attribuendum.

Utrum non sit inconveniens populi dei sic clerus attribuendo, utrum ex eorum deordinatione omne malum proveniat populo insidiando. Absit. Quamvis ut visum est status clericorum regularium secularium et laicalem populum sicut dominus populo ministris esse [illegible] constat celum regulatur [illegible] et in inferioribus multas exorbitationes reperiri. Et obiciatur vicesimo illud Iohannis Crisostomi super [illegible] vide. Videtis quod sacerdotes quo vero generis in verbo et opere. Nam sicut in corpore si aliquid infirmatum fuerit membris non omnia languent sed tota quodam [illegible] aut sed [illegible] languescat omnia membra [illegible] infirma. Sed si ab vobis peccatum non omnia peccant et sacerdotes. Si autem sacerdotes fuerint in peccatis totus populus conversus ad peccandum. Ideo unusquisque pro [illegible] pro suis peccatis dat rationem. Sacerdotes autem non tantum pro suis sed et pro omnium peccatis dant rationem. Videt arbores pallentibus foliis et marcidas [illegible] agricola quod lesionem in radice habent. Ita cum viderit populum indisciplinatum et irreligiosum sine dubio cognosce quia sacerdotium non est sanum. Sed idem [illegible] sunt. Quia credo quod veteres et novas invenit. Illud [illegible] populorum ortum habent ex vitiis et criminibus sacerdotum. Respondetur quod sic modo loquendi est. Ut sepe pro sanitate toto. Ita apud doctores [illegible] logicos sunt sepe frequenter [illegible] et quod non est intentio Crisostomi et Ieronimi [illegible]. Cum sit omnis plaga populi veniat ex parte sacerdotum vel clericorum. Sed ut non dicit palloris foliorum aut infecto vel defecto fructuum in arboribus et herbis oritur ex vitio radicum. Sed diversis modis et aliunde hoc provenire solet ut experimentum docet. Item quia scriptum est in Iob: qui regnare facit ypocritam propter peccata populi. Et invenitur eadem ratione aliquando tyrannum aliquando stultum aliquando iuvenem aliquando effeminatum. Unde considerandum quod ter Iero. libro secundo super Osee capitulo xi allegatur propheta qui dicit: Dabo reges in furore meo. Propheta, Ecclesiastes: Multi enim [illegible] mulieres [illegible] et pluribus [illegible] adeo ordinati. Et [illegible] deo propter peccata mala [illegible] reges qui boni sunt [illegible] deo dei [illegible] multi [illegible] populi. Et [illegible] non [illegible] plebem disponit vita rectorum. Respecte cum deus [illegible] rectorum populi suscipit quale [illegible] merentur. Nonnumquam propter mala plebis et reges mutantur et quam [illegible] videbantur boni accepto regno fuerunt iniqui. Non est quod omne malum populi vitiis presidentium sacerdotum vel clericorum imputandum. Possibile enim est hoc quia hec [illegible] quod est in clero et de gladio laicorum. Quam tamen [illegible] est. Et adducit [illegible] de arbore et stomacho. Quod omnia [illegible] de clero in ordine ad residuum populi. Sed de stomacho et capite [illegible] membra et [illegible] illorum membrorum [illegible] quia non semper capud vel stomachum infirmitas aliquando membra patiuntur. Talis autem Gregorio non est inter clericos et populum laicalem. Nonnumquam habet potestatem recipere vel non recipere regulare et ordinatum influxum [illegible] qui est clerus. Item [illegible] clericos sanctos esse et laicos pravos et [illegible] vita infectos et [illegible]. Sed [illegible] [illegible] clericis [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] debita in alio volumine [illegible]

Notand est [illegible] legendo. Contr[illegible] c[illegible] aut legitim[illegible] a lege [illegible] aut [illegible] lege [illegible]. Et [illegible] dicit legittima ad [illegible] [illegible] seu [illegible] [illegible] [illegible] sic [illegible] large [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] volu[illegible] sive [illegible] sine [illegible] lege [illegible] posset.

Mutuo c[illegible] [illegible] fit [illegible] domini ad alt[illegible] ullo

pretio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mutuo a libali do[illegible] [illegible] seu [illegible] fit [illegible] domini [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Comodatu c[illegible] [illegible] fit [illegible] [illegible] in alt[illegible] ullo pretio [illegible] [illegible] Comodati [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] usum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] talis usu [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] usu [illegible] [illegible] [illegible] Est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 16 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obligat ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ultra sorte recepto vel sperato et sic [illegible] usura, [illegible] propter mutuum pacto [illegible] vel [illegible] intentione sperata. Vel sic usura est quid [illegible] sorti accedit pacto vel intentione [illegible]. Et [illegible] usura [illegible] [illegible] alieni, quia [illegible] seu fructus [illegible] de [illegible] pecunia seu re aliena.

Venditio est [illegible] per quem fit translatio domini alicuius rei de uno ad alterum pretio legittimo [illegible].

Item in emptione sunt quatuor

Beresin[?] ementes / vendens / pretium / merx — Et merx aliquid [illegible] de pecunia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliqui est [illegible] [illegible] [illegible] alicui

Item cambio est [illegible] per quem fit translatio [illegible] rei ad alterum [illegible] sic [illegible] est pretium alterius. Et in [illegible] [illegible] non [illegible] merx et pretium.

Item donum est translatio rei ab uno in alterum libalis et [illegible]. Item locatio est [illegible] per quem fit translatio usus rei de uno ad alterum aliquo pretio mente retento dominio. Item casualis pensio mixta est ex venditione et emptione locatione et conductione quia fit [illegible] translatio domini rei et usus sui ad tempus cum [illegible] modificationibus [illegible].

[illegible] in [illegible] accipe ultra sortem sit illicitum. Vel [illegible] in [illegible] plus accipe quam [illegible] sit illicitum. Henricus de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] per quem vendens [illegible] dominium sue rei in alterum recepto pretio. Emptio est per quem [illegible] [illegible] alterius rei dominium dato pretio. Et [illegible] ad [illegible] emptionem [illegible] [illegible] [illegible] duo [illegible] duo [illegible] quando [illegible] dato [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est dato [illegible] alter [illegible]. Ysidorus [illegible] est [illegible] [illegible] retento [illegible] dominio ad usum [illegible] [illegible] dispositione mercedis. [illegible] [illegible] est [illegible] gratis fit [illegible] [illegible].

Mensura pono [illegible] attende [illegible] valor [illegible] est [illegible] indigentie [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] indigentia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in uno loco [illegible] [illegible]

non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

- aut quia apud [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
- est [illegible] [illegible] [illegible]
- aut ex [illegible] [illegible]
- aut [illegible] [illegible]
- [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
- de regione ad regionem [illegible] [illegible] [illegible]
- aut [illegible] [illegible] [illegible]

Con[illegible] [illegible] valor rei non est [illegible] [illegible] [illegible] ita [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] Commutatio est quia [illegible] [illegible] dominium sue rei in alterum [illegible] ut [illegible] [illegible] recipiat. Ysidorus mutuum de [illegible] [illegible] [illegible] a me datum ex meo tuum fit. [illegible] est [illegible] usque ad [illegible] [illegible].

[illegible] mutatione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mutuatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] re sua [illegible] [illegible] [illegible] tenet [illegible] ad [illegible] [illegible]. Et est [illegible] mutuo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] maior [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] mutuans [illegible] [illegible] et [illegible] mutuat, et [illegible] de re reddenda [illegible] [illegible] [illegible] pactum vel obligationem ad reddendum plus [illegible] re mutuata mutuato usuraria est [illegible]

xvj c. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquid [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Item [illegible] usura mutuum date [illegible] [illegible] sperati [illegible] [illegible] quia aliqui [illegible] se [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] mutuatis [illegible] [illegible]. [illegible] quia [illegible] [illegible] vellent recipe [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mutuaretur, et [illegible] reciperent, [illegible] [illegible] non posse, sic [illegible] [illegible] [illegible] respondet [illegible] est [illegible] rei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mutuum ad usuram, quia [illegible] est [illegible] et impietas et [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] et [illegible].

xvj c. Conclusio [illegible] [illegible] [illegible] utilibus [illegible]

gratis mutuare indigentibus
Concluditur ergo si abundantes in talibus rebus tenentur
sub interminatione mortalis culpe esse in certis casibus
subvenire indigentibus
Item usura est licita potest sic probari mutuans potest
licite ultra sortem accipere ratione relevationis dampni
et impeti in lucrando quod ex tali pecunia
per tempus quo mutuat
Secundo quia ubi tam mutuantis quam recipientis
est utile et voluntarium
Tercio arguitur sic usura est secundum se prava leges
non conveniunt diversimode tamen naturali
usurarias non permittunt
Item tunc Deus permisisset Iudeis in lege quod
de populo suo [illegible] quam repetit sic patet
Deuteronomio xxiij° non fenerabis fratri
tuo ad usuram nec fruges nec quamlibet aliam
rem sed alieno fratri autem tuo absque usura
id quod indiget accomodabis ut benedicat
tibi Dominus Deus tuus
Consequens falsum esse in primis repromittitur in
lege [illegible] Deuteronomio xxviij°
fenerabis gentibus multis et ipse a nullo
fenus accipies
Ad primum respondetur quod non potest licite quia tunc
mercatores et campsores licite possent pecuniam
suam mutuare ad usuram dummodo non plus
ultra sortem reciperent quam de ea cambiendo
aut mercando lucrarentur quia [illegible] vendere
quod suum non est scilicet tempus et recipiunt
de non suo [illegible] si quod per aliquem
modum licitum potest [illegible] de sua [illegible] quod
per hoc omnibus [illegible] sit licitum per quem capitale
[illegible]
Ad secundum respondetur quod non est voluntarium simpliciter
quia nisi peteretur [illegible] non ob
[illegible] se mutuari ad dandum ultra
sortem Etiam est nocivum recipienti quia
cogitur ad plus reddere quam recepit Et ideo
[illegible] est quam [illegible] fuit nec
est attendendum ad sequentem [illegible]
[illegible] secundum fortunam sequentem [illegible]
ex labore manuum recipientis non [illegible]
quem [illegible] de se [illegible] est usurarius
non respicit ad personam recipientis sed solum
ad proprium lucrum
Utrum mutuans non obligans recipientem
possit licite ultra sortem recipere [illegible]
[illegible] gratis [illegible] ac [illegible]
[illegible] quod de [illegible] mutuans spe obtinendi
ultra concessit pecuniam non [illegible] recipere
[illegible] videtur ei licere [illegible] dans non [illegible]
[illegible] ultra non petere [illegible] mutui recipit
Ad [illegible] [illegible] questio xxxviija

Ad hoc primo quod leges que permittunt aliqua
peccata impunita propter condiciones hominum imperfectorum in quibus multe
utilitates impedirentur si omnia peccata districte prohiberentur
penis adhibitis Et ideo usuras lex concessit non tamquam
iustas sed ne impedirentur commoditates multe utilitates multorum
Unde in iure civili dicitur quod res que usu consumuntur neque ratione
naturali neque civili recipiunt usufructum
Ad secundum dicendum quod ideo quod dicitur non fenerabis fratri tuo pecuniam
ad usuram datur intelligi quod Iudeis prohibita fuit recipere
usuram a fratribus immo a quocumque homine quia quilibet est
ut patet ex lege evangelica Et ideo assere dicit de vita iusti
qui pecuniam suam non dedit ad usuram Et conceptis
dictis dicendum quod usuram non accipere [illegible] quia pronitatem ad avaritiam
non dicimus coluntatibus quedam ad usuram quod esset
maius malum concessum est et permissum minus malum quod
alienis mutuarent Ideo omnibus quia non Babiloniis
[illegible] quos Deus tamen [illegible] Iudeis [illegible]
[illegible] egyptios et alios paganos Et ideo ab illis
receperunt sine peccato eo quod Deus [illegible] omnia sunt dedit populo
[illegible] possessiones per labores suos [illegible]
quod plures [illegible] recepto a fratribus usuram iudicabis
quam ab alienis Et sic patet quod usura de qua usus
fuit peccatum quia [illegible] naturali lege et scriptura
dei veteri et nova
Ad tertium dicendum quod fenus [illegible] promittitur Deuteronomio
capitulo xxix [illegible] non fenerabis
et non mutuabis promittitur eis iudeis abundantiam
pecuniarum et divitiarum de quibus [illegible] mu-
tuare possent et per hoc laudem et gloriam caperent
Utrum sit duas species usure esse unam spiritualem
et aliam corporalem Prima est quia quia per [illegible]
[illegible] Mathei xxv [illegible] nove [illegible] te dare pecuniam
meam nummulariis et ego veniens cum usuris exegissem
eam Secunda vero species est corporalis in [illegible]
est [illegible] duplex [illegible] in [illegible] est quia [illegible]
[illegible] et pastorale [illegible] bonorum operum dicitur usura
spiritualis
Item usura proprie dicta dividitur in usuram sortis et usuram
usurarum quia [illegible] impositum fenus appellatur quia
omnibus temporibus crescit et infamibus ipso iure et
[illegible] in legibus [illegible] quod [illegible] in utroque peccatum mor-
tale committitur et infamia irrogatur [illegible]
[illegible] Item [illegible] dividitur in usuram apertam et
palliatam in usuram mentalem et actualem
Item quod mutuans in quo [illegible] et [illegible] committit usura
potest [illegible] [illegible] primo cum pacto tacito vel [illegible]
[illegible] firmata de super reddendo aliquo ut pecunia
[illegible] vel [illegible] obsequio Et sic usura est ex
mutuo cum pacto [illegible] pro hoc [illegible] Et ita
est mala [illegible] [illegible] usura potest [illegible] sine pacto
[illegible] [illegible] fiat ex intencione vel spe quando aliquid
per [illegible] ultra sortem videlicet [illegible] mutuans [illegible]

vl[tr]a sortem se obligat et p[ro]curat mutuatarii n[on] esse. Et v[er]o usurarius
est q[uia] quamq[ue] s[er]vi[tium] accedit p[ro]mittit interim ut sperat. Et ad restituendum
te[nea]t[ur] illos recipiens ea recepta ultra sortem.
Q[uo]d aut[em] mutuare p[otes]t n[on] co[n]stituendo p[ri]ncipal[ite]r eciam intende[n]do lucrum
Ymmo s[e]c[und]u[m] sp[irit]uale ut caritatem vel dilectionem p[ro]ximi quand[oque]
tam[en] sp[e]r[a]t de aliqua retributione vel mutuo vel remunera-
tione ab eo cui mutuat t[ame]n intentionem mutuans in modico
vel nichil peccat s[ecundu]m Ostiensem et alios doctores in iure quia q[ui]
mutuu[m] recipit n[atur]al[ite]r obligat[u]r se ad retributionem caritativam
Et n[on] fit mutuans t[ame]n quod mutuans mutuatis nec
p[er]manent nec s[e]p[ar]at[im] reflectat[ur] sic q[uo]d utrumq[ue] t[ame]n licitum
Et illa est mutua p[ro]ut caritativa et mayor multi
On[us] de quibus attendatur q[uan]titas iniquitatis
Iniquitas usurar[um] Ratio q[uod] p[ri]mo ex re[rum] illarum q[uo]d vel ultra sortem accipit[ur]
Secundo ex affliatione debitoris que fit ex dura obliga-
tione vel pignerum posicione de qua dicetur capitulo xxvii°
Plus eni[m] peccat qui vult pignera diviciar[um] de p[ro]ximo et usurarius
qui cum contentus est rebus vel fideiussoribus. Hoc si
gravius paup[er] p[ro]ximi c[aritat]e d[ice]r[et]ur. Et v[er]o magis peccat qui
recipit a s[er]vis. Sunt enim t[ame]n qui ab alienis. Et tertio
magis peccat divites s[er]vitur q[ua]m p[ro]p[ter] que ad habere
n[ecess]aria vite. Sexto plus peccat ille qui ab exp[ro]p[ri]is
extrans magis p[ro]hibita ut p[re]lat[us] vel clericus s[e]c[u]l[a]ris vel filius
regis aut p[ro]p[ri]e. Non est tamen de illis apud quos omnes
vt ex quo eciam vendat mayis et sic s[e]c[un]d[u]m c[apitulum]

Utrum omnis usurarius teneatur ad restitucionem usure. Et quod omnes tam
usurarius manifestus q[uam] restituendum et a quo recepit est non
alias recompensando t[ame]n p[ate]t quia omne q[uo]d quis iniuste
acquisivit tenetur restituere s[ed] sic est de acquisitis p[er] usu-
ram. Ad hoc contra hanc rationem nemo tenetur
restituere aut dare quod suum est s[ed] q[uo]d ei solvitur usurarius
ratio p[ro]pter ea cu[m] usura tota transit in ipsius dominium
eo q[uo]d debitor obligavit se ad reddendum t[ame]n et ex
quod p[ri]ncipal[ite]r s[e] addit[ur] ut sit suum. Confirmat[ur]
quia licet dans non sponte tamen sunt dat vel[ut] p[ro]pter eam t[ame]n
in omni volunt[ar]ie quia voluntas mixta est cum volunt[as]
sic enim in p[eri]culo maris alliq[uis] multa eiciat[ur] in mare
mercatus t[ame]n eiciat voluntas eius
Ad aliud dicitur concesso q[uod] usurarius non tenetur redde[re] usu-
ras receptas p[ro] eo q[uod] fuerit facte res sue ex volunta-
tate usurarii. Non t[ame]n sequitur q[uod] ergo non obligetur
illi q[ui] dedit a quo d[ic]tas res ex eo q[uod] mutuans iniuste
exegit lucrum ultra sortem ab indigente cui gratis
mutuare debebat. Secundo p[otes]t dici q[uod] l[icet] s[ecundu]m leges
quasdam civiles vel civitas omnium taxata usura transeat in
dominium usurarii t[ame]n s[ecundu]m veritatem non videtur p[ro]cedere
vel s[ecundu]m res omnes. Hoc declaratur in exemplo adducto
de eo q[uod] in casu dato proiciens non remittat
p[ro]prietati vel s[er]vituti rerum quas p[ro]icit nec intendit
renunciare quia interrogatus si velit res p[ro]iectas
ubicumq[ue] sunt adhuc esse suas. Dicat utiq[ue]
q[uod] sic quia licet rogatus ad p[ro]iciendum eas t[ame]n non con-
senciret ad s[em]p[er] eas renunciandum. Nec si ipse p[ro]icit
ad locum ubi non p[otes]t eas recuperare vel de earum
recuperatione desperavit ut desinunt esse sue. Et si ab
mercator fugiat q[uod] cum caracterisatur suo
signo ut desinunt esse littore maris aut
in mari inventum alius fuisset p[er] eum tempe-
raliter p[ro]prietatem mercator tenetur restitui
sibi quia certum non desiit esse suum quando
in p[eri]culo constitutus a se p[ro]icere voluit. Ita
in p[ro]posito est q[uod] p[ro]pter indigenciam vult potius
tradere ultra sortem. De pecunia simili-
ter p[ro]pter tempus usurarii q[ua]m tunc subsidio p[ro]
mutuatione sibi dedit. Et videtur q[uod] tali
semicoacta voluntate non transferatur vere do-
minium rei et fiat s[ecundu]m veritatem eius qui usu-
ram dedit. Item non ex tradentem usuras
velle q[uod] ille usure sint de cetero p[ro]p[ri]e
usurarii ut dominus intentu[m] suum consequi
possit. Et obligatoribus suis satisfaciat solum
faciendo volendo q[uod] res ille sint in p[ro]p[ri]etate
usurarii donec sorte p[ri]ma ductus aut do-
disponente reddatur equivalens sibi vel
sinit. Et utiq[ue] n[on] q[ui]s intendit absolvendi
usurarium ab obligatione qua tenetur sibi
restituere. Quare ergo aliquis vellet q[uod]
res quas mente comprehendit sub tradit omnino fierent
sue non est enim ita quia voluisset nec ab
ho[c] rationabilem econtra debet esse. Et sic non est ea
ex parte tradentis q[uod] dominium transferatur nec
ex parte recipientis nisi iniquitas eius
commodum sibi mediat[ur] neq[ue] ex parte cuiuscumq[ue]
tyrannice constitutionis aut inique consue-
tudinis cum nulla talis faciat quemquam iuste
possidere. Item si interrogentur vel supli-
cantes videbunt q[uod] leviter iniquitas intu-
itur et dilatatur ut nulla commoditas et
utilitas humane vite p[er]veniat ex tali translatione
dominii

Item usurarius tenetur ad restitucionem
fructuum perceptorum de usuris hoc est
omne id quod ex usuris lucratus fuit.
Quod non quia nullus tenetur restituere
id quod legitime acquisivit. S[ed] s[ecundu]m
multa acquiruntur p[er] pecunias usurarias.
Videtur q[uod] sic. Et q[uod] quedam sunt res que usu
consumuntur ut pecunia et blada. Et si talia
p[er] usuram sunt extorta non tenetur homo
restituere nisi id q[uo]d accepit quia illud quod
de tali re est acquisitum non est fructus
eius rei s[ed] industrie humane nisi forte p[er]
detentionem talis rei alter sit dampnificatus
amittendo aliquid de bonis suis tunc enim
tenetur ad recompensationem. Alie sunt
res quarum usus non est earum consumptio s[ed]
usum distinctum a se habent ut ager domus
et similia. Et ideo si quis agrum vel domum alterius
p[er] usuram extorserit non solum tenetur
restituere domum vel agrum s[ed] eciam fructus
inde perceptos quia fructus sunt eius
cuius domus vel ager

Et posset · [illegible] qualiquis obligatur ad restituendum [illegible]

[illegible] libera et [illegible] Concluditur hic [illegible] usuraria [illegible] laborans

[illegible] usuraria [illegible] ad [illegible]

[illegible] de usuris [illegible] possessor

possessor [illegible] de usuris, sic [illegible] debet vendi [illegible] usuraria [illegible] restituere [illegible] possessor [illegible] de usuris [illegible] illorum [illegible] usure [illegible] obligare illos [illegible] usure [illegible] usurarii [illegible] possessor [illegible] usure [illegible] possessor [illegible] usure [illegible]

[illegible] persona usuraria debet [illegible] persona [illegible]

[illegible] persona usuraria debet [illegible] persona [illegible] persona usuraria [illegible] persona usuraria

[illegible] usurariis [illegible]

[illegible] usuris [illegible]

[illegible] persona [illegible] vendi [illegible]

[illegible] Et [illegible] illos [illegible] vendere [illegible] Et [illegible] illorum [illegible] restituere [illegible]

[illegible]

Nota

[illegible] et [illegible] Et [illegible] Et [illegible]

[illegible] de usuris [illegible]

[illegible] possessor [illegible] de usuris [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Glosa — De secunda parte tercij capituli huius distinctionis

[illegible]

ut si consisteret in mera pecunia aut
in blado vel pane vel aliquo alio huius-
modi census annualis redderetur ministro
si non foret mutabilis[?] mercatoribus[?] videlicet
[illegible] [illegible] sit [illegible] pro [illegible]
[illegible] [illegible] pro [illegible] rei vel
[illegible] [illegible] ad [illegible]

Nota [illegible] una eadem persona erit emptor
et venditor census et emptio et venditio
[illegible]

Conclusio Nota [illegible] utilitas quando emptio et vendi-
tio census [illegible] emptor et venditor redditum
[illegible] [illegible]

Contractus vocatus emptionis census ad tempus [illegible]
[illegible] [illegible] gravaret [illegible] ut [illegible]
vel plus pro [illegible] [illegible] [illegible] tales [illegible]
census et divites [illegible] pauper [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] usuram recipere vult [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] pro [illegible] [illegible] pro [illegible] [illegible]
pro [illegible] [illegible] que non indigens Aliquis
non habet [illegible] in pauper [illegible] vendit
sibi domum valentem [illegible] [illegible] pro [illegible] [illegible]
[illegible] anno [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] pro x libris [illegible] anno elapso [illegible]
census [illegible] domum recepit et ita [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] valore domum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] si [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] libras quas pauper [illegible]
[illegible] de re [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] libre [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] recepta [illegible]
[illegible] Nota [illegible] [illegible] [illegible] contractus [illegible] a [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pro [illegible] pro [illegible]
pecunia [illegible] [illegible] annualis census valet
[illegible] [illegible] si [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] libre
[illegible] aut [illegible] et [illegible] pro [illegible] [illegible]

Obligatio contractus [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] venditioni [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] inter emptores et venditores [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
pecunia vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] possessio
Item [illegible] obligatio [illegible] [illegible] [illegible]
de possessione rei [illegible] pro [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] pro arbitrio [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] vel [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in hoc casu
[illegible] [illegible] venditioni si obligaret [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] venditioni
[illegible] [illegible] pro [illegible] quod [illegible] [illegible] est
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] arguitur quod [illegible] [illegible]
[illegible] obligatio ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] obligatio [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] valore rei [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in rem [illegible] aliquam
[illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pro [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
pro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
nulla [illegible] [illegible] [illegible]
Conclusio Non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] valorem [illegible] [illegible] pro [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] arbitrio
[illegible] [illegible] valor et [illegible] [illegible] [illegible] Non
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pro [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obligaret et [illegible]
ad [illegible] pro [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] census et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et
de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Conclusio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in vita et
in morte de suis bonis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] salute
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de suis bonis [illegible] quod [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] Conclusio Non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible]
salute [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aut [illegible] parentibus aut pro [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pro salute [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Matt
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ultimo pro [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de bonis [illegible] [illegible] vel
[illegible] aut [illegible] in legando [illegible] [illegible] aut
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aliquem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] de bonis [illegible]
in [illegible] [illegible] aut [illegible] vel [illegible]
Conclusio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] vel
[illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] pro [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible]

Sexta [illegible] alium [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] mortales [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mortales [illegible] omnes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]

2005

f. 89r V. Liceat [illegible] secularium prohibere ne morientes assignent vel legent [illegible] ecclesie vel clericis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Videtur [illegible] arguitur [illegible] quod [illegible] ecclesie [illegible] [illegible] mobilibus et immobilibus [illegible] [illegible] successive omnia bona [illegible] ad clericos [illegible] bona mobilia sunt [illegible] et alia [illegible] veniunt ad clericos [illegible] redire ad possessionem laicorum [illegible] et ita ultimate [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non possent [illegible] sunt [illegible] de [illegible] et aliis [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bono [illegible]

[illegible] principaliter [illegible] [illegible] laicorum morientes et vivos [illegible] [illegible] [illegible] faciunt [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] aut [illegible] bona mobilia [illegible] omnes [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] possent [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et pauperes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non sit [illegible] [illegible] clerici et [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] clerici et [illegible] et [illegible] et sibi [illegible] [illegible] laborarent [illegible] et clericos de [illegible] [illegible] Item [illegible] ultimate omnes possessiones ad clericos venient vel ad [illegible] non [illegible] nec [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] ad [illegible] et [illegible] laicorum et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] Item [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] non est [illegible] [illegible] ad clericos nec [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] maior clericorum et [illegible] maior [illegible] ad clericos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

V. Princeps vel communitas statuere possit quod quilibet vendens [illegible] censum super aliqua re [illegible] vel [illegible] [illegible] vendat [illegible] libram [illegible] libras et non ultra et debet [illegible] redimendi et [illegible] quod quilibet debet [illegible] ad redimendum censum [illegible] una libra [illegible] primo [illegible] [illegible] et [illegible] non est de [illegible] emendi et vendendi [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] recepta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vendere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] se decepta Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] licita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

f. 93r [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a lege [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] valid [illegible] id est [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] licitum [illegible] Et [illegible] [illegible] et [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquid [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non tenetur reddere [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] censum [illegible] libre super domo sua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] recipi [illegible] [illegible] [illegible] donacionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] licite recipi [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] voluntarie ut [illegible] aliquis [illegible] ex inopia [illegible] aliquam [illegible] [illegible] sua [illegible] modico

alienare compelleretur [illegible] non est licitum [illegible] [illegible] quolibet [illegible] tempore quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subditorum potuit facere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] principes tenet et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non videtur [illegible] [illegible] [illegible] subditorum et [illegible] non potest [illegible] [illegible] [illegible] sibi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] consonum [illegible] [illegible] [illegible] redditus [illegible] [illegible] mobiles sunt et redemptibiles pro [illegible] [illegible] pro quibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] liber [illegible] non [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] emere redditus ad vitam habeat [illegible] patet quia procedit de prudencia [illegible] vel [illegible] que [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] sed procedit de cupiditate [illegible] [illegible] [illegible] timoris [illegible] [illegible] in necessariis et diffidencie cuiusdam de deo quasi providere non valeat [illegible] qui [illegible] erga [illegible] quod debent

Secundo arguitur ad idem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de sufficiencia rerum [illegible] pro vita [illegible] prudenciam [illegible] [illegible] sed [illegible] redditum ad vitam [illegible] [illegible] [illegible]

Tercio [illegible] ad inveniendum racionabiles modos vel vias acquirendi sufficienciam pro vita pertinet ad prudenciam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] redditus ad vitam [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] contractus tendunt homines ad habendum [illegible] [illegible] necessariis huius vite [illegible] et sine laboribus [illegible] illam [illegible] penam [illegible] [illegible] [illegible] ade et filiis eius pro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pane tuo donec revertaris ad terram

Item arguitur [illegible] [illegible] contractibus fit detrimentum reipublice apparet hoc [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] in communitatibus [illegible] laboriosos [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] balnea et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] consumentes et [illegible] [illegible] in victualibus [illegible]

Arguitur Contractus ille [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia ille [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] altera [illegible] [illegible] annos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] idem [illegible] 100 sub pacto ut quolibet anno vite [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] elapsis annis recipiet [illegible] sortem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quo [illegible] [illegible] [illegible] pro 100 [illegible] [illegible] [illegible] toto [illegible] [illegible] ad finem dicti temporis [illegible] [illegible] annorum [illegible]

Septo arguitur huius contractus [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] recipiendi [illegible] sortem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] facit [illegible] [illegible] [illegible]

Ementis pro tempore quo emens recipit successive tantum quantum non dat etiam est quia vult cupit et sperat ultra id quod fecit de hoc interroganti plures indubitanter confitentur et non in hoc sperat pecunias ad secundum locum repositam pecuniam successive consumit. Ex parte vendentis quia non cupit de aliena gratia recipere sperans emptorem cito moriturum. Iste ergo contractus multiplicat occasionem dat peccandi et desiderandi mortem proximi expresse vel interpretative et fortassis ... in nullo talis libertate inferenda. Cum igitur ex isto contractu multa mala sequuntur et bona per ... reipublice vel ... quia ... lege prohibendus et introductus minime sustinendus.

f. 97r Septimo arguitur si vendens pro venditione facit illum longe victurum vult ... pro quo recipit tam quantum emens ... dat etiam ... quia non vendit sibi voluntarie redditus nisi necessitate coactus. In quo casu contractus iste sine dolo ... vendentis decepisse videtur. Cum tamen ergo non vendens de vita ... omnino dubius intendens ... et ... libere consentiat.

Octavo arguitur in illo contractu dubium est an emens aut vendens lucretur, quod ergo ... consentiens sibi mutuo in tali contractu secundum ... se ponit ad fortunam an lucretur vel perdat ... alius contractus similis efficiatur huic quo aliqui ... ad taxillos quibus plures ... pro ... Sed talis consensus lusorum plane illicitus ... a restitutione lucri ... re ...

97 Nono arguitur quod est aliud emere redditus pecuniales secundum pro pecunia iam simul data eius pecuniam successive recipiendam quam primo ... inventi ad hoc ut ... commutationis et non fiunt. Non enim vendens panem ... emere ... pro pane sibi dato ... sed dans panem emere dicitur ... in quocumque ... pecunia traditur non ut medium sed ut ... mutuo traditur ergo spes accipiendi ... pro hoc ... pecunie tradite usuram facit. Ex illo factum videtur quod ... aliquam summam pecunie quam successive ... annos minutim.

Decimo arguitur in tali contractu vendens nullam rem transfert in ementem sed solum obligat se ad certam pensionem ergo non est verus contractus emptionis vel venditionis. Ex parte ... personas liberas reddit sensuales ||

Undecimo arguitur in vera emptione requiritur ... datum et acceptum sed emens redditus ad vitam intendit plus recipere quam dat ...

Duodecimo arguitur contractus relinquit ... quia invenimus non dat plus quam sortem quando sortem ... annorum dat pro 10 100 ... vivere 10 annis ... et invenimus 20 annos ... vivere ad 10 annos et in ... duobus sortem quam in quadruplo plus debet dare quam sortem. Sed si dicit quod dubium est an inveniens tam diu vivat ... qui invenit ... dabit pro 10 libris et ... non servabit equalitatem ad contractum sicut ... aut vendens est factum.

Tredecimo arguitur pecunia emptis est ... et ... valoris et non potest fieri ... quod quando emere vult ... intendit quando recipit in qualibet 10 annorum libras est plus quam recipit in ... 10 annorum libras.

Quartodecimo arguitur si est licitum emere redditus ad vitam tunc etiam perpetuos. Sit ergo valor precii redditus a perpetuo et valor precii redditus ad vitam b. et sit precium iustum redditus perpetui equatum valori c. d. ... sit precium iustum equatum b. tunc ... sicut se habet a ad c ita b ad d est ... sicut habet se a ad b ita se habet c ad d ... quando longe ... quia aliquando valoris b recipit plures in quolibet duorum annorum et dupli valoris ... recipit plures in quolibet ... perpetue infinite excedit valorem recipiendi plures annos vite alicuius. Consequenter valor ... in ... redditibus perpetuis infinite excedit et ... finita pecunia ... non potest ... ad equalem debitam ... quam ... iustitie quantitatem requirit ...

Super dictis motivis doctor Solemnis dicit quod emere redditus ad tempus vite vel perpetue ... hoc ... solet ... contra dissensionem ... Et pro illorum ut ... et ... ad questionem ... in ... narrat ... fuisse impetratas bullas papales ad restituendum propter ... ad quos ... emptis redditibus ad vitam plures ... a principio ... quos ... vel ... illud ... tollere quod non perpetue et ... quia non ...

Quibusdam postea aliis ... Gotfrido de Fontibus ... in ... quod ... questionem ... et pro illorum ... quod emere redditus ad vitam ... perpetuos ... licitum.

Arguitur primo ... redditus 80 vel 90 aut 100 annos possunt emi cum valor ... boni ... unde tempus vite ... possit ... ad tempus continuus ... vite humane redditus possunt emi ... periodus humane vite non solet extendere ultra dictos numeros annorum sicut ... ante ... scriptum est ... 80 ... amplius labor et dolor.

Secundo arguitur licite potest emi redditus perpetui et ... ... a fortiori emi potest ad tempus vite quia ... et ... perpetui ... valor ... valor ... alicuius ... per tempus finitum quam infinitum.

Tertio arguitur ... est verisimile quod fideles ... clericos religiosos ... et in toto ... emendo redditus ad vitam ut negociationibus et laboribus secularibus non impedirentur ... errare ... nec ... viri docti et religiosi ... quod verisimile est quod emere talis et maxime conventus religiosorum ... redditus

f. 98r

ad vitam diversis personis vendere consueverunt. Si contractus
ille illicitus esset et pro tam grandi scandalo consuetudo cum dero-
gandum despicabiliter non videtur penitus instrata eradi

Quinto habens ius hereditarium ad rem aliquam potest illud
alteri licite vendere cum non vendendo rem ipsam. Igitur michi
phibet vendere alteri licite ius habendi a tali villa cum ti
vel monasterio tot modios bladi vel mensuras vini quinque
et ius habendi tot florenos successive dandos vel simul
unusquisque qui ad redditus (?) in vinis vel bladis quod hic emens
non dicat res illas que adhuc non sunt sed ius recipiendi
eas que pro futuris annis provenient

Sexto cui competit ius dandi eidem eidem competit ius vendendi
ut patet per mod. Sed illum cui quod aliquis potest talem dare
redditus alteri pro perpetuo 10 lib. quolibet anno inter se suc-
cessoribus suis ergo potest hinc cui vult vendere. Conceditur ille cui
datus est ad vitam suam redditus potest eum vendere alteri
quod ille qui a priori dedit liberaliter potuit vendere tamen habuit
magis posse quam secundus

Septimo arguitur si aliquis emit ab aliqua communitate pro dena-
riis 100 lib. et postea vendit communitati eidem pro denariis pro duodecim lib.
redditum ad vitam hoc contractus licitus ille et licitum est vendere illo non
redditus alteri. Sed ille non vendit alteri redditus nisi quos
in pecunia habet ergo licet emere et vendere redditus ad vitam
cum pecunia et pro pecunia

Septimo arguitur ubicumque est equalitas quod est emere et ven-
dere contractus est licitus sed in predicto contractu est similiter et
equalitas debita est quod debeat plus habere et ego. Si enim
contractus fuerit illicitus ad invicem iuste sic licitus sic et post
eius licitudinem eius iustitia

Emptionis redditum perpetuorum aut ad vitam passim et multi
permittunt non sic potest republice ut poenis multa que ad
capitis effectum sunt impedit

Utique ut ex talibus contractibus sic formis sic licitis et sine peccato
potest contrahi prima quibus in re sua corporis capace pro statuto
censum perpetuum vel ad tempus solummodo ut ad vitam alicuius
aut ad aliquot annos ut etiam pro se pro quintam aut septem
redditus aut quantitate pecunie et tamen dare cui vult. Et
non pro sui valoris pro pecunia extimare

Ex 1° pro
Licet contractus emptionis vel venditionis redditum
ad vitam sit frequens periculosus tamen emere quam
vendere non tamen est de se in casu sic illicitus. Prima pro
quia emens superflue solicitatur sequente de vita alterius
de domino plus affectu in vita solicitat esse dubius
similiter vendens quandoque in se et non emptor dare de se
hic recipit et aliquis sperans emptorem vivere diutius
Et sic vocatur et emptor cito non gaudet de illius morte et
hoc inde sic quoniam vel per dominus superveniat dolet
Item sepe emens fingit se debilem et infirmum senem aut
corpore depravatum et sic non apparuit robustum et longe-
vum vendens de simplicitate esse de vita et per eius
decepto magna est. Quantum pro communi caritate secunda
pro concupiscentie pro

Nota quod lex Lubicensis xxv dicit qui vendiderit domum
suam aut mansionem vilem habebit licentiam redimendi
donec unus annus impleatur si non redimerit et
anni circulus fuit evolutus emptorem possidebit
eam et posteri eius in perpetuum Et redimi poterit etiam
in dubio Gerson hec intelligitur tunc forte quod
vendicio perpetua licita est secundum quod venditor non
inficiat quoad redimendi Nota quod si emptor post
decem aut xx annos velit vendere illud quod emit
qualitercumque precio non tenetur fructus medii temporis deducere
in precii recompensacionem

De lege premissa dicitur et videtur contra quasdam opiniones
[illegible] et non habetur quod de iure vendicionis licite
sit quod non valeat redimi res vendita quia lex
xxv dicit Conficit regio possessionis non sub eadem
provincia vendicionem vendendi Ista lex legis non obligat
extra [illegible] nisi de novo statuatur per legislatorem
[illegible]

Dum fuit redimitur hereditas vendita non est necesse
deducere fructus medios perceptos nisi hoc aliqua lex
sit precedens [illegible] fuit institutum

Vendicionis et empcionis contractus non ideo
[illegible] illegittimus vel dubius ac malus dum
sit libertate redempcionis vendite rei res ipsa
[illegible] precio emitur vel vendetur [illegible]
empta cadit emptionem in manus dominium [illegible]
non posset redimi [illegible] venditor non etiam plane
se demisit se totaliter a dominio sue rei quam
vendidit Item si dominium est licentiam peregrinum
et [illegible] precium secundum hoc Augustinus [illegible] si dimi-
nuit dominium precium sit diminui

Nota non est de intencione [illegible] vendicionibus vel
empcionibus in patria vel non facultas redimendi

Iuste lege sit institui precium precium [illegible] venalium
tam mobilium quam immobilium tam censualium
quam non censualium feodalium et non feodalium
velit quod precium non liceat venditorem exigere immo nec
emptorem dare maxime spontanea voluntate

Dominum et [illegible] principe committende vel
[illegible] vel ut [illegible] in sui facultatem
vel [illegible] [illegible] secundum [illegible] vel legibus
[illegible] institutas

Determinacio quod lex humana statuens
nullos redditus posse vendi nisi cum fa-
cultate redimendi [illegible] facit quod contractus
alimenti [illegible] sit usurarius aut solum
pignoraticius aut quod in redempcione debeat
fieri fructuum perceptorum per deductionem per [illegible]
[illegible] gratia exempli licet redditum emere
[illegible] pro mille florenis [illegible]
dans libertate redimendi quia non obstante
datur [illegible] precium immo forte [illegible]
[illegible] posset esse in casu [illegible]
tractus usurarius aut quod in redempcione per
cepti fructus debeat deducere plus quam si in
priori casu sit venditus redditus perpetuus
sed propter fructuum decem aut xx annorum

V

plurimi [illegible] publice honorari volunt [illegible] magne [illegible]
[illegible] quibus non est [illegible] [illegible] ut [illegible] flecto
phi [illegible] expensis [illegible] quod [illegible] vestro [illegible]
flere ad altare domini [illegible] accedent [illegible] quibus [illegible]
[illegible] ut [illegible] scriptum Sap. I. effugiet
[illegible] fictum et [illegible] repellet cum [illegible] et [illegible] corde
[illegible] corde accedunt. Unde per Malachiam [illegible]
[illegible] operiebatis lacrimis altare domini flere et
mugitu gemebatis [illegible] sacrificium [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] curati et rectores non relicto
[illegible] cura ipsa [illegible] perijt defecit eius pietas
[illegible] galli [illegible] castrati effecti [illegible]
[illegible] non valentes latrare [illegible] plebium [illegible]
[illegible] simul et ditare [illegible] non via [illegible]
hij ut dicit beatus Bernardus non tam facile optinerent [illegible]
si [illegible] considerarent labores. Nec [illegible] ea quod diximus
pericula [illegible] et [illegible] [illegible] alia [illegible]
et [illegible] natura [illegible] amplectuntur
[illegible] et [illegible] sapientibus quibus [illegible]
et [illegible] curati [illegible]
Non enim [illegible] ceteris [illegible] vivos [illegible] mortuos
[illegible] parrochianos [illegible] testamentis
aliquid relinquant. Taceo quod [illegible]
in ipso sacramento [illegible] penitentibus
[illegible] petunt [illegible] celebrationes pollicentes [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] absolvunt [illegible] missas [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non possunt
celebrant non [illegible] confessiones non audiunt
[illegible] sacramentis [illegible] nesciunt [illegible]
[illegible] ad [illegible] suo [illegible] apostolo [illegible]
[illegible] predicabunt [illegible] litteras [illegible]
non debeant [illegible] quod [illegible] nullus [illegible]
Sed verum est illud Celestini [illegible] epistula [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] habentes
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] sacerdotum
[illegible] et [illegible] vivunt et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ordinant
Nec eius [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Noe [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] mirabile
[illegible] Sodoma non [illegible] Sodomitis
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dei [illegible] sacerdotibus
[illegible] longe [illegible] [illegible]
[illegible] dignitas honorabilior [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in di-
uinis.

[illegible] [illegible] [illegible] honestatis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] maiores
[illegible] [illegible] [illegible] lascivie
[illegible] [illegible] Taceo [illegible] dilatam [illegible]
philargiam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible]
et [illegible] [illegible] pastores [illegible]
[illegible] [illegible] ad viduas pastura
[illegible] [illegible] negociatores [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] laboratores. De [illegible] ut
[illegible] [illegible] [illegible] celebrant
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sacra vendunt
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] gratis
[illegible] [illegible] defendit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] officijs laboribus et ordinibus
[illegible] [illegible] amara [illegible] sacerdo-
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] pastoralem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] maior
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] officio
[illegible] [illegible] beatum et deo
[illegible] [illegible] milites [illegible] imperator
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sit
[illegible] [illegible] excellentia honor
et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ipsa [illegible]

que [illegible] familiari[illegible] et cara [illegible] in domo [illegible] invidia domestica [illegible] libido ira et superbia [illegible] abunda[nti]a [illegible]

[illegible] omnes filii Ada[m] [illegible] tenentur [illegible] laborare [illegible]

[illegible] filii [illegible] apostolus operabatur manibus [illegible] 1 Thess. [illegible]

[illegible]

non obligabatur ad hoc 1 Thess. [illegible] [illegible] accepit [illegible] Alias ecclesias expoliavi [illegible] accepta et data [illegible]

[illegible] alii apostoli non tenebantur [illegible] laborare corporaliter [illegible]

[illegible]

Nota [illegible]

[illegible] labor

[illegible]

Sz iuxta eos qui iste labor sit mechanicus ut murmurat, quia aliis laboribus
et exterius melius expellentur noxie cogitationes, corporis laboribus spiri-
libus ista laborantium murmuratores frequenter feda et noxia cogi-
tant et dicunt. Item ad laborem pro acquirendo victum non tenentur
omnes, tum quia non indigent ut divites, ut quia non possunt ut de-
biles, tum quia alia opera equivalentia ut recompensantia exercent
Et possunt hec in multiplici differentia personarum qui dispensatores spiri-
tualium sunt, predicatores, oratores. Nec sunt distributores
[illegible] ut pugnatores. De oratoribus patet primo per b. Augustinum de
[illegible] Tres sunt hominum ordines: oratores, agricultores
et defensores, quos ad diversa officia deus in hoc mundo di-
sposuit: monachos ut pro aliis orent et clerici predicatores
[illegible] agricultores ut de suo labore et ipsi et alii
vivant, milites ut rempublicam defendant. Item non minus
ad defensores erunt qui gladiatores. Exo 17 Cum elevaret
Moyses manus ad deum, vincebat Israel [illegible]
[illegible] [illegible] et ipsi [illegible]
Primo patet per [illegible] de [illegible] contemplativorum. [illegible] inquit
qui [illegible] in solitudine et non [illegible] in opere [illegible]
Et omnes corporales operationes [illegible] in ordine laboris.
Et credunt quod [illegible] operantur [illegible] et [illegible] solitudine
in ipso die noctis [illegible] desit ei [illegible]
[illegible] non cessat ab opere [illegible]. Si [illegible] autem
non sustinent in solitudine esse sine opere operantur
[illegible] non [illegible]
[illegible] in [illegible] existit [illegible]
[illegible] imposuit quod
operentur et non sit [illegible]. [illegible] patet
per [illegible] de [illegible] Nolite [illegible]
esse pigri ad suscipiendos [illegible] bona sunt opera marthe [illegible]
Sz melius est quod egit maria. Et orare patet ad [illegible]
laborare ad [illegible]. Nemo autem [illegible] quod melius
est tenetur ad [illegible] bonum. De studentibus patet primo
per Augustinum [illegible] desereunt ocium [illegible]
[illegible] est [illegible] ocio [illegible] studium
Nec plures [illegible] ex operatione [illegible] studium cognoscere
[illegible] maxime [illegible] et ante-
ferret mariam que audiebat marthe que ministrabat.
De [illegible] Exo v [illegible] Aaron et Moyses
[illegible] hodie si Moyses et Aaron, [illegible]
et sacerdotes [illegible] ad [illegible]
[illegible] legi [illegible]
[illegible] pharao [illegible]
[illegible] ne laboret, ne [illegible]
ne agat aliquid [illegible]
[illegible] et orationes
[illegible] pharao [illegible]
[illegible] patet per [illegible] in [illegible] Job [illegible]
[illegible] in sudore vultus tui comedes panem tuum et [illegible]
[illegible]
Nec [illegible]
[illegible] Job [illegible] patet [illegible]
[illegible]
[illegible] De predicatoribus
primo patet per [illegible] quod [illegible] 1 cor 9 [illegible]
[illegible]
[illegible] labor [illegible] labor [illegible] vite

[illegible] a deo [illegible]
et [illegible] et spiritualium [illegible]
[illegible] predicatorum
[illegible] patet per [illegible] patet
per apostolum [illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] patet [illegible] et debitores sunt eorum
glosa [illegible] debitores [illegible]
[illegible] debitores si ipsi in [illegible]
[illegible] patet [illegible] leg-
[illegible] bouis [illegible]
[illegible] glosa [illegible]
hec [illegible] ut totum [illegible]
[illegible] glosa [illegible] doctoribus [illegible]
[illegible] a quibus [illegible] spiritualia [illegible]
in doctrina non [illegible] 1 cor 9
Si nos spiritualia [illegible] carnalia [illegible]
patet per [illegible] ubi [illegible]
[illegible] de decimis et de primiciis [illegible]
[illegible] 18 [illegible] ad [illegible] Ecce
dedi tibi custodiam [illegible] omnia que
[illegible] a filiis [illegible] tibi tradidi et filiis
[illegible] glosa [illegible] esse
ad [illegible] debet [illegible] de quibus
[illegible] non tenetur laborare
[illegible] patet [illegible] quia dignus est
operarius mercede sua [illegible] 1 cor 9 quis pascit
gregem et de lacte eius non edit [illegible]
[illegible] pastores [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] pastores [illegible] apostoli
1 ti 5 [illegible] presbiteri duplici honore digni
[illegible] glosa ut [illegible] obediant
et [illegible] hic [illegible] hec
debet [illegible] qui
laborant. [illegible] patet
[illegible] et
angeli [illegible] respicere [illegible]
non [illegible] in [illegible]
Glosa [illegible] ambo [illegible]
[illegible] laborantium [illegible] contemplativum
[illegible] angelos [illegible] non [illegible]
[illegible] ad laborem [illegible]
et non laborarent. [illegible] apostoli 1 cor 8
[illegible] illorum inopiam suppleat [illegible] et
[illegible] hoc est [illegible] copia
[illegible]
[illegible] ad
[illegible] et [illegible]
[illegible] fractarum [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] vivere
[illegible]
De aliorum [illegible] patet [illegible]
[illegible] de quibus
[illegible]
[illegible] fratres [illegible] glosa [illegible]
[illegible] et [illegible] ad [illegible]

[illegible] ... auderet ... ut

loco de ministerio ... / Et hoc per [illegible] apostoli 1 Cor. 9

qui in sacrario operantur que de sacrario sunt edunt et

qui altari serviunt de altari participant 11 q. 1 Clericus

[illegible] ... Augustinus ... et ... aliis

[illegible] ... de opere mon[achorum] ...

[illegible] ... fratres ... sibi ...

[illegible] ... quod eis ...

[illegible] ... sine opere manuali / ... evangeliste ...

[illegible] ... ministri altaris ... dispensatores

sacrorum ... Ad illud quod ... 1 q. ...

Solutio: quod ad omne preceptum apostoli tenemur scilicet laborare

manibus ... preceptum 1 Thess. ...

ad omne quod precipit nobis scilicet laborare manibus non propter

nobis sed illis de quibus dicit 1 Cor. 3 qui erant

inquieti nichil operantes sed curiose agentes / ne loquitur

de inquietudine ... quod ... loquitur

qui ... usque in hanc horam esurimus et sitimus

et ... sumus ... nec dicit nichil operantes ...

... nichil operantes simpliciter nec corpor[aliter] ...

... spiritualiter / Curiose agentes / Glossa foeda ...

[illegible] ... religiosos

sed histriones / Ad aliud quod dicit apostolus operabamur

manibus ... 1 Thess. 3

Neque panem gratis manducavimus apud vos

[illegible] ... non operabantur manibus ...

[illegible] ... apud eos ... Thessalonicenses ... ita pau-

peres erant et ... quod ... temporibus

Ad aliud quod ... apostoli ...

[illegible]

[illegible]

[illegible] ... honeste ... evangelium ...

ministri altaris et dispensatores ...

[illegible] ... manibus laborent ...

[illegible] ... egestate sed amplectitur

voluntas / Ad aliud quod ... impotentes ...

[illegible]

[illegible] ... laborem ...

quod dicit ... vendite que possidetis / ... Glossa

[illegible] ... dare ... possessiones

vendite ... omnes ...

[illegible]

[illegible] ... laborare manibus ...

[illegible] ... ubi honeste

non possent aliter ... habere ... pauperibus

[illegible]

possunt. Concedo quod debent omnes laborare ... hodie

[illegible] ... pauperibus

Ad aliud quod preceptum ... observanda

sed preceptum ... de labore ...

Clericus ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ...

[illegible]

[illegible] / Ad aliud quod ...

ad ... illud tenemur ...

[illegible] ... de opere religiosorum ...

[illegible]

[illegible] ... religiosi ... non ...

[illegible] ... predicatores ... et alios ...

[illegible] ... dicebat ...

[illegible] ... apparent ...

[illegible] ... opinionis ...

[illegible] ...

[illegible] ... laudabilis non ...

[illegible] ... operari et ... laudare ... manifeste

[illegible] ...

[illegible] ... bonum ... religiosi

[illegible]

Ad aliud quod ... spiritualis labor ... ut

predicatores ... apostoli ...

[illegible] ... sine labore ...

[illegible] ...

[illegible] ... labor ...

[illegible]

[illegible] laboratibus / Ad aliud quod tenemur ...

[illegible] ... spiritualibus ...

[illegible] ... operandum ...

[illegible] ... apostolus 1 Thess. ...

Rogamus vos ut ... vestris ... vobis

et nullius aliquid desideretis / Glossa ... ut

[illegible] ... rogamus / ...

nullius aliquid desideretis ... de ...

[illegible] ... de infidelibus ...

[illegible] ... Ad ultimum quod tenemur ...

[illegible] ... laborantes ...

[illegible] ... labore ... tenemur ...

[illegible] ... labo[rem] ...

[illegible] ... corporalem et ... labo[rem]

[illegible]

Tercio dubitatur ... in sola ... delectant ... nichil

[illegible] ... Augustinus de ...

[illegible] ... peripateticos

Item in hoc ... labore ... capitulo ...

[illegible] ... et labore ...

[illegible] ... flagella ...

[illegible]

[illegible] ... flagellat ...

ad ... de ... ad ...

[illegible]

ad ... aliquid labor

et aliquid quod delectat ...

[illegible] ... delectat ... et ...

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ... labor ...

[illegible]

[illegible]

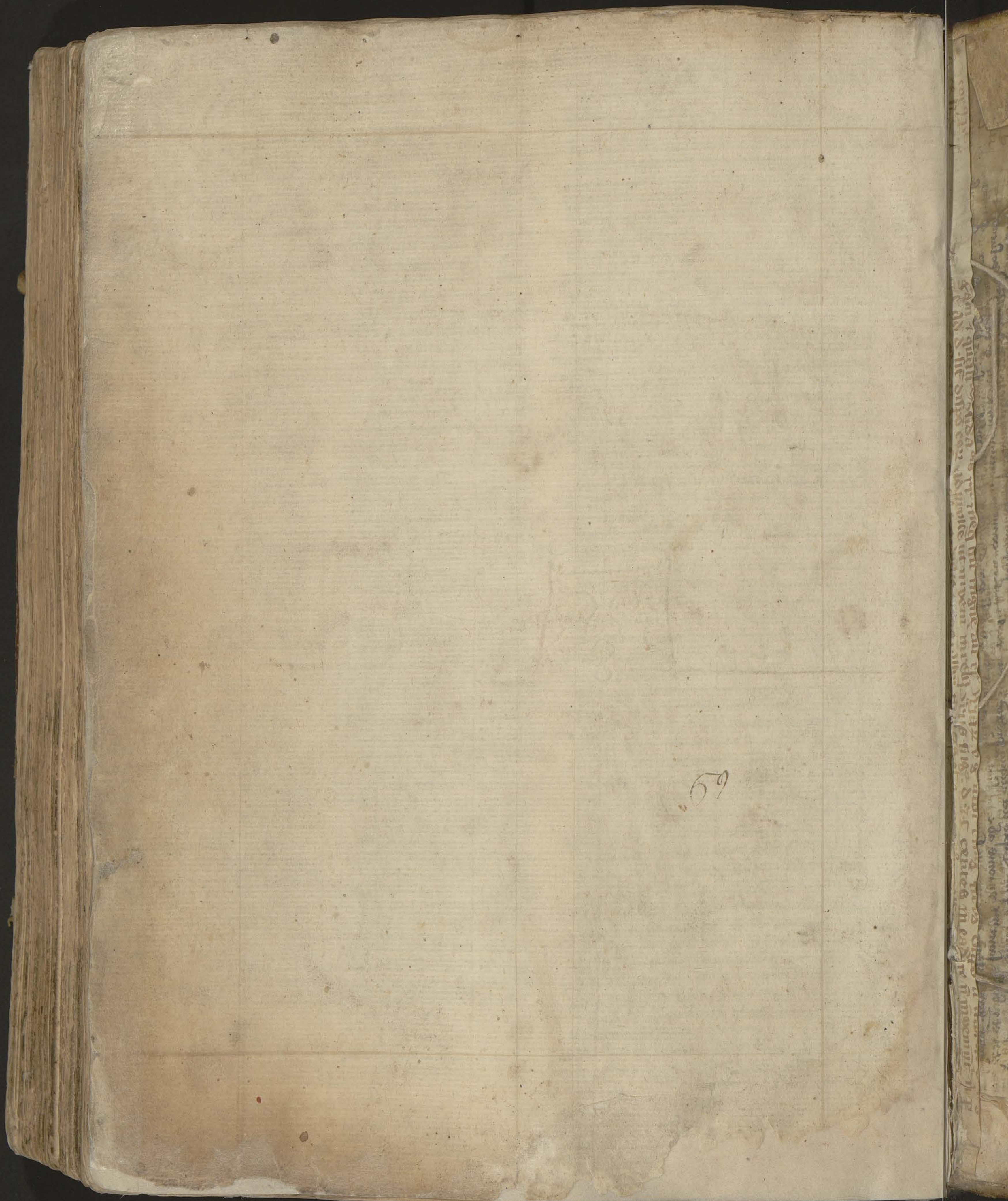
[illegible]

[illegible] ... labor ...

[illegible] ... ordo ...

[illegible] ... ordo ...

[illegible] ... labor ... non ...

69

